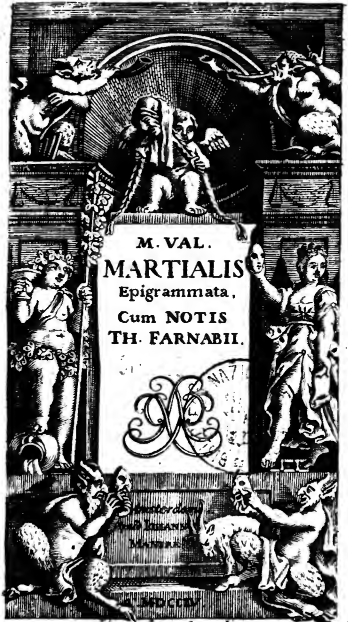
LIBRERIA ORLANDI
621
R. BIBLIOTECA NAZ.LE
NAPOLI

430812

Josef Albiati Sculp.

2.5

Virtutis juxta, ac ſtemmatis ſplendore inſigni,

Viro vere nobili,

D. ROBERTO KILLIGRÆO,

EQUITI AURATO, &c.

CUjus potius auſpiciis publicam indipiſcantur lucem lucubrationes iſtæ in Martialem, quàm cujus in fide, ac clientela ſtetit, floruitque ille, qui, ſi mortalium alter, magna eminuit Martialis lux, Ri. Tomſonius? Tomſonius, nomen memoriæ, vobis, qui Muſas fovetis, gratæ; nobis, qui Muſas colimus, ſacræ. Cujus nomine quantum tibi (nobiliſſime Killigræe) atque familiæ veſtræ debeant literæ humaniores, & quantum ubique eſt hominum venuſtiorum, gratis animis teſtantur omnes, qui te norunt, qui norant illum. me certe vel Manes illius tibi clientem devoverunt, te mihi patronum conciliarunt. Audetque Martialis hic meus patrocinii cum tanto viro communione dignatus, non ſine aliqua jam genii ſui fiducia vitam ſperare vitalem, & quodammodo vindicias ſibi ſecundum immortalitatem pronunciare. Quam virtutibus tuis (quas mihi fuſiori orationis filo pertexere geſtienti reclamitat verecundia tua, moleſtiamque redarguit, quod ego officii duxeram) meritiſſime debitam, tibi V. C. ex animo, qui in æternum uſu, mancipioque tuus, vovet qui eſt, erit uſque

Virtutum tuarum

cultor religioſiſſimus

THO. FARNABIUS.

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX
PETRO CRINITO.

MArc. Valerius Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres auctores tradunt: & ipſe Martialis cum plurilus locis demonſtrat: tum maxime his verſibus ad Licinianum municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad urbem Romam: quo facilius in literarum ſtudio verſari poſſet: ſuumque ingenium erudire. Sed cum agendis cauſis minime ſe idoneum videret, omnem operam, atque diligentiam retulit ad ſcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit, judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis ſibi, atque conciliandis hominum ſtudiis: adeo urbanitate, & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio, & eruditione Val. Martialis: quibus ſatis colligere poſſumus, quanti fecerit hunc ipſum poetam, quantumque illius verſibus oblectari conſueverit. Sic enim ſcribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis: neque candoris minus. *Itaque minime mirari oportet; ſi Ælius Verus Imperator (qui Cæſari Hadriano gratiſſimus fuit) ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores, atque jocos poetæ Martialis, ſuumque Virgilium vocare. Neque dubium eſt, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & pratura, & jure trium liberorum: ut ipſe de ſe teſtatur. Lib.* XII. *Epigrammatωn compoſuit miro ingenio, & ſingulari urbanitate: quibus adjecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poetam, Pedonem, atque Getulicum, quorum exemplo ſeipſum tuetur: ac laſcivam verborum licentiam excuſat. Valerium quoque Catullum, & Licinium Calvum plurimi fecit:*

quod in hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Nervæ, atque Trajano Imperatoribus blanditus eſt, damnatis temporibus Domitiani Cæſaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à noſtris grammaticis: ut vetuſti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosque complures: ad quos ſæpenumero ſcribit. Stertinius vir clariſſimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum conceſſit ipſius ingenio, atque doctrinæ, ut viventi adhuc illi imaginem more veterum in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremo cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atq; in natali ſolo paulo poſt interiit; non ſine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinii, ut ingenue teſtatus eſt, ſcripta epiſtola ad Cornelium Priſcum.

AD LECTORES.

PAſſenium Paulum ſplendidum equitem Romanum elegos, quos erudite ſcripſerat, recitaturum, atque incipientem dicere: *Priſce jubes*, Jabolenus quidam Priſcus, qui aderat, Paulo quidem amicus, ſed ipſe dubiæ ſanitatis interpellavit: *Ego verò*, inquiens, *non jubeo*. Oborto audientium riſu, non dubium eſt, quin Paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulerit. Atque hinc monet Plinius, 1 providendum eſſe tam ſolicitè recitaturis, non ſolum ut ſint ipſi ſani, verum etiam ut ſanos adhibeant. Sanum profectò (mi Secunde) conſilium: neque enim difficile erat vobis, qui intra parietes veſtros coram paucis, iiſque delectis, & amicis recitaſtis, inſanos amovere. Sed è publico hoc theatro quis præco amovebit 2 aſperos hoſce, & auſteros Xenocrates, qui Gratiis non litarunt? quis deſignator è cuneis patrum, & equitum excitabit 3 plebeii iſtos & ἀφιλοκάλους ingenii Marios, qui Muſis ſacra non fecerunt, facere non curant? quis Myſta à Muſarum ſacris arcebit profanum hoc vulgus, imperitum juxta atque arrogans, & hoc arrogantius, quo imperitius? Alii namque (ut miſſos eos faciam, qui theatrum ingrediuntur tantum, ut exeant) ſeu aliorum præjudicio, ſeu fiducia ſui audiunt ſolum, quod carpant, neque tam utuntur literis, quam abutuntur, in verbi unius, aut alterius calumniæ anſam ſtruunt, quo Poetas in invidiam vocent: tum denique ſe Platonas, & Ariſtarchos rati, ſi alienæ inſultent laudi, utque 4 ἄποδες aviculæ ramos arborum, ſic illi humeros bonorum affectent, unde emineant. Alii, homines ignava opera, atque ſervili ſententia, δοξόσοφοι, pedarii judices, & ex ore aliorum penduli illorum velificati authoritati, ſubjudicant potius, quam præjudicant. Alii barba tenus docti, piceo graves pallio, holoſerica ſpectabiles præfaciuncula ubi à raſtris ad roſtra tranſcenderint, jamque oſtrum ſomniare auſi vacuum plus nimio verticem inter aſtra condiderint, Mercurio cum Philo-

1 Plin. Sec. epiſt. 15. l. 6.

2 Plutarchus connub. præcepta, & Diogen. Laert. 4. lib.

3 Plutar. vita Marii. & Val. Max. l. 2. c. 1.

4 Plin. Nat. hiſtor. lib. 10. c. 39. & l. 11. c. 47.

logia

logia ſua, quam quia ne primoribus quidem labiis prælibaſſe iis contigit, bona non dicunt verba, imo nuncium remittunt; Apollinem, & Muſas, quas quia illis ne à limine quidem ſalutaſſe datum eſt, eliminandos clamitant, & inſcitiæ ſuæ prætexentes ſanctimoniam, cum artes omnes humaniores, tum Poeticam damnandam in totum (& ut cum 1 Sidonio loquar) *ex Aſſe* pronunciant. Alii denique (ut in arenam meam deſcendam, & ad mei ordinis homulos, ſalva ſemper doctis, & bene meritis reverentia, quos nemo mortalium magis colit, quam ego, magis veneratur) non ſubmittunt ſe Petronii arbitrio, qui generoſioris Poetæ ſpiritum ſanitatem amare negat, neque enim concipere, aut edere partum mentem poſſe, niſi ingenti flumine literarum inundante: neque 2 Senecæ (pronunciantis, non poſſe eum aliquid grandius ore mortali canere, niſi qui vulgata, & ſolita contempſit, inſtinctuque ſacro ſurrexit altior) authoritate adduci poſſunt, ut majorum gentium verſent Poetas; ſed ſuos (ut ejuſdem Arbitri verbis utar) ut quiſque verſum pedibus inſtruxit, ſenſumque teneriore verborum ambitu intexuit, putant continuo in Heliconem veniſſe, & quidni venerint? quando ipſis pædagogulis; *Fauſte precor gelida*, ſonet altius, quam: *Arma, virumque cano*, & elegiaci omnes ſordeant, ſi conferantur cum: *Qui mihi diſcipulus*. Sed unde hæc quæſo veſtra gravitas tanta, ſapientia, & ſanctitas; imo pigritia, arrogantia, & ſiniſteritas? Poetæ, quod prætenditis, obſcuri ſunt. Sed videte, ne hoc vitium à vobis ſit, qui non aſſidua lectione redditis eos magis familiares. Quin & commentatores ſatis luculenti facem præferunt, quorum tædium ſi vel delicati ferre non poteſtis, vel ad graviora forte ſtudia properatis potius, quam maturatis, en vobis ſenſus medullam notæ admarginales præſtant. Sed inutilis eſt (ut cauſamini) eorum lectio, & (quod dixit 3 Zeno) ad perceptionem diſciplinarum nihil alienius Poetica. Vobis quæ non legitis, An expectatis uſui eſſe poſſe? diſcite, quid dicere Plinius ſolitus ſit, 4 referente nepote ſuo: Nullum eſſe librum tam malum, ut non aliqua ex parte prodeſſet. Ac

1. Epiſt. 14. lib. 3.

2 De tranquillitate animi c. 15.

3 Diog. Laertius l. 7. de vitis Philoſ.

4 Ep. 5. l. 3.

ne virtutes, & utilitates Poeticæ cogar in hoc tranſcurſu licentioris, quam inſtitueram, præfationis recenſere, D. Auguſtino vobis authore, colligite, quæcunque ab Ethnicis ſcripta ſunt, & in uſum veſtrum vindicate, poſſeſſoribus illis injuſtis erepta. At ex Poetis plerique, dum tetrica volunt amœnare, verborum nuditate, atque rerum obſcœnitate aurium reverentiam inceſtant, animi mores corrumpunt. Nolite, quæſo, loqui, perinde ac ſi in Platonis Republica, aut cum perfectis hominibus viveretur, quaſi vero detur ſincerum aliquid, ſine mali admiſtione purum, & ab omni terrena fœce quaſi divino igne excoctum. Profert (habetis enim fatentem reum) hæc 1 Ægyptus noxia multa, & multa ſalubria cultori medicamenta; habet hæc Attica ut mel optimum, ita cicutam lethalem: & in amœno hoc prato urticis ſæpe violæ, ſpinis roſæ internaſcuntur. Vos apum more omnia luſtrate, optima libate. Neque enim, ſi quis ingenio bono male utatur, velitque per curioſitatem eſſe ingenioſè nequam, culpam in alium, quàm in ſe conferat. Laudato ſane, utilique exemplo caſtigant hodie, caſtrantque nequiores Poetas; uti & hunc noſtrum Matthæus Raderus, quod & mihi in animo erat. verum, partim ne arguerer difficilia: & quæ Delio aliquo natatore, atque interprete, qui Sphingem acceperit, opus habent, ſub prætextu obſcœnitatis omiſiſſe; partim, amicorum id à me efflagitantium precibus victus, Poetam integrum edidi. Quoniam autem *Caſtum* (ipſius 2 Catulli judicio) *decet eſſe pium poetam*, interpretem multo magis eſſe oportere judicavi, neque oleum flammæ addere, neque Veneris urticas, 3 *οὔτε τὰς ἐκ τῶν βιβλίων ἀκάνθας ἐκλέγειν, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα, καὶ ἀκοῆς ἄξια*, conſultò epigrammata obſcœniora 4 ſilentio prætervexi, quæ alium malo, quam me explicare, alium intelligere. quorum quidem lemmata obelo in priore editione transfixi, quo vada hæc, cæcoſque ſcopulos cautius declinaret lector; non digitum ad lupanar intendi, qua me calumnia in circulo ſuo Græculo neſcio quem agyrtam non puduit perſtrin-

1 Plutarchus de audiendis Poetis ex Odyſſ. Hom. δ.

2 16. Epigr.

3 Ulpianus apud Athenæum. l. 15. cap. 3.

4 τῷ ἀποσιωπῆσαι δῆλος γινόμενος δυσχεραίνων τῷ λόγῳ. Epictetus Enchir. c. 55.

ſtringere. Horruit mihi animus aperire ſentinam, aut movere cloacam. neque enim volui hos eſſe Philænidis commentarios ſpurcidicos, Sotadicos, Lampſacenos, Cinædipolitanos, Ramireſianos. Illis itaque prætermiſſis, ac ſuppreſſis, ea maxime explicare, atque exornare curæ pretium duxi, quæ ſublimia, acuta, mellis, leporis, 1 piperatæque facundiæ plena, in quibus ferventis fulmen ingenii & ſalſa dominatur libertas: atque hæc floſculo, ſeu nota hac ¶ inſignivi. Denique, ne proloquii amplitudo anguſtias regulares, & ipſius Myndi modulum excreſcat; quoniam (ut ait 2 Plinius) benignum eſt, & plenum ingenui pudoris, fateri, per quos profeceris; obnoxii contra animi, & infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle, quàm mutuum reddere: quia in tam arctati operis inſtituto, in quo brevitati, quantam tamen ferat elucidationis neceſſitas, ſtudui, non datur ubique illud profiteri, hìc agnoſco me ſecutum editionem CL. V. Petri Scriverii; conſuluiſſe MS. unum venerandæ antiquitatis, & fidei bonæ, in Bibliotheca Bodleiana, ut & alios duos MSS. Oxonienſes; uſum fuiſſe ope commentatorum, quotquot extant, omnium, in conſilium adhibuiſſe P. Scriverii animadverſiones, Gruteri notas, Facem artium, & Criticos alios, Anthologiam diligenter contuliſſe, hiſtoricos inſuper omnes, & authores noſtros *συγχρόνυς* relegiſſe, quos ad Poetam intelligendum facere judicavi, quorum alios cito quandoque teſtes, ad alios lectorem ſæpe brevitatis ſtudio relego: neque ſic tamen mihi ubivis feciſſe ſatis, neque aliis. ita plane deplorata jacet ſpes gratiæ, aut etiam veniæ apud iniquiores imperrandæ. Sed gratuita uſque fruantur malitia. Ego neque 3 *ἀνπλακτίζων* Iſidis bajulos 4 *μεγάλα λακτίζοντας κ' ἐπὶ δ'ὐκ ἔργῳ μεγαφρονοῦντας*, neque 5 crura ſuffringens canibus, qui ſi non latrant, hirriunt tamen; neque 6 armata elidens manu anſeres, rabioſo ſtridore in me impetum facientes, dum alius mihi tunicam lacerat, alius vincula calceamentorum reſolvit, alius crus meum ſerrato vexat morſu, in ſcientia,

1 Sidonius Apoll. lib. 5. epiſt. 8.

2 Epiſt. ad Natu. Hiſt.

3 Plutarch. de Socrate. l. de Educ. puer.

4 Arriani Epict. lib. 3. cap. 14.

5 Cicero pro Roſcio Am.

6 Petronius Arb. ſub fin. Satyr.

judicio, & candore eruditorum, & cordatorum ſecurus acquieſco .

1 ----- τί με ὦ κάτω ἕλκετ᾽ ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ᾽ ἐμ᾽ ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, τρισμύριοι· οἱ δ᾽ ἀνά-
ριθμοι,
Οὐδείς. ——

1 Diog. Laertius epigr. in lib. Heracliti Anthol. l. 3. cap. 33.

Th. F.

M. VAL.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATΩN

LIBER I.

Epiſtola ad Lectorem.

SPero me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit; 1 quiſquis de ſe bene ſenſerit, cum 2 ſalva infimarum quoque perſonarum reverentia ludant; quæ adeo 3 antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum 4 veris abuſi ſint, ſed etiam 5 magnis. At mihi fama 6 vilius conſtet, & 7 probetur in me noviſſimum ingenium. Abſit à jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec Epigrammata mea 8 ſcribat. Improbe facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt. Laſcivam verborum 9 licentiam, id eſt, Epigrammatων linguam excuſarem, 10 ſi meum eſſet exemplum: ſic ſcribit 11 Catullus, ſic 11 Marſus, ſic 11 Pedo, ſic 11 Getulicus, ſic quicunque perlegitur. Si quis tamen 12 tam ambitioſe

1 Quiſquis ſibi bene conſcius nihil ad e pertinere ſuſpicabitur, quæ ego ſub nominibus fictis reprehendo. 2 Ep. 33. l. 10. not. 6. 3 Lucilio, qui Metallum, Lupum, Mutium nominatim ſecuit: Catullo, qui Mamurram: Metrodoro Scepſio, Ortacilio, & aliis. 4 Propriis, ego a. fictis, & ſuppoſitis. 5 Magnatum. 6 Quam ut innoteſcere velim, famamq; aucupari ex aliorum infamia, quod fecerunt veteres illi. 7 Famæ alieni nominis ingenii mei famam poſtpono. Aliis parco, alios revereor, alios laudo, minimum laudis quæro ex ingenio meo, huic, ſi qua debetur, omnium noviſſime detur laus, *vel* probetur in me ſimplicis, candidique ingenii novum hoc commentum, quo vitia carpens perſonas taceam. 8 Nova interpretatione ſua faciat. aliter, atq; ego, qui ſcripſi, intelligat. *Perſium non curo legere, Lælium, Decianum volo. Naſutum volo, non polypoſum.* Nannio lib. 9. c. 4. *Accuſet.* 9 Locutionem apertam, quæ ligonem ligonis nomine deſignat. Plin. 14. epiſt. 4. lib. nuda verba. cui linguæ non minus abſtinendum Epigrammatario, quam medico, hic .n. corpus, ille animum ſanare vult. morbi itaque, & vitia propriis nominibus deſignanda. Scrip. *veritatem.* 10 Si ego jam primus hoc facerem, nec alii ante me feciſſent. Bodlejanus MS. ſcripſit. 11 Epigrammatographus. Sidon. 9. carm. Gyrald. vit. Poet. & noſter ſæpe infra. 12 Supra modum, & affectate triſtis.

triſtis eſt, ut apud illum in nulla pagina 13 Latine loqui fas ſit, poteſt Epiſtola, vel potius 14 Titulo contentus eſſe. Epigrammata illis ſcribuntur, qui ſolent ſpectare. 15 Florales. Non intret 15 Cato theatrum noſtrum; aut ſi intraverit, ſpectet. Videor mihi meo jure facturus, ſi Epiſtolam verſibus clauſero.

13 Simpliciter, aperte, ſine ambage, aut fuco, ita Cic. 6. Ver. *Latine me ſcitote, non accuſatorie loquor.* vide & epigr.21.l.11. Porro Latini ſimplices, & ingenui habebantur. 14 Lib. Epigrammatωn, quorum linguam laſcivam, & licentioſam eſſe oportet, ut ſupra n.9. 15 Jure optimo, & judicio max. Tetraſtichon hoc, quod in aliis edit. tertiam uſurpavit ſedem, loco ſuo redonavit Cl. Scriverius ex conſilio MS. Bodleiani: in quo Epiſtolæ pediſſequa eſt inſcriptio: *Idem ad Catonem Epigram. &c.*

¶ Ad Catonem. I.

Noſſes jocoſæ dulce cum ſacrum Floræ,
Feſtoſque luſus, & licentiam vulgi,
Cur in Theatrum Cato ſevere veniſti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Floralia in honorem Floræ, è meretrice Deæ factæ, agebantur à meretricibus veſte exutis omnicum verborum licentia, motuumq; obſcœnitate, quorum ſpectandi gratia Theatrum ingreſſo Catone, populus ut mimæ nudarentur, poſtulare erubuit, cujus rei cauſam cum ex Favonio latus ſuum tegente cognoviſſet, diſceſſit è theatro. Val. Max. lib.2. cap.10. Seneca Epiſt.97.

Ad Lectorem. II.

Hic eſt, 1 quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
2 Argutis Epigrammatωn libellis:
Cui, Lector ſtudioſe, 3 quod dediſti
Viventi decus, atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent poetæ.

1 Se calamo, digitoq; commonſtrat Poeta Ep.99.l.9. & l.5.Ep.13.& l.10.ep.9. 2 Epigrammatis (quod eſt poema breve, cum ſimplici cujuſpiam rei, perſonæ, vel facti indicatione, aut ex propoſitis aliquid deducens. Jul.Scal.l.3.Poet.c.125:) virtutes duæ ſunt, 'revitas, & Argutia, quibus venuſtatem addas. lib.7.ep.24.& Ep.62. lib.12.n.1. 3 *Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.* Ep.13.l.5.& ep.94.l.3.n.5.

Ad Lectorem, ubi Libri venales. III.

Qui tecum cupis eſſe meos ubicumque libellos,
Et 1 comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
2 Scrinia da magnis, me manus una capit.

1 Comites ſcilicet facundos, qui pro vehiculo ſunt in via, *ut habet Mimus*. 2 Ingentia librorum volumina ſcriniis reponantur, meus hic libellus ἐγχειρίδιον eſt.

Ne

Ne tamen ignores, ubi ſim venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
3 *Libertum docti Lucenſis quære* 4 *Secundi,*
5 *Limina poſt Pacis, Palladiumque forum.*

3 Docti viri mancipia, quorum operam, & fidem in ſtudiis, libriſve exſcribendis probaſſent, manumiſerunt; ut ſui aliquando juris eſſent. 4 Ita Scriverius, ne nuda patroni patria apponeretur ſine nomine, cum antea legeretur, *Secundum*. 5 Ad Pacis templum, & Palladium, ſeu Tranſitorium forum, in quarta urbis reg.

Ad Librum ſuum. IV.

1 *ARgiletanas mavis habitare tabernas,*
Cum tibi, parve liber, ſcrinia noſtra vacent.
Neſcis, heu, neſcis 2 *dominæ* 3 *faſtidia Romæ:*
Crede mihi, nimium 4 *Martia turba ſapit.*
5 *Majores nuſquam ronchi, juveneſque, ſeneſque.*
Et pueri 6 *naſum* 7 *Rhinocerotis habent.*
Audieris cum grande 8 *ſophos,* 9 *dum baſia captas,*
10 *Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago.*
Sed tu, ne toties 11 *domini patiare lituras,*
Neve notet luſus 12 *triſtis* 13 *arundo tuos;*
14 *Ætherias, laſcive, cupis volitare per auras:*
15 *I, fuge; ſed poteras tutior eſſe domi.*

1 Bibliopolarum tabernas in Argileto imo, in II. Regione urbis. 2 *Romanorum rerum dominorum*, ut Epigr. 124. lib. 14. 3 Cenſuræ, judiciique notas ex oculis, vultu, nutu, ſupercilio, cæteriſque motibus perſpectas ipſum faſtidium. 4 Romani Marte oriundi. 5 Sonantiores ſannæ, & irriſiones nuſquam ſunt, quam Romæ. 6 Ut dextra fidei, genua miſericordiæ, ſupercilium gravitati, & faſtui, &c. ita naſus irriſioni dicatus, cenſuræ, & acri judicio. Ep. 2. l. 13. & paſſim apud authores. 7 Cui ingens, cornu munitus, validus naſus, ſpectac. 1. ep. 9. 8 Ab auditoribus acclamatum recitanti σοφῶς, θείως, μεγάλως, *Pulchre, bene, recte! Euge, belle! Facete, laute, lepide, nihil ſupra!* Sidonius Apollin. l. 1. *Ad ſophos meum, &c. Ob hoc illi maximum ſophos, &c.* 9 Dum captas approbationes, quas veteres amplexu, & baſiis atteſtabantur. 10 Excipient te quidem gremio, ſed ut te ſago in ſublime jactent per ludibrium, & procacitatem, ut ſolent canes excipere. quod ab Othone factitatum refert Sueton. cap. 2. Gall. *Birner*. Angl. *toſſe in a Blanket*. quod Græcis παλμὸς dicitur, Latinis *Sagatio*. exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad aſtra tolli velit. vel ad Rhinocerotis naſum reſpicit, quo urſum, ſeu urum in aſtra tulit. l. ſpect. ep. 22. 11 Emendantis, & ad limam revocantis. 12 Severa, cenſoria. 13 Calamus ſcriptorius. ep. 38. l. 14. 14 Prodire in vulgus geſtis, verſatique in hominum manu, imo jactaberis in aſtra, ut ſupra num. 10. 15 *Epitrope Sarcaſtica*.

Ad Cæſarem. V.

COntigeris noſtros, Cæſar, ſi forte libellos,
Terrarum dominum pone 1 *ſupercilium.*

1 Sepone Cæſaream majeſtatem, Imperatoriam gravitatem, ſeveritatem Cenſoriam, vide num. 6. ſupra epigram. 4.

2 *Conſue-*

2 Conſuevere jocos veſtri quoque ferre triumphi;
Materiam dictis nec pudet eſſe ducem.
Qua 3 Thymelen ſpectas, 4 deriſoremque Latinum;
5 Illa fronte precor carmina noſtra legas.
Innocuos 6 cenſura poteſt permittere luſus:
7 Laſciva eſt nobis pagina, vita proba eſt.

2 Namque & vos imperatores in triumphis patienter ferre ſoletis dicteria, & ſcommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide ep. 7. lib. 7. & Sueton. Jul. cap. 40. & Dionem li. 43. 3 Mimam ſaltatricem, ab Orcheſtræ pulpito, quod θυμέλη vocatur, nominatam, Latini uxorem. Juv. Sat. 1. verſ. 36. 4 Mimum Domitiano charum. Suet. Domit. c. 15. & ep. 29. l. 9. num. 2. Ang. Politian. l. 7. epiſt. ad Guarinum. 5 Hilari, ſerena, facili. 6 Suſceperat. n. Domitianus cenſuram perpetuam, etiam in carmina famoſa aſper. Suet. c. 8. Domit. 7 *Muſa verecunda eſt, vita jocoſa mea eſt.* Ovid. 2. Triſt.

Ad Marcum. VI.

Do tibi naumachiam, tu das Epigrammata nobis;
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

Ex perſona Domitiani offenſi intempeſtiva poetæ (Epigrammata ſua Cæſari, dum naumachiam pararet, offerentis) interpellatione: & exitium poetæ, carminibuſque in aquas abjectis minati. vide epigr. 99. lib. 3. & epigr. 54. lib. 5.

* De leone Cæſaris. VII.

1 Ætherias aquila 2 puerum portante per auras
Illæſum 3 timidis unguibus hæſit onus:
Nunc ſua 4 Cæſareos 5 exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
6 Quæ majora putas miracula? ſummus 7 utrique
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Jovis.

* MS. E. De aquila, & puero.

1 Domitiani leones lepori parcentes antepont Jovis aquilæ Ganymedem rapienti. vide ep. 15. infra & 23, 45, 49, 52, 61, & 105. 2 Ganymedem Trois fil. vide ep. 56. lib. 5. 3 Solicitis, ne puer excideret, vel læderetur, ſic ep. 104. *timidos tenere dentes*. 4 A Cæſare exhibitos. 5 Ne lædatur lepus, impetrat. *Scriv.* manſueſcit. 6 Certe hæc ſunt majora, quod leoni magis propria præda ſit lepus, quam aquilæ puer, & conſequenter Domitiani hoc miraculum majus, quam illud Jovis. *Adulatorie*. 7 Alii *utriſque*.

Ad Maximum, de columba Stellæ. VIII.

1 Stellæ 2 delicium mei columba,
3 Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli.

1 Carmen, quo Aruntius Stella Patavinus, elegiographus Hiantidis ſuæ (epigr. 21. lib. 6. num. 1. & epigr. 13. lib. 7.) columbam deflevit, tanto ſuperat carmen 2. & 3. Val. Catulli Veronenſis de nequitia, morteque paſſeris ſuæ Lesbiæ, quanto paſſere major eſt columba, vide ep. 13. l. 7. nu. 2. & 3. 2 Imit. Catulliana: *Paſſer deliciæ meæ puellæ*. ut mox, *Tanto peſſimus om. poeta: quanto, &c.* 3 Ipſa Catulli patria. *Emph.*

Tanto Stella meus 4 tuo Catullo.
Quanto paſſere major eſt columba.

4 Concivi forte, vel quem admirari ſolebat hic Max.

Deciani dogma laudat. IX.

Quod 1 magni Thraſeæ, 2 conſummatique 3 Catonis
4 Dogmata ſic ſequeris, 5 ſalvus ut eſſe velis;
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes;
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
6 Nolo virum, facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

1 Thraſ. Pœti conſtantis viri, imo virtutis ipſius, inquit Tacit. 16. Annal. Sueton. Ner. Arrian. Epict. lib. 1. c. 1. &c. qui à Nerone juſſus mori alacriter venas incidi juſſit, ſanguinem libans Jovi liberatori. 2 Omnibus numeris abſoluti viri, Stoici perfectiſſimi. 3 Qui ne Cæſarem victorem videret, ſe Uticæ interfecit. cui hinc cognomen Uticenſis. infra epigramm. 79. num. 8. 4 Placita, & decreta Stoica. *Mortem eſſe ad manum, portum, & libertatem à miſeriis, &c.* 5 Ut tamen nolis tibi mortem conſciſcere, quod fecerunt illi. Alii leg. *talis ut eſſe v.* ideſt eorum ſimilis. 6 Nolo virum, qui molliter, & deſperanter ad mortem quaſi remedium confugiat. hunc volo, qui mala fortiter toleret, perferatque. τὸ δ'ἀποθνήσκειν, φεύγοντα πενίαν, &c. Ariſt. Nicom. 3.7. vide ep. 80. l. 2. & ep. 57. l. 11. & Eurip. Herc. Fu. act. 5. Ἐσκεψάμην δὲ, καίπερ ἐν κακοῖσιν ὤν, &c.

In Cottam. X.

Bellus homo, & magnus vis idem, Cotta, videri;
1 Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

1 Eſt enim Bellus dim. à bonus. pretty-. ep. 7. lib. 3. ep. 62. quod de bono, magnoque non dicitur. Bellus item dicitur, qui placenter, & ad voluntatem loquitur, quod puſilli animi eſt. epigramm. 46. lib. 10. vide & epigramm. 39. lib. 12. Forte & hic Cotta πτωχαλαζών, qui pauper cum eſſet, dives haberi voluit.

De Gemello, & Maronilla. XI.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo fœdius nil eſt.
1 Quid ergo in illa petitur, & placet? 2 tuſſit.

1 MS. E. *Quid igitur in illa appetitur, & placet? tuſſis.* 2 Hinc Phthiſicam eſſe conjicit, ſperatque ſe brevi elaturum. vide lib. 2. epigr. 26.

Ad Sextilianum potorem. XII.

CUm 1 data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
2 Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Jam defeciſſet portantes 3 calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, 4 merum.

1 Ad vinū, & bellaria ſingulis Equitibus in ſpectaculis deſidentibus dati ſunt 10 nummi, Seſtertii ſcilicet. Seſtertius autem continet Aſſes *duos cum medio*, unde Figura IIS, noſtræ monetæ valet 1.d. *ob. q.* a *q.* quem geminat victoriatus 3.d. *ob.q.* ut & hunc den.7.d. *ob.* omnes argentei. 2 Vices, bis denis vicibus, quarum viginti 10 nummos longe excedit: vel viginti IIS. non a. decies nummûm (ut exponunt quidam) id eſt 2000. Seſtertia. 3 Aqua calida ad vinum temperandum. Lipſ. Elect. 1. cap. 4. Vide & H. Salmuth ad Pancirolum. c. De cibi capiendi modo veterum. p. 538. 4 Vinum non dilutum, vide ep. 27. infra.

De Regulo. XIII.

ITur ad 1 Herculei gelidas qua 2 Tiburis arces,
3 Canaque ſulphureis Albula fumat aquis;
4 Rura, nemuſque ſacrum, 5 dilectaque jugera Muſis
Signat vicina 6 quartus ab urbe 6 Lapis:
Hic 7 rudis æſtivas præſtabat porticus umbras,
Heu quam pene novum porticus auſa nefas!
Nam ſubito collapſa ruit, cum mole ſub illa
8 Geſtatus bijugis 9 Regulus 10 eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas,
11 Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
12 Nunc & damna juvant: ſunt ipſa pericula tanti:
13 Stantia non poterant tecta probare Deos.

1 Herculem deum tutelarem colentis. de Hercul. Tiburtini bibliotheca A. Gel. 19. 5. 2 Opp. ad 17. lapidem ab urbe Roma. 3 Ad planiciem Tiburi ſubjectam ſcaturiunt aquæ gelidæ, quæ à colore lacteo, quem à venis habent ſulphureis, Albulæ dicuntur. Vitruvius l.8.c.2. 4 Villam Reguli. 5 Reguli ſcilicet oratoris, docti, itaq; Muſarum clientis. 6 Σημεῖς milliarium totidem. videtur autem ex ep.30. l.7. fuiſſe inter 3.& 4. lap. 7 Inculta, immorata. *Pathos:* Eademq: ruinoſa. 8 In gelidis hiſce porticibus geſtari veteres ſoliti eſſedo junctis mulis. Juven. Sat.4. verſ.5.& Sat.7. verſ.108. vel animi, vel valetudinis cauſa. 9 Hic fuit Reg. ille, quem Plin. epiſt. 5. lib. 2. Regem improborum, & bipedum nequiſſimum appellavit, quē tamen poeta palpat. 10 Jamq; exceſſiſſet. 11 Ut quæ communem deſiderantium, querentiumq; ſi Regulum oppreſſiſſet, invidiam diram ferendo non eſſet. 12 Hæc quidem damna fructui nobis, & voluptati ſunt, hæc pericula vel magno precio ſubeunda, quæ argumento ſint nos diis curæ eſſe, ut in Regulo ſervato deorum providentiam agnoſcamus. *Scilicet is ſuperis labor eſt, ea cura quietos Sollicitat.* 13 Sed ruentia mox ut Regulus geſtari deſiit, deorum providentiam, & bonitatem arguunt. vide epigr. 83. infra.

De Arria, & Pæto. XIV.

1 *CAſta ſuo gladium cum traderet Arria Pæto,*
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
2 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

1 Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Claudium fuiſſet, ad mortem adacto, uxor Arria extractum è ſuo vulnere pugionem marito porrexit, cum voce: *Non dolet*. Tacit. An. 16. Dio. li. 60. Plin. l. 3. epiſt. 16. egregie. 2 Tu n. vita mea mihi charior.

Ad Cæſarem. XV.

DElicias, Cæſar, luſuſque, jocoſque leonum
Vidimus: hoc etiam præſtat arena tibi;
Cum prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Unde poteſt avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur; ergo poteſt.

Domitianum ſe Dominum, ac Deum noſtrum appellari volentem poeta palpans Jovi componit, imo præfert, ſumpta occaſione à leonibus, qui lepori per rictus eorum diſcurrenti peperciſſent. Quod Imperatori tribuit, cujus ſcilicet leones ſunt; ſupra ep. 7.

Ad Julium. XVI.

1 *O Mihi poſt nullos Juli memorande ſodales;*
Si quid 2 longa fides, canaque jura valent;
3 *Biſiam pene tibi conſul trigeſimus inſtat,*
Et numerat 4 paucos vix tua vita 4 dies.
5 *Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari;*
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Exſpectant curæque, 6 catenatique labores,
Gaudia non 7 remeant, ſed fugitiva volant.
Hæc utraque manu, 8 complexuque aſſere toto:
Sæpe fluunt imo 9 ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt, crede mihi, ſapientis dicere, Vivam.
Sera nimis vita eſt craſtina; vive hodie.

1 Transcriptus hic verſus ab Ovid. 4. eleg. 1. Triſt. 2 Veteris, & probatæ amicitiæ, per annos 34. fides. vide epigr. 14. lib. 12. 3 Pene jam ſexagenarius. Romanos annos à conſularibus numeraſſe faſtis notum eſt. 4 Reliquæ vitæ tibi jam ſexagenario: vel, præteritæ, cum tibi ærumnis, curiſque diſtracto perpauci illuxerint dies felices, & hilares. quippe ζῆν Epicureis ſonat nitide, & delicate vivere. τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι, τί ἐστί; B. τὸ πίνειν, &c. Ariſto. 5 Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus, quod incertū eſt. 6 Invicem connexi. Ubi *Finis alterius mali gradus eſt futuri*. 7 Alii *remanent*. 8 Vindica, ſupinis manibus accipe, obviis ulnis amplectere. 9 Etiam dum capeſſis, & amplexaris.

Ad

Ad Avitum. XVII.

Modeſte, & per jocum librum ſuum excuſat quaſi ex bonis, & malis epigrammatis compactum.

Sunt bona, ſunt quædam mediocria, ſunt mala plura,
Quæ legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

tamen æquus Judex compenſet vitiis bona; pluribus hiſce (Si modo plura illi bona ſunt) inclinet. ſic infra epigramm. 45. & lib. 2. epigr. 8.

Ad Titum. XVIII.

Epigrammatis vita eſt in ambiguitate τȣ̃ -

Cogit me Titus actitare cauſas,
Et dicit mihi ſæpe, 1 magna res eſt.
2 Res magna eſt, Tite, quam facit colonus.

1 ---- *Magna res eſt* (inquit Titus) fructuoſa ſcilicet tibi, & reip. emolumento, ſi te à ſterili poeſi ad cauſas agendas transferas: & τȣ̃ 2 --- *Magna res* (invertit poeta) utilis ſcilicet eſt agricultura. neque tamen circularis ille, & improbus labor, ut fructuoſus, mihi arridet, nedum hic forenſis. Alii ultimum verſum interrogatoriè legunt. q. d. Illane res magna eſt, quam quis ab aratro protractus exercere poſſit, è robuſto colono ſtrenuus rabula mox factus? *Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.* epigr. 13. lib. 5.

Ad Tuccam. XIX.

1 Quod annos ferat, vivatque, laudato.
2 Vile, & peſſimæ notæ vinum è colle Vaticano, qui Janiculo conterminus.

Quid te, Tucca, juvat 1 vetulo miſcere Falerno
2 In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
3 De nobis facile eſt: ſcelus eſt 4 jugulare Falernũ,
Et dare 5 Campano 6 toxica ſæva mero.
Convivæ meruere tui fortaſſe perire;
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

3 Nos jugulare tibi forte pro levi eſt. 4 Infuſo Vaticano Falernũ occidere. *Metaph.* ſublato vini calore animali (quam ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod & bibentes jugulare videtur. ep. 45. l. 10. & l. 12. epigr. 48. 5 Falerno è Campania. 6 Vaticana, quæ & epigr. 92. lib. 6. venenum appellat. toxicum autem à taxo venenata arbore, vel ἀπὸ τῶν τόξων, arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt.

Ad Æliam. XX.

Vide epigr. 41. lib. 2. & epigr. 93. lib. 3.
1 MS. Bodl. Expulit.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
1 Exſpuit una duos tuſſis, & una duos.
Jam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi quis furor eſt ? turba ſpectante 1 vocata,
Solus 2 boletos, Cæciliane, voras ?
3 *Quid dignum tanto tibi ventre, gulaq; precabor?*
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

1 Convivis invitatis. 2 Fungorũ genus nobiliſſimum, noviſſimum gulæ irritamentum, & ut jocatus eſt Nero, *cibum Deorum*. Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæſ. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more conſecratus eſt, & in Divorum numerum relatus. *Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: ſed qualem Claudius edit, &c.* Juven. Sat. 5. Tacit. 12. An. Sueton. Claud. cap. 44. Dio. lib. 7. hinc & Sen. ἀποκολοκύνθωσις. 3 Scriverius. *Quid dignum tanto ventrique, gulæque precabor?* Ita & MS. Bodl. niſi quod librarius prave ſcripſerat *veneri*.

¶ De Porſena, & Mucio Scævola. XXII.

CUm 1 peteret 2 regem decepta 3 ſatellite 4 dextra
5 *Injecit 6 ſacris ſe peritura 6 focis.*
Sed tam 7 ſæva 7 pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis juſſit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
8 *Major deceptæ fama eſt & gloria dextræ.*
Si non erraſſet, fecerat illa minus.

1 ὥρμησε. *aſſaulted, aſſaſſinated.* 2 Porſenã. hiſtoria nota ex Livio 2 Halycarnaſs. 5. Val. Max. l. 3. cap. 2. Sen. epiſt. 66. 3 Scriba, quem pari cum rege ornatu ſedentem, regẽ credidit. 4 Mucii Scævolæ. 5 Alii *Ingeſſit*. 6 Accenſo ad ſacrificium foculo. 7 Epitheta *ſæva*, & *pius* per Hypallagen tranſpoſita vult Rameſius. ſignata potius, & ad rem accommodata arbitror, ut Porſena tanta viri conſtantia attonitus ex ſævo hoſte pietatem indueret, Mucio ad ſuos remiſſo. 8 Acclamatio epigrammatis encomiaſticis ſolennis. Majorem ſcilicet laudem meretur conſtantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Vide Epigr. 30. lib. 8. & epig. 25. lib. 10.

De leone, & lepore. XXIII.

1 *QUid nunc ſæva fugis placidi lepus ora leonis ?*
Frangere tam parvas non didicere feras.
2 *Servantur magnis iſti cervicibus ungues,*
3 *Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.*
Præda canum lepus eſt, 4 vaſtos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

1 Vide ep. 7. & 15. ſupra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem, & generoſum pectus tribuit, quali in minores prædas ſupplices, & jacentes utuntur leones. *Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni, &c. At lupus, & turpes inſtant morientibus urſi.* Ovid. 3. Triſt. 5. el. 2 Reſpicit ad naturam leonum, qui unguiũ mucrone in pedum quaſi vaginas recondito incedunt, ne hebetent, refringantve. Plin. 15. 8. Solinus c. 30. 3 Spernit aquila muſcas, leo leporem, Domitianus Dacos, qui hac tempeſtate à Domitiano cœperant deficere. 4 Leonis.

Ad Cottam. XXIV.

*I*N*vitas nullum, niſi 1 cum quo, Cotta, lavaris,*
Et dant 1 convivam balnea ſola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocaſſes;
Jam ſcio me 2 nudum diſplicuiſſe tibi.

1 Quem in balneis mutoniarum conſpexeris. 2 Non bene vaſatum, lib. 3. epigr. 50. & lib. 7. epigr. 54.

Ad Decianum. XXV.

A*Dſpicis 1 incomptis illum, Deciane, capillis?*
2 Cujus & ipſe times 3 triſte ſupercilium;
Qui loquitur 4 Curios, aſſertoreſque Camillos,
5 Nolito fronti credere, 6 nupſit heri.

1 Illum hirſutum, *cujus Hiſpida membra quidem, & duræ per brachia ſetæ Promittunt atrocem animum.* 2 Cujus gravitatem, quæ in ſuperciliis apparet, & tu ipſe, ò Deciane, qui Stoicus es, verearis. 3 Σκυθρωπὸν ὄντα, ϗ τὰς ὀφρῦς ἔχοντα ἐπάνω τῆς κορυφῆς. 4 Continentiā Curii, & rigidam F. Camilli fortitudinem. i.e. qui laudat priſcam continentiam, & auſteritatem. 5 *Fronti nulla fides.* 6 Muliebria paſſus eſt. *Inter Socraticos notiſſima foſſa cinædos.* Vel etiam nupſit, ut Nero Pythagoræ cuidam. *Sulpic. 2. hiſtor. ſacræ*, ipſi Sporus, *Sueton. cap. 18. Ner.* Gracchus Cornicini, *Juven. Sat. 2.*

¶ Ad Fauſtinum. XXVI.

E*De tuos tandem populo, Fauſtine, libellos,*
Et cultum docto pectore profer opus:
1 Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec ſileant noſtri, 2 prætereantque 3 ſenes.*
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam?
4 Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
5 Poſt te victuræ per te quoque vivere chartæ
Incipiant. 6 cineri gloria ſera venit.

1 Quod probent Græci, ac *Latini. Cecrops a. Athenarum conditor: Pandion inſtaurator: arces in tutela Palladis Athenarum præſidis. 2 Non prætereant, id eſt omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora à ſuffragiis, quę in tabulas cereas referebantur per puncta: è quibus plurimorum cenſu magiſtratus *creari*: pauciorum, à populo *agitari*: nullorum *præteriri* candidatus dicebatur. Horat. ad Piſones; *Centuriæ ſeniorum agitant*, &c. 3 Qui maturioris judicii, vel alludit ad Centurias ſeniorum, *ut modo.* 4 Noli te dulciſſimo ſtudiorum fructu defraudare, nominis ſcilicet immortalitate, & famæ in vivis dulcedine. 5 Ingenii tui fœtus, te potius in vivis, & ipſe vitam ingrediatur, quam poſthumus edatur. 6 Vivus itaque fruere famæ dulcedine. ſupra ep. 1. & epig. 13. lib. 5.

Ad Sextilianum. XXVII.

S*Extiliane, bibis, 1 quantum ſubſellia quinque,*
Solus. 2 aqua toties ebrius eſſe potes.

Vide ep. 12. ſupra. 1 *Synecdoche.* quantum quini equites, qui in ſubſelliis 14 ordinum. 2 Potes, quoties ſitis, aqua pota ſitim tuam ſedare, exponit Scriverius. Ego Hyperbolice dictum arbitror.

3 *Nec conſeſſorum vicina numiſmata tantum,*
Æra ſed à cuneis ulteriora petis.
4 *Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,*
Uva nec in Tuſcis naſcitur iſta jugis,
Teſta ſed 5 *antiqui felix* 6 *ſiccatur* 5 *Opimi,*
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi 7 *fex Laletana petatur.*
8 *Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.*

3 Nec ad vinum nummos ſolum corrogas ab aſſidentibus tibi in eodem gradu, vel cuneo, ſed & petis æra ulteriora à cuneis, id eſt ab iis, qui à fronte infra, vel à tergo ſupra ſedent in eodem cuneo, ſeu ulteriore cunei gradu, vel in aliis utrinq; cuneis. Sunt qui de miſſilibus intelligunt, quæ ille bibo undequaq; rapiebat. de cuneis vide Lipſ. de Amph. 13. & Bul. de Circo c. 34. 4 Neq; vilia bibit vina Peligna, aut Tuſcana, ſed generoſiſſima, Opimiana, & Maſſica: cum tot calicum trahoni magis competeret vapidum, turbidumque Laletanum. 5 L. Opimio Coſ. A. V. C. DCXXXIII. ea cœli erat temperies, ut vini optimi ſumma proveniret copia, quod in annos CC duraret. Plin. l. 14. c. 4. 6 Exhauritur. 7 Feculentum, & turbidum vinum ex Laletania in Hiſpania. Legitur & *Lacetana*. 8 Si excedis numerum cyathorum, qui in cęna ſumuntur decem tantum, cum lautiſſimæ cœnæ modus ſit ſextarius, qui duodecim continet cyathos.

Ad Procillum. XXVIII.

1 *HEſterna tibi nocte dixeramus,*
2 *Quincunces, puto, poſt decem peractos,*
Cænares hodie ut, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti,
3 *Et non ſobria verba ſubnotaſti;*
Exemplo nimium periculoſo.
4 Μισῶ μνήμονα συμπότην, *Procille.*

1 Ego poſt quinquagenos cyathos (inter ſcyphos autem dicta, indicta; facta, infecta oportuit tanquã in vino inſcripta) bene potus te invitaram: tu ſerio, & ſobrie accepiſti. idq; citra bonos mores, & ſatis cũ periculo. 2 Quinq; cyathos continet quincunx, dividitur n. ſextarius (ut As in uncias) in cyathos 12. 3 *Reges dicuntur multis urgere culullis, Et torquere mero, quos perſpexiſſe laborent.* Tyrannicum autem excipere ebriorum ſimplicitatem, & advertere, quæ bene potis excidant. 4 Odi, ò Procille, memorem compotorem. citat hunc verſum Lucianus in συμποσίῳ. & Plutarchus initio lib. 1. quæſt. Sympoſ.

De Acerra. XXIX.

1 *HEſterno fœtere mero qui credit Acerram,*
Fallitur 2, *in lucem ſemper Acerra bibit.*

1 Negando magis affirmat, excuſando Acerram acrius incuſat. 2 Compotationes in lucem protrahit, adeoq; noctis, non diei heſternæ merum olet.

Ad Fidentinum. XXX.

FAma refert noſtros te, 1 *Fidentine, libellos*
Non aliter populo, quam recitare tuos.

1 Plagiarium hunc proſcindit infra epigr. 39. 54. 73.

Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam.
2 Si dici tua vis; hæc eme, ne mea ſint.

2 Nam quod emis, poſſis dicere jure tuum. lib. 2. epigramm. 20.

De Diaulo medico. XXXI.

Adſpirabat chirurgus Diaulus ad

CHirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Cœpit, quo poterat, clinicus eſſe modo.

nobiliſſimam medicinæ partem, ut Clinicus tandē Imperatores lecto affixos viſeret, curaretq; deſperans tandē, neſcio qua de cauſa, ſe ad Libitinam contulit. è chirurgo veſpillo factus, nec minus interea Clinicus, eſt n. argutia epigrammatis in voce κλίνη, quæ & *lectum*, & *feretrum* ſignificat. Clinicus item medicum, & ſandapilarium, ſeu veſpillonem, vide infra epigr. 48. & epigr. 74. lib. 8. Notus eſt jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta factus eſt æque bonus medicus.

De Encolpo. XXXII.

1 Voverat Encolpus, Auli Pudentis centurionis amaſius crines ſuos Phœbo, ut primum dominus ſuus ad primipilatum

1 HOs tibi, 2 Phœbe, vovet totos à vertice crines
Encolpus, domini centurionis amor:
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus,
Dumque decent fuſæ lactea colla 3 jubæ:
Utque tuis longum, dominuſque, puerq; fruatur
Muneribus, 4 tonſum fac cito, 5 ſero virum.

(quæ proxima erat dignitas) eveheretur. Rogat Deum poeta, ut puerum quam citiſſime voti compotem reddat, quod utrique eorum gratum ſit futurum. vide epig. 45. lib. 5. 2 Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detonſæ primitias Phœbo conſecrabant, plurimi Delphos profecti, Æſculapio alii, alii fluviis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes, ut alimoniæ parenti, vitæque conſervatrici. Lucian. περὶ τῆς συρίης θεοῦ. 3 *Metaph.* comæ.
4 Compotem voti, aſſecuto ſcilicet Pudente Primipili dignitatem, ut tondeatur. 5 Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

Ad Sabidium. XXXIII.

Odi te Sab. gratis, neque enim

NOn amo te, Sabidi, nec poſſum dicere, quare;
Hoc tantum poſſum dicere, non amo te.

odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum diſſimilitudine, & ſiderum contrapoſitione, antipathia, genio infeſto, ſeu malo omine. Ita Senecæ Thyeſtes: *rapior, & neſcio quo, ſed rapior.* & *Nihil timendum video, ſed timeo tamen.* vel argutius, merito te odi, neque tamen per modeſtiam licet effari odii mei cauſam, vel propter oris tui impuri graveolentiam non ſuſtineo apud te longiore uti ſermone, hoc tantum dico, *Non amo te*, & ad hanc expoſitionem facit epigr. 17. lib. 3.

De Gellia. XXXIV.

AMiſſum non flet, cum ſola eſt Gellia, patrem,
Si quis adeſt, juſſa proſiliunt lacrymæ.

1 *Non dolet hic, 2 quiſquis laudari, Gellia,*
Ille dolet vere, qui ſine teſte dolet. (*quærit*

1 Scriv. *Non luget.* M. S. Bodl. *Sic luget quiſquis.* 2 Quiſquis è lacrymis laudem captat, quæ turpius nunquam fluunt, quam ubi finguntur. vide epigr. Græca. lib. 2. tit. 15.

Ad Lesbiam. XXXV.

1 *INcuſtoditis, & apertis, Lesbia, ſemper*
Liminibus peccas, nec tua 2 furta tegis:
Et plus ſpectator, quam te delectat adulter:
Nec ſunt grata tibi gaudia, ſiqua latent.
At 3 meretrix abigit teſtem 4 veloque, ſeraque:
Raraque 5 Summœni fornice rima patet.
A 6 Chione ſaltem, vel ab 6 Helide diſce pudorem:
7 Abſcondunt ſpurcas hæc monumenta lupas.
Nunquid dura tibi nimium cenſura videtur?
Deprendi veto te, Lesbia, non futui.

1 Janitorũ enim miniſterio uſæ iſtæ Dominę. Ovidius 1 Amorum. 6 eleg. 2 Furtiva Veneris gaudia, adulteria. *celari vult ſua furta Venus.* Tibul. 3 *Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti, Oppoſita populum ſubmovet ante ſera.* &c. Ovid. 13. el. 1. 3. Amorum; cui conſonat, ſi non ortum debet hoc epigramma. 4 Velo ex centonibus januæ appenſo, ne per forium rimas introſpici poſſit. 5 *Summœnii*, id eſt lupanarium in Summœnio, namque hic habitabant meretrices, unde *Summœnianæ uxores* dictæ, ut & *Suburanæ*. Subura namque Varroni lib. 4. de lingua Lat. dicta, quod ſub muro terreo Carinarum, ut & Summœnium, quod ſub antiquis mœnibus. hic a. contrahitur ex Summœnii. aliis placet, ut ſit Ablativus Adjective, mihi non ita. 6 Proſtibulo illius temporis, vel nomine forte fictitio. 7 Atque hæc Summœnia veterum murorum monumenta tegunt vulgata illa proſtibula. vel intellige diobolaria illa ſcortilla ſervis, & infimis hominibus proſtantia inter ſepulchra, & monumenta, quas epig. 93. lib. 3. *buſtuarias* appellat *mœchas*, vide Turneb. lib. 13. cap. 19.

Ad Cornelium. XXXVI.

VErſus ſcribere me parum ſeveros,
1 Nec quos prælegat in ſchola magiſter,
Corneli, quereris: ſed hi libelli,
Tanquam conjugibus ſuis mariti,
2 Non poſſunt ſine mentula placere.
3 Quid ſi me jubeas 4 Thalaſſionem

1 Nec graves epopœjas, & tragœdias. quas *prælegat tumidus rauca voce magiſter*, ut hortatur Muſa, ep. 3. lib. 8. 2 Ita nec epigrammata ſine laſcivia, & aculeo. 3 Quemadmodum inepte faceret ille, Qui Thalaſſionem (carmen omni verborum obſcœnitate & conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptæ aures returaret) pudicis verbis nec Feſcennino convenientibus conderet: non minus abſurde ego, ſi epigrammata ſcriberem lingua non epigrammaton, quæ verba amat laſciva, aperta, & dominantia. 4 Carmen nuptiis ſolenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. cujus nomen, & inventionem nonnulli tribuunt militi cuidam Herſiliam ad Romulum ferenti in raptu Sabinarum. alii παρὰ τὸ ταλάσιον, quod puellæ ad nubilem ætatem lanificio exercitæ nupturæ jam primo ad limen mariti venientes, poſtes laneis ornabant vittis. alii dicatum tradunt neſcio cui Thalaſſo Deo boni in nuptiis ominis. alii Veneri θαλασσίᾳ pontigenæ, quæ dea γαμήλια & γενετυλλὶς propter humoris ſalſi vim animalem, & fœcundam.

Ver-

Verbis dicere non Thalaſſionis?
5 Quis Floralia veſtit, & ſtolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data eſt jocoſis,
6 Ne poſſint, niſi pruriant, juvare.
Quare depoſita ſeveritate,
Parcas luſibus, & jocis, rogamus:
Nec 7 caſtrare velis meos libellos.
8 Gallo turpius eſt nihil Priapo.

5 Si quis poſcat, ut in Floralibus (de quibus ſupra epigr. 3.) non nudæ agant meretriculæ; ſi quis in togatis meretricibus requirat pudorẽ matronarũ, quarũ propria eſt ſtola: aut ſi quis ſtola matronali tegi velit meretrices: deſideret idem in epigrammatis verecundiam, quod utiq; abſurdum æque erit. 6 *Quæ tum denique habent ſalem, ac leporem, Si ſint molliculæ, ac parum pudica, Et quod pruriat, incitare poſſint.* Cat. eleg. 16. 7 Petulantiam, verba laſciva, & libidinoſa tollere. 8 Galli ſacerdotes matris Deũ erant omnes caſtrati. Priapus hortorum præſes prægrandi pene (ut Veneris filium decet) conſpiciendus, ut itaque minime deceret Priapum (cujus ſola admiratio in hac parte) caſtrari, ita nec epigrammata (quæ laſcivia, & aculeo maxime placent) pruritu orbari.

❡ Ad Lucanum, & Tullum. XXXVII.

*1 SI, * Lucane, tibi, vel ſi tibi *, Tulle, darentur:*
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior:
Diceret, infernas & qui prior iſſet ad umbras:
2 Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

* Nobile par fratrum, quorum pium amorem celebrat Plinius Sec. epiſt. 18. lib. 8. vide & ep. 52. l. 9. & Tac. 3. Hiſt. 1 Si poſſetis per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Caſtore, & Polluce Lacedæmoniis Ledę filiis ferunt poetę. 2 Ego in ęterna mortis conditione manebo, ut tu in æternum vivas.

Ad Baſſam. XXXVIII.

VEntris onus 1 miſero, nec te pudet, excipis auro,
Baſſa: bibis vitro. carius ergo cacas.

1 In tam vilem uſũ formato. vide epigr. 12. l. 11. Plin. lib. 33. cap. 12. Clem. Alexan. Pæd. lib. 2. cap. 3.

❡ Ad Fidentinum. XXXIX.

QUem 1 recitas, meus eſt, ò 2 Fidentine, libellus;
Sed male cum recitas, incipit eſſe tuus.

1 Pro more poetarum, qui carmina ſua recitabant publice in æde Apòll. Palatini, theatris, templis, hortis, &c. vel private, & coram paucis. 2 Hunc exagitat ſupra ep. 30. infra epigr. 54.

Ad Decianum. XL.

SI quis erit, raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit 1 *avos.*
Si quis 2 *Cecropiæ madidus, Latiæque Minervæ*
Artibus, & vera ſimplicitate bonus;
Si quis erit 3 *recti cuſtos, imitator honeſti,*
4 *Et nihil arcano qui roget ore deos:*
Si quis erit 5 *magnæ ſubnixus robore mentis,*
6 *Diſperéam, ſi non hic Decianus erit.*

1 Priſcos illos propter amicitiam ſincere cultam decantatos, Herculem, & Theſeum, Damona, & Pythiam, Pyladen, & Oreſten. &c. Alii legunt, *anus*. id eſt fama vetuſta, diuturna, multis retro ſęculis celebrata. Ita Catullus, *& facit hæc charta loquatur anus*. & noſter epigr. 4. lib. 12. *Fama loquax, chartaque dicet anus.* 2 Græca, Romanaq; ſcientia, & artibus imbutus. ut ſupra ep. 26. n. 1. 3 Stoicæ diſciplinæ ſatelles, & ſectator. 4 *Et qui eo pervenit, ut nihil roget Deum, niſi quod rogare poſſit palam.* Seneca epiſt. 10. *qui aperto vivit voto*, nec *Labra movet metuens audiri.*
5 Fortis, & conſtans, ſupra hoc nomine collaudatus, epigr. 9.
6 Execrationis formula.

Ad Lividum. XLI.

1 *QUi ducis vultus, & non legis iſta libenter,*
2 *Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.*

1 Qui vultũ adducis ad triſtitiam, qui contracta fronte hæc improbas. 2 Infimus omnium ſis precor, qui habeas, cur omnibus invideas: cur tibi, nemo.

¶ In Cęcilium. XLII.

URbanus tibi, Cæcili, videris.
Non es, crede mihi, quid ergo? 1 *verna es.*
Hoc quod 2 *Tranſtiberinus* 3 *ambulator,*
Qui pallentia ſulphurata fractis
Permutat vitreis: quod 4 *otioſæ*
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod 5 *cuſtos, dominuſque viperarum:*
Quod viles pueri ſalariorum:

1 Scurra impudens, & procax. vernæ a. qui in villis vere nati, &c. Feſtus: horum vero propria dicacitas, ſervilis aſſentatio, & maledicentia. ep. 3. l. 10. n. 1. 2 In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, habitabant Judæi, & cætera plebecula, quæ ſordidiſſimis victitabat ſervitiis. vide n. 4. ep. 93. li. 6. 3 Peripateticus vagus, qui obambulans promercalia clamitabat. *brunſtone matches for brokem glaſſes*. Diphilus κτ̀ τὴν ὁδὸν πωλεῖν βȣ́λομαι Ρ῾όδα ῥαφανῖδας, θερμοκυάμȣς, σέμφυλα. *rupto qui poſcit ſulphura vitro*. Juv. 5. ſat. noſt. ep. 3. l. 10. n. 4. 4 Qui plebeculæ feriatæ Circo, ſcenæque vacanti, & duas res anxie optanti Panem, & Circenſes, cicer maceratum vendit at. 5 Agyrta, circulator, medicus circumforaneus, *Montibanco, à Quackſalver*. qui collo, & brachiis implicitas circumferebat viperas, quas velut innoxiæ eſſent, incantaverat, vel adverſus noxiarum morſus ſe medicamentis munierat, ſanaratve, quo theriacis, & alexipharmacis, quæ venalia geſtabat, fidem faceret.

6 Clamore, dum promercalia clamitat tomacla. 7 Coopertis ollis, vel calefactorio ſubjecto, ne intepeſcant. 8 Exodiorũ, & Atellanarum author, neq; ille optimus. de exodiis, & Atellanis vide, quæ ad Juven. 3. Sat. verſ. 175. & & Sat. 6. v. 71.

Quod fumantia qui tomacla 6 raucus
Circumfert 7 tepidis cocus popinis:
Quod 8 non optimus Urbicus poeta:
Quod 9 de Gadibus improbus magiſter:
Quod bucca eſt 10 vetuli loquax cinædi.
11 Quare deſine jam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Cæcili, videris:
Qui 12 Galbam ſalibus tuis, & ipſum
13 Poſſis vincere 14 Sextium Gaballum.
Non cuicumque datum eſt habere 15 naſum.
Ludis qui ſtolida procacitate:
16 Non eſt Sextius ille, ſed caballus.

9 Qui puellas ſaltatriculas è Gadibus inſula levitate, & laſcivia famoſas circumducebat ad quæſtum. alii legunt *improbis*. ut l. 5. ep. 79. Juven. 11. Sat. V. 162. 10 Perfrictæ per ſe cinædi fronti in dies adauget impudentiam, & loquacitatem ætas vitiis indurata. ſed & intelligi poteſt de irrumatione. vide ep. 28. l. 2. & l. 11. ep. 62. 11 Quare deſine tibi videri urbanus, & facetus, qui ſpurciſſima hæc animalia, atq; ipſa urbis καθάρματα, ϗ περιψήματα improba ſcurrilitate longe ſuperes. 12 Cæcilium Galbâ Cæſaris Auguſti illum morionem, qui in Mæcenatis gratiam doctus erat vigilanti ſtertere naſo. Juv. Sat. 5. V. 4. 13 Te poſſe putes. 14 Scurram dicacem, quem Raderus Seſtium Gallum vere dici putat, de quo Suet. c. 24. Tib. 15 Acumen, & argutiam joci, & deriſionis, cui dicatur naſus, ſupra ep. 4. n. 6. 16 Non eſt Sextius Gaballus, ſed caballus, quadrupes bellua. epigr. 9. lib. 10.

❡ De Porcia. XLIII.

1 Hiſtoria nota ex Plutarchi Bruto. Valer. Max. lib. 3. cap. 2. & l. 4. cap. 6. Dione 47. Appiano civ. 4. &c.

1 Conjugis audiſſet fatum cum Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram 2 fatis hoc vos docuiſſe 3 patrem.
Dixit, & ardentes avido 4 bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

2 Alii *fatis hoc docuiſſe patrem.* ideſt morte non vulgari, τὸ τραῦμα, ϗ τὴν γαστέρα εὐρύνων ὄνυξι, ϗ δακτύλοις ἐρδυνῶν, ϗ τὰ σπλάγχνα διαῤῥίπτων. Appian. c. 2. civ. bel. 3 Catonem, cujus morituri illa vox: *An neſcis pauliſper ſpiritu repreſſo, aut capite ad parietem illiſo emori licere?* vide ſupra ep. 9. n. 3. 4 Hauſtus ſane calidus, ſed gloriæ plenus, & plus quam fœmineus.

In Mancinum. XLIV.

1 Antique pro *heri*. 2 *Aprum ad cõvivia natum*. Quem integrum menſis inferebant Romani.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et poſitum eſt nobis nil 1 here præter 2aprum,
3 Non quæ de tardis ſervantur vitibus uvæ,

3 Non nobis apponebantur uvæ duracinæ, non, &c.

Dul-

Dulcibus aut certant quæ melimela favis,
3 *Non pyra quæ lenta pendent religata geniſta,*
Aut 5 *imitata breves punica mala roſas.*
6 *Ruſtica lactantes nec miſit fiſcina metas,*
Nec de Picenis venit oliva cadis. (*necari*
7 *Nudus aper; ſed & hic minimus,* 8 *qualiſque*
A non armato pumilione poteſt. (*omnes.*
9 *Et nihil inde datum eſt; tantum ſpectavimus*
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta!
10 *Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.*

4 Non pyra ſerotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore, vel in cella, vinculo religata è geniſta lenta. 5 Quæ βαλαυςίν, ideſt floris colore imitantur roſas flores brevis ævi. *aliis*, quod ipſa arbor brevis ævi ſit, teſtante Plinio li. 16. c. 44. 6 Nec calatho ruſtico allata apponebatur nobis meta lactis, ideſt lac coagulatum. Angl. *curds or freſh cheeſe*, in formam metæ Circenſis. id eſt inverſi turbinis, ceu pyramidis coactum. 7 Non inconditus (ut volunt quidam) ſed abſq; aliis cibis, & obſoniis illatus. 8 *Nec dignus ferro Meleagri*, ſed qualis ab inermi nano confici poſſit. 9 Neq; eum captor ſciudens præministrabat, ſed tanquam in Amphiteatro nobis pro ſpectaculo exhibitus eſt. 10 Sed tu objiciaris apro diſcerpendus, ut Charidemus à Domitiano.

Ad Stellam. XLV.

LAſcivos leporum curſus, luſuſque leonum,
Quod 1 *major nobis charta* 1 *minorq; gerit:*
Et bis idem facimus: nimium ſi, Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone 2 *mihi.*

1 Muſambertius interpretatur chartam majorem, Auguſtanã, ſeu Liviam, qua forte ad Domitianum ſcripſit epig. de lep. minorem, Hieraticam, qua hoc ad Stellam, &c. Raderus intelligi vult libellum de ſpectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Rameireſius *majorem, & minorem* pro quacunque charta, vel innui longum illud epigr. 105. infra, & aliquot ex his brevioribus: diſpiciat lector. 2 Mihi ad cœnam vocato.

De libro ſuo. XLVI.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

1 Ne hæ chartæ meæ pereant per libellorum brevitatem; faciam, quod Homerus, qui ſæpius idem hemiſtichium, & inter alia hoc τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, nonnunquam integros verſus repetit. ita ego ſæpius recurro ad leonem, & leporem.

¶ Ad Hedylam. XLVII.

CUm dicis propero, fac ſi facis, 1 *Hedyla, languet*
Protinus, & ceſſat debilitata Venus.
Expectare jube: velocius ibo retentus.
1 *Hedyla, ſi properas, dic mihi ne properem.*

1 *Hedyle* legendum vult P. S. Non eſſe ſe ſtupidum, qui ad Veneris metam blandis verbis inſtigetur; verum equum ſatis ſua ſponte currentem: niſi intempeſtive interpelletur.

De Diaulo medico. XLVIII.

Nuper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

Effert uſque, modo ægros, quos per imperitiam occiderat, efferendos à libitinariis, nunc mortuos ipſe, Clinicus utique, ſupra epigram.31.

* De Leone, & lepore. XLIX.

Rictibus his tauros non eripuere 1 magiſtri,
Per quos præda fugax itque, reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
2 Nec nihil à tanta nobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cum currit arena,
Nec caveæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus 3 improbe, quæris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

* Supra epigram.7. &c. 1 Cuſtodes. Leonum, manſuetarii: 2 Robur ſcilicet, animoſque ſumit à Leonis magnanimitate. *Mobilitate* legendum autumat Scriverius, 3 *Savvy*. Infra ep. 105.n.3.

¶ Ad Licinianum, de Hiſpaniæ locis. L.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ;
Videbis 1 altam, 2 Liciniane, Bilbilim,
3 Equis, & armis nobilem,
4 Sterilemq; Calvum nivibus, 5 & fractis ſacrum
Vadaveronem montibus:
Et delicati dulce 6 Botrodi nemus,
7 Pomona quod felix amat.
8 Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Molleſque nympharum lacus;
Quibus remiſſum corpus 9 adſtringas 10 brevi
11 Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas prope
Voberca 12 prandenti feras.
13 Æſtus ſerenos aureo franges Tago,
Obſcurus umbris arborum.

1 In monte ſitam. 2 De quo Plinius lib. 4. epiſt. 11. 3 Alii *Aquis*, & intelligit Salonem infra, num. 11. 4 Alii *Senemque Canum*. alii *Senemque Caunum nivibus*. Caunum n: montem non procul à Bilbili tradit Mariana lib. 1. cap. 3. alii *canum*, alii *calvum* legunt, & intelligunt de Vadaverone monte. 5 Alii *effractis*. montem n. Vadaveronem, ſacrum (ut ſcribit Plin. li. 4. cap. 24.) promontorium, fractum, & in inſulam poſitum tradit Hier. Paul. de Hiſpania. 6 Alii *Boleti*. retinendum *Botrodi*. de quo ep. 18. l. 12. 7 Hortorum dea. 8 Qui retinent *Tepidum*, exponant *Lene* leniter. 9 Meatus n. corporis claudit frigida aqua, 10 Non alto. 11 Fl. juxta Bilbilim, quo têperatũ eſt optimum ferrum, cujus ibi ſecturæ plurimæ. 12 Tibi etiam in prandio accubanti. 13 Calores æſtivos fugies merſus auriferis undis Tagi, vel deliteſcens umbroſis ſylvis, quæ ad Tagi ripas.

Avi-

Avidam 14 *rigens Dircenna placabit ſitim,*
Et 15 *Nemea, quæ vincit nives.*
At cum December canus, & bruma 16 *impotens*
Aquilone 17 *rauco mugiet:*
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam:
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & 18 *vernos apros,*
Leporemque forti callidum 19 *rumpes equo:*
20 *Cervos relinques villico.*
Vicina in ipſum ſylva deſcendet focum
21 *Infante cinctum ſordido.*
22 *Vocabitur venator, & veniet tibi*
Conviva clamatus prope
23 *Lunata nuſquam pellis, &* 24 *nuſquam toga,*
25 *Olidæque veſtes murice:* *(cliens:*
Procul 26 *horridus* 26 *Liburnus, &* 27 *querulus*
Imperia 28 *viduarum procul.*
Non 29 *rumpet altum* 30 *pallidus ſomnum reus,*
Sed mane totum dormies.
31 *Mercetur alius grande, & inſanum ſophos:*
Miſerere tu 32 *felicium;*
33 *Veroque fruere* 34 *non ſuperbus* 33 *gaudio,*
Dum 35 *Sura laudatur tuus.* *(petit:*
36 *Non impudenter vita: quod reliquum eſt,* 37
Cum fama, quod ſatis eſt, habet.

14 Alii *recens Dercetæ*; alii *Dercelia*, &c. 15 Fons. 16 Metem efficientis. 17 Frremente. 18 Indigenas. 19 Franges, ut ſupra ep. 23. vel venatu delaſſabis, & occides. ep. 14. lib. 12. 20 Quibus capiendis ſtudium curſus, & voluptas minor, quam in lepore. 21 Villici infantum turba ruſtica ep. 66. lib. 4. n. 10. 22 Invitabitur venationis ſocius. alii *Venabitur vocatus*, id eſt conviva, quẽ voles è vicinis ep. 57. l. 3. 23 Non aderunt nobiles Rom. quibus in calceis lunulæ formam geſtare moris erat; literam ſcilicet C. notam centenarii numeri patriciorum à Romulo inſtitutorum. vide & conjecturas Plutarchi, probl. 76. 24 Non togati anteambulones, clientes, & cæteri ſportularum, ſalutationumque aſſeclæ. ep. 47. num. 4. & epig. 51. lib. 10. 25 Et purpurati, muricis infectionem olentes. vide ep. 4. lib. 4. nu. 6. 26 Præco publicus è Liburnia oriundus, cujus in concilium vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox non paucis horrorem incutit. 27 Frequentibus querelis patrono moleſtus. 28 Quæ importunæ, & ſatis cum imperio defunctorum virorum res adminiſtrant, patronorum uſque operam exigentes. 29 Qui tua ſub Galli cantum oſtia pulſat. 30 Anxius, cauſæque metuens. 31 Alius irrequieto labore aucupetur inſani populi aurâ ſibi tanquã diſerto patrono acclamantis, σοφῶς. vide ſupra ep. 4. n. 8. *Inſanum ſophos*, contradictio implicita, vel Hypallage, *plebis inſanæ*. 32 Horum, qui plebis laudibus tumidi, & forenſibus negotiis occupati ſe felices credunt, digni ſane miſericordia. 33 Gaudio tranquillæ vitæ, curis, & moleſtiis liberæ, non ſolicitæ. 34 Non ambitioſus, non levis populi aura inflatus. 35 Palphurius Sura, cæterique laudis avidi cauſidici foro vacent. 36 Tu O Liciane laudum ſatis amplum titulum, cumulumque conſecutus in poſterum citra gloriæ jacturam, aut infamiæ notam otio, & quieti indulge. 37 Alii *perit*.

Jocus ex Homero in Cocum. LI.

SI tibi Miſtyllus cocus, Æmiliane, vocatur:
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ex Homeri V. 1. Iliad. & alibi Μιςυλλόν τ' ἄρα τἄλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, Æmilianus coquum ſuum *Miſtyllum* appellaverat. Jocatus Poeta quærit, cur non itidem ſibi liceat ſuum cocum appellare *Taratallam*, quod in verſu Homeri ſequitur.

Ad Leporem. LII.

NOn facit ad ſævos cervix, niſi 1 prima, leones.
Quid fugis hos dentes, 2 ambitioſe lepus?
Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
Et quæ non cernunt, frangere colla 3 velint.
Deſperanda tibi eſt 4 ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

1 Maxima, taurorum ſcilicet, & cervorum. 2 Fati gloriam à leone captans. 3 *Velint?* Interrogatorie. 4 Glorioſæ mortis tibi à Leone datæ.

Quinctianum facit aſſertorem. LIII.

COmmendo tibi, Quinctiane, noſtros,
Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſim, 1 quos recitat tuus Poeta.
Si de ſervitio gravi queruntur,
2 Aſſertor venias, 3 ſatiſque præſtes,
4 Et, cum ſe Dominum vocabit ille,
Dicas eſſe meos, manuque miſſos.
Hoc ſi terque quaterque clamitaris;
Impones plagiario pudorem.

1 Quos male dum recitat, incipiunt eſſe illius. ſupra ep. 39. 2 Libertatis vindex, injecta manu aſſere eos in libertatem. *Metaph.* 3 Satis des, prædem te des. 4 *Manet in Allegoria.* Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, verſus, quos ego edidi, manumiſi, & ſui juris eſſe pronunciavi, in ſervitutem ſuam redigere dolo malo conatur, tu aſſertor illorum, ſi bis terve cum illo lege agas plagiaria, perfrictæ frontis poetaſtrum in ruborem coges. de lege plagiaria conſule Ulpianum, & Biſciolam, lib. 8. cap. 13.

Ad Fidentinum. LIV.

UNa eſt in noſtris tua, Fidentine, libellis
Pagina, ſed certa domini ſignata figura;
Quæ tua 1 traducit manifeſto carmina furto:
2 Sic interpoſitus vitio contaminat uncto

1 Vide nu. 1. in 4. epig. libri de ſpectaculis. 2 Tua pagina meis libellis inſerta non minus ſordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt *villo*, alii *filo*, alii *vilis*) uncto, id eſt oleum olente, & craſſi fili utpote Gallicus, inter urbanas veſtes purpura violacea tinctas: aut teſtæ fictiles ex luto Aretino inter vaſa cryſtallina: aut corvus inter olores; aut pica inter luſcinias.

Urbica

Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic 3 Aretinæ 4 violant cryſtallina teſtæ:
Sic niger, in ripis errat cum forte 5 Cayſtri,
Inter 6 Ledæos ridetur corvus olores:
Sic ubi multiſona fervet ſacer 7 Atthide lucus,
Improba Cecropias 8 offendit pica querelas.
9 Indice non opus eſt noſtris, nec vindice, libris:
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

3 Aretium Italiæ urbs, ubi terra teſtis apta. 4 Contaminant cryſtal. comparata cum cryſtallinis ipſa ſordent.

5 Aſiæ fl. cygnis frequens. 6 Jupiter ſub Imagine cygni Ledam compreſſit. 7 Philomela, Pandionis regis Athenienſis filia. Ex bonorum librorum fide contendit Scriverius reſtituendum eſſe: *Sic interpoſito vilis contaminat unco urbica, &c.* hac mente: Ita homo tectus bardocucullo purpuratis immixtus deridetur; ubi uncus ille (inverſa ſcilicet, inflexaque à vertice cuculli pars) riſum movet. Cujus lectionis meminit, monetq; Author Confutationis fabulæ Burdonum. 8 Ita optime reſtituit Scriverius. 9 Non opus eſt alio delatore, aut aſſertore, quam tua pagina, quæ te furti accuſet, damnetque. de aſſertore ſuperiore epigram.

5 Ad Fuſcum. LV.

1 SI quid, Fuſce, vacas adhuc amari;
(Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici;)
Unum, ſi ſupereſt, locum rogamus:
Nec me, quod tibi ſum novus, recuſes:
Omnes 2 hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inſpice, qui novus paratur,
An poſſit fieri vetus ſodalis.

1 Si quid loci apud te reliquum ſit novo amico.

2 Novi ſcilicet.

Ad Frontonem. LVI.

VOta 1 tui breviter ſi vis cognoſcere 1 Marci,
2 Clarum militię, Fronto, togęque decus:
Hoc petit: eſſe ſui nec magni ruris arator,
3 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
4 Quiſquam 5 picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et 6 matutinum portat ineptus 6 ave;
Cui licet exigui nemoris, ruriſque 7 beati
8 Ante focum plenas explicuiſſe plagas?
Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,

1 Amici tui M. Valerii Martialis, id eſt mei. 2 Fuit .n. tribunus vigiliarum, & conſul. vir clarus juxta, ac doctus. 3 Sine cultu, & ſplendore, in re modica, & tenui. 4 Nemo adeo, cui obtigit modicus contiguo cum lare fundus, modo mens ſana ſit, velit ſuperbos aditus regum, duraſque fores colere, ut ſummo mane ſalutet patronum. 5 Atria divitum ad frigiditatem incruſtata marmore Laconico, natura quidem variegato, ſed & arte inſuper picto teſte Plin. lib. 35. cap. 1. 6 Salutationis matutinæ vocem ſolennem. καὶ ἠσπάσατο, ὅτι γε τῷ ἑωθινῷ προσρήματι τῷ Χαῖρε, ἀλλὰ τῷ ἑσπερινῷ τῷ Ὑγίαινε χρησάμενος. Dio in Adriano. 7 Fertilis. *vel metonymice*, quod dominum beatum reddat. 8 Evacuare ante focum caſſes, & retia prædis onuſta.

Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis 9 inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua 10 non emptus præparat ova cinis.
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, opto:
Vivat & urbanis 11 albus in officiis.

9 *Menſæ, ſed erat pes tertius impar, Teſta parem fecit.* Ovid. Metamorph. 8. ſic epigr. 42. l. 2. 10 Meus, *Vicinus.* namque *in ipſum ſylva deſcendit focum.* ſup. epigr. 50. 11 Nonnulli exponunt *pallidus*, anxius ſcilicet, & ſolicitus: alii, *pulcher*, non fuſcatus ſcilicet ſole ruſtico. vide ep. 12. lib. 10. Lipſius 1. Elect. c. 13. Alba toga indutus inter anteambulonum, & niveorum Quiritium officia; ceu cretatus, & candidatus in comitiis.

Ad Cauponem. LVII.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, 1 ut cupias, vendere caupo merum.

1 Quamvis cupias, quod tamen tibi, neque pro more, neque voto eſt. malles. n. minime eſſe aquoſum, ut in lucrum tuum aquæ plus ferre poſſet. vide ep. 100. lib. 9. unde fides vet. lectioni. *ut cuperes.*

Ad Flaccum. LVIII.

Qualem, Flacce, velim, quæris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud, quod mediũ eſt, atq; inter utrumq; probamus:
Nec volo, 1 quod cruciat; nec volo, 2 quod ſatiat.

1 Difficilis enim moroſitas parit odium. 2 Facilis copia contemptum parit.

De pueri precio. LIX.

[1]*Millia pro puero centum me 2 mango popoſcit:*
Riſi ego: ſed 3 Phœbus protinus illa dedit.
4 Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecũ,
5 Laudaturque 5 meam Phœbus in invidiam.
6 Sed 7 ſeſtertiolum donavit mentula Phœbo
Bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

1 100000 H. S. noſtræ monetę 781. l. 1. ſſ. 2 Mangones prius κυνοτρόφοι, & ἱπποκόμοι. poſtea longius tractum, & puerorum altores, & negotiatores dicti, qui formoſos pueros exſecabant, frangebantq; in Venerem. 3 Draucus. 4 Quod tantum precium ipſe dare non poſſum. 5 Uſque adeo, ut ego illi invideam. 6 Sed illi denunciarius muto turpi in vetulis viduis, & pathicis miniſterio lucratus eſt bis decies ſeſtertium, noſtræ monetæ, l. 15625. hoc tu puſille mihi facito, & puerum pluris emam. 7 Diminutivum, pro ſeſtertium, ſyncopate pro ſeſtertiorum, quod cum Adverbio numerali poſitum deſignat totidem centena millia.

Ad Flaccum de ſportula. LX.

Dat 1 Bajana mihi quadrantes 1 ſportula centũ
Inter 2 delicias quid facit 3 iſta fames?

1 Sportula mihi, quod nunc lavarē, data à potentiori amico, quocum ſeceſſeram in Bajas. ep. 7. l. 3. nu. 3. 2 Balnei. 3 Sportulæ quadrantum, quæ eſurientem non ſatiet.

4 *Redde*

4 *Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grylli:*
Tam male cum cœnem, cur bene, Flacce, lavor?

4 Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras, Æoliamque Lupi (lib. 2. epig. 14.) male .n. conveniunt delicata Bajana balnea, cum cœna famelica.

De Lepore, & Leone. LXI.

IN tres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos,
Alta 1 juvencorum vulnera figet ubi?
Quid fruſtra nemorum 2 dominum, regemq; fatigas?
Non niſi delecta paſcitur ille fera.

1 Qualia juvencis ſolet infigere. 2 Leonem. de his ſupra ſæpius.

¶ Ad Licianum, ſcriptores unde. LXII.

*VErona docti a ſyllabas * amat 1 vatis;*
*Marone * felix 2 Mantua eſt;*
3 *Cenſetur 4 Apona Livio ſuo 4 tellus,*
5 *Stellaque; nec 6 Flacco minus:*
7 *Appollodoro * plaudit 8 imbrifer Nilus;*
*Naſone Peligni * ſonant.*
9 *Duoſque Senecas, unicumque Lucanum*
* *Facunda loquitur Corduba.*
* *Gaudent 10 jocoſæ Canio ſuo Gades;*
11 *Emerita Deciano meo.*
*Te, Liciane, * gloriabitur noſtra,*
* *Nec me tacebit, Bilbilis,*

a Verſus, è quibus, plerique *Hendecaſyllabi* Phalœcii. * Cum ipſe ſcripſerit amatoria. adverte ſignata, & ad argumentum, cujuſque authoris, vel loci appoſita verba, *Amat; felix; cenſetur; plaudit; ſonant; facunda loquitur; gaudent jocoſæ; gloriabitur;* & modeſtum illud, *non tacebit.* 1 Catulli. 2 Virgilius natus eſt in pago, qui Andes dicebatur, non procul à Mantua. 3 Magni fit, in cenſu, & æſtimatione eſt. 4 Patavinus ager. Patavium, ab Apono *Fonte, Antenoreæ vitam qui porrigit urbi,* &c. Claudiano celebrato epigr. 3. 5 Vide ſupra epig. 8. & lib. 7. ep. 13. 6 Valerio Flacco. 7 Poetæ Alexandrino, Menandri æmulo. 8 Qui inundatione ſua, vice imbrium (qui in Ægypto rari) fungitur in terra irriganda. 9 Patrem Rhetorem, & declamatorem; filium Philoſophum, & tragicum, vel L. Senecam Philoſophum, fratriſque ejus filium Marcum tragœdum. vide ep. 40. l. 4. 10 Saltatricularum laſcivia, & petulantia. ſupra epig. 42. num. 9. de Canio infra epigr. 70. 11 Emerita, Auguſta civitas Hiſpaniæ ad Luſitaniam ſpectans.

De Lævina. LXIII.

CAſta, nec antiquis cedens Lævina 1 Sabinis,
Et quamvis tetrico triſtior ipſa viro;

1 Sabinæ caſtæ audiebant, quarum patrii mores incorrupti, & ſancti: *inactior omni Crinibus effuſis bellum dirimente Sabina.* Juv. Satyr. 6. & Lucan. 1.

2 Balneis publicis in Lacu Lucrino, Avernoq; & Bajis. 3 Elegans

Dum modo 2 Lucrino, modo ſe permittit 2 Averno;
Et dum 3 Bajanis ſæpe fovetur aquis:
Incidit in flammas, juvenemq; ſecuta, relicto
Conjuge, 4 Penelope venit, 5 abit 6 Helene.

Antitheſis. dum ſe lavat aquis, incidit in flammas, amoris ſcilicet inhoneſti. 4 Caſta. 5 Extenditur ultima ſyllaba propter contractionem. 6 Adultera.

Ad Celerem. LXIV.

An quia audire aliena præ ſe fe-

UT recitem tibi noſtra, rogas, epigrammata. nolo.
Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

rens Celer, ſua recitandi occaſionem captaret, adeoque Martialem enecaret? An verebatur Poeta, ne epigrammata ſua nondum edita, ſi apud Celerem recitaſſet, memoriæ mandata illa pro ſuis venditaret?

¶ Ad Fabullam ambitioſam. LXV.

1 Videtur Rutgerſio ſcribendū: *Quis & id poteſt negare?* * Res .n.

BElla es; novimus: & puella; verum eſt;
Et dives; 1 quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas;
**Nec dives, neque bella, nec puella es.*

vel ſumma laude dignas ſordeſcere facit arrogans φιλαυτία.

Ad Cecilianum, 1 de genere, & declinatione ficus. LXVI.

1 Emendādum lemma, neque .n. neceſſe fuit, ut de genere τȣ̃ *ficus* doceret quicquam, cum de de-

CUm dixi, ficus, rides quaſi barbara verba,
Et dici, ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci;
Dicemus ficos, Cæciliane, 2 tuos.

clinatione tantum incideret quæſtio, negante Cæciliano dici *ficus* de fructu, & dici *ficos* jubente. Reſpondet Poeta, *ficum* etiam quartæ declinationis dici pro fructu, ficum vero pro morbo ordinis eſſe tantum ſecundi. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ authorem quempiam reperiatur ficus pro morbo in alio, quam fœmineo genere, ut & σύκωσις Græca, exponunt *Tuos* 2 Liberos, famulos, pueros delicatos, ut epigr. 52. l. 4. & l. 12. ep. 33. Alii tamen *tuos* adjective referunt ad *ficos*, & ex epigrammate hoc probatum eunt *ficum* pro morbo, utriuſque eſſe generis. Sed & aliam vide lectionem, aliamq; expoſitionem Laur. Vallæ eleg. 4. l. 1.

¶ Ad furem, de libro ſuo. LXVII.

1 Qui ambitioſe nomen Poetæ aucuparis. 2 Librarii

ERras meorum fur avare librorum,
1 Fieri Poetam poſſe qui putas tanti,
2 Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.

tranſcribentis opella, & nonita magni pretii charta, ſcapus.

3 Non

3 *Non ſex paratur, aut decem ſophos nummis.*
4 *Secreta quære carmina, & 5 rudes curas,*
Quas novit 6 unus, ſcrinioque 7 ſignatas
Cuſtodit ipſe 8 virginis 9 pater chartæ;
10 *Quæ trita duro non inhorruit mento.*
11 *Mutare dominum non poteſt liber notus.*
12 *Sed pumicata fronte ſi quis eſt nondum,*
Nec umbilicis cultus, atque membrana:
13 *Mercare tales ab eo, nec ſciet quiſquam.*
Aliena quiſquis recitat, & petit famam:
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

1 Ipſa ſapientia, aut ſapientiæ laus non paratur, quo liber, pretio. 4 Nondum vulgata. 5 Verſus nondum in publicum emiſſos. 6 Author ſolus. 7 Clauſas, necdum editas. 8 Quæ nondum lectorem experta eſt; quam nullius viri manus contrectavit, nullius lectoris oculus foris vagantem vidit. 9 Author. 10 Quæ nondum lectoris manu verſata, lanugine inhorreſcit, piloſaque facta eſt. *aliis*, quæ nondum recitata, atque edita horreſcit, ab auditorum baſiantium mento. ut epigr. 4. ſupra, & 77. infr. 11 Fruſtra, & ſero plagiarius ſibi adſcribit opus, cujus innotuerit author. 12 Si quis vero liber novus ſit, cujus frontes (eæ ſunt, extremitates membranæ in orbem complicatæ, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliuntur; & cujus umbilicus (is eſt, bacillus cedrinus, buxeus, cupreſſinus, &c. extremæ paginæ, abſoluto jam opere, aſſutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranis, utrinque apparent, cornuaque appellantur) ebore, argento, vel auro ornantur: & quem noviſſime obducit pellis, hunc eme, ſimulque authoris ſilentium. 13 P. Scriv. *Mercare, tales habeo, nec ſcilicet.*

Ad Chærilum. LXVIII.

1 *Liber homo es nimium, dicis mihi, Chærile, ſemper:*
In te quidicit, Chærile, 2 liber homo 3 eſt.

1 Παῤῥησιαςής, libertatem nimiam in jocis uſurpans. 2 Negotiis liber, nihilque aliud quod agat, habens, ſi in vile tuum caput dicere vacet. eſtque jocus ambiguitate τῦ *liber*. 3 Alii: *eſt?* Erotetice.

De Rufo. LXIX.

Quidquid agit Rufus, nihil eſt, niſi Nævia Rufo.
Si gaudet, ſi flet, 1 ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit; 2 una eſt
Nævia; ſi non ſit Nævia, mutus erit.
Scriberet heſterna patri cum luce ſalutem;
Nævia lux, inquit, Nævia, numen, ave.
Hæc legit, & ridet demiſſo Nævia vultu.
Nævia 3 non 2 una eſt, quid vir inepte furis?

1 Vel tacitus inſanum ſuum Næviæ amorem geſtu fatetur. 2 Nihil aliud loquitur, aut ſpirat, quam Næviam. 3 Non tibi, non uni ſoli vacat, *prius o ulo contenta erit uno.* Imo publicum eſt proſtibulum. luſus eſt in ambiguitate τῦ *una*. Sct. legit *unà*.

Ad Maximum. LXX.

COEpit, Maxime, Pana quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Terentos (qui locus erat in campo Martio, templo Ditis inſignis) ſpectabilis ſimulachro Panis habitu ſemper ridentis ficti, ne forte vacet, oſtendit jam Canium poetam Gaditanum σεσηρότα, æque & ridentem. vide lib. 3. ep. 20. & ſupra ep. 62. n. 10. Canius. a. forte in campo Martio tum ſedem locarat.

Ad Librum. LXXI.

VAde ſalutatum; pro me liber ire juberis
*Ad * Proculi nitidos officioſe lares.*
Quæris iter? dicam. vicinum 1 Caſtora 2 Canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum.
Inde ſacro veneranda petes Pallatia 3 clivo,
4 Plurima qua ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata 5 Coloſſi
Quæ 6 Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hac, qua 7 madidi ſunt tecta Lyæi,
8 Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
*9 Protinus à læva clari * ſub fronte Penates,*
Atriaque excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete, ne metuas faſtus, limenque ſuperbum:
Nulla magis toto janua poſte patet;
10 Nec propior quam Phœbus amat, doctæq; ſorores.
Si dicet; quare non tamen ipſe venit?
Sic licet excuſes.: 11 quia qualiacumque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

* C. Julii Proculi.
1 Caſtoris templum, in foro.
2 Antiquæ Deûm matris, Virginumque Veſtalium templum.
3 Colle Palatino.
4 Ea parte, qua ſtatua equeſtris Imp. Domitiani poſita eſt, ideſt in foro.
5 Supra ep. 2. num. 2.
6 Coloſſum Rhodium, qui inter 7. orbis miracula cenſetur, 60. cubitorum. 7 Templum Bacchi, vino uvidi. 8 Et tholus in Cybeles templo, ſupra quem Galli, Deæ evirati ſacerdotis, effigies ſtabat. eſt a. tholus, camera ædificii in faſtigiatum acumen deſinens, in qua trabes coeunt, ibidemque ſcutum affixum, à quo dona ſuſpenduntur. 9 Ad lævam Idææ matris ſitæ ſunt Proculi ædes. * Alii *tibi*. 10 Nec Apollini, Muſiſque ulla domus gratior. 11 Quia non fuiſſet illi ocium ſcribendi hæc, qualiacunque epigrammata, ſi ſalutandi officiis vacaſſet.

¶ Ad Somnum. LXXII.

1 NÆvia ſex 2 cyathis; ſeptem Juſtina bibatur:
Quinque Lycas; Lyde quatuor; Ida tribus.

1 Priſcis moris fuit in compotationibus in honorem, & gratiam abſentis amicæ, amici, vel imperatoris haurire tot cyathos, quot eſſent in amici, amicæve nomine literæ, quod vel aperte profitebantur, vel ſodalibus ariolanda, & conjectanda reliquerunt, ubi vel totidem poſcerent cyathos, vel poculum, quod tot cyathos caperet. vide ep. 51. l. 8. ep. 95. l. 9. ep. 37. & 39. l. 11. 2 Ex MSS. quibuſdam ſunt, qui *calathis* ponunt, ut & Virgilius dixit, *Vina novum fundam calathis Arviſia nectar*. Verum præfero τὸ *cyathis* noſtro uſitatius locis modo citatis.

Omnis

Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
3 Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

3 Et quoniam nihil valent numeri, & invocatio, ut adſint amicæ, tu ſomne veni. Et vel eos deridet, qui potando, ſcortando, dormiendo inertem traducunt vitam. vel alludit ad poculum, quod Mercurii nomine conceptum ſumebatur in conviviis ultimum ad conciliandum ſomnum, cum tria eſſent apud Græcos ſacra pocula; 1 Jovis Servatoris; 2 Boni Dæmonis; 3 Mercurii, qui ſomni præſes.

§ Ad Fidentinum. LXXIII.

NOſtris verſibus eſſe te Poetam,
Fidentine, putas, cupiſque credi?
1 Sic dentata ſibi videtur Ægle,
Emptis 2 oſſibus, 3 Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior eſt 4 cadente moro,
5 Ceruſsata ſibi placet Lycoris.
6 Hac & tu ratione, qua poeta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

1 Emendo, & adſciſcendo aliena pro ſuis. 2 Dentibus ex oſſe, vel ebore factitiis. 3 Elephantis belluæ Indicæ cornu, ut volunt Varro, Pauſanias, Oppianus, &c. vel dente, juxta Ariſtot. Plinium, Philoſtratum. ſupra epig. 9. lib. ſpect. nu. 2. 4 Præmaturo, qui niger. 5 Candida, & lita ceruſſa. ψιμυθίῳ. 6 Φενάκην, ideſt comam additiciam ſumendo.

Ad Cæcilianum. LXXIV.

NUllus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
Uxorem gratis, Cæciliane, tuam,
Dum licuit: ſed nunc poſitis cuſtodibus, ingens
Turba fututorum eſt, 1 ingenioſus homo es.

1 *Vel Ironice.* ideſt factus, qui cuſtodia arcta, & zelotypia tua dentes exacueris amatoribus, qui prius quidem incuſtoditam negligebant, jam vero *Neſcio quid, quod te ceperit eſſe, putant*, quia *Nitimur in vetitum, &c.* ut habet Ovidius 4. eleg. lib. 3. Amorum, unde ſumptum eſt hoc ep. *vel Ingenioſus*, qui hoc artificio uxoris pretium, & deſiderium excitaſti, quam nemo prius gratis, ideſt ſine pretio tangere vellet.

Ad Paullam. LXXV.

MOEchus erat. poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce vir eſt. numquid Paulla negare potes?

Increbuit ſuſpicio conſuetudinis tuæ cum mœcho, dum viveret prior maritus, poſtquam vero illo elato nupſeris ſuſpecto illi mœcho, feciſti ſuſpicioni fidem, rem propemodum faſſa. vide idem epig. 22. lib. 6.

De Lino. LXXVI.

DImidium donare Lino, 1 quam credere totum
Qui mavult: 2 mavult perdere dimidium.

1 Mutuum dare. 2 Æque enim utrumque non ſolvit, mutuum, ac donatum; totum, ac dimidium.

§ Ad

¶ Ad Flaccum. LXXVII.

O Mihi 1 curarum pretium non vile mearum,
Flacce, 2 Antenorei ſpes, & alumne Laris:
3 Pierios differ cantuſque, choroſque 5 ſororum:
Æs dabit ex 4 iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à 5 Phœbo? nummos habet 6 arca Minervæ:
7 Hæc ſapit; 8 hæc omneis fœnerat una deos.
9 Quid poſſunt hederæ Bacchi dare? 10 Palladis arbor
Inclinat 11 varias pondere nigra comas.
12 Præter aquas Helicon & ſerta, lyraſq; Dearũ,
Nil habet, & magnum ſemper inane 13 ſophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permeſſidos unda?
Romanum propius, divitiuſque forum eſt.
14 Illic æra ſonant. at circum 15 pulpita noſtra
Et 16 ſteriles 17 cathedras, 18 baſia ſola crepant.

1 Curarum mearum levamen unicum, & ſolatium. vel ſtudii poetici, quod mihi tecum eſt commune, grande decus. 2 Urbis Patavii, quam condidit Antenor. fuit.n. Val. Flaccus, Argonauticon author, civis Patavinus. 3 Deſine, & deſere poeticam, cum Muſæ nullo ſint in pretio. vel differ in aliud tempus, cum præſens poſtulet, ut rem facias. Juven. 7. Sat. Tit. Calpurn. 4. Ecl. Ovid. paſſim. & Quintil. dialog. 4 Novem. Muſ. Pierid. 5 Cui laurus, & laus nuda curæ. 6 Arcæ patronorum, quibus leges, & cauſæ, quas dedit, quas docuit Minerva, nummorum affatim dederunt. 7 Lucri enim bonum odorem ſapere vera eſt hodie ſapientia. alludit a. ad Anieni apologum, in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis ſteriles ad gloriæ ſpeciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegiſſet. ut mox num. 11. 8 Adeo dives eſt, ut cæteris diis mutuum det. Scriverio videtur pro *deſœnerat* ſumi. id eſt fœnore exhaurit, trucidatque. 9 Quis enim uſus corymborum, & hederæ? 10 Oliva, cujus rami ubertate incurvantur. 11 Frondes varii coloris baccis onuſtas. 12 Studia hæc, & opera poetarum, quæ Helicone, Cirrha, Permeſſide lympha, ſacris Phœbo, Bromio, & Muſis, atque hujuſmodi bullatis ſonant nugis, afferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plauſum, & baſia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenſes cauſas agendas, unde rem augeas, ac diteſcas. ſupra epigr. 18. 13 Supra epigr. 4. num. 8. Alii *ſed per inane ſophos*. 14 Permeſſide unda? omnino reponendum monet Scriverius. In foro numeratur patronis. 15 Editiora loca ante ſcenam, è quibus recitabantur poemata. 16 Nullum fructum afferentes. 17 Auditorii ſubſellia. Lipſius interpretatur *ſellas*. vel Metaphora eſt à cathedris, ubi Rhetores ſedebant. Juven. 7. Sat. *Pœnituit multos vanæ, ſteriliſque cathedræ.* 18 Supra epigr. 4. num. 11.

De Charino. LXXVIII.

1 PUlchre valet Charinus, & tamen pallet.
Parce bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
2 Sole utitur Charinus, & tamen pallet.

1 Nil non facere Charinum, quo coloretur: pallere tamen. Vel, cum illa omnia experiatur, quæ ad colorem inducendum faciant, cum tamen λείχων ſit, non mirum eſſe, ſi palleat. 2 Inſolatione utitur, quæ veteribus in uſu, ut ad ſolem uncti cutim redderent nitidiorem. Perſ. 4. Sat. *Si unctus ceſſes, & figas in cute ſolem.*

3 Fin-

3 Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

2 Fuco, purpuriſſa.

De Feſto. LXXIX.

1 INdignas premeret peſtis cum tabida fauces,
Inque ſuos vultus ſerperet atra lues:
2 Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos
3 Decrevit Stygios Feſtus adire lacus.
4 Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno,
5 Aut torſit lenta triſtia fata fame.
6 Sanctam Romana vitam ſed morte peregit,
Dimiſitque animam 7 nobiliore via.
8 Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt: hujus Cæſar amicus erat.

1 Feſtus immedicabili mentagra correptus. 2 Oculis non lacrymantibus, & firmo pectore. 3 Relinquendæ vitæ certus. 4 Non polluit veneno, quo ſublati efferuntur nigri. 5 Non torſit inedia voluntaria. 6 Sed vulnere facto emiſit animam, pulchro mortis genere, & Romanis ſolenni, Lucretiæ, Scipioni, Catoni, Bruto, &c. 7 Honeſta, & ampla porta, non qua fœda illa, fœtidaque peſtis fauces obſtruxerat. Lectio gemina, & emphatica è MSS. variis reſtituta, loco τȣ̃ *rogo*, ſic Lucanus lib. 3. *nullius vita perempti eſt tanta dimiſſa via*. & Græcum illud πολλὰς πρὸς θάνατον ὁδȣ́ς. Et Cato, *Altius inſeruit digitos, quà ſpiritus ingens Exiret, magnum dextera fecit iter.* & epigr. 92. lib. 11. *Debuerant alia fata venire via.* 8 Hic itaque non fugitè vita, Cæſaris odio, quod fecit Cato ille Uticenſis, ne ſubire vultum tyranni cogeretur, ut ipſe dicebat. ſupra ep. 9. nu. 3.

Ad Attalum. LXXX.

*SEmper * agis cauſſas, & res* agis, Attale, ſemper:*
Eſt, non eſt, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne, quod agas, deſit, 2 agas animam.

* Epigrammatis hujus, quo Attalum πολυπράγμονα deridet, luſit eſt in varia ſignificatione τȣ̃ *ago*. vide Antholog. lib. 2. epigr. εἰς πολυτεχνȇς. 2 Moriaris.

Ad Canum. LXXXI.

SPortula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt.
Occidit, puto, te Cane, quod una fuit.

Impudentem avaritiam eorum, qui ſportulis inhiant plurimis, notat ſub nomine Cani, qui in tantum ſportularum helluo, & larus erat, ut etiam gravi, & mortifero laborans morbo ſportulis vacaret, doloreque concepto, quod unicam tantum acceperat, mortuus eſſet.

Ad Soſibianum. LXXXII.

E Serva ſcis te genitum, blandeque fateris;
Cum dicis dominum (Soſibiane) patrem.

Cum patrem appellas dominum (quod ingenui faciebant honoris cauſa) tu natalium vitii tibi conſcius, per blanditias illas fateris te eſſe hybridam, natum ſcilicet è ſerva, & libero, vide Animadv. Cl. Scriverii.

De Regulo. LXXXIII.

1 HÆc, quæ pulvere diſſipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet 2 abſoluta caſu!
Teſtis nam modo Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque;
Victa eſt pondere cum ſuo repente;
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
3 Tantæ, Regule, poſt metum querelæ,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

1 Ejuſdem argumenti, & artificii cum epi. 12. ſupra, quod vide.
2 Crimine abſoluta, quæ innoxio lapſu caduca ſuperſederat domini capite immerentis.
3 Vide n. 12. ep. 13. Janus Rutgerſius *Tutæ* ſcribendum putat, poſtquam evaſiſſet Regulus. var. lect. lib. 6. cap. 11.

De Manneja. LXXXIV.

OS, & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
Non miror, 1 merdas ſi licet eſſe cani.

1 Quæ tetro odore non ſuperant *artificis tui oris halitum*. Juven. Sat. 10. ℣. 238.

De Quirinali. LXXXV.

UXorem habendam non putat Quirinalis,
Cum vult habere filios: & invenit
Quo poſſit iſtud more, futuit ancillas.
Domumque, & agros implet 2 equitibus vernis.
3 Pater familiæ verus eſt Quirinalis.

1 Urbanis ſe miſcens, & villicis ſuis ancillis.
2 Hybridis, à patre ingenuis, à matre ſervis. ſupra epig. 43. n. 1. *Antith.* ſic Juven. 9. Sat. *agebas Vernam equitem*.
3 Vere enim auget familiam; quæ ſervorum eſt.

* De Mario. LXXXVI.

VEnderet excultos colles cum præco 1 facetus,
Atque ſuburbani jugera pulcra ſoli:
Errat, ait, ſi quis Mario putat eſſe neceſſe
Vendere: nil debet; fœnerat imo magis.
Quæ ratio eſt igitur? 2 ſervos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus: non amat inde locum.

* MS. Bodl. de præcone.
1 Quidam voluit officioſus, & facetus videri in excuſatione Marii fundum vendentis, ſimpliciter ne dicam ſtupide agros vituperavit, quos laudaſſe ſui fuerat muneris.
2 Peſtilens eſt locus, in quo perdidit ſer. MS. quidam. *ſervos ibi perdidit omnes*.

3 Quis

3 *Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet*
Omnia? ſic Mario 4 *noxius hæret ager.*

3 Quis licitaretur, aut emeret?

4 Peſtilens, vel in damnum Marii, qui vendere cupiebat.

¶ De Novio * Microſpico. LXXXVII.

Vicinus meus eſt, manuque tangi
De noſtris Novius poteſt feneſtris.
Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus eſſe me beatum,
Juncto cui liceat frui ſodale?
Tam longe eſt mihi, quam 1 *Terentianus,*
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre ſaltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quiſquam eſt tam prope, tam proculque nobis.
Migrandum eſt mihi 2 *longius, vel illi,*
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, ſi quis Novium videre non vult.

MS. Bodl. *De Novio Vicino.*

* Vox hybrida ex μικρὸς, & *ſpecio*, quod rarus appareret. alii legunt *Microphoro*. alii *Micropſycho*, ideſt parvi,& abjecti animi, avaro.

1 Præfectus Ægypti, in qua, Æthiopiam verſus, urbs Syene *umbras, nuſquam flectens* ſolſtitio æſtivo. 2 Neque enim tam prope videre fas eſt.

Ad Feſceniam. LXXXVIII.

Ne gravis heſterno fragres, Feſcenia, vino,
1 *Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.*
2 *Iſta linunt dentes jentacula: ſed nihil* 3 *obſtat,*
4 *Extremo ructus cum venit à barathro.*
Quid quod olet gravius miſtū 5 *diapaſmate* 6 *virus,*
Atque 7 *duplex animæ longius exit odor?*
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaque furta
Jam tollas, & 8 *ſis ebria ſimpliciter.*

1 Throchiſcos ex aromatibus, & pulviſculis odoratis à Coſmo myropola confectos. *lozenges orarochiskes.* 2 Iſti paſtilli tibi jejunæ ſumpti. 3 Alii *obſtant*. ſcilicet paſtilli. 4 Oris fœtorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequaquam. 5 Medicamento illo, cui immiſcentur odores à διαπάσσω conſpergo. 6 Gravis anima, halitus gravis. 7 Heſterni vini, & diapaſmatis. 8 Vinum potius oleas, quam fœtorem ſpiritus medicamentis ſumptis augeas. Vide ep.42. l.3.n.3. & ep.7. l.6.n.4.

* Ad Alcimum. LXXXIX.

Alcime, quē raptum domino 2 *creſcētibus annis*
3 *Labicana* 4 *levi ceſpite velat humus:*

* MS. Bodl. Epitaphium Alcimi pueri.

1 Puer hic videtur fuiſſe Martialis. 2 Jam adoleſcentem. 3 In via Labicana, quæ à porta Eſquilina ducit ad Labicum Italiæ pagum. 4 Non magnifico tumulo, vel reſpicit precationis, & inſcriptionis formulam. S.T.T.L.h.e. *Sit tibi terra levis*. de cujus ratione vide, quæ adnotavi ad ult. verſ. Hippolyti Senecæ.

Accipe

5 Non obeliſcos, & pyramidas, non ſtatuas, quæ columnis è ſaxo Ægyptio innixæ pendere, & nutare videantur.

Accipe 5 non Phario nutantia pondera ſaxo,
6 Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles 7 buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lacrymis 8 humida prata meis.
Accipe care puer noſtri monumenta 9 laboris:
Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
Cum mihi ſupremos 10 Lacheſis perneverit annos:
Non aliter cineres mando jacere meos.

vide epigr. 1. Spect. num. 11. 6 *Conſumet ferrum, lapidemque vetuſtas*, &c. Ovid. 4. de Ponto. & Juven. Sat. 10. *data ſunt ipſis quoque fata ſepulchris*. 7 Buxetum, hypampelon, viridarium: flores pratenſes. tumulis namque moris erat virentes inſerere arbores, *ſpirantesque crocos, & florum perpetuum Ver*. 8 Bodlejan. & Scriverius *roſcida*. 9 In cippo excolendo, & hoc carmine. 10 E Parcis una. id eſt ubi fata abſolverint penſum vitæ meæ.

Ad Cinnam. XC.

1 Quod audiente vulgo profari licet.
2 Vitium affectatæ taciturnitatis. Natum a.

GArris in aurem ſemper omnibus, Cinna;
Garris & illud, 1 teſte quod licet turba:
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus ſedit hic tibi 2 morbus,
Ut ſæpe in aurem, Cinna, 3 Cæſarem laudes?

videtur hoc epigr. è joco Scauri, quo Junium Othonem Rhetorem tecto, & ſuſpicioſo dicendi genere uſum taxavit, inquiens, acta illum in aurem alterius legere, quæ publica quidem ſunt, vulgoque legi oportet. Raderus clancularie obtrectationis vitium innui vult. 3 Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

Ad Baſſam tribadem. XCI.

1 Caſta, ut Lucretia abſente viro.
* Τειβὰς, ὀλίσβȣ opera uſa.
2 Ænigma dignum

QUod nunquam maribus junctam te, Baſſa, videbam,
Quodque tibi mæchum fabula nulla dabat;
Omne ſed officium circa te ſemper obibat
Turba tui ſexus, non adeunte viro;
Eſſe videbaris, fateor, 1 Lucretia nobis.
*At tu (prò facinus!) Baſſa, * fututor eras.*
Inter ſe geminos audes committere cunnos,
** Mentiturque virum prodigioſa Venus.*
Commenta es 2 dignū Thebano ænigmate monſtrū:
** Hic, ubi vir non eſt, ut ſit adulterium.*

Thebano monſtro, id eſt Sphinge. *Vel*, Ænigma, cui ſolvendo opus eſt Oedipo Thebano.

Ad Lælium. XCII.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Læli,
Carpere vel noli noſtra, 1 *vel ede tua.*

1 Ut ſiatq; quæ ego viciſſim carpam. videbis ῥᾷον eſſe μωμεῖσθαι, ἢ μιμεῖσθαι, & quam ſit *facilis rigidi cenſura cachinni.*

Ad Mamurianum. XCIII.

Sæpe mihi queritur non ſiccis 1 *Ceſtus ocellis,*
Tangi ſe 2 *digito, Mamuriane, tuo.*
Non opus eſt 2 *digito: totum tibi Ceſton habeto,*
Si deeſt nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed ſi nec focus eſt, nudi nec ſponda grabati,
3 *Nec curtus Chiones, Antiopeſve calix:*
4 *Cerea ſi pendet lumbis, &* * *trita lacerna,*
5 *Dimidiaſque nates Gallica palla tegit;*
Paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ,
Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culum 6 *(neque enim eſt culus qui non cacat olim;)*
Sed fodiam digito, 7 *qui ſupereſt, oculum.*
Nec me zelotypum, nec dixeris eſſe malignum.
8 *Denique pædica, Mamuriane, ſatur.*

1 Puer Poetæ. 2 Digito obſceno per obſcœna ipſum ad ſtuprum pellicente, & ſe paratum pædiconem oſtentante. 3 Si nec ad bibendum tibi ſit ruptus calix, vel quali utuntur Chione, Antiope, cæteræque meretrices etiam ad obſcœnas lotiones. l. 2. epigr. 50. 4 Decolor, non candida, à tritura flaveſcens: *vel*, ſebo, & ſudore quaſi incerata. * Grut. *ſcripta la.erna*. I. Rutgerſ. *ſcruta Lacernæ*. propius MS. Bodl. *ſtricta lacerna*. Sed retineamus, quæ edita eſt, probam, & noſtro familiarem. 5 οἱ γὰρ Κέλται ἀντὶ χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φέρουσι μέχρι αἰδοίων, καὶ γλουτῶν. Strabo. 6 Supra nu. 2. huic lectioni conſentiunt MS. Bodlejanus, & P. Scriverii editio. 7. Luſcum innuit Mamurianum, & παροιμιάζει. Vide lib. 3. epigr. 92. quæ minandi formula, *Oculos ego tibi effodiam*. Plauto ſolennis. 8 Non ægre ferrem, *Atqui ſi id faceres ſatur, tacerem*. Catull. epigr. 21. unde deſumptum videtur hoc epigr.

De Aquino XCIV.

1 *Fabricio junctus fido requieſcit* 1 *Aquinus,*
2 *Qui prior Elyſias gaudet* 3 *adiſſe domos.*
4 *Ara duplex primi teſtatur munera pili;*
5 *Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis.*
Functus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod raro novit, amicus erat.

1 De his Polybius. 2 Qui lætior mortem obiit, quod ſibi ſuperſtes foret amicus. vide ſupra ep. 37. 3 Scriverius *Abiſſe*. 4 Simul, vel prope ſepultis gemina excitata ara, & inſcripta teſtatur fuiſſe eos *primipilares*. 5 Hoc tamen (quem docet inſcriptio) honore, & ille major, qui paucioribus inſcribitur literis, fuiſſe, & *amicos*, MSS. aliquot, *Inſcriptum eſt titulo, quod breviore legis*. Bodl. *Inſcriptum titulo, quod breviore legis*.

Ad Æglen fellatricem. XCV.

CAntaſti male, dum fututa es, Ægle.
Jam cantas bene; 1 baſianda non es.

Quæ olim male cantaſti, dum, &c. jam diceris bene cantare ab iis, qui te ſub vocis ſpecie ad fellandum vocant. 1 Quia impurior es μύζεις.

Ad * Helium. XCVI.

QVod clamas ſemper, quod agentibus obſtrepis
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas. (Heli

* Peſſimum rabulam obſtrepero clamore ſe aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adſciviſſet, propter importunitatem, aliquis placaret, objecta trifauci huic Cerbero pretii offa, ut taceret. poteſt & intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demoſthenis argentaginam.

Ad Scazontem, de fellatore. XCVII.

*SI non 1 moleſtum eſt, teque non piget * Scazon,*
Noſtro, rogamus, pauca verba 2 Materno
Dicas in aurem, ſic, ut audiat ſolus.
3 Amator ille triſtium lacernarum,
4 Et Beticatus, atque 5 leucophæatus,
6 Qui coccinatos non putat viros eſſe,
7 Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
7 Nativa laudat; 8 habeat & licet ſemper
Fuſcos colores: 9 Galbanos habet mores.
Rogabit, unde ſuſpicer virum mollem.
Una lavamur: 10 adſpicit nihil ſurſum;
Sed ſpectat oculis 11 devorantibus draucos:
12 Nec otioſis mentulas videt labris.
Quæris, quis hic ſit? 13 excidit mihi nomen.

* Alloquitur verſum ſuum, qui cætera jambicus, niſi quod in quinta ſede habet jambum, & in ultima jambum mutat Spondæo. Claudicare itaque videtur, unde & nomen à σκάζω.

1 Tibi claudicanti. 2 Amico cui mittit hoc epigr. vide lib. 10. epigr. 37. vel ipſi forte cinædo, cujus etſi hic eum nominaſſet, argutiſſime mox fingit ſibi excidiſſe nomen. infra n. 13. 3 Qui geſtat, laudatque pullas veſtes 4 Ipſe Hiſpano indutus colore, quem, juxta Bœtim, rutilum, & fuſcum oves habent nativum. l. 14. ep. 133. 5 Veſte indutus coloris è λευκῷ albo, & φαιῷ ſubnigro miſti. *gray.* 6 Qui veſtibus uſos cocco tinctis (Angl. *ſcarlet.*) putat eſſe molles, & parum viros. 7 Dicitque purpureas, ſeu violaceas à colore lapidis Amethyſti, ep. 154. l. 14. mulierum eſſe veſtes, non virorum. 8 Etſi viriles geſtet veſtes, muliebres habet mores, & molles. 9 Subalbos, ſeu herbacei coloris, χλωρὸς, à flore galbani ferulæ è Syria. vel molles inſtar Galbæ Imp. effœminati. 10 Deſpectat inguina. ep. 64. l. 11. 11 Paſcentibus ſe, & delectantibus. ep. 60. l. 9. n. 4. 12 Labris undantibus, & præ deſiderio ſaliva fluentibus, Juv. Sat. 9. V. 35. *ſpumante labello.* 13 Argute fingit, vel ſe eſſe oblitum ejus nominis, quem tamen ſupra nominarit. *vel*, ſibi imprudenti excidiſſe in hoc epig. nomen ipſius, ſive ille Maternus fuerit, ſive Fuſcus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus *Fuſcinos Galbanos*, ſeu *Coccinatos*. Vide Lipſ. l. 1. Epiſt. quæſt. 5. luditque in ambiguitate τοῦ *Excidit*.

Ad

Ad Nævolum Cauſſidicum. XCVIII.

Cum clamāt omnes, loqueris tu, Nævole, ſemper,
Et te patronum, cauſſidicumque putas.
Hac ratione poteſt nemo non eſſe diſertus.
Ecce tacent omnes: Nævole, 2 dic aliquid.

1 Alia lect. *Dum cl. o. l. tunc Næ. tantum.* vide ep. 38. lib. 6. *Jam clamor, centumque Viri.* 2 Qui te oſtentare ſoles, cæteris interſtrependo, ac ſi haberes, quod diceres: ecce, jam ſilentio facto, oſtende, quam diſertus ſis patronus. At nunc piſcis, & rana Seriphia es, nec gry quidem habes, quod dicas.

Ad Flaccum. XCIX.

1 *Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat.*
Sed nil patrono porrigit, hæc 2 chiragra eſt.

1 Podagra detenti, ut plurimum litigioſi, queruli, loquaces ſunt, & quia pedibus uti non licet, lingua ſtrenui ſunt, mala multa animo verſantes. 2 Alii *cheragra.* ut conſtet verſus, quod & fieri poteſt, extrita alterutra diphthongi vocali. Jocatur autem, avaritiam Diodori à Chiragra, quę manus contrahit, profectam, licet *illi nec juſta chiragra Contudit articulos.* Horat. 2. Serm.

Ad Calenum avarum. C.

1 *Non plenum modo vicies habebas:*
Sed tam prodigus, atque liberalis;
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi 2 centies amici.
Audit vota Deus, preceſque noſtras;
Atque 3 intra, puto, ſeptimas Calendas
4 *Mortes hos tibi 4 quatuor dederunt.*
At tu ſic 5 quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
6 *In tantam miſer eſuritionem;*
Ut convivia ſumptuoſiora,
Toto quæ 7 ſemel apparas in anno,
8 *Nigræ 8 ſordibus explices monetæ;*
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi 9 plumbea ſelibrâ.

1 Non omnino / vicies centena millia ſeſtertium, noſtræ monetæ 15625. lib
2 Noſtræ monetæ 78125 lib.
3 Intra ſeptem menſes.
4 Hereditates ex 4. amicis mortuis.
5 Quaſi tibi ablatæ potius, & amiſſæ fuiſſent 78125 lib. quam relictæ, & legatæ. Ramireſ. legit, *Sed partum.* ut lib. 10. ep. 47. *non parta labore, ſed relicta.* nec perſuadet. 6 In avaritiam tam ſordidam, & famelicam. 7 Solis natalibus. 8 Ærea moneta, ſeu plumbea, cujus contrectatione ſordent manus. ſimul & ſordes Caleni taxat, qui ad 7. veteres amicos excipiendos non excedebat ſumptum ejus ſummulæ, quæ nigra væuit moneta, quod & viliſſimarum rerum pretium eſt, ut apparet ex adjecta *ſelibra plumbea.* 9 Peſſimæ notæ. Id eſt æneæ monetæ duobus teruncijs, vel etiam plumbeæ, namque & quadrantes plumbei Romanis quondam in uſu.

Quid

10 Millies centena millia H. S. ideſt 781250 lib.

Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi 10 millies, Calene.
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. CI.

Puella ſibi viſa, quod viverent pater, & ma-

MAmmas, atque tatas habet Afra; ſed ipſa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma poteſt.

ter cum nutriciis, quos etiam patres, & matres (pro more) appellabat. vel quo junior videri poſſit, ſeniores ſe interdum coævas, imo & juniores ſalutavit, appellavitque mammarum, & tatarum, patrum ſcilicet, matrumque prænomine, cum ipſa jam vetula eſſet, ipſorumque abavia videri poſſet.

De Demetrio. CII.

1 Ille ſervus meus amanuenſis, & librarius. 2 Mihi domino, ejus. vel, ipſi Demetrio felix, ut quæ exſcribendo mea carmina ſibi laudem, & no-

1 *ILla manus quondam ſtudiorum fida meorum,*
Et felix 2 domino, notaque 3 Cæſaribus,
4 *Deſtituit primos virides Demetrius annos:*
5 *Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.*
6 *Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet umbras,*
7 *Ureret implicitum cum ſcelerata 7 lues,*
Cavimus; & domini jus omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
6 *Senſit deficiens ſua præmia, meque 9 patronum*
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

titiam apud Cæſ. conſecuta ſit. 3 Tito, & Domitiano. 4 Obiit florenti jam ætate, & viridi. 5 Novendecim natus annos. 6 Ne tamen non liber moreretur, cavimus *Wee provided*. 7 Febris, quæ πυρετὸς, ſive illa fuerit mentagra, quæ ſupra epig. 79. 8 Moriens agnovit beneficium meum, quo eum ex merito ſuo liberum eſſe pronunciaveram. 9 Sic .n. liberti eum, à quo manumiſſi ſunt, appellare ſoliti.

Ad Lycorim. CIII.

Pictor, qui pinxit Venerem tuâ,

QUi pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Minervæ.

Lycori, blanditus eſt Minervæ Veneris quondam de pulchritudine æmulæ, adeo deformem pinxit. vel, puto, ideſt ut videtur; pictor eſt Minervæ, cui ſimilior imago tua, Lycori, quàm Veneri. Pictores inſuper in Minervæ clientela ſunt. hinc acumen ep. 41. lib. 5.

Ad Scævolam. CIV.

1 Ejuſdem argumenti eſt hoc, cum

1 *SI dederint ſuperi decies mihi millia centum;*
*Dicebas nondum, Scævola, * factus eques:*

epig. C. quod vide. * Alii *non juſtus*, ideſt non plenum, & juſtum aſſequutus cenſum equitis, qui quadringenta Seſtert. ideſt noſtræ monetæ, 3125. lib.

Qua-

Qualiter ò vivam, quam large, quamque beate!
Riſerunt 2 *faciles, & tribuere dei.*
Sordidior multo poſt hęc toga; penula pejor:
Calceus eſt ſarta terque quaterque cute:
3 *Deque decem plures ſemper ſervantur olivæ;*
3 *Explicat & cœnas unica menſa duas;*
Et 4 *Vejentani bibitur fæx craſſa rubelli;*
Aſſe cicer tepidum conſtat, & 5 *aſſe Venus:*
6 *In jus, ò* 7 *fallax, atque* 8 *inficiator, eamus:*
Aut 9 *vive, aut decies, Scævola,* 10 *redde Deis.*

1 *O faciles dare prava deos!* 3 Ex 10. olivis major pars reſervatur in proximam cœnam. Vide Juven. Sat. 14. ℣. 127.

4 Feculentum, & turbidum vinum à Vejentibus in Italia. 5 Illi plebeja contento. 6 E formula vocandi in jus. 7 Qui vovisti te laute victurum, ſi, &c. 8 Qui ſordide vivendo non agnoſcit ſe ex voto accepiſſe, quod accepit. 9 Laute, genialiter. vide epigr. 16. ſupra num. 4. 10 Quando iis non uteris. *vel*, ut liberius vivas, quod prius feciſti.

De ſpectaculo. C V.

1 PIcto quod juga 2 *dedicata collo*
Pardus ſuſtinet, 3 *improbaque* 4 *tigres*
5 *Indulgent patientiam flagello:*
Mordent aurea quod lupata cervi,
Quod frænis 6 *Libyci domantur* 6 *urſi,*
Et 7 *quantum Calydon tuliſſe fertur,*
Paret 8 *purpureis aper capiſtris:*
Turpes 9 *eſſeda quod trahunt biſontes,*
Et 10 *molles dare juſſi quod choreas*
Nigro bellua nil negat magiſtro;
Quis ſpectacula non putet deorum?
* *Hæc tranſit tamen, ut minora, quiſquis*
Venatus humiles videt leonum,
11. *Quos velox leporum timor fatigat.*
Dimittunt, repetunt, amantque captos.
Et ſecurior eſt in ore præda,
Laxos cui dare, perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes.

1 Pardi. a. & pantheræ variegati, & maculoſi. 2 Mollia, purpurea, ſerica, ut mox n. 8. 3 Feroces, rabidæ. *vel*, quod nemini probabile erat, paſſuras tigres. 4 Vide ep. 18. lib. ſpect. 5 Patiuntur flagra. 6 Vide Lipſium Elect. 2. cap. 4. contendentem leones à Romanis tum rudibus obvios, notaque voce dictos fuiſſe *Libycos Urſos*: ut, & elephantem, *bovem Lucam*; Struthionem, *paſſerem marinum*. contra quem ex Plinii authoritate, li. 8. cap. 36. & 58. docte differentem, cum alii plurimi authores, tum hic facit locus, ubi inductione cæterarum ferarum, inter quos & urſorum, aſcenditur diſtincte ad leones. 7 Vide epigr. 15. lib. ſpectac. num. 1. 8 Supra num. 2. 9 Currus Britannicos. 10 Quod Elephantus ſaltans paret rectori ſuo ex Æthiopia. epigr. 77. lib. 6. * Hæc tamen omnia ſuperat leporum luſus per rictus leonum. 11 Supra epigr. 7, 15, 23, 45, 49, 52, 61.

Mollem

Mollem frangere dum pudet rapinam;
Stratis cum modo venerint juvencis.
12 Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt, cui ſerviant leones.

12 Vide argumentum hujus epig. ſupra ep. 15. hujus l. & ep. 17. l. ſpect.

Ad Ovidium. CVI.

IN Nomentanis, 1 Ovidi, 2 quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum,
Exuit annoſa mores, nomenque ſenecta;
Et quicquid voluit, teſta vocatur 3 anus.

1 Quinctæ Ovidi. ad quem alibi ſæpe. 2 Vinum ex agro meo Nomentano, ubi vetuſtate decoctum maturuerit, videri poteſt exuiſſe nomen patrium (recens. n. vinum Nomentanum audiebat durum, & inſuave) atque naturam auſteram, cum vinis vel optimis contendere, & Optimianum dici, vel Falernum, vel aliud, quodcunque addito amphoræ titulo commendatur. 3 Metonym. cadus, ſeu amphora vetuſta. vide ſupra ep. 40. n. 1.

Ad Rufum. CVII.

1 INterponis aquam ſubinde, Rufe,
Et ſi cogeris à ſodale, raram
Diluti bibis 2 unicam Falerni.
Numquid pollicita eſt tibi beatam
Noctem Nævia, 3 ſobriaſque mavis
Certæ nequitias futuitionis?
Suſpiras, retices, gemis: negavit.
Crebros ergo bibas licet 4 trientes,
Et durum jugules mero 5 pudorem.
Quid parcis tibi Rufe? 6 dormiendum eſt.

1 Parce bibebat Rufus, idque dilutum. unde conjiciens Poeta expectaſſe illum amicam, atque adeo veritum, ne immodico Lyæi vento extingueretur Veneris ignis, quærit, an Nævia (quæ illi ſemper in ore, ſupra ep. 69.) noctem promiſiſſet, ex ſuſpiriis illius, & ſilentio negaſſe autumans, ad largiorem potationem invitat (utpote majora pocula, & merum) quæ curas diſſipet, repulſæque moleſtiam obruat. ex præcepto Ovidii 2. Remed. *plurima ſumas, Ut ſtupeant multo corda ſoluta mero.* 2 Duodecimam partem ſextarii, ſupra 28. n. 2. 3 *Lenis alit flammas.* 4 Triens eſt tertia ſextarii pars quatuor cyathos, ſeu uncias continens. 5 Alii *dolorem.* vincas ſcilicet deſiderium vino. 6 Tibi ſoli cubandum in vacuo toro. ſume itaque ſomni poculum, poſtquam amica non veniet. ſupra ep. 72.

❡ Ad Lucium Julium. CVIII.

SÆpe mihi dicis, Luci clariſſime Juli,
Scribe aliquid 1 magnum: deſidioſus homo es.
2 Ocia da nobis: ſed 2 qualia fecerat olim
3 Mæcenas Flacco, Virgilioque ſuo:

1 Epicum, & perpetuum carmen. 2 Agros, & pecunias, quo Muſis vacem, *non de lodice paranda ſolicitus.* 3 Locupletavit C. Mæcenas Virgilium, Horatium, &c.

Condere

Condere victuras tentem per ſecula 4 curas,
Et nomen 5 flammis eripuiſſe meum.
6 In ſteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
7 Pingue ſolum laſſat, ſed juvat ipſe labor.

4 Carmina. alii leg. *Chartas*. 5 Ut ultra rogos, & cineres ſuperſit. 6 Muſæ non libenter arant litus, non amant ſtudia, *Præmia ſi tollas*. 7 Opimum quidem ſolum verſare fatigat agricolam, ſed ampliſſimæ ſegetis ſpes alit, non minus magni operis Poetam fructus, & præmii ſpes.

¶ Ad Gallum. CIX.

1 EST tibi, ſitq; precor, multos creſcatq; per annos
Pulchra quidem, verũ Transtiberina domus.
At 2 mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus;
Factus in hac ego ſum jam regione ſenex.
Migrandum eſt, ut mane domi te, Galle, ſalutem:
3 Es tanti, vel ſi longius illa foret.
Sed 4 tibi non multum eſt, unum ſi præſto togatum:
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
5 Ipſe ſalutabo decima, vel ſerius hora;
Mane tibi pro me dicat avere liber.

1 Geminum huic erat. 71. ep. ſupra. 2 Scalis habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipſani Agrippæ lauris opacã. 3 Et ejus quidem pretii, ac meriti es, ut tibi hoc officium præſtem, etiamſi ulterius ſit migrandum. 4 Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente, multis, qui te comitantur, addito: multum mihi hæc, qualiacunque ſcribenti detereretur ocii, ſi ſalutandi officio vacarem. ſupra ep. 71. n. 11. & ep. 25. l. 11. 5 Ipſe te veniam ſalutatum inter cœnandum, vel à cœna; interim pro me ſalutatorem matutinum capias hunc libellum.

¶ De Catella Publii. * CX.

1 ISſa eſt 3 paſſere 2 nequior 3 Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publi.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
4 Sentit triſtitiamque, gaudiumque.
5 Collo nixa cubat, capitque ſomnos.
Ut 6 ſuſpiria nulla ſentiantur.
Et deſiderio coacta 7 ventris,
8 Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede ſuſcitat, toroque

* *Et pictura ejuſdem.* 1 Nomen catellæ Publii. 2 Laſcivior. 3 Lesbiæ paſſ. cujus nequitiam, & mortem canit Catullus. 4 Sentit hos affectus in Domino, atque illi triſti condolet, hilari laſcivia congratulatur. 5 Collo Domini, ſeu gremio innixa dormit. Fr. Modius legit ex codice VVeiduerí *nexa*. epiſt. 33. 6 Reſpirationes. 7 Ejiciendi. 8 Præſtitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit ſtragula.

Deponi rogat, & monet 9 levari.
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ:
Ignorat Venerem: nec invenimus
Dignum tam tenera 10 virum puella.
11 Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec 12 ipſa.
Iſſam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

9 Alvi, ſeu veſicæ onere lev. alii legunt *lavari*. 10 *Catachreſis*. 11 Ut mortuæ ſuperſit memoria, curavit Publius illam pingi. 12 Fr. Modius ex ejuſdem Vveidneri libro reponit, *Iſſa*. Confirmat Ja. Rutgerſius, lib.6. var. lect.cap.11.

Ad Velocem. CXI.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa,
Ipſe nihil ſcribis: tu breviora facis.

E virtutibus epigrammatum altera eſt Brevitas. hanc in Martiale, cum eſſent, qui carperent, reſpondet neſcio cui Veloci Poetæ, brevia ſua epigrammata eſſe potiora illius nullis.

Ad Regulum. CXII.

CUm tibi ſit ſophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

Ne munera mittas ſupervacanea, ut fœminæ arma, ruſtico libros, &c. præcipit Seneca. Hic Poeta (miſſis ad Regul. epigrammatum libro, & thuris forte libra) muneribus pompam addit à convenientia munerum cum ejus, cui dantur, eruditione, & pietate. ſed de hoc Regulo vide Plin. epiſt. ult. lib.2. & lib.6. epiſt.2.

In Priſcum. CXIII.

CUm te non noſſem, dominum, regemque vocabam:
Cum bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Te prius mihi non notum pro munifico patrono, & claro viro honorifice ſalutabam: poſtquam vero mihi innotueris, familiarius te appello, & mero nomine ſaluto. epig.68. l.2.

Ad Lectorem. CXIV.

1 QUæcunque luſi juvenis, & puer quondam,
2 Apinaſque noſtras, quas nec ipſa jam novi;

1 Epigrammata, quæ mihi olim puero exciderunt, venalia ſunt apud Q. Poll. Valer. 2 Nugamenta carminum. Apinas autem, ut & Tricas Apuliæ oppidula fuiſſe vilia ſcribit Plinius lib.3. cap.11. à Diomede tantam per ignominiam everſa, ut in proverbii ludibrium abierint. Cum vero Græce dicantur ἀφάνναι, unde & *Aphaniæ*, cur non ab ἀφάνης ducamus, ut & Tricas à τρίχες?

3 *Male*

3 *Male collocare ſi bonas voles horas,*
4 *Et invidebis ocio tuo lector:*
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem 5 *perire non licet meis nugis.*

3 Modeſta extenuatio. 4 Nec ſines ocium abire ſine malo. 5 Exſcribi enim facit, venditque.

Ad Fauſtinum. CXV.

1 *HOs tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos*
Fænius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hic natæ cineres, nomenque ſacravit,
Quod legis, Antullæ; 1 *dignior ipſe legi.*
Et Stygias æquum fuerat patrem iſſe ſub 3 *umbras:*
Sed quia non licuit; vivit, ut oſſa colat.

1 Fauſtine, Teleſphorus Fenius vicinus tuus (forte in agro Tiburtino. vide epigr. 57. l. 4.) Diis manibus filiæ ſuæ Antullæ immatura morte præreptæ conſecravit hunc agellum, in quo cineres, & oſſa filiæ condidit. 2 Turbato mortalitatis ordine, & fatis male judicantibus titulum filiæ pater tumulo inſcripſit, quod officium ex naturæ ordine patri præſtitiſſe filiam æquius fuerat. 3 In Anglicano eſſe teſtatur Junius, *pater iret ut umbras*. Quid ſi, *iret ad umbras?* Ja. Rutgerſius, *Ad Stygias æquum fuerat pater iret ut umbras*. P. Scriv. Scaligerum ſecutus, *Et Stygias æquus fuerat pater ire ſub umbras*. ut ſit Hellenismus, πατὴρ δίκαιος ἦν ἰέναι.

In Procillum. CXVI.

1 *QUædam me cupit, invide Procille,*
* *Toto candidior puella cygno,*
Argento, nive, lilio, liguſtro:
2 *Jam ſuſpendia ſæva* 3 *cogitabis:*
Sed quandam volo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada.
Si novi bene te, Procille, 4 *vives.*

1 Procilli invidiam ludificatus, candido eum, lætoque nuncio uſque ad ſuſpendium contriſtat; nigro mox, triſtique reficit, & à ſuſpendio revocat. * Alii *loto*. 2 Tranſpoſitus hic verſus, qui in vulgatis lib. ſextus eſt, in locum quarti, concinnior eſt. 3 Alii *cogitabas*. 4 Alii *vivis*.

* De Antulla. CXVII.

1 *HOc* 2 *nemus æterno cinerum* 3 *ſacravit honore*
Fænius, & culti jugera pauca ſoli.
Hoc tegitur cito rapta ſuis Antulla ſepulchro:
4 *Hoc erit Antullæ miſtus uterque parens.*
5 *Si cupit hunc aliquis, moneo ne ſperet agellum:*
6 *Perpetuo dominis ſerviet iſte ſuis.*

* MS. Bodl. *Epitaphium Antullæ.* 1 Ejuſdem argumenti cum epig. CXV. 2 Agellum cum luco, qui religionis cauſa ſepulchris additus. 3 In uſum, & honorem ſepulchri in æternum ſacri. 4 Eodem monumento condebantur è more ſanguine propinqui, conjuges, amici, &c. 5 Ne alienetur hic agellus. H. EXT. N. S. *hæredes externos ne ſequatur*. 6 In æternum ſacrabitur in uſum familiaris ſepulchri.

In Lupercum . CXVIII.

OCcurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum ſubinde dicis,
Cui 1 tradas epigrammatωn libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt, quod puerum, Luperce, vexes,
Longum eſt, ſi velit ad 2 Pyrum venire,
Et 3 ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
4 Argi nempe ſoles ſubire 4 letum.
5 Contra Cæſaris eſt forum taberna,
6 Scriptis poſtibus hinc, & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poetas.
Illinc me pete; 7 ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
8 De primo dabit, altero ve nido
9 Raſum pumice, purpuraque cultum
10 Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? 11 ſapis, Luperce.

1 Mutuo. 2 Alii regionem urbis eſſe volunt, alii Inſigne ædium, alii leg. *ad pilam*. ut ep. 23. l. 5. 3 In cœnaculo, vel tertio tabulato, ut ſupra epig. 109. n. 2. 4 *Tmeſis* Argiletum. ſupra ep. 4. n. 1. ab argilla, vel Argiletho, qui ibi ab Euandro cæſus fertur. 5 E regione fori Julii eſt taberna bibliopolæ. 6 Poſtes, columnæ, pilæ bibliopolarum inſcripta gerebant nomina librorum venalium. 7 Ne ſit opus quærere, quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola. alii legi volunt *me poſcas Atrectum*. id eſt ab Atrecto. 8 De ſummo forulo, capſa, ſeu armario. in primis a. vel ſummis nidis optimi recondebantur libri, in imis, ſeu ultimis libri parvæ æſtimationis. 9 Supra epig. 67. nu. 12. 10 Quibus fere æquivalent 40. è noſtris. Sed denarius erat duplex, vetus, qui 8. den. ob. c. novus, qui 7. den. ob. 11 Ironice collaudat hominis ſordes, cui pro vili habetur ingenium, & labor Poetæ.

Ad Cæcilianum . CXIX.

CVi legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Cæciliane, mali.

Per modeſtiam extenuat ſua epigrammata, tanquam mala ſint, ſimulque excuſat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenæum lib. 3. cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἴσον τῷ μεγάλῳ κακῷ, numerum autem perfectum ponit 100. cum ſint 119.

LIBER

LIBER II.

Martialis Deciano ſuo S.

1 QUid nobis, inquis, cum epiſtola? parumne tibi præſtamus, ſi legimus epigrammata? Quid hic porro dicturus es, quod non poſſis verſibus dicere? 2 Video quare tragœdi epiſtolam accipiant, quibus pro ſe loqui non licet. epigrammata Curione non egent, & contenta ſunt ſua, ideſt, mala lingua: in quacunque pagina viſum eſt, Epiſtolam faciunt. 3 Noli ergo, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam ſaltanti inducere perſonæ. 4 Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula. 5 Ego inter illos ſedeo, qui protinus reclamant. 6 Puto mehercule, Deciane, verum dicis. Quid, ſi ſcias, cum qua, & quam longa epiſtola negotium fueras habiturus? Itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, ſi qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non laſſi pervenient.

1 Hæc omnia uſque ad *reclamant* ex perſona Deciani, quem facit Poeta mirantem, & reprehendentem, quod epiſtolam Epigrammatis ſuis præfigat. 2 Tragœdi certe, ſi quid eſſet, quod principem, & populum, vel monitos, vel rogatos vellent, epiſtolam exhibebant, quam vocaliſſimus aliquis Curio, qui theatralis quaſi præconis officio fungebatur, clara legebat voce. hoc fecerunt illi ex neceſſitate, quod iis in dramatico poemate, quæ extra ſcenam, & argumentum eſſent, loqui non liceret, hoc tibi ò Martialis in epigrammatis tuis non æque neceſſe eſt, quæ quaſi epiſtolia ſunt. 3 Noli indecore, & abſurde mimo inducere togam (qui gravitatis cultus eſt) ideſt epigrammati epiſtolam, poemati orationem ſolutam. legitur &, *in toga ſaltanti inducere perſonam.* 4 Neque te putes epiſtola magis munitum adverſus maledicos, quam ſi quis myrmillo contra retiarium ferula pro enſe pugnaret. 5 Ut enim ſpectatores illiuſmodi myrmillonis inconſideratam audaciam averſati reclamarent, ita inter alios & ego tuam hanc temeritatem epiſtola nullatenus efficaci te defendere conantis. 6 *Reſpondet Martialis.* & ſane perlongam ſcripturus eram epiſtolam: ſed à te monitus conſilium muto, neque lectorem longa epiſtola fatigabo.

Ad librum ſuum. I.

TEr centena quidē poteras epigrammata 1 ferre:
Sed quis te 2 ferret, perlegeretque, liber?
*At nunc, 3 ſuccincti quæ ſunt bona, * diſce libelli.*

1 Capere. 2 Pati, tolerare. 3 Brevis libri commoda. MS. Bodl. *noſce.*

Hoc primum eſt, 4 brevior quod mihi charta perit.
5 Deinde, quod hæc una peraget librarius hora,
Nec tantum nugis ſerviet ille meis.
Tertia res hæc eſt, quod ſi cui forte legeris,
Sis licet uſque malus, non odioſus eris.
6 Te conviva leget miſto quincunce: ſed ante
Incipiat poſitus quam tepuiſſe calix.
Eſſe tibi tanta cautus brevitate videris.
Hei mihi, quam multis ſic quoque longus eris!

4 Minus inſumo, & perdo chartæ. *modeſte.* 5 Librarius citius tranſcribet hæc, ut melioribus vacet exſcribendis. 6 Inter pocula legeris, vide epigr. 19. l. 10. & perlegeris minori ſpacio, quam vinum aqua calida in quincunce quinque cyathorum capaci dilutum frigeſcat. *Hyperb.*

Ad Cæſarem Domitianum. II.

1 CReta dedit magnum, majus dedit Africa nomẽ,
Scipio quod victor, quodq; Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
2 Et puer hoc dignus nomine, Cæſar, eras.
3 Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex 4 Dacis laurea, tota tua eſt.

1 L. Metellus devicta Creta, Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia aſſecuti ſunt cognomenta: Domitianus vero debellatis Cattis, Daciſque nobilius meruit cognomen, Dacici ſcilicet, & Germanici. Illi .n. ſingula, hic bina; illi Cretenſes pigros ventres, & diſcinctos Afros, hic Germanos bellicoſos, ὄζος Ἄρηος. 2 Domitianus juvenis admodum expeditionem ſuſcepit in Germanias (Sueton. l. 8. c. 2.) ſed neque neceſſariam, neq; utilem. 3 Pater tuus Veſpaſianus cum filio Tito de Hieroſolymis triumphavit, tu de Cattis, Daciſque ſolus. 4 Alii *Cattis*.

¶ Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, ſi quis ſolvere, Sexte, poteſt.

Vere jactat ſe nihil debere, qui non eſt ſolvendo. Debitoris n. inopia excludit actionem.

In Amianum. IV.

1 O Quam blandus es, Amiane, matri!
Quam blanda eſt tibi mater, Amiane!
Fratrem te vocat, & ſoror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non juvat hoc, 2 quod eſtis, eſſe?
Luſum creditis hoc, jocumque? non eſt.

1 Amianum inceſti arguit, quod relictis nativis nominibus matrem hic ſororem, filium illa fratrem appellet. quibus nominibus amatores, & amicæ ſe mutuo vocent. vide Lipſ. Antiq. Lect. lib. 3. & epigr. 20. l. 12. epig. 65. lib. 10. 2 Mater, & filius.

* *Matrem, quæ cupit eſſe ſe ſororem,*
Nec matrem juvat eſſe, nec 3 ſororem.

* al. mater.
3 Sed amicam.

¶ Ad Decianum. V.

1 N*E valeam, ſi non totis, Deciane, diebus,*
Et tecum totis noctibus eſſe velim.
Sed 2 duo ſunt, quę nos diſtinguunt, millia paſſum;
Quatuor hæc fiunt, cum rediturus eam.
Sæpe domi non es; cum ſis quoque ſæpe, negaris.
Vel tantum 3 cauſſis, vel 4 tibi ſæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;
Ut te non videam, quatuor ire piget.

1 Jurandi formula, ut, ne vivā, diſperеam. 2 Intercapedo, & ſpacium 2 mille paſſuum, quæ 4. mihi fiunt redeunti, nec te convenienti. epig. 23. lib. 5. 3 Clientum cauſis. 4 Tuis ſtudiis, vel balneis, cœnis, ſeu valetudini curandæ.

¶ Ad Severum. VI.

1 I *Nunc, edere me jube libellos;*
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas 2 ἐσχατοκωλιχὸν Severe,
Et longas trahis 3 oſcitationes.
Hæc ſunt, quæ relegente me ſolebas
4 *Rapta exſcribere, ſed 5 Vitellianis.*
Hæc ſunt, ſingula quę ſinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora ſi qua neſcis.
6 *Quid prodeſt mihi tam macer libellus,*
Nullo craſſior ut ſit umbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
7 *Nunquam deliciæ ſupiniores.*
Laſſus tam cito deficis viator,
Et cum currere debeas 8 Bovillas,
9 *Inter-jungere quæris 10 ad Camænas.*
11 *I nunc, edere me jube libellos.*

1 Indignantis, & exultantis formula Ironica, qua Severi deludit faſtidium: prius quidē ſingula epigrammata collaudantis, atque ut ederentur, ſuadentis, collecta vero jam, & edita cum faſtidio dejicientis.

2 Τὸ ἐν ἐσχάτῳ κώλῳ γεγραμμένον. imum chartæ ſcapum chartæ imæ adglutinatum. Ultimam autem libri partem ſubinde ſpectare impatientis eſt lectoris. 3 Laſſitudinis, & faſtidii indicium eſt repandiculans oſcitatio. 4 Alii *Raptim ſcribere*. 5 Pugillaribus liteis vitello, ut credo, illitis, quibus res laſcivæ, & elegantiores ſcribebantur. Alii à Vitellio, neſcio quo, inventore dictos volunt. ep. 8. & 9. l. 14. 6 Quorſum ſtudui brevitati? fruſtra curavi, ut liber tenuis eſſet nec umbilici (de quo ep. 67. l. 1.) craſſitudinem excederet, ſi tamen tu delicatus, & ſupinus lector triduum illi legendo inſumas. 7 Alii *Nuſquam*. ut ep. 4. l. 1. *Neſcis, heu neſcis dominæ faſtidia Romæ*, &c. 8 Oppidum in via Aricina, non longe à Roma. 9 Male legitur *Iter jungere*. eſt .n. *interjungere*, jugo ſolvere equos, ſeu boves refectionis gratia. *eſt a. Allegoria*. brevem librum non uno decurſu perlegis, verum in itinere hæres, & pauſam oſcitans interponis. 10 Ad lucum, & templum Camœnarum extra portam Appiam. ſed vide Ph. Cluverii Italiam. l. 3. c. 4. 11 Epanalepſis Ironica ſupra n. 1.

In Attalum. VII.

DEclamas 1 belle; cauſſas agis, Attale, belle.
Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis belle mimos; epigrammata belle;
Bellus grammaticus, bellus es Aſtrologus.
Et belle cantas, & ſaltas, Attale, belle.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia belle:
Vis dicam quid ſis? magnus es 2 ardelio:

1 Vide ep. 10. l. 1. 2 Πολυπραγμων, à buſie body. ut lib. 1. ep. 80. multa agendo nihil agens, qui, ut videatur aliquid eſſe in omnibus, nihil eſt in ſingulis. *nuſquam an. eſt, qui ubique eſt.* Seneca ep. 2. Alii ab *ardore*, & impetu multa tentantis, nihil proſequentis: Alii ab *ardeola* avi, quæ in volatu multum movet, parum promovet, deductum volunt. Sunt, qui Ardeliones mimorum genus fuiſſe volunt. vide epigram. Græca κεφ. μβ.

Ad Lectorem. VIII.

1*SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in iſtis,*
Sive obſcura nimis, ſive Latina parum:
Non meus eſt error; nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
2 *Quod ſi non illum, ſed me peccaſſe putabis;*
Tunc ego te credam cordis habere nihil. (mus;
3*Iſta tamen mala ſunt.* 4 *quaſi nos manifeſta nega-*
Hæc mala ſunt: ſed tu non meliora facis.

1 Poeta per jocum, & ut tentet lectoris cum ingenium, tum candorem, epigrammatum ſuorum vitia, quaſi à ſe amovens in librariorum negligentiam, & errorem confert. 2 Quod ſi meam hanc, quæ tamen vulgaris eſt authorum excuſatio, non admiſeris, neque ego te pro cordato, & candido lectore habebo, *jam ſumus ergo pares.* 3 *Urget lector.* ſed ipſa carmina mala ſunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab authoris vitio. 4 Aperit ſe Poeta, & fatetur mala quidem eſſe hæc, ſed & illos provocat, ut meliora, ſi poſſint, ſcribant; ſin minus, his utantur, hæc animo æquiore accipiant. ep. 92. l. 1. quin & ſe minatur cenſorem non minus in illos rigidum, ſi ſcripſerint. Jo. Rutgerſius legit: *quo ſi manifeſta negemus.*

De Nævia. IX.

SCripſi, reſcripſit nil Nævia, non dabit ergo.
Sed puto, quod ſcripſi, legerat. ergo dabit:

Non deſperandum, quod non reſcripſerit Nævia; ſperandum potius, quod meas legerit tabellas. ex præcepto Ovidii 1. de arte, unde & hoc ſumpſit Mart. *Legerit, & nolit reſcribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas. Quas voluit legiſſe, volet reſcribere lectis,* &c. unde & quidam habent, *Sed puto, quod ſcripſi, legerit.*

In Poſthumum. X.

BAſia dimidio quod das mihi, Poſthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium:
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

Non ego te ſuperbum cenſeo, aut minus humanum, quod me altero labro (ut ep.22. infra) vel levi baſio (qui ſalutandi mos Romanis) excipis, contentus ero vel quarta oſculi parte, imo beatus nulla. notatque Poſthumi (quiſquis ille fuerit) impuram animam, atque os impudicum ἐκ τοῦ τὰ αἰδοῖα λείχειν, καὶ μύζειν.

Ad Rufum de Selio. XI.

*QUod fronte *Selium nubila vides, Rufe,*
Quod 1 ambulator porticum terit ſerus;
2 Lugubre quiddam, quod tacet piger vultus;
3 Quod pene terram tangit indecens naſus;
Quod dextra pectus pulſat, & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris,
Uterque natus vivit, & precor 4 vivat.
Salva eſt & uxor, 5 ſarcinæque, ſervique:
Nihil colonus, villicuſque decoxit.
Mœroris igitur cauſſa quæ? domi cœnat.

* Selii cœnipetæ mœſtitiæ, & luctus cauſam eſſe domicœnium. 1 Mox ep. 14. 2 Quod mœſto vultu tacitus præ ſe fert luctum. MS Bodl. *languore quodam*. 3 Quod demiſſo ſit vultu, capiteque dejecto. 4 In avari Selii ſumpendium. 5 Opes, nummi, *quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur, quam funera*.

¶ In Poſthumum: XII.

1 EſSe quid hoc dicam, quod olent tua baſia myrrham,
Quodque tibi eſt nunquam non alienus odor?
Hoc mihi ſuſpectum eſt, quod olet bene, Poſthume, ſemper:
Poſthume, 2 non bene olet, qui bene ſemper olet.

1 Animæ fœtorem, &c. oris ſpurcitiem diſſimulare voluit Poſthumus diapaſmatum, & unguentorum accito odore. ſub aſſiduo hujuſmodi odore ſuſpicatur Poeta latere ulcus, vomicam, aut tetrius quippiam. ſupra epig. 10. 2 *Acaſtor, mulier bene olet, ubi nihil olet*. Plaut. Moſtell. vide epig. 55. lib. 6.

Ad Sextum. XIII.

ET judex petit, & petit patronus.
Solvas cenſeo, Sexte, creditori.

Præſtat abſque lite creditori ſolvere, ne unum ſubterfugiens in tres incidas. namque munere palpandus judex (atque obiter corrupta taxat judicia) munus aliud tibi extorquebit patronus, & creditori tandem ex lege, & ſententia ſolvendum eſt.

Ad Paulinum de Selio. XIV.

NIl 1 intentatum Selius, nil linquit inauſum,
Cœnandum quoties jam videt eſſe domi.
Currit 2 ad Europen, & 3 te, Pauline, 3 tuoſque
Laudat Achilleos, ſed ſine fine, pedes.
4 Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid 5 Phyllirides præſtet, & Æſonides.
Hinc quoq; deceptus 6 Mēphitica tēpla frequentat.
Aſſidet & 7 cathedris 8 mæſta 9 juvenca tuis.
Inde petit 10 centum pendentia tecta columnis:
Illinc 11 Pompeii dona, nemuſque duplex.
Nec Fortunati ſpernit, nec balnea Fauſti,
Nec 12 Grylli tenebras, 12 Æoliamque Lupi.
Nam 13 thermis iterum cunctis, iterumq; lavatur:
Omnia cum fecit, ſed 14 renuente Deo;
Lotus 15 ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi ſerum carpat amicus iter.
16 Per te, perque tuam, vector laſcive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

1 Modo epigr. 11. 2 Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ variis picturis inſignes, & in his Europæ à Jove tauro vectæ. 3 Frequentat exercitii loca in campo Martio, atque ibi te à pedum celeritate in curſu confert Achilli, qui πόδας ὠκύς. 4 Si in porticibus, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiat invitatorem, transfert ſe ad loca tabulis vallata, in quibus P.R. ſuffragia laturus claudebatur, quæ loca à ſimilitudine *ſepta*, & *ovilia* appellabantur. vide, quæ ad Juven. 6. Sat. V. 530. 5 Juxta ſepta erat templum Neptuni cum porticu, in qua depicta fuit hiſtoria Argonautarum, & in his, Chironis filii Neptuni, ac Phyllires, atque Jaſonis Æſone nati. 6 Templum Iſidis, cujus ſacra ex Ægypto (in qua nobiliſſima civitas Memphis) Romam translata, in campo Martio prope ſepta. hoc templum Tiberius everterat, ſed vel nomen loci manebat, vel ab alio Imp. inſtauratum erat. 7 Subſelliis. 8 Propter virum Oſirim amiſſum, & inventum tandem apud Phialam laceratum. 9 Iſis dea ex Io Inachi filia à Jove compreſſa, & in vaccam mutata. 10 Porticum hanc C. columnis innixam alii Corinthiam Cn. Octavii; alii Vipſanâ fuiſſe autumant. 11 Porticum Pompeiā, prope quā lucus, & duo horti. 12 Tenebroſa balnea Grylli, & excelſo loco poſita, vel frigida balnea Lupi. vide ep. 60. l. 1. & infra ep. 78. 13 In thermis proprie ſudabatur, ut in balneis lavabatur. 14 Nullo Campi Martii favente numine, quod Selium cœna beet. 15 Ad porticum Europæ, ſupr. n. 2. juxta quam erant repentes poſt meridiem buxi. ep. 20. l. 3. 16 O Jup. qui tauri induiſti formam, rogo te per te, & Europam tuam interfice hunc Selium, ut apud te cœnet. alludit a. ad morem Græcorum, qui dicebant cœnaturos eos apud inferos, qui morituri eſſent. nota eſt Leonidæ vox animoſa.

In Hermum. XV.

QVod nulli calicem tuum propinas.
Humane facis, Herme, non ſuperbe.

Habebant veteres, honoratiores maxime, in conviviis peculiares ſuos calices: quos aliis interdum propinare, humanitatis erat: contrarium, ſuperbiæ. Invertit hoc Poeta collaudando Hermum, quaſi hoc ab illo humane factum ſit, ne calice à foetore oris ſui veneuato alios offendat. Franc. Luiſinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune eſt, joci acumen latere putat. q.d. facis ut homo, &c. vide c. 13. l. 1. parergon.

¶ In

ſ In Zoilum. XVI.

Zoilus ægrotat, 1 faciunt hanc 2 ſtragula febrem:
3 Si fuerit ſanus, coccina quid facient?
Quid 4 torus à Nilo? quid? Sidone tinctus olenti?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte 6 Machaonas omnes.
7 Vis fieri ſanus? ſtragula ſume mea.

1 Ut viſentibus oſtentet ſtragula, morbum ſimulat. 2 Tapetia lecto ſtrata. non convenit Grammaticis de ſtragulis, veſtes ne, au lectorum ſtrata denotent. ego utrumque, namque leonis ſpolium Herculi pro lecto, & ſtragulo, apud Senecam: *quonam abiit tegmen meum, Idemque ſomno mollis Herculeus torus?* 3 Si valeret, non poſſem videri ſtragula. 4 Torus è lino Ægyptiaco, & Alexandrina pluma factus. 5 Torus Sidonio tinctus murice, purpureus. legitur & *ſindone cinctus*. ideſt plagis. Angl. *curtaines*. è ſindone tincta, olenti murice tinctus. Rutgerſius legendum autumat, *quid ſidone cinctus olenti*. l. 6. var. lect. c. 11. & Notis in Martialem ad Scriverium. 6 Medicos, à Machaone filio Æſculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio. 7 Sapies, & valebis, depoſito ſtragulorum luxu, ſumptiſque vilioribus, cujuſmodi mea ſunt.

Ad Amianum. XVII.

1 Tonſtrix, 2 Suburæ faucibus ſedet primis,
3 Cruenta pendent qua flagella tortorum,
4 Argique letum multus obſidet ſutor.
Sed iſta tonſtrix, Amiane, non tondet.
5 Non tondet, inquam? ergo quid facit? radit.

1 Tonſoris uxor. 2 Habitat in aditu Suburæ, de qua l. 1. ep. 35. nu. 5. 3 Hoc loco forte Apollo tortor cultus. Suet. 2. 70. namque hic ſuſpenſa flagella, ubi malefici de tergo pendebant pœnas. 4 Argiletum ſutorum tabernis frequens. ep. 118. lib. 1. *Tmeſis*. 5 Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facit? radit. ſhee is a ſhaver*. radit pecunias, mœchorum, velglubit. τρίβει τὰ σκονία, manſitque in terminis tonſoriis. ſic ξυρεῖ ἐν χρῷ. Sophocl. In μαστιγοφ. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων, inquit interpres.

In Maximum. XVIII.

1 Capto tuam, pudet heu, ſed capto, Maxime, cœnam:
Tu captas aliam. jam ſumus ergo pares.
Mane ſalutatum venio: tu diceris iſſe
Ante ſalutatum. jam ſumus ergo pares.
Sum 2 comes ipſe tuus, tumidiq; 3 anteambulo regis:
Tu comes alterius. jam ſumus ergo pares.

1 Ego te pro rege meo, & patrono ſalutabam, comitabar, proſequebar, cœnam hinc promeriturus, neque negabo me hinc cœnam captare: ſed & te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Juven. 1. Sat. V. 117.) quocirca, cum tibi par ſim, renuncio tuæ clientelæ, nolo eſſe cliens clientis, &c. 2 Comes eſt, qui latus tegit, honoris gratia: dictus & *Exterior*, ſeu *latero*. 3 Anteambulo, qui præcedit patronum divitem, & potentiorem, Poetis *Regem* dictum.

Eſſe ſat eſt ſervum : jam nolo 4 vicarius eſſe.
5 Qui Rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

4 *Sive vicarius eſt, qui ſervo paret.* Horat. 5 Infra epigr. 32.

Ad Zoilum. XIX.

1 *FElicem fieri credis me, Zoile, cœna?*
2 Felicem cœna, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

1 Beat quidem lauta cœna, tua nequaquam, quæ ſordida, & digna mendicis, qui ad Ariciam, & clivum Virbii *recumbunt*, in qua dictione ludit, ut *convivis*, & *mendicis* communi. 2 Neque celabo quod habet MS. noſter; *Felicem? cœnam, Zoile, dando tuam*, diſpiciat lector.

De Paullo. XX.

CArmina Paullus emit : recitat ſua carmina Paullus.
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

Sic lib. 1. ep. 30. & l. 6. ep. 12.

In Poſthumum. XXI.

BAſia das aliis, aliis das, Poſthume, 1 dextram:
Dicis, utrum mavis? elige. 2 malo manum.

1 Exoſculandam. malunt alii ſimpliciter, prehendendam, tangendamque. quod illud nimis famoſum ſit, & Imperatorum proprium. 2 Diſplicent enim baſia ſpurci oris. ſupra ep. 10. & 12.

De eodem. XXII.

*QUid mihi vobiſcum eſt, ô * Phœbe, * novemque ſorores?*
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus ante ſolebat
Baſia, nunc labro cœpit utroque dare.

* *Numina cultori perniciosa ſuo.* Ovid. 2. Triſt. namque me prius leviter notum dimidio baſio ſalutabat, jam ex carminibus notiorem me toto ore oſculatur. quam gratum autem ſit illud, docuit epigr. 10. ſupra.

De eodem. XXIII.

1 NOn dicam, licet uſque me rogetis,
Quis ſit Poſthumus in meo libello,
Non dicam. 2 quid enim mihi neceſſe eſt
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

1 Ep. lib. 1. num. 1. 2 Cur enim velim illum publicato nomine offendere, cui facile eſt me, fœdis oſculis ſub amicitiæ nomine datis, neque adeo mihi non abnuendis, vindicare? epig. 94. l. 7. n. 3. Ita Artemona illa apud Plautum in Aſinaria : *Nam ſi domum redieris hodie, oſculando ego ulciſcar potiſſimum.* cum prius dixiſſet Demænetus, malle ſe nauſeam bibere, quam illam oſculari.

¶ In

¶ In Candidum. XXIV.

1 *SI det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,*
2 Squalidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ,
Per freta, per ſcopulos exſulis ibo comes.
3 *Dat tibi divitias. ecquid ſunt iſta duorum?*
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid?
4 *Mecum eris ergo miſer. 5 quod ſi deus ore ſereno*
Annuerit: felix, Candide, ſolus eris.

1 Lege quatuor primos verſus ex perſona Candidi, ut qui ſæpe promiſerat ſe comitem fore Martiali, ſi adverſæ res incidiſſent. *& fateor me hic diſſentire ab aliis omnibus interpretibus, qui hæc tribuunt Poetæ. ſed judicet Lector.* 2 Reorum propinquis, & amicis niveas togas ſordidis mutare in judiciis, moris erat, in miſericordiæ aucupium. 3 Jam vero fortuna tibi dedit opes, numquid his me participas? non æquam harum poſco partem, quanquam neque hæc iniqua eſſet poſtulatio, apud eum, qui ſe mihi toties ingeſſerit adverſarum rerum ſocium, & cui ſemper in ore, κοινὰ φίλων πάντα. infra ep.43. ſed mihi tunc teruncium quidem. 4 Ita habeo te quidem amicum (ut ais) paratum in adverſis. 5 Sed ſi dexter tibi affulſerit Mercurius, & benigne tecum luſerit fortuna, tibi ſoli dives eris.

Ad Gallam. XXV.

DAs nunquam, ſemper promittis, Galla, roganti.
Si ſemper fallis, jam rogo, Galla, nega.

Quoniam ita lubricæ, ſeu præpoſteræ es fidei, ut contrarium ſemper facias iis, quæ promiſeris: te mihi verbis negare volo, ita ex uſitato, dabis.

Ad Bithynicum. XXVI.

QUod 1 querulum ſpirat, quod 1 acerbum Nævia tuſſit,
1 Inque 2 ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus:
Jam te 3 rem factam, 3 Bithynice, credis 4 habere?
Erras, 5 blanditur Nævia, non moritur.

1 Tanquam moribunda. 2 Alii *Tuos*. 3 Hæredipeta Næviæ, vel marite. cujuſmodi ep.11.l.1. 4 Illam ſtatim morituram ſerio cogitas. ep.28 l.1. 5 Te falſa ſpe lactat, & morituræ ſpeciem præ ſe fert, non mox moritura.

De Selio. XXVII.

1 *LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,*
Accipe, ſive legas, ſive patronus agas.
2 *Effecte, graviter, 3 cito, 4 nequiter, euge, beate:*
5 Hoc volui. facta eſt jam tibi cœna, tace.

1 Adverte Selium, quam cœnam captans laudet te, vel carmina, ſeu libellos recitantem, vel cauſas agentem. 2 Acclamat tibi. vide ep.4.l.1.n.8. Omnibus partibus abſolute, plene, perfecte, ut nihil ſupra. 3 Prompte, ex inopinato. 4 Verſute, argute. alii leg. *naviter*. 5 Placet tua acclamatio, inquit recitator, cœnabis mecum. ſtatim Selius voti compos tacet. Notatque Poeta cum impudentiam cœnipetæ, tum vanitatem recitatoris, ſeu patroni, qua de Perſ.1.Sat.

In

In Sextillum. XXVIII.

1 RIdeto multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fututor,
2 Calda Vetuſtillæ nec tibi bucca placet.
Ex iſtis nihil es, fateor, Sextille: quid ergo es?
Neſcio: 3 ſed tu ſcis res ſupereſſe duas.

1 Licet ſibi contemnere eum, qui te appellaverit cinædum, & in illum ipſũ retorquere id convicium, porrecto medio digito infami, & verpo, qui, cæteris contractis, curvatiſque Priapum repræſentans in cinædorum, & mollium notam extendebatur. ep. 93. l. 1. adeoque ipſum pathicum indigita. 2 Nec tibi placet fellatricis bucca. ep. 62. l. 11. & artificis halitus oris. Juven. 10. Sat. ℣. 238. 3 Poteſt tamen eſſe μαστροπὸς, vel irrum. uter, neſcio.

¶ Ad Rufum. XXIX.

RUfe, vides illum 1 ſubſellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet 2 Sardonychata manus,
3 Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga 4 non tactas 5 vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma 6 Marcelliano,
Et 7 ſplendent vulſo brachia trita pilo,
8 Non heſterna ſedet 9 lunata 10 lingula 9 planta,
11 Coccina 12 non læſum cingit 11 aluta pedem;
13 Et numeroſa linunt 14 ſtellantẽ ſplenia frontẽ.
Ignoras quis ſit? ſplenia tolle, leges.

1 Orcheſtram in theatro, inter Senatores ipſũ ſenatorem factum ſedentem in primo gradu. ep. 14. l. 5. ſunt qui ad ſubſellia in judiciis referunt. Corn. Vitellius 22. legit *terentem*. ideſt in foro judicium, ubi erant ſubſellia, ſpatiantem, & cauſidicum notari volunt, qualem depingit Juven. 7. Sat. ℣. 139. & recitatorem, Perſ. 1. Sat. ℣. 15. 2 Annulos induta, quibus includuntur Sardonyches, aliæve gemmæ. 3 Tyrio bis tinctæ murice, vel pluries. 4 Nullo veſtigio preſſas, puras. *thedridem ſnom.* 5 Fullonis arte dealbata, cretata inſuper. 6 Unguento confecto à myropola Marcelio, vel Marcello, nam legitur & *Marcellano*. 7 Pumice, nuce ardenti. δρωπακισμῷ, ſeu pſilothro delicati, & molles ſe depilabant, levigabantque. 8 Recens, nova in dies. Heraldus legit, *Cuique heſterna*. ideſt nova. ut Perſius dixit heſternos Quirites pro novis civibus. 9 Calceo lunato. de quo vide epig. 50. l. 1. nu. 23. 10 Vinculum calcei. *aliis*, fibula argentea, ſeu aurea in calceis à nobilioribus geſtata. 11 Senatores primo calceis ex aluta nigra, mox [creſcente luxu] cerea, alba, mullea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. 12 Non arctiore calceo preſſum. *vel* pedem non læſum faſciis ex aluta coccinea ſubligat delicatus. 13 Et multa emplaſtra, quæ ſplenia vocant, & adhibentur ad capitis dolorem, vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam ſtellis diſtinguunt. 14 Alii *Stellatam*. id eſt diſtinctam, diſpunctam notis. Tolle ſplenia, & ex literis fronti ejus inuſtis cognoſces eum ē ſervo ſtigmatia, & literato. h. e. literis, & punctis inuſto ad Senatoriam dignitatem evectum.

¶ In Caium. XXX.

1 *Mutua viginti ſeſtertia forte rogabam,*
2 Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetuſque ſodalis,
Et 3 cujus laxas arca flagellat opes.
4 Is mihi, dives eris, ſi cauſſas egeris, inquit.
5 Quod peto, da, Cai, non peto conſilium.

1 Ut mihi mutuo daret ep. 156. l. 5. nu. 8. 2 Quam ſummam vel mihi donaſſe non fuiſſet homini tam diviti grave impendium. 3 Cujus arca mota reſonat laxis nummis, tanquam flagelli verbere. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus l. 21. c. 4.) qui magnas arcis clauſas opes velut verberibus, & carceribus coërcent, &c. *Infelix ſtrangulat arca divitias.* Papin. 2. Sylv. vide ep. 13. lib. 5. & epig. 40. lib. 3. 4 Caius conſulit mihi, quod olim Titus. ep. 18. l. 1. vide & epig. 77. lib. 1. 5 Nummos mutuos, non conſilium.

Ad Marianum. XXXI.

Sæpe ego Chriſtinam futui. 1 det quam bene, quæ-
*Supra quod * fieri nil, Mariane, poteſt. (ris?*

1 *Dare* obſcœnum hic verbum eſt. reſpondet poeta ex ambiguo. Chriſtinam ita bene dare, ut nihil melius. verum aliud voluit. nempe, ita male eam dare, ut ſupra, id eſt ultra, vel iterum eam non ſuſtineas facere. * *Facere* item, & *fieri* turpicula verba ſunt. ep. 47. l. 1.

¶ In Ponticum. XXXII.

Lis mihi cum Balbo eſt: tu Balbum offendere non vis,
Pontice. cum Licino eſt: hic quoq; magnus homo (eſt.
Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Laronia ſervum;
Reſpondes, orba eſt, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſervo ſervitur amico.
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

Periiſ, inquit illa apud Comicum, huic ipſi opus patrono eſt, quem defenſorem paro. actum ſecum eſſe exclamat Poeta, ſiquidem juſtas intendenti lites adeſſe nolit (quem pro patrono coluerat) Ponticus, non auſus ire contra potentiam magnatum, captanſque gratiam divitum. renunciat itaque ſe ſervum, & clientem ſervili domino, & patrono. ſupra epig. 18.

In Philænim. XXXIII.

Cur non baſio te, Philæni? calva es.
Cur non baſio te, Philæni? rufa es.
Cur non baſio te, Philæni? luſca es.
Te qui baſiat, hic, Philæni, fellat.

Caput enim tuum (calvum, rufum, luſcum) præ ſe fert Priapum. lib. 9. epig. 38. *Et ſit luſca licet,* &c.

In

In Gallam. XXXIV.

CUm placeat Phileros, tota tibi dote redemptus,
1 Tres pateris natos, Galla, perire fame.
2 Præſtatur cano tanta indulgentia cunno,
Quem nec caſta poteſt jam decuiſſe Venus.
3 Perpetuam Dì te faciant Philerotis amicam,
O mater, qua nec 4 Pontia deterior.

1 Propter amorem Philerotis, quem è ſervitio redemiſti, *vel* quem conduxiſti, tota dote tibi à marito defuncto relicta. 2 Tam ſtrenue indulges libidini luxurioſa anus, quam vel coitus legitimi hac ætate puderet, multo magis adulteri. 3 Ut quam diutiſſime vivas miſere cum Philerote tuo, quem ne redimeres, te cum 3. natis ad extremam inopiam, & famem redegiſti. 4 *Illa duos una ſæviſſima Vipera cœna*, &c. Juv. 6. Sat. Ṽ. 643. tu vero tres natos fame enecaſti, ſunt qui legant *Pontica*, & intelligunt Medeam.

Ad Phœbum. XXXV.

CUm ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua lunę,
In rhytio poteras, Phębe, lavare pedes.

Cum tibi vulgo diducantur poplites, coeant tali, ſeu plantæ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytium, ſeu rhytium, quod vas eſt ab anguſto fundo in latum ſurgens inſtar cornu, de quo Athen. l. 10. c. 13. & l. 11. c. c. 5. & 26. ludit autem in paribus *cornu*, & *rytho*, *Luna*, & *Phębo*.

❡ Ad Pannicum. XXXVI.

1 PEctere te nolim, ſed nec turbare capillos,
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
2 Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum:
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
3 Nunc tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida: 4 ſed mens eſt, Pannice, vulſa tibi.

1 Non probo virum comas in ſtatione ponentem more fęminarum, nec contra capillos diſturbatem. 2 Nec tibi ſit nulla barba ad modum fęminarum, & effoeminatorum Gallorum, ſeu Phrygum, qui mentum depilabant. nec, &c. inquit Raderus. *vel*, nec tibi ſit inſtar mollium illorum mitras geſtantium. barba ſummo cultu nutrita, & ad ſpeculum compoſita, nec tamen contra, promiſſa, & diſturbata, ex neglectu, vel affectato ſqualore reorum. 3 *Hiſpida membra quidem*, &c. Juv. Sat. 2. Ṽ. 10. 4 Sed animo es glabro, *Catachreſtice*, id eſt molli, parum virili.

In Cæcilianum. XXXVII.

QUidquid ponitur hinc, & inde 1 verris
2 Mammas ſuminis, 3 imbricemque porci,
4 Communemque duobus attagenam,

1 Rapis. 2 Sumen ex papillis porcæ ab edito foetu occiſæ. l. 13. ep. 44. 3 Vertebram demptis coſtis. Angl. *thechine*. Auriculam, P. Scriverius, quæ imbricem refert. 4 Apoſitam duobus convivis.

Mullum

Mullum dimidium, lupumque totum,
Murænaque latus, femurque pulli,
5 Stillantemque alica ſua palumbum.
Hæc cum condita ſunt, 6 madente mappa;
7 Traduntur puero domum ferenda.
8 Nos accumbimus otioſa turba.
Ullus ſi pudor eſt, repone cœnam.
Cras te, Cæciliane, non 9 vocavi.

5 Stillantem alica, qua fartus erat. *vel* natantem in condimento alicę, quæ fit ex zea. Plin. l.10. c.8. itaque *ſua* refertur ad alicam, qua fartus erat, vel ad zeam, quæ palumbis cibus. 6 A pinguedine, & condimentis ciborum. 7 E more Romano licebat convivis rogata convivatoris venia aliquid appoſitorum ſecum auferre, vel per alium mittere. 8 Non habentes, in quo dentes exerceamus. 9 Optime repoſuit Domitius, *vocavi*, locutione quidem ſolæca, ſenſu longe acutiori. q. d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in craſtinum reſervares. repone itaque, quæ ſuſtuliſti.

In Linum. XXXVIII.

Quid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, nõ video.

Lino exprobranti Martiali ſeceſſum in agrum Nomentanum, rogantique, quid haberet redditus ex agro tam macro, & ſterili, reſpondet Poeta ex inopinato, ſi nihil aliud, certe ſe hoc fructus ex eo capere, ut careat conſpectu Lini, hominis odioſi.

De muneribus Mœchæ. XXXIX.

Coccina famoſæ donas, & janthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

Veſtes ſibi mutuo mittere divitibus Romanis in uſu erat. ſed cur tu veſtimenta purpurea, & violacea adulteræ? magis illi conveniet toga miſſa. meretrices autem, ut & adulterii convictæ, in publicum togatæ prodibant, ut dignoſcerentur à caſtis matronis ſtolatis. epigr. 64. l. 6. nu. 3. & Juven. 2. Sat. V. 70.

In Tongilium. XL.

1 Uri Tongilius male dicitur 2 hemitritæo.
*Novi hominis * mores: 3 eſurit, atque ſitit.*
5 Subdola tenduntur craſſis modo retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba 5 ſiccentur, quæq; 6 annus coxit Opimii
Condantur 7 parco fuſca Falerna vitro.

1 Eſt .n. febris πυρετός. 2 Semitertiana. * Alii *fraudes*. 3 Simulat ſe male habere, quo lautius veſcatur turdis, & mullis, atque optima bibat vina, ſed colata. *Sicke for a candle, or a poſſet.* 3 Morbi ſimulatione captat turdos, & delicias piſcium ab amicis mittendas. 5 Defæcentur, liqueutur, colo tranſmittantur. ſic li. 12. ep. 61. *Turbida ſolicito tranſmittere cæcuba ſacco.* 6 Vide ep. 27. l. 1. n. 5. 7 Modico, parvo. propter Falernum indomitum, quod non poterat large ſumi, ægrotis minime conveniebat, aut ex perſona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem.

Omnes Tongilium medici juſſere 8 *lavari.*
9 O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

8 Remedium, & medicamentum priſcis uſitatum in febribus, nobis ſatis præpoſterum, & periculoſum. 9 Sic lib.11.ep.87. *Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.*

¶ In Maximinam. XLI.

1 R*Ide, ſi ſapis, ò puella, ride,*
1 Pelignus puto dixerat Poeta,
Sed 2 non dixerat omnibus puellis.
Verum, ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella 3 non es.
Et tres ſunt tibi, Maximina, dentes;
Sed plane 4 piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo, mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quam 5 ventum Spanius, 6 manumque Priſcus:
Quam cretata timet Fabulla 7 nimbum,
Ceruſſata timet Sabella 8 Solem.
Vultus indue tu magis ſeveros,
9 Quam conjux Priami, nuruſque major.
Mimos 10 ridiculi Philiſtionis,
Et convivia 11 nequiora vita,
Et quicquid lepida procacitate
12 Laxat 13 perſpicuo labella riſu.
Te 14 mœſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem,
Et tantum tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum.
15 Plora, ſi ſapis, ò puella, plora.

1 Dom. Calderinus vult Martialem alluſiſſe ad præceptum Ovidii 3. de arte: *ridentem mollia ride* ex epigrammatis Ovidii, quæ interierunt, deſumptū putat Ang. Politianus 59. cap. 1. cent. Miſc. poteſt fieri, & Martiali non occurriſſe certum authoris nomen, cum dicat: *Puto*. 2 Non deformibus, non edentulis. 3 Sed vetula. 4 Nigri, & ſubpallidi quaſi flavi, coloris buxi. 5 Ne diſpergat capillos, quos flexerat, diduxeratve ad frontem calvam tegendam. vide epig. 83. l. 10. Cum è codice Viennenſi adferat Gruterus, *Quam ventum vacuus*; P. Scriverius legendum ſuſpicatur, *Quam ventum vatius*, ſive *vatias*, qui ægre incedit propter crurum diſtortorum vitium. 6 Ne contactus veſtis plicas turbet. ſic epig. 63. l. 3. *Pallia vi. ini qui refugit cubiti.* vel prenſationem refugit, ne gypſum, cretave proderetur, qua manus dealbaſſet. 7 Ne terra Chia, vel fucus eluatur. 8 Ne à ſole calefacta ceruſſa (facile a. calorem admittit) faciem torreat. 9 Quam Hecuba, aut Andromache. 10 Γελετοποιϋ mimi celeberrimi: qui & ipſe, cum mimum daret, qui Φιλογέλων inſcriptus eſt, riſu interiit. 11 Laſciva, in quibus ſcurræ, moriones, ſanniones, convivia devitabis. 12 Pandit. 13 Ut appareant dentes. 14 *Generaliter* lugentibus aſſidere. *Vel* ſpectare, audireque non jocularia, & ridicula argumenta, ſed gravia, atque triſtia, ut tragœdias, in quibus Hecuba, vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c. 15 Multo a. magis te decent lacrymæ, quam riſus, *invertitque verſum primum hujus ep.*

IN

In Zoilum . XLII.

Zoile, quid 1 ſolium ſubluto podice 2 perdis?
3 Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

1 Vas, in quo lavabatur genibus flexis, & in fundo poſitis, aqua ad umbilicum pertingente. 2 Conſpurcas. vide ep. 81. l. 6. 3 Namque tibi ori morigeranti, & φοινικίζοντι, os eſt ſpurcius, quam. ...

¶ In Candidum . XLIII.

Candide, 1 κοινὰ φίλων hæc ſunt tua, Candide, πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte, dieque ſonas.
Te Lacedæmonio velat toga 2 lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege 3 Parma dedit.
4 At me quæ paſſa eſt furioſi cornua tauri,
5 Noluerit dici quam pila 6 prima ſuam.
7 Miſit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis 8 coccina noſtra tribus.
9 Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta 10 fagina menſa mihi.
11 Immodici tibi flava 12 tegunt chryſendeta mulli:
13 Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.
14 Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:

1 Hæc ſunt tua verba, tibi ſemper in ore. *Omnia amicorum communia.* à Pythagora, ſeu Socrate authore. Alia lectio, *κοινὰ φίλων hæc ſunt, hæc ſunt tua, Candide,* κοινά. Malim, *hæc ſunt tua, Candide, verba.* 2 A fullone eluta (vide Lipſ. Elect. l. 1. c. 13.) toga ex optima lana Tarentina, vel è velleribus lotis, aut ovium lotarum, paſtarumque ad Galeſum fl. prope Tarentum à Laconibus duce Phalanto conditum, ſeu auctum, cui fl. eadem natura, quæ Beti, ſeu Clitumno. Juven. 12. Sat. ℣. 41. & 13. 3 Fl. unde & urbi nomen in Gallia Ciſpadana velleribus, & caſeo claræ, ep. 13. l. 5. 4 At mihi veſtes viles, & pannoſæ quales ſunt furioſorum, qui ſibi veſtes lacerant, vel pilarum furibundis, efferatiſque tauris objectarum: de quibus vide, quæ ad epigram. 19. li. Spect. MS. Bodlejanus habet, *furioſi cornua tauri*, quam lectionem agnoſcit editio Gryphiana, aliaque, quam prætulerim vulgatæ, *furias, & cornua tauri.* 5 Viliores ſane ſunt veſtes meæ, quam quibus induuntur pilæ compitales, quæ ad effigiem humanam factę ſuſpenduntur Diis inferis votivæ in compitis. 6 Compitalis illa theatrali prior, vel in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. 7 Tibi purpureæ lacernæ à Tyro regnata Cadmo filio Agenoris. 8 Ironice pannos ſuos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres ſeſtertios.
9 Tuæ rotundæ menſæ citreæ è Mauritania petitæ, vel è marmore Africano ſuſtinentur pedibus eburneis, è dente ſcilicet elephantorum Indorum. Juv. 11. ℣. 121. *latos ſuſtinet orbes Grande ebur.* Lucianus in Ὀνείρῳ vocat τραπέζας ἐλεφαντίποδας. vide li. 14. ep. 89. & 91.
10 Inæqualis ſcilicet, ut lib. 1. ep. 56. n. 9. neque enim credo fictiles fuiſſe pedes, quod ait Calderinus. 11 Mulli magni magno in pretio. *Laudas inſane trilibrem Mullum,* &c. Hor. 2. ſerm. 2. 12 Implent, adeoque magni ſunt mulli, ut tegant χρυσένδετα, ideſt, lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. vide Turnebum l. 14. c. 3. & ep. 97. l. 14. 13 Ejuſdem coloris cum fictili lance mea. ideſt rubens cammare. *Apoſtrophe*. vide 5. Sat. Juv. cui conſonant pleraque hujus ep. vide & Plinii epiſt. 7. l. 2. 14 Pueri tuæ menſæ miniſtri forma æquant florem Aſiæ Ganymedem Jovis amaſium.

15 *At mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.*
16 *Ex opibus tantis veteri, fidoque ſodali*
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

15 Manus mea fungitur officio pueri miniſtrantis. petant, qui volunt nequiores, ſenſum alium ex epig. 42. lib.9. & ep.74. lib.11. περὶ τοῦ μαστροπεύοντος. 15 Nihil amico mihi das, & habes nihilominus in ore ſemper hoc κοινὰ φίλων, &c.

¶ In Sextum. XLIV.

EMi ſeu puerum; togamve 1 pexam,
Seu tres, 2 ut puto, quatuorve 3 libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
4 Ne quid forte petam, timet, cavetque,
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat;
Septem millia debeo Secundo;
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
5 O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, cum rogaris.
Quanto durius, antequam rogeris.

1 Recentem, & villoſam. 2 Alii *Ut pote*, Gruterus, *ut puta*. 3 Argenti facti. l.7.ep.85. alii *libros*. 4 Sic amicorum petitiones anteverunt canti divites. vide Ariſt.2. Rheto. & Sen.1.Benef.1. 5 Ironice, ut epig. 74. lib.1.

Ad Glyptum. XLV.

QUæ tibi non ſtabat, præciſa eſt mentula, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

Cur tu cultro è teſta Samia reſectis genitalibus te reddidiſti Cybeles ſacerdotem? Nil opus præciſo pondere, quod vel ante erat inutile. ep.82. lib.3.

¶ In Nævolum. XLVI.

1 FLorida per varios ut pingitur Hybla colores;
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes;
2 Sic tua ſuppoſitis pellucent præla lacernis:
Sic micat innumeris arcula 3 ſyntheſibus.
Atq; 4 unam veſtire tribum 5 tua vellera poſſunt,
6 Apula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas 7 hyemem 8 ſuccincti 9 lentus amici,

1 Quot coloribus diſtinguitur Hybla in Sicilia, ubi mellificæ apes depaſcuntur flores vernos brevis ætatis. 2 Tot apparent lacernarum colores ad nitorem preſſarum in prælis tuis. Angl. *Preſſes to lay up clothes i*. quæ Romanis in uſu. Senec.1. de tranquillitate vitæ. & Marcell. lib. 28. 3 Veſtibus cœnatoriis, vel quibuſvis aliis in veſtiario compoſitis à συντίθημι. vel quæ ſimul induuntur, *ſutes*. vide epig.46.l.1.nu.9. 4 Hyperbolice. 5 Veſtes tuæ. Alii legunt *tua candida*. h.e. togæ candidæ. 6 De multis gregibus, quos paſcit Apulia velleribus nobilis. 7 Frigus. 8 Cui veſtes detritæ ſunt curtæ. id eſt Mei pene nudi. 9 Tardus ad commiſerationem.

(*Prob*

(*Proh ſcelus!*) *& lateris* 10 *frigora trita mei*.
11 *Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus*,
(*Quid renuis*) *non te, Nævole, ſed tineas*.

10 Laceras lacernas, tritas tunicas, & penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui*. h. e. Mei ſodalis tui, latus tuum tegentis. 11 Quantulum fuerat tibi, infelix, qui rerum uſum neſcias, non dico, te (quid refugis) copia ſatis munitum, & tuum, ſed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones?

In Gallum. XLVII.

1 *Subdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ*,
Levior ò conchis: Galle, 2 *Cytheriacis*.
Confides natibus? 3 *non eſt pædico maritus*.
Quæ faciat, duo ſunt: irrumat, aut futuit.

1 Cave, puer, ne deprehendaris à marito ſuſpectæ, ac notæ mœchæ: vel quæ te prodet marito ſuo. ep.49. infra. 2 Marinis, vel Venereis, quod concha vecta eſt ad litus Venus orta mari. Propert. *concha Erycina*. H. Rigaltus intelligit conchas puellarum. vide Hadr. Junii animadverſ. l.5.c.7. 3 Non hac parte pœnas exiget maritus, irrumabit certe te, ſi non caſtret, infra epig.60.

Ad Rufum. XLVIII.

1 *Cauponem*, 1 *laniumque*, 2 *balneumque*,
2 *Tonſorem*, 3 *tabulamque*, *calculoſque*,
4 *Et paucos, ſed ut eligam, libellos*:
5 *Unum non nimium rudem ſodalem*,
6 *Et caram puero meo puellam*,
7 *Et grandem puerum, diuque lævem*:
8 *Hæc præſta mihi Rufe, vel Bitonti*;
Et thermas tibi habe Neronianas.

1 Ad victum. 2 Ad curam corporis. 3 Tabulam luſoriam cum calculis, ad animi relaxationem. 4 Ad ſtudium, & animi cultum; libros, ſed electos. 5 Ad vitæ ſocietatem, amicum unum, atque eum mediocriter eruditum. 6 Hujuſmodi .n. conſerva ſervum in officio, & apud me retinebit. 7 Ad miniſteria, & voluptatem. vide ep. 32. lib.1. 8 Hæc mihi contingant, vel in obſcuriſſimo Apuliæ oppido Bitonti, habeantque ſibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas, cæteraſque delicias Romæ.

De Theleſina. XLIX.

Uxorem nolo Theleſinam ducere. quare?
Mœcha eſt. ſed pueris 1 *dat Theleſina*, 2 *volo*.

1 Sui copiam. 2 Ut mihi pueri deprehenſi pœnas talionis dent. ut ſupra ep.47. & ep.40.l.10.

In Lesbiam. L.

Quod fellas, & aquam potas, nil Lesbia peccas.
1 *Qua tibi parte opus eſt, Lesbia, ſumis aquam*.

1 Et ex more aliarum fœminarum, quæ à coitu lavant τὰ αἰδοῖα.

In Hyllum. LI.

1 Nummus aſper, & novus trito, & veteri laudatior. vide epig. 58. lib. 9.

UNus ſæpe tibi tota denarius arca
Cum ſit, & hic culo 1 tritior, Hylle, tuo;
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi cau-
2 Sed ſi quis nimio pene ſuperbus erit. (po;
Infelix venter 3 ſpectat convivia culi,
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

2 Sed cinædus ἀνδροσάθων. 3 Ipſe non edens, eſuriens, famelicus. lib. 1. ep 44. *tantum ſpectavimus omnes.*

De Daſio. LII.

1 Ita Joſeph Scal. ad l. 4. Propertii legit emendatius, quam quod vulgo editur *lituras*, & intelligi vult οὐρήσεις. an ex Valerii mente neſcio. Ego λουτρὰ expoſuerim, lotiones ſcilicet à tribus impudicitiæ generibus. Quæ ego taceo. qui ſuo periculo ingenioſus eſſe volet, eliciat ex ep. 50. ſupra, & *Mammoſam* in hoc epig.

NOvit 2 loturas Daſius numerare: popoſcit
Mammoſam Spatalen pro tribus, illa dedit.

In Maximum. LIII.

1 Miſerum n. eſt, & vile aliena vivere quadra. Juven. Sat. 5. vide & ep. 11. l. 9.
2 Vinum tenue, ac vile ex agro Vejentano.

VIs fieri liber? 1 mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris ſi, Maxime, nolis:
2 Vejentana tuam ſi domat 2 uva ſitim:
3 Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus 4 noſtra ſi potes eſſe toga:
5 Si plebeja Venus gemino tibi vincitur aſſe:
6 Si tua non rectus tecta ſubire potes.
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior 7 Partho vivere rege potes.

3 Si potes negligere luxurioſas opes divitum, qui iis uti neſciunt. *Vel* ſi riſu potes excipere vanorum ψευδοπλουτῶν pompam, & ſimulatas divitias. de Chryſendetis vide ſupra ep. 43. n. 12. 4 Trita, & plebeja. ep. 58. infra, & ep. 36. l. 3. 5 Si non albas ſecteris ſtolas, meretrice contentus plebeja, facili, vili, parabili. epig. 33. lib. 9. 6 Cernuus intrans humilem caſam. *Vel potius* incurvus per ſcalas aſcendens ad cœnacula, quę conducebant pauperes. ep. 109. n. 2. & ep. 108. n. 3. 7 Parthi pertinaciſſimi ſunt libertatis ſuæ propugnatores.

In Linum. LIV.

1 Eſſe te pathicum, & draucos ſectari. proinde adjunxit tibi cuſtodem ſpadonem, impotem.

1 QUid de te, Line, ſuſpicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,

Certis indiciis ſatis probavit,
Cuſtodem tibi, quæ dedit ſpadonem.
Nil 2 *naſutius hac,* 3 *maligniuſque eſt.*

2 Ad advertendū. 3 Ad coercendum.

Ad Sextum. LV.

VIs te, Sexte, coli. volebam amare.
Parendum eſt tibi: quod jubes, coleris:
Sed ſi te colo, Sexte, non amabo.

1 Volebam ego te pro ſodali amare. ſed tu me amicum dedignatus te à me cliente coli vis. colam itaque, non amabo. timori enim cum amore male convenit. & Deo ſatis eſt, ut ametur, & colatur. Seneca epiſt. 47.

Ad Gallum de ejus uxore. LVI.

1 *GEntibus in Lybicis uxor tua, Galle, notatur*
Immodicæ fędo crimine avaritiæ.
2 *Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa*
Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare:

1 Tenuit forte hic Gallus prętor Lybiam. 2 Fertur munera accipere à provincialibus, ut te corrumpat: imo dat (ſui copiam, vel mercedem) ut ipſa ab illis corrumpatur.

❡ In fictum divitem. LVII.

HIc, quem videtis 1 *à greſſibus vagis lentum,*
2 *Amethyſtinatus media qui* 3 *ſecat* 4 *ſepta:*
5 *Quem non lacernis Publius meus vincit,*
Non ipſe Codrus 6 *alpha penulatorum:*
Quem grex 7 *togatus ſequitur, &* 8 *capillatus,*
9 *Recenſque ſella,* 9 *linteiſque,* 9 *loriſque:*
Oppigneravit 10 *Claudii modo ad menſam*
Vix octo nummis 11 *annulum, unde cęnaret.*

* Scr. *De Mi*[illegible]*opſych. divite.* MS. Bodl. *De ornato foris.*

1 Cum gravitate, & majeſtate ſpatiantem. 2 Violacea indutus veſte, epig. 97. l. 1. nu. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. 3 Obambulat. 4 Supra ep. 14. n. 4. 5 Qui lacernarum mollitie ipſum Publium ſuperat. 6 Princeps delicatorum, qui penulas ſumunt. à more numerandi per literas Alphabeticas. ſcio ſervorum etiam, & militum fuiſſe penulas, ſed rufas Canuſinas; lautiorum vero purpureas, ut plebejorum pullas. unde alii exponunt, princeps pauperum. vide epig. 27. lib. 5. 7 Clientum togatorum. 8 Cirratorum puerorum nobilium, quibus alebatur coma, ep. 62. l. 10. Pædagogiorum, *pages*. 9 Sic Juv. 1, Sat. ℣. 32. *nova cum veniat lectica Mathonis.* etſi aliud ſella à lectica, de quibus ut & linteis, ſive velis, quibus tegebantur, de vinculis, & ſtuppis, quibus colligabantur, vide Lipſium 1. Electorum ca. 19. 10 Collybiſtæ, trapezitæ, fœneratoris. 11 Quod extremæ eſt paupertatis. *poſt cuncta noviſſimus exis Annulus.* Juven. 11. Sat. ℣. 42.

In

In Labienum. LXII.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia 1 vellis,
Quod cincta eſt brevibus mentula tonſa pilis;
Hoc præſtas, Labiene, tuę, quis neſcit? amicæ.
2 Cui præſtas culum, quem, Labiene, pilas?

1 Depilas, glabras. ſupra epig. 29. nu. 7. 2 Pulm. codex habet: *Cum vellis eu. cui, Labiene, facis?* cinædo ſcilicet.

In Milichum. LXIII.

Sola tibi fuerant ſeſtertia, Miliche, centum,
Quæ 1 tulit 2 è ſacra Leda redempta via.
Miliche, luxuria eſt, ſi tanti dives amares.
Non amo, jam dices: 3 hæc mage luxuria eſt.

1 Abſtulit tibi. 2 Meretrix è lupanari Suburano. Subura a. in eadem cum Sacra via regione redempta. 3 Ut ad paupertatem devenias prodigendo rem univerſam in id, quod non amas.

¶ In Taurum. LXIV.

1 Dum modò cauſſidicum, dum te modo rhetora fingis,
Et non decernis, Taure, 2 quid eſſe velis:
3 Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas,
4 Et fuerat ſerum jam tibi deſinere:
Incipe: 5 tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si 6 ſchola damnatur; fora litibus omnia fervent:
7 Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eia age, rumpe moras; quo te 8 ſpectabimus uſque?
9 Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

1 Dum te inſtruis ad forum, vel ſcholam. 2 Uter, cauſſidicus, an rhetor. 3 Patris Achillis, longævi, ut & Priami, & Neſtoris. Scriv. *tranſti vel Neſtoris annos*, pro *tranſiſti*. 4 Tibi dubio, utrum inires, deliberanti jam ea obrepſit ætas, qua cogitandum erat de relinquendo inito, niſi cogites de cauſis apud inferos agendis. 5 Atque hinc vel mediocribus profeſſoribus vacant cathedræ. 6 Rhetorum. 7 Vel ipſa bardi Marſyæ ſtatua in foro ſtans, & litigantium clamore fervens potuit cauſas egiſſe, niſi ſaxea fuiſſet, & tu ſane ubi tam diuturno ſtudio vacaris, jam poſſes cauſas agere, niſi plane lapideus eſſes, vel plumbeus. 8 Expectabimus, Scriverius legit, *ſperabimus*. 9 Vide Epicteti enchirid. cap. 26.

¶ In Saletanum. LXV.

Cur triſtiorem cernimus Saletanum?
An cauſſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.

1 O grande fati crimen! ò gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

1 Ironice, & ex ambiguo Saletano dolorem ſimulanti ob uxorem, cujus morte amplæ dotis hæreditas ſibi obveniſſet, condolere ſe ſimulat Poeta. dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigiſſe Saletano rem tam lautam.

In Lalagen. LXVI.

UNus de toto 1 peccaverat orbe comarum
2 Annulus, incerta non bene fixus 3 acu.
4 Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt:
Et cecidit ſectis 5 icta 6 Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, 7 triſtes ornare capillos,
Tangat & 8 inſanum nulla puella caput.
9 Hoc Salamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
10 Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

1 Non erat in ordine. 2 Cincinnus, crobylus. 3 Acu crinali. 4 Errorem in non componendis crinibus, ac ſi facinus eſſet, incuſſo ornatrici, ſpeculo punit. vide 6. Sat. Juven. ℣. 491. quem locum hoc epigramma exprimit. 5 Exanimata, *vel* cæſa. 6 Ornatrix ancilla à πλέκειν. ut *Pſecas* Ovidio, & Juvenali à ψεκάζειν. 7 Triſtitiæ, & verberum cauſas. *Metonym.* 8 Ob pilum conturbatum deſæviens. 9 Decalvetur caput tuum. Salamandræ ſanie loca tacta depilari, tradit Plinius lib. 10. cap. 67. *quæ Salamandra ſuper ilia tua exuſſit?* Petron. Arb. 10 Ut quo ſpeculo ornatrici diſſecuiſti comas, & tu tibi omnes diſſectas in eodem conſpiceris. vel ut caput tuum æque reddatur leve, ac ſpeculum, quo, &c.

In Poſthumum. LXVII.

OCcurris quocumque loco mihi, Poſthume, clamas
*Protinus, & prima eſt hæc tua vox, * quid agis?*
Hoc, ſi me decies una conveneris hora,
Dicis. habes, puto tu, Poſthume, nil quod agas.

* Vulgaris ſalutãdi formula, & civilis ſatis, modo ne fiat importunius, & ſæpius.

¶ Ad Olum. LXVIII.

QUod te 1 nomine jam tuo ſaluto,
Quem 2 regem, & dominum prius vocabam;
Ne me dixeris eſſe 3 contumacem.
4 Totis pilea ſarcinis redemi.
5 Reges, & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atque concupiſcit.

1 Familiariter, & pro more æqualium. 2 Vide ep. 113. lib. 1. & ep. 18. hu. li. 3 Superbum. 4 Sportula, cœna, cæteriſque ſervitutis præmiis poſthabitis, & neglectis me aſſerui in libertatem. à more ſervorum Rom. qui manumittendi pileum raſo capite acceperunt. 5 Qui non habet ſui imperium, qui animi ſui cupiditates coercere non poteſt, iſte potentiores colit, atque ab inferioribus ſe coli vult, atque ad hoc capit opes, ſervos, &c.

Quod

Quod reges, dominique concupiſcunt.
6 Servum ſi potes, Ole, non habere,
Et Regem potes, Ole, non habere,

6 Qui ſuo contentus poteſt minorum ſervitio carere, & ipſe non neceſſe habebit potentioribus dominis ſervire, ut ab illis accipiat, quod his largiatur.

In Claſſicum. LXIX.

INvitum cœnare foris te, Claſſice, dicis:
Si non mentiris, Claſſice, diſpeream.
1 Ipſe quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.
Cum cœnaret, erat triſtior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Claſſice, vadis?
Cogor, ais: verum eſt. 2 cogitur & Selius.
En 4 rogat ad cœnam Melior te, Claſſice, rectam.
4 Grandia verba ubi ſunt? 5 ſi vir es, ecce nega.

1 Neque hoc dedigneris, cum ipſe helluonum dictator Apicius, dives licet fuerit, atque lautiſſimus, foris cœnare jucundum habuerit. 2 Et cœnipeta ille Selius (de quo ſupra ep. 11. & 14.) dicet ſe cogi, ſua ſcilicet voluntate, ut cui nihil domicœnio triſtius accidat. 3 Si aliquis lautiorum, & nitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat. 4 Te ſcilicet invitum cœnare foris. 5 Si potes lautiores epulas, & has libertatis eſcas contemnere.

In Cotilum. LXX.

NOn vis in 1 ſolio prius lavari
Quemquam, Cotile. cauſſa quæ, niſi hæc, eſt?
2 Undis ne fovearis irrumatis.
Te primus licet abluas, neceſſe eſt,
Ante hic mentula, quam 3 caput, lavetur.

1 Sup. ep. 42. 2 Ne laveris aqua, qua alii abluerunt ſuas m. 3 Hoc enim illa contaminatius. vide epigr. 96. lib. 11.

Ad Cæcilianum. LXXI.

1 CAndidius nihil eſt te, Cæciliane, notavi,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis.
Protinus aut 2 Marſi recitas, aut ſcripta 2 Catulli.
3 Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? 4 credimus illud
5 Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

1 Ironice: alii leg. *Callidius*. non placet. 2 Poetæ, qui multa cum laude ſcripſit epigrammata. 3 Mihi χαρίζεσθαι, & gratificari velle videris, præ te ferens mea tecũ illis Marſi, & Catulli recitare παραλλήλως, ut mea ſcilicet cum iis collata appareant eſſe æque boni, aut melioris ingenii, atque artificii, cum revera hoc facias, ut mea præ iis ſordeſcant, quaſi majori lumine offuſcata. 4 *Ironice*. non ſane credo te hac mente contuliſſe ea. 5 Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

In Poſthumum. LXXII.

1 Præ ſe fert dolorem audito, quam indigne exceptus ſit Poſthumus à Cæcilio, qui colaphum illi

1 HEſterna factum narratur, Poſthume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi percisſum, 2 quanto non ipſe Latinus
Vilia panniculi percutit ora ſono:
Quodque magis mirum eſt, auctorem criminis hujus
Cæcilium tota rumor in urbe ſonat.
Eſſe negas factum: vis hoc me credere? credo.
Quid quod habet teſtes, Poſthume, Cæcilius?

in os impegerit, cum interim verbis alienis exprobret illi turpe crimen fell. & deflecta ad improbum ſenſum hæc verba *percisſum*. vide epig. 48. l. 4. & epig. 35. l. 12. *rumor* pro irrum. ut l. 3. ep. 72. 79. & 86. *factum*, ſupra epig. 31. & *teſtes* ſenſu etiam obſcœniore. 2 Majore ſono, quam ubi Latinus ille mimus alapis cædit miniſtrum ſuum, *qua ſorbeat aera ſanna*. Juven. 6.

In Lyrim. LXXIII.

Alii *Quid faciat, vis ſcire Lyris?*

QVid faciat vult ſcire Lyris? quod ſobria, fellat.

Vis ſcire, quid faciat Lyris nunc ebria? non aliud certe, quam ſolet ſobria. ſcilicet. MS. Bodl. ſubjicit, *Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris?* dignum ſane patella operculum.

ſ In Saufellum. LXXIV.

1 Huic conſonat epig. 57. ſupra. 2 Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pediſſequis, ſervis.

1 CInctum 2 togatis poſt, & ante Saufellum,
Quanta reduci 3 Regulus ſolet turba,
Ad alta tonſum templa cum reum miſit,
Materne, cernis? invidere nolito.
Comitatus iſte ſit precor tuus nunquam.
4 Hos illi amicos, & greges togatorum
Fuſciculenus præſtat, & Faventinus.

3 Cauſſidicus, ad quem ep. tria l. 1. Oratores vero clari, & victores domum è foro deducebantur à populo, & amicis reorum abſolutorum, qui prius ſqualidi capillis, & barba promiſſa jam abſoluto amico tondebantur, mutatiſque veſtibus uncti capitolium aſcendebant Jovi gratias ex voto acturi. 4 Fœnore ſumpſit à Fuſc. & Fav. Feneratoribus, quo comitatum hunc conducat.

De Leone. LXXV.

1 Vide ep. 10. l. ſpect. 2 Montibus Africæ leonum nutricis.

1 VErbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem, ſubito feritate reverſa,
Quanta nec in 2 Libycis debuit eſſe jugis.

Nam

Nam 3 duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus, & infelix furiali dente peremit.
4 Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet; 5 crudelis, perfide, prædo,
A 6 noſtra pueris parcere diſce lupa.

3 Duos pueros miniſtros theatrales, qui amphitheatri arenam ferarum, gladiatorumque ſanguine fœdam verſando renovabant, injecta inſuper nova arena. 4 Marti ſacra. Romana. ut ep.4. l.1. n.4. 5 Apoſtrophe ad leonem. 6 Namque illa Romulo, & Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

De Mario. LXXVI.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit ſe tibi quinque libras teſtamento legaturum, quod tamen non fecit. ſed te falſum habuit. uter è vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; eſtis certe pares, nec melius vultur cum corvo. vide Val. Max. l.8. c.6.

In Coſconium. LXXVII.

COſconi, 1 qui longa putas epigrammata noſtra;
Utilis ungendis axibus eſſe potes.
2 Hac tu crediderit longum ratione coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem.
Diſce, quod ignoras; 3 Marſi, doctique 4 Pedonis
5 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt lōga, quibus nihil eſt, quod demere poſſis;
Sed 6 tu, Coſconi, diſticha longa facis.

1 Qui in epigrammate non tam argutiam, quam brevitatem exigis, probas te aptiorem fore aurigæ ſervum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. Ramireſius Coſconium hebetem, & ſtolidum à Poeta ἐμφαςικῶς dici putat. cum Hiſpanice *gorde* obeſum, & ſtultum ſonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive this*. Quod & Hor. 3. ſerm. lib.1. teſtatur, *Tardo cognomen pinguis damus*. *Et gurdos*, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audivi, inquit Quintilianus l.1. cap.9. vide & *laudem aſini* D. Heinſii. 2 Eadem ratione, qua epig. mea à menſura potius, quam ab ingenio cenſes, & Coloſſum (de quo ep.2. lib. Spect.) argues nimis eſſe longum, & ſtatuam pueri Bruti (de quo lib.9.ep.51. & lib. 14.epigr. 171.) nimis eſſe brevem. cum in utroque laudis ſumma ſit propter ſymmetriam: in hac brevitatis, quæ puero; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. 3 Supra epigram. 71. numer.2. & epigramm.98. libr.7.numer.5. 4 C. Pedonis Albinovani epigrammatarii laudatiſſ. 5 Sæpe unum epigramma binas implet paginas. 6 Tua ep. vel breviſſima, ſunt nimis longa; ut quæ tædium, & nauſeam pariant.

Ad Cæcilianum. LXXVIII.

ÆStivo ſerves ubi piſcem tempore, quæris?
In Thermis ſerva, Cæciliane, tuis.

Thermæ tuæ, quas calidas eſſe oportet, in tantum frigidæ ſunt, ut vel in æſtate piſces à corruptione vindicare poſſint.

In Naſicam. LXXIX.

INvitas tunc me, cum ſcis, Naſica, vocatum;
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

Qui alias à te invitatus me excuſare ſoleo, quod alio ſim invitatus; jam domi cœno, cur me non invitas? P. Scriverius è ſcripto legit *vocaſſe*, hac mente, Naſicæ cœnipetæ ſuboluit cœna apparata à Martiale, & vocati convivæ. invitat itaque Martialem, ſperans ſcilicet fore, ut & ipſe invitetur ab eo. quam tamen technam diſſimulat Poeta ſe intelligere; ſed & eum deludit, præteritque ſimul feſtiva hac uſus excuſatione.

De Fannio. LXXX.

HOſtem cum fugeret, ſe 1 Fannius ipſe peremit:
Hic, rogo, 2 non furor eſt, ne moriare, mori?

1 Fannius Cępio, quod in Auguſtum conjuraſſet, proſcriptus, ut percuſſores fugeret, ſe ipſe interemit. 2 Vide ep. 9. lib. 1. & Senecæ epiſt. 58. *Sic mori, vinci eſt.* & epigr. 24. multa. vide & Brodæi Miſcell. lib. 6. cap. 29.

In Zoilum. LXXXI.

LAxior hexaphoris tua ſit lectica licebit:
Dum tamen hæc tua ſint, Zoile, ſandapila.

Divites, & nobiliores Romani circumferebantur vivi, efferebantur mortui in lecticis; pauperes, & plebeji efferebantur in ſandapilis. dicit Poeta lecticam faſtuoſi Zoili laxam, quæ à ſex ſervis vehitur, maxime videri poſſe ſandapilam, cum & pauper ſit, & ſtrigoſus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver. unde non adeo prætereundum eſt, quod præferunt MSS. *ſandapila eſt*. q. d. quando hæc tua ſit lectica, non eſt aliud, quam ſandapila.

Ad Ponticum. LXXXII.

*ABſciſſa ſervum quid * fingis, Pontice, lingua?*
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Servum, ne ſcelus domini (quicquid illud fuit, verum ſi * *Fœdas* legis cum nonnullis, facile erit ſuſpicari) enunciaret, elinguem herus vel fecerat, vel ſimulaverat eſſe; occaſionem hujus epi. à fabula Philomelæ, & Terei ſumptam opinatur Raderus. ego ex Juvenalis Satyra 9. V. 103. *ſecretum divitis ullum Eſſe putas? ſervi ut taceant, jumenta loquentur, Et canis, & poſtes*, &c. Poteſt elici & ſenſus turpior ex ep. 72. ſupra. Ja. Rutgerſius legit, *quod lingis*. abſciderat ſervo linguam, ne id flagitium effutiret. Var. lect. lib. 6. cap. 11.

In ſævum maritum. LXXXIII.

FOedaſti miſerum, marite, mœchum.
Et ſe, qui fuerant prius, requirunt

Abſciſſis naribus, & auribus deformem reddidiſti mœchum, qui ita fœdatus deſiderabit, *vvill ſinde miſſing*, priorem formam (*atque ubi ſit ſua forma requiret.* Ovid.) poterit tamen ad prius ſcelus, vel etiam aliud recurrere, poſtquam illi intactam reliqueris partem, qua peccaverat. Scriv. leg. *Et ſi qui.* MS. noſter *Eſſe, qui*.

Trunci naribus, auribuſque vultus.
Credis te ſatis eſſe vindicatum?
Erras. iſte poteſt & irrumare.

In Sertorium. LXXXIV.

1 *Mollis erat, facilisque viris Pæantius heros:*
Vulnera ſic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc eſt,
2 *Ex hoc occiſus, Rufe, videtur Eryx.*

1 Fingunt poetæ Venerem ſolere turpibus amoribus vindicare injurias ſibi, ac ſuis illatas. Quare, ſi (ut refert interpres Thucydidis ad lib. 1.) Philoctetem, quod interfecerit Paridem, ulta fuit Venus hac pœna, ut pathicus eſſet: credo ego (*jocatur Poeta*) Sertorium Siculum interfeciſſe conterraneum ſuum Erycem Veneris filium. namque illum non leviori turpitudinis pęna male mulctavit Venus, &c. 2 Ab hoc.

Ad Amicum. LXXXV.

Vimine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quereris; raſam tu mihi mitte togam.

Ampullam, ſeu lagenam vitream aquę decoctę, & nivibus refrigeratæ, viminibus ſupertextis armatam, & muſitam mitto tibi his Saturnalibus, ipſo Decembri. ſi offendat muneris æſtivi hyberna intempeſtivitas, ulciſcere hanc injuriam pari intempeſtivitate, ac mitte mihi togam æſtivam.

¶ Ad Claſſicum. LXXXVI.

Quod nec carmine glorior 1 *ſupino,*
2 *Nec retro lego Sotaden cinædum,*
3 *Nuſquam Græcula quod recantat Echo,*
4 *Nec dictat mihi luculentus Attys*
Mollem debilitate Galliambon:

1 Numeris mollioribus compoſito. *Vel potius* antiſtropho, & recurrente (ſic n. Ovidio ſonat *ſupinus*, de Ponto lib. 4. el. 5. *Flumina quæ in fontes curſu reditura ſupino*) quale literale illud, *Roma tibi ſubito motibus ibit amor.* verbale illud Virgilii, *Muſa mihi cauſas memora, quo numine læſo.* multaque alia, inter quæ Rabani artificioſus dicam, an laborioſus liber de laudibus ſanctæ crucis. Atque ejuſdem argumenti alter Publ. Optatiano Porphyr. authore. 2 vel ſpeciatim dicit, quod prius dixerat generatim: vel verſum retrogadum (quali ſcripſit Cinædica Sotades Maronenſis) intelligit, qui procurrit in laudem alicujus, & recurrit in vituperium. Nota ſunt illa *Laus tua, non tua fraus*, &c. 3 Non ſcribo carmina, quorum extremæ partes reſonent, more Echus. Vide Politiani miſcel. cap. 22. & Scal. Poet. lib. 2. cap. 29. 4 Ad exemplum politiſſimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus ſcripſit, atque Attyn inſcripſit, aut venuſtiſſimi Poematii Galliamb. à Catullo compoſiti, non ſcribo genus id carminis molle, & elumbe inſtar Attyos evirati, in quo plures locos occupant Jambi, & quod canant Galli ſacerdotes Cybeles. vide Ter. Maurum, & Diomed. Vide & Muretum, atque Scal. in Catull.

Omnes Tongilium medici juſſere 8 *lavari.*
9 *O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.*

8 Remedium, & medicamentum priſcis uſitatum in febribus, nobis ſatis præpoſterum, & periculoſum. 9 Sic lib. 11. ep. 87. *Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.*

ſ In Maximinam. XLI.

1 *Ride, ſi ſapis, ò puella, ride,*
1 *Pelignus puto dixerat Poeta,*
Sed 2 *non dixerat omnibus puellis.*
Verum, ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella 3 *non es.*
Et tres ſunt tibi, Maximina, dentes;
Sed plane 4 *piceique, buxeique.*
Quare ſi ſpeculo, mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quam 5 *ventum Spanius,* 6 *manumque Priſcus:*
Quam cretata timet Fabulla 7 *nimbum,*
Ceruſſata timet Sabella 8 *Solem.*
Vultus indue tu magis ſeveros,
9 *Quam conjux Priami, nuruſque major.*
Mimos 10 *ridiculi Philiſtionis,*
Et convivia 11 *nequiora vita,*
Et quicquid lepida procacitate
12 *Laxat* 13 *perſpicuo labella riſu.*
Te 14 *mœſtæ decet aſſidere matri,*
Lugentique virum, piumque fratrem,
Et tantum tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum,
15 *Plora, ſi ſapis, ò puella, plora.*

1 Dom. Calderinus vult Martialem alluſiſſe ad præceptum Ovidii 3. de arte: *ridentem mollia ride.* ex epigrammatis Ovidii, quæ interierunt, deſumptū putat Ang. Politianus 59. cap. 1. cent. Miſc. poteſt fieri, & Martiali non occurriſſe certum authoris nomen, cum dicat: *Puto.*

2 Non deformibus, non edentulis. 3 Sed vetula. 4 Nigri, & ſubpallidi quaſi flavi, coloris buxi. 5 Ne diſpergat capillos, quos flexerat, adduxeratve ad frontem calvam tegendam. vide epig. 83. l. 10. Cum è codice Viennenſi adferat Gruterus, *Quam ventum vacuus*: P. Scriverius legendum ſuſpicatur, *Quam ventum vatius*, ſive *varius*, qui ægre incedit propter crurum diſtortorum vitium. 6 Ne contactus veſtis plicas turbet. ſic epig. 63. l. 3. *Pallia vi. ini qui refugit cubiti.* vel prenſationem refugit, ne gypſum, cretave proderetur, qua manus dealbaſſet. 7 Ne terra Chia, vel fucus eluatur. 8 Ne à ſole calefacta ceruſſa (facile a. calorem admittit) faciem torreat. 9 Quam Hecuba, aut Andromache. 10 Γελετοποιȣ̃ mimi celeberrimi. qui & ipſe, cum mimum daret, qui φιλογέλων inſcriptus eſt, riſu interiit. 11 Laſciva, in quibus ſcurræ, moriones, ſanniones, convivia devitabis. 12 Pandit. 13 Ut appareant dentes. 14 *Generaliter* lugentibus aſſidere. *Vel* ſpectare, audireque non jocularia, & ridicula argumenta, ſed gravia, atque triſtia, ut tragœdias, in quibus Hecuba, vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c. 15 Multo a. magis te decent lacrymæ, quam riſus, *invertitque verſum primum hujus ep.*

In Zoilum. XLII.

Zoile, quid 1 ſolium ſubluto podice 2 perdis?
3 Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

1 Vas, in quo lavabatur genibus flexis, & in fundo poſitis, aqua ad umbilicum pertingente. 2 Conſpurcas. vide ep.81. l.6. 3 Namque tibi ori morigeranti, & φοινικίζοντι, os eſt ſpurcius, quam. ...

¶ In Candidum. XLIII.

Candide, 1 κοινὰ φίλων hæc ſunt tua, Candide, πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte, dieque ſonas.
Te Lacedæmonio velat toga 2 lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege 3 Parma dedit.
4 At me quæ paſſa eſt furioſi cornua tauri,
5 Noluerit dici quam pila 6 prima ſuam.
7 Miſit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis 8 coccina noſtra tribus.
9 Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta 10 fagina menſa mihi.
11 Immodici tibi flava 12 tegunt chryſendeta mulli:
13 Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.
14 Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:

1 Hæc ſunt tua verba, tibi ſemper in ore. *Omnia amicorum communia.* à Pythagora, ſeu Socrate authore. Alia lectio, *κοινὰ φίλων hæc ſunt, hæc ſunt tua, Candide, κοινὰ.* Malim, *hæc ſunt tua, Candide, verba.* 2 A fullone eluta (vide Lipſ. Elect. l.1. c.13.) toga ex optima lana Tarentina, vel è velleribus lotis, aut ovium lotarum, paſtarumque ad Galeſum fl. prope Tarentum à Laconibus duce Phalanto conditum, ſeu auctum, cui fl. eadem natura, quæ Bæti, ſeu Clitumno. Juven.12. Sat.℣.41. & 13. 3 Fl. unde & urbi nomen in Gallia Ciſpadana velleribus, & caſeo claræ, ep. 13. l. 5. 4 At mihi veſtes viles, & pannoſæ quales ſunt furioſorum, qui ſibi veſtes lacerant, vel pilarum furibundis, efferatiſque tauris objectarum: de quibus vide, quæ ad epigram. 19. li. Spect. MS. Bodlejanus habet, *furioſi cornua tauri*, quam lectionem agnoſcit editio Gryphiana, aliaque, quam prætulerim vulgatæ, *furias, & cornua tauri.* 5 Viliores ſane ſunt veſtes meæ, quam quibus induuntur pilæ compitales, quæ ad effigiem humanam factæ ſuſpenduntur Diis inferis votivæ in compitis. 6 Compitalis illa theatrali prior, vel in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. 7 Tibi purpureæ lacernæ à Tyro regnata Cadmo filio Agenoris. 8 Ironicè pannos ſuos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres ſeſtertios. 9 Tuæ rotundæ menſæ citreæ è Mauritania petitæ, vel è marmore Africano ſuſtinentur pedibus eburneis, è dente ſcilicet elephantorum Indorum. Juv.11. ℣.121. *latos ſuſtinet orbes Grande ebur.* Lucianus in Ὀνείρῳ vocat τραπέζας ἐλεφαντόποδας. vide li.14. ep.89. & 91. 10 Inæqualis ſcilicet, ut lib.1. ep.56. n.9. neque enim credo fictiles fuiſſe pedes, quod ait Calderinus. 11 Mulli magni magno in pretio. *Laudas inſane trilibrem Mullum*, &c. Hor.2. ſerm.2. 12 Implent, adeoque magni ſunt mulli, ut tegant χρυσένδετα, ideſt, lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. vide Turnebum l.14. c.3. & ep.97. l.14. 13 Ejuſdem coloris cum fictili lance mea. ideſt rubens cammare. *Apoſtrophe*. vide 5. Sat. Juv. cui conſonant pleraque hujus ep. vide & Plinii epiſt.7. l.2. 14 Pueri tuæ menſæ miniſtri forma æquant florem Aſiæ Ganymedem Jovis amaſium.

15 *At*

15 At mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.
16 Ex opibus tantis veteri, fidoque ſodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

15 Manus mea fungitur officio pueri miniſtrantis. petant, qui volunt nequiores, ſenſum alium ex epig. 41. lib. 9. & ep. 74. lib. 11. περὶ τοῦ μαστροπεύοντος. 16 Nihil amico mihi das, & habes nihilo minus in ore ſemper hoc κοινὰ φίλων, &c.

¶ In Sextum. XLIV.

EMi ſeu puerum; togamve 1 pexam,
Seu tres, 2 ut puto, quatuorve 3 libras:
Sextus protinus ille fenerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
4 Ne quid forte petam, timet, cavetque,
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat;
Septem millia debeo Secundo;
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
5 O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, cum rogaris,
Quanto durius, antequam rogeris.

1 Recentem, & villoſam. 2 Alii *Ut pote*, Gruterus, *ut puta*. 3 Argenti facti. l. 7. ep. 85. alii *libros*. 4 Sic amicorum petitiones antevertunt cauti divites. vide Ariſt. 2. Rheto. & Sen. 1. Benef. 1. 5 Ironice, ut epig. 74. lib. 1.

Ad Glyptum. XLV.

QUe tibi non ſtabat, præciſa eſt mentula, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

Cur tu cultro è teſta Samia reſectis genitalibus te reddidiſti Cybeles ſacerdotem? Nil opus præciſo pondere, quod vel ante erat inutile. ep. 82. lib. 3.

¶ In Nævolum. XLVI.

1 FLorida per varios ut pingitur Hybla colores;
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes;
2 Sic tua ſuppoſitis pellucent præla lacernis:
Sic micat innumeris arcula 3 ſynthesibus.
Atq; 4 unam veſtire tribum 5 tua vellera poſſunt,
6 Apula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas 7 hyemem 8 ſuccincti 9 lentus amici,

1 Quot coloribus diſtinguitur Hybla in Sicilia, ubi mellificæ apes depaſcuntur flores vernos brevis ætatis. 2 Tot apparent lacernarum colores ad nitorem preſſarum in prælis tuis. Angl. *Preſſes to lay up clothes i*. quæ Romanis in uſu. Senec. 1. de tranquillitate vitæ. & Marcell. lib. 28. 3 Veſtibus cœnatoriis, vel quibuſvis aliis in veſtiario compoſitis à συντίθημι. vel quæ ſimul induuntur, *ſutes*. vide epig. 46. l. 1. nu. 9. 4 Hyperbolice. 5 Veſtes tuæ. Alii legunt *tua candida*. h. e. togæ candidæ. 6 De multis gregibus, quos paſcit Apulia velleribus nobilis. 7 Frigus. 8 Cui veſtes detritæ ſunt curtæ. id eſt Mei pene nudi. 9 Tardus ad commiſerationem.

(*Proh*

(Proh ſcelus!) & lateris 10 *frigora trita mei.*
11 *Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,*
(Quid renuis) non te, Nævole, ſed tineas.

10 Laceras lacernas, tritas tunicas, & penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui*. h. e. Mei ſodalis tui, latus tuum tegentis. 11 Quantulum fuerat tibi, infelix, qui rerum uſum neſcias, non dico, te (quid refugis) copia ſatis munitum, & tutum, ſed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones?

In Gallum. XLVII.

1 *SVbdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ,*
Levior ò conchis: Galle, 2 *Cytheriacis.*
Confides natibus? 3 *non eſt pædico maritus.*
Quæ faciat, duo ſunt: irrumat, aut futuit.

1 Cave, puer, ne deprehendaris à marito ſuſpectæ, ac notæ mœchæ: *vel* quæ te prodet marito ſuo. ep. 49. infra. 2 Marinis, vel Venereis, quod concha vecta eſt ad litus Venus orta mari. Propert. *concha Erycina*. H. Rigaltius intelligit conchas puellarum. vide Hadr. Junii animadverſ. l. 5. c. 7. 3 Non hac parte pœnas exiget maritus. irrumabit certe te, ſi non caſtret. infra epig. 60.

Ad Rufum. XLVIII.

1 *CAuponem,* 1 *laniumque,* 2 *balneumque,*
2 *Tonſorem,* 3 *tabulamque, calculoſque,*
4 *Et paucos, ſed ut eligam, libellos:*
5 *Vnum non nimium rudem ſodalem,*
6 *Et caram puero meo puellam,*
7 *Et grandem puerum, diuque lævem:*
8 *Hæc præſta mihi Rufe, vel Bitonti;*
Et thermas tibi habe Neronianas.

1 Ad victum. 2 Ad curam corporis. 3 Tabulam luſoriam cum calculis, ad animi relaxationem. 4 Ad ſtudium, & animi cultum; libros, ſed electos. 5 Ad vitæ ſocietatem, amicum unum, atque eum mediocriter eruditum. 6 Hujuſmodi .n. conſerva ſervum in officio, & apud me retinebit. 7 Ad miniſteria, & voluptatem. vide ep. 32. lib. 1. 8 Hæc mihi contingant, vel in obſcuriſſimo Apuliæ oppido Bitonti, habeantque ſibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas, cæteraſque delicias Romæ.

De Theleſina. XLIX.

VXorem nolo Theleſinam ducere. quare?
Mœcha eſt. ſed pueris 1 *dat Theleſina,* 2 *volo*

1 Sui copiam. 2 Ut mihi pueri deprehenſi pœnas talionis dent. ut ſupra ep. 47. & ep. 40. l. 10.

In Lesbiam. L.

QVod fellas, 1 *& aquam potas, nil Lesbia peccas.*
Qua tibi parte opus eſt, Lesbia, ſumis aquam.

1 Et ex more aliarum fœminarum, quæ à coitu lavant τὰ αἰδοῖα.

In

In Hyllum. LI.

UNus ſæpe tibi tota denarius arca
Cum ſit, & hic culo 1 tritior, Hylle, tuo;
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi cau-
2 Sed ſi quis nimio pene ſuperbus erit. (po;
Infelix venter 3 ſpectat convivia culi,
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

1 Nummus aſper, & novus trito, & veteri laudatior. vide epig. 58. lib. 9. 2 Sed cinædus ἀνδροσάθων. 3 Ipſe non edens, eſuriens, famelicus. lib. 1. ep 44. *tantum ſpectavimus omnes.*

De Daſio. LII.

NOvit 2 loturas Daſius numerare: popoſcit
Mammoſam Spatalen pro tribus, illa dedit.

1 Ita Joſeph Scal. ad l. 4. Propertii legit emendatius, quam quod vulgo editur *lituras*, & intelligi vult λούσεις. an ex Valerii mente neſcio. Ego λουτρὰ expoſuerim, lotiones ſcilicet à tribus impudicitiæ generibus. Quæ ego taceo. qui ſuo periculo ingenioſus eſſe volet, eliciat ex ep. 50. ſupra, & *Mammoſam* in hoc epig.

In Maximum. LIII.

VIs fieri liber? 1 mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis, hac ratione potes.
Liber eris, cęnare foris ſi, Maxime, nolis:
2 Vejentana tuam ſi domat 2 uva ſitim:
3 Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus 4 noſtra ſi potes eſſe toga:
5 Si plebeja Venus gemino tibi vincitur aſſe:
6 Si tua non rectus tecta ſubire potes.
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior 7 Partho vivere rege potes.

1 Miſerum .n. eſt, & vile aliena vivere quadra. Juven. Sat. 5. vide & ep. 11. l. 9. 2 Vinum tenue, ac vile ex agro Vejentano. 3 Si potes negligere luxurioſas opes divitum, qui iis uti neſciunt. *Vel* ſi riſu potes excipere vanorum ψευδοπλουτῶν pompam, & ſimulatas divitias. de Chryſendetis vide ſupra ep. 43. n. 12. 4 Trita, & plebeja. ep. 58. infra, & ep. 36. l. 3. 5 Si non albas ſecteris ſtolas, meretrice contentus plebeja, facili, vili, parabili. epig. 33. lib. 9. 6 Cernuus intrans humilem caſam. *Vel potius* incurvus per ſcalas aſcendens ad cœnacula, quę conducebant pauperes. ep. 109. n. 2. & ep. 108. n. 3. 7 Parthi pertinaciſſimi ſunt libertatis ſuæ propugnatores.

In Linum. LIV.

1 QUid de te, Line, ſuſpicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,

1 Eſſe te pathicum, & draucos ſectari. proinde adjunxit tibi cuſtodem ſpadonem, impotem.

Certis

Certis indiciis ſatis probavit,
Cuſtodem tibi, quæ dedit ſpadonem.
Nil 2 *naſutius hac*, 3 *maligniuſque eſt.*

2 Ad advertendū. 3 Ad coercendum.

Ad Sextum. LV.

VIs te, Sexte, coli. volebam amare.
Parendum eſt tibi: quod jubes, coleris:
Sed ſi te colo, Sexte, non amabo.

Volebam ego te pro ſodali amare. ſed tu me amicum dedignatus te à me cliente coli vis. colam itaque, non amabo. timori enim cum amore male convenit, & Deo ſatis eſt, ut ametur, & colatur. Seneca epiſt. 47.

Ad Gallum de ejus uxore. LVI.

1 *GEntibus in Lybicis uxor tua, Galle, notatur*
Immodicæ fœdo crimine avaritiæ.
2 *Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa*
Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare:

1 Tenuit forte hic Gallus prętor Lybiam. 2 Fertur munera accipere à provincialibus, ut te corrumpat: imo dat (sui copiam, vel mercedem) ut ipſa ab illis corrumpatur.

✱ In fictum divitem. LVII.

HIc, quem videtis 1 *à greſſibus vagis lentum,*
2 *Amethyſtinatus media qui* 3 *ſecat* 4 *ſepta:*
5 *Quem non lacernis Publius meus vincit,*
Non ipſe Codrus 6 *alpha penulatorum:*
Quem grex 7 *togatus ſequitur, &* 8 *capillatus,*
9 *Recenſque ſella,* 9 *linteiſque,* 9 *loriſque:*
Oppigneravit 10 *Claudii modo ad menſam*
Vix octo nummis 11 *annulum, unde cęnaret.*

✱ Scr. *De Mi‹›opſych. divite.* MS. Bodl. *De ornato foris.*

1 Cum gravitate, & majeſtate ſpatiantem. 2 Violacea indutus veſte, epig. 97. l. 1. nu. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. 3 Obambulat. 4 Supra ep. 14. n. 4. 5 Qui lacernarum mollitie ipſum Publium ſuperat. 6 Princeps delicatorum, qui penulas ſumunt. à more numerandi per literas Alphabeticas. ſcio ſervorum etiam, & militum fuiſſe pennulas, ſed rufas Canuſinas; lautiorum vero purpureas, ut plebejorum pullas. unde alii exponunt, princeps pauperum. vide epig. 27. lib. 5. 7 Clientum togatorum. 8 Cirratorum puerorum nobilium, quibus alebatur coma, ep. 62. l. 10. Pædagogiorum, *pages*. 9 Sic Juv. 1, Sat. V. 32. *nova cum veniat lectica Mathonis*. etſi aliud ſella à lectica, de quibus ut & linteis, ſive velis, quibus tegebantur, de vinculis, & ſtuppis, quibus colligabantur, vide Lipſium 1. Electorum ca. 19. 10 Collybiſtæ, trapezitæ, fœneratoris. 11 Quod extremæ eſt paupertatis. *poſt cuncta noviſſimus exit Annulus*. Juven. 11. Sat. V. 42.

In Zoilum. LVIII.

1 Pexatus pulcre rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile; ſed 2 mea ſunt.

1 Geſtans togam recentem, & villoſam. 2 Non conductitia, ut tua pexa.

¶ De cœnatione micæ. LIX.

1 Mica vocor. quid ſim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæſareum proſpicis, ecce 2 tholum.
3 Frange toros: pete vina: roſas cape: tingere nardo:
Ipſe jubet mortis 4 te meminiſſe 5 Deus.

1 Diæta, ſeu cœnatio aurea, quam Domitianus extruxit, & à parvitate micam vocavit. 2 Quid ſit tholus, vide ep. 71. l. 1. n. 8. quis ſit hic tholus, non dubium eſt, inquit Joſ. Scaliger l. 2. lect. Auſon. c. 26. quin in cœnatione, ſeu ſtibadio Domitiani Cæſ. quam ipſe propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, è tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret: ſimplicius tamen, etſi nec citra conjecturam, qui per tholum intelligunt Mauſoleum Auguſti, quod, cum in vicinia eſſet, ut conſonat huic, fidemque facit ep. 65. l. 5. poſſet mortis admonere, atque ad vitæ uſumfructum hortari. 3 Utere ætate, quæ brevis, fluxa, incerta. diſturba toros compoſitos. ede, bibe, lude, ſertis coronatus, & unctus. 4 Muſambert. legit *dememiniſſe Deus*. 5 Domitianus, ſi ſuſpenſi cranii expoſitioni faveas. vel Auguſtus, ſi Mauſolei D. Auguſti tholum eſſe placeat. ſi enim ille in vivis Deus habitus morti ceſſerit, tu nequaquam effugies.

In Hyllum. LX.

Uxorem 1 armati futuis, puer Hylle, 1 tribuni,
2 Supplicium tantum dum puerile times.
Væ tibi, 3 dum ludis: 4 caſtrabere. jam tibi dices,
5 Non licet hoc. 6 quid, tu quod facis, Hylle, licet?

1 Tribuni militaris. 2 Dum confidis natibus. ut ſupra ep. 47. 3 Dum mecharis. 4 Namque hæc pœna adulteris deprehenſis irrogata. Val. Max. l. 6. c. 1. Horat. Serm. 1. 2. 5 Lege cautum eſt mares caſtrari. Suetón. c. 7. Domit. 6 An itaque nulla pęna męchi mulctandi? & ipſe Domitianus tulit legem contra adulteros.

In Maledicum. LXI.

1 Cum tibi vernarent dubia lanugine mala,
2 Lambebat medios improba lingua viros.
3 Poſtquam triſte caput faſtidia veſpillonum,
Et miſeri meruit tædia carnificis:
* Uteris ore aliter, nimiaque 4 ærugine captus,
* Adlatras nomen, quod tibi cumque datur.
Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua,
Nam cum fellaret, purior illa fuit.

1 Tu ephebus cum eſſes. 2 Fellabas l. 3. ep. 81. 3 Poſtquam oris tui ſpurciſſimi turpe miniſterium cępit faſtidiri ab infimis hominibus veſpillonibus, & exoſum eſſe abjectis carnificibus. * Maledictis, & conviciis involas in omnes, bonos æque, ac malos. 4 Malevolo livore. *hic nigræ ſuccus loliginis, hæc eſt Ærugo mera*. Hor. 4. Serm. 1.

In Labienum. LXII.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia 1 vellis,
Quod cincta eſt brevibus mentula tonſa pilis;
Hos præſtas, Labiene, tuę, quis neſcit? amicæ.
2 Cui præſtas culum, quem, Labiene, pilas?

1 Depilas, glabras. ſupra epig. 29. nu. 7. 2 Pulm. codex habet: *Cum vellis eu. cui, Labiene, facis?* cinædo ſcilicet.

In Milichum. LXIII.

Sola tibi fuerant ſeſtertia, Miliche, centum,
Quæ 1 tulit 2 è ſacra Leda redempta via.
Miliche, luxuria eſt, ſi tanti dives amares.
Non amo, jam dices: 3 hæc mage luxuria eſt.

1 Abſtulit tibi. 2 Meretrix è lupanari Suburano. Subura a. in eadem cum Sacra via regione redempta. 3 Ut ad paupertatem devenias prodigendo rem univerſam in id, quod non amas.

❡ In Taurum. LXIV.

1 Dum modò cauſſidicum, dum te modo rhetora fingis,
Et non decernis, Taure, 2 quid eſſe velis:
3 Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas,
4 Et fuerat ſerum jam tibi deſinere:
Incipe: 5 tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si 6 ſchola damnatur; fora litibus omnia fervent:
7 Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eia age, rumpe moras; quo te 8 ſpectabimus uſque?
9 Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

1 Dum te inſtruis ad forum, vel ſcholam. 2 Uter, cauſſidicus, an rhetor. 3 Patris Achillis, longævi, ut & Priami, & Neſtoris. Scriv. *tranſti vel Neſtoris annos*, protranſiſti. 4 Tibi dubio, utrum inires, deliberanti jam ea obrepſit ætas, qua cogitandum erat de relinquendo inito, niſi cogites de cauſis apud inferos agendis. 5 Atque hinc vel mediocribus profeſſoribus vacant cathedræ. 6 Rhetorum. 7 Vel ipſa bardi Marſyæ ſtatua in foro ſtans, & litigantium clamore fervens potuit cauſas egiſſe, niſi ſaxea fuiſſet, & tu ſane ubi tam diuturno ſtudio vacaris, jam poſſes cauſas agere, niſi plane lapideus eſſes, vel plumbeus. 8 Expectabimus, Scriverius legit, *ſperabimus*. 9 Vide Epicteti enchirid. cap. 26.

❡ In Saletanum. LXV.

Cur triſtiorem cernimus Saletanum?
An cauſſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.

1 O grande fati crimen! ò gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

1 Ironice, & ex ambiguo Saletano dolorem ſimulanti ob uxorem, cujus morte amplæ dotis hæreditas ſibi obveniſſet, condolere ſe ſimulat Poeta. dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigiſſe Saletano rem tam lautam.

In Lalagen. LXVI.

UNus de toto 1 peccaverat orbe comarum
2 Annulus, incerta non bene fixus 3 acu.
4 Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt:
Et cecidit ſectis 5 icta 6 Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, 7 triſtes ornare capillos,
Tangat & 8 inſanum nulla puella caput.
9 Hoc Salamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
10 Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

1 Non erat in ordine. 2 Cincinnus, crobylus. 3 Acu ſcriminali. 4 Errorem in non componendis crinibus, ac ſi facinus eſſet, incuſo ornatrici, ſpeculo punit. vide 6. Sat. Juven. ℣. 491. quem locum hoc epigramma exprimit. 5 Exanimata, *vel* cæſa. 6 Ornatrix ancilla à πλέκειν. ut *Pſecas* Ovidio, & Juvenali à ψεκάζειν. 7 Triſtitiæ, & verberum cauſas. *Metonym.* 8 Ob pilum conturbatum deſæviens. 9 Decalvetur caput tuum. Salamandræ ſanie loca tacta depilari, tradit Plinius lib. 10. cap. 67. *quæ Salamandra ſupercilia tua exuſſit?* Petron. Arb. 10 Ut quo ſpeculo ornatrici diſſecuiſti comas, & tu tibi omnes diſſectas in eodem conſpiceris. vel ut caput tuum æque reddatur leve, ac ſpeculum, quo, &c.

In Poſthumum. LXVII.

OCcurris quocumque loco mihi, Poſthume, clamas
*Protinus, & prima eſt hæc tua vox, * quid agis?*
Hoc, ſi me decies una conveneris hora,
Dicis. habes, puto tu, Poſthume, nil quod agas.

* Vulgaris ſalutādi formula, & civilis ſatis, modo ne fiat importunius, & ſæpius.

❡ Ad Olum. LXVIII.

QVod te 1 nomine jam tuo ſaluto,
Quem 2 regem, & dominum prius vocabam;
Ne me dixeris eſſe 3 contumacem.
4 Totis pilea ſarcinis redemi.
5 Reges, & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atque concupiſcit.

1 Familiariter, & pro more æqualium. 2 Vide ep. 113. lib. 1. & ep. 18. hu. li. 3 Superbum. 4 Sportula, cœna, cæteriſque ſervitutis præmiis poſthabitis, & neglectis me aſſerui in libertatem. à more ſervorum Rom. qui manumittendi pileum raſo capite acceperunt. 5 Qui non habet ſui imperium, qui animi ſui cupiditates coercere non poteſt, iſte potentiores colit, atque ab inferioribus ſe coli vult, atque ad hoc capit opes, ſervos, &c.

Quod

Quod reges, dominique concupiſcunt.
6 Servum ſi potes, Ole, non habere,
Et Regem potes, Ole, non habere,

6 Qui ſuo contentus poteſt minorum ſervitio carere, & ipſe non neceſſe habebit potentioribus dominis ſervire, ut ab illis accipiat, quod his largiatur.

In Claſſicum. LXIX.

INvitum cœnare foris te, Claſſice, dicis:
Si non mentiris, Claſſice, diſpeream.
1 Ipſe quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.
Cum cœnaret, erat triſtior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Claſſice, vadis?
Cogor, ais: verum eſt. 2 cogitur & Selius.
En 4 rogat ad cœnam Melior te, Claſſice, rectam.
4 Grandia verba ubi ſunt? 5 ſi vir es, ecce nega.

1 Neque hoc dedigneris, cum ipſe helluonum dictator Apicius, dives licet fuerit, atque lautiſſimus, foris cœnare jucundum habuerit. 2 Et cœnipeta ille Selius (de quo ſupra ep. 11. & 14.) dicet ſe cogi, ſua ſcilicet voluntate, ut cui nihil domi cœnio triſtius accidat. 3 Si aliquis lautiorum, & nitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat. 4 Te ſcilicet invitum cœnare foris. 5 Si potes lautiores epulas, & has libertatis eſcas contemnere.

In Cotilum. LXX.

NOn vis in 1 ſolio prius lavari
Quemquam, Cotile. cauſſa quæ, niſi hæc, eſt?
2 Undis ne fovearis irrumatis.
Te primus licet abluas, neceſſe eſt,
Ante hic mentula, quam 3 caput, lavetur.

1 Sup. ep. 42. 2 Ne laveris aqua, qua alii abluerunt ſuas m. 3 Hoc enim illa contaminatius. vide epigr. 96. lib. 11.

Ad Cæcilianum. LXXI.

1 CAndidius nihil eſt te, Cæciliane, notavi,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis.
Protinus aut 2 Marſi recitas, aut ſcripta 2 Catulli.
3 Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? 4 credimus illud
5 Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

1 Ironice: alii leg. *Callidius.* non placet. 2 Poetæ, qui multa cum laude ſcripſit epigrammata. 3 Mihi χαρίζεσθαι, & gratificari velle videris, præ te ferens mea tecū illis Marſi, & Catulli recitare παραλλήλως, ut mea ſcilicet cum iis collata appareant eſſe æque boni, aut melioris ingenii, atque artificii, cum revera hoc facias, ut mea præ iis ſordeſcant, quaſi majori lumine offuſcata. 4 *Ironice*. non ſane credó te hac mente contuliſſe ea. 5 Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

In Poſthumum. LXXII.

1 *HEſterna factum narratur, Poſthume, cena,*
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi percisum, 2 quanto non ipſe Latinus
Vilia panniculi percutit ora ſono:
Quodque magis mirum eſt, auctorem criminis hujus
Cæcilium tota rumor in urbe ſonat.
Eſſe negas factum? vis hoc me credere? credo.
Quid quod habet teſtes, Poſthume, Cæcilius?

1 Præ ſe fert dolorem audito, quam indigne exceptus ſit Poſthumus à Cæcilio, qui colaphum illi in os impegerit, cum interim verbis alienis exprobret illi turpe crimen fell. & deflectat ad improbum ſenſum hæc verba *percisum*. vide epig. 48. l. 4. & epig. 15. l. 12. *rumor* pro irrum. ut l. 3. ep. 72. 79. & 85. *factum*, ſupra epig. 31. & *teſtes* ſenſu etiam obſcœniore. 2 Majore ſono, quam ubi Latinus ille mimus alapis cædit miniſtrum ſuum, *qua ſorbeat aera ſanna*. Juven. 6.

In Lyrim. LXXIII.

QUid faciat vult ſcire Lyris? quod ſobria, fellat.

Alii *Quid faciat, vis ſcire Lyris?*

Vis ſcire, quid faciat Lyris nunc ebria? non aliud certe, quam ſolet ſobria. ſcilicet. MS. Bodl. ſubjicit, *Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris?* dignum ſane patella operculum.

¶ In Saufellum. LXXIV.

1 *CInctum 2 togatis poſt, & ante Saufellum,*
Quanta reduci 3 Regulus ſolet turba,
Ad alta tonſum templa cum reum miſit,
Materne, cernis? invidere nolito.
Comitatus iſte ſit precor tuus nunquam.
4 *Hos illi amicos, & greges togatorum*
Fuſciculenus præſtat, & Faventinus.

1 Huic conſonat epig. 57. ſupra. 2 Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pediſſequis, ſervis. 3 Cauſſidicus, ad quem ep. tria l. 1. Oratores vero clari, & victores domum è foro deducebantur à populo, & amicis reorum abſolutorum, qui prius ſqualidi capillis, & barba promiſſa jam abſoluto amico tondebantur, mutatiſque veſtibus uncti capitolium aſcendebant Jovi gratias ex voto acturi. 4 Fœnore ſumpſit à Fuſc. & Fav. Fœneratoribus, quo comitatum hunc conducat.

De Leone. LXXV.

1 *VErbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,*
Inſertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem, ſubito feritate reverſa,
Quanta nec in 2 Libycis debuit eſſe jugis.

1 Vide ep. 10. l. ſpect. 2 Montibus Africæ leonum nutricis.

Nam

Nam 3 duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus, & infelix furiali dente peremit.
4 Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet; 5 crudelis, perfide, prędo,
A 6 noſtra pueris parcere diſcę lupa.

3 Duos pueros miniſtros theatrales, qui amphitheatri arenam ferarum, gladiatorumque ſanguine fœdam verſando renovabant, injecta inſuper nova arena. 4 Marti ſacra. Romana. ut ep. 4. l. 1. n. 4. 5 Apoſtrophe ad leonem. 6 Namque illa Romulo, & Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

De Mario. LXXVI.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit:
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit ſe tibi quinque libras teſtamento legaturum, quod tamen non fecit. ſed te falſum habuit. uter è vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; eſtis certe pares, nec melius vultur cum corvo. vide Val. Max. l. 8. c. 6.

In Coſconium. LXXVII.

COſconi, 1 qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis axibus eſſe potes.
2 Hac tu credideris longum ratione coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem.
Diſce, quod ignoras; 3 Marſi, doctique 4 Pedonis
5 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt lōga, quibus nihil eſt, quod demere poſſis;
Sed 6 tu, Coſcòni, diſticha longa facis.

1 Qui in epigrammate non tam argutiam, quam brevitatem exigis, probas te aptiorem fore aurigæ ſervum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. Ramireſius Coſconium hebetem, & ſtolidum à Poeta περιφραστικῶς dici putat. cum Hiſpanice *gorde* obeſum, & ſtultum ſonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive this*. Quod & Hor. 3. ſerm. lib. 1. teſtatur, *Tardo cognomen pinguis damus*. Et *gurdos*, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audivi, inquit Quintilianus l. 1. cap. 9. vide & *laudem aſini* D. Heinſii. 2 Eadem ratione, qua epig. mea à menſura potius, quam ab ingenio cenſes, & Coloſſum (de quo ep. 2. lib. Spect.) argues nimis eſſe longum, & ſtatuam pueri Bruti (de quo lib. 9. ep. 51. & lib. 14. epigr. 171.) nimis eſſe brevem. cum in utroque laudis ſumma ſit propter ſymmetriam: in hac brevitatis, quæ puero; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. 3 Supra epigram. 71. numer. 2. & epigramm. 98. libr. 7. numer. 5. 4 C. Pedonis Albinovani epigrammatarii laudatiſſ. 5 Sæpe unum epigramma binas implet paginas. 6 Tua ep. vel breviſſima, ſunt nimis longa; ut quæ tædium, & nauſeam pariant.

Ad Cæcilianum. LXXVIII.

ÆStivo ſerves ubi piſcem tempore, quæris?
In Thermis ſerva, Cæciliane, tuis.

Thermæ tuæ, quas calidas eſſe oportet, in tantum frigidæ ſunt, ut vel in æſtate piſces à corruptione vindicare poſſint.

In Naſicam. LXXIX.

INvitas tunc me, cum ſcis, Naſica, vocatum;
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

Qui alias à te invitatus me excuſare ſoleo, quod allo ſim invitatus; jam domi cœno, cur me non invitas? P. Scriverius è ſcripto legit *vocaſſe*, hac mente, Naſicæ cœnipetæ ſuboluit cœna apparata à Martiale, & vocati convivæ. invitat itaque Martialem, ſperans ſcilicet fore, ut & ipſe invitetur ab eo. quam tamen technam diſſimulat Poeta ſe intelligere; ſed & eum deludit, præteritque ſimul feſtiva hac uſus excuſatione.

De Fannio. LXXX.

HOſtem cum fugeret, ſe 1 Fannius ipſe peremit:
Hic, rogo, 2 non furor eſt, ne moriare, mori?

1 Fannius Cæpio, quod in Auguſtum conjuraſſet, proſcriptus, ut percuſſores fugeret, ſe ipſe interemit. 2 Vide ep. 9. lib. 1. & Senecæ epiſt. 58. *Sic mori, vinci eſt.* & epigr. 24. multa. vide & Brodæi Miſcell. lib. 6. cap. 29.

In Zoilum. LXXXI.

LAxior hexaphoris tua ſit lectica licebit:
Dum tamen hæc tua ſint, Zoile, ſandapila.

Divites, & nobiliores Romani circumferebantur vivi, efferebantur mortui in lecticis; pauperes, & plebeji efferebantur in ſandapilis. dicit Poeta lecticam faſtuoſi Zoili laxam, quæ à ſex ſervis vehitur, maxime videri poſſe ſandapilam, cum & pauper ſit, & ſtrigoſus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver. unde non adeo prætereundum eſt, quod præferunt MSS. *ſandapila eſt*. q. d. quando hæc tua ſit lectica, non eſt aliud, quam ſandapila.

Ad Ponticum. LXXXII.

*ABſciſſa ſervum quid * fingis, Pontice, lingua?*
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Servum, ne ſcelus domini (quicquid illud fuit, verum ſi * *Fœdas* legis cum nonnullis, facile erit ſuſpicari) enunciaret, elinguem herus vel fecerat, vel ſimulaverat eſſe; occaſionem hujus epi. à fabula Philomelæ, & Terei ſumptam opinatur Raderus. ego ex Juvenalis Satyra 9. V. 103. *ſecretum divitis ullum Eſſe putas? ſervi ut taceant, jumenta loquentur, Et canis, & poſtes*, &c. Poteſt elici & ſenſus turpior ex ep. 72. ſupra. Ja. Rutgerſius legit, *quod lingis*. abſciderat ſervo linguam, ne id flagitium effutiret. Var. lect. lib. 6. cap. 11.

In ſævum maritum. LXXXIII.

FOedaſti miſerum, marite, mæchum.
Et ſe, qui fuerant prius, requirunt

Abſciſſis naribus, & auribus deformem reddidiſti mœchum, qui ita fœdatus deſiderabit, *vvill finde miſſing*, priorem formam (*atque ubi ſit ſua forma requiret.* Ovid.) poterit tamen ad prius ſcelus, vel etiam aliud recurrere, poſtquam illi intactam reliqueris partem, qua peccaverat. Scriv. leg. *Et ſi qui.* MS. noſter *Eſſe, qui*.

Trunci

Trunci naribus, auribuſque vultus.
Credis te ſatis eſſe vindicatum?
Erras. iſte poteſt & irrumare.

In Sertorium. LXXXIV.

1 M*Ollis erat, facilisque viris Pæantius heros:*
Vulneraſit Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc eſt,
2 *Ex hoc occiſus, Rufe, videtur Eryx.*

1 Fingunt poetæ Venerem ſolere turpibus amoribus vindicare injurias ſibi, ac ſuis illatas. Quare, ſi (ut refert interpres Thucydidis ad lib. 1.) Philoctetem, quod interfecerit Paridem, ulta fuit Venus hac pœna, ut pathicus eſſet: credo ego (*jocatur Poeta*) Sertorium Siculum interfeciſſe conterraneum ſuum Erycem Veneris filium. namque illum non leviori turpitudinis pęna male mulctavit Venus, &c. 2 Ab hoc.

Ad Amicum. LXXXV.

V*Imine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ*
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod ęſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quereris; raſam tu mihi mitte togam.

Ampullam, ſeu lagenam vitream aquę decoctę, & nivibus refrigeratæ, viminibus ſupertextis armatam, & munitam mitto tibi his Saturnalibus, ipſo Decembri. ſi offendat muneris æſtivi hyberna intempeſtivitas, ulciſcere hanc injuriam pari intempeſtivitate, ac mitte mihi togam æſtivam.

¶ Ad Claſſicum. LXXXVI.

Q*Vod nec carmine glorior* 1 *ſupino,*
2 *Nec retro lego Sotaden cinædum,*
3 *Nuſquam Græcula quod recantat Echo,*
4 *Nec dictat mihi luculentus Attys*
Mollem debilitate Galliambon:

1 Numeris mollioribus compoſito. *Vel potius* antiſtropho, & recurrente (ſic n. Ovidio ſonat *ſupinus*, de Ponto lib. 4. el. 5. *Flumina quæ in fontes curſu reditura ſupino*) quale literale illud, *Roma tibi ſubito motibus ibit amor.* verbale illud Virgilii, *Muſa mihi cauſas memora, quo numine læſo.* multaque alia, inter quæ Rabani artificioſus dicam, an laborioſus liber de laudibus ſanctæ crucis. Atque ejuſdem argumenti alter Publ. Optatiano Porphyr. authore. 2 vel ſpeciatim dicit, quod prius dixerat generatim: vel verſum retrogadum (quali ſcripſit Cinædica Sotades Maronenſis) intelligit, qui procurrit in laudem alicujus, & recurrit in vituperium. Nota ſunt illa *Laus tua, non tua fraus*, &c. 3 Non ſcribo carmina, quorum extremæ partes reſonent, more Echus. Vide Politiani miſcel. cap. 22. & Scal. Poet. lib. 2. cap. 29. 4 Ad exemplum politiſſimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus ſcripſit, atque Attyn inſcripſit, aut venuſtiſſimi Poematii Galliamb. à Catullo compoſiti, non ſcribo genus id carminis molle, & elumbe inſtar Attyos evirati, in quo plures locos occupant Jambi, & quod canant Galli ſacerdotes Cybeles. vide Ter. Maurum, & Diomed. Vide & Muretum, atque Scal. in Catull.

 5 *Non*

5 *Non ſum, Claſſice, tam malus Poeta,*
6 Quid ſi per graciles vias Petauri
Invitum jubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt difficiles habere nugas,
Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina 7 circulis 8 Palæmon:
Me 9 raris juvat auribus placere.

5 Non tam nullius ſum ingenii, ut hæc affectem artificia, his ipſe immorer, lectoremve morer.

6 Curioſas has nugas non minus ingenium meum ſpernit, quam nobilis ille curſor Ladas (ep.100. lib.10.) dedignaretur velocitatem ſuam exercere in Petauris, quæ rotæ ſunt, per quas ſe jactant Petauriſtæ. vide Turnebum lib.4.c.8. & Scal. ad lib.5. Manilii, ibi, *corpora quæ valido ſaliunt excuſſa Petauro, &c.* & Vitellium c.13. in Merulam. 7 Turbæ, plebejæ coronæ recitantem undique cingenti. 8 Forte Q. Rhemius Palæmon, qui (teſte Suetonio) poemata faciebat ex tempore, & ſcripſit variis, & vulgaribus metris. aut alius quiſpiam tempore Martialis. 9 Paucis, ſed doctis ex mente Horatii, ult. Sat. lib.1.

In Phębum. LXXXVII.

DIcis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem 1 ſub aqua, Phębe, natantis habes.

1 Suppallidam, & tumidam, qualia ſolent apparere, quæ ſub aquis videntur. ludit item in Antitheſi *ardere puellas*, & *ipſum ſub aqua natare*. vide ep.88. l.3.

In Mamercum. LXXXVIII.

NIl recitas, & vis, Mamerce, Poeta videri:
Quidquid vis, eſto, dummodo nil recites.

Quin tibi habe nomen Poetæ, vel hoc nomine, quod nihil recites, potius quam nos eneces moleſta ineptiarum recitatione.

In *Gaurum. LXXXIX.

QUod nimio gaudes noctem producere vino;
Ignoſco: vitium, Gaure, 1 Catonis habes:
Carmina quod ſcribis 2 Muſis, & Apolline nullo;
Laudari debes: hoc 3 Ciceronis habes.
Quod vomis, 4 Antoni; quod luxuriaris, 5 Apici;
Quod fellas; 6 vitium, dic mihi, cujus habes?

* Qui vitia ſua magnis exemplis excuſare ſolebat.

1 Uticenſis, cujus virtus ſæpe mero incaluit, ut ait Horat.21. ode, lib. 3. vide & Plutar. in vita Catonis. & Plin. epiſt.12. l.3. 2 Nulla gratia, nullo Muſarum, aut Apollinis inſtinctu, invitis Muſis. 3 Qui infeliciter Muſas poeticas eſt aggreſſus, vide Juv. Sat.10. ỽ.122. Senec. epiſt.108. 4 Qui tribunal turpi fœdavit vomitu, ut amplificat Cicer. 2. Philippica. 5 Supra epigr. 69. num. 1. 6 Hic cares authore magno. τὴν φωνὴν ἐνοπήν σε λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος. Τὴν γλῶσσαν δ' ἐν ὀπῇ τίς σ' ἐδίδαξεν ἔχειν; Ἀνθολογ. β. κεφ. ιγ.

¶ Ad Quinctilianum. XC.

Quinctiliane, vagæ 1 moderator ſummæ juventæ,
2 Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
3 Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis;
Da veniam: properat vivere nemo ſatis.
4 Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus,
5 Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & 6 nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons 7 vivus, & herba 8 rudis.
Sit mihi verna ſatur: 9 ſit non doctiſſima conjux:
Sit nox cum ſomno: ſit ſine 10 lite dies.

1 Annos 23. Romæ erudiendis juvenibus impendit Quinct. & in his Domitiani nepotes docuit. 2 Romani eloquii flumine artifex, inſignite ſenatorio clavo, ornamentiſque conſularibus. Juven. 7. Sat. ℣. 190. 3 Da veniam, ſi etiam in tenui re propera manu carpam gaudia fugientis vitæ; ſi frui velim præſentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo ferè vivere, id eſt vitæ uti commodis, & laute vivere, ſciat, omnes differant. epig. 16. li. 1. 4 Differant in dies, annos, vel ſenectutem ipſam vitæ gaudia, & uſum, quibus curæ eſt rem patriam augere, & ſplendere nobilitatis titulis, & imaginibus. 5 In atriis nobilium, quæ primæ ædium partes, oſtendebantur majorum imagines humerorum tenus expreſſæ lineis à ſtemmate ad has diſcurrentibus. MS. Bodl. *aptat imaginibus*. 6 Non aurata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur, cautio eſt. 7 Scaturiens, perennis, naturalis. 8 Nativa, non arte læſa, & ingenua gratia ſpoliata. Juv. 3. Sat. ℣. 18. 9 Ex mente Juvenalis 6. Sat. ℣. 445. 10 Domeſtica, & forenſi. Epig. 57. l. 12. & ep. 70. l. 9.

Ad Cæſarem Domitianum. XCI.

Rerum certa ſalus, terrarum gloria, Cæſar,
1 Soſpite quo magnos credimus eſſe deos;
Si 2 feſtinatis 3 toties tibi lecta libellis
3 Detinuere oculos carmina noſtra tuos:
4 Quod fortuna vetat fieri, permitte videri:
Natorum genitor credar ut eſſe trium.
Hæc, ſi diſplicui, fuerint 5 ſolatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

1 Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere curam ſcimus, quod te nobis velint incolumem. *Ea locutio*, lib. 5. epig. 1. & l. 7. ep. 59. & l. 1. epi. 13. 2 Mihi ſcribenti, *vel* tibi legenti. 3 Quod argumento eſt placuiſſe. 4 Iis, qui ex matrimonio legitimo tres liberos, aut plures ſuſcepiſſent, multa erant in ſpectaculis, honoribus petendis, diviſionibus publicis privilegia. natum hoc *jus trium liberorum* à trigeminis Horatiis, Liv. 1. hoc autem jure donabantur à Cæſare multi, quibus natura negaverat. Poeta ἄπαις prolis hujus imaginariæ jus ab Imp. petit, laboris ſui præmium, vel ſolatium. 5 Liviæ Druſo filio extincto datum eſt hoc jus, ſolatii ergo. & in certaminibus dabantur quandoque victis dona in ſolatia. *Enſem, atque inſignem galeam, ſolatia victo*. Virg. 5. Æneid.

Ad Uxorem. XCII.

1 Præcedenti epig. 2 Repudiata, vel mortua, vel neglecta. neque enim curo ex te prolem, magis placet jus trium liberorum mihi ab Imp. erogatum. 3 Domitian. Imp. leg. & *Domino*.

1 Natorum mihi jus trium roganti
Muſarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat. 2 valebis uxor.
Non debet 3 Domini perire munus.

Ad Regulum. XCIII.

1 Hunc ſecundum ſine primo miſit Regulo Valerius; cui primũ deſideranti excuſat Poeta, librum paulo obſcœniorem verecundia inhiberi. *vel*, prodiit ſecundus hic liber in lucem, primo non edito, quia multa in eo ad laudem Titi, quam libenter non laturum Domitianum noverat Poeta, aut alia de cauſa. 2 Ex tituli numero II, tolle unum I, & erit liber primus, rerum ſerie nullatenus impedita. quippe in Epigrammatis ordo non reſpiciendus.

1 Primus ubi eſt, inquis, cum ſit liber iſte ſecũdus?
Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri ſi mavis, Regule, primum:
2 Unum de titulo tollere jota potes.

LIBER III.

Ad Lectorem, de Libro Gallicano, I.

1 Ego mitto à foro Cornelii, *Imola*, infra epig. 4. quæ urbs eſt Galliæ Ciſalpinæ, *Lombardia* dictæ *Togatæ*, quod togis utebantur incolæ, ut Romani. 2 Secundum. 3 Illa, quæ meliora putas, mea ſunt, vel *etiam* hæc mea ſunt. I. Gruterus ex conſilio Douſæ edidit: *Illa, Vel hæc, mea ſunt, quæ meliora putas?* 4 Romę, quæ rerum domina, & triumphatĩ orbis caput. 5 Romæ natus. de verna vide l.1. ep.42.n.1.

Hoc tibi, quidquid id eſt, 1 longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
2 Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem?
3 Illa vel hæc mea ſunt, quæ meliora putas.
Plus ſane placeat, 4 domina qui natus in urbe eſt;
Debet enim Gallum vincere 5 verna liber.

Ad Librum ſuum. II.

Cujus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi 2 vindicem parare,

1 Imitatio Catulliana, *Quoi dono lepidum novum libellum*, &c. ep.1. 2 Aſſertorem, patronum.

3 Ne

3 Ne nigram cito raptus in culinam
4 Cordyllas 5 madida tegas papyro,
Vel thuris, piperiſque ſis 6 cucullus.
Fauſtini fugis 7 in ſinum? ſapiſti.
8 Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et 9 frontis gemino decens honore
Pictis 10 luxurieris umbilicis;
Et te 11 purpura delicata velet,
Et 12 cocco rubeat ſuperbus index.
13 Illo vindice nec Probum timeto.

3 Ne damneris in culinam, & aromatopolarum tabernas pro charta inepta, infelicis genii, & fati. *vnaſte paper*. Perſ. 1. Sat. ℣. 43. *nec ſcombros metuentia carmina, nec thus.* 4 Piſciculos, partus thunnorum. 5 Oleo, in quo frigunttur piſces chartis involuti, ep. 87. lib 4. n 7. 6 In formā cuculli formantur chartæ, quibus involvuntur aromata. εἰς τ̃ λιβανωτὸν κατατεμεῖν. Anaxandrides apud Atheuæ. l. 9. cap. 4. 7 In favorem, & patrocinium Fauſtini. de quo ep. 26. lib. 1. 8 Sub hoc Mæcenate immortalitatem ſperes, oleo cedrino inunctus contra tineas, & cariem. *Nec titulus minio, nec cedro charta notetur*. Ovid. Triſt. 1. El. 1. *ſperamus carmina fingi Poſſe linenda cedro*, &c. Horatius ad Piſones. 9 *Fragili geminæ poliantur pumice frontes*. Ovid. 1. Triſt. El. 1. vide epig. 67. l. 1. nu. 12. 10 Luxurioſe orneris. 11 Pellis purpurea, ſeu membrana rubens, vel purpurea. 12 Cocco notetur titulus, quod primum minio factum. 13 Nec criticos ungues caſtigatoris ſeveriſſimi, qualis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potiſſimam operam dedit, teſte Suetonio lib. de Grammaticis.

In mulierem deformem. III,

*FOrmoſam faciem 1 nigro medicamine * velas:*
2 Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede 3 deam verbis tibi dicere noſtris:
Aut aperi faciem, 4 vel tunicata lava.

1 Oeſypo medicamine, & incruſtamento coſmetico, quod Juvenalis vocat *tectorium*. Sat. 6. ℣. 463. * Alii *celas*. 2 Sed deformi corpore violas aquas. 3 Aquæ Nympham. omni autem fonti credebatur ineſſe numen. propter perennitatem ſcaturiginis. 4 Deforme enim corpus arguit æque deformem eſſe faciem, quam tegis, vel fucatam.

Ad Librum ſuum. IV.

ROmam vade liber; ſi, veneris unde, requiret:
1 Æmiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua ſimus in urbe, rogabit:
2 Corneli referas me licet eſſe foro.
Cur abſim, quæret: 3 breviter tu, multa, fatere,
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.

1 Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam, uſque ſtravit Æmilius Lepidus. qua itur ad Forum Cornel. vide Joan. Baptiſt. Pii annot. poſt. cap. 27. 2 Potes reſpondere, me eſſe in foro Cornelii. ſupr. epig. 1. n. 1. dicto à Sylla. 3 Varie à multis diſpungitur hic verſus. refer *multa* ad *tædia* in ſequenti verſu.

Si, quando veniet, dicet: 4 reſponde; 5 Poeta
Exierat; 6 veniet, cum citharœdus erit.

* Pleraque verba, quæ jam ſunt ſecundæ tantum inflexionis, fuere priſcis & tertiæ. ſic *vale, cave, fervere*, &c. Seceſſit, quia erat Poeta. *artibus* autem *honeſtis Nullus in urbe locus, &c.* ut queritur Umbritius apud Juv. Sat. 3. ℣. 21. 6 Ubi forte didicerit ad citharam canere, redibit. majori enim in pretio Romæ ſunt citharœdi, quam poetæ, epig. 57. lib. 5. & Juven. 3. Sat. ℣. 64. Sueton. Veſp. c. 19.

Ad eundem. V.

VIs commendari ſine me curſurus in urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
1 Unus erit, mihi crede, ſatis, cui non eris hoſpes,
2 Julius aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc 3 primi quæres in limine tecti.
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, lares.
Eſt illi conjux, quæ te manibuſque, ſinuque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu, ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris; hoc dices: 4 Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt. 5 alios commendat epiſtola. 6 peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

1 Inſtar, vel loco multorum erit Julius, qui mihi familiaris fuit, tibique erit. 2 Epig. 16. lib. 1. 3 Lectio ſanior, quam à Scriverio reſtitutam confirmat MS. è noſtris alter. domus hæc tibi urbem ingreſſo prima eſt, quam Daphnis quidam poſſederat prior dominus, nunc tenet Julius. aut in atrio, quæ prima domus pars. 4 E ſalutandi formula. Briſſon. lib. 8. form. *Martialis ſalutem dicit.* 5 Alienos ignotos. 6 Nemo ſapiens ſe commendat amicis ſuis diligenter, & ſolicite.

Ad Marcellinum. VI.

1 LUx tibi poſt Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis 2 bis celebranda ſacris:
3 Imputat æthereos ortus hæc prima parenti:
4 Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
5 Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

1 Dies tertius poſt Idus Majas, id eſt 16. Calend. Junii. 2 In 2. verſibus ſequentibus oſtendit gemini ſacri cauſas. 3 Hæc dies imputat tanquam beneficium (legas & *computat*) natalem patris tui, quo editus eſt in dias luminis auras. *Vel* ex cœleſti revolutione reverſum. 4 Atque hoc eodem die primam barbam depoſuiſti, qui quidem dies priſcis ſacer, ſolennis, & perpetuæ memoriæ. Sueton. cap. 12. Neron. & Xiphilinus in Nerone, & Heliogabalo. Juv. 3. Sat. ℣. 185. 5 Filio dulcis eſt patris vitæ memoria anniverſaria: patri nulla dies gratior, quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, *præſtitit ulla dies.* vide Antholog. libr. 1. cap. 26. epigr. Apollonid. Ἡδὺ παρήϊδων πρῶτον θέρος, ἤματι τούτῳ Κείρεο, &c.

De ſportula. VII.

1 CEntum miſelli jam valete quadrantes,
2 Anteambulonis congiarium laſſi,
3 Quos dividebat balneator 4 elixus.
Quid cogitatis, ô 5 fames amicorum?
6 Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt,
7 Nihil ſtropharum eſt: jam 8 ſalarium dandum eſt.

1 Nero cęnam rectam clientibus exhibitam à potentioribus redegerat ad ſportulam, quæ calathus fuit, quo primum obſonia dabantur, poſtea centum quadrantes *bord vvages*. Suet. l. 6. cap. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edicto revocavit cœnas. Suet. Domit. 7. 2 Clientis officioſi merces. 3 Clientibus ſingulis, qui una lavabant, dati à potentioribus C quadrantes, noſtræ monetæ 18. d. ob. q. quos forte dividebat balneator. ep. 60. l. 1. 4 Aquarum, & vaporum calore coctus. 5 Qui ſportulæ tenuitate, & fame enecaſtis clientes? 6 A ſuperbo patrono (qui *rex* dicebatur) exhibitæ. 7 Nihil fraudis jam faciendum eſt clienti, quem ſæpe invitatum tanquam ad cęnam rectam dimiſerunt tandem cum jejuna ſportula. ςροφὴ tergiverſatio à ςρέφω. 8 Cęna, quæ Romanis ἀλλάξιον cibarium, annona diurna, ex pacto debitum; ut ſportula, ex placito.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat. quam Thaida? Thaida luſcam.
Unum oculum Thais non habet, ille 1 duos.

1 Utroque caret oculo. *Metaph.* id eſt cæcus eſt amore, qui non videat vitia. infra epigram. 39.

In Cinnam. IX.

VErſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
1 Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

1 Sic ep. 64. lib. 6.

In Philomuſum. X.

COnſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
1 Menſtrua, 2 perq; omnes præſtitit illa dies,
3 Luxuriam premeret cum craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſent danda diurna tuis.
4 Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit;
Exhęredavit te, Philomuſe, pater.

1 In dimenſum měſtruum. 2 Et illius dimenſi menſtrui ſingulas partes ſingulis diviſit diebus. 3 Idque ut craſtinam anteverteret egeſtatem coercendo hodiernum luxum. 4 Certe cum te tibi reliquerit, fęceritque hæreditatem tui juris, te quaſi exhęredavit. nam tu rapide omnia abſumis. melius conſuluiſſet tuo luxui dato curatore.

Ad Quinctum. XI.

SI tua nec Thais, nec luſca eſt, Quincte, puella,
Cur in te factum 1 diſtichon eſſe putas?

1 Epigr. 8. ſupra.

2 Sed

2 *Sed ſimile eſt aliquid: pro Laide Thaida dixi.*
Dic mihi, quid ſimile eſt Thais, & Hermione?
3 *Tu tamen es Quinctus; mutemus nomen amantis;*
Si non vult Quinctus Thaida, 4 Sextus amet.

2 Urgebis tamen me nimis aperte luſiſſe in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaida. verum non magis hinc notatur, quam ſi appellaſſem eam Hermionem. 3 Te tamen notatum argues, quod Quinctus vocaris. 4 Quod ſi tibi ita grave ſit Thaida amari à fictitio meo Quincto, ne tu forte in ſuſpicionem venias: diluetur hoc facile, & declarabitur, mutato nomine Quinctii in Sextum.

In Fabullum . XII.

1 *UNguentum, fateor, bonum dediſti*
1 Convivis 2 here: ſed 3 nihil ſcidiſti.
Res 4 falſa eſt bene olere, & eſurire.
5 Qui non cœnat, & ungitur, Fabulle,
Hic vere mihi mortuus videtur.

1 A Balneis, & ante cœnam priſci inungebantur. 2 Heri. ut ep. 44. l. 1. 3 Nihil convivis diſtribuiſti, carpſiſti. 4 Ironice, id eſt inſulſa, & inepta. MS. Bodl. *falſa eſt*. 5 Silicernium hoc mihi videtur, ubi apponitur cœna, & nihil diſtribuitur; ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere, condireque mos erat.

In Næviam . XIII.

DUm non vis leporem, dum non vis 1 carpere mullum,
Et plus quam patri, Nævia, parcis apro;
Accuſas, 2 rumpiſq; coquum; 3 tanquã omnia cruda
Attulerit. 4 nunquam ſic ego crudus ero.

1 Sciſſum diſtribuere convivis. 2 Cædis. & alludit ad *carpis*. 3 Cauſata obſoniorum cruditatem, ut ſerventur ad alias cœnas explicandas. 4 Si modo nihil eſitavero, nunquam ex obſoniorum copia crudus erit mihi ſtomachus. & ludit in tranſlatione τȢ *crudi*.

De Tuccio. XIV.

ROmam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
1 Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit 2 Mulvio.

1 Expoſita eſt illi tenuitas ſportulæ, miſeraque officia ejus emerendæ. 2 Qui mille paſſus ab urbe diſtat; in via Flaminia.

De Codro . XV.

PLus credit nemo, quam tota Codrus in urbe.
Cum ſit tam pauper, quomodo? cæcus amat.

Ludit in ambigua ſignificatione τȢ *credit*. q. d. mirum eſt Codrum pecunias credere, qui ipſe miſerrime pauper ſit. reſp. Poeta ſupra fidem Codrum credere. credit .n. illam eſſe caſtam, vel formoſam, cujus amore cæcus eſt, idque contra famam populi.

¶ In

5 In cerdonem. XVI.

1 *DAs gladiatores, 2 ſutorum regule, cerdo,*
Quodq; tibi tribuit, 3 ſubula, 4 ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles 5 corio ludere, cerdo, tuo.
Luſiſti, ſatis eſt: ſed te, mihi crede, memento
Nunc 6 in pellicula, cerdo, tenere tua.

1 Edis munus gladiatorium, quod principum eſt divitum, idque S. Conſulto (Annal. Tacit.4.) & ſpectatarum perſonarum. indignatur a. Poeta hoc viliſſimos homines dare. 2 Sutorum Alpha, princeps. *chiefe or Maſter of thy Company.* 3 Sutorium inſtrumentum, & officium. 4 Gladiatoris gladius brevis. ideſt munus gladiatorium. 5 Dare gladiatores ex tua re. alludit ad proverbium, *De alieno corio liberalis*. ſimul ludit in terminis ſutoriis, *ſubula, corium, pellicula.* 6 Intra artificii, & conditionis tuæ terminos. reſpicit Apologum de Aſino Cumano pelle leonis induto.

In Sabidium. XVII.

CIrcumlata diu menſis 1 ſcriblita ſecundis
Urebat nimio ſæva calore 2 manus.
Sed magis ardebat Sabidì gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque ſuis.
Illa quidem tepuit, 2 digitoſque admittere viſa eſt.
Sed 3 nemo potuit tangere: merda fuit.

1 Bellarium ſecundæ menſæ, ad modum placentæ confectum. Syncopatè pro *ſcribilita*. Torta Hiſp. 2 Convivarum tangentium. 3 Nemo ſuſtinuit edere, vel guſtare ſcribilitam impuro halitu tuo corruptam. vide epig.93. lib.7.

In Maximum. XVIII.

1 *PErfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces.*
2 Cum te excuſaris, Maxime, quid recitas?

1 Ex frigore rauciſſe. 2 Excuſationem in totum accipimus, vel omnino recitatione ſuperſedeas, ut tibi, & nobis parcas.

De vipera in ore urſæ. XIX.

1 *PRoxima centenis oſtenditur Urſa columnis,*
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas; teneram merſit in ora manum.
Vipera ſed cæco ſcelerata latebat in ore,
2 Vivebatque anima deteriore fera.

1 In porticu, ſeu ſtadio potius centum columnis ſublata. lib. 2. epi. 14. platanis juxta conſitis opaca, & ſtatuis ferarum exornata, dum ludibundus puer, & urſæ velut inſultans ori ſtatuæ hianti manum insereret, à vipera, quæ in ore ſtatuæ latebat, morſus interiit. 2 Ficta hæc, ſeu marmorea urſa comperta eſt lethalior urſa viva, quaſi ſpirans anima viperæ, quæ ſua deterior.

Non

Non ſenſit puer eſſe dolos, niſi dente recepto
Dum perit. 3 *ò facinus falſa quod urſa fuit!*

3 O male factum, quod non vera eſſet urſa. tum enim aut puer manum ori inſerere ſuperſediſſet; aut tenero, formoſoque puero viva urſa pepercisſet. Sic Bodl. & Scr.MS. non *auſa*, ut vulgo.

❡ De Canio. XX.

Dic, Muſa, quid agat Canius meus Rufus?
Utrum ne chartis tradit ille 1 *victuris*
Legenda 2 *temporum acta Claudianorum?*
3 *An quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor?*
An æmulatur improbi iocos 4 *Phædri?*
Laſcivus elegis, an ſeverus herois?
5 *An in cothurnis horridus Sophocleis?*
6 *An otioſus in ſchola poetarum*
Lepore tinctos Attico ſales narrat?
Hinc ſi receſſit, porticum terit 7 *templi?*
An 8 *ſpatia carpit lentus Argonautarum?*
9 *An delicatæ Sole rurſus Europæ*
Inter tepentes poſt meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
10 *Titine thermis, an lavatur* 11 *Agrippæ?*
An 12 *impudici balneo Tigillini?*
An rure 13 *Tulli fruitur, atque* 13 *Lucani?*
An Pollionis dulce currit 14 *ad quartum?*
15 *An æſtuantes jam profectus ad Bajas*
Piger Lucrino 16 *naviculatur in ſtagno?*
17 *Vis ſcire, quid agat Canius tuus? ridet.*

1 Non perituris, eo natis genio, & fato, ut immortalitatem conſecutæ poſteris legantur.

2 Hiſtoriam de Claudii temporibus.

3 An ſcribit, quæ adſtruat Neroni tanquam authori, ut prodeant ſub nomine Neronis? *Vel* an ad fidem, & veritatem; hiſtoriæ revocat, componitque, quæ vivo Nerone ob metum, aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falſa ſcripta ſunt? Tacit. in procem. Annal.

4 Mimographi alicujus jocularii. non a. illius, qui fabulas compoſuit. 5 An triſtis, & altus eſt majeſtate carminis tragici? In tragœdiis autem inducti heroes, & reges grande locuti altis innitebantur calceamentis. claruitque ſtylo tragico Sophocles. 6 An in conventu Poetarum recitat elegantes comędias, vel alia carmina? 7 Iſidis fani. epig. 14. lib. 2. n. 6. 7 Porticum Neptuni. ep. 14. li. 2. n. 5. 9 An in porticu Europæ, in quo buxeta ſolem frangunt à meridie., &c. ep. 14. l. 2. n. 15. 10 *Velocibus muneribus, thermis* - ep. 2. lib. Spect. Ecquid ſapit, quod habet MS. Oxonienſis, *Stertitve? thermis an lavatur Agrippæ?* 11 Balnea de ſuo nomine excitavit M. Agrippa 12 Offonii Tigillini, fęda pueritia, impudica ſenecta, &c. Tacit. 1. hiſtor. & 14. Annal. 13 Epigr. 37. l. 1. & lib. 9. ep. 52. 14 Prædium ſuburbanum ad quartum lapidem. 15 Ad aquas calidas in Bajano ſinu intra Miſenum, & Puteolos in Campania. 16 Scriv. contrahit *nauculatur*, ita poſcente modulo.
17 Ex perſona Muſæ reſp. Quicquid agat, ridet. epig. 62. lib. 1. & epig. 63: infra.

In

In crudelem Dominum. XXI.

1 *Proſcriptum famulus ſervavit 2 fronte notatus,*
Non fuit hæc domini vita, 3 ſed invidia.

1 Antium Reſtionem vide Macrob. 1. Saturn. c. 11. & Appian. l. 4. & Val. Max. lib. 6. c. 7. Senec. de Benef. li. 3. c. 23. &c. 2 Stigmatias ſervus literas fronte inuſtus. 3 Indignum .n. viſum fore, tanta fide ſervum à Domino notis compunctum fuiſſe.

De Apicio. XXII.

Dederas, Apici, bis tricenties ventri,
*Sed adhuc ſupererat centies tibi * laxum.*
Hoc tu gravatus, 1 ne famem, & ſitim ferres,
Summa venenum potione 2 duxiſti.
Nil eſt, Apici, tibi guloſius factum.

Apicius ſexcenties decoxerat, inſpectis tandem rationibus, ſuperſuturum ſibi centies H. S. computavit; ſed in hac re tanquam ultima fame victurus ſibi vitam veneno finiit. Seneca ad Helviam c. 10. & Dion. lib. 57. * Non minus, amplius, potius. alii *luxu* pro luxui. id eſt ad luxum. 1 Scriv. *ut famem, & ſitim ferre*. 2 Exhauſiſti.

In invitatorem. XXIII.

Omnia cum retro pueris obſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus?

Invitator ſordidus obſonia ſtatim ac ponerentur, tradidit ſervis pone ad pedes diſcumbentium miniſtrantibus auferenda, & ad alias inſtruendas cœnas reſervanda. Jocatur Poeta commodius fore, ut ſervis extra triclinium anteponatur menſa, ſi ita retro amovere fercula ſtatuerit. τῶν δ' πέρεξ, πάντα δίδως ὀπίσω. Antholog. l. 2. c. 31.

De Haruſpice hernicoſo. XXIV.

Vite nocens roſa ſtabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, 1 tuis victima grata ſacris.
Quem Tuſcus mactare deo cum vellet haruſpex,
Dixerat agreſti forte, rudique viro;
Ut cito 3 teſticulos peracuta falce ſecaret,
Teter ut immundæ carnis abiret odor.
4 *Ipſe ſuper 5 virides aras luctantia pronus*
Dum reſecat cultro colla, premitque manu;
Ingens 6 iratis apparuit 7 hernia ſacris.
Occupat hanc ferro ruſticus, atque ſecat:

1 Quod vites rodat, ut porcus Cereri, quod frugibus obſit. epig. 39. l. 13. MS. Bodl. *tuis victima digna ſacris*. 2 Aruſpicina, ut & multa alia ſacra, & religiones ab Etruria Romam accita. 3 Hirci, victimæ maſculæ caſtrabantur, ne teter illarum partium odor nares offenderet. 4 Aruſpex. 5 Herbis ſtratas. 6 Per irreverentiam geſtus illius. 7 Scrotum aruſpicis proni, & inclinantis apparebat à tergo, quod ruſticus abſcidit.

Hoc

Hoc ratus antiquos ſacrorum poſcere ritus,
Talibus & fibris numina priſca coli.
8 Sic modo qui Tuſcus fueras, nunc Gallus haruſpex,
Dum jugulas hircum, factus es ipſe 9 caper.

8 Ludit à patria. Sic modo qui fuiſti Hetruſcus, nunc Gallus factus es haruſpex, nec tamen è Gallia, ſed Gallus ſacerdos Cybeles. 9 Caſtratus. eſt itaque caper hircus caſtratus, ἐκτομίας.

Ad Fauſtinum. XXV.

SI temperari balneum cupis 1 fervens,
Fauſtine, quod vix Julianus intraret:
2 Roga, lavetur, rhetorem Sabinæum.
3 Neronianas is refrigerat thermas.

1 Cujus calorem vix ferre poſſit Julianus, calidis aliàs aſſuetus.
2 Alii *Roga lavetur hic rhetor Sabineus.* al. *roga, lavet uti Rhetorem Sabineum.* jocus Metaphoricus à frigore aeris ad frigus orationis. 3 Quæ egregie erant calidæ, & optimæ. epig.48. lib.2.

In Candidum. XXVI.

1 PRædia ſolus habes, & ſolus, Candide, nummos,
2 Aurea ſolus habes, 2 myrrhina ſolus habes:
Maſſica ſolus habes, & 3 Opimi Cæcuba ſolus:
Et 4 cor ſolus habes, ſolus & ingenium:
Omnia ſolus habes: 5 hoc me puto velle negare?
Uxorem ſed habes, Candide, cum populo.

1 Candide, cui crepat uſque in ore illud *omnia amicis communia*, ut ep.43.l.2.nihil tamen cum amicis communicas, ſed te tibi ſoli vivere, ſoli ſapere perfectam credis ſapientiam, beatam judicas vitam. certe ut nec decreto illi Pythagorico ſtas, ita nec inſtituto tuo privato; namque uxorem habes communem. 2 Vaſa ep.113. l.14. 3 Epigr.27. li.1. nu.5. 4 Sapientiam. *Metonym.* 5 Te omnia non habere ſolum. alii leg. *hoc non puto poſſe negari.* Fr. Modius epiſt.75. Novantiqu. lectionum. Scriv. *nec me puto.*

In Gallum. XXVII.

NUmquam me revocas, venias cū ſæpe 1 vocatus.
Ignoſco, nullum ſi modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium eſt 2 utriuſq; quod? inquis.
Et mihi 3 cor non eſt; nec tibi, Galle, 4 pudor.

1 Ad cœnam.
2 Meum equeque, ac tuum. MS. noſter *utrunque.* 3 Prudentia ad prætereundum te inhumanum. 4 Ad invitandum me bene meritum.

In Neſtorem. XXVIII.

AUriculam Mario graviter miraris olere?
1 Tu facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam.

1 Graveolentia manat auriculæ illius ab impura tua anima.

In Zoilum. XXIX.

HAs cum gemina 1 compede 2 dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, 3 annulos priores.

1 Servi improbi, & noxii in ergaſtula damnati opus in compedibus faciebant. 2 Servi libertate donati compedes, & catenas ſacrarunt Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem ſibi feſtum 1. menſe Decembri ſolvebatur. quin & ſervi in his Saturnalibus dominabantur. *Donaſſet jamne catenam Ex voto Laribus*. Hor. 1. l. ſer. 5. 3 Compedes. Zoilo autem exprobrat annulum aureum, ut qui ab Ergaſtulario ſervo ad ordinem equeſtrem ſit evectus. epig. 38. l. 11.

Ad Gargilianum. XXX.

1 SPortula nulla datur; 2 gratis conviva recumbis,
Dic mihi, 3 quid Romæ, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula eſt, & 4 fuſcæ penſio cellæ?
Unde datur 5 quadrans? 6 unde vir es Chiones?
7 Cum ratione licet dicas te vivere ſumma:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

1 Supra ep. 7. n. 1. clientibus autem *hinc toga, calceus hinc eſt, Et panis, fumuſq; domi*, Juven. 1. Sat. V. 119.

2 Ad cœnam juſtam, unde tibi nulla pecunia ut in ſportulis. 3 Cur non hinc migras? 4 Gurguſtioli fumoſi, ſeu tenebricoſi obventus, ἐνοίκιον, rent. 5 Quo pretio tenuioris conditionis homines lavabant. *dum tu quadrante lavatum*, &c. Hor. 3. Sat. 1. lib. 6 Unde habes quod meretrici ſolvas? 7 Etſi te dicas vivere frugaliter, & ex juſta computatione, non tamen video cauſam, cur Romæ, vel etiam in vita manere velis, cui non ſuppetit, unde vivas. Luditque in dilogia τȣ̃ *ratione*.

Ad Rufinum. XXXI.

SUnt tibi, confiteor, diffuſi jugera campi,
1 Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et 2 ſervit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtentatque tuas 3 aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores.
4 Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

1 Et illi tui penates in urbe occupant ſoli, quantum eſſet multis domibus. *Vel*, domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent ſingulæ prædia ſua ſuburbana. 2 Multos tibi obæratos habes, & fœneratos. 3 Inaurata; auream habens coronam, vel aurea. 4 Malis quidem artibus multa nactus es, ſed plura Didymus ſpado, & Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere.) citharœdus, qui te faſtidire poſſint.

In Matriniam. XXXII.

1 NUm poſſum vetulã, quereris Matrinia? poſſũ
Et vetulam: ſed tu mortua, non vetula es.

1 S. ὀχεύειν: infra ep. 75.

Poſſum

Poſſum Hecubam, poſſum Nioben, Matrinia: 2 ſed ſi
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

2 Modo non exuerint feminas (ut eſt in fabulis notis) quod tu feciſti, canis jam, & ſaxum.

Qualem puellam velit. XXXIII.

1 *INgenuam malo: ſed ſi tamen illa negetur.*
2 Libertina mihi proxima conditio eſt:
Extremo eſt ancilla loco: ſed vincet utramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

1 Non amo genus, conditionē, & ejuſmodi phaleras, ſed formam ipſam. maxima enim voluptas eſt, ſi quid propter ſe ametur. non placet ingenua conditio, ſed ingenua facies. 2 Filia liberti, qui è ſervo manumiſſus fuit.

Ad Chionen. XXXIV.

DIgna tuo curſis, indignaque nomine: dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

Convenit tibi nomen Chiones (χιών autem *nivem* ſignificat) quia frigida es blanditiis, amoribus, vel alias: non convenit, quia nigra es.

De Piſcibus ſculptis. XXXV.

ARtis 1 Phidiacæ toreuma clarum,
Piſces adſpicis: 2 adde aquam, natabunt.

1 Phidias torentices inventor fuit. 2 Ita ad vivum expreſſi, ut addita aqua videantur nataturi. *Hyperbolice.*

❡ In Fabianum. XXXVI.

1 *QVod novus, & nuper factus tibi præſtat amicus:*
Hoc præſtare jubes me, Fabiane, tibi.
2 Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem,
Per mediumque trahat 3 me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas 4 decima, vel ſerius hora
Te ſequar Agrippæ, cum laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, 5 Decembres,
Ut ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, 6 meaque,
Ut nondum credas me meruiſſe 7 rudem?

1 Exigis à me veteri amico, & cliente officia non minora, quam quæ novus præſtat cliens. 2 Frigore matutino. *vel* cultus neglectu, dum propero, ut inter primos ſalutatores ſim. Juven. 3. Sat. V. 20. 3 Præcedentem, comitantem, ſubſequentem tuam ſellam. ep. 10. l. 10. n. 6. & ep. 26. l. 12. 4 Cum octava, quę æſtate, nona, quæ hyeme lavationi aſſignatur, cogar comitari te ad balnea Agrippæ, ipſe loturus longe in balneis Titi. 5 Annos. 6 Cum alii patroni mittere ſoleant clientibus togas. 7 Liberationem ab officiis. tractum ab arena. gladiatores .n. ętate ingraveſcente quaſi emeriti in magiſterii ſignum accipiebant rudem. qua donati non cogebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. Ramireſius putat Poetam ambigue alluſiſſe ad togam rudem.

In

In iraſcentes amicos. XXXVII.

IRaſci tantum felices noſtis amici,
1 Non belle facitis: 2 ſed juvat hoc facere.

1 Non ex ratione, & cauſa, ſed occaſionem quæritis irarum. 2 Utile eſt vobis iras ſimulare, ne muneremini pauperum officia. ſic ep.13.l.12.

Ad Sextum. XXXVIII.

QUæ te cauſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertius ipſo,
Atque erit in 1 triplici par mihi nemo foro.
2 Egit 3 Ateſtinus cauſas, & 3 Cajus: utrumque
Noras: ſed neutri 4 penſio tota fuit.
5 Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:
Audieris, dices 6 eſſe Maronis opus.
Inſanis: 7 omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi; Naſones, Virgilioſque vides.
8 Atria magna colam. 9 vix treis, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
10 Quid faciam? ſuade. nam certum eſt vivere Romæ.
11 Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

1 1. Veteri Romano. 2. Caji Julii Cæſaris. 3. Auguſti. vide Alex. Neap. l. 2, c. 12. Mart. 3. l. 24. c. 2 Inquit Poeta. eſt .n. Dialogiſmos. 3 Cauſſidici pauperes, nomina fortaſſe ficta. 4 Supra ep.30. n.4. 5 Refert Sextus. 6 Mea carmina æquare Virgilii opus. 7 Omnes hi, quos vides horridulos tritis lacernis, ſunt Poetæ non inferiores Virg. & Ovidio. M.S. noſter, *Sunt tibi*. Cujus lectionis monuit & P.Scriverius. 8 Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria; vel principis aulam. 9 *Reſp. Poeta*. 10 *Verba Sexti*. 11 Bonis fortuitus eſt Romæ victus, & incertus; malis ſtipendium certum.

De Lycori. XXXIX.

ILiaco ſimilem puerum, Fauſtine, 1 Magiſtro
Luſca Lycoris amat. 2 quam bene luſca videt?

1 Magiſtro pecoris. Alii leg. *miniſtro*. id eſt Gauymedi Jovis pocillatori. ut l.11. ep.105. 2 Quæ tam bene de forma judicat. Quintus contra, ep.8. ſupra, cæcus erat, quamvis oculos haberet.

In Theleſinum. XL.

MUtua quod nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas 1 gravis arca premit:
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus:
Tu 2 magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

1 Vide ep. 30. l. 2. n. 5. 2 Immo puſillus, qui dives non dona das: ego magnus, qui pauper ſolvo.

In lacertam cælatam. XLI.

1 Cælatoris laudatiſſimi.

INſerta Phialæ 1 Mentoris manu ducta
Lacerta 2 vivit, & timetur argentum.

2 Affabre effecta videtur ſpirare, & vel argentea neſcientibus timetur pro viva.

In Pollam. XLII.

1 Ex farina fabacea, Plin. ex creta, Petron. 2 Non me decipis; Plauto phraſis frequens, *os ſublinis*. cujus ratio ſumpta videtur, vel ab iis, qui per jocum dormientibus ora fuligine, vel alio colore pingunt, ut Ægle Silenum, apud Virgil. 6. eclog. *Vel* ab iis, qui amaras potiones ægrotis, vel pueris propinantes labra poculorum melle illinunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant. 3 88. ep. l. 1. & l. 6. ep. 7. 4 Infra ep. 72.

1 *LOmento rugas uteri quod condere tentas,*
Polla; tibi ventrem, 2 non mihi labra linis.
3 *Simpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum.*
4 *Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.*

¶ In Lentinum. XLIII.

1 Vis apparere juvenis, ſimulas juv. vide Auſonii epig. 26. quo Lais reſpondet Myreni, quod Adrianus ſeni fucato. *Patri jam negavi tuo.* 2 Niger Metonym. ut ----- 3 Canus, candidus. 4 Vitæ, mortiſque præſes, quæ fingitur morituris crinem ſecare, & has quaſi primitias Orco offerre. *Nondum illi flavum Proſerpina vertice crinem Abſtulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.* Virgil. de Didone 4. Æn. & Horat. 1. lib. ode 28. *Nullum ſæva caput Proſerpina fugit.* 5 Fucum illum capillorum, & tinctum quaſi caliendrum eleganter dixit *larvam*.

1 *MEntiris juvenem tinctis, Lentine, capillis:*
Tam ſubito 2 corvus, qui modo 3 cycnus eras.
Non omnes fallis. ſcit te 4 Proſerpina canum:
5 *Perſonam capiti detrahet illa tuo.*

¶ Ad Ligurinum. XLIV.

OCcurrit tibi nemo quod libenter:
Quod quacumque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine, ſolitudo:
Quid ſit, ſcire cupis? 1 nimis Poeta es:
Hoc valde vitium periculoſum eſt.
Non 2 tigris catulis citata raptis,
Non 3 dipſas 4 medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur.

1 Plus habes Poetæ, quam hominis. Nimis tibi places in carminibus, quæ omnibus incontinenter, & importune legis. 2 Epig. 18. lib. ſpect. 3 Serpens, à quo icti vexantur ſiti, & æſtu, unde & nomen. 4 Apricans ad meridianum ſolem. *Vel* meridionali plaga vivens.

Nam

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Bi ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio; ſonas ad aurem.
Piſcinam peto, non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas 6 ſedentem.
Laſſus dormio; ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
7 *Vir juſtus, probus, innocens timeris.*

5 Non paucæ, nec parvæ erant Romæ piſcinæ, queis natarent. 6 Ramireſ. legit *edentem*. Muſambertius aſſerit lectionem vulgarem. ut ſit ante accubationem ſeſſio. ut 67. epig. 8. l. *Sternantur lecti, Cæciliane, ſede.* 7 Cætera, cum bonus ſis, ac juſtus, & propter innocentiam, atque probitatem expetendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te refugiunt omnes, caventque, ut poeticam hirudinem. Horat. in calce epiſt. ad Piſones, & Lucilii epig. c. 40. l. 2. Antholog.

❡ De eodem. XLV.

1 *Fugerit an menſas Phœbus, cœnamque Thyeſtæ,*
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
2 *Illa quidē lauta eſt, dapibuſq; inſtructa ſuperbis:*
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, 3 mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: 4 tace.

1 Vide argumentum meum in Thyeſten Senecæ, & quæ adnotavi ad ℣. 774. & chorum quartum. 2 Tua. 3 Vide ep. 43. l. 2. n. 11. 4 Epig. 49. infra, & 79. l. 5. & l. 11. epig. 53.

❡ Ad Candidum. XLVI.

Exigis à nobis operam ſine fine 1 togatam.
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
2 *Non eſt, inquis, idem: multo 3 plus eſſe probabo.*
Vix ego lecticam ſubſequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos 4 umbone repellet:
5 *Invalidum eſt nobis, 5 ingenuumque latus.*
Quidlibet in cauſſis narraveris; 6 ipſe tacebo:
7 *At tibi tergeminum mugiet ille 7 ſophos.*

1 Anteambulonis, ſeu clientis togati. 2 Plus mihi, inquis, eſſet honoris ex tui ipſius quam liberti tui comitatu. 3 Operæ. 4 Muſambertius de umbone togę intelligit, de quo vide, quæ ad Perſii Sat. 5. ℣. 33. de cubito potius dici credo, quo turba obvia, haud ſecus ac hoſtes, umbone repellitur. &, ut credam, facit Luciani Crito: πολλὺς παραγκωνισάμενος, καὶ τὸ ἑωθινὸν Χαῖρε εἰπών. Lucian. φιλόπατρις, & Juven. 3. Sat. *hic cubito ferit.* 5 Quod undam prementis populi contraniti nequeat. ſ udeat. ep. 47. lib. 10. *Vires ingenuæ*. mox n. 9. 6 Ego tibi oranti non valebo acclamare. 7 Vide l. 1. ep. 4. n. 10.

Lis erit; 8 ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
9 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

8 Ingeret adverſario tuo conviciorum abunde, nec in aurem.
9 Officia liberaliora, &, quæ me decent magis, præſtabo.

De * Baſſo. XLVII.

CApena grandi porta 1 qua pluit gutta,
Phrygiæque matris 2 Almo qua lavat 3 ferrum,
4 Horatiorum qua viret ſacer campus,
Et qua 5 puſilli 6 fervet Herculis fanum;
Fauſtine, 7 plena Baſſus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
8 Illic videres frutice nobili caules,
Et 9 utrumque porrum, ſeſſileſque lactucas,
10 Pigroque ventri non inutiles betas.
Illic 11 coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læſum 12 Gallici canis dente,
13 Nondumque victa lacteum faba porcum.
14 Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed 15 tuta fœno curſor ova portabat.
16 Urbem petebat Baſſus: imo rus ibat.

* Ad quem ep. 57. infra de Fauſtini villæ copia.
1 Propter aquæ ductus, & fontes, quæ ad portam Cap. unde & *Fontinalis* dicta, hodie *S. Sebaſtiani*. Juv. 3. Sat. 11. ℣.
2 Fl. Tuſciæ, in quo Mater Deûm à Gallis ſacerdotibus quotannis abluebatur. Ovid. 4. Faſt. & Marcell. l. 23.
3 Cultros ad hoſtias mactandas. forte legend. *ſacrum*.
4 Ubi ſepulti fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1.
5 Adulatorie, Domitianus enim ſe magnum Herculem, vel majorem dici voluit. ut ep. 65, 66, 67, & 104. l. 9. Alciden vocat puſillum.
6 A frequentia ſalutantium viatorum. erat enim in via Appia.
7 Non ut *Mathonis lectica*. 1. Sat. Juv. *Plena ipſo*, ſed ruris honoribus, quos ex urbe in rus ſuum, non rus, portabat.
8 In rheda Baſſi, velut altero copiæ cornu.
9 Sectivum, & capitatum.
10 Quem cient, & lubricant.
11 Coronam vimineam, cui appendebantur turdi in orbem. lib. 13. epig. 51. & Ovid. 1. Am. ℣. 269.
12 Leporarii canes in Gallia velociores, utpote lupino ſatu editi.
13 Lactentem porcellum, qui fabas dente non vicerit. i.e. fregerit.
14 Nec ocioſus, aut onere vacuus ibat curſor, *his lacquay*.
15 Ne colliderentur.
16 Poſſet quidem videri rure rediiſſe, adeo terræ fœtibus onuſtus: & tamen adeo ſterilem alebat ſuburbanam villam, ut ex urbe rus in rus ferret. Vulg. *Romam*.

De Ollo. XLVIII.

PAuperis exſtruxit cellam, ſed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

Habebant lauti divites inter cœnationes ſplendidas, & diætam unam, quo ſe quandoque recipiebant ad tenuiorem victum, vel varietatis cauſa, velut parvo aſſuefierent, quaſi præexercitationem ad inopiam, ut conſulit Seneca ep. 18. & 100. & ad eas Lipſius docet. hanc appellabant *pauperis cellam*, extruebant & cellas famulis, ut & amicis minorum gentium excipiendis. ep. 14. l. 8. hujuſmodi ſtructuræ, ſed immodicæ, & magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram paupertatem redactus eſt.

In invitatorem. XLIX.

1 VEjentana mihi miſces, 2 tu Maſſica potas;
3 Olfacere hæc malo pocula, quam bibere.

1 Ep.53.li. 2. nu.2. 2 Scriverii, & Bodleii MSS. *tibi Maſſica potas.* 3 Gratior quippe odor, quam guſtus.

❡ In Ligurinum. L.

1 HÆc tibi, non alia, eſt ad cenã cauſa vocandi,
Verſiculos recites ut, Ligurine, tuos.
2 Depoſui ſoleas. affertur protinus 3 ingens
Inter 4 lactucas, 5 oxygarumque 3 liber.
Alter 6 perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quintum denique librum.
7 Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non 8 ſcombris ſcelerata poemata dones:
Cœnabis ſolus jam, Ligurine, 9 domi.

1 Supra ep. 44. & 45. 2 Quod diſcubituri faciebant, ne ſtragula conſpurcarent. 3 Quod magnum malum. 4 A quibus cœna inchoari ſolita. 13. l.14.ep. 4 Garum ex aceto. 6 Al. *Porrigitur.* 7 Certe puteret vel aper, ad convivia natum animal, toties appoſitus, ac tu mihi libros regeris. 8 Vide 2. ep. ſupra nu.2. 9 Invitatori ſoli licebat recitare. domi itaque ſolus cœna, tibique recita. foris te cavebimus.

Ad Gallam. LI.

CUm faciem laudo, cum miror crura, manuſque:
Dicere, Galla, ſoles; nuda placebo magis.
Et ſemper vitas communia balnea nobis.
1 Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

1 Ironice: arguit enim ipſam mendacem, & inaniter glorioſam, quæ ſpecimen ſubterfugerit. ſumptum videtur ab illo Auguſti, qui præfecto, quem ignominia notabat, ſubinde precibus interponenti. *Quid reſpondebo patri? Dic,* inquit Aug. *me tibi diſplicuiſſe.* Quintil.6.1.4. *Vel* ne me forte non probares, vide epigr. 24. l.1.

❡ Ad Tongilianum. LII.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
Abſtulit hanc 1 nimium caſus in urbe frequens,
2 Collatum eſt decies. rogo, non potes ipſe videri
3 Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

1 Incendium. ep.7. lib. 5. 2 Ex ſymbolis civium, & amicorum damno tuo ſuccurrentium tibi donabantur. 7812. l.10. ſſ. 3 *Merito jam ſuſpectus, tanquam ipſe ſuas incenderit ædes.* Juv. 3. Sat. à verſu 212.

Ad Chloen. LIII.

Et vultu poteram tuo carere,
Et collo, manibuſque, cruribuſque;
Et mammis, natibuſque, clunibuſque:
Et ne ſingula perſequi laborem,
Tota te poteram, Chloe, carere.

Membris tuis, quæ laudas ſingula, & teipſa vel tota poſſem carere, obſcęniorem, ſi prurias, ſenſum affricabit tibi more ſuo Domitian. de μυςρόπῳ.

Ad Gallam. LIV.

Cum dare non poſſim, quod poſcis, Galla, rogan-
Multo ſimplicius, Galla, negare potes. (tem:

Cum à me noctem poſcente tu ultra, quàm poſſim præſtare, poſcas vices, malim ſimpliciter mihi neges, quàm cogas me impotem fateri.

¶ In Gelliam. LV.

Quod quacunq; venis, 1 Coſmum migrare puta-
Et fluere 2 excuſſo 3 cinnama fuſa vitro: (mus,
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto poſſe meum, ſic bene olere canem,

1 Myropolam. epigr. 88. libr. 1. nu. 1. 2 Succuſſo, vel fracto. 3 Oleum Cinnami. Plin. lib. 15. cap. 7.

¶ De Ciſterna Ravennate. LVI.

Sit ciſterna mihi, quam vinea, malo Ravennæ:
Cum poſſim multo vendere pluris aquam.

Vini larga copia, aquæ bonę maxima penuria. unde & caritas, Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum aquis marinis, & uliginoſis perfluum. *ita ut ſitiant vivi, natent ſepulti*. Sidonins epiſt. 8. l. 1.

¶ De Copone. LVII.

Callidus impoſuit nuper mihi copo Ravennæ;
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

Pluris enim væniit aqua, qua dilueretur vinum, quam ipſum merum. epigram. præcedent.

¶ De villa Fauſtini. ad * Baſſum. LVIII.

* Sup. ep. 47.

1 *Bajana noſtri villa, * Baſſe, Fauſtini,*
Non 2 otioſis ordinata myrtetis,
3 *Viduaque platano, 4 tonſilique buxeto*

1 Villa, quam habet Fauſtinus Bajis in ſinu Campaniæ, non eſt ſterilis inſtar tuæ ſuburbanæ. ſupra ep. 47. 2 Sterilibus, ſi cum frugiferis conferantur, quamvis baccæ myrtorum in medicinis utiles ſint. vel quæ locum tantum occupant, & umbram otio abundantibus hominibus præbent. 3 Cęlibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata, Plin. Sec. ep. 6. l. 5. 4 Buxi .n. ut nunc, in varias animalium formas tondebantur.

5 In-

5 Ingrata lati ſpatia detinet campi;
Sed rure vero, 6 barbaroque lætatur.
7 Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et 8 multa fragrat teſta 8 ſenibus autumnis.
Hic poſt Novembres, imminente jam bruma,
9 Seras putator horridus refert 9 uvas.
10 Truces in alta valle mugiunt tauri,
11 Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
*Vagatur 12 omnis turba * ſordidæ cortis.*
** Argutus anſer, 13 * gemmeique pavones,*
14 Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
*Et * picta perdix, Numidicæque * guttatæ,*
Et 15 impiorum 16 phaſiana Colchorum.
17 Rhodias ſuperbi 17 feminas premunt galli:
Sonantque turres 18 plauſibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde 19 cereus turtur.
Avidi ſequuntur 20 villicæ ſinum porci;
Matremque plenam mollis 21 agnus expectat;
Cingunt ſerenum 22 lactei focum vernæ,
Et 23 larga feſtos lucet ad 24 Lares ſylva.
Non ſegnis albo pallet otio 25 copo:
26 Nec perdit 27 oleum lubricus palæſtrita.
Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis:
Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares 28 facilis hortus 29 urbanos,

5 Nihil fructus, aut proventus Domino reddentia; 6 Fecundo, ut apud Barbaros, & rudes, qui non ex amœnitate, & elegantia arborum ad quincuncem diſpoſitarum, ſed ex fructu rus æſtimant. 7 Omnis Fauſtini domus angulus ſtipatur frumento. 8 Bene olent teſtæ, quibus reconditum eſt vetus vinum. quod inter autumnales fructus eſt, ut ὀπώρας pro ὀπωρινοῖς καρποῖς. & *ſenibus*, ut *annœ teſta*. l. 1. ep. 40. & 106. 9 Epig. 44. l. 1. n. 5. 10 *Aut in reducta valle, mugientium Proſpectat errantes greges.* Hor. 2. Epod. 11 *Cui frons turgida cornibus primis & Venerem, & prœlia deſtinat.* Hor. 13. od. 3. l. 12 Gallinæ, anſeres, &c. quæ ſequuntur. * *Adverte avium nativa epitheta.* 13 *Qui pictæ pandunt ſpectacula caudæ.* 14 Phœnicopterus, cui φοινίκεα πτερὰ, 71. ep. 13. l.
15 Qui male audiunt propter parricidia, impietatem, & veneficia Medeæ. vide Senecæ Medeæ argumentum. 16 A Phaſi Colchorum fl. 17 Gallinas Rhodias, quæ Romanis in pretio. 18 Alarum. 19 Cui plumæ coloris cerei. *Aliis* pinguis turtur; ut ep. 5. l. 13. 20 Sinu ferentis glandes, vel alium paſtum. Rob. Titius legit *ſonum* villicæ ſc. vocantis ſues ad paſtum. 21 Domi ſeclusus à matre paſtum profecta. 22 Candidi, Domitius legit *lutei*. i. ſordidi infantes. vide ep. 50. l. 1. n. 21. MS. noſter *Cinguntque circum lutei focum vernæ.*
23 Luculentus eſt focus, lignis è vicina ſylva deſcendentibus, ut idem ep. 50. l. 1. 24 Quibus juxta focum locus. 25 Caupo, qui ad quæſtum domini viatoribus vinum vendit, non pallet, & pingueſcit otio: ſed habet, quod agat, ut ſequitur. 26 Neque enim utitur oleo, qui non exerceat palæſtram. melius ſe exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, *Perdere oleum, & operam*.
27 Luctaturi ſe ceromate ex oleo, cera, & pulvere Ægyptio, ſeu Puteolano, ungebant. 28 Non laboris exquiſiti, ut in ſuburbanis. 29 Alii *ancillas*, ſed variant hic lectiones plurimæ.

30 Et pedagogo non jubente laſcivi
Parere gaudent villico 31 capillati;
32 Et delicatus opere fruitur eunuchus.
33 Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
34 Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
35 Metamque lactis 36 Saſſinate de ſylva.
Somniculoſos ille porrigit glires;
Hic 37 vagientem matris hiſpidæ fœtum,
Alius 38 coactos non amare capones.
39 Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
40 Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa,
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides 41 famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis 42 meras laurus,
Furem 43 Priapo non 44 timente ſecurus.
Et vinitorem 45 farre paſcis urbano,
46 Pictamque portas 47 otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an 48 domus longe?

30 Alacriter, ac ſponte obeunt, nec detrectant miniſteria etiam à villico imperata, quod alibi dedignantur iſti. 31 Filii familias, vel pueri delicati comas alentes. ep. 62. l.10. *Cirrati.* Perſ. 1. 32 Et ipſi delicati ſpadones, atque cubicularii delectantur labore. 33 Non portat nudum, & inane *Ave*, ut clientes in urbe, ſed adfert munera, quæ ſeqq. 34 Adfert favos. 35 Ep.44.l.1.nu.6. 36 Oppido Umbriæ, Plauti patria. 37 Hædum balatu deſiderantem matrem capel. 38 Quia caſtratos. 39 Filiæ agricolarum ferunt dona à matribus, vel *Raucæ cortis aves, & ova matrum.* ep.30. l.7. ep.50. l.1. Tibicine adhibito conſulit tum modulo, tum ruinæ verſus P. Scriver. legendumque monet *Vimine offerunt texto*, vel *afferunt*.
40 Quod in urbe fieri ſolet. ſupra ep.13.n.3. & ep.23. & l.1. ep.104.
41 Prædium ſuburbanum, mundum quidem, & elegans, ſed famelicum, & ſterile. ſupra epig.47. 42 Solas ſteriles laurus quibus nullæ arbores fructiferæ interſeruntur. 43 Ep.36.l.1.n.8.
44 Nihil enim eſt, quod fur auferat. 45 Cum ſterilis villa non alat villicum ipſum. 46 Amœnam forte, & viſu pulchram, verum non magis ſaturam, quam quæ in picta tabula exprimitur, alludit forte ad illud Cynici, qui ſervo eſurienti pictas oſtendebat dapes, quæ oculos paſcerent, non ventrem. 47 Ex urbis curis tanquam è vinculis ſolutus. 48 Domus extra urbem, longe ab urbe diſſita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur, ὁ πόῤῥω οἶκος.

De ſutore, & fullone. LIX.

SUtor credo dedit tibi, culta Bononia, munus.
Fullo dedit Mutinæ: 2 nunc ubi copo dabit?

1 Epig.16. ſupra. 2 Reſtat ſcilicet, ut caupo æque vilis munera edat gladiatoria. vide eundem epigr. 16. ſupra.

¶ In Ponticum. LX.

1 *CUm vocor ad cęnam , 2 non jam venalis , ut 3 ante.*
Cur mihi non eadem , quæ tibi, cœna datur ?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino :
4 Sumitur 5 inciſo mytilus ore mihi .
Sunt tibi 6 boleti ; fungos ego ſumo ſuillos .
Res tibi cum 7 rhombo eſt; at mihi cum 7 ſparulo.
8 Cereus immodicis turtur te clunibus implet ;
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur 9 ſine te cęno , cum 10 tecum, Pontice, cęnem?
11 Sportula quod non eſt, proſit; edamus idem .

1 Edicto Domitiani de cęnis rectis (vide quæ ad epi. 7. ſupra) fraudem factam à potentioribus ; qui clientibus viliſſimos, ſibi optimos apponebant cibos , conqueritur Poeta . quod & Juv. Sat. 5. Plin. Jun. epiſt. 6. l. 2. & noſter l. 2. ep. 43. 2 Sportula conductus al. leg. *non tam venalis*. 3 Sportula non ſublata . ſup. ep. 7. 4 Al. *ſugitur* . 5 Teſta myrili labra mihi ſugenti ſcindente . 6 Fungorum ſalutarium ; alii boleti, alii ſuilli, ſeu porcini, alii Amanitæ . Alii *fungos ego ſumo puſillos* . 7 Rhombus, & ſparulus uterque è genere paſſeris marini , ſed hic multo vilior . 8 A colore pinguedinis, ut modo ep. 58. n. 19. Al. *Aureus* . 9 Non habens eoſdem cibos . 10 In eadem menſa , & cœna (ut dicitur) communi . 11 Non obſit nobis , quod Imp. decreto revocatur cœna, ſublata ſportula .

¶ In Cinnam. LXI.

1 *ESſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna.*
Si 2 nil Cinna petis; 3 nil tibi, Cinna, nego.

1 Extenuando rem , quam petis . 2 Rem levem , & relate nil . 3 Simpliciter , nil.

¶ In Quinctum. LXII.

CEntenis quod emis pueros, & ſæpe ducentis :
Quod 1 ſub rege Numa condita vina bibis :
Quod conſtat decies tibi 2 non ſpecioſa ſupellex :
Libra quod argenti millia quinque rapit :
3 *Aurea quod fundi pretio carruca paratur :*
Quod pluris 4 mula eſt, quam domus, empta tibi:
Hæc animo credis magno te , Quincte, parare ?
Falleris . 5 hæc animus, Quincte, puſillus emit .

1 Vina vetuſtiſſima . Hyperbolice . 2 Etiam quotidiana, vulgaris tua ſupellex . alii leg. *non ſpacioſa* hoc ſenſu ; cujus cælatura ejus eſt artificii , ut multo conſtet , etſi non ſit magna , nec multum occupet ſpacii . ita ut una libra argenti cælati conſtet quinque milibus HS. 3 Quod rheda aurata, ſeu aureis bracteis diſtincta conſtet , quanti fundus . 4 Alii *nulli* . quæ lectio placet , ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium pretio carrucæ . 5 Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicos pauperes potius erogaſſet , honeſtæ ipſorum neceſſitati ſuccurrens ; quam ſumptuum ambitione paraſſet ſibi muliebres has, & pene pueriles nugas .

¶ In Cotilum. LXIII.

COtile, 1 bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo eſt, 2 flexos qui digerit ordine crines,
Balſama qui 3 ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui 4 Nili, qui 5 Gaditana ſuſurrat:
Qui movet 6 in varios 6 brachia 7 volſa modos:
Inter femineas tota qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque 8 tabellas:
9 Pallia vicini qui refugit cubiti:
10 Qui ſcit, quã quis amet, qui per convivia currit:
11 Hirpini veteres qui bene novit avos.
12 Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?
Res 13 petricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

1 Epig.10. lib. 1. 2 Al. *flexo.* 3 Epig..12. lib.2. 4 Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum ſumma mollities, petulantia, & procacitas in factis dictiſque, ut & canticis laſcivis: de Canopo vide Juv. Sat.1.℣. 26. Sat.6.℣.85. 5 Vide ep.42. n.9. & 62. nu.10. l.1. & Juv. Sat.11.℣.162. 6 Ad leges, & modos Chironomiæ ſaltabant, ut hodie Hiſpani. Ovid.1.Art. *ſi mollia brachia, ſalta.* 7 Epigr.29.l.2.n.7. 8 Amatorias, ut epig.65. l.11. 9 Ne plicarum umbonem, ſeu ordinem conturbet. ep.41.l.2.n.6. 10 Curioſus Ardelio, & πολυπράγμων. qualis illa apud Juv. Sat. 6.℣. 405. 11 Cui non in minimis curis eſt Circus, equi victores, eorumque nobilitas. deducere itaque ſtudioſe curat, & recenſere ſtemma, & proavos equi Hirpini uſque ab Aquilone avo. vide Lipſ. cent. unic. epiſt.26. 12 *Decaſtichon præcedens fuit è perſona Cotili, diſtichon, quod ſequitur, eſt Poetæ, ut & primum.* 13 Nugis impedita, meræ gerræ.

Ad Caſſianum. LXIV.

1 SIrenas hilarem navigantium pœnam,
Blandaſque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deſerebat auditas,
Fallax Ulyſſes dicitur 2 reliquiſſe.
Non miror: illud, Caſſiane, mirarer,
3 Si fabulantem Canium reliquiſſet.

1 Quæ navigantes hilari ſopitos cantu demulcebant, trahebantque in perniciem. ſunt antitheſeis, ſeu ὀξυμωρίαι in illis, *hilaris pœna, blandas mortes, gaudium crudele.* 2 Obturatis ſociorum auribus, ſe adligato navis malo. Hom. Odyſſ. μ. 3 In ianuum lepore, & laſciva nequitia ſuperat Sirenum cantus, & illecebras Canius. de quo epig. 62.& 70.l.1. & epig.20. ſupra.

¶ Ad Diadumenum. LXV.

1 QUod ſpirat tenera malum mordente puella,
Quod de 2 Corycio quæ venit aura croco:

1 Qualiter fragrantem ſpirat odorem pomum, &c. ſic epig.9. l.11. n.3. 2 Corycus mons Ciliciæ croco nobilis. ep.3. lib. ſpect. n.10. in aſperſionibus theatralibus. ep. 39. lib. 9. num.3.

Vinea

Vinea quod primis floret cum cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpſit ovis:
Quod myrtus, quod 3 meſſor Arabs, quod 4 ſuccina (*trita*;
Pallidus 5 Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quod æſtivo leviter cum ſpargitur imbre:
6 Quod madidis nardo ſparſa corona comis:
Hoc tua, ſæpe puer Diadumene, baſia fragrant.
Quid, ſi 7 tota dares illa ſine invidia?

3 Felicis Arabiæ incola, qui metit herbas, & fructus odoros. 4 Epig. 38. l. 5. nu. 13. 5 Colorem ignis enim rutilum, immiſſum thus in pallidum vertit. 6 Ex Arabia, & Orientalibus partibus. 7 Non malignè aut parce, ſed plenis labris, & facile?

§ In M. Antonium. LXVI.

PAr ſcelus admiſit 1 Phariis Antonius 1 armis;
2 Abſcidit 3 vultus enſis 4 uterque 5 ſacros.
6 Illud laurigeros ageres cum læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antoni tamen eſt pejor, quam cauſſa Photini:
Hic facinus domino præſtitit; ille 7 ſibi.

1 Ægyptię ſcæ. i. Pompeio magno occidi juſſo à Photino, qui hoc regi Ptolemæo ſuaſit in gratiam Cæſaris. vide epig. 70. l. 5. 2 Al. *Abſcidit heu*. ut verſui ſuccurratur. 3 Capita. 4 Photiui, & Antonii. 5 Propter magiſtratus, quos geſſerant ſacros, gloriam, bene merita, res geſtas, &c. 6 Pompeii caput triumphales victricis Romæ lauros geſſit, Ciceronis caput loquentis Romæ. ille, caput; hic, lingua urbis. 7 In ſuam ſolius vindictam, in nullius gratiam.

§ De pigris Nautis. LXVII.

CEſſatis pueri, 1 nihilque noſtis,
2 Vatreno, Eridanoque pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad 3 celeuſma remos.
Jam 4 prono Phaetonte ſudat 5 Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos

1 Pronunciet eos, ſi quis volet, damnetque ſciolos, vel ad Phrygii tonſoris foveam aures eorum, qui inuſitatas haſce ſyncopationes non ferunt: ego certe profiteor me inter illos ſedere, qui reclamant, horrentque illa monſtra *noſtis*, *poſtis*. præ quibus, ſi conjecturis, auſiſque in dubia, variaque lectione ſit locus, adoptarem, *ceſſatis pueri*, & *nihil movetis*, vel quid ejuſmodi. 2 Locus dubiæ plane ſanitatis, ne dicam deploratæ, cui reſtituendæ poſt Criticos omnes majorum, minorumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam Pæoniam, Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratiſſimo, laudatiſſimoque Italia antiqua. Is infra Imolam (forum Cornelii, quo jam ſeceſſerat Poeta, ut ipſe teſtatur epig. 1. & 4. ſupra) Vatrenum lentiſſime fluere afferit, ut & Padi alveum, quem Vatrenus auget, proprie vocatum Eridanum, in ſtagna ſe diffundere. Videſis ipſum lib. 1. cap. 35. 3 Clamorem, & hortationem nauticam, qua ſe invicem nautæ, vel illos celeuſtæ hortantur. ut noſtris. *Via, via, cheerly mates*. 4 A meridie ſole inclinante. 5 Unus è Solis equis.

 6 Inter-

6 *Interjungit equos meridianus.*
At vos tam placidas vagi per undas
7 *Tutæ luditis otium carinæ.*
Non nautas puto vos, ſed 8 Argonautas.

6 Vide ep. 6.l.2. n.9. 7 Ita P.Scr. ut pigri nautæ vocentur otium carinæ. Sed pro *tutæ* deſideratur epitheton appoſitius *tardæ*, aut ſi quid ſimile. 8 Ludit in voce *Argonautæ*. q.d. eſtis pigri, inertes (quod ἀργοὶ ſonat) nautæ. non heroes illi Argo vecti ad aureum vellus petendum.

Ad Matronam pudicam. LXVIII.

Huc eſt uſque tibi ſcriptus, matrona, libellus.
Cui ſint ſcripta rogas 1 interiora? mihi.
Gymnaſium, thermæ, ſtadium eſt hac parte; recede:
Exuimur; nudos parce videre viros.
Hinc jam depoſito poſt vina, roſaſque pudore,
Quid dicat, neſcit, 2 ſaucia 3 Terpſichore.
4 *Schemate nec dubio, ſed aperte nominat 5 illam,*
Quam recipit Sexto menſe ſuperba Venus:
6 *Cuſtodem medio ſtatuit quam villicus horto;*
Oppoſita ſpectat quam proba virgo manu.
7 *Si bene te novi; longum jam laſſa libellum*
Ponebas: totum nunc ſtudioſa leges.

1 Quæ ſubſequuntur. *Metaph.* ab *ædificiis.* interiores partes, quæ à primo ingreſſu remotiores ſunt. 2 Scilicet mero. i. ebria. ſic enim uſurpatur Juſtino l.1.& 11. atque Apulejo l.7. & 9. 3 Muſa jocoſa, choris gaudens. 4 Non recte, & figurate. 5 Quæ ſequenti epig. nominatur n.1. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto, qui Iſidis juſſu pudenda circumferebant in cultum Oſiridis, cui invento virilia defuerunt) 7. Kal. Auguſti extra portam Collinam cum pompa ad Veneris fanum ferebant, inque Deæ ſinu ponebant. vide & Annot. poſter. Baptiſtæ Pii cap. 146. 6 Epig. 36. l.1. n.8. 7 Infra epig. 86.

Ad Coſconium. LXIX.

Omnia quod ſcribis caſtis epigrammata verbis,
Inque tuis nulla eſt 1 mentula carminibus;
Admiror: 2 laudo. nihil eſt te ſanctius uno:
At mea luxuria pagina nulla vacat.
Hæc igitur juvenes nequam, facileſque puellæ,
Hæc ſenior, ſed quem torquet amica, legat.
At tua, Coſconi, venerandaque, ſanctaque verba
A pueris debent, virginibuſque legi.

1 Sine qua tamen non poſſunt placere, &c. ut ep. 36. l.1. 2 Ironicè.

Ad Scevinum. LXX.

Mœchus es Aufidiæ, qui vir, Scevine, fuiſti:
Rivalis fuerat qui tuus, ille vir eſt.

1 Scevinus uxorem Aufidiam per faſtidium repudiaverat, nuptam poſtea illi, qui fuerat ejus mœchus, deperibat.

Cur

Cur aliena placet tibi, cui tua non placet uxor? | 2 Aliena ſcil., & vetita placent: propria, & licita ſpernuntur.
2 Numquid ſecurus non potes arrigere?

In Nævolum. LXXI.

Mentula cum doleat puero, tibi, Nævole, culus: | 1 Imo, quid patiaris.
Non ſum divinus, ſed ſcio, 1 quid facias.

Ad Lauſejam. LXXII.

Vis futui, 1 nec vis mecum, Lauſeja, lavari.
Neſcio quod magnum ſuſpicor eſſe nefas.
Aut tibi 2 pannoſæ pendent à pectore mammæ:
Aut ſulcos uteri prodere nuda times:
Aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
Aut aliquid cunni prominet ore tui.
3 Sed nihil eſt horum credo. pulcherrima nuda es.
Si verum eſt, vitium pejus habes: 4 fatua es.

1 Sup. ep. 50. 2 Pannuceæ, laxæ, rugoſæ. 3 Quod ſi nihil horum ſit, ſed nuda, pulchra ſis, &c. 4 Inſulſa, nullo lepore meretricio inſtructa ep. 61. l. 11. n. 7.

In Phœbum. LXXIII.

1 Dormis cum pueris mutoniatis.
Et non ſtat tibi, Phœbe, quod ſtat illis.
Quid vis me, rogo, Phœbe, ſuſpicari?
2 Mollem credere te 2 virum volebam:
Sed 3 rumor negat eſſe te 4 cinædum.

1 Ep. 24. l. 1. 2 Cinædum. 3 Verbum hoc male olet Paronomaſiam obſcœnam ep. 72. l. 2. n. 1. 4 Pathicum potius, vel φοινικίζοντα.

In Gargilianum. LXXIV.

1 Pſilothro faciem 2 levas, & 1 dropace calvam.
3 Numquid tonſorem Gargiliane times?
4 Quid facient ungues? nam certe non potes illos
5 Reſina, 6 Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram 7 traducere calvam,
Hoc fieri 8 cunno, Gargiliane, ſolet.

1 Ep. 29. l. 2. n. 7. 2 Levigas. 3 Scoptice. An tu forte tonſorem metuis; quod fecit Dionyſius tyrannus? referente Cicerone 2. Offic. & Tuſc. quæſt. 5. 4 Ex veterum more præbendi ungues tonſori reſecandos. 5 Dropace, vel Pſilothro ad depilandum ex reſina. 6 Quod aceto miſtum adhibebatur ad pſilothrum. 7 Reddere infamem, & malo *rumori* obnoxiam. vide ep. 4. l. ſpect. n. 1. 8 Cujus vicem, & caput tui φοινικίζοντος ſupplere hinc ſuſpicio eſt.

In Lupercum. LXXV.

Stare, Luperce, tibi jam pridem mentula 1 deſit: | 1 Deſiit.
Luctaris demens tu tamen arrigere.

Sed nihil erucæ faciunt, bulbique ſalaces;
2 Improba nec proſunt jam ſatureia tibi.
Cepiſti puras 3 opibus corrumpere buccas:
Sic quoque non vivit ſollicitata Venus.
Mirari ſatis hoc quiſquam, vel credere poſſit,
4 Quæ non ſtat, magno ſtare, Luperce, tibi?

2 Salax venerem languidam irritans, Βολβὸς, καὶ κοχλίας, καὶ ᾠὸν, καὶ τὰ ὅμοια δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, &c. Athenæus lib. 2. cap. 25. 3 Lipſius epiſt. 6. lib. 5. quæſt. epiſt. legit *Opicus*, quaſi ſit fell.---- præplacet vulgata lectio, quam aſtruit in ultimo verſu, *magno ſtare*. 4 Jocum quærit ab ambiguo τοῦ *ſtare*. prius obſcœnum ſignific. poſterius *conſtare*.

In Baſſum. LXXVI.

ARrigis ad vetulas; faſtidis, Baſſe, puellas:
Nec formoſa tibi, ſed 1 moritura placet.
Hic, rogo, non furor eſt, nō eſt hæc mentula demens?
Cum 2 poſſis 3 Hecubam, non potes 4 Andromachen.

1 Capularis anicula, & morti vicina. 2 Supra epigr. 31. 3 Vetulam. 4 Juniorem.

In Bæticum. LXXVII.

NEc mullus, nec te delectat, Bætice, turdus;
Nec lepus eſt umquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec 1 ſectæ quadra placentæ,
2 Nec Libye mittit, 3 nec tibi Phaſis aves.
Capparin, & putri cepas 4 alece natantes,
Et pulpam 5 dubio de petaſone voras.
Teque juvant 6 gerres, & pelle 7 melandrya cana.
8 Reſinata bibis vina, Falerna fugis.
Neſcio quod ſtomachi 9 vitium ſecretius eſſe
Suſpicor. ut quid enim Bætice 10 ſaprofagis?

1 In quadrata fruſta ſecabantur placentæ, ep. 75. lib. 6. num. 1. 2 Nec tibi ſapit avis Numidica--- 3 --- Nec Phaſiana. ſupra ep. 57. n. 16. 4 Liquamine ſalſo ex alece. 5 Semiputrido. 6 Minuta ſalſamenta è locuſtarum genere. Plinius cap. ult. l. 32. 7 Pars thynni viliſſima. Plin. l. 9. c. 15. ſed Athenæo ſalſamenta ex thynnis maximis l. 3. c. 33. 8 Corrupta, & olentia picem vaſis. 9 Lingendi ſcilicet, vel fell. ---- 10 σαπροφαγεῖς, putrida edis?

Ad Paullinum. LXXVIII.

MInxiſti currente ſemel, Paulline, carina.
Mejere vis iterum? jam Palinurus eris.

Per jocum ominatur futurum, ut, qui prius lapſus fuerit, ſubmergatur, ſi iterum minxerit, atque ex Paullino fiat Palinurus alter, qui Æneæ navis gubernator, notus ex 5. Æneid. Virgil. ludit autem in nomine, quod deducit ex πάλιν rurſum, & οὐρεῖν mejere.

Ad Sertorium. LXXIX.

R*Em peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.*
Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

Ad Apicium. LXXX.

D*E nullo quereris, nulli 1 maledicis, Apici:*
2 Rumor ait, linguæ te tamen eſſe malæ.

1 Ep.61.l.2.
2 Ep.72.l.2. num.1.

In Bæticum. LXXXI.

Q*Vid cũ femineo tibi, Bætice 1 Galle, 2 barathro?*
Hæc debet 3 medios lambere lingua viros.
4 *Abſciſſa eſt quare Samia tibi mentula teſta,*
Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
5 *Caſtrandũ caput eſt: nam ſis licet inguine Gallus,*
Sacra tamen 6 Cybeles decipis: ore vir es.

1 Qui ſacerdos es Cybeles eviratus.
2 Αἰδοίω.
3 Ep.71.l.6. nu.2.
4 Ep.45. l.2. Plin.l.35.c.12. 5 Es enim impurioris, & malæ linguæ. 6 Sic lib.11.ep.62. *mœchus ore Manneius.*

In Zoilum. LXXXII.

C*Onviva quiſquis Zoili poteſt eſſe,*
1 Summænianas cœnet inter uxores,
2 Curtaque Ledæ 3 ſobrius bibat teſta.
Hoc eſſe levius, puriuſque contendo.
Jacet occupato 5 galbanatus in lecto:
6 Cubitis trudit hinc, & inde convivas,
Effultus oſtro, ſericiſque pulvinis.
Stat 7 exoletus, 8 ſuggeritque ructanti
Pinnas 9 rubentes, 10 cuſpideſque lentiſci;
Et æſtuanti tenue ventilat frigus
Supina 11 praſino concubina flabello;
Fugatque muſcas myrtea puer virga.
12 Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam ſpargit omnibus membris,
13 Digiti crepantis ſigna novit Eunuchus,
Et delicatæ 14 ſciſcitator urinæ

1 Proſtibula, meretrices, ep.33.l.1. n.3.
2 Ep.93.l.1. nu.3.
3 Quod majoris eſt turpitudinis, quam ſi ebrius faceret.
4 Cœnare apud ſummœnianas lupas.
5 Ep.97.l.1. nu.9.
6 In medio lecti loco poſitus, ut laxius recumberet, & ne veſtis diſturbaretur. 7 Miniſter, puer, path. 8 Pinnis ori inditis ſtomachum repletum provocare ad vomitum ſolebant hi gulones, Sueton. Claud. cap. 33. 9 Phœnicopteri pennas in hoc negotium adhibuiſſe videtur. 10 Dentiſcalpia. ep.22.l.14. 11 Viridi. 12 Fricat. vide ep. Sen. 66. 13 Matellam poſcentis, quod ſignificabatur crepitu digiti. ep.89.l.6. & l.14. ep.119. *Trimalcio digitos concrepuit, ad quod ſignum matellam ſpado ludenti ſuppoſuit.* Petron. 14 Al. *ſuſcitator.*

15 Puerorum, qui ad pedes ſtant. ep.23. ſupra. 16 Quæ pinguibus farta ficis erant Romanis in deliciis. ſed hæc ille catulis velut in contemptum convivarum. 17 Quæ juxta cervicem apri calloſæ materiæ. *brawny kernels.*

Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipſe retro flexus ad 15 *pedum turbam*
Inter catellas anſerum 16 *exta lambentes*
Partitur apri 17 *glandulas* 18 *palæſtritis,*
Et concubino turturum nates donat:
19 *Ligurumque nobis ſaxa cum miniſtrentur*
Vel 20 *cocta fumis muſta Maſſilianis:*
21 *Opimianum morionibus nectar*
22 *Chryſtalliniſque,* 22 *myrrhiniſque propinat.*
Et 23 *Coſmianis ipſe* 24 *fuſus* 24 *ampullis,*
Non erubeſcit 25 *murice aureo nobis*
Dividere mœchæ pauperis 26 *capillare.*
27 *Septunce multo deinde perditus ſtertit:*
Nos accubamus, & ſilentium ronchis
Præſtare juſſi, 28 *nutibus propinamus.*
Hos 29 *Malchionis patimur improbi faſtus;*
Nec vindicare, Rufe, poſſumus; 30 *fellat.*

18 Lipſius legit *Palæſtritæ*, vel etiam *Palæſtritis* geneti. ut *Oreſtæ*, & *Oreſtis*. & refert ad *apri* ex Varronis l.3.c.13. ubi *palæſtra* oſtendunt eſſe ſeptum in villa, ubi apri erant incluſi, alii intelligunt ſervos palæſtritas, ut ſupra ep. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili miniſtros, pueros exoletos, concubinas, moriones, &c. quid ſi intelligamus *depilatores*? ſic enim eos Perſius appellat. Sat.4. ℣.39. *Quinque Paleſtritæ licet hæc plantaria vellant.* 19 Vina tenuia, & vilia in ſterili, & ſaxoſo Liguriæ ſolo nata. 20 Auſtera vina e Maſſilia fumo maturata. vide ep.36.l.10.n.3. 21 Ep. 27.l.1.n.5. 22 Poculis.l.13.ep.111.& 113. 23 Unguento à Coſmo myropola confecto plenis. 24 Largam innuit copiam, cui verſus ſeq. ἀντίθετον. 25 Concha muricis, aurei coloris, vel inaurata. parca ſatis. *non fundit capacibus Unguenta de conchis.* ut ait Hor. Ode 7.l.2. 26 Unguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperrimæ mœchæ. 27 Multis cyathis ſeptem ſextarii partes capientibus. 28 Non prolato ejus nomine, cui propinamus; ſed nutibus invicem. 29 Mollis Zoili à μαλακὸς. 30 Atque adeo nos mordicus ulciſci poteſt. infra epig.96. n.2. *Nec vindicari, Rufe, poſcimus; fellat.* quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo. l.ep. Rutg. Sed vide epig. 23.l.2.Pet.Scr.authore Joſ. Scaligero ſcripſit, *Nec vindicare, Rufe, poſſumus?* fellas, hoc eſt, ineptis. ſtultos quippe vocabant homines *ſpurco ore.*

In Coclitem. LXXXIII.

1 Vide quam tenutar brevitatis magiſtro?

Ut faciam breviora mones epigrammata, Cocles,
1 *Fac mihi quod Chione. non potui brevius.*

nec potui paucioribus verbis notare te vitii fellandi; non melius, non tectius, quam conferendo te cum Chione, infra ep. 87. & 95.

In Tongilionem. LXXXIV.

* Quę λείχουσα, & μύζουσα

Quid narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion. quid ergo? * *linguam.*

patitur, quod męcha. ſic epig.62.l.11. *mœchus ore Mannejus.* verbum etiam *narrat* linguæ impuritatem innuit.

Ad Maritum. LXXXV.

Quis tibi perſuaſit nares abſcindere mœcho?
1 Non hac peccatum eſt parte, Marite, tibi.
Stulte, quid egiſti? nihil hic tua perdidit uxor,
*Cum ſit ſalva * ſui mentula 2 Deiphobi.*

1 Ejuſdem argumenti cum epi. 83. l. 2. vide & ep. 60. l. 2. * *al. tui.*

2 Alludit ad Deiphobum Virg. Æneid. 6. v. 494 *lacerum crudeliter ora, Ora, manuſque, &c.*

Ad caſtam matronam. LXXXVI.

1 *Ne legeres partem laſcivi, caſta, libelli,*
Prædixi, & monui: tu tamen ecce legis.
Sed ſi 2 Panniculum, ſi ſpectas, 3 caſta, 2 Latinum,
Non ſunt hæc mimis improbiora; lege.

1 Supra epig. 67. 2 Mimum epig. 5. l. 1. n. 4. & 72. l. 2. num. 2.

3 Abſque jactura, vel diminutione honoris, aut caſtitatis.

In Chionem. LXXXVII.

1 *Narrat te 2 rumor, Chione, nunquam eſſe fututam,*
Atq; nihil cunno purius eſſe tuo.
3 *Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris.*
Si pudor eſt, transfer, ſubligar in faciem.

1 Modo epig. 83. 2 Ep. 72. l. 2. 3 Si ſubligari tegas inferiora præ pudore, cur non potius os tegis? namque hac parte *rumor* eſt te peccare *μύζειν*. *in voce* rumor *latet ulcus Paronomaſticon.*

In fratres fellatores. LXXXVIII.

Sunt gemini fratres, 1 diverſa ſed inguina lingũt.
Dicite, diſſimiles ſint magis, an ſimiles?

1 ὁ μὲν τὸ τῆς γυναικὸς λείχει. ὁ δὲ τὸ τοῦ ἀνδρὸς μύζει.

Ad Phœbum. LXXXIX.

Utere lactucis, & 1 mollibus utere malvis:
2 Nam faciem, durum, Phœbe, cacantis habes.

1 Quæ ventrem ſolvant, unde & nomen à *μαλάσσω*. niſi forte à מלוח herba ſylveſtri. vide ep. 48. li. 10. 2 Detortum forte hoc in Veſpaſianum, qui erat vultu velut nitentis. Sueton. l. 8. c. 20.

De Galla. XC.

Vult, nõ vult dare Galla mihi: nec dicere poſſũ,
Quod vult: & non vult, quid ſibi Galla velit.

Vult habet obſcœnam ſignificationem, ut *poſſum* ep. 32. & 75. ſupra. *Vel* vult dare ſui copiam, ſed non vult dare mercedem, cum deformis non mercetur gratis ---- vide ep. 74. l. 7. vide etiam, an hoc ex inconſtantia Gallæ, ut ep. 25. l. 2. Adverte, & Polyptot. τοῦ *velit*.

De Miſitio. XCI.

CUm peteret patriæ Miſitius arva Ravennæ,
1 Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
Huic comes hærebat domini 2 fugitivus Achillas.
Inſignis forma, nequitiaque puer.
Hoc 3 ſteriles ſenſere viri: qua parte cubaret,
Quærunt; ſed tacitos ſenſit & ille 4 dolos.
5 Mentitur, credunt: ſomni poſt vina petuntur:
Continuo 6 ferrum noxia turba rapit;
Exciduntque ſenem, 7 ſpondę qui parte jacebat;
Namque puer 8 pluteo vindice tutus erat.
Suppoſitam, fama eſt, quondam pro 9 virgine cervã:
At nunc pro 10 cerva mentula ſuppoſita eſt.

1 Sacerdotibus Cybeles eviratis; Gallis. 2 Qui fugerat à domino. 3 Galli ſacerdotes caſtrati. 4 Voluiſſe illos ipſum execare. 5 Dicit ſe in alia parte lecti, quam, qua dormiebat, dormiturum, in ſpondæ ſcilicet parte. 6 Supra ep. 80. n 4. 7 Qua dixerat puer ſe cubiturum. 8 Ab ea parte lecti, qua erat pluteus. 9 Iphigenia, cujus immolandæ loco Diana ejus miſerta cervam ſubſtituit. 10 Opponatur τῷ præcedenti *Cervam*. *Cervi* autem dicti ſervi nequam, & fugitivi, qualis fuit hic Achillas.

Ad Gallam. XCII.

UT patiar 1 mæchum, rogat uxor, Galle; ſed 1 unũ
Huic ego, non 2 oculos eruo, Galle, 2 duos?

1 Ep. 90. l. 6. 2 Ep. 93. l. 1. nu. 7. ludit autem in Auxeſi ab *uno* ad *duos*.

In Vetuſtillam. XCIII.

1 CUm tibi trecenti conſules, Vetuſtilla,
2 Et tres capilli, quatuorque ſint dentes,
Pectus cicadæ, cruſculumque formicæ:
Rugoſiorem cum geras 3 ſtola frontem,
Et aranearum caſſibus pares mammas:
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguſta,
Meliuſque ranæ garriant 4 Ravennates;
Et 5 Adrianus dulcius culex cantet,
Videaſque, quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas, quod 6 viri capellarum,
Et anatis habeas 7 uropygium macræ,
8 Senemque Cynicum vincat oſſeus cunnus:

1 Cum numeres 300. vel 150. annos ætatis, namque Romanis annorum ratio à pari Coſſ. ſingulis annis creato. eſt a. hyperbole, ut hic pleraque. 2 Sic epig. 20. l. 1. & l. 2. ep. 41. & l. 12. ep. 7. 3 Matronarum veſte exteriori in multas plicas rugata. 4 Raucum coaxantes in paludibus Ravennæ; ſupra ep. 55. 5 In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3. c. 13. n. 3. 6 Hirci. 7 ὀῤῥοπύγιον, ſeu οὐροπύγιον, extremitatem vertebræ, *the rumpe*. 8 Macie, & ſqualore, ſordidi quippe, & macilenti fuerunt Cynici.

Cum

Cum te lucerna balneator 9 extincta
Admittat inter 10 buſtuarias mœchas,
11 Cum brumæ menſem ſit tibi per Auguſtum,
12 Regelare nec te peſtilentia poſſit:
13 Audes ducentas nuptum ire poſt mortes,
Virumque demens 14 cineribus tuis quæris
Prurire. quid 15 ſarrire ſi velit ſaxum?
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
16 Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Quod ſi cadaver exigis tuum ſcalpi:
17 Sternatur à Coricle clinico lectus.
18 Thalaſſionem qui tuum decet ſolus,
19 Uſtorque tedas præferat novæ nuptæ:
Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.

9 Viliſſima ſcorta admittebantur extinctis lucernis in balnea. quo & ſe non raro conferebant aucupii gratia. 10 Vide ep.35. lib.1. nu.7. 11 Cum eo uſque tibi extinctus ſit naturalis calor, ut vel anni parte calidiſſima frigeas. 12 Nec frigiditatem tuam graſſans peſtilenti morbo menſis poſſit regelare. Sic Seneca epiſt. 68. *Jam ætas mea contenta eſt ſuo frigore, vix media regelatur æſtate.* & Juv. Sat. 10. ỳ. 218. *Febre calet ſola.* 13 Maritorum ſcilicet, hyperbolice. 14 Qui libidine pruriat in te, quæ jam nihil aliud es, quam cadaver. *Une charogne.* 15 Te ſaxeam exercere. epig. 32. ſupra. 16 Et ipſe ſenex, quem maritorum ſupremum extuliſti. 17 Sandapila tibi conveniet magis, quam lectus genialis. Alii leg. *Sternatur à Coride in tricliniolectus*, ſcilicet feralis. 18 Ep. 36. l.1.n.4. 19 Magis convenit huic ætati tuæ fax uſtoris, qui pyram ſtruat, & accendat; quam teda nuptialis ab Hymenæo, vel pueris prælata in nuptiis.

In Rufum. XCIV.

Eſſe negas coctum leporem, poſcisque flagella.
Mavis, Rufe, coquum ſcindere, quam leporem.

Vide ep.12. & 23. ſupra.

In Nævolum. XCV.

Numquam dicis ave, ſed reddis, Nævole ſemper,
Quod prior & 2 corvus dicere ſæpe ſolet.
Cur hoc expectas à me rogo, Nævole, dicas:
Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.
3 Præmia laudato tribuit mihi Cæſar 4 uterque,
5 Natorumque dedit jura paterna trium.
Ore legor multo, notumque per oppida nomen
5 Non expectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma 6 tribunum,
7 Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.

1 Qui prior ſalutabat, videbatur ſe inferiorem fateri ſalutato. 2 Humanas imitari voces edoctus ſalutator. ep.74. l.14. 3 Ep.91. & 92. l.2. 4 Titus, & Domitianus. 5 Mihi vivo. ut ep.1. lib.1. 6 Honorarium nempe, ut & equitem, ex munere Cæſ. non cenſu. 7 Et intra 14. gradus ſedeo ſpectator, unde te non equeſtrem excitant Oceanus, & Lectius deſignatores, qui diſponendis ordinibus in theatro præerant, ep.36. l.5. & ep.9. l.6.

8 Quod

8 Pluribus impetravi à Cæſ. jus civitatis, quam tu habes famulos.

8 *Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,*
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.
Sed pædicaris: ſed pulchre Nævole ceves:
Jam jam 9 *ſic prior es, Nævole. vincis, ave.*

9 Non honore prior es, ſed loco, dum inclinaris, *ſignore ſi.*

In Gargilium. XCVI.

1 Verbis præ te fers eſſe te. 2 Neque enim ſermoni vacabit lingua turpi miniſterio verſata. vel tibi morigero obſtruetur os. ut ep.47. l.2. n.3. *Si deprendero, Gargili, tacebis.* linguam abſcindam. Deprehenſis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt. Rutgerſ. l.6.c.11.

LIngis, non futuis meam puellam.
Et 1 *garris quaſi mœchus, & fututor.*
Si te prendero, Gargili, 2 *tacebis.*

Ad Rufum. XCVII.

1 Supra ep. 34.82.85.
2 Ep.81. ſupra, n.7.

NE legat húnc Chione, mando tibi, Rufe, libellum,
1 *Carmine læſa meo eſt;* 2 *lædere & illa poteſt.*

In Sabellum. XCVIII.

1 Præ macie in tantum prominet ὀρροπύγιον. modo epig.92. nu.7.

SIt culus tibi quam macer, requiris?
1 *Pædicare potes, Sabelle, culo.*

Ad cerdonem. XCIX.

1 Supra ep.16. & 58.
2 Munera edere, & verſo pollice vulgi quemlibet occidere familiariter.

IRaſci noſtro non debes cerdo libello.
1 *Ars tua, non vita eſt* 1 *carmine læſa meo.*
Innocuos permitte ſales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi 2 *jugulare tibi?*

Ad Rufum. C.

1 Supr.ep. 47. nu.14.
2 Extenuat carmina ſua, quaſi digna ſint litura. ſic epig. 59. l.9. & epig.10. l.4. & forte epig. 6. l.1.

1 *CUrſorem ſexta tibi, Rufe, remiſimus hora,*
Carmina quem madidū noſtra tuliſſe reor. 2
Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

LIBER IV.

¶ De natali Domitiani. I.

CÆſaris 1 alma dies, & 2 luce ſacratior illa,
Conſcia 3 Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor, 4 Pylioque veni numeroſior ævo,
Semper & 5 hoc vultu, vel meliore nite.
6 Hic colat Albano Tritonida 8 cultus in 8 auro.
*Perque * manus tantas plurima 9 quercus eat.*
10 Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro,
Et 11 quę Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidē ſuperi petimus, 12 ſed debita terris.
13 Pro tanto quæ ſunt improba vota deo?

1 Natalis Domitiani, qui 9. Kalen. Novembr. Sueton. c.1. Domit. 2 Jovis natali ſacratior. *Adulatorie.* 3 In Idam Cretæ montem, vel ipſa Rhea ſeceſſiſſe, vel filium Jovem clam alendum Curetibus, & nymphis tradidiſſe fingitur, ne à patre Saturno παιδοτρώκτη voraretur. eſt & Dicte mons Cretæ. 4 Numeroſior, quam Neſtori ſuus natalis. 5 Feliciter ut nunc, vel etiam felicius. 6 Domitianus diu celebret annua Minervæ (quam ſuperſtitioſe coluit) quinquatria, quæ ipſe inſtituit in arvo Albano. vide Sueton. Dom. c.4. 7 Redimitus auro, vel & ipſe Deus, ac Dominus, ſic enim ſe coli voluit. alii leg. *multus*, ideſt, frequens, totus. 8 Sunt qui *arvo* malint. ego retinuerim *auro*, retulerimque ad auream coronam, qua redimitus Domit. certaminibus Poetarum, & Oratorum, ſcenicisque ludis præſidebat, atque ---- 9 ---- Victores ornavit coronis quernis, ep.54. infra, & ep. 82. l.8. & Juvenal. Sat.6. V.386. * Cæſ. Domitiani. cujus manum ep. 8. infra vocat *Ingentem*. 10 Domit. celebret ludos ſęculares (vide Sueton. c.4. Dom. & Cenſorinum de die natali) qui centeſimo quoquo anno celebrabantur. quod longum appellat luſtrum, quod proprium eſt quinque annorum, reſpicit item cenſuram, quam aſſumpſit ſibi Domitianus. Sueton. c.8. cenſoris autem erat condere luſtrum. 11 Sacra, quæ fiebant ad aram Ditis in Campo Martio, ludis ipſis ſęcularib. Val. Max. l.2.c.4. vide Ang. Politiani Miſcellan. c.58. vide ep.63. l.10. nu.4. 12 Sub hujus imperio, qui non pauca ſtruxit templa, multa refecit. 13 Nullæ preces iniquæ, nullæ non probandæ, quæ pro Deo, & Domino noſtro Domitiano ſuſcipiuntur.

De Horatio. II.

SPectabat modo ſolus inter omnes
Nigris 1 munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & 2 minor ordo, 3 maximuſque
4 Sancto cum duce 5 candidus ſederet.
Toto nix cecidit repente cælo:
6 Albis ſpectat Horatius lacernis.

1 Forte naumachias, quas inter maximos imbres exhibuit Domit. capit.4. Sueto. 2 Equeſtris. 3 Senatorius. 4 Quia ſummo magiſtratu: quia pro Deo ſe haberi voluit. quia æquus (ut Poetæ placet) princeps. 5 Albati ſedebant omnes in ludis. ep.137. l.14. 4 Dubio procul, inique tulerunt Dii pullatum aſſediſſe ludis à Dom. editis Horatium, atque adeo ſubita nive perpluiſſe hominem, ut albatus cæteris aſſimularetur.

¶ De

¶ De Nivibus. III.

ADſpice quam denſum 1 tacitarũ 2 vellus aquarũ
Deſluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.
3 Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
4 Concretas pigro frigore 5 ridet 4 aquas,
6 Sidus Hyperborei ſolitus laſſare 7 Bootæ;
Et madidis 8 Helicen 9 diſſimulare comis.
10 Qui 11 ſiccis laſcivit 11 aquis, & ab æthere ludit.
12 Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe nives.

1 Quæ nullo ſtrepitu ingruunt, ut grando, & imber. 2 Nivem Græci vocant ἐριώδες ὕδωρ. Arnob. 2. 11. *plumeas cruſtulas, & nives plumeas. Qui dat nivem ſicut lanam.* Pſaltes. 3 Domit. tamen ni pleue operaretur, nec ludos hoſce in Jovis forte honorem inſtitutos impediret, ſuſtinuit ſub ningente Jove, i. e. aere permanere. Sic Sueton. Dom. c. 4. 4 Nives. Periphraſis Philoſophica. 5 Heraldus hunc locum ſuſpicatur, & legit vel *Reicit* pro *rejicit*. vel *ne vertice moto Concretas pigro frigore tardet aquas*. retineo tamen *Ridet*, & expono, *non curat*, ut infra epig. 19. n. 13. 6 Qui vel à puero (namque pene puer contra Cattos, & poſtea Sarmatas, ac Dacos depugnaverat. Sueton. Domit. c. 2.) didicerat tolerare, immo patientia fatigare frigus ſub gelido ſeptentrione. 7 Sideris, quod Urſam majorem inſequi videtur, qui & Arctophylax, è 20. ſtellis. 8 Frigus, imbres, nives Boreales, qua ſita eſt Helice urſa major, è 27. ſtellis. 9 Præ ſe ferre non commoveri. 10 Heraldus legit *Quis*, &c? interrogative. 11 Nive, ex aquis concreta. 12 Adulatorie innuit nives has immiſſas à puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Auguſta, nuper extincto, & in Deorum album relato.

¶ In Baſſam. IV.

1 QUod ſiccæ redolet palus lacunæ,
2 Crudarum nebulæ quod Albularum,
* Piſcinæ vetus aura quod marinæ,
Quod preſſa piger hircus in capella,
3 Laſſi 4 bardiacos quod 5 evocati,
Quod 6 bis murice vellus inquinatum,
Quod 7 jejunia ſabbatariorum,

1 Vide hujuſmodi hyperbolicas collationes. epig. 93. l. 6. Anthol. l. 2. c. 14. 2 Tetrum vaporem, & mephitim ex ſulphureis aquis exhalantium: quaſi non bene à ſolis radiis concoctarum. ep. 13. l. 1. n. 3. * E balnei piſcina, quæ aquæ fœtentis eſt, & quaſi marinæ. Auguſt. princ. Dialect. c. 6. 3 Longa militia, & provecta ætate. Junius legit *Lazi*, qui Scythiæ pop. 4 Milites barbari, cui gravis animæ odor. Bardiæi autem Illirici populi, quorum opera ad crudelia ſua miniſteria uſus eſt Marius, Plutarch. Mar. gravis autem illis odor ab excubiis caſtrenſibus. 5 Veterani, & emeriti militis, qui expletis ſtipenditis, gratia tamen, vel mercede evocabatur ad militiam. 6 *Veſtes murice olidas*, dixerat ep. 50. l. 1. à lotio fortaſſe, quo temperabatur purpura. quod innuere videtur Plin. lib. 9. c. 39. & hoc nomine Philænim purpureis delectatam veſtibus, arguit l. 9. ep. 63. vitii non abſimilis illius, quod Bœtico objicit ep. 76. l. 3. 7 Judæi ſabbata religioſiſſime colebant, & dies ſeptimanæ à ſabbato numerabant. fœtentes eos appellat Am. Marcellinus l. 2. jejunia quidem religioſius obſervabant. jejunis autem non raro fœtet anima. ut & ----

8 *Maſte-*

8 *Mæſtorum quod anhelitus reorum,*
Quod ſpurcæ 9 moriens lucerna 10 Ledæ
Quod 11 ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis 12 fuga, viperæ 13 cubile,
14 Malles, 15 quam quod oles, olere Baſſa.

8 ---- Quibus cura, & ſolicitudine avocatur ſtomachi calor, quo minus coquatur cibus. 9 Dum extinguitur, aut moritur. *the ſnuffe.* 10 Al. *tedæ*, quod non probo. retineo *Ledæ*, ideſt meretricis, ut l.3.ep.81. proſtabant autem meretrices ad lucernas. Hor.ſat.7.lib.2. Juv.Sat.6.V.131. 11 Unguenta ex luto, & oleo, ep.57. l.3.n.4. ſeu amurca olei Sabini, quæ male olebant. 12 Lotium à vulpe fugiente in canes urgentes fuſum. 13 Quod & male olet. 14 Ego legerim, *Mallem*, *quam*, &c. 15 Illa omnia à corruptione, tu ab interno, nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxiſti.

Ad Fabianum. V.

1 *VIr bonus, & pauper, linguaque, & pectore verus,*
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec comiſſator haberi,
3 Nec pavidos triſti voce citare reos:
Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
Nec potes algentes 4 arrigere ad vetulas:
5 Vendere nec vanos circa Pallatia fumos:
Plaudere nec 6 Cano, plaudere nec 7 Glaphyro.
Unde miſer vives, 8 homo fidus, certus amicus?
9 Hoc nihil eſt. 10 numquam ſic Philomelus eris.

1 Vide ep. 38.l.3. 2 Gulo immodicus, & popino. 3 Nec fungi officio præconis. 4 Quæ *optima ſummi Nunc via proceſſus*, &c. Juv.Sat. 1. V.39.

5 Principis benevolentiæ ſpem pretio vendere, quod faciunt aulici commendationis officia ementiti. vide Lamprid. in vita Heliogabali de Zotico, & in vita Alex. Severi de Thurini Voconii ſupplicio. 6 Choraulæ, nec ---- 7 ---- Citharœdo, qui tum in pretio. ep.4.l.3. 8 *Ex perſona Fabiani.* 9 *Poetæ reſpon.* 10 Ex honeſtis artibus nunquam attinges cenſus Glaph. citharœdi. ep.4.l.3.

In Maliſianum. VI.

CRedi virgine caſtior pudica,
Et frontis 1 teneræ cupis videri,
Cum ſis improbior, Maliſiane,
2 Quam qui compoſitos 3 metro Tibulli,
4 In Stellæ recitat domo libellos.

1 Non perfrictæ, ſed qualis teneræ eſt ætatis, integræ, caſtæ, pudicæ.

2 Quam neſcio quis recitator elegiarum. ſunt qui hic perſtringi putant Arginum Stellæ puerum. de quo ep.14.l.7. ſed non veriſimile. 3 Elegiaco. vel puro Jambico, quo Tibullus Priapeja quædam ſcripſit. 4 Recitari in alienis ædibus conductis, vel commodatis ſolitum eſt. *Maculonus commodat ædes*, Juv.Saty1.7.

Ad Hyllum. VII.

CUr 1 here 2 quod dederas, hodie, puer Hylle, negaſti?
Durus tam ſubito, qui modo mitis eras?
Sed jam cauſſaris 3 barbăque, 3 annoſque, 4 piloſi:
O nox quam longa es, quæ facis una ſenem!
Quid nos derides? here qui, 4 puer Hylle, fuiſti,
Dic nobis, hodie qua ratione 5 vir es?

1 Heri ep. 44 l.1. n.1. 2 Tui copiam. 3 Quæ te emeritum reddiderint. 4 Patiendo. 5 Faciendo. ut epigr.42. infra.

¶ Ad Euphemum. VIII.

1 PRima 2 ſalutantes, atque altera continet 2 horas;
3 Exercet raucos tertia cauſſidicos.
In quinctam 4 varios extendit Roma 5 labores.
5 Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.
Sufficit in nonam 6 nitidis octava palæſtris;
Imperat 7 extructos frangere nona toros:
8 Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum;
Temperat 9 ambroſias cum tua cura dapes.
Et bonus æthereo laxatur 9 nectare Cæſar,
10 Ingentique tenet pocula parca manu.
11 Tunc admitte jocos; 12 greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Jovem.

1 Prima, quæ illuceſcentem excipit diem artificialem, & ſecunda. 2 Clientes ſalutantes patronos. Juv. Sat. 1. v.127. 2 Inęqualis, planeraria. 3 Tertia aguntur cauſſæ. 4 Suas quiſque occupationes. 5 Interjungunt qui laſſi ſunt. ſexta opus reſumpturi ſeptima finiendum. 6 Exercitationibus, & balneis. quorum, æſtate, octava; hyeme nona erat hora, Plinius lib.3.c.1. 7 Lectos ſternere, & toros compoſitos diſturbare iis inſidendo. i.e. cœnare. nona quidem, æſtate: hyeme, decima. 8 Saturis, & mero jam incaleſcentibus lectitare inter pocula uſitatum. petit itaque Poeta ab Euphemo menſæ Domitiani modimperatore, vel extructore, ut opportuno hoc tempore ſua carmina Imperatori offerat. 9 Deum inſinuat Domitianum, adulatorie. vinum illi, & dapes Deorum attribuens. 19 Cæſarea, divina, & ἀντιθετως τῷ *parca*, ideſt, modica. & Domitianum palpat, quaſi parce biberet. 11 Hæc hora eſt, & tempus legendi jocoſorum carminum. ep.19. l.10. nu. 16. 12 Verentur jocoſa mea florida, & conviviis apta Muſa libere aggredi divinum Imperatorem rebus ſeriis, & gravibus occupatum matutino tempore, & ante cœnam.

In Fabullam. IX.

SOtæ filia Clinici Fabulla,
Deſerto ſequeris Clitum marito,
Et donas, & amas, ἔχεις ἀσώτως.

Pater tuus ex re nactus eſt nomen Sotam, ut qui alios ad ſalutem arte ſua reſtituerit. vide quam tu degeneres à patre, quæ deſerto marito mœchum ſequutra ἀσώτως ἔχεις, & ſalute tua neglecta te is perditum, quid ſit ἄσωτος docet Ariſt. 4. Ethic. Nicom. c.1.

¶ Ad

¶ Ad Fauſtinum. X.

1 *DUm novus eſt, 1 neque adhuc raſa mihi fronte libellus,*
Pagina dum tangi non bene ſicca timet;
I puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit 2 nugas primus habere meas.
3 *Curre, ſed inſtructus; comitetur Pumica librum*
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos: 4 una litura poteſt:

1 Nondum pumice levigatus, li. 1. ep. 75. n. 11. 2 Carmina hæc mea. *modeſte*. 3 Al. *Curre; ſed inſtructum comitetur pumice librum Spongia*: ut vel probatus pumice poliatur, vel damnatus ſpongia deleatur. 4 Emendationi libri mei melius conſules cuncta ſimul delendo, quam ſingula corrigendo. primas autem meditationes membranis codicillis, ac pugillaribus veteres inſcribebant, quas correctas in chartas tranſcribebant, vel improbatas ſpongia delebant. unde jocoſe Auguſtus reſpondit tragœdiam ſuam Ajacem *in ſpongiam incubuiſſe*, Suet. c. 85. Auguſt. Σπόγγος, ἀκεστορίη πλαζομένης γραφίδος.

In Ant. Saturninum. XI.

1 *DUm nimium vano tumefactus nomine gaudes,*
Et 1 Saturninum te miſer eſſe pudet:
Impia 3 Parrhaſia moviſti bella ſub urſa,
Qualia 4 qui 5 Phariæ conjugis arma tulit.
6 *Exciderat ne adeo fatum tibi nominis hujus,*
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
7 *An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi*
Nilus, & 8 Arctois plus licuiſſet 8 aquis?
9 *Ille etiam noſtris Antonius occidit armis,*
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

1 L. Antonius Saturninus Domitiani ſævitia, & verborum injuria (ut ſcribit Aurelius Victor) accenſus, bellum civile in Germania ſuperiori, cui præſidebat, movit, captus poſtea fuit, & interfectus. arguit ipſum Poeta ab utriuſque nominis omine id molitum fuiſſe; utrunque vero mali ominis, & lethale extitiſſe. 2 Antonius eſſe vis. non Saturninus. orbis totius imperium affectas, pudet eſſe præſidem tantum Germaniæ. 3 In Germania, quæ Septentrionem ſpectat, ubi Caliſto Lycaonis filia à Parrhaſia urbe Arcadiæ in urſæ majoris ſidus verſa fulget. 4 Antonius triumvir. 5 Cleopatræ reginæ Ægypti, cujus Pharos inſula. 6 An non meminiſti, quam malo omine tibi foret imitandus Antonius, qui ad Actium Epiri promontorium ab Auguſto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Ægyptum, ubi ſe interfecit? 7 An tu Germaniæ viribus fretus ſperaſti victoriam, quam ille non aſſecutus eſt Ægypti copiis nixus? 8 Fluminibus Germaniæ. 9 Emphatice. ille triumvir tibi præſidi collatus videri poſſet Imperator, victus tamen. de Geſſio moliente quiddam altius, quam ipſum decuit, idque ἀλόγοις ἀστρολόγοις freto, vide ep. Pallada Antholog. l. 2. c. 48.

In

In Thaidem. XII.

NVlli, Thai, negas, ſed ſi te non pudet iſtud,
Hoc ſaltem pudeat, Thai, 1 negare nihil.

1 Omni impudicitię generi exponi. ep.81. & 72 l.12. & epig.50. l.11.

¶ De nuptiis Pudentis, & * Claudiæ. XIII.

CLaudia, Ruſe, 1 meo nubit Peregrina Pudenti:
2 Macte eſto tedis, o 3 Hymenæe, tuis.
4 Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
5 Maſſica Theſeis tam bene vina favis.
6 Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus 7 lotos aquas, 8 litora myrtus amat.
Candida perpetuo reſide, Concordia lecto,
9 Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo.
10 Diligat illa ſenē quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cum fuerit, non videatur, anus.

* Seribend. *Peregrinæ*. eſt enim proprium iſtius mulieris nomen. Rutgerſ.

1 Amico. infra ep. 29. & l.7.ep.96. & l.6.ep.58. &c.

2 Auctus eſto, novorum honorum nuptialium cumulo. 3 Nuptiarum præſes. vide, quæ ego ad Senecæ Thebaid. V.262. 4 Quam ſuaviter miſc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti. 5 Quam dulciter in mulſo conficiendo miſcetur Maſſicum, ſeu Falernum melle Attico. Theſeus autem Athenienſium rex. 6 De ulmi, & vitis amicitia, præter Poetas, qui paſſim vites ulmis maritant, Plin. l.16.c.18. 7 Arbor, de qua Hom. Odyſſ.9. & ibidem Euſtath. ex Herodoto. 8 *Litora myrteris gratiſſima.* 9 *Sique voles apte nubere, nube pari.* 10 Vide Auſonii ep.18.

¶ Ad Silium. XIV.

1 SIli 2 Caſtalidum decus ſororum,
3 Qui perjuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidoſque
4 Aſtus Hannibalis, 5 leveſque Pœnos
Magnis 6 cedere cogis 7 Africanis:
Paullum ſepoſita ſeveritate,
Dum blanda 8 vagus alea December
9 Incertis ſonat hinc, & hinc fritillis,

1 Poeta, de quo vide Plin. Jun. epiſt. 7. l.3. & noſtrum ep.64. l.6. & ep.62. l.7. 2 Muſarum frequentantium fontem in radicibus Parnaſſi; in quem Caſtalia virgo Apollinem fugiens verſa eſt. 3 Qui forti, & ſonoro epico carmine ſcribis bellum Punicum ſecundum. quod opus extat. Pœni autem ſemper fœdifragi, crudelis Hannibal. 4 Al. *Faſtus*. 5 Incertæ fidei, unde in proverbium abiit, *Punica ſi es*. 6. Graphice depingis eos coactos cedere. ſic Horat. l. 1. ult. Sat. *Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona*. 7 Scipioni utriq; quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani. 8 Propter licentiam ludorum, & libertatem in Saturnalibus. 9 Pyrgis, ſeu turriculis ligneis, corneiſve intus gradatim aſperis, è quibus excutiebant aleas, ne fraus fieret fortunæ aleas componendo, *by ſhaking the dice*. ideo additum epitheton. *Incertis*. epig.16. l.14.

Et ludit 10 *Popa* 11 *nequiore talo,*
Noſtris otia commoda Camœnis.
Nec torva lege fronte, ſed remiſſa
Laſcivis madidos 12 *jocis libellos.*
13 *Sic forſan tener auſus * eſt Catullus*
Magno mittere paſſerem Maroni.

10 Ita Scriverius è codd. reſtituit, cui velificatur MS. Bodlejanus, *ſorpa* à librario perperam ſcripto pro *Popa*. cum vulgo habeatur *rota*. aleatorum, credo, circumſtantium corona. 11 Mera manu jacto, abſque fritillo. vel *nequiore*, quod talis luſum eſt pro fœminis. vide Junii animadverſ.l.2.c.4.vel quia talorum ratio libidinis pruriginem aliquid faciat. ut docet idem Junius l.4. Animadverſ.c.13. 12 Meis carminibus jocoſis. 13 Virgilio non potuit, quem multo ætate præceſſerat. verum hoc fingit Martialis, tum ut ſe Catullo, tum ut Virgilio Silium conferret, qui Maronem diligenter imitatus eſt, & natalem ejus, aramque religioſiſſime coluit, ep.51.l.11. Plin. l.3. ep. 7. lege itaque: * *auſus & Catullus*, hac mente. Sic forte etiam Catullus, ſi vixiſſet coævus Virgilio, ut tibi ego, auſus fuiſſet mittere ſuos hendecaſyllab. &c.

¶ Ad Cæcilianum. XV.

M*Ille tibi nummos heſterna * nocte roganti,*
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies.
1 *Non habeo, dixi: ſed tu cauſſatus amici*
Adventum, lancem, paucaque vaſa rogas.
Stultus es? an ſtultum me credis amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

* Al. *Luce*. 1 Negavi me habere, non quod non haberem, ſed ne tibi creditos perderem, quod ſi tu vel jam ſtupidus fueris, vel eſſe te ſimulaveris, ut hoc non ſentias: ego tamen non ita ſtultus, qui tibi credam vaſa 5000. H.S. pendentia, cui negavi 1000. H S.

In Gallum. XVI.

1 P*Rivignum non eſſe tuæ te, Galle, novercæ*
2 *Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.*
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Jam 3 *nuſquã pater eſt, Galle; noverca domi eſt.*
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et 4 *te defendat Regulus ipſe licet:*
Non potes abſolvi: 5 *nam quæ non deſinet eſſe*
Poſt patrem; numquam, Galle, noverca fuit.

1 Suſpicio, & rumor erat tibi, patre vivo, plus officii, ſeu commercii fuiſſe cum noverca, quam quod privignum deceret. 2 Vide ep.75.l.1. 3 Mortuus eſt. ultra morem tamen novercam domi tuæ retines. 4 Per adulationem Ciceroni æquiparat in cauſis dicendis Regulum. de quo ſæpe ſupra. 5 Rara privignis cum novercis concordia. cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras, quam privignus.

Ad Paullum. XVII.

FAcere 1 in Lyciſcam, Paulle, me jubes verſus
Quibus illa lectis rubeat, & ſit irata.
O Paulle malus es: irrumare vis ſolus.

1 Malo animo, & dolo facis hoc, ut me rivali excluſo, ſolus fruaris Lyciſca.

¶ De puero ſtillicidio jugulato. XVIII.

QUa vicina 1 pluit 2 Vipſanis 1 porta 2 columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,
*In jugulum pueri, qui roſcida * templa ſubibat,*
Decidit hiberno 3 prægravis unda gelu:
4 Cumque peregiſſet miſeri crudelia fata,
5 Tabuit in calido vulnere 6 mucro tener.
Quid non ſæva ſibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt 7 ſi jugulatis aquæ?

1 Capena. ep. 47. l. 3. n. 1. 2 Ep. 109. l. 1. n. 2. & ep. 14 l. 2. n. 10. * Al. *Tecta.* 3 Stiria. *Periphraſis.* 4 Cumque occidiſſet puerum. 5 Soluta eſt calore vulneris---- 6 ---. Stiria, cujus acies non ſecus atque ferri puerum jugularat. 7 Si quæ natura molles ſunt aquæ etiam jugulent. Antholog. l. 1. c. εἰς δυσ⸗ωραγίδω. & 3. Anthol. Flacci de Thrace puero epig. habes huic geminum.

De endromide. XIX.

1 HAnc tibi Sequanicę pinguẽ textricis alumnã,
2 Quę Lacedęmonium barbara nomen habet;
Sordida ſed gelido non aſpernanda Decembri
Dona, 3 peregrinam mittimus 4 endromida.
5 Seu lentum ceroma teris; 6 tepidumve † trigona,
*Sive * harpaſta manu 7 pulverulenta 8 rapis:*
9 ¶ Plumea ſeu laxi 10 partiris pondera † follis:
Sive levem curſu vincere quæris 11 Atham.

1 Veſtem hanc craſſam, hirſutam, & villoſam textam à fęmina Sequanica, *Burgundica.* 2 A Gręcis nomen ejus fluxit una cum uſu, qui calefactis curſu, palæſtra, ſphęra erat, ne refrigeſcerent; quamvis à Gallis (qui tum Romanis *barbari*) copioſe Romam mittantur hæ veſtes. 3 Gallicam, ut modo 2. 4 Ex ἐν, & δρόμος videtur deducta, ratione modo dicta in n. 2. 5 Seu luctam, & palæſtram exerceas. vide epig. 57. l. 3. n. 4. 6 Quod ludentes eo in calorem ſolvat. *vel* quod ipſa pila frequenti agitatione tepeſcat, caventibus, qui ludebant, ne manu excideret. ep. 84. l. 12. an forte, quod hac ludebant in ſphæriſterio calido, ut vitrea illa in thermis? * Pilæ apud Græcos, & Romanos quatuor genera. † *Trigonalis* parva. quam tres luſores figura trigonem exprimente diſtincti ſibi invicem reddebant. * *Harpaſtum*, parva item pila è corio facta, quam ſolo repercuſſam, *at the rebound*, raptam revocabant, unde nomen ab ἁρπάζω † *Follis*, magna pila, ex aluta confecta, ſi major, brachiis; ſi minor, pugnis impelli ſolita. ¶ *Paganica*, qua in pagis ludebatur. ep. 31. l. 7. & ep. 45. l. 14. de pilarum luſu videndus Mercurialis in arte gymnaſtica, & Faber l. 1. c. 6. Agonoſtic. 7 Dum ad terram decidit, & ſaltu aſſurgit. modo † 8 Hoc ad nomen harpaſti, & legem ludi, ut modo * 9 Levia. vento enim diſtendebatur follis. Paganica quidem pluma farciebatur. de folle non conſtat. 10 Advertis motum, & curſus. 11 Puerum levem, & curſu velocem. vide Plin. l. 7. c. 20. & Alex. Neap. l. 2. c. 21. nomen fictum à Poeta. Atta enim eſt, qui terram leviter attingit. Feſtus.

No

Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis ſubita te premat 12 *Iris aqua,*
13 *Ridebis ventos hoc munere tectus, & imbres:*
Non ſic in 14 *Tyria* 15 *ſindone tutus eris.*

12 Pluvia, cujus Iris nuncia. 13 Ut ſupra ep.3.n.5. 14 Tyro, vel purpura Tyria tincta. ut ep.16. lib.1.n.3. 15 Amictu ex ſubtiliſſimo linteo. סדין

De Cærelia, & Gellia. XX.

Dicit ſe vetulam, cum ſit Cærelia 1 *puppa.*
Puppam ſe dicit Gellia, cum ſit anus.
Ferre nec hanc poſſis, poſſis, Coline, nec illam.
2 *Altera ridicula eſt,* 3 *altera putidula.*

1 Puella 2 Gellia, quę anicula capularis vocem, & geſtus effingit puellæ. 3 Cærelia, quæ puella gravitatem affectans anilem ſe faſtidio exponit.

¶ De Selio. XXI.

Nullos eſſe deos, 1 *inane cælum*
Affirmat Selius, 2 *probatque; quod ſe*
Factum, dum negat hoc, videt 3 *beatum.*

1 Diis vacuum, vel rem inanem. 2 Quod feliciter ſibi ἀθέῳ res cedere videat. vide Senec. lib. *Quare bonis viris mala accidant*, &c. & Cicer. 3. de Nat. Deor. de Harpalo, & Dionyſio. 3 Divitem.

De Cleopatra. XXII.

1 *Primos paſſa toros, & adhuc placanda marito*
Merſerat in nitidos ſe Cleopatra lacus;
Dum fugit amplexus: ſed prodidit unda latentem,
Lucebat totis cum tegeretur aquis.
Condita ſic puro 2 *numerantur lilia vitro:*
Sic prohibet teneras 3 *gemma latere roſas.*
Inſilui, merſuſque vadis 4 *luctantia carpſi*
Baſia: 5 *perſpicuæ plus vetuiſtis aquæ.*

1 Devirginata, & ſubirata mihi marito, ceu corruptori fugit in aquas. 2 Translucent adeo, ut numerari poſſint. flores autem per dies aliquot in vitris voluptatis cauſa ſervabantur. 3 Vitrum pellucidum referens cryſtallum, gemmaſve. ep.68. l.8. & l.14. ep.110. 4 Ab illa reluctante, quod ſubirata: vel quod *facili ſævitia negaret Quæ poſcente magis gauderet eripi*. Horat. ode 12. l.2. 5 Ne plene me illi conciliarem, progreſſus ad *cætera quis neſcit*. perſpicuitas, vel humiditas aquarum fuit impedimento.

Ad Thaliam de Brutiano. XXIII.

Dum * *tu lenta nimis, diuque* 1 *quæris,*
Quis primus tibi, quiſve ſit ſecundus;
Grajum quiſve epigramma comparabit:

* O Thalia, ſupra epigram. 8. num. 12.

1 Deliberas.

 2 *Pal-*

2 *Palmam Callimachus, Thalia, de ſe*
Facundo dedit ipſe Brutiano.
3 *Qui ſi Cecropio ſatur lepore,*
Romanæ ſale luſerit Minervæ:
Illi me facias, precor, ſecundum.

2 Callimachus nobilis Poeta Græcus etiam in Græcis primas cedit Leuſtrico Brutiano nobili Romano, de quo Plin. Ju. l. 6. epiſt. 21. 3 Quod ſi Brut. ſe à Græcis ad Latina epigr. contulerit, facile primum eum agnoſcam inter Latinos, ſed ut illi ſecundus ſim, tu ô Thalia mihi fave, & adſpira.

Ad Fabianum. XXIV.

OMnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris 1 *amicas*
2 *Extulit;* 3 *uxori fiat amica meæ.*

1 Æmulas. *Vel* λεσβιάδας, ἐπιμεισειάς. 2 Ad rogum fato defunctas. *vel* veneno extinctas, ut ſola frueretur amatoribus. 3 Ut & mea moriatur. ſurculum volo ex hac arbore, inquit Diogenes.

De litoribus Altini. XXV.

ÆMula Bajanis 1 *Altini litora villis,*
2 *Et Phaëtontei conſcia ſylva * rogi;*
3 *Quæq; Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno*
Nupſit, 4 *ad Euganeos ſola puella lacus:*
Et tu 5 *Ledæo felix* 6 *Aquileja* 7 *Timavo,*
Hic ubi 8 *ſeptenas* 9 *Cyllarus hauſit aquas;*
10 *Vos eritis noſtræ portus, requieſque ſenectæ,*
11 *Si juris fuerint otia noſtra ſui.*

1 Oppidi illius Venetiæ litus non cedens amœnitate Bajis. 2 Et lucus Pado vicinus, ubi in populos electra flentes, ob fratrē aurigam * fulmine combuſtum, fingunt Phaetontis ſorores converſas. Plin. l. 3. c. 16. 3 Et nemora, atq; ſaltus (hoc enim innuit, citatis Dryade ſylvarum, & Fauno agrorum præſidibus) in quibus Antenor Troja profugus fertur condidiſſe Patavium. Virg. Æneid. 1. 4 Pulcherrima, ſeu unica nympha ad lacus Venetos, ſeu Tarviſanos, qui 23. numerabantur. 5 Caſtor, & Pollux Ledæ filii cum Argonautis Timavum prætervexere. Plin. l. 3. c. 18. 6 Urbs primaria Carnorum infra Forum Julii. Sed vide Cluverii Italiam l. 1. c. 20. 7 Fonte uberrimo, quem maris fontem appellant. 8 Quod ſeptem oſtiis influat Timavus in mare. Virg. novem. 1. Æneid. *fontem ſuperare Timavi, Unde per ora novem, &c.* 9 Equus Caſtoris ep. 21. l. 8. 10 *Si tmeç ſedes utinam ſenectæ, &c.* Horat. ode 6. l. 2. mortuus eſt tamen Martialis in Hiſpania. 11 Si quando juris mei factus me in libertatem, & quietem aſſeruero.

Ad Poſthumum. XXVI.

QUod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Poſthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignoſces; togulam, Poſthume, pluris emo.

Quod tibi toto anno non præſtiterim clientis togati, ſalutantiſque officium, conſului magis togæ meæ, quam jacturam feci tiæ ſportulæ raræ, namque aſſiduis officiis atriviſſem togam, & accepiſſem à te tantū 120. H. S. quo pretio non emitur toga. ep. 103. l. 9.

¶ Ad Cæſar. Auguſt. Domitianum. XXVII.

SÆpe meos laudare ſoles, 1 Auguſte, libellos.
Invidus ecce negat: 2 non minus ergo ſoles.
Quid, quod honorato 3 non ſola voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros 4 corrodit lividus ungues.
5 Da, Cæſar, tanto tu magis, ut doleat.

1 Cæſar Domitian. 2 Al. *Num minus ergo ſoles?* 3 Sed & muneribus juris trium liberorum. ep. 91. & 92. l. 2. & dignitate Tribunitia, & equeſtri. ep. 94. l. 3. n. 6. 4 Invidia, & animi anxietate. 5 Urbana, & artificioſa mendicatio.

Ad Chloen. XXVIII.

*DOnaſti tenero Chloe * Luperco*
1 Hiſpanas, Tyriaſque, coccinaſque,
Et 2 lotam tepido togam Galeſo,
3 Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos:
Et centum 4 dominos novæ monetæ,
Et quidquid petit, uſque, & uſque donas.
Væ 5 glabraria, væ tibi miſella:
*6 Nudam te ſtatuet tuus * Lupercus.*

1 Lacernas è lana Betica, murice Tyrio, & cocco tinctas. 2 Ep. 43. l. 2. n. 2. 3 Indicos ſardon. & Scythicos ſmar. 4 Aureos nummos effigie domini Domitiani ſignatos. Al. *Numeros*. 5 Quæ te deglabras, ſpolias, & expilas. 6 Cave, ne tuus hic amator Lupercus te reddat Lupercam, ideſt nudam. * erant autem Luperci ſacerdotes Romulo, & Remo deſtinati, qui Februantes diſcurrebant nudi per urbem, obviarum. fœminarum manus hœdinis pellibus verberantes. vide Juv. Sat. 2. ℣. 141. & quæ ibid. adnotavimus.

Ad Pudentem. XXIX.

1 OBſtat, care Pudens, noſtris ſua turba libellis:
Lectoremq; frequens laſſat, & implet opus.
2 Rara juvant. primis ſic major gratia pomis:
3 Hibernæ pretium ſic meruere roſæ.
4 Sic ſpoliatricem commendat 5 faſtus amicam,
Janua nec juvenem ſemper aperta tenet.
6 Sæpius in libro memoratur Perſius uno,
Quam levis in tota 7 Marſus Amazonide.

1 Libelli fortaſſe mei nimis multi nocent gratiæ ipſorum lectori faſtidium parientes propter numerum. 2 Quæ rara, cara. 3 Lib. 10. ep. 93. l. 6. ep. 80. 4 A raritate, & caritate. 5 Superbum faſtidium meretricis magnum poſcentis pretium, & amatorem rarius admittentis facit, ut majori in pretio ſit, & gratior. Ovid. Amorum l. 1. eleg. 8. & de arte lib. 3. 6 Gratior eſt parvus liber Satyrarum Perſii, quam ingens volumen Marſi, quo bellum Herculis ſcripſit contra Amazonas, quod Amazonida inſcripſit. 7 Credo ego alium hunc fuiſſe Marſum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit l. 7. epigr. 28. & l. 8. epig. 56.

Tu quoque de noſtris releges quemcumque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris erit.

Ad Piſcatorem. XXX.

Bajano procul à lacu monemus
Piſcator fuge, ne 1 *nocens recedas.*
2 *Sacris piſcibus hæ natantur undæ,*
Qui norunt 3 *Dominum, manumque lambunt*
4 *Illam, qua nihil eſt in orbe majus.*
Quid quod nomen habent? & 5 *ad magiſtri*
6 *Vocem quiſque ſui venit citatus.*
7 *Hoc quondam Libys* * *impius profundo,*
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piſcem,
Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,
Bajanos ſedet ad lacus 8 *rogator.*
At tu dum potes innocens recede
Jactis 9 *ſimplicibus cibis in undas,*
Et piſces venerare 10 *dedicatos.*

1 Impius, ſacrilegus, namque--- 2 --- hic ſacri ſunt piſces, Domitiano Deo dedicati, quos neque piſcatori fas hamato ambire munere; neque coco in jus vocare. ſed alibi item ſacri habebantur quidam piſces. Oppian. & Ath. lib. 7. Ælia. l. 12. Animal. cap. 2. Var. de re ruſtica. 3 Domitianum. 4 Domitiani. 5 Simile refert Ælianus l. 8. Animal. c. 4. 6 Non habere meatus, & foramina auditus, audire tamen ſcribunt Ariſtot. l. 4. Animal. & Plin. l. 10. c. 70. 7 Afer quiſpiam auſus hic piſcari, repente ex ſacrilego piſcatore factus eſt cæcus mendicus. miraculum hoc olet Poetam. * Al. *improbus*. 8 Προσαίτης, mendicus. 9 Non hamatis, non medicatis. 10 Ut num. 2. ſupra.

Ad Hippodamum. XXXI.

Quod cupis in noſtris dicique, legique libellis,
Et nonnullus honos creditur eſſe tibi:
1 *Ne valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,*
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes 2 *averſo fonte ſororum*
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit.
3 *Quod nec Melpomene,* 4 *quod nec Polyhymnia poſſit,*
5 *Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.*
Ergo aliquod 6 *gratum Muſis tibi nomen* 7 *adopta.*
Non ſemper belle dicitur Hippodamus.

1 Ep. 5. l. 2. num. 1. 2 Quod averſantur Muſæ, neque facile in verſum admittant propter contumaces ejus ſyllabas. 3 Elegiaco verſu dicere vix eſt, cui præeſt Melpomene ---- 4 ---- Nec lyrico; qui eſt Polyhymniæ --- 5 --- Nec Heroico, vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum, & Heroum laudes canit. Muſambertius contendit non tam propter ſyllabas contumaces, quam ſignificationem abhorrere nomen Damaſippi à mollioribus Muſis, quibus cum *equorum domitore* nihil. 6 Mitius, & verſui aptius. 7 Aſſume pro tuo.

¶ De

De ape electro incluſa. XXXII.

ET 1 latet, & lucet 2 Phaetontide condita gutta,
Ut videatur apis 3 nectare clauſa ſuo.
4 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
5 Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

1 Incluſa eſt. 2 Electro. ſupra ep. 25. nu. 2. 3 Melle, cujus colorem refert flavum electrum. 4 Ob ſtrenuos in mellificiis labores merita eſt nobile hoc ſepulchrum. 5 Epigr. 59. infra. & epig. 15. l. 6.

Ad Soſibianum. XXXIII.

PLena laboratis habeas cum ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil?
Edent heredes, inquis, mea carmina. quando?
** Tempus erat jam te, Soſibiane, legi.*

* Quorſum tibi poſthuma laus, quam non es ſenſurus? quin vivus laudis tuæ dulcedine fruere. Sed & ab ambiguo imprecatur Soſibiano mortem præſentem. Morere (inquit) extemplo, ut poſſis legi.

Ad Attalum. XXXIV.

SOrdida cum tibi ſit: verum tamen, Attale, dicit
Quiſquis te niveam dicit habere togam.*

* Non colore nitentem, ſed calore deſtitutam, & frigus intromittentem. ambiguitatem *nivis* habuiſti ep. 34. l. 3. potuit de Horatii lacernis ſupra ep. 2. ſed vereor, ne frigidè nimis pro acumine Martialis. Immo, defloccatam, detritam, cujus nuda fila albent. ut ep. 50. l. 7.

De pugna damarum. XXXV.

FRontibus adverſis 1 molles concurrere damas
Vidimus, 2 & fati ſorte jacere pari.
3 Spectavere canes prædam: ſtupuitque ſuperbus
Venator, 4 cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde 5 leves animi 6 tanto caluere furore?
Sic pugnant 7 tauri, 8 ſic cecidere viri.

1 Imbelles. infra ep. 74. 2 Et concurrentem utrumque concidiſſe. 3 Otioſi ſpectatores ſolitæ prædæ. 4 Neutrum ſupereſſe, in quem exerceret cultrum ſuum venatorium. 5 Timidi. 6 Domitiani ſcilicet numine impulſi. adulatorie. 7 In arena commiſſi. 8 Sic corruunt ſæpe mutuis vulneribus gladiatores.

Ad Olum. XXXVI.

CAna eſt barba tibi: nigra eſt coma: 1 tingere barbam
Non potes. hæc cauſa eſt; ſed potes, Ole, comam.

1 An quod minus commode tegi poſſet artificium hoc in barba, quam coma? an quia raſus, vel ad cutim tonſus? an quia morbo Charini laboraret, ep. 78. l. 1. & hinc ſtatim dilueretur fucus?

F 3 Ad

Ad Afrum. XXXVII.

*CEntum 1 Coranus, & ducenta 1 Mancinus,
Trecenta debet 1 Titius, 2 hoc bis 1 Albinus,
Decies 1 Sabinus, alterumque 1 Serranus.
Ex 3 inſulis, fundiſque 4 tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducena 5 Parmenſi,
*Totis diebus Afer hoc mihi narras:
Et teneo melius iſta, quam meum nomen.
6 Numeres oportet aliquid, ut pati poſſim.
Quotidianam refice nauſeam nummis,
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

* Inanis divitiarum oſtentator me uſque obtundis recitatione tuorum, quos nominas, debitorum, penſionum, & redditunm, inquiens. *Centum, Coran. &c.* 1 Debitoris nomen. 2 Sexcenta M.H.S. 3 Domus in civitate, quæ ſolæ ſtant non aliis contiguæ, inſulas appellabant, & ſub Imperatoribus quaſvis ædes locatitias. 4 Tricies centena M.H.S. integrè. plenè. ut *plenum vicies*, ep. 100. l.1. 5 Pecus, & lana Parmæ multum laudabantur. 6 Nolo mihi numeres debitores hos tuos, & reditus, ſed mihi numera pretium moleſtiæ, & patientiæ in audiendis vanis tuis oſtentationibus.

Ad Gallam. XXXVIII.

GAlla nega: ſatiatur amor, niſi gaudia torquet:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Lena Ovidiana; *Sæpe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullum patiendi colligat uſum, &c.* eleg. 8. lib. Amor. 1. & ipſe Poeta 3. de arte. *Dulcia non ferimus: ſucco renovamur amaro, &c.* vide & epig. 82. infra, & 58. l. 1. & Auſonii ep. 38. & Anthol. l. 7. ep. Κιχλίζεις, &c.

Ad Charinum. XXXIX.

1 ARgenti genus omne comparaſti,
2 Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus 3 Phidiaci toreuma 4 cæli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi 5 vera 6 Graniana,
Nec quæ 7 Callaico linuntur auro,
Nec menſis 8 anaglypta 9 de paternis.
Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas, Charine, 10 purum.

1 Facti ſc. i. vaſorum argenti. 2 Gloriaris te habere, vel diligenter, & anxie tibi comparaſti vaſa archetypa cælata, & elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius l. 34. cap. 8. 3 Lib. 3. ep. 35. 4 Stili Sculptorii. 5 Non adulterina P. Pithoeus c. 16. l. 1. Adverſar. legit *Bera*. alii habent *Vaſa*. 6 Alii legunt *Gratiana*, ex Plin. l. 33. c. 11. 7 Hiſpanico deaurantur metallo. ut ep. 95. l. 14. 8 In aſperitatem exciſa, aſpera ſignis exuberantibus. 9 Laudantur quippe ab antiquitate ipſa. 10 Hic epigrammatis acumen, & ſcopus. *purum* enim argentum dicebatur *non cælatum*: ſed ab ambiguo exprobrat Charino (ep. 78. l. 1.) oris impuritatem, à quo vaſa hæc omnia conſpurcabantur, &, ut ita dicam, impurabantur.

¶ Ad

¶ Ad Poſthumum. XL.

* ATria 2Piſonum 3ſtabant cum * ſtemmate toto,
Et docti Senecæ 4 ter numeranda domus;
Prætulimus 5 tantis ſolum te, Poſthume, 5 regnis:
Pauper eras, * & eques, 6 ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeravi, Poſthume, brumas:
Communis nobis 7 lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam 8 perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Poſthume, quid facias.
Nil facit, & ſerum eſt alium mihi quærere regem.
10 Hoc fortuna placet? Poſthumus impoſuit.

* Vide ep. 90. l. 2. n. 5. 2 Clariſſimæ familiæ Rom. 3 Florebat illa domus, patebatque mihi ad amicitiam, & patrocinium. 4 Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philoſophum, atque Lucanum nepotem. *vel*, propter 3. filios Rhetoris, Annæum, Gallionem, ſeu Novatum, & Melam. alii dici volunt, quaſi *valde numeranda*, quam vim apud Græcos habet τρὶς. 5 Patrociniis, & patronis illis ditioribus, & nobilioribus. * Scriv. legi vult, *ſed eques*. 6 Te perinde ac conſul, ſeu conſularis eſſes, colui. 7 Diſcubitoriis. 8 Diminuere tibi, & erogare in amicum veterem. *Vel*, jam me donando potes ſervare, vel non ſubveniendo perdere. 9 Patronum. 10 Itane ò Fortuna? an in hoc ditaſti Poſthumum? certe & me, & te credo fefellit, ac veluti proles Poſthuma rupto teſtamento fratribus imminuit rem.

In male recitantem. XLI.

QVid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt noſtris auribus illa magis.

Focalibus è faſciis laneis muniebant fauces recitaturi adverſus ravim. quæ auditoribus magis convenire jocatur Poeta ad aures obſtruendas, ne male recitantem audiant. alluſum videtur ad id Xenocratis; *Pueris adverſum turpia dicta potius muniendæ aures follibus, quam athletis adverſum ictus adverſariorum*. Laertius, vide ep. 142. l. 14.

Ad Flaccum. XLII.

SI quis forte mihi poſſet præſtare 1 roganti:
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
2 Niliacis primum pueris naſcatur in oris:
3 Nequitias tellus ſcit dare nulla magis.
Sit nive candidior: 4 namque in Mareotide fuſca
Pulchrior eſt, quanto rarior, iſte color.
Lumina ſideribus certent, molleſque 5 flagellent
Colla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.

1 Pretio proſtitutum. ep. 7. & 9. lib. 9. 2 In Ægypto. Mareotis autem lacus eſt Ægypti. 3 Laſciviam, & improbitatem Veneream, Juv. Sat. 15. V. 45. vide ep. 62. l. 3. n. 4. 5 Namque inter Ægyptios, qui omnes fere fuſci ſunt, majori in pretio eſt, quo quis ſit candidior. 5 Dimiſſæ, & diffuſæ fluant per colla, non crobylis, annulis, aut cirris calamiſtratæ.

 6 Frons

6 Frons brevis, atque 7 modus breviter ſit naribus (uncis:
8 Pæſtanis rubeant æmula labra roſis.
9 Sæpeque nolentem cogat, nolitque volentem.
Liberior domino ſæpe ſit ille ſuo.
10 Et timeat pueros, excludat ſæpe puellas.
11 Vir reliquis, uni ſit puer ille mihi.
12 Jam ſcio, nec fallis: nã me quoq; judice verũ eſt;
Talis erat, dices, noſter Amazonicus.

6 Frons tenuis veteribus in laude. 7 Sit modus naribus breviter, id eſt, modice uncis. 8 In Pæſto Lucaniæ oppido bis in anno proveniebant roſæ. 9 Grata petulantia, & protervitate. l.5. ep.47. & 84. & ſupra 38. 10 Zelotypia teſtetur amorem. 11 Aliis neget, mihi ſoli det. 12 Reſpondet voto ſuo Poeta ex perſona Flacci, cujus puerum Amazonicum talem fuiſſe dicit.

In Coracinum. XLIII.

NOn dixi, Coracine, te cinædum;
Non ſum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
1 Iratam mihi 2 Pontiæ 3 lagenam,
Iratum 3 calicem mihi 4 Metili.
Juro per 5 Syrios tibi 5 tumores,
Juro per 6 Berecynthios furores.
7 Quod dixi tamen hoc leve, & puſillum eſt,
Quod notum eſt, quod & ipſe non negabis:
8 Dixi te, Coracine, cunnilingum.

1 Supple *precor, habeam*, aut *experiar*. Imprecationis formula. 2 Veneficæ. ep.34. l.2. n.4. 3 Vas, quo miſcetur venenum. ep.69. infra n.4. & l.12. ep.93. 4 Venefici. Vel etiam putidi, cui foetebat anima. 5 Cl. I. Seldenus cap. 3. Syntagm. 2. de Diis Syris. Beroaldus annot. c.25. intelligit tumores, & vibices à cultris, & flagris, quibus ſacerdotes Cybeles (quam deam Syriam eſſe volunt) ſe ſauciabant. Ego autem cenſeo magis dici tumores illos, ulcera, & morbos, quibus credebatur irata Iſis inflare pejerantes, ex mente Perſii, Sat. 5. ℣. 187. ut & --- 6 --- Furores, quibus incitati Berecynthiæ matris Cybeles ſacerdotes cultris ſibi lacertos, pectus, & humeros ſecant. 7 Al. *Quid dixi tamen? hoc leve, &c.* 8 Negabat levius, fatetur Sarcaſtice, quod gravius eſt. ſic Junius Baſſus, referente Quintiliano l.6. c.4. non dixi (inquit) te calceos veteres vendere; ſed emere ſolere dixi.

De Veſuvio monte. XLIV.

HIc eſt pampineis viridis modo 1 Veſvius umbris,
Preſſerat hic madidos nobilis uva 2 lacus.
Hæc juga, quã 3 Nyſe colles, plus Bacchus amavit:
Hoc nuper 4 Satyri monte dedere choros.

1 Veſuvius, mons Campaniæ, vini optimi fertiliſſimus. 2 Qui excipiunt vina prælo expreſſa, epig.27. li.7. n.7. 3 Indiæ montis Bacchi natalibus, & itineribus clari. 4 Bacchi comites.

5 Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi:
5 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
6 Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favilla:
7 Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

5 In Veſuvio monte duo erant fana, Veneris, & Herculis.

6 De hujus montis incendio, quo periit, Plinius Nat. hiſtoriæ anthor, vide Plin. Jun. epiſt. 16. lib. 6. 7 Et ipſos Deos pœnituit hujus incendii. Hyperb.

¶ Ad Phœbum. XLV.

1 HÆc tibi pro nato plena dat lętus acerra,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
2 Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: ſic te tua diligat 3 arbor,
Gaudeat & 4 certa virginitate ſoror:
Perpetuo ſic 5 flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ 6 Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

1 Hoc tibi thus large adolet pro ſalute filioli ſui Parthenius, qui in Palacio ſervit Imperatori Domit. à cubiculo. Suet. Domit. c. 16. & 17. 2 Ut Burrus filius ſuus quinquennis, & novum auſpicatus luſtrum, multa vivat luſtra. uſurpatur autem Olympias pro ſpacio quinque annorum, ut luſtrum, quamvis quarto expleto anno, quinto ineunte, Olympici ludi fierent; unde Græcis annorum ratio. 3 Sic MS. noſter; *arbor*, Scriv. *Uxor*. vulg. Daphne, quam amabas. 4 Intaminata, intentata. *Vel*, quam colere ſtatuit. 5 Flore juventæ, vel ἴγλῳ. 6 Baccho, qui & intonſus fingitur, atque idem cum ſole. vide, quæ ad Senec. Hip. V. 751. & Oed. 405.

De Sabello. XLVI.

1 SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt. merito tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicatque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animoſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabæque 2 freſſæ,
Et thuris, piperiſque tres 3 ſelibræ,
Et 4 Lucanica 4 ventre cum Faliſco,
Et nigri 5 Syra 6 defruti lagena,
Et 7 ficus Lybica gelata teſta.

1 In Saturnalibus mittebantur amicis Xenia, ſeu munera. deridet Sabellum rabulam; qui ex vilibus muneribus in tantum ſuperbierit.

2 Fractæ, pellicula nudatæ; à frendeo. 3 A tribus ſc. miſſæ, vel etiam ab uno. ut τρία ἡμιωβόλια. Theophraſt. charact. περὶ ἀπονοίας, & hiſt. 2. τρία ἡμιπόδια. 4 Farciminis genus, Hicia item dicta, quod milites à Lucanis didicerunt, ut à Faliſcis ventrem porcinum condire. epigr. 35. l. 13. & Athenæ. l. 9. c. 5. 5. Vitrea. nam vitrum in Syria inventum. 6 Muſti ad dimidias decocti. 7 Ficus ſcilicet hybernæ, ut de Moeſianis Plinius l. 15. c. 18. quæ teſta figulina condebantur. epigr. 88 infra. & epigr. 52. l. 7. Sunt qui intelligunt ficus roſcido humore, quem preſſæ exudant, gelatas, deinde conſtipatas, denſataſque in teſta. Etſi huc non faciat, videſis tamen Jo. Barclaii Argenidem l. 5. de artificioſa ratione gelandi, glacieque incruſtandi poma in Africa.

8 Quæ luxurioſis in deliciis. Athenæus l. 2. c. 22. Dioſ. c. 9. l. 2.
9 Et ſynthesis ſeptem conſtans poculis, *a neſt of ſeven cups.*

Cum 8 bulbis, cochleiſque, caſeoque,
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax olivæ,
9 Et craſſo figuli polita cœlo
Septenaria ſynthesis Sagunti,
Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et 10 lato variata mappa clavo.
11 Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

ſectilibus ex argilla Saguntina rudi Hiſpani figuli torno factis. *Cælum* autem, & *toreuma* transfert per Ironiam à nobilioribus operibus. ep. 39. ſup. n. 4. 10 Mappæ item in Saturnalibus mitti ſolitæ. l. 5. ep. 18. n. 2. atque hæ ad limbum purpureis, vel aureis clavis variabantur. 11 An non ex his muneribus tantis juſta Sabello fuſtus cauſa? *Scoptici.*

De Phaethonte. XLVII.

Encauſticè ars eſt pingendi,

ENcauſtus Phaethon tabula depictus in hac eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

ſcalpendique in cera, vel ebore ſtylo ignito ab ἐγκαίω, Plin. l. 35. c. 11. Quum itaque picto Phaethontis fulmine flagrantis effigiem expreſſerit in cera ab ignito cœlo, ceu ſtylo liquefacta per jocum dicit Poeta Phaethonta fieri δίπυρον, bis ignitum.

In Papilum. XLVIII.

1 Vide ep. 72. l. 2.
2 Si enim pœniteat facti, cur ultra pateris? immo à deſiderio lachrymæ tuæ.

1 PErcidi gaudes: percifus, Papile, ploras.
2 Cur, quæ vis fieri, Papile, facta doleſt?
Pœnitet obſcœnæ pruriginis? an magis illud
Fles: quod percidi, Papile, deſieris?

Ad Flaccum. XLIX.

1 Qui tragica, aut epica ſcribit, argumenti fabuloſi, de Tereo, & Thyeſte, liberos ſuos edentibus, de Dædali fuga, atq; Polyphemi immanitate. 2 Icaro. 3 Cera aptatas, & à ſole liquefactas. 4 Argumentum cothurnatum, & verba ventoſa, turgida, ampulloſa, nugæ bullatæ. 5 Stylo tragico. eſt enim Syrma ea veſtis pars, quæ oblonga ſolum verrit, qualem in tragœdiis induti reges, & heroes trahebant per theatra.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata,
Qui tantum luſus illa, jocoſq; putas. (Flacce;
Ille magis ludit, 1 qui ſcribit, prandia ſævi*
*Tereos: aut cœnam, * crude Thyeſta, tuam:*
Aut 2 puero 3 liquidas aptantem Dædalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis 4 veſica libellis:
Muſa nec inſano 5 ſyrmate noſtra tumet.

Illa.

Illa tamen 6 laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, ſed 7 iſta legunt.

6 Tanquam jucunda, ſublimia, & grandia. 7 Hæc epig. quæ brevia, acuta, & in uſum vitæ ſalſa. epig. 3. l. 8. n. 14.

In Thaidem. L.

QVid me, Thai, ſenem ſubinde dicis?
1 Nemo eſt, Thai, ſenex ad irrumandum.

1 Namque hic non tanta vi opus eſt, & ad hoc genus libidinis pronior eſt ſenectus, ut de Tiberio Suet. c. 44. & Juven. Sat. 10. V. 208. & ipſam Thaidem arguit magis gaudere vitio fell.

Ad Cæcilianum. LI.

1 CVm tibi non eſſent ſex 2 millia, Cæciliane,
Ingenti late vectus es 3 hexaphoro.
Poſtquam 4 bis decies tribuit 5 dea cæca, ſinumque
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dì reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

1 Vide ep. 100. & 104. l. 1. quæ ejuſdem cum hoc ſunt argumenti. 2 Seſtertiũ. 3 Ep. 81. l. 2. 4 Vicies centena M. H. S. 5 Fortuna, quæ, ac ſi cæca eſſet, inique diſtribuit munera. 6 Sic ep. dict. 104. l. 1.

In Hedylum. LII.

1 GEſtari junctis niſi deſinis, Hedyle, 2 capris:
Qui modo 3 ficus eras, jam 4 caprificus eris.

1 De geſtationibus vide ep. 13. l. 1. n. 8. 2 Forte capris ad eſſedum junctis, ut ep. 105. l. 1. de pardis, cervis, &c. & de Heliogabalo canibus junctis vecto refert Lampridius. ſunt tamen, qui has capras fuiſſe meretrices autument. 3 Ficoſus, fici morbo laborans. 4 Sæpe jocum petit Poeta ab hujuſmodi compoſitione, & (ut dicam) à diviſis ad conjuncta. ut illud de ἀργο-nautis. ep. 66. l. 3. hic autem vocum apta juncturã, non eadem ſenſus argutia. niſi forte ominetur illum hinc futurum valde ficoſum ex compoſitione intenſiva τȣ̃ capri, ut Græcis in uſu βȣ̃, & ἵππω. vel qui modo fertilis eras, mox eris ſterilis.

Ad Coſmum. LIII.

HVnc, quẽ ſæpe vides 1 inter 2 penetralia noſtræ
Pallados, & templi limina, Coſme, novi,
Cum 3 baculo, 3 peraq; ſenem: cui cana, putriſque
4 Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit:

1. In porticibus templi. 2. Templum Minervæ Flavianæ à Domitiano conditum. 3 Quæ Cynicorum tota ſupellex. epigr. 81. libr. 14. 4. Horret. Vel. ſ. eſt putris. πώγων μυσόβης.

5 Ceres quem 6 nudi tegit uxor 7 abolla grabati,
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
8 Non eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

5 l.1. epig. 93. n.4. 6 Grabati alias inveſtis. relicti ſcilicet nudi, & ſine ſtragula. ubi Cynicus ſumpſiſſet pallium ſuum. 7 Pallium, quod illi uxoris loco eſt, quocum cubabat. ſic l.14. ep. 119. n.4. 8 Non profitetur diſciplinam Cynicam, ſed mere in canem degeneravit. ep.93. l.11. κύων γάρ ἐϛι, ϗ εὔχεται καλεῖσθαι. Ulpianus apud Athenæum, lib.3. cap. 7. & cap. 28. vide & Luciani βίων πρᾶσιν, & Α᾽πολογ. ιβ. κεφ. β. ubi πρωτοκύων dicitur Cynicus. & Arriani Epictet. περὶ κυνισμοῦ.

Ad Colinum. LIV.

O Cui 1 Tarpejas licuit contingere 1 quercus,
Et meritas 2 prima cingere fronde comas:
Si ſapis, 3 utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi ſemper adeſſe putes.
4 Lanificas nulli tres exorare 4 puellas
Contigit; obſervant, quem ſtatuere, diem.
Divitior 5 Criſpo, 6 Thraſea conſtantior ipſo.
Lautior & 7 nitidoſis Meliore licet:
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſoſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus 8 una ſecat.

1 Coronam quernam in quinquennali certamine triplici, muſico, equeſtri, gymnico, inſtituto à Domitiano in honorem Jovis Capitolini. ſupra ep.1. n.8. ſed & querna coronabantur vates magni, heroici ſcilicet. 2 Nobiliſſima, Jovi ſacra, ab Imperatore data. 3 Ad voluptates, & vitæ hujus gaudia. ſic ep.16. l.1. n.4. & n. 5. Anthol. l. 2. c.47. 4 Parcas, quibus fili vitæ ducendi, & abſolvendi modus, & cura. 5 Neronis vitrico, cujus opibus Nero ditatus eſt. 6 Ep.9. l.1. n.1. 7 Splendido, & lauto Meliore, nobili ex epiced. 2. ſylvæ Papinii, & epitaphio Glauciæ. 8 Atropos. Vel etiam Lacheſis. ut ep.89. n.2.3. & 86. l.9.

Ad Lucium. LV.

LUci, gloria temporum 1 tuorum,
Qui 2 Grajum veterem, Tagumque noſtrum
3 Arpis cedere non ſinis diſertis;
4 Argivas generatus inter urbes
5 Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut 6 libidinoſæ
7 Ledæas Lacedæmonis 7 palæſtras.
8 Nos Celtis genitos, & ex Iberis

O Luci, nobilis Poeta Hiſpane, qui non cedis Horatio Venuſino lyræ gloria, qui æque celebras lyrico carmine Hiſpaniæ flumina, ac Horatius ſuam Apuliam. 1 MS. B. *meorum*. 2 Fl. Hiſp. 3 Civitati Apuliæ. 4 Celebrent Græci vates urbes ſuas, nos Hiſpani noſtras. 5 Imitatio Horatiana, *Laudabunt alii claram Rhodon, &c.* Ode 7. l.1. 6 Quia Veneri conſecratæ, vel propter gymnicam puellarum luctam, vel propter Helenam. 7 Luctas Lacænarum, *Vel*, propter Caſtorem, & Pollucem athletas filios Ledæ. 8 Nos Celtiberos ex Celtis, Gallis, & Iberis miſtos.

Noſtra

*Noſtræ * nomina * duriora terræ*
9 *Grato non pudeat referre verſu:*
10 *Sævo Bilbilin optimam* 10 *metallo,*
Quæ vincit 11 *Chalybaſquê,* 12 *Noricoſque,*
*Et ferro * Plateam ſuo* 13 *ſonantem,*
Quam fluctu tenui, ſed inquieto
14 *Armorum Salo temperator ambit:*
** Tutelamque,* 15 *choroſque * Rixamarum,*
Et 16 *convivia feſta * Carduarum,*
*Et textis * Peteron roſis rubentem,*
Atque antiqua patrum theatra 17 ** Rigas;*
*Et certos jaculo levi * Silaos,*
18 *Turgentiſque lacus, * Petuſiæque*
Et parvæ vada pura 19 ** Vetoniſſæ,*
*Et ſanctum * Baradonis ilicetum,*
Per quod vel piger ambulat viator;
Et quæ fortibus excolit juvencis
*Curvæ Manlius arva * Matineſſæ.*
20 *Hæc tam ruſtica, delicate lector,*
Rides nomina? rideas licebit.
Hæc tam ruſtica malo, quam Bitontos:

* Aſpera: Flu. & oppidorum Celtib. nomina, quæ mox ſequentur ſub hac nota *. 9 Gratiam patriæ referente. 10 Ferro. ep. 50. l. 1. n. 3. & epi. 18. l. 12. 11 Pop. ad Pontum fere Euxinum. 12 Popul. Germaniæ Æni fl. & Danubii accolas. 13 Infodinis, & ſectaris, vel officinis ferrariis: *Dum tonat adſtricta ſemper domus ignea maſſa.* 14 Ep. 50. l. 1. n. 11. 15 Choreis gaudentes Rixamaros. 16 Lautiores Carduarum cives. 17 Alii legunt *riſas*. quod priſci juxta ripas ederent ſpectacula, & aurigationes. 18 MS. Bodl. *Tiruntique locus.* 19 Al. *Veroniſſæ*. aliis *Toveniſſæ*. 20 Et tamen hæc nomina Celtib. minus dura ſunt, & horrida, quam *Birontum*. q. d. cur tibi Romane lector delicate diſpliceat, vel aſperitas nominum, vel inculta provincia Celtib. cum & nominis barbarie æque offendat, fertilitate ſane, & dignitate his longe cedat, Bituntum viliſſimum Apuliæ oppidum.

¶ In Gargilianum. LVI.

MUnera quod ſenibus, viduiſq; ingentia mittis,
Viſ te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
1 *Qui potes inſidias dona vocare tuas.*
2 *Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:*
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare docebo,
Si neſcis: 3 *dona, Gargiliane, mihi.*

1 Qui munificentiæ titulo inſignis hamos, quibus orborum ſenum, ac divitum viduorum ineſcas hereditates. Sen. epiſt. 8. *Munera iſta fortunæ putatis? inſidiæ ſunt.* 2 Epigra. 18. l. 5. n. 9. 3 Munificus vere, & liberalis eris, ſi mihi, meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non poſſumus.

Ad Fauſtinum. LVII.

1 Ob delicias, & amœnitatem loci, atque laſcivientium ibi hominum frequentiam. epigr. 63. l. 1. n. 2. 2 E pumice, vel topho ſcaturientibus.

*D*VM nos blanda tenet 1 laſcivi ſtagna Lucrini;
Et qua 2 pumiceis fontibus antra calent:
3 *Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,*
4 *Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.*
5 *Horrida ſed fervent 6 Nemeæi 7 pectora monſtri:*
8 *Nec ſatis eſt, Bajas igne calere ſuo.*
Ergo 9 ſacri fontes, & littora 10 ſacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
11 *Herculeos colles gelida vos vincite bruma,*
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

3 Tu degis Tibure à Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburtus, & Corax, *Tibur Argeo poſitum colono*. Horat. ode 6. l. 2. 4 Quod ab urbe diſtat 20. M. paſſuum. 5 Sed fervet æſtus, ubi jam Sol Leonis ſignum ſubierit. 7 Qui fingitur ex Leone illo ab Hercule in ſylva Nemeæa cæſo in cœlum relatus. 7 In pectore enim Leonis eſt fulgentiſſima ſtella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellant. 8 Fontium enim fervori additur calor cœleſtis. 9 Bajani, nymphis ſacri, epigr. 3. l. 3. nu. 3. 10 Nereidibus, ut ſeq. verſu. Alii *gratæ*. 11 Vos ò Bajæ calore veſtro melius ſolvetis brumæ frigus, quam Tibur. l. 1. epigr. 13. nu. 1. Jam autem per æſtatis fervorem magis placet Tibur frigoris, & ventis expoſitum.

In Gallam. LVIII.

1 Alii, *Nam plorare pudet te puto, Galla, virum.*

*I*N *tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:*
1 *Num plorare pudet te, puto, Galla, virum?*

puto, Galla, virum. hac mente, adeo infamem ob impudicitiam fuiſſe Gallam vivente marito, ut turpe ſit illum jam deflere. Vide etiam, an huc faciat, quod narrat Eumolpus de matrona illa Epheſia apud Petronium.

¶ De vipera electro incluſa. LIX.

1 Ramis populi electriferæ, ut ſupra ep. 25. n. 2. vide ep. 52. ſupra n. 1. & l. 6. ep. 15.

1 *F*LENTIBUS *Heliadum ramis dum vipera 2 ſerpit,*
3 *Fluxit in obſtantem ſuccina 4 gemma feram:*
Quæ dum miratur 5 pingui ſe 5 rore teneri,
5 *Concreto riguit vincta repente 3 gelu.*
6 *Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,*
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

2 Al. *Repit.* 3 Artificium refert Poetice ad caſum. 4 Al. *Gutta.* 5 Sucoino. 6 E prœlio Actiaco fugiens Cleopatra in Ægyptum, ſe incluſit ſepulchro, quod ipſa ſplendidum extruxerat, unde extracta aſpidis morſu periiſſe putabatur. quod Poeta reſpicere videtur, cum viperæ tumulum conferat tumulo illius, quæ aſpidis morſu periit.

De Curiatio. LX.

1 ARdea, 2 ſolſtitio, Caſtranaque rura petantur,
* Quique Cleonæo ſidere fervet ager:
Cum Tiburtinas 3 damnet Curiatius auras,
Inter 4 laudatas ad Styga miſſus 4 aquas.
Nullo fata loco poſſis excludere: 5 cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

1 Petamus medio æſtatis fervore loca vel calidiſſima, & peſtilentia, Ardeam, Caſtrum Inui. Sic reſtituit Petr. Scriverius ex opt. libri fide, loco τῦ Paeſtanaque, tum quia receſſus amœnior, tum quia Ardeæ propius Caſtrum Inui. Cui adſtipulatur Ph. Cluverius l.3. c.5. Ital. * — Bajas ſupra ep.57. n.5. & 11. poſtquam in ſaluberrimo Tiburis cœlo periit Curiatius. 2 Æſtivo, ſic enim ſimpliciter poſitum ſignificat. 3 Morte ſua reddat infames. 4 Aquam Martiam, quæ ſe in Tiburtinam aperit. Plin.l.13.c.3. 5 Ubi fatalis hora venerit, ſaluberrimus locus, qualis eſt Tibur, vitam non magis conſervat, quam Sardinia inſula, cœli intemperie, & gravitate peſtilentiſſima, ob ſalinas, graves Auſtros, Solpugas venenatæ formicæ genus, ſeu Batbrachium.

In Mancinum. LXI.

DOnaſſe amicum tibi 1 ducenta, Mancine,
Nuper ſuperbo lætus ore jactaſti.
Quartus dies eſt, 2 in ſchola poetarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas 3 lacernas munus eſſe Pompillæ:
4 Sardonycha 5 verum, lineiſque ter cinctum,
Duaſque 6 ſimiles fluctibus maris gemmas
Dediſſe 7 Baſſam, Cæliamque juraſti.
8 Here de theatro, 9 Pollione cantante,
Cum ſubito abires, dum fugis, loquebaris
10 Hereditatis tibi trecenta veniſſe:
Et mane centum, & poſt meridiem centum.
11 Quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere jam crudelis, & ſile tandem.
Aut, ſi tacere lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra, 12 quod velimus, audire.

1 M. HS. 2 Ubi expectavimus recitationes. 3 A Pompilla tibi donatas lacernas. 4 Sic epig. 60. li.9. Al. *Sardonychas auro lineiſque ter vinctos*. Palatinus I. habet *Lichenitiſque cerytum*. forte legend. Lychnin, atque ceriten. quæ nomina gemmarum. Rutg. è Forte nigra, candida, minjata. vide Pli.l.37.c.12. 6 Smaragdos, Cyaneos, Beryllos, vel Cyriſtos. quæ laudem habent, ſi mari concolores. 7 Mulieres, ficta forte nomina. 8 Heri. *antique*. 9 Citharœdo nobili. Juven. ſat. 6. V.388. 10 Jure hereditario. 11 Ut mendaciſſimis, ac vaniſſimis narrationibus nos in dies enecare velis. 12 Te jacturam feciſſe aliquam, quod nobis auditu magis gratum, vel aliud quippiam, unde nobis lucrum.

De Lycori. LXII.

1 Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

1 Nigra Lycoris non magno in pretio Romæ ſeceſſerat Tibur. Jocatur Poeta illam eo migraſſe motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel ſervaret, vel redderet. quod de ebore teſtantur Plinius, Silius, & Propertius. ſic ep.12.l.7. 2 Epig.13.l.1.n.1.

De Cærelia. LXIII.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Bajas,
Occidit inſani crimine merſa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monſtra Neroni
Nec quondam juſſę præſtiteratis aquæ.

Cærelia quædam, & ipſa mater, à Baulis Bajas vecta perierat. arguit Poeta aquas criminis, & jacturæ gloriæ, quæ monſtro hoc ſimile imperium Neronis in matre ſua Agrippina (vide Suet.Neron.c.34. Tacit. Annal. 14. & Dionis Neron.) detrectaſſent illique, vel juſſæ pepercissent: hanc autem immeritam injuſſæ merſiſſent.

De hortis Julii Martialis. LXIV.

1 Juli jugera pauca Martialis
2 Hortis Heſperidum beatiora
3 Longo Janiculi jugo recumbunt;
Lati collibus imminent receſſus:
4 Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur ſereniore:
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc 5 ſeptem 6 dominos videre montes:
Et totam licet 7 æſtimare Romam,
Albanos quoque, Tuſculoſque colles,
8 Et quodcunque jacet ſub urbe frigus,
Fidenas 9 veteres, 10 breveſque Rubras,
Et 11 quod virgineo cruore gaudet,

1 Ad quem ep.1. & 82.l. 6.epig.16. & 71. lib. 7. & alias. 2 Ep.21.li. Spect.nu.3. 3 Porrigebatur enim ad pontem Milvium Janiculum, excelſus mons non procul ab Urbe, trans Tiberim ſitus. 4 In vertice Janiculi planities eſt, quæ colles ſuperat, ſerena, & ſuda, non nebulis, ut valles, tecta. hic Julii Mart. villa. 5 Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cœlium, Eſquilinum, Viminalem, Aventinum, quibus impoſita Roma rerum domina. 6 Al. *Domino*. i. e. Julio Mart. 7 Luſtrare oculis. 8 Et quæcunque loca frigida ſuburbana. 9 Roma enim antiquiores. 10 Oppid. parvum, forte Ulubras. 11 Nemus Dianæ Aricinæ, in quo fecerant ſacra non mitiora, quam Tauricæ Dianæ. Strab. l.5. cruor itaque, vel virginum cęſarum; vel Annæ Perannæ, quæ Didonis ſoror (ut habent fabulæ) Laviniæ inſidias fugiens ſe in Numicium flu. dedit præcipitem. ſeu (ut tradunt melioris fidei hiſtorici) anus Bovillis oriunde, quæ populo per ſeditionem in montem digreſſo cibum tulerit, ſeque poſtea ex alta feneſtra præcipitarit. vide Ovid.3.Faſt. Macrob.1.Saturn.c.12. & Tiraquell. ad l.3.Alexand.

Annæ

Annæ pomiferum nemus Terannæ.
12 *Illic Flaminiæ, Salariæque*
Geſtator patet, eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno,
Quem nec rumpere nauticum 13 *celeuſma,*
Nec clamor valet 14 *helciariorum.*
Cum ſit tam prope 15 *Milvius*, 16 *ſacrumque*
Lapſæ per Tiberim volent carinæ.
17 *Hoc rus (ſeu potius domus vocanda eſt)*
Commendat Dominus; tuam putabis:
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas 18 *Alcinoi pios penates,*
*Aut * facti modo divitis* 19 *Molorchi.*
20 *Vos nunc omnia parva qui putatis,*
Centeno 21 *gelidum ligone Tibur,*
Vel Præneſte domate, 22 *pendulamque*
Uni dedite Setiam colono:
23 *Dum, me judice, præferantur iſtis*
Juli Jugera pauca Martialis.

12 Ex hac villa proſpiciuntur eſſeda, & currus in via Flam. & Salaria: non tamen audiuntur, aut ſomnum interpellant. 13 Ep.66.l.3.n.3. 14 Qui navem adverſo flumine, vel qui navis anchoram, ſeu grave aliud pondus uno connixu, & mutuo hortatu moliuntur. 15 Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. 16 Pro Deo cultum. Virg.8.Æneid. & epig.3.l.3. nu.3. 17 Honeſtior, gratior, laudatior fit domus iſta à domino Julio Mart. viro hoſpitali. 18 Regis Phæacum, qui Ulyſſem enatantem benigno hoſpitio excepit. Hom. odyſſ.ζ. 19 Pauperis paſtoris, qui Herculem ad leonem Nemeæum occidendum venientem hoſpitio excepit. * quem *modo divitem factum* appellat Poeta, quod juxta Herculis fanum ſplendido luxu à Domitiano extructum, Molorcho ſacellum condiderat, & ipſum donariis ditatum. 20 *Epiphonema*. Ite jam avari Vectidii, quibus non ſufficiunt latifundia, quæ milvus oberret, ego vel toti Tiburi, Præneſti, & Setiæ pauca hæc Martialis jugera anteferò. 21 Supra ep.62. 22 In declivitate montis ſitam. 23 Malo jugerùm paucorum Julii Mart. quam totius Setini agri dominus eſſe.

De Philæni. LXV.

OCulo Philænis ſemper altero plorat.
*Quo fiat iſtud quæritis modo? * luſca eſt.*

* ἀπροσδοκήτως reſp. neque enim alterum habet.

Ad Linum, LXVI.

EGiſti vitam ſemper, Line, 1 *municipalem:*
Qua nihil omnino 2 *vilius eſſe poteſt.*

1 Frugalem, imo potè ruſticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida ſunt certa lege donata civitate, munerisque partem cum pop. Romano capiunt. 2 Alii *dulcius*, al. *durius*.

3 *Idibus*

3 Idibus, & raris togula eſt 4 excuſſa Kalendis:
Duxit & æſtates 5 ſynthesis una decem.
Saltus aprũ, campus leporẽ tibi miſit 6 inemptum.
Sylva gravis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina 7 rubens fudit 8 non peregrina cadus.
9 Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
10 Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Villica vel duri compreſſa eſt nupta coloni:
Incaluit quoties 11 ſaucia 12 vena mero.
Nec nocuit teſtis ignis 13 nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit 14 ulla ratis.
15 Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo.
16 Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
17 Dic, ubi ſit decies, mater quod avara reliquit?
Nuſquam eſt, 17 feciſti rem, Line, difficilem.

3 Calendis, & Idibus conveniebat ad publica ſacra populus togatus. in municipiis tamen rarior togæ uſus, Juv. Sat. 3. ℣. 171. & Plin. l. 7. epiſt. 8. 4 Explicata, ubi depromitur è veſtiario, ſeu prælo. alii *tibi ſumpta*. 5 Ep. 46. l. 2. n. 3. 6 Labore venationis tantum, non pretio quæſitum: *dapibus menſas onerabat inemptis*. Virg. 4. Georgic.
7 Figlinus ex argilla rubra. 8 Domi nata, in agris tuis.
9 Non tibi menſæ miniſter magno pretio emptus ex Græcia.
10 Sed villici pueri, & vernæ. ep. 50. l. 1. n. 21. 11 Ep. 67. l. 3. n. 2.
12 Libidinis inſtrumentum. ep. 46. l. 6. 13 Nec æſtus per dies caniculares agros, & ſegetes exuſſit. 14 Tua. 15 Non teſſeris, aut aleis rem decoxiſti. à talis vero tanquam à minore luſu incipiebant, mox incaleſcentibus luſoribus proferebantur teſſeræ.
16 Sed aleæ tuæ pignora fuere nuces. de quibus vel pueri ludunt.
17 Cum itaque frugaliter vixeris veſtitu, victu, miniſterio, & Venere; cum nec igni, nec cœli inclementia, nec naufragio, neque alea jacturam feceris, demiror, unde ad paupertatem ſis redactus.
18 Cujus ratio non facile apparet, & tamen apparet te *rem familiarem* feciſſe tenuem, & decoxiſſe.

In Prætorem. LXVII.

PRætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
*Orabat * cana notus amicitia.*
1 Dicebatque ſuis hæc tantum deeſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere 2 juſtus eques.
Prætor ait: ſcis me 3 Scorpo, 3 Thalloque daturum;
Atque utinam centum millia ſola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah 4 male divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, 5 equo?

* *Cara* alii. ut ep. 16. lib. 1.
1 Dicebatque hanc ſummam ſibi deeſſe ad cenſum equeſtrem, ſcilicet quadringenta Seſtertia, noſtræ monetæ 3125. l. ut intra 14. Ordines ſedens Domitiano Imp. advenienti plauderet. ep. 34. l. 6. Solere autem dari ad implendas equeſtres facultates teſtatur Plin. ep. 19. l. 1. 2 Integro cenſu Equeſt. ex lege Roſcia. 3 Nobili agitatori. ep. 50, 53, & 74, l. 10. & Lipſ. l. 1. epiſt. quæſt. 5. epiſt. 4 Quæ uſum divitiarum neſcit. 5 Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo, Thalloque. *Vel*, An homini, qui nihil aliud novit, quam equos agitare, plus dabis, quam honeſto equiti? vide ep. 26. l. 5. Vel etiam ſtatuæ equeſtri erigendæ? ut ep. 26. l. 5.

Ad Sextum. LXVIII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem, invitor, Sexte, an ut invideam?

Vide epig. 7. libr. 3. unde huic lux.

Ad Papilum. LXIX.

TU 1 Setina quidem ſemper, vel 1 Maſſica ponis,
Papile: 2 ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus 3 cœlebs quater eſſe 4 lagena.
Nec puto, nec credo, Papile, 5 nec ſitio.

1 Vina nobilia, è Setia, & Maſſico in Campania. 2 Immo veneno miſta eſſe fama eſt. 3 Viduus 4. uxoribus veneno ſublatis. de voce cœlebs vide quæ ad Senec. Hippolyt. ℣.230. 4 Supra ep.43.n.3. 5 Nolo tamen bibere, malo enim famæ, quam experientiæ fidem habere.

De Ammiano. LXX.

NIhil Ammiano, præter 1 aridam reſtem
Moriens reliquit 2 ultimis pater 2 ceris,
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus 3 mortuum patrem nollet?

1 Meram reſtem, qua ſe perditæ luxuriæ filius ſuſpenderet. 2 Ultimo teſtamento, vel ima cera teſtamenti, cum in prioribus nominaſſet alios heredes. 3 Cujus morte nihil præter reſtim ad eum devenit, cujus mortem expectabat, & forte ne expectarat quidem. vide epig. 10.l.3.

Ad Sophronium Rufum. LXXI.

QUæro diu totam, Sophroni Ruſe, per urbem
Si qua puella neget: nulla puella negat.
Tanquam fas non ſit, tanquam ſit turpe negare,
Tamquam non 2 liceat; nulla puella negat.
Caſta igitur nulla eſt? caſtæ ſunt mille. quid ergo
Caſta facit? 3 non dat; non tamen illa negat.

1 Natura ſua. 2 Facultate aliena. 3 Mercedem. *Vel*, non ultro dat, ſed rogata non negat. unde apparet verum eſſe illud Ovidii, *caſta eſt, quam nemo rogavit*.

Ad Quinctum. LXXII.

EXigis, ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, ſed habet 1 bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam 2 tam fatue: 3 nec ego.

1 Clarus præfatione Quintiliani. & ep. 3. l.13. n.2. 2 Qui emam nugas. 3 Qui donem fatuo. ep.118. l.1. num.11.

¶ De Veſtino. LXXIII.

CUm 1 gravis extremas 2 Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas,
Ultima volventes orabat penſa ſorores,
Ut traherent parva ſtamina 3 pulla mora.
4 Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes à luce receſſit:
Seque 5 mori poſthac credidit ille 5 ſenem.

1 Gravi morbo affectus. 2 Filius Veſtini, qui in conſulatu præter culpam à Nerone mori juſſus eſt. 3 Nigra, quæ mortem minentur. ep. 58. l. 6. ut contra *alba*, ubi vitam Parcę protrahunt. Juve. Sat. 12. V. 65. 4 Non vitæ deſiderio moram hanc orabat, ſed ut bona ſua amicis divideret. 5 Morti maturum. ſic ep. 53. l. 10.

De Damis. LXXIV.

1 ADſpicis, imbelles tentent quam fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? 2 mitte canes.

1 Supra ep. 35. 2 A paradoxo. canibus, qui alias damis exitio ſunt, immiſſis, dirimetur prælium damarum ad perniciem inter ſe furentium. ſic ep. 49. l. 1.

¶ De Nigrina. LXXV.

O Felix 1 animo, felix Nigrina 2 marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus,
2 Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio, participique viro.
Arſerit 3 Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor 4 Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
5 Tu melius certo meruiſti pignore vitæ,
6 Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

1 Tuo. id eſt, vitę tuę, quæ vel ſine animæ tuæ jactura plus marito profuiſti, quam Evadne, & Alceſtis pro, & cum ſuis morientes. namque ---- 2 --- Tu marito tuo, cui lege non licuit patrimonium uxoris caducum participare, è qua liberos non procreaſſet, liberaliter impertiiſti à patre tibi relictos cenſus. ſic enim malo legere, quam *ſenſus*, ut vulgo. 3 Quæ ſe in rogum Capanei conjugis injecit. Ovid. 3. de Arte, & Papin. lib. 12. 4 Quæ conjugis Admeti mortem ſua redemit. *fab. nota*. 5 El. *certæ*. Juv. *Certę meruiſti pignora vitæ*. 6 Ut ep. 9. l. 1. & ep. 57. l. 11.

In avarum amicum. LXXVI.

MIllia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti:
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

Quoniam tu tibi caves, dimidiato, quod petebam (vide ep. 76. l. 1.) ego neceſſitati meæ conſulam in poſterum petendo geminum ejus ſummæ, qua mihi opus fuerit.

¶ In

¶ In Zoilum invidum. LXXVII.

NUnquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede,
Cauſſa eſt quæ ſubiti, novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

Paupertati, quæ mihi hactenus cordi, & in votis erat, jam renuncio; mutato conſilio, & voto, diteſcere volo. nec alia de cauſa, quam ut ii, qui rebus meis modice lætis invident, lætiſſimas ubi viderint, invidia rumpantur, aut ad laqueum fugiant.

In Varum. LXXVIII.

AD cœnam nuper Varus me forte vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

Ejuſdem argumenti vide epi. 44. l.1.ep.59. l.3. & ep.68. l.4. *Abjudicant hoc epigram. Martiali.* Nec injuria, quod Adr. Junius, ut & quædam alia, adoptavit primus. Ἀργυρέῃ λιμῷ τις ἐς εἰλαπίνην με καλέσσας Ἔκτανε. Anth. l.2.c.50.

In Afrum. LXXIX.

COndita cum tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
1 *Diſcurris tota vagus urbe; nec ulla cathedra eſt,*
Cui non mane feras irrequietus, ave.
2 *Et ſine te nulli fas eſt prodire tribuno,*
Nec caret officio conſul uterque tuo;
Et 3 *ſacro decies repetis Pallatia clivo,*
4 *Sigerioſque meros, Parthenioſque ſonas:*
Hæc faciant ſane juvenes, deformius, Afer,
Omnino nihil eſt 5 *ardelione ſene.*

1 Ambitioſa indagine officioſus per omnia divitum atria, quos vel in ipſis atriis, egredientes, vel in cathedris ſedentes admiſſus ſalutas, diſcurris portans ineptum *Ave*, cui jam ſexagenario, & cano dicendum potius fuerat *vale*. vide ep.67.l.5. 2 Ep.59.l.11. 3 Multoties per viam Sacram repetis Cæſaris domum. 4 Jactas ubique familiaritatem tuam cum aulicis. crepas uſque Sigerium, & Parthenium Cæſaris cubicularios. 5 Vide ep.7.li.2.

Ad Mathonem. LXXX.

HOſpes eras noſtri ſemper, 1 Matho, Tiburtini.
Hoc emis, 2 impoſui, rus tibi vendo tuum.

1 Vide ep. quod ſequitur.

2 Decepi ego te, immo tu teipſum, dum mancipio tuum pretio vis eſſe prædium Tib. quod prius quidem gratis eras uſu tuum aſſidui hoſpitis, quamdiu meum fuit poſſeſſione.

In

In Mathonem. LXXXI.

DEclamas in febre, 1 Mathō, hāc eſſe phreneſim,
2 Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas 3 hemitritæus.
4 Si ſudare aliter non potes: eſt ratio.
5 Magna tamen res eſt: 6 errans cum viſcera febris
Exurit, res eſt magna 7 tacere, Mathon.

1 Cauſſidicus. Juven. Sat. 1. V. 32. 2 Si neſcis hanc eſſe inſaniam, quod febricitans declamas, perdita ſane, & deplorata laboras inſania, cujus ſenſum non habes. eſt autem Phreneſis inſania ex inflammatione cerebri orta. Celſus. 3 Semitertiana laborans. 4 Si hoc facias, quo elicias ſudorem, & hinc febrim leves, habes ſane, cur declames.
5 Poſſe in febre declamare, inquit Poeta ex perſona Mathonis.
6 Reſp. objectioni Poeta, cum erraus, ideſt, incertas habens acceſſiones, & deceſſiones ſemitertiana exurit viſc. alii leg. *erras*.
7 Non clamare, non ingemiſcere. arguit autem Mathonem, vel improbæ, & effrenis loquendi libidinis, vel pronuntiationis querulæ, & quaſi in febre quiritantis. hoc ep. ut & 84. Janus Rutgerſ. abdicat Martiali.

De Fabulla. LXXXII.

1 EPigramma noſtrum cum Fabulla legiſſet,
Negare nullam quo queror puellarum;
Semel rogata, biſque, terque neglexit
Preces amantis, 2 jam, Fabulla, promitte,
3 Negare juſſi, 3 pernegare non juſſi.

1 Supra ep. 71. 2 Ut nolo nimis facilem, ita nec difficilem nimis. li. 1. ep. 58. & 38. ſupra. 3 Sic ep. 70. l. 9. *Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.*

Ad Rufum. LXXXIII.

1 HOs quoq; commenda Venulejo, Rufe, libellos.
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumq; ſuorum,
2 Non tetrica nugas exigat aure meas. (tem:
Sed 3 nec poſt primum legat hæc, 4 ſummúve 5 trien-
6 Sed ſua cum medius prælia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe 7 duos; tibi charta plicetur
Altera: 8 diviſum ſic breve fiet opus.

1 Duos, tertium, & quartum hunc, infra nu. 7. 2 Non rigida cenſura adamuſſim, & perpendiculum examinet carmina hæc nugatoria. 3 Inter magis ſeria, & priuſquam mero incaluerit. ep. 8. ſupra n. 8. 4 Nec tamen poſt ultimum, ubi nimius fervor. vel ubi friguit, deferbuitque alacritas.
5 Epig. 107. l. 1. n. 8. 6 Sed inter ſcyphos, cum in media cœna poſcunt majora pocula. 7 Sup. n. 1. 8 Vide epig. 29. ſupra.

In Nævolum. LXXXIV.

1 *SEcuro nihil eſt te, Nævole, pejus; eodem*
Solicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus, nullum reſalutas, deſpicis omnes:
2 Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.
Solicitus, donas, dominum, regemque ſalutas;
Invitas. eſto, Nævole, 3 ſolicitus.

1 Te curis vacuo, & proſpere agente nihil arrogantius, & inſolentius, curis preſſo modeſtior nemo, aut ſummiſſior. & quod de Caligula Paſſienus, *Nemo fuit ſervus melior, nemo dominus deterior.* 2 MS. Bodl. *Nec quiſquam viſus, nec tibi notus homo eſt.* 3 Ut fias uſque modeſtus.

In Thaidem. LXXXV.

NOn eſt in populo, nec urbe tota,
A ſe Thaida qui probet fututam:
Cum multi cupiant, rogentque multi.
*Tam caſta eſt, rogo, Thais? imo * fellat.*

* Supra ep. 50.

In Ponticum. LXXXVI.

1 *NOs bibimus vitro, tu 2 myrrha, Pontice, quare?*
3 Prodat perſpicuus ne duo vina calix.

1 Convivæ tui. 2 Poculo myrrhino. 3 Ne ſitu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere, quod nos, ſed generoſius. ep. 49. l. 10.

¶ Ad librum de Apollinari. LXXXVII.

SI vis auribus † 1 Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas 2 Apollinari,
3 Nil exactius, eruditiuſque eſt,
Sed nec candidius, benigniuſque:
4 Si te pectore, ſi tenebit ore,
Nec 5 ronchos metues maligniorum,
Nec 6 ſcombris tunicas dabis 7 moleſtas.
8 Si damnaverit, ad 9 ſalariorum

† 1 Politis, delicatis, eleganter teretibus. 2 Epig. 25. lib. 7. 3 Qui ut apprime exacti eſt judicii, & eruditionis ad examinandum: ita miri candoris, & benigni ingenii ad approbandum. 4 Ille ſi te approbarit baſio, & amplexu dignatus. ep. 4. l. 1. n. 9. abunde tutus eris, & extra plebeii judicii aleam, contemptumque poſitus. 5 Ep. 4. l. 1. n. 5. 6 Ep. 2. l. 3. n. 3. 7 Hinc conjicio non tam involutos ineptis hiſce chartis piſciculos illos venales, quam in iis frixos fuiſſe, cum Metaphoram ſumat à tunica illi moleſta, pice, & bitumine illita, qua miſelli ardebant damnati. ep. 25. l. 10. alii intelligunt chartas illas, quibus involuti afferebantur ſcombri, à coquo in ignem injectas. vide epig. 2. l. 3. n. 5. 8 Ille ſi improbarit, deſpera te placere aliis poſſe. 9 Puerorum ſalſamenta vendentiũ.

Curras

Curras ſcrinia protinus licebit,
10 Inverſa pueris arande charta.

10 In tergo à pueris ſcribenda, olim autem una tantum chartæ facie ſcribebatur. Juv. Satyr. 1. V. 5. vide epig.62.l.8.

De Baſſa. LXXXVIII.

INfantem ſecum ſemper tua Baſſa, Fabulle,
Collocat, & luſus, deliciaſque vocat.
Et quod mireris magis, 1 infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſa eſt? 2 pedere Baſſa ſolet.

1 Nec tamen ea eſt, quæ infantes amet. *novatum verbum*. 2 Et in infantem, quem geſtabat, fabam cudere, culpam rejicere.

In Diſſimulatorem. LXXXIX.

NUlla remiſiſti parvo pro 1 munere dona;
Et jam Saturni 2 quinque fuere dies.
Ergo nec argenti ſex 3 ſcripula 4 Septitiani;
Miſſa nec à 5 querulo 6 mappa cliente fuit.
7 Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ 8 coctana parva gerit:
9 Nec rugoſarum vimen breve Picenarum:
10 Dicere te poſſes ut meminiſſe mei.
Decipies alios verbis, vultuque benigno:
Nam mihi jam notus 11 diſſimulator eris.

1 Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus miſſo. 2 Saturnalia ad quintum diem protraxit Caligula. 3 Græcis γράμματα à numero literarum, uncia enim 24. continebat ſcripula. 4 Argenti, ut volunt, improbioris notæ. Alii ad *libram* referunt, de qua epig.71. l.8. Alii leg. *Septiſiane*, ad quem epig. ult. l.11. 5 Ep.50. l.1.num.27. 6 Supra epigr.45.num.10. 7 Nec muria, quæ è ſanguine thynni confecta mittebatur Romam ab Antipoli Aſiæ, aliis *Galliæ Narbonenſis* urbe. 8 Ficus parvas ex Syria. l.13, epig.28. 9 Nec fiſcella olivarum Picenarum. l.13, epigr. 36. 10 Μνημόσυνον ſcilicet, & argumentum amoris. 11 Ingratus. Eſt enim ingratus, qui beneficium accepiſſe ſe negat, & qui diſſimulat. Sen. Benef. l.3. c.1. vel qui diſſimulas te non intelligere, quid velim. vide epigr.16. num.9. & epigr.25. lib. 5. num.8.

De ruſticatione. XC.

RUre morans quid agã, reſpõdeo pauca rogatus,
Luce deos oro, famulos, poſt arva reviſo;
1 Partibus atque meis juſtos indico labores.
Inde lego, 2 Phœbumque cio, Muſamque laceſſo,
Hinc 3 oleo corpuſque frico, mollique palæſtra

Hoc epig. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamen non moveo, tot jam editionibus publici juris factum. 1 Meis famulis opus diſtribuo. ſic Dido Virgiliana *operumque laborem Partibus æquabat juſtis, aut ſorte trahebat*. 2 Pango carmina. 3 Epigr. 57. l. 3. num. 4.

Stringo

Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber,
4 Pondero, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quieſco,
Dum parvus 5 lychnus modicum conſumit olivi.
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

4 Omnes uno ore emendant, *Prandeo*, neque enim prandium omnino Latio exulabat. 5 Ellychnium, lucerna. 6 Nox lucubrata dat hæc carm. &c. *vel* nox dat hæc carm. lucubrata Muſis nocturnis.

Ad Librum. XCI.

1 *OHe jam ſatis eſt, ohe libelle,*
Jam pervenimus uſque ad 2 umbilicos.
3 Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec ſumma potes in ſcheda teneri,
Sic tanquam tibi res peracta non ſit,
Quæ prima quoque pagina peracta eſt.
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam 4 librarius hoc & ipſe dicit,
5 Ohe jam ſatis eſt, ohe libelle.

1 Imitatio Horatiana, Sat. 5. l. 1. & Sat. 2. l. 2. 2 Vide ep. 67. l. 1. n. 11. 3 Tu tamen ô libelle vis ire ulterius, nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere tanquam nondum perfeceris rem, quam vel in prima paginæ parte feciſti, hoc eſt, ſatiaſti lectorem, & tædio enecaſti. de ſcheda vide Vitellium cap. 3. 4 Qui libros tranſcribit.

LIBER V.

Ad Cæſarem I.

1 *HOc* tibi, 2 Palladiæ ſeu collibus uteris Albæ,*
Cæſar, & hinc 3 Triviam proſpicis, 4 inde Thetin,
5 Seu tua veridicæ diſcunt reſponſa ſorores,
6 Plana ſuburbani qua cubat unda freti,

1 Hoc, quicquid id eſt libri, hunc qualemcunque librum * mittimus tibi, ô Cæſar. 2 Seu degis in monte Albano. Quem locum tanquam arcem elegerat, & ubi quinquatria in honorem Minervæ quotannis celebravit. lib. 4. ep. 1. n. 6. 3 Artemiſium templum in nemore Dianæ Triviæ prope Aricinam. 4 Ab altera parte proſpicis mare. 5 Seu degis Antii, ubi fortuna colitur ſub imagine geminarum ſororum. Per adulationem autem Domitiano numen majus, & oraculum certius attribuit, dictanti ſcilicet his tanquam minoribus Diis reſponſa. 6 Quam urbem mare alluit, cujus ſuburbia occupat mare.

7 *Seu placet Æneæ nutrix*, 8 *ſeu filia Solis*,
Sive 9 *ſalutiferis* 10 *candidus Anxur aquis*;
* *Mittimus, ô rerum felix tutela, ſaluſque*,
Soſpite quo 11 *gratum credimus eſſe Jovem*.
Tu tantum accipias: ego te legiſſe putabo,
Et tumidus 12 *Galla credulitate fruar*.

7 Seu receſſiſti in Cajetam urbe Campaniæ ab Æneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Æneid. ut alii, à καίειν, quod ibi claſſis Trojana incenſa, ut alii, à ſinuoſa cavitate, quam Lacones *Cajatam* dixerunt. 8 Seu verſaris *Circeis*, promontorio Italię, à Circe filia Solis, & Perſes quondam habitato. 9 Propter Pontinam, vel alias paludes, in quas pronum eſt Anxur ab Ufenti fluv. non parva aquarum ſalubritate, ſic ep.51.l.10.n.6. 10 *Impoſitum late ſaxis candentibus Anxur*. Horat. Sat. 5. l.1. 11 Non immemorem Capitolii à Domitiano puero defenſi. ep.104. l.9. vel reſtituti, cum iterum arſiſſet. Sueton. c.5. Domit. vide ep.59.l.7. 12 Facili. Galli enim tunc ſimplices, & creduli, Strabo l.4.

Ad Lectores. II.

1 *MAtronæ, puerique, virgineſque*,
Vobis pagina noſtra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, ſaleſque nudi,
Laſcivos lege 2 *quatuor libellos*;
Quintus cum 3 *domino liber jocetur*;
Quem 4 *Germanicus* 5 *ore non rubenti*
Coram 6 *Cecropia legat puella*.

1 Vide ep. 67.l.3. n.4. 2 Præcedentes. 3 Domitiano. 4 Domitianus. Qui ſe tanquam à Germania devicta ita appellari voluit. 5 Sine rubore. 6 Pallade, peculiari Domitiani numine, cujus filium ſe dici, credique voluit. Suet. Domit. cap.4.

Ad Domitianum. III.

1 *ACcola jam noſtræ Diegis*, 2 *Germanice, ripæ*,
A famulis Iſtri qui tibi venit aquis,
Lætus, & attonitus, viſo modo præſide mundi;
Affatus comites dicitur eſſe ſuos:
Sors mea, quam fratris, melior, cui tam prope fas eſt
Cernere, tam longe quem colit ille 3 *Deum*.

1 Diegis miſſus ad te in provinciam Rom. cis Danubium à Decebalo Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de pace, & obſidibus tradendis, ubi te vidit, beatiorem ſe fratre ſuo (forte Decebalo) prædicabat, inquiens, *Sors mea, &c.* 2 Ep. præcedente n.4. 3 Domitianum.

In Myrtalem. IV.

FOetere multo Myrtale ſolet vino.
Sed 1 *fallat ut nos, folia devorat lauri*,

1 Ut gravior lauri vis obruat vini odorem.

Merum

Merumque 2 cauta fronde, non aqua miſcet.
3 Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra,
Dicas, licebit: Myrtale bibit laurum.

2 Qua cavet graveolentiam à vino. 3 Quoties itaq; Myrtalem rubicundam, & venas inflatam conſpexeris, ne imputes Baccho, ſed Apollini, noli illam ebriam dicere, ſed vatem numine afflatam, epota lauro: non ſecus, ac alii vates ἐνθουσιασμὸν procurant manducata lauro. Lycophr. Caſſ. δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα.

Ad Sextum. V.

1 SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet;
2 Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
*3 Ad Capitolini * cæleſtia carmina belli,*
Grande cothurnati pone Maronis opus.

1 Sexte, qui es Imperatori à ſacræ religionis cultu, ab ingenii ſtudiis, & à conſiliis ſecretioribus, Bibliothecarius Palatinus. 2 Dignare loco, repone libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter ceteros epigrammatarios, Catullum, Pedonem, Marſum. 3 Sed carmina illa de bello Vitelliano, ipſiuſque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (* à te, vel ipſo forte Domitiano condita, nanque his vacaſſe eum ſtudiis conſtat ex Plinii præfat. ad hiſt.) repone juxta Æneida ſublimis Virgilii. Sueton. cap. 1. Domit.

Ad Muſas. VI.

SI non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſæ, 1 Parthenium rogate 2 veſtrum:
3 Sic te ſerior, & beata quondam
Salvo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis invidia favente felix,
Sic 4 Burrus cito 5 ſentiat parentem,
Admittas 6 timidam, brevemque chartam
7 Intra limina ſanctioris aulæ.
Noſti tempora tu 8 Jovis ſereni,
Cum fulget placidus, 9 ſuoque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare;
10 Non eſt, quod metuas preces 10 iniquas,

1 Qui Cæſari eſt à cubiculis. 2 Veſtri cultorem, ò Muſæ. ep. 28. l. 8. nu. 1. & ep. 1. l. 11. 3 *Precationem hanc concipit Muſarum verbis.* 4 Filius tuus, de quo ep. 45. l. 4. 5 Patris fortunas ſapiat, indolis paternæ det ſpecimen. Vide & ep. 38. l. 6. 6 Hunc verecundum, nec longum eplibellum. 7 In palatium, vel in conclave Cæſaris. 8 Ubi placidus, & lætus eſt Domitianus. *Metaph.* 9 Vultus ſane Domitiani venuſtus erat, & quo ſe commendari voluit. Sueton. Domit. c. 18. 10 Neque enim poeta (inquiunt Muſæ) oblato libello hoc ornato quicquam impudenter, aut immodice petit.

Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ 11 cedro decorata, 11 purpuraque
Nigris pagina crevit 11 umbilicis.
Nec porrexeris iſta, ſed teneto,
Sic, tanquam nihil offeras, agaſque.
Si novi 12 dominum novem ſororum,
Ultro purpureum petet libellum.

11 Vide ep. 67. l.1. n.12. & ep.2. l.3. 12 Domitianum, Muſarum cultoré, imo dominum. *Adulatorię.*

§ Ad Volcanum. VII.

1 Q*ualiter Aſſyrios renovant incendia nidos,*
2 Una 3 decem quoties ſecula vixit avis:
Taliter 4 exuta eſt veterem nova Roma ſenectam,
Et ſumpſit 5 vultus præſidis ipſa ſui.
6 Jam precor oblitus noſtræ Volcane querelæ
Parce: 7 ſumus Martis turba, ſed & Veneris.
Parce pater: ſic 8 Lemniacis laſciva 9 catenis
10 Ignoſcat conjux, & 11 patienter amet.

1 Ut phœnix avis illa Aſſyria, ubi annos M. vixerit, conſtructo rogo cremans ſeſe renovare dicitur; ita Domitianus ſenio, & incendio deformem urbem reſtituit. 2 Duo tamen viſi aliquando, pater, & filius, Pierius Hieroglyph. l. 20. 3 De numero annorum variant authores. Lactantius Martiali aſtipulatur. vide Plin. l. 20. c. 2. 4 Eutropius. l. 7. & Sueton. Domit. cap. 5. 5 Epig. præced. n. 9. 6 Noli ulterius in nos nepotes, & genus Martis, cui tu ob adulterium ejus cum Venere tua infenſus es, flamma vindice furibundus graſſari. Signantius ergo eſt, quod præferunt MSS. *natæ, Volcane, querelæ.* 7 Sumus quidem proles Martis adulteri tui, à Romulo: ſed & Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c. 8 Quas in Lemno fabricaſti. 9 Quibus deprehenſam cum Marte expoſuiſti ludibrio diis. 10 Tuæ illi injuriæ & ſuam condonet Venus. 11 Etſi deformis ſis, non coacta, & obſervata, vel ſine æmulo. Rutger. legend. cenſet. *ſapienter amet*, ut illud deprendi *Vetus Lesbia, non futui.*

De Phaſide. VIII.

1 E*Dictum 2 domini, deique noſtri,*
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et 3 puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo 4 Phaſis in Theatro,
Phaſis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido ſuperbus ore,
5 Tandem commodius licet ſedere,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris,
Turba non premimur, nec inquinamur:
Hæc, & talia dum refert ſupinus,

1 De renovanda lege Roſcia, qua nulli in 14. gradibus ſedere licuit, niſi cui cenſus equeſtris. Suet. c. 8. Domit. 2 *Dominum ſe, ac Deum* appellari inſtituit Domitianus. Xiphilinus, & Suetonius in Domit. c. 13. 3 Plebi non admiſſos. 4 Plebejus neſcio quis, qui ex veſtitu ſe equitem videri voluit. 5 *Verba hæc Phaſidis ſe ex lacernis purpureis equitem gloriantis.*

6 *Illas*

6 Illas purpureas, & arrogantes
Juſſit ſurgere Lectius lacernas.

6 Phaſ-dem verbis & veſtibus

ſe pro equite jactantem gradibus equeſtribus ejecit adveniens deſignator Lectius, qui illum probe noverat. l.3. ep.94.n.7.

In Symmachum. IX.

1 L*Anguebam: ſed tu comitatus protinus ad me*
2 Veniſti centum, Symmache, diſcipulis.
Centum me tetigere manus 3 Aquilone gelatæ.
4 Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

1 Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum.

2 Veniſti. ò medice, comitatus multis tuis diſcipulis (pro more viſendi illius temporis) qui ſinguli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *felt my pulſe*. 3 Frigidiſſimæ, tanquam Borea gelatę. 4 Et latenti in me febris cauſę προηγουμένῃ frigidus] veſter contactus adjecit extrinſecus προκαταρκτικήν. ita plane acceſſit febris, in quam prius ſolum diſponebar.

5 Ad Regulum, de fama poetarum. X.

E*Sſe quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,*
Et ſua quod rarus tempora lector amat?
Hi ſunt invidiæ nimirum, 1 Regule mores,
Præferat antiquos ſemper ut illa novis.
2 Sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram;
3 Et laudant Catuli vilia templa ſenes.
4 Ennius eſt lectus ſalvo tibi Roma, Marone;
Et ſua riſerunt ſecula Mæonidem.
Rara coronato plauſere theatra Menandro:
5 Norat Naſonem ſola Corinna ſuum.
Vos tamen ò noſtri ne feſtinate libelli:
6 Si poſt fata venit gloria, non propero.

1 De hoc Regulo vide epig. 112. lib.1.
2 Sic novis Domit. ambulacris, & porticibus pulcherrimis preferimus porticum, Pomp. de qua ep.9.l.2. num.11.

3 Et ſenes, laudatores temporis acti, præconeſque vetuſtatis, Capitol. magnificentiſſime à Domit. inſtaurato præferunt tamen illud prius à Luct. Catulo perfectum, dedicatumque, quod bellis nuper Vitellianis conflagrarat. Alii leg. *Julia* templa. 4 Neglectum erat opus Maronis, dum ipſe erat in vivis prælato Ennio. Sed hoc poetice amplificat, ut de Hom. & Ovid. 5 Ovidii amica falſo hoc nomine celebrata. vide Gyraldum in vita Ovid. 6 Mihi ſufficiet gloria poſthuma.

De Stella. XI.

S*Ardonychas, 1 ſmaragdos, adamantas, jaſpidas uno*
Verſat in 2 articulo 3 Stella, Severe, meus.

1 Mediam hic corripit exemplo Græcorum, Nonnii in Dionyſ. βίβλ. ε. Theocr. εἰδυλ. 17. Hom. Batrach. 2 Digito. 3 Epig. 8.l.1.n.1.

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: 4 inde eſt hæc, puto, culta manus.

4 Gemmeis anulis ornatur, quod elegantias, & lumina in carmine ponere ſciat.

De eodem. XII.

QVod nutantia fronte 1 perticata
Geſtat pondera Maſthlion ſuperbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quod pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
2 Uno cum digito, vel hoc, vel illo
Portet Stella meus decem puellas.

1 P. Scriv. ex opt. Cod. authoritate, judicioque opt. ſuo, reponit *perticata*, cum prius lectum eſſet *pertinaci*, cenſetque Maſthliona, & Linum fuiſſe θαυματοποιὸς, cujuſmodi fuiſſe Athanatum, & Fuſium meminit Plin. l. 7. c. 20. illum autem reſupinum (quocirca in ſec. verſu legerim *ſupinus* loco τοῦ *ſuperbus*) contum, ſeu perticam ſtupendæ molis erectam in area frontis geſtaſſe; hunc utroque brachio pueros multos. 2 Cum Stella uno digitulo portet 10. anulos totidem puellarum pignora, vel ora, ſeu effigies 10. puellarum (forte 9. Muſarum, & Hianthidis ſuæ, atque alluſum ad Pyrrhi gemmam, qua effingebatur Apollo cum 9. Muſis) in unius anuli, ſeu plurium gemmis inſculptas portet.

¶ In Calliſtratum. XIII.

SVm, fateor, ſemperque fui, Calliſtrate, pauper;
Sed 1 non obſcurus, nec male notus eques.
Sed toto legor orbe frequens; & 2 dicitur, hic eſt.
3 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et 4 libertinas arca 5 flagellat opes,
5 Magnaque Niliacæ ſervit tibi gleba Syenes,
Tondet & innumeros 7 Gallica Parma greges.
8 Hoc ego, tuque ſumus, ſed 9 quod ſum, non potes eſſe,
Tu 10 quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.

1 Ingenio clarus, honore equitis, & titulo donatus, l. 2. ep. 91. & 92. non cenſu eques. 2 Digito monſtror. 3 Ep. 1. l. 1. nu. 3. 4 Ingentes, quales poſſederunt liberti ditiſſimi, Chryſoponus, Narciſſus, Pallas, Caliſtus, &c. quos enumerat Plin. l. 36. c. 18. 5 l. 2. ep. 30. n. 3. & ep. 42. l. 4. n. 5. 6 Sunt tibi latiſundia in fertili Ægypto, cujus civitas *umbram nuſquam flexura Syene.* 7 Galliæ Ciſalpinæ urbs lana nobilis, ep. 43. l. 2. n. 2. & l. 14. ep. 155. 8 Quod ſupra dixi, ego ſcilicet --- 9 --- Pauper doctus: tu --- 10 --- Dives indoctus.

De Nannejo. XIV.

SEdere 1 primo ſolitus in gradu ſemper,
2 Tunc cum liceret 3 occupare, Nannejus,

1 Proximo Orcheſtræ. 2 Ante Domitiani edictum, de quo ſupra ep. 8. n. 1. 3 Præripere equitibus.

4 *Bis*

4 *Bis excitatus, terque tranſtulit caſtra,*
Et inter ipſas pene tertius ſellas,
Poſt Cajumque, Luciumque conſedit.
Illinc cucullo proſpicit caput tectus,
5 *Oculoque ludos ſpectat indecens 5 uno.*
Et hinc miſer dejectus in 6 viam tranſit,
Subſellioque 7 ſemifultus extremo,
Et 7 male receptus altero genu, 8 jactat
Equiti ſedere, 9 Lectioque, ſe ſtare.

4 Bis, terque excitatus à deſignatoribus, & coactus migrare in remotiorem locum cum ſella ſua, (& hoc lepide dicit *caſtra tranſferre*) quam in ipſis gradibus poſuit inter duos equites Ca. & Lu. etiam inde extractus eſt in viam. Sellas autem inſerre moris erat. 5 An quia luſcus? an credo, quod alieno tantum oculo proſpiceret cucullo obvolutus? 6 Interſtitia in ſpectaculis inter ordines erant, inter cuneos, & circa balthea, quæ theatrum cingebant. 7 Semi-ſedens, & ſemi-ſtans. 8 Velut ipſe eques. 9 Deſignatori, metuens, ne & inde ejiceretur.

Ad Cæſ. Domitianum. XV.

QVintus noſtrorũ liber eſt, Auguſte, jocorum,
1 *Et queritur læſus carmine nemo meo:*
Gaudet honorato ſed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hæc proſunt, quamvis venerantia multos?
2 *Non proſint: ſane me tamen iſta juvant.*

1 Nemo queritur ſe læſum eſſe. *Helleniſ.*

2 MS. Bodl. *Quid tamen hæc proſunt? quamvis venerantia multis non proſunt: Sane me tamen iſta juvant.*

Ad Lectorem. XVI.

1 *SEria cum poſſim, quod delectantia malim*
Scribere, tu cauſa es, lector amice, mihi.
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma;
Sed neſcis, 2 quanti ſtet mihi talis amor.
Nam 3 ſi falciferi defendere templa tonantis,
Solicitiſque velim 4 vendere verba reis;
5 *Plurimus Hiſpanas mittet mihi nauta metretas,*
*Et fiet * vario ſordidus ære ſinus.*
6 *At nunc conviva eſt, comeſſatorque libellus,*
Et tantum gratis pagina noſtra placet.

1 Res graves, & ſerii argumenti.

2 Inopia ſcil. & rerum indigentia. dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto, quam ex aliis ſtudiis capere poſſem. Ita dum aliis placeo, mihi pereo. 3 Si velim patronus cauſas defendere in foro, ubi Saturni falcem ferentis ædes. Macrob. l. 1. c. 8. 4 Locare linguam, & *voces proſtituiſſe foro.* ep. 63. l. 7. n. 7. 5 Mittentur mihi à clientibus, quos defendi cadi vini Hiſpani, nummo æreo implebitur ſinus, &c. * Scribend. *Phario* Rut. 6 Nunc tantum ad convivia admittitur, & inter compotationes lectitatur lib. meus, atque ipſe ego adeo.

Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cum 7 minimum vati munus Alexis erat.
8 *Belle, inquis, dixti, ſatis eſt, laudabimur uſque.*
9 *Diſſimulas?* 10 *facies me, puto, cauſſidicum.*

7 Virgilio donatus à Pollione Alexis puer formoſus. ecclog. 2. Virg. nec tamen pro magno munere. 8 Acclamas mihi *Belle*, & laudas, quaſi hoc ſatis ſit. ſed *Gloria quantalibet quid erit, ſi gloria tantum eſt?* vide Juv. Sat. 7. ℣. 80. & Dial. Quintiliani, ſeu Taciti. 9 Non vis intelligere, me aliud poſcere præter laudem? infra epi. 26. 10 Certe nihil largiendo coges me mutare ſtudium, & foro ſervire, ubi ſeges ampla. epig. 77. l. 1.

In Gelliam. XVII.

Dum proavos, atavoſque refers, & nomina magna;
1 *Dum tibi noſter eques ſordida conditio eſt;*
Dum te poſſe negas 2 *niſi lato, Gellia, clavo*
Nubere: nupſiſti Gellia 3 *ciſtifero.*

1 Dum fordet tibi maritus ex ordine equeſtri. 2 Niſi ſenatori, cujus inſigne erat latus clavus, veſtis, cui attexti clavi aurei, ſeu coccinei. 3 Abjectiſſimo Cybeles ſacrificulo, qui ferebat ciſtulam, in qua religionis Iſiacæ erant arcana. Turnebus l. 3. cap. 21. & Baptiſt. Pii Annot. Prior. Calderinus de Judæo intelligit, cui *cophinum, fœnumque ſupellex*.

¶ Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi 1 *Decembri menſe, quo volant* 2 *mappæ,*
Gracileſque 3 *ligulæ,* 4 *cereique,* 5 *chartæque,*
Et 6 *acutæ* 7 *ſenibus* 6 *teſtæ cum* 7 *damaſcenis,*
Præter libellos 8 *vernulas nihil miſi:*
Fortaſſe avarus videar, aut inhumanus.
Odi doloſas munerum, & malas artes.
9 *Imitantur hamos dona: namque quis neſcit,*
Avidum vorata decipi ſcarum muſca?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, 10 *liberalis eſt pauper.*

1 In Saturnalibus ep. 46. l. 2. n. 1. 2 Dict. ep. nu. 10. 3 Gladioli argentei, ſeu ſpathulæ. epig. 120. l. 14. 4 Libr. 14. ep. 42. 5 Libr. 14. epigr. 10. & 11. 6 Vaſe teſtaceo metæ, ſeu turbinis formam habente, *a Farre, turbine conditus ruenti Prunorum globus*. Papin. 7 Prunis rugoſis (ut ep. 29. l. 13.) à Damaſco Syriæ urbe. 8 Domi meæ natos, vel procaces, dicaces, jocoſos, æque, ac vernas. vide ep. 42. l. 1. n. 1. 9 Ep. 56. l. 4. n. 2. 10 Dona nonineſcat, non cauponatur. infra epig. 60.

Ad Cæſ. Domitianum. XIX.

Si qua fides 1 *veri, præferri, maxime Cæſar,*
Temporibus poſſunt ſecula nulla tuis.

1 *Imo adulationis.*

Quando

Quando magis dignos licuit ſpectare 2 triumphos?
3 Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior, & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe 4 tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licet unum,
Quod colit 5 ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque ſodali?
Aut quem proſequitur 6 non alienus eques?

2 In ſpectaculis certe, non de hoſtibus, niſi falſos, ut de Dacis, & Cattis victoribus magis, quã victis. vide Sueton. c.6. & Dionem. 3 Quando Palat. dii Jupiter, Juno, Minerva beneficiis ſuis majorem cultum, & plures meruerunt honores, quam hoc ævo? 4 Imò quando minor? cum nemini de Rep. mutire quidem liceret. 5 Donis, beneficiis, officiis. 6 Qui nobilitate, & cenſu eques eſt: non autem equo ſtipendia faciens, aut titulo equitis ab Imperatore honoratus.

Ad eundem. XX.

1 *SAturnalitiæ 2 ligulam miſiſſe ſelibræ,*
3 Flammatæve togæ ſcrupula tota decem,
4 Luxuriæ eſt, 5 tumidique vocãt hęc munera reges.
6 Qui crepet aureolos, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar, amicus.
Nulla ducis virtus 7 dulcior eſſe poteſt.
Jam dudum 8 tacito rides, Germanice, naſo;
9 Utile, quod non vis, do tibi conſilium.

1 Duo hæc ep. conjungit P. Scriverius. In Saturnalibus mitti ſolitæ, epig. 46. l. 4. nu. 1. 2 Supra ep. 18. n. 3.

3 Aut mittere togam purpura micantem, & quaſi flammantem, quæ vix ſtetit 10. ſcrupulis, ſed auri; neque enim decem ſcrupulis argenti veſtis purpurea emi poterat. vide epigramm. 89. libr. 4. nu. 3. 4 Luxurioſæ, & nimiæ largitionis videtur eſſe divitibus noſtris. 5 Et divites patroni vocant hæc magna munera. 6 Qui donet ultra unum nummum aureolum, & qui agitati ſonent. ep. 36. l. 12. n. 3. 7 Quam munificentia. 8 Suboluit me tibi hoc in rem meam conſuluiſſe, ideoque ſubrides. 9 Dum ſuadeo tibi munificentiam, quæ mihi uſui, tibi præſidio eſſe poſſit: ſed tibi non placet conſilium hoc impendioſum futurum. ſic infra ep. 26. nu. 9. Jan. Rutgerſ. legit, *quod nobis*.

¶ Ad Julium Martialem. XXI.

SI tecum mihi care 1 Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus otioſum,
Et 2 veræ pariter vacare 2 vitæ:
3 Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
3 Noſſemus, nec 4 imagines ſuperbas;
Sed 5 geſtatio, fabulæ, libelli,

1 Vide ep. 64. l. 4. n. 1. 2 Epig. 16. l. 1. nu. 4. & ep. 90. lib. 2. num. 3. 3 Non curaremus noſſe.

4 Vide epig. 90. l. 2. num. 5. 5 Epigr. 13. l. 1. num. 2.

Campus, porticus, umbra, 6 virgo, thermæ;
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc vivit ſibi neuter heu, bonoſque
7 Soles effugere, atque abire ſentit:
8 Qui nobis pereunt, & imputantur.
9 Quiſquam vivere cum ſciat, moratur?

6 Virgo aqua, quam adduxit Agrippa via Prænestina. Pl. l.31. c.3. Marlian. l.6. c.15. noſt. l. 6. ep. 42. 7 Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit. 8 Quod eos inutiles abire paſſi ſumus, non aliis nobis redditis pro eis, quibus non viximus genialiter. 9 Sic ep. 16. l.1.

De Apollonio. XXII.

QUinctum pro Decimo, pro Craſſo, Regule,
1 Macrum
Ante ſalutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrunque ſuo reſalutat nomine. 2 Quantum
Cura, laborque poteſt! ſcripſit, & edidicit.

1 Acutius legas *Macrum*. Nam & hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam, qui *Decimum* ſalutaret dimidio nomine, *Quinctum*, *Craſſum*, contrario nomine, *Macrum*. 2 *Ironice, & Scoptice.*

In Paullum. XXIII.

*1 MAne domi, ſi te * merui, voluique videre:*
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ.
2 Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ;
3 Qua videt antiquum ruſtica Flora Jovem.
4 Alta ſuburbani vincenda eſt ſemita clivi,
Et 5 nunquam ſicco ſordida ſaxa gradu.
Vixq; datur longas mulorum 6 vincere 7 mandras,
Quæque trahi multo marmora 8 fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te poſt mille labores,
Paulle, 9 negat laſſo janitor eſſe domi.
Exitus hic operis vani, togulæque 10 madentis:
11 Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos
12 Rex: niſi dormieris, non potes eſſe meus.

* Scribendum *metui*. Volebat amicum viſere, ſed metuebat, ne Paulus vel domi non eſſet, vel negaretur eſſe. 1 Si tanti ſit tibi officiū meum, ut te videre mereatur, amor quidem meus is eſt, ut ad te ire velim, etiamſi longius forent Exquiliæ, ubi tu habitas. 2 Sed ego habito ad pyrum in via Tiburtina. l.1. ep.118. n.2. 3 Prope Floræ deæ ruſticæ, & florum præſidis templum, atque vetus Capitolium Jovis. 4 Qua per ſuburram aſcenditur ad montem Exquilinum. 5 Perpetuo cœnoſa ſaxa. 6 Superare, præterire. *to paſſe by.* 7 Propriè caulas, ſtabula hìc, ut apud Juven. Sat.3. ℣.236. ſeries mulorum onera portantium. 8 Machinis, vel plauſtris, ut Juven. Sat.3. ℣.255. 9 Lib.2. epig.5. 10 Nimbo, luto, ſudore. 11 Vix ſuſcipiendus ſit labor tantus, etiamſi certum eſſet te domi tuæ repertum iri. 12 Aut domi mane ſis, aut ego non ſubibo tantas itineris moleſtias tui ſalutandi gratia. Innuit autem Paulum exire & ipſum alios ſalutatum, ut ep.18. l.2. n.1.

Ad Baſſum. XXIV.

1 HErbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
2 Jura theatralis dum ſiluere loci.
3 Quæ poſtquam placidi Cenſoris cura renaſci
Juſſit, & 4 Oceanum 5 certior audit eques,
Non niſi vel 6 cocco madida, vel 6 murice tincta
Veſte nites, 7 & te ſic dare verba putas.
8 Quadringentorum nullę ſunt, Baſſe, lacernæ,
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

1 Lacernas virides, ſeu galbaneas. 2 Lex Roſcia. ſupra ep.8.num.1. & 14. 3 At poſtquam Domitianus Imp. aſſumpta cenſura revocavit legem Roſciam. ibid. 8.ſupra. 4 Deſignatorem theatralem. 5 Non plebi immiſtus, ut ante. 6 Purpurea, piſcis muricis ſanguine, ſeu flore, quem ore habet, morienſque expuit, tincta, vel cocco, *cochineale*, grano ſcapis aquifoliæ ilicis deraſo. Plin. l.16.c.8. Et veſte equitem mentiri, atque deſignatorem fallere credis. 7 Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam cenſum equeſtrem. ep.67.l.4.n.1. hac ratione Codrus pauper foret eques. Nam & illi purpurea veſtis.

De Hermete. XXV.

HErmes 1 Martia ſæculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes 2 & gladiator, & magiſter,
Hermes 3 turba ſui, tremorque ludi,
Hermes, 4 quem timet Helius, ſed unum,
Hermes, 5 cui cadit Advolans, ſed uni,
Hermes vincere, 6 nec ferire doctus,
Hermes 7 ſuppoſititius ſibi ipſi,
Hermes 8 divitiæ locariorum,
Hermes 9 cura, laborque ludiarum,
Hermes 10 belligera ſuperbus haſta,
Hermes 11 æquoreo minax tridente,
Hermes 12 caſſide languida timendus,

1 Ævi hujus, & Romæ Martiæ deliciæ, & gloria, propter eruditionem in omni genere armorum, ut mox. 2 Et ipſe gladiator, & gladiatorum magiſter, id eſt, laniſta. 3 Quo arma tractante tota familia gladiatorum turbatur, & timet. 4 Quem ſolum nobilis gladiator Helius timet. 5 A quo ſolo vincitur Advol. nobilis glad. 6 Premendo, & involvendo vincere ſine ictu, vel adverſario parcere, ubi poſſet ferire. 7 Pugnando non defatigatus, ſed perinde, ac recens gladiatoribus novis congreditur, nec indiget, ut ſibi alius ſufficiatur. Vide Lipſ. Saturnal. 8 Unde quæſtum faciant, qui loca populo in ſpectaculis deſignant, locantque. 9 Quem ludiæ omnes (ideſt gladiatorum uxores, amicæve, vel etiam aliæ, quæ gladiatoribus favent) certatim amant. 10 Gladiatoris Samnitis more valide vibrat haſtam. 11 Retiarii more movet fuſcinam directam in Mirmillonem. Vide, quæ ad ℣.143. Satyr.2. Juv. & Lipſ. Saturn. lib.2.cap.8. 12 Andabatarum more pugnat. Hi autem ex equis galea frontem, oculoſque tecti pugnabant. Lipſ. Sat. l.2.c.12.

Hermes 13 gloria Martis univerſi;
Hermes 14 omnia ſolus, & ter unus:

13 Ut ſupra n.1. 14 Colligit, quæ dixerat de Hermete, numeris 1,4,5,7,10,11,12, & poteſt alluſiſſe ad Hermetem Triſmegiſtum, cujus ſummam ſcientiam in Philoſophia æquat hujus in arena.

De Chæreſtrato. XXVI.

* Quadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate, ſurge,
1 Lectius ecce venit: 2 ſta, fuge, curre, late.
3 Ecquis, io, revocat? diſcedentemque reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis, famæq; damus, populiſq; loquendum,
Qui Stygios non vult totus adire lacus.
Hoc, rogo, non melius, quam 4 rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quam 5 non ſenſuro dare quadringenta caballo,
6 Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?
7 O fruſtra locuples, o 8 diſſimulator amice,
9 Hæc legis, & laudas? quæ tibi fama perit?

* Epig.67. l.4.nu.1. & ep.8. ſupra. 1 Deſignator. 2 Verba deſignatoris excitantis Chæreſtratum ex 14. gradibus. vel, amici monentis, vel, poetæ. 3 Ecquis, inquit Poeta, tam honoris, & immortalis nominis amans, ut bonum virum Chæreſtratum liberalitate ſua donatum in equitis honore ſervatum malit, quam majores ſumptus effundere in res inanes? 4 Aſperſiones adoratas croceas è tubis ejaculatas in Amphitheatro. epig.3. l.Spect. n. 10. & 5 Statuas equorum, atque aurigarum? ep.67.l.4.n.5. 6 Bulengerus emendat *Aureus*. Ærea ſcilicet Scorpi ſtatua. *Synecd.* 7 O qui neſcis uſum divitiarum. 8 Epig. 89. l.4.nu.11. & ſupra epig.20. n.8. Alii, *amici*. 9 Probe hæc, & vere à me moneri fateris, & tamen famæ hujus, & immortalitatis rationem inire non vis? ſupra ep.20.n.9.

Ad Codrum. XXVII.

Quod alpha dixi, Codre, pænulatorum
Te nuper, 1 aliqua cum jocarer in charta;
Si forte bilem movit hic tibi verſus,
Dicas licebit 2 beta me togatorum.

1 Epi.57.l.2.nu.6. 2 Secundum, vel non primum inter pauperes, quorum toga eſt, & ſic me ultum iveris, & jocus quæſitus eſt à ratione numerandi per literas.

In fictum equitem. XXVIII.

Ingenium, ſtudiumque tibi, moreſque, genuſque
Sunt equitis, fateor: 1 cætera plebis habes.
2 Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Ut ſedeas viſo pallidus Oceano.

1 Cenſum non habes equeſtrem. 2 Cur autem adeo delectaris ſede equeſtri intra 14. gradus, ut opus habeas timere deſignatorem? ſupra ep.8. & ep.14.

In

¶ In Mamercum. XXIX.

Ut bene loquatur, ſentiatque Mamercus,
Efficere 1 *nullis, Aule, moribus poſſis,*
Pietate fratres 2 *Curtios licet vincas,*
Quiete 3 *Nervas, comitate* 4 *Ruſones,*
Probitate Marcos, æquitate 5 *Mauricos,*
Oratione 6 *Regulos, jocis* 7 *Paullos.*
8 *Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.*
Hominem malignum forſan eſſe tu credas;
Ego eſſe 9 *miſerum credo, cui placet nemo.*

1 vel integerrimis. 2 Alii leg. *Curios.* 3 Intelligi credo de Nerva, qui ſucceſſit Domitiano. namque is, teſte Xiphilino, quietus, & mitis. 4 Al. *Druſones.* 5 Junium Mauricum ab æquitate laudat Plin. Sec. 4. lib. 22. epiſt. & l. 1. epiſt. 5. 6 Regulum inſinuat, adquem ſæpe ſupra. vide ep. 112. l. 1. & l. 4. epig. 16. num. 4. 7 Forte, adquem, ep. 71. l. 7. & epig. 87. l. 9. & ſupra epig. 23. 8 Theoninis, & lividis, ideſt maledicentia. 9 Sic l. 1. ep. 41. & infra epig. 61. num. 3.

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia dicis;
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides, ſi verum, 2 *lux mea, narras:*
3 *Ediſti numquam, Gellia, tu leporem.*

1 Ex opinione vulgi, cui perſuaſum pulchros eos in dies ſequentes fore, qui leporinam ediſſent carnem. Plin. l. 28. cap. 19. & Lamprid. in Alex. Severo. 2 Amica, deliciæ, ſuavium meum, φίλον, ſeu ἱερὸν φῶς. Hom. Il. π. γλυκερὸν φάος. Propertio frequens. 3 Tu enim nunquam formoſa videris.

¶ Ad Varronem. XXXI.

1 *Varro* 1 *Sophocleo non inficiande* 2 *cothurno,*
Nec minus in 3 *Calabra ſuſpiciende lyra:*
Differ 4 *opus, nec te facundi* 5 *ſcena Catulli*
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege 6 *fumoſo* 7 *non aſpernanda* * *Decembri*
7 *Carmina, mittuntur quæ tibi menſe* * *ſuo.*

1 Nec Menipæus, nec Atacinus hic Varro. 2 Epig. 20. l. 3. n. 5. 3 Mire artifex carminis lyrici Græci, & Latini, uterque enim ſermo Calabris familiaris, vel non minus cedens Horatio (qui Lucanus, an Apulus anceps, Venuſinus ſcilicet Calabriæ vicinus. Sat. 1. l. 2. in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico. 4 Seria tua, & ſeveriora ſtudia. 5 Catulli epigrammatum elegantia, & venuſtas, quæ ſcenæ omnis voluptatem ſuperat. forte mimos intelligit à Catullo mimographo ſcriptos, de cujus Phaſmate Juv. Sat. 8. v. 186. utriuſque poteſt meminiſſe, cum addat *elegiam.* 6 Calet enim hic menſis foco, hinc fumus. 7 Mea hæc. * Læto Saturnalibus, & libertate Decembri, proinde jocis his meis apto.

8 Niſi forte malis his Saturnalibus ludere talis, & perdere nuces, quam mea hæc legere, quæ ipſorum eſt ineptia. *modeſte hoc de ſuis.*

8 *Commodius niſi forte tibi, potiuſque videtur,*
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

1 Quam intrepide in ſpectaculis pueri deſultoria quadam arte diſcurrant, inambulentque per terga boum ludibundi, & velitantes.

ADſpice, quam 1 placidis inſultet turba juvencis,
Et ſua quam facilis 2 pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
Currit, & 3 in toto ventilat arma bove.
* *At 4 feritas immota riget. Non eſſet arena*
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
5 *Nec trepidant greſſus, ſed de diſcrimine palmæ*
Securus puer eſt, ſolicitumque pecus.

2 Et quam patienter ſubmittant ſe percurrentibus pueris boves. 3 Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum. * Al. *Abſ eritas.* 4 Tauri dudum feroces ſtant immoti, & pueris, ubi veſtigia ſiſtant, unde batuant, præbent terga ſua pavimentum æque firmum, ac ſolidum, atque planam arenam. 5 Ne interturbent puerorum ludos, impediantve victoriam. Al. *Nec trepidant geſtus.*

De Criſpo. XXXIII.

1 Teſtamenti codicillis.

QUadrantē Criſpus 1 tabulis, Fauſtine, 1 ſupremis
Non dedit uxori. Cui dedit ergo? 2 ſibi.

2 Ventri ſuo. Ipſe enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens ſe ſibi heredem teſtamento ſcripſit, vide epi?. Lucilii, lib. 2. Anthol. c. 50.

In Cauſſidicum. XXXIV.

CArpere cauſſidicus fertur mea carmina. Qui ſit,
Neſcio: ſi ſciero, væ tibi cauſſidice.

¶ De Erotio. XXXV.

1 Erotion puellam ſexennem immaturo extinctam fato, filiam veſtram, ô Fronto, & Flacilla, ſervi dum viveretis mei, vernulam, & delicias meas vobis commendo, ut excipiatis animulam ejus, deductamque defendatis à larvis illis, monſtris, terroribuſque Stygiis.

1 *HAnc tibi, Fronto Pater, genitrix Flacilla puellam,*
Oſcula commendo, deliciaſque meas:
* *Pallida ne nigras horreſcat Erotion umbras,*
Oraque 2 Tartarei prodigioſa 2 canis.

* Al. *Parvula.* aliis *paulula.* 2 Cerberi trifaucis.

3 Imple-

3 Impletura fuit ſexta modo frigora brumę,
Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat laſciva 4 patronos,
Et nomen 5 blæſo garriat ore meum.
6 Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa, nec illi
Terra gravis fueris: 7 non fuit illa tibi.

3 Quo minus ſextum ætatis annum expleret, deſuere illi ſex dies. 4 Vos parentes.

5 Quod in tenellis, & infantibus gratum eſt. 6 Fauſta, & ſolemnis bene precandi mortuis (quos amabant) formula *Sit tibi terra levis*, tumuliſque inſcripta S. T. T. L. ut ſcilicet facilis pateret animæ reditio, & iter ad ſepulchrum in parentalibus. Sepultos autem diris, & incantationibus urgeri à terra graviori credebant. Quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. Vide, quę ad ult. verſ. Hippolyti Senecæ adnotavimus. 7 Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. epigr. 52. l. 6. num. 3.

De Euclide. XXXVI.

DUm ſibi 1 redire de Patrenſibus fundis
Ducenta clamat 4 cocinatus Euclides,
3 Corinthioque plura de ſuburbano,
4 Longumque pulchra 5 ſtemma repetit à Leda,
Et ſuſcitanti 6 Lectio reluctatur
7 Equiti ſuperbo, nobili, locupleti,
Cecidit repente magna de ſinu clavis.
Numquam, Fabulle, 8 nequior fuit clavis.

1 Redditum eſſe annuum ex fundis. Patræ antè non procul à Corintho, urbs Achaję. 2 Supra ep. 24. n. 6. 3 Græcus enim Euclides è Corintho. 4 Jactatque ſe ducere genus ab equitibus Caſtore, & Polluce filiis Ledæ è Jove. 5 Lib. 2. ep. 90. n. 5. 6 Deſignatori eum ex equeſtri loco excitanti reluctatur. 7 *Ironice*. Huic Euclidi. 8 Quæ prodidit fortunas domini ſui, oſtendique Eucliden *vel* ipſum eſſe ſervum, cui curæ aliena clavis, *vel* pauperem ſaltem, cui nemo famulus, qui ipſe ſuam geſtaret clavem.

Ad Fauſtinum. XXXVII.

LAudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello,
Diſſimulat, quaſi nil debeat: 1 impoſuit.

Carmine meo dedi illi nominis immortalitatem, neque (diſſimulante illo ſe neſcire me hinc munus captare, epig. 89. lib. 4. n. 11.) præmium accepi, adeoque ſpem meam falſam habuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

1 PUella ſenibus dulcior mihi 2 cycnis,
3 Agna Galeſi mollior Phalantini,

1 Erotion, de qua ſupr. ep. 35. 2 Qui candore ſunt eximio, & morituri dulce canunt, ut placet nonnullis, licet id negent ſanioris judicii authores. 3 Agna Tarentina mollior. Tarentum alluit fl. Galeſus, condidit Phalantus Lacon. ep. 43. l. 2. n. 2.

4 Concha Lucrini delicatior ſtagni,
Cui nec lapillos præferas 5 Erythræos,
Nec modo politum 6 pecudis Indicæ dentem;
Niveſque primas, liliumque non tactum,
Quæ 7 crine vincit 8 Bætici gregis vellus,
9 Rhenique nodos, 10 aureamque nitellam,
Fragravit ore quod roſarium 11 Pæſti,
Quod 12 Atticarum prima mella cerarum,
Quod 13 ſuccinorum rapta de manu 14 gleba;
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis ſciurus, & frequens 15 Phœnix.
Adhuc 16 recenti tepet Erotion buſto,
Quam peſſimorum lex avara fatorum
17 Sexta peregit hyeme, 17 nec tamen tota,
Noſtros amores, gaudiumque, luſuſque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus:
18 Pectuſque pulſans, pariter & comam vellens:
19 Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
20 Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
Ducenties accepit, 21 & tamen vivit.

4 Non quod oſtrea Lucrina gulonibus expetebantur, ut exponit Raderus, ſed quia, *Levior aſſiduo detritis æquore conchis*, ut pingui, ac rudi fiſtula canentem facit Polyphemum Ovid. Meta. 13. unde petitas has hyperbolicas laudes majori arte adumbravit noſter. 5 Lapillos pretioſos, gemmas, margaritas, &c. natas in mari Erythræo, quod vulgo dicitur *Rubrum mare*, ſed perperam, ut oſtendi ad Thyeſten Senecæ V.370. 6 Elephantis dentem, ideſt, ebur. 7 Crinis colore. 8 Oves Bæticæ nativo colore rutilabant. l.14. epig.133. & l.2. epi.43. nu.2. 9 Germanorum, qui Rheni accolæ, flavos crines, ſeu rufos obliquabant, & in nodum cogebant. epig.3. l. ſpect. nu. 11. 10 Micas pulveris auri repertas in arenis, ſcobem, & ramenta aurea, quibus conſperſam comam illuminarunt. 11 Oppidi Lucaniæ roſas bis in anno proferentis, Majo, & Septembri. ep.25. l.12. 12 Epig. 104. l.13. 13 Electrum manu tritum ſuave olet. epig. 64. l.3. n.4. Dioſc. l.1. c.93. 14 Succinum eſſe foſſile, & in duobus locis Scythiæ erui dixit Philemon. 15 Quæ rara avis, &, ut quidam volunt, unica, hac tamen Erotion in genere ſuo rarior. 16 Recens elata eſt, & cremata. epigramm.35. ſupra. 17 Epigram.35. ſupra num.3. 18 Qui afflictis lugendi mos erat, in funeribus præcipue. 19 *Verba Pæti Martiali luctus modum ſuadentis, ſuo exemplo.* 20 Reſp. poeta ironice collaudans Pæti fortitudinem, imo exprobrans illi fictum dolorem, ſeu potius gaudium, cui è conjugis morte obtigerit dos tam ampla. 21 Regeſit ironice in Pætum hæc ſua verba.

In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet cenſũ (quis neſcit?) equeſtrem,
Sexte; ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta 1 ſecat, qui dicit σῦκα μέριζε;
** Uno credis equo poſſe ſedere duos?*

1 Secæ, ſegend. cenſet. Ja. Rutg. l.6. cap. 11. var. lect. Et frater ille tuus, qui hereditatem ad aſſem uſque, & minima quæque ut & ficos dividi ex æquo poſcit, aufert tibi medium cenſum. * Neque poteſtis ex uno cenſu eſſe duo equites, & uno ſedere equo, aut uno ſubſellio.

Quid

Quid cum fratre tibi, quid cum 2 Polluce moleſto?
3 Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
* *Unus cum ſitis, duo, Calliodore, ſedetis.*
Surge: 4 ſolæciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare 5 genus Ledæ; aut cum fratre ſedere
Non potes. Alternis Calliodore ſede.

2 Fratre (ut ille Caſtoris) qui officit tuo honori, dimidiatus eques. 3 Elegans luſus in nominibus. Pollux enim pugil, Caſtor eques. frater ille tuus quaſi pugil tibi reluctatur, ne poſſis eſſe eques. 4 Nec enim fas dicere, *unus ſederis*. 5 E quibus Caſtor immortalitatem ſuam cum fratre partitus eſt, ut alternis vicibus morerentur, & reviviſcerent. ita vos per vices eſtote equites. Niſi alterum dicat oportere mori, & ad inferos deſcendere, ut ſuperſtes ſit eques.

In Carinum. XL.

1 Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, 2 miſi
3 Hybleis madidas thymis placentas.
4 Defeci: miſerere jam, Carine.
5 Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculoſque, ſacculumque.
6 Crœſo divitior licet fuiſſem,
7 Iro pauperior forem, Carine,
8 Si concham toties meam comeſſes.

1 Sæpius mutanti tabulas teſtamenti, ut illicias captatores, quos captes. Luciani dial. Petron. &c. 2 Poeta ſe captatorem fingit, quo cautius improbas hæredipetarum artes carpat. 3 Melle opt. Hybla mons Siciliæ mellificiis clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus. 4 Exhauſtus ſum, non ſuppetit, quod ultra mittam. 5 Vel noli ſpem noſtram eludere toties mutando teſtamentum; vel ſemel morere, & præſta fidem tuſſi tuæ mendaci. vide epig. 56. l. 12. 6 Lydiæ illo rege ditiſſimo. Herodot. 1. 7 Arnæo mendico. Hom. Odyſſ. 17. 8 Si non mellita placenta, ſed vili cibo fabarum in ſiliquis coctarum te paſcerem, quoties ſignas, vel tuſſiendo mihi ſpem mortis tuæ facis.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxiſti Venerem, colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus diſplicuiſſe tuum?

Auſterioris Philoſophiæ cliens & ſeverioris diſciplinæ ſtudioſus non belle, non cum gratia, & Venere aggrederis Veneris jocos, & Muſas haſce leviores. quin Gratiis ſacra facis ò Xenocrates? vide epig. 103. l. 1.

In Didymen. XLII.

1 Spadone cum ſis eviratior 2 fluxo,
Et 3 concubino mollior 3 Celæneo,

1 Gallum Cybeles ſacerdotem credo intelligi propter Atyn in verſu ſeq. 2 Molll. eviratis fluxæ ſunt carnes. 3 Aty puero Cybele adamato, à qua offenſa in furorem actus ſibi teſtes execuit. Celænæ autem Phrygiæ, unde & Cybele, urbs, & tumulus Aſiæ, juxta quem Gallus fluvius. Ov. 4. Faſt.

Quem

Quem 4 ſectus 5 ululat 6 matris entheæ 4 Gallus,
Theatra 7 loqueris, & 8 gradus, & 8 edicta,
9 Trabeaſque, & 9 Idus, 10 fibulaſque, 11 cenſuſque,
Et 12 pumicata pauperes manu 13 monſtras.
14 Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo Didyme: 15 non licet maritorum.

4 Caſtratus Cybeles ſacerdos. 5 In ſacris ululatum requirit. 6 Cybeles numine ſuo afflantis, & ſacerdotes in furorem vertentis. 7 Quaſi ad te ſpectent illa Equeſtria inſignia, ſedes, & honores. 8 Supra epig. 8. nu. 1. 9 Equites Rom. induti veſtes trabibus pannorum albis, & purpureis intertextas tranſvehebantur idibus Juliis. 10 Non aſtrigmenta illa, & cuſtodias pudoris, de quibus ep. 81. l. 7. & epig. 215. l. 14. ſed fibulas illas in nobilitatis inſigne equitibus indultas, & Tribunis aureas in trabea vel chlamyde geſtatas. Liv. Plut. Panciroll. & alii. 11 Equeſtres, l. 4. ep. 67. n. 1. 12 Pumice levigata, quæ delicatorum erat mollities. Plin. l. 36. & l. 2. c. 11. Juv. Satyr. 6. & 8. Sidon. Apol. epiſt. 7. l. 1. &c. 13 Per contemptum. 14 Utrum permiſerint te ſedere deſignatores ordinum equeſtr. 15 Quia ſpado es. Maritis autem in ſpectaculis proprii, & honeſtiores loci aſſignati ab Auguſto. Suet. c. 44. & Tacit. 3. Annal. A. Gell. l. 2. c. 15.

¶ Quod datur, non perire. XLIII.

CAllidus effracta nummos fur auferet arca:
Proſternet patrios impia flamma Lares:
Debitor uſuram pariter, 1 ſortemque negabit:
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges.
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
2 Extra fortunam eſt, quidquid donatur amicis:
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

1 *The Principall.*

2 Extra fortunæ aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. M. Antonius apud Rabirium Poetam, *Hoc habeo, quodcunque dedi, &c.* Sen. l. 6. de Benef. c. 3. Notum & illud Alexandri interrogati, ubi ſuos reconderet theſauros: *Apud amicos,* inquit, Plutarch.

De Thaide, & Lecania. XLIV.

THais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet, illa ſuos.

Vide ep. 73. l. 1. n. 2. & ep. 23. l. 12. & l. 2. Antholog. c. 13. Ηγόρασας πλοκάμοις, φῦκος, μέλι, κηρὸν, ὀδόντας, &c.

In Dentonem. XLV.

QUid factum eſt, rogo, quid repente factum?
Ad cœnam mihi 1 Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater auſus es negare.
Sed nec reſpicis, & fugis 2 ſequentem;

1 Nomen ex re natum, dente ſcilicet ſtrenuus.
2 Me ſequentem, ut invitem te.

Quem

Quem 3 thermis modo quærere, & 3 theatris,
Et 4 conclavibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es unctiore cœna,
Et major rapuit 5 canem culina.
Jam te. 6 Sed cito cognitum, & relictum
Cum faſtidierit popina dives,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

3 Vide ep. 14. l. 2. 4 Cenationibus, cellis. 5 Cœnipetam Dentonem instar canis odorantem lautiorem culinam. 6 Sed agnitus, faſtiditusque divitibus redibis ad tenuem menſam meam.

In Baſſam. XLVI.

1 D*Icis formoſam, dicis te, Baſſa, puellam.*
2 Iſtud, quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

1 Negare ſoles, & contrarium dicere (ut Galla, ep. 25. l. 2.) hic ſane præter mentem tuam non es, quod dicis, formoſa, & puella, ſed anicula, & τεϑβάς. Vide ep. 91. l. 1. 2 Al. *Iſtud, quæ non eſt, dicere Baſſa ſolet.*

Ad Diadumenum. XLVII.

B*Aſia dum nolo, niſi quæ luctantia carpſi,*
Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
Ut te ſæpe rogem, 1 cædo, Diadumene, ſæpe;
Conſequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

1 Ita I. Gruterus, non ut alii *cedo*, hac mente, ut mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus ſæpe rem ago. Inde conſequor, &c. I. Rutgerſ. *cedo*, ô *Diad.*

De Philone. XLVIII.

N*Unquam ſe cœnaſſe domi Philo jurat**: *&*
hoc eſt:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

* Nec pejerat. Jejunat enim, quoties non alio invitatur.

De Encolpo. XLIX.

1 Q*Uid non cogit amor? ſecuit nolente capillos*
Encolpus domino, 2 nec prohibente tamen.
Permiſit, flevitque Pudens. 3 Sic ceſſit habenis
Audaci queſtus de Phaethonte pater,

1 Imitatio Virgiliana, *Quid non mortalia pectora cogis, &c.*

2 Quia ex voto, propter dominum primipilarem aſſecutum dignitatem. Vide ep. 32. l. 1. unde huic lux. 3 Sic, ideſt, animo volente nolente Phœbus dedit Phaethonti currus ſui moderamen.

4 Sic Theodamas arma adverſus Herculem movens filium Hylam domi manere voluit, ſed petenti puero conceſſit, ut una proficiſceretur, atque ita ab Hercule raptus eſt. *Vel*, Sic Hylas Herculi offenſus ob patrem occiſum, amore tamen Herculis victus ſe illi comitem ceſſit. *Vel*, Sic impetrata, & extorta invito Herculi venia eundi aquatum periit Hylas à Nymphis raptus. 5 Sic Achilles virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris ſuaſu, deprehenſus ab Ulyſſe depoſitis comis ex ephebis exceſſit, & lætus, nolente licet matre, Trojam profectus eſt. 6 O barba. 7 Non crede Encolpum propterea grandem eſſe, & virum factum, quod abſciderit crines primos, quos alere ſolebant delicati pueri ad annum 17. 8 Detonſæ comæ in honorem domini ſui. 8 Ita epig. 32. l. 1. num. 4.

4 Talis raptus Hylas, 5 talis deprenſus Achilles
Depoſuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed 6 tu nec propera, brevibus nec 7 crede 8 capillis,
9 Tardaque pro tanto munere, barba veni.

Ad Labienum. L.

1 Quæ à fronte, & utroq; tempore capillata, & medio capite glabra, viſa eſt mihi terna. vide ep. 83. l. 10. 2 Promiſſi forte, & cirrati, quales alunt pueri. 3 Summa calva. ſic Petr. *Areaq; attritis ridet aduſta pilis.* 4 Ubi ex numero calvæ tuæ pro tribus numeratus accepiſti tria panaria (ſive panes illi, ſive corbes vlminei pane referti fuerint) quę in Saturnalitiis, vel ut refert Suetonius c. 4. in ſeptimontiali ſacro Domitianus Senatui, equitique diſtribuit. 5 Tricipitem, namque illum tricorporem fingunt Poetæ. 6 Porticum, & ædes Herculis, atque Muſarum Martius Philippus Auguſti vitricus reſtauravit, & in iis imaginem Herculis. 7 Ex calva te tricorporem Geryonem creditum invadet. Geryon autem ab Heſiodo τρικέφαλος dictus, ab aliis τρικάρηνος.

VIdiſſem modo forte cum ſedentem
Solum te Labiene, tres putavi.
1 Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc 2 capilli,
Quales nec puerum decere poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec ullus
In longa pilus 3 area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
4 Tunc, cum prandia miſit Imperator;
Cum panariolis tribus rediſti.
5 Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites, cenſeo, 6 porticum Philippi.
Si te viderit Hercules, periſti.

In Charopinum. LI.

1 Gulæ ejus iratæ rabiem amplificat Poeta.

COeno domi, quoties, niſi te Charopine, vocavi;
Protinus ingentes ſunt inimicitiæ:
Meque petis 1 ſtricto medio transfigere ferro;
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.

Nec

Nec ſemel ergo mihi 2 furtum feciſſe licebit ?
Improbius nihil eſt hac , Charopine , gula .
Deſine jam noſtram , precor , obſervare culinam ,
Atque aliquando meus det tibi verba 3 coquus .

2 Celare tuam gulam , & reſupinantem naſum , qui cœnam meam uſque odorat. 3 Lateat , fallat te . Al. *focus*.

Ad Rufum . LII.

HIc qui 1 libellis prægravem gerit lævam ,
2 Notariorum quem premit chorus levis ;
Qui 3 codicillis hinc , & inde prolatis ,
Epiſtoliſque commodat gravem vultum ,
Similis 4 Catoni , 5 Tullioque , 6 Brutoque ,
7 Exprimere , Rufe , fidiculæ licet cogant ,
Ave Latinum , χαῖρε non poteſt Græcum .
Si fingere me iſtud putas , ſalutemus .

1 Supplicibus, accuſatoriis, ſeu judiciariis libellis onuſtam. captans hinc exiſtimationem apud populum periti cauſſidici , ut cui multitudo negociorum. 2 Puerorum amanuenſium, *Clerkes* , qui ejus tanquam pluribus diſtricti negotiis dictata ſcribant. 3 Quibus teſtamentorum perfectiones , vel publicæ authoritatis mandata continentur. 4 Viro graviſſimo , & max. authoritatis. 5 Patrono attentiſſimo . 6 Literis aſſidue affixo. percuſſorem Cæſaris intelligo . 7 Ita tamen inhumanus eſt , adeo indoctus , & inſciens , ut adhibitis tormentis illi extorquere non poſſis *Ave Lat.* multo minus χαῖρε Græcum . 8 Specimen facturi , & periculum hominis.

In Poſthumum . LIII.

QUæ mihi præſtiteris, memini, ſemperque tenebo.
Cur igitur taceo ? Poſthume , tu loqueris .
Incipio quoties alicui tua dona referre ,
Protinus exclamat ; dixerat 1 ipſe mihi .
Non belle quædam faciunt duo : 2 ſufficit unus
Huic operi : ſi vis , ut loquar , ipſe tace .
Crede mihi , quamvis ingentia , Poſthume, dones,
Auctoris 3 pereunt garrulitate ſui ,

1 Poſthumus. 2 Vide Sen. de. Benef. l. 2. c. 10. & 11. & l. 7. c. 22. 3 Amittunt gratiam.

¶ Ad Baſſum. LIV.

COlchida quid ſcribis, quid ſcribis, amice, Thyeſten ?
2 Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache ?

1 Cur ſumis tibi tragœdiarum argumenta omnia tuis carminibus negata ? ſcilicet Medeæ per æthera volantis, Thyeſtæ contumacis , Niobes in ſaxum verſæ, Andromaches Trojæ flammis ſuperſtitis . hæc fata non manent tuas chartas . quin potius ſumis materiam tuis ſcriptis dignam? Deucaliona, aut Phaethonta , quorum hic flammis periit, ille aquis, qui exitus tuis chartis convenit . Sic Leonidas Anth. 2. Γράψας Δευκαλίωνα μενέςρατε, ϗ Φαέθοντα , &c. ſic alias de ſuis jocatur noſter . ep. 6. l. 1. & 99. l. 3. 2 Quid tibi materia eſt Niobe, vel Andromache ? alii leg. *Nioben* , & *Andromachen* , atque ſubintelligunt , *Scriptio eſt* , ut Plaut. *Quid tibi meam tactio eſt ?* I. Gruterum ſecutus Scriv. *Quo tibi vel* , nec ſine authoritate Cod. Palat. & al.

Materia

Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis,
Deucalion, vel, ſi non placet hic, Phaethon.

De Rhetore Apollonio. LV.

EXtemporalis factus eſt meus Rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutavit.

Apollonius, qui modo (epig. 22. ſupra) ſcripſit, & edidicit, nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis poſſit ſalutare, nec tamen ſcripſerit. *Iron.*

De Aquila portante Jovem. LVI.

1 *DIc mihi, quem portes, volucrum regina? tonantem.*
Nulla manu quare fulmina geſtat? amat.
Quo calet igne deus? 3 pueri. Cur mitis aperto
Reſpicis ore Jovem? de 2 Ganymede loquor.

1 Vide Alciati emblema de Aquila Jovem geſtante, & ibidem Minoem.
2 Ganymede, quem in Jovis gratiam rapui.

¶ Ad Lupum. LVII.

CUi tradas, Lupe, filium magiſtro,
*Quæris ſolicitus diu, * rogaſque.*
1 Omnes grammaticoſque, rhetoraſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis,
Famæ 2 Tutilium ſuæ relinquat.
3 Si verſus facit, abdices Poetam.
Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac, 4 diſcat, 5 citharœdus, aut 6 choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
7 Præconem facias, vel 8 architectum.

* Ita Gruterus, cum priùs eſſet, *diuq; tentas.* 1 *Quando artibus honeſtis nullus in urbe locus*, &c. Juv. Sat. 3. 2 Non, *Tullium*, ut vulg. ne ceſpitet verſus, peccantibus duabus primis ſyllabis. Videtur is eſſe, quem laudat Cicero 1. de oratore, & in Bruto, de quo Valer. Max. l. 2. c. 3. & Sueton. in Auguſto, ca. 89. Alii leg. *Lucilium*. 3 A ſterili, & inutili poetices ſtudio illum omni ratione averte. 4 Diſcat citharœdi artem, diſcat fieri citharœdus. *Helleniſm.* vide Joſ. Mercerum ad ep. 19. l. 1. Ariſteneti. Nec opus erit Jani Gulielmi lima, qui l. 3. veriſi. c. 19. legit. *Fac biſcat*, &c. 5 Citharœdi hac tempeſtate in pretio. epi. 4. l. 3. n. 6. 6 Qui in choro tibia canit. 7 Epig. 8. l. 6. 8 Præter privatorum enim in ædificiis hac tempeſtate luxum, & Domitianus templa, & alia publica inſtauravit. ep. 4. l. 9.

Ad Cinnam. LVIII.

CUm voco te 1 dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam 2 ſervum ſic reſaluto meum.

1 *Sir.* 2 Ironice, & Scoptice. Pet. Scriv. legit *tuum*.

¶ Ad

¶ Ad Poſthumum. LIX.

1 *CRas te victurum, 2 cras dicis, Poſthume, ſemper.*
Dic mihi, cras illud, Poſthume, quando venit?
Quam longe cras iſtud? ubi eſt? aut unde petendum?
Nunquid apud Parthos, Armenioſque latet?
3 *Jam cras iſtud habet Priami, vel Neſtoris annos.*
4 *Cras iſtud quanti, dic, mihi poſſit emi.*
Cras vives; 5 *hodie jam vivere, Poſthume, ſerum eſt.*
Ille ſapit, quiſquis, *Poſthume*, vixit heri.

1 De præſentibus fruendis. ep. 16. l. 1. & ep. 90. lib. 2. Antho. c. 47. 2 Et cras hoc compendinat juvenis ignavus, apud Perſ. Sat. 5. V. 65. 3 Ita protruſiſti horam, ut hora ferè jam protruſerit te, ſenem factum. 4 Cras hoc tuum, quod præteriit, non potest redimi: futurum quantuli? facili ſane pretio, immo nullo, quia ſponte venit, ſi velis uti. Sed vide Senec. ep. 12. 5 Ep. 16. l. 1.

Ad Stellam. LX.

QUod non 1 argentum, quod non tibi 2 miſimus 1 aurum,
Hoc facimus 3 cauſa, Stella diſerte, 3 tua.
Quiſquis magna dedit, voluit ſibi magna remitti;
Fictilibus noſtris 4 exoneratus eris.

1 Vaſa argentea, & aurea. 2 In Saturnalibus, ep. 46. l. 2. n. 1. 3 Ut tibi parcam, ne majora ex more remittas, ut ſeq. verſu. vide & epig. 18. ſupra. 4 Liberatus onere remittendi munera, quibus reſpondeas levibus, & fictilibus his meis.

¶ Ad detractorem. LXI.

ALlatres licet uſque nos, & uſque,
Et 1 gannitibus improbis laceſſas:
2 *Certum eſt hanc tibi pernegare famam,*
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiſcunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas, 3 miſer, neceſſe eſt.
Non deerunt tamen hac in urbe forſan
Unus, vel duo, treſve, quatuorve,
4 *Pellem rodere qui velint caninam.*
5 *Nos hac à ſcabie tenemus ungues.*

1 Conviciis tuis, & maledictis. Gannire canum eſt, ut alii, vulpium. 2 Non vivet, non notum erit poſteritati nomen tuum in carminibus meis vel infami nota inuſtum. 3 Quia invidus. ep. 41. l. 1. & ſupra ep. 29. n. 9. 4 Qui maledicos velint maledictis inſectari. Alluſum vult Eraſmus ad proverb. *Canis caninam non eſt.* Varro l. 6. LL. vide ep. 2. l. 13. n. 5. Horat. epod. 6. 5 Ego ab hac libidine, & contagio maledicendi me contineo, ſcabie ejus nolo me contaminare, nolo pruritum ejus ſcabendo levare.

In Marianum. LXII.

1 CRiſpulus iſte quis eſt, uxori ſemper adhæret
Qui, Mariane, tuæ? criſpulus iſte quis eſt?
Neſcio quid dominæ teneræ qui garrit in aurem,
Et 2 ſellam cubito dexteriore premit,
Per cuius digitos currit levis anulus omnes,
3 Crura gerit nullo qui violata pilo.
Nil mihi reſpondes? 4 uxoris res agit, inquis,
Iſte meæ. 5 ſane certus, & aſper homo eſt,
Procuratorem vultu qui præferat ipſo;
Acrior hoc Chius non erat Aufidius.
6 O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini;
Te ſucceſſurum credo ego Panniculo.
7 Res uxoris agit, res 8 nullas Criſpulus iſte,
Res non uxoris, res agit iſte tuas.

1 Criſpatus crines, & delicatus. 2 Incumbit, innititur ſellæ uxoris tuæ. 3 Cui crura depilata. epig. 29. l.2. num.7. 4 Eſt procurator, qui uxoris negocia obit. 5 *Martialis reſp.* Is tibi ſane propter diligentiam, attentionem, formam, & vultum videtur eſſe procurator acer, ego autem perſpicio illum eſſe mœchum, quo non Aufidius inſignior. de quo Auf. Juv. Satyr. 9. ℣. 25. poſſunt & hæc Mariano collaudanti criſpulum hunc, & præferenti ejus diligentiam attentioni Aufidii Luſci, qui è decuria ſcribarum factus eſt prætor, continuari uſque ad, *O quam dignus, &c.* 6 O digne qui in ſpectaculis theatralibus riſum moveas alaparum contumeliis exceptus, non ſecus, ac Panniculus mimus à Latino mœchi ſui partes agente cæſus. vide ep.72.l.2.n.2. 7 Cum indignatione repetit hoc Poeta. 8 Nulla negocia, nullas in foro uxoris tuæ partes agit iſte procurator criſpulus, imo tuum locum, & vices ſupplet in thalamis iſte mœchus.

Ad hoſpitem. LXIII.

JUre tuo noſtris maneas licet, hoſpes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex:
1 Nam mea jam digitum ſuſtulit hoſpitibus.
Nulla tegit 2 fractos nec inanis culcitra lectos:
3 Putris & abrupta faſcia reſte jacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus:
Emi hortos, plus eſt: inſtrue tu, minus eſt.

1 Meam enim ſupellectilem, lectos, ſellas, &c. alii jam hoſpites attriverunt, atque uſu tanquam ſuam factam, & à domino alienatam conſumpſerunt. *Metaph. ſumpta, vel* ab arena, in qua victi tollebant digitũ in ſignum τῆς ἥττης epig.29. l. ſpect. n.3. *Vel,* à licitationibus, in quibus digito ſublato ſe quis profitebatur emptorem, ſeu conductorem. Cic. 3. in Verrem. *Junius patruus tollit digitum,* &c. vide Briſſonii form. l.6. 2 Al. *farctos.* 3 Et faſciæ cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt putres, rupta reſte, *the bed-coard.*

¶ Ad Ponticum. LXIV.

Quid ſentis, inquis, de noſtris, Marce, libellis?
Sic me ſolicitus, Pontice, ſæpe rogas.
1 *Admiror, ſtupeo; nihil eſt perfectius illis:*
2 Ipſe tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc ſentis? inquis; faciat tibi 3 ſic bene Cæſar,
Sic Capitolinus Jupiter. imo tibi.

1 Reſpondet Martialis. 2 Sic ep. 16. l.4. nu.4. vide ep. 13. & 112. l.1. 3 Ut vir bonus es, ò Martialis, & candidus judex. 4 Imo tibi, ò Pontice, *reſpondet Martialis*, ſic faciant Domitianus, & Jupiter bene, ut ego bene ſentio de tuis libellis, ideſt, faciant male. neque enim vere, & ex animo probavi, ſed ut tuæ ſubſervirem φιλαυτίᾳ, ut qui male ſanus paſpum malis, quam judicium rectum. vide epig.76.l.8.

¶ Ad ſuos miniſtros. LXV.

1 *Sextantes,* * *Calliſte,* 1 *duos infunde Falerni:*
Tu ſuper 2 æſtivas *, *Alcime, funde 2 nives.*
3 *Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,*
Laſſenturque 4 roſis tempora 4 ſutilibus.
Jam 5 vicina jubent nos 6 vivere 7 Mauſolea:
Cum doceant, ipſos poſſe perire 8 deos.

1 Triens 4 cyathos, ſextans duos continet cyathos, & eſt ſexta pars ſextarii. ep. 28. l. 1. nu.2. * Miniſter poetæ. 2 Aquam nivatam, ſeu gelidam è nivibus expreſſam, qua vina generoſiſſima diluebant. ep.117.l.14. vel decoctam, & vitris demiſſam in nives, ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, *ſolve nives*. 3 Unguentis delibuti, & floribus coronati convivabantur veteres. rationem vide annotat. ad Thyeſten Senecæ, ℣. 942. & 945. 4 Coronas è roſarum foliis conſuebant. vide quæ ad ℣. 357. Agamem. Senec. 5 In valle Martia erat ſepulchrum Auguſti. *Vel*, propiora, quam illud Cariæ Mauſoleum. 6 Vita uti, genialiter vivere. ep.16.l.1.nu.4. 7 Sepulchra Auguſti, Imperatorum, atque cognatorum ab Auguſto extructa ad ſimilitudinem Mauſolei Artemiſiæ. ep. 1. lib. ſpect. n.12. vide ep. 59.l.2.n.2. 8 Imperatores, qui ſe pro diis haberi volebant.

Ad Cæſarem. LXVI.

1 *Aſtra, polumq; dedit, quamvis obſtante noverca,*
Alcidæ 2 Nemeæ terror, & Arcas aper,
3 *Et caſtigatum Lybicæ ceroma palæſtræ,*
Et 4 gravis in Siculo pulvere fuſus Eryx,
Sylvarumque tremor, tacita qui fraude ſolebat
Ducere 5 nec rectas Cacus in antra boves.

1 Cœlo donavere Herculem geſta ſua, etiam ingratiis Junonis. 2 Leo in ſylva Nemeæa interfectus ab Hercule, ep.27. lib. ſpect.n.3. 3 Et Antæi Libyci inſolentia in provocandis ad palæſtram hoſpitibus, ab Hercule caſtigata morte. de ceromate vide ep. 57. l.3.n.4. 4 Veneris filius ab Hercule caſtuum certamine devictus. Virg.5. Æneid. 5 Averſas per caudam tractas. Virg.8.Æneid.

Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
Dat majora 6 novus prælia mane 6 dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monſtro!
Quot tua Mænalios 7 collocat haſta ſues?
Reddatur ſi pugna triplex 8 paſtoris Iberi,
Eſt tibi, 9 qui poſſit vincere Geryonem.
Sæpe licet Grajæ 10 numeretur bellua Lernæ,
11 Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguſte, dederunt
Alcidæ cito Di, ſed tibi 12 ſero dabunt.

6 Matutinum ſpectaculum, quo beſtiarii cum beſtiis depugnabant: poſt meridiem, qui ſupererant, inter ſe. 7 Interficit. *Metaph.* ab antiquo collocandi cadaverum more. 8 Geryonis tricorporis, Hiſpanorum regis. vide Mythologos. 9 Carpophorus, ſeu quis alius. lib. ſpect. ep. 27. 10 Hydra, numeroſum (repullulantibus, quæ excidebantur, capitibus) malum. epig. 27. lib. ſpect. 11 Non tamen conferenda eſt cum Crocodilis Niligenis, qui in theatro interfecti ſunt. 12 Ut diu præeſſe, & prodeſſe Reipub. poſſis. ſic epig. 39. lib. 8.

In Pontilianum. LXVII.

Sæpe ſalutatus, nunquam prior ipſe ſalutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

Cum adeo ſis inhumanus, ut nec ſalutes, nec reſalutes (ut ep. 51. ſupra) quoniam tibi non placet *ſalve* illud, vel *Ave* in congreſſu ſolemne: tibi inhumano, & quaſi mortuo dicemus, uſque *Vale*, vel *æternum vale*, qui mos veteribus fuit ſalutandi mortuos (Virg. Æneid. 11. *Salve mi maxime Palla, Æternumque vale.*) qui reſalutare non poterant. vide ep. 8. l. 9. & Luc. ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πλαίσματος.

De hirundine. LXVIII.

1 Hibernos peterent ſolito cum more receſſus
2 Atthides, 3 in nidis una remanſit avis.
Deprendere 4 nefas ad tempora verna reverſæ,
Et profugam volucres diripuere ſuæ.
5 Sero dedit pœnas: diſcerpi noxia mater
Debuerat, ſed tunc, cum laceravit Itym.

1 Cum hirundines, appetente jam hyeme, à nobis advolarent Africam (teſte Plinio) unde vere nos viſunt. 2 Hirundines, à Progne Pandionis Atticæ regis filia in hirundinem converſa. 3 Hoc forte ſub tegulis, ubi ſcalis habitavit tribus, in contubernalibus ſuis hirundinibus animadverterat Martialis. 4 Manſiſſe, contra morem, & naturam hanc hirundinem deprehendere cæteræ vere reverſæ. 5 Alludit ad fab. Prognes, quam dicit tum diſcerpendam fuiſſe, ubi ipſa ſuum filium Itym diſcerpebat. ſimulque ludit in verbis *diſcerpi*, & *lacerare*. vide fab. 6. Metam. Ovid. & apud Mythologos.

Ad

Ad Lesbiam. LXIX.

1 ARctoa de gente comam tibi, Lesbia, miſi,
2 Ut ſcires, quanto ſit tua flava magis.

1 E Germania, quæ ad Arctum. Germani autem flava cæſarie ſpectabiles. 2 Ut videas, quam impudenter fucum facias meretricium, cui placet caliendrum, ſeu coma empta, & factitia, quæ vel Germanos flavo colore ſuperet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant coma. Videtur hujus ep. argumentum deſumptum ex Ovid. l. 1. Amor. eleg. 14. *Nunc tibi captivos mittit Germania crines, &c.*

In M. Antonium. LXX.

ANtoni 1 Phario 2 nil objecture 1 Photino;
Et 3 levius tabula quam Cicerone nocens,
Quid gladium demens 4 Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet 5 nec Catilina nefas.
6 Impius infando miles corrumpitur auro,
Et 7 tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid proſunt ſacræ pretioſa ſilentia 8 linguæ?
9 Incipient omnes pro Cicerone loqui.

1 Vide ep. 65. l. 3. unde huic fax. 2 Nihil habes, quod illi exprobres. 3 Minus tota proſcriptorum tabula nocens, quam uno Cicerone. 4 In Ciceronis os. *Quod tibi Roma caput, cum loquereris, erat.* ep. 65. l. 3. n. 6. 5 Si revixiſſet, cui tamen major odii cauſſa Ciceronis, quam tibi. 6 Popilius Lenas percuſſor Ciceronis, qui illum capitis reum defenderat. 7 250000. drachmis Atticis. Appian. l. 4. 8 Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit. 9 Omnes jam in crudele hoc tuum facinus invehentur, ſic. ep. 82. l. 2.

De Syriſco. LXXI.

1 IN fuſum ſibi nuper à patrono
2 Plenum, Maxime, centies Syriſcus
In 3 ſellariolis vagus popinis
Circa balnea 4 quatuor 5 peregit.
O quanta eſt gula, centies 6 comeſſe!
7 Quanto major adhuc, nec accubare!

1 Donatū. 2 Juſtum, integrum centies. ep. 37. l. 4. nu. 4. 3 Ganeis, & tabernis, ubi non honeſte accumbebant, ſed ventri indulgebant ſedentes. de Sellaria item vide quæ Torrentius ad 43. cap. Suet. Tib. 4 Neronis, Grilli, Titi, Agrippæ. 5 Conſumpſit, decoxit. 6 Comeſſationibus abſumpſiſſe. 7 Atqui id non juſtis conviviis, & cœnis, ſed jentaculis, prandiolis, repotiis, &c. in quibus non accubuit.

Ad Fauſtinum. LXXII.

HUmida qua gelidas ſummittit 1 Trebula valles,
Et viridis 2 Cancri menſibus alget ager;

1 Oppidum, ſeu vicus in Sabin. 2 Julio menſe, quo Cancer ſolem accendit, & Auguſto, quo Leonis fervent pectora, ep. 57. l. 4. n. 5. 6. 7.

* *Rura Cleonæo numquam temerata leone,*
Et 3 domus Æolio ſemper amica Noto,
4 Te, Fauſtine, vocant: 4 longas his exige meſſes
Collibus; 5 hibernum jam tibi Tibur erit.

3 Villa Auſtro expoſita. venti in Æoli ditione eſſe perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italiam adflat. * Rura Trebulæ te invitant. 4 Æſtatem longam, dies æſtivos longos. 5 Tibur frigidiſſimum habitum, ſi Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. epig. 57. 60. & 62. l. 4.

¶ De origine Bacchi. LXXIII.

QUi potuit Bacchi matrem dixiſſe Tonantem;
Ille poteſt Semelem dicere, Rufe, patrem.

Qui in monſtroſo Bacchi διμήτορος, ἢ διθύρου, Jovis ſcilicet femore perfecti, & renati partu, monſtroſo ludit ingenio Jovem Bacchi matrem vocans, cur non æque ἀτοπῶς, & Semelen appellat patrem Bacchi? verum non tam rationem, & analogiam hic vel ignoravit, vel non examinavit Martialis, quam jocum affectavit. vide Mureti var. lect. 19. c. 1.

Ad Theodorum. LXXIV.

NOn donem tibi cur meos libellos,
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna cauſſa eſt:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

Vide l. 7. epig. 2. quod huic conſonat.

¶ De Pompeio, & filiis. LXXV.

1 POmpeios juvenes Aſia, atque Europa, 2 ſed ipſũ
Terra tegit Libyes; 3 ſi tamen ulla tegit.
Quid mirum 4 toto ſi ſpargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

1 Cneus Pompeii Magni filius interiit in Europa victus à Cæſare ad Mundam in Hiſpania: Sextus periit à militibus Antonianis interceptus Mileti in Aſia. 2 Pompeius Magnus occiſus, ut ep. 65. l. 3. n. 1. in Africa ad Peluſium Nili oſtium ſepultus eſt. Strabo l. 16. in monte Caſſio ſepultum refert. 3 Neque enim conſtat, an ſepultus fuerit. *Jacet ingens litore truncus*, dixit Virg. de Priamo, ſed reſpexit Pompeium, 2. Æneid. & illud, *Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo, Pompeius nullo. Quis putat eſſe deos?* 4 Per tres orbis partes, quæ tum notæ, nondum inventa America, de his autem 3. partibus Pompeius triumpharat. *Et quaſi non poſſet tellus tot ferre ſepulchra, Diviſit cineres.* Petronius autea, de Craſſo, Pompeio, Jul. Cæſare.

Ad Quinctum. LXXVI.

*QUæ * legis cauſſa nupſit tibi Lælia, Quincte,*
*Uxorem potes hanc dicere * legitimam?*

* Quæ lege, & jure nupſit. ſed ludit Poeta cum à notatione *legis*, & *legitimæ*, tum ab homonymia τοῦ *legitimam*. q. d. adultera Lælia nupſit Quincto mœcho: idque metu legis Juliæ in adulteros latæ, & à Domitiano revocatæ. vide ep. 7. l. 6. lege & 88. Auſonii.

Ad Cinnam. LXXVII.

PRofecit poto Mithridates ſæpe veneno,
Toxica ne poſſent ſæva nocere ſibi.
Tu quoque caviſti cœnando tam male ſemper,
Ne poſſes unquam, Cinna, perire fame.

1 Vide Plin. nat. hiſt. l. 25. c. 2. & A. Gel. lib. 17. c. 16.

Ad Marullum. LXXVIII.

NArratur belle quidam dixiſſe, Marulle,
Qui te 1 ferre oleum dixit in 2 auriculam.

1 Aſſentationem, & blanditias potentiorum auribus inſtillare. vide adag. *ferre ore oleum*. 2 Al. *auricula*. ideſt, te eſſe aure ſupina, qui alios audire averſeris. inverſo adagio, *oleum ore geſtare*, quod de eo dicitur, qui loqui cavet. vide epig. 42. l. 6.

Ad Turanium. LXXIX.

1 SI triſti domicœnio laboras,
Turani; potes eſurire mecum.
Non deerunt tibi, 2 ſi ſoles προπίνειν,
3 Viles Cappadocæ, 4 graveſque porri,
Diviſis 5 cybium latebit ovis,
Ponetur digitis tenendus 6 unctis
Nigra cauliculus virens patella,
Algentem modo qui reliquit hortum,
Et 7 pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum 8 rubente lardo.
Menſæ munera ſi voles ſecundæ,
9 Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et 10 nomen pyra quæ ferunt Syrorum;
Et quas 11 docta Neapolis creavit,
Lento caſtaneæ vapore * toſtæ.

1 Ne triſtis, & ſolus domi cœnes, poteris apud me cœnare frugali, & parabili menſa contentus. ad ejuſmodi cœnam invitat Perſicum Juvenalis, Sat. 11. & Septitium Plin. epiſt. 15. l. 1. 2 Apponentur tibi in libationem, promulſidem, antecœnium, guſtationem, ſeu guſtum, de quo lib. 10. ep. 31. n. 4. l. 11. ep. 32. n. 2. & ep. 53. n. 11. 3 Lactucæ Cappadocæ. lib. 13. ep. 14. 4 Stomacho, capiti, oculis. 5 Piſcis è pelamidum genere conciſi fruſta, ovis ruptis frixa, & tecta. Plin. l. 32. c. 11. & Athenæus l. 3. c. 52. 6 Propter oleum cauliculis ſuperfundi ſolitum. Lipſ. 5. epiſt. quæſt. 1. lib. Gruterus retinet *uſtis* propter ἀντίθεσιν τοῦ *Algentis horti*. quod ſeq. 7 Pulti ex alicæ farina impoſitus botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis conciſis, cepa, porro, thure, pipere, liquamine, & vino, quibus inteſtinum farciebatur. *a pudding or ſalſage*. Apic. l. 2. c. 5. erat & χορδὴ αἱματίτις. Athenæus l. 3. c. 36. 8 Fumoſo, vel rancidulo. 9 Maturæ, vel duracinæ. epig. 44. lib. 1. 10 Pyra Syra, ex Syria allata. 11 Studiis literarum, & gymnaſiis celebris. Neapolitanæ autem caſtaneæ laudatæ. * MS. Bodl. *coctæ*.

12 Vinum tu facies bonum bibendo.
13 Poſt hæc omnia forte ſi movebit
Bacchus, quam ſolet, eſuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modo quas tulere rami,
Et 14 fervens cicer, & 15 tepens lupinus.
Parva eſt cœnula, (quis poteſt negare?)
16 Sed finges nihil, audieſve fictum,
Et vultu placidus 16 tuo recumbes;
17 Nec craſſum dominus leget volumen.
Nec de 18 Gadibus improbis puellæ
Vibrabunt ſine fine prurientes
Laſcivos docili tremore lumbos:
Sed, quod non grave ſit, nec infacetum,
19 Parvi tibia condyli ſonabit.
Hæc eſt cœnula: 20 Claudiam ſequeris,
Quam nobis cupis eſſe te priorem.

12 Vinum qualecunq; ſapiet tibi non ante ſitim bibenti. ita Socrati ποτὸν πᾶν ἡδὺ ἦν, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψώη. Xenoph. Apomnem. α. *Vel*, liberalius bibendo videberis approbare vinum meum qualecunque.

13 Quod ſi vinum tibi moverit appetitum novum, naturali calore accenſo, vel etiam vomitum. hoc autem ante, vel in cœna factitabant veteres ad purgandum ſtomachum, & provocandum appetitum. Juv. 6. ℣. 428. Athen. l. 15. c. 1. & Sene. Epiſt. 95. *Vomunt, ut edant, edunt, ut vomant.* Mox, *Et vinum omne vomitu remetiuntur.*
14 Ab igne coctum, *vel*, naturæ fervide. comburit enim, urinam movet, &c. Athenæus, l. 2. c. 14. 15 Aqua maceratus tepenti.
16 Sed cœnæ tenuitatem compenſabit libertas, & ſynceritas, ubi non erit opus ſimulatione, & diſſimulatione, ut in menſis divitum.
17 Non ficto, non ad alterius gratiam compoſito. 18 Ep. 53. l. 11. nu. 19. Οὐ μελοποιὸς ἐρεῖ κατακείμενος. Antholog. l. 2. c. 47.
19 Vide ep. 42. l. 2. n. 11. & Juv. Sat. 11. ℣. 162. 20 Parvi foraminis tibia inſtar condyli, qui pars eſt digiti eminens in commiſſura pugni. 21 Aderit & Claudia deliciæ tuæ, quam ſcio te libenter ſecuturum, imo cupies te priorem nobis eſſe propter eam, quam vel nobis magis adeſſe velis. *Et niſi cœna prior, potiorque puella, &c.* Horat. epiſt. 5. l. 1.

In Zoilum. LXXX.

UNdecies una ſurrexti, Zoile, cœna,
Et mutata tibi 1 eſt ſyntheſis undecies,
Sudor inhæreret madida ne veſte retentus,
Et 2 laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?
3 Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

1 Veſtis cœnatoria. vide ep. 45. l. 2. nu. 3.
2 Ex ſudore poroſam.
3 Quia mihi non ea veſtium copia, quæ tibi, qui ſudare te fingis, ut ſyntheſes oſtentes. ſic epig. 16. l. 2. nu. 7.

Ad Severum. LXXXI.

NOn totam mihi, ſi vacabis, horam
Dones, & licet 1 imputes Severe,

1 Me tibi debitorem ejus facias.

Dum

Dum noſtras legis, 2 exigiſque nugas.
3 Durum eſt perdere ferias; 4 rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraſque,
Quod ſi legeris ipſe cum diſerto
(Sed numquid ſumus 5 improbi?) 6 Secundo,
7 Plus multo tibi debiturus hic eſt,
Quam debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, 8 nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit,
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti 9 lima momorderit Secundi:

2 Ad examen judicii caſtigas. 3 *Objectio* ex *perſonæ Severi*, Non eſt æquum me ocia mea perdere nugis tuis impenſa. 4 *Reſpon. Poeta.*

5 Qui tibi adjungimus comitem æque gravibus, ac tu, diſtrictum negotiis. 6 Libertus hic Lucenſis ille, de quo l.1. ep.2. n.5. aut Plinius Junior, qui noſtro amicus (ut teſtatur ipſe Plin.ep.ult.l.3.) qui & Secundus cognominatus eſt, diſertumque eum vocat Martialis, ep.19. l.10. 7 Plus tibi caſtigatori, quam mihi authori. 8 Effugiet mortem, non interibit, ad inferos, ubi ſaxum ingens volvit Siſyphus, damnatus. ſic ep.2.l.10. 9 Caſtigatio, expolitio, Metaphor. à fabris.

Ad Æmilianum. LXXXII.

SEmper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane.
Dantur opes 1 nulli nunc, niſi divitibus.

1 Al. *nullis.*

In Gaurum. LXXXIII.

1 *QVid 2 promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,*
Si 2 dare non poteras millia, Gaure, decem?
3 An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſperdas, Gaure: 4 puſillus homo es.

1 In denegando aliquis pudor eſt paulò poſt, ubi tempus eſt promiſſa jam perfici. Charinus apud Terent. 2 Mutuo, fœnore, vel gratis. 3 Quæ noluiſti mihi dare, ea tibi habeas, male iis utaris, quæ nec bene tibi vertant. Ita emendavit Scriverius de conſilio Scaligeri, cum antea legeretur *diſpereas*. 4 Μικρόλογος, parvi animi. *a baſe ſellovv.*

Ad Dindymum. LXXXIV.

**INſequeris, fugio; fugis, inſequor: hæc mihi mens eſt.*
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

* Diſparia nobis ſtudia, voluntates diverſæ. Sic epig. 47. l.12. vide & epig.47. ſupra.

Ad Gallam. LXXXV.

JAm triſtis 1 nucibus puer relictis
Clamoſo revocatur à Magiſtro:

1 Pueris nucum luſus indultus fuit in Saturnalibus, viris alea: finitis vero Saturnalibus, revocabantur in ſcholam pueri à magiſtris. *Plin. epiſt.* 7. *l.* 8. Alea viris inhibita, cujus animadvertendæ cura ad Ædiles ſpectabat.

Et blando male 2 proditus 3 fritillo
4 Arcana modo raptus è popina,
Ædilem 5 rogat 6 udus aleator.
7 Saturnalia tranſiere tota,
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
8 Sane ſic abeat meus December.
Scis certe puto veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

2 A rotatis concuſſique fritilli ſono proditus Ædili ganeas perquirenti. 3 Ep. 14. l. 4. n. 9. 4 Palam ludere poſt Saturnalia nefas erat. 5 Ut ſibi parcat, nec in jus trahat. 6 Vino madens. 7 Ep. 39. l. 4. n. 2. 8 Nihil mihi miſiſti noſtris Saturnalibus Decembr. nihil tibi mittam Calendis Martiis, quæ vobis tanquam Saturnalia ſunt, & in quibus celebratus erat natalis Veneris, miſſaque mulieribus munera à maritis, & amatoribus. vide tit. Apophoreton. lib. 14.

LIBER VI.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care 1 Martialis:
Quem 2 ſi terſeris aure diligenti,
Audebit, minus anxius, tremenſque,
3 Magnas Cæſaris in manus venire.

1 Ad quem, lib. 5. ep. 21. 2 Si acri digiti, auris, judicii cenſura caſtigaris. 3 Cæſareas. ſic epigram. 8. lib. 4. num. 10.

Adulatorium. I I.

1 LUſus erat ſacræ connubia fallere tedæ:
Luſus & immeritos 2 execuiſſe mares.
Utraque tu 3 prohibes, Cæſar, populiſque futuris
Succurris, naſci quos 4 ſine fraude jubes.
Nec ſpado jam, nec mœchus erit, te præſide, quiſquã.
At prius (ô mores) 5 & ſpado mœchus erat.

1 Pro ludo habebantur adulteria. 2 Caſtrare. 3 Edictis. Suet. Dom. c. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. l. 18. Papin. 4. Sylv. 4 Legitime, non ex adulterio. 5 *Eleganter utrunque conjungit Poeta.* vide Juv. Sat. 1. ꝟ. 22. & Satyr. 6. ꝟ. 367. & ep. 67. l. 6. unde huic lux.

¶ De

¶ De filio Domitiani, III.

1 NAſcere Dardanio promiſſum nomen Iulo,
2 Vera deum ſoboles: naſcere magne puer,
Cui pater æternas poſt ſecula tradat 3 habenas,
4 Quique regas orbem cum ſeniore ſenex.
5 Ipſa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam 6 Phryxi Julia nebit 6 ovem.

* Ex Domitia uxore, cujus meminit Suet. cap. 3. Neque enim placet hoc de conceptu Juliæ, quem ipſe pater, & patruus abortivum eſſe voluit, intelligi, ut vult Calderinus. 1 Imitatio Virgiliana. *Julius à magno demiſſum nomen Iulo.* 1. Æneid. & --- 2 --- *Chara deum ſoboles*, &c. hæc autem vera, Domitiani ſcilicet Dei, ac Domini. ep. 8. l. 5. nu. 2. 3 Imperium Romanum. 4 Imit. Ovid. *Soſpite ſic te ſit natus quoque ſoſpes: & olim imperium regat hoc cum ſeniore ſenex.* 2. Triſt. verſ. 165. 5 Parcæ Deæ dabunt patrueli tuæ Juliæ filiæ Titi, partes ſuas: atque Julia pro amore ſuo tibi nebit pollice niveo (qui longævitatem figurat) fila aurea, quæ ſummam portendunt felicitatem. namque ex diſciplina Hetruſcorum aries inſolito colore indutus regi, vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. vide quæ ad V. 228. Thyeſt. Senecæ. 6 Vellus aureum, quale erat arietis illius, quo Phryxus vectus è Bœotia in Colchos tranſfretavit.

Adulatorium. IV.

1 CEnſor maxime, 2 principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat 3 triumphos,
4 Tot naſcentia templa, tot renata,
5 Tot ſpectacula, 6 tot deos, tot urbes,
Plus debet tibi Roma, quod 7 pudica eſt.

1 Cenſuram ſibi aſſumpſit maximam. Suet. cap. 8. perpetuam. Dio. 2 Imperator. 3 Ex Dacis ſc. Cattis, & Sarmatis. ep. 2. l. 2. n. 3. & ep. 19. l. 5. n. 2. 4 Suet. c. 5. Eutrop. l. 7. Caſſiod. Cron. 5. Suet. c. 4. vide ep. 19. l. 5. n. 2. 6 Novos Deos, ſeipſum, patrem, fratrem, & Juliam, cum antiquis Jove cuſtode, Hercule, Fortuna reduce, Jano, &c. Xiphilin. & Sueton. vide ep. 19. l. 5. n. 3. 7 Vide quæ ad ep. 2. ſupra.

Ad Cæcilianum. V.

RUſtica mercatus multis ſum prædia nummis,
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? 1 tacitum te dicere credo:
Non reddes. 2 ideo, Cæciliane, rogo.

1 Tacendo videris dicere me non redditurum. 2 Ut non reddam, rogo gratis, & dono, non mutuo.

Ad Lupercum. VI.

COmœdi tres ſunt: ſed amat tua Paulla, Luperce,
Quatuor: & κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

1 Scoptice excuſat Paullam, quod amet quatuor comœdos, inquiens eam non facere præter legem dramatis. quamvis enim in ſcena plures tribus ſimul loqui non conveniat, inducitur tamen ſæpe perſona quarta, quæ vel muta eſt, vel loqui non laborat, ideſt parce loquitur. Sed mentem Poetæ petat, qui volet, ex epig. 33. l. 9. n. 3.

De Theleſina. VII.

1 *JUlia lex populis ex quo, Fauſtine, renata eſt,*
Atque intrare domos juſſa Pudicitia eſt,
2 *Aut minus, aut certe non plus triceſima lux eſt,*
Et nubit decimo jam Theleſina viro.
Quæ nubit toties, 3 non nubit: adultera lege eſt.
Offendor 4 mœcha ſimpliciore minus.

1 Ex quo tempore Domitianus revocavit legem Juliam à C. Julio Cæſare Octaviano contra adulteros latam. vide Suet. Domit. 7. & c. 8. & ſupra ep. 2. & 4. primum hoc diſtichon in ed. Scriveriana deſideratur, conſilione ſuo, an incuria Typographica? hoc videtur ex lemmate, ubi Fauſtini mentio. 2 Intra menſem, vel 30. dies Theleſina nupſit decies. 3 Fraudem facit legi, conjugii nomine prætexit adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor eſt, ſed adultera legitima. ep. 76. l. 5. vide & 22. ep. infra. 4 Quæ ſimpliciter mœcha eſt, neque legem, ipſaſque nuptias adulterat. ep. 88. l. 1. & ep. 42. l. 3.

Ad Severum. VIII.

PRætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſſidici, decem Poetæ,
Cujuſdam modo nuptias petebant
A quodam ſene: non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

5 Imo ſapienter fecit, pro more hodierno locandi filias: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum elegit generum artis pecunioſæ. ep. 57. l. 5. Al. *Dic nunquid fatue, Severe, fecit?*

Ad Lævinum. IX.

IN Pompejano 1 dormis, Lævine, theatro:
Et quereris, ſi 2 te ſuſcitat Oceanus?

1 Vel ſimulas ſomnum, ne ejiciaris à deſignatore Oceano. 2 Ludit in ambiguitate τοῦ *ſuſcitat*, quod ſignificat, excitare è ſomno, & ex equeſtribus ſedibus. ep. 94. l. 3. n. 7. & ep. 8. l. 5.

Petit latenter à Domitiano pecuniam. X.

PAuca Jovem nuper cum millia forte rogarem,
1 Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
2 Templa quidem dedit ille Jovi, ſed millia nobis
Nulla dedit: 3 pudeat pauca rogaſſe Jovem.
4 At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
Quam placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata 5 Dacis:
Et 6 Capitolinas itque, reditque vias.
Dic precor, ò noſtri dic 7 conſcia virgo tonantis,
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
8 Sic ego 9 ſic breviter poſita mihi Gorgone Pallas:
10 Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

1 Domitianus. 2 Sueton. Dom. cap. 5. vide & ep. 14 l. 5. n. 11. 3 Al. *Pudet heu, pauca*. 4 Carmen tamen, vel libellum ſupplicem legit vultu non minus ſereno, quam quo jura victis dat, quam quo triumphat. 5 Ep. 3. l. 5. 6 Capitolium aſcendit triumphans per viam ſacram. 7 O Pallas, familiare Domitiani numen, quam eximie colit, & cujus filium ſe eſſe vult. ep. 1. l. 4. n. 6. 8 Sic ego quærebam, inquit Martialis, ſic autem Pallas reſpondit. 9 Perſonam ſcilicet induta mitem. ita Silius, *Jam bellica Virgo Ægide depoſita, &c.* vel alludit ad ſtatuam Palladis in Capitolio poſitam ſine ægide, ut quam Domitianus habet. ep. 179. l. 14. 10 Expecta modo, dabit, neque enim negavit, quia non ſtatim dedit.

¶ In Marcum. XI.

1 QUod non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
2 Nec melior panis, turdusve dabatur Oreſti,
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu 3 Lucrina voras: me paſcit 4 aquoſa 4 Peloris:
5 Non minus ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te 6 Cadmea Tyros, me 7 pinguis Gallia veſtit.
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Ut præſtem Pyladem, aliquis mihi præſtet Oreſten.
Hoc non fit verbis, Marce: 8 ut ameris, ama.

1 Quod nullum hodie reperiatur amicorum par, non eſt mirum, cum nulla inter eos, qui amici eſſe volunt, inveniatur conditionum paritas, rerum communio, aut ſtudiorum ſimilitudo. Oreſtis cum Pylade amicitia, vel pueris audita. 2 Vide ep. 43. l. 2. & ep. 59. l. 3. E Codd. Petr. Scriv. reponit, *rhombus*. Alii habent *parvus*. 3 Oſtrea Lucrina, quæ in laude erant, & pretio. 4 Flaccida concha, & ſine callo, à Peloro Siciliæ promontorio dicta. 5 Non mihi minus exacta eſt tenuis ſaporum ratio, nec minus deliciarum cupido, quam tibi. 6 Ep. 43. l. 2. n. 7. 7 Sagum Gallicum craſſioris villi. vide epig. 19. l. 4. n. 1. & Juv. Satyr. 9. V. 30. 8 *Ego tibi demonſtrabo*, inquit Hecaton, referente Seneca epiſt. 9. *amatorium ſine medicamento, ſine herba, ſine ullius veneficæ carmine; Si vis amari, ama.*

De Fabulla. XII.

JUrat capillos eſſe, quos emit, 1 ſuos
Fabulla: numquid, Paulle, pejerat? 2 nego.

1 Mentali quidem reſtrictione ambigui *ſuos*, at emptitios ſcilicet, non nativos. ſic ep. 20. l. 2. & ep. 30. l. 1. 2 Supplerè duobus cod. Scriverius, cum antea claudicaret Jambus monſtroſe, vulg. quinarius.

De ſtatua Juliæ. XIII.

1 QVis te Phidiaco formatam, 2 Julia, cælo,
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida 3 non tacita reſpondet imagine 4 Lygdos,
*Et placido fulget vivus in ore * decor.*
5 Ludit 6 Acidalio, ſed non manus aſpera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
7 Ut Martis revocetur amor ſummique Tonantis;
A te Juno petat 8 ceſton & ipſa Venus.

1 Quis ſtatuam tuam finxit tanto artificio, ut Phidiæ eximii toreutis ſuperaſſe, ipſiuſque Palladis artem æquare videatur? * Stylo ſculptorio. 2 Filia Titi Imp. & Martię Furvillæ, cui impenſius amatæ Domitianus patruus inſignem ſtatuam tenentem manu ceſtum, quo ſe percuſſum innueret, erexit. 3 Ad vivum ita expreſſa, ut loqui videatur. 4 Marmor Lygdinum è Tauro. & Arabia. ep. 42. infra. * MSS. quidam præferunt *liquor*, ſplendor ſcilicet reſultans ex ſtatua Juliæ, & fulgor deſluus oculos perſtringens. 5 Ludibunda, & velut tenera, ac molli manu gerit ceſtum. i. e. baltheum amoris potentem, Cupidini ereptum, quo Martem Venus, Jovem Juno tactum ad amorem accendere fertur. vide Gyraldi Syntag. 13. de Venere. 6 Venus Acidalia dicta eſt ab ἀκηδας, ideſt curas, quas injicit, vel ab Acidalio fonte in Orchomeno Bœotiæ, quo ſe lavare Gratiæ ferebantur. in hoc autem cingulo omnes ineſſe Gratias, & Veneres canit Homer. Il. ξ. 7 Juno, & Venus tanquam minores Deę à te (ubi conciliatos volunt Jovem, & Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deum, & Dom. noſtrum. 8 Modo, n. 5.

In Laberium. XIV.

VErſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas, 1 Laberi: quid ergo non vis?
Verſus ſcribere qui poteſt diſertos,
Non ſcribat Laberi 2 virum putabo.

1 Alius hic à Laberio mimorum ſcriptore. 2 Qui poſſit famam, & gloriam contemnere, non oſtentando artem ſuam, ac ſcientiam.

De formica ſuccino incluſa. XV.

DUm 1 Phaethontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem ſuccina gutta 2 feram.
Sic modo quæ fuerat vita contempta manente,
3 Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

1 Populea. vide ep. 23. l. 4, n. 2. 2 Formicā. 3 Simile de vipera, ep. 59. l. 4. n. 4.

Adi

Ad Priapum. XVI.

TU qui pene 1 viros terres, & falce 2 cinædos,
3 Jugera ſepoſiti pauca tuere loci.
Sed tua non intrent vetuli pomaria fures;
Sed 4 puer, aut longis pulchra 4 puella comis.

1 Forte, nec falcem, quam manu geris, timentes, ſed te cuſtodem ἀνδροσάθη averſatos. ep.36.l.1.num.8. 2 Molles, ſed falcem tuam veritos. 3 Hortum. ep.57.l.3.n.20. 4 Qui talione luant pœnas, ſi intrarint hortum.

In Cinnamum. XVII.

1 CInnam, 2 Cinname, te jubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna, barbariſmus?
Tu ſi Furius ante dictus eſſes,
Fur 3 iſta ratione diceretis.

1 Ut habearis nobilis, & Cinna, conſulari quidem, ſed crudeli viro oriundus. 2 Tonſor, de quo ep.63.l.7. 3 Barbara hac Apocope.

¶ Ad Priſcum, de Salonino. XVIII.

1 SAncta Salonini 2 terris requieſcit 2 Iberis,
3 Qua melior Stygias non videt umbra domos.
4 Sed lugere nefas, nam qui te, Priſce, reliquit,
Vivit, qua voluit vivere parte magis.

1 Manes enim ſancti habiti. 2 In Hiſpania. 3 Qua umbra non eſt alia apud inferos ſanctior. 4 *Abſint inani funere næniæ &c.* Hor. ode 20. l.2. quia *multa pars mei Vitabit Libitinam. uſque ego poſtera Creſcam laude recens*: inquit idem ode 30.lib.3. Magna quidem ejus pars eſt ſuperſtes, cui ſupereſt gloria ex claris factis, & ex bene meritis nominis celebritas. ſed alia hic mens Poetæ noſtri, & ratio Pythagorica: φίλων σώματα μὲν δύο. ψυχὴ δὲ μία. vivit itaque melior Salonini pars in eo, quod te ſuperſtitem reliquerit, quem vel anima ſua chariorem habuit.

¶ In poſthumum cauſſidicum. XIX.

1 NOn de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis eſt mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abeſſe furto:
Hoc judex ſibi poſtulat probari.

1 Ineptos hujuſmodi, & umbraticos cauſſidicos, qui figurarum tumore, & ſententiarum vaniſſimo ſtrepitu crepantes nihil ex iis, quæ in uſu ſunt, aut vident, aut loquuntur, exagitat Petronius ſtatim ab initio Sat. Ita hic Poſthumus, vel ex alia oratione (ut ait Cicero pro Roſcio Amerino) quam in alium reum fuerat commentatus, hæc declamavit: vel arceſſitos hos artis colores, & purpureum, qui late ſplendeat, pannum aſſuit cauſſæ levi, quam actam oportuit de tribus capellis. vide Lucillii epig.l.2.c.46. Anthol. unde hoc expreſſum. vide & Lucianum in Ῥητόρων διδασκάλῳ.

2 Tu

2 Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,
Et Syllas, Marioſque, Mutioſque
Magna voce ſonas, 3 manuque tota.
Jam dic, Poſthume, de tribus capellis.

2 Tu neſcio quid grande ſonas de clade Cannenſi, bello cum Mithridate, Hannibale, Porſenna, quem Mutius Scævola adortus eſt. ep.21.l.1. & bellis civilibus Marii, & Syllæ. extra chorum quidem, & mira de lente. 3 Omni geſtu, & actionis viribus. ita magno conatu magnas nugas agis.

In Phœbum. XX.

MUtua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi,
1 Cum mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
2 Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias; jam rogo, Phębe, 3 nega.

1 Cum ipſe me ſæpe hortatus fueris, prius ut aliquid à te peterem. 2 Jam tamen dubitas, cunctaris, &c. Al. *anquiris*. 3 Amarum eſt diu pendere. æquius erat mihi ſpem præcidi, tibi metum, quam utrunque ſic trahi, ſic cruciari. vide Sen. de Benef. lib.c.1. & ep.30. infra, & l.7.ep.42.

De Stella, & Janthide. XXI.

1 PErpetuam Stellę dum jungit 2 Janthida vati
Lęta Venus, dixit plus dare non potui.
Hæc coram 3 domina; ſed nequius illud in aurem,
Tu ne quid 4 pecces, exitioſe, vide.
Sæpe ego laſcivum Martem furibunda 5 cecidi,
Legitimos eſſet cum 6 vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nulla me pellice læſit:
7 Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & 8 arcano percuſſit pectora 8 loro.
9 Plaga juvat: 10 ſed tu jam dea cęde duos.

1 Cum Venus Violantillam duram diu, & inexorabilem jungeret tandem connubio ſtabili Stellæ Poetæ, dixit; cape munus, quo non potui dare majus. Papin. Sylv.1. 2 Diminutiv. ab ἴον, ut Violantilla à viola. 3 Violantilla. 4 Amore furens, & zelotypia. 5 Ceſto illum mihi conciliatura. ep.13. ſupra n.3. 6 Adulteriis. 7 Tam continentem, & thalamo ſuo fidelem. 8 Arcanæ virtutis baltheo. de quo ſupra. ep.13.n.3. 9 Ut illam amem. 10 Illam æque, ac me, ut me mutua amoris fide amplectatur.

In Proculinam. XXII.

QUod nubis, Proculina, concubino,
Et 1 mœchum modo, nunc facis maritum,

1 Qui modo mœchus erat. Μοιχεύειν μὲν θέλουσιν, ὃν λανθάνουσι χρόνον, γαμεῖν δ' ὡς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐπ' αὐταῖς ληφθῶσι. Apollonius apud Philoſtratum. lib.8.

Ne 2 lex Julia te notare poſſit:
3 Non nubis, Proculina, 4 ſed fateris.

2 Supra ep. 7. num. 1. & ep. 2. & 4.

3 Supra epig. 7. n. 3. & ep. 76. l. 5. & ep. 75. lib. 1. 4 Illum fuiſſe mœchum.

In Lesbiam. XXIII.

STare jubes noſtrum ſemper tibi, Lesbia, penem;
Crede mihi, non eſt mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus, blandis & vocibus inſtes:
Contra te facies imperioſa tua eſt.

Σύγχρονοι fuerunt Martialis, & Juven. acumen ſæpe convenit, & vel Philo Platoniſſat, vel Plato Philoniſſat. uter utri acceptum ferat, utriuſque interpres non dico. verum hoc ep. videe expreſſum Sat. 6. Juv. ℣. 196. ibidemque expoſitum.

De Cariſiano. XXIV.

NIl laſcivius eſt Cariſiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

Laſciviæ id eſſe in Cariſiano jocatur, quod revera paupertatis erat, ut cui non erat veſtis cœnatoria, quam ſumeret in Saturnalibus, ubi Senatores, & equites poſitis togis induebant ſyntheſes. vide ep. 141. l. 14. & Lipſ. 1. Sat. 1. æque, inquit, laſcivum eſt gravitatem induere, ubi cæteri pro ritu civitatis laſciviunt, ac laſcivire, ubi cæteri cives gravia agunt.

¶ Ad Marcellinum. XXV.

MArcelline boni ſoboles 1 ſyncera parentis,
Horrida 2 Parrhaſio quem tegit urſa jugo:
3 Ille vetus pro te, patriuſque quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene;
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſævaque tela ferat.
4 Bella velint, Martēque ferum rationis egentes:
5 Tu potes & patriæ miles, & eſſe decus.

1 Vera, ingenua, ingenio, moribus, pectore patrem referens, fortis forti create, purum aurum à puro auro.

2 Qui mereris tyro in Dacia, quæ ſpectat ad Septentrionem. militaſſe eum in Dacis, & Getis teſtatur ep. 46. l. 9. & ep. 79. l. 7. de Parrhaſia urſa, vide nu. 3. ep. 11. l. 4. 3 Ego. 4 Temere pugnent furioſi, tu caute, & uti fortem decet. qui *non timebit, cavebit tamen.* Sen. epiſt. 85. & Ariſt. Eth. 3. l. habes enim in te artium ornamenta, quibus togatus non minus, quam armatus patriam cohoneſtare poſſis. *licet eminus eſſe fortibus, Antæo nocuit temeraria virtus.*

5 Alii leg. *Tu potes & patris miles, & eſſe ducis*. Vide Turneb. l. 25. cap. 27. non placet.

De Sotade. XXVI.

PEriclitatur capite Sotades noſter.
Reum putatis eſſe Sotadem? non eſt.
Arrigere deſit poſſe Sotades: lingit.

⁑ In judicio rei dicuntur *capite periclitari*. Sotadeu λείχοντα capitis, veloris miniſterio male uſum *capite periclitari* ait. qui patitur, *ore morigerari*, qui agit, *capiti illudere*, tectius, & ambigue dicitur.

¶ Ad Nepotem. XXVII.

1 *BIs vicine Nepos (nam tu quoq; 2 proxima Floræ*
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Eſt tibi, quæ 3 patrii ſignatur imagine vultus,
3 Teſtis maternæ nata pudicitiæ.
4 *Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno:*
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, ſit locuples, ſed potet 5 filia muſtum;
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
6 *Cæcuba non ſolos vindemia nutriat orbos:*
Poſſunt & patres vivere, crede mihi.

1 Duplici modo ait Nepotem ſibi eſſe vicinum: primo in urbe Roma circa Floræ templum, tum in Sabinis, Ficeliarum oppido: inter quod, & Nomentum Martialis prædium habuit. Cluv. Ital. l. 2. c. 9. 2 Ep. 23. l. 5. nu. 3. 3 Sic Catullus in nuptiis Juliæ, & Torquati: *Sit ſuo ſimilis patri, &c.* mox, *Et pudicitiam ſuæ matris indicet ore.* & Horat. *Laudantur ſimili prole puerperæ.* Al. *Patria*. 4 Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam, nec reconde vina, ſed nummos illi relinquendos. ep. 126. l. 13. 5 Non vinum à te reconditum, ſed quod ipſa levit, & quod cum ipſa ſimul conſeneſcat. 6 Non orbis tantum, ſed & iis, qui liberos habent, liceat genialiter vivere, & cæcubi culullos exhaurire.

¶ Epitaphium Glauciæ. XXVIII.

1 *LIbertus 2 Melioris ille notus,*
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciæ 3 breves 4 patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Juncto 5 Flaminiæ jacet ſepulchro,
Caſtus moribus, 6 integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis ſenis modo 7 meſſibus peractis
8 *Vix unum puer applicabat annum.*
9 *Qui fles talia, nil fleas, viator.*

1 Lege epicedion Glauciæ Melioris li. 2. Sylv. Statii, quod huic concinit, ac facem prefert. 2 Mel. Attedii. 3 Puer enim extinctus. 4 Melioris Attedii, qui Glauciam etiamnum infantem propter formam, & ingenium manumiſerat. epig. ſeq. 5 Viæ Flam. in qua tumuli frequentes. 6 Al. *innocens pudore*. 7 Alii, *menſibus*. vitioſiſſime. unde enim bimulo ingenium, mores caſti, pudor, &c. prædicta? 8 Prope erat tredecennis. 9 Qui Glauciæ fatum immaturum, atque Melioris miſeram orbitatem defles, ſis precor felix, neque habeas ex tuo, quod fleas, ut l. 10. epig. 61.

De

De eodem. XXIX.

1 *NOn de plebe domus, nec 2 avare 3 verna 4 catastæ,*
Sed domini ſancto dignus amore puer,
5 *Munera cum poſſet nondum ſentire patroni,*
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc, formæque datum. Quis blandior illo?
Aut quis 6 Apollineo pulchrior ore fuit?
7 *Immodicis brevis eſt ætas, & rara ſenectus.*
Quidquid amas, cupias 8 non placuiſſe nimis.

1 Non pars Niliacę plebis, aut Alexandrinę, non è familia plebeja, vel, non è grege, atque turba domeſticorum ſervorum. ſic l. 8. ep. 51.

2 Avarorum mangonum, quibus hinc quæſtus. 3 Epig. 42. l. 1. n. 1. 4 Pegmatis lignei, quo venales exponebantur ſervi, à καταστάναι. 5 Epig. præced. nu. 4. 6 Formoſo inſtar Apollinis. 7 Pulcherrima quæque brevis ævi ſunt, præcox indoles immaturi plerunque fati. τὰ γὰρ περισσὰ σώματα πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις, ἔφασχ' ὁ μάντις. Calchas ſcilicet referente nuncio Sophocleo in Ajace μαστιγοφ. ex opinione impia, Deos invidere eximiæ, & enormiori gloriæ. hinc & faſcini adhibiti, ſputum, ſalivæ, aliæque res turpiculæ, quibus gloriam temperari, arcerique invidiam credebant. Ne cito pereat, teque jactura cruciet.

In Pætum. XXX.

SEx ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,
Cum dixti mihi, ſume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, 1 pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Poſt ſeptem puto, vel novem 2 Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex ſeſtertia, Pæte, 3 perdidiſti.

1 Ac ſi donaſſes mihi ducenta ſeſtertia. nam quod exponunt, *ſex ratione fœnoris ducentorum*, non placet. 2 Menſes. 3 *Bis dat, qui citò dat, minimi gratia tarda preti eſt.* Alciat. embl. 162. vide ep. 20. ſupra.

In Charidemum. XXXI.

UXorem, Charideme, tuam ſcis ipſe, ſiniſque
A medico futui. 1 vis ſine febre mori.

1 Valetudinis forte gratia vigilanti ſtertis naſo, & medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

De morte Othonis. XXXII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis 1 Enyo,
Forſitan & 2 poſſet vincere 3 mollis Otho,

1 Bellonæ furor bellicus. ep. 24. lib. ſpect. nu. 3. 2 Neque enim ſe Galbæ oppoſuiſſet, niſi ſperaſſet ſine bello civili rem geri potuiſſe, atque ubi jam à Vitellianis ad Bebriacum fraude ſuperato ſatis ſupereſſet ſpei, integræque fere copiæ, ſupervenientibus & aliis; odio tamen civilium armorum, & ne periret populus, ſe pugione transfodit. Sueton. Dio. & Tacit. 2. Hiſt. 3 De mollitie ejus, Suet. c. 12. & Juv. Sat. 2. ℣. 102.

Damna-

Damnavit multo 4 ſtaturum ſanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, ſane 5 vel Cæſare major:
Dum moritur, numquid 6 major Othone fuit?

4 Alii, ſaturum jam, alii, ſaturaſum, ego ſtaturum probo, ut n. 2.
5 Quo vel victore majorem ſe, & meliorem affirmavit Cato.
6 Minor certe. Cato enim rebus fractis, & deſperatis, Otho ſalvis jam, & integris, ille tædio, hic odio belli civilis ſe interfecit, vitam mollem forti morte cohoneſtavit. *alii* (inquit Tacitus) *diutius imperium tenuerunt, nemo tam fortiter reliquit.*

In Sabellum. XXXIII.

NIl miſerabilius, Matho, pædicone Sabello
Vidiſti, quo nil lætius ante fuit.
Furta, fugæ, mortes ſervorum, incendia, luctus
*Affligunt hominem. * tam miſer, & futuit.*

* Et miſeria miſeriarum hæc eſt, quod amiſſis fuga, & morte pueris, detruſus eſt ad mulieres. *Scopticè.*

¶ Ad Diadumenum. XXXIV.

1 BAſia da nobis, Diadumene, preſſa. quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes,
Et maris Ægæi ſparſas per litora conchas,
Et quæ 2 Cecropio monte vagantur apes,
Quæque ſonant pleno voceſque, manuſque theatro,
3 Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt.
Nolo, 4 quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: 5 pauca cupit, qui numerare poteſt.

1 Vide ep. 64. l. 3. & ep. 47. l. 5.
2 Hymetto monte prope Athenas Cecropi regnatas, thymo, apibus, & melle celebri.
3 Ubi plauſu, & fauſtis acclamationibus excipitur in ſpectaculis Cæſar.
4 *Mille, deinde centum, dein mille altera, dein ſecunda centum, &c.* Catull. ep. 5. ad Lesbiam.
5 *Pauperis eſt numerare pecus*, & Horat. *numerabilis, utpote paucus*, ep. ad Piſones.

Ad Cæcilianum. XXXV.

SEptem 1 clepſydras 2 magna tibi voce petenti
3 Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreiſque 4 tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.

1 Horologia aquaria, phialas è vitro, cupro, argento, &c. è κλέπτω, & ὕδωρ, per quæ guttatim defluit aqua ad temporum ſpatia dimetienda priſcis in uſu, ut hodie horologia arenaria. *houre-glaſſes.* clepſydra autem tertiam fere horæ partem continebat. vide Plin. l. 2. epiſt. 11. & epig. 2. l. 6. & Budæum in Pandect. pag. 372. Lucianus in Ἀλιεῦσι ſimpliciter ὕδωρ pro clepſydra ponit.
2 Tanquam gratum tibi faceret judex longum dicendi ſpatium concedendo.
3 Judex.
4 Mora egelidam, an à ſole, vel igne calidam? quam ſupino ore bibis ad vocem, & vires reficiendas, ſimulque ut tempus protrahas. Bibendi autem inter agendum morem hunc à ſuo oratore procul abeſſe vult Fabius l. 11. cap. ult.

Ut tandem ſaties vocemque, ſitimque, rogamus
Jam de clepſydra, Cæciliane, bibas.

5 Ut exhauſta tandem clepſydra finias, tuæque voci, ac noſtris auribus parcas.

Ad Papilum. XXXVI.

Mentula tam magna eſt, tantus tibi, Papile, naſus,
Ut poſſis, quoties arrigis, olfacere.

Triobitales, & ad omne miniſterium inſtrumentales naſos emungunt aliquanto honeſtius epigrammatiſtæ Græci. Antholog. l.2.c.13.

In Carinum. XXXVII.

Secti podicis uſque ad umbilicum
Nullas reliquias habet Carinus:
Et 1 prurit tamen uſque ad umbilicum:
O quanta ſcabie miſer laborat!
Culum non habet, eſt tamen cinædus.

1 Catamito tamen diffiſſo, & inutili ſævit circa jecur ulceroſum prurigo turpitudinis.

De filio Reguli. XXXVIII.

Adſpicis, ut 1 parvus, 2 nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudat & ipſe patrem?
Maternoſque ſinus viſo genitore relinquat,
Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Jam clamor, 3 centumque viri, denſumque 4 corona
Vulgus, & infanti 5 Julia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic pulvere gaudet,
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
Di ſervate, precor, matri ſua vota, patrique:
Audiat ut 6 natum Regulus, illa 7 duos.

1 Filiolus Reguli, de quo vide Plin. epiſt. 2. l.4. 2 Nondum trimulus. ἀπὸ τῆς τελετῆς, trieteris, ſpatium 3. annorum, & feſtum Baccho ſacrum propter expeditionem ad Indos triennio exactam. 3 Cauſæ actæ coram Centumviris. qui tamen erant 105. cum ex 35. tribuum ſingulis terni eligerentur ad judicandum de hæreditatibus. vide Tacit. Dialog. de Oratorib. & Plin. epiſt. 14. l.2. & mox n.5. vide & ep.62.l.7.n.5. 4 Tribunalia circumſtante. 5 Julia Baſilica, Julii Cæſ. templum in foro, in quo cogebantur C. virorum quatuor concilia ad cauſſas de teſtamentis audiendas. vide Plin. ep. 21.l.5. & l.6.epiſt.33. vide & Jani Parrhaſii ep.57. 6 Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. 7 Maritum, & filium. Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. vide 2.epiſt.4. Plin.

In Cinnam. XXXIX.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum. Namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini,

1 Sed

1 Sed in grabatis, tegetibuſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis 2 furta,
Hic qui retorto crine 3 Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe 4 coci Santræ.
At ille ſima nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici 5 palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque 6 lippum novit, & videt Damam?
Quartus cinæda fronte, candido vultu,
Ex 7 concubino natus eſt tibi Lygdo:
8 Præcide, ſi vis, filium, 9 nefas non eſt.
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur, ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Gyrrhæ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti 10 choraulæ, villicique ſunt Carpi:
Jamque 11 hybridarum 12 grex tibi foret 12 plenus,
Si 13 ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

1 Sed à ſervis tibi geniti, vel in grabatis, quæ humiliorum ſervorum lecti ſunt, vel ſuper tegetibus, quas lupæ, ut & ſervi, pro lectis habent. Juv. Sat.6.ỽ.118. 2 Adulteria. 3 Maurum referens. vide epig.3. l. ſpect. nu.12. Ariſtot. l.5. gener. anima. c.3. 4 Al. *Cogiſantræ.* ſervi ſcil. Mauri. 5 Qui familiam ad palæſtram ungit, atque exercet. ep. 57. li.3. & 82. 6 Piſtorem ab igne lippum. 7 Catamito tuo. 8 Ep.72. li.2. 9 Eſt enim concubini tui filius. 10 Ep.57. l.5. n.6. 11 Servi liberorum, ingenua matre, & ſervis hominibus natorum, quos ep. 85. l.1. appellavit *equites vernas*. Proba itaque videtur lectio, quam præfert MS. Bodl. *Jam vernularum grex*. Hybrida eſt fœtus ex imparibus parentibus, ut canis ex venatico, & gregario, *a mungrell.* vide ep.22.l.8. 12 Ut muſarum è numero novenario, qui Pythagoricis numerus perfectiſſimus, nempe ab impari unitate primo quadratus, tribuſque conſtans ternariis. 13 Qui teſtibus evulſis ad impragnandum impotens eſt, coit tamen. J. C. Scalig. Exerc.175.

Ad Lycorim. XL.

FOEmina præferri potuit 1 tibi nulla Lycori:
Præferri 2 Glyceræ fœmina nulla poteſt.
3 Hæc erit hoc, quod tu: 4 tu non potes eſſe, quod hæc eſt.
Tempora quid faciunt! hanc volo, te volui.

1 Quondam juveni. 2 Jam in flore ipſo. 3 Gl. erit anus, ut Lycoris; vivat modo. 4 Tu Ly. non potes eſſe puella ut Glycera.

In raucum Poetam. XLI.

1 QUi recitat lana fauces, 2 & colla revinctus,
3 Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

1 Vide ep. 41. l.4. 1 MS. noſter, *Et tempora vincta:* & mox, *poſſe tacere*. quod vulg. *noſſe*. 3 Alludere videtur ad illud Epicharmi, Οὐ λέγειν δεινὸς, ἀλλὰ σιγᾷν ἀδύνατος. Citat A. Gell. l.1. c.15.

De

De Etruſci thermis. XLII.

1 ETruſci niſi thermulis lavaris,
2 Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ,
Nec fontes 3 Aponi 4 rudes puellis,
Non 5 mollis Sinueſſa, fervidique
Fluctus 6 Paſſeris, aut 7 ſuperbus Anxur,
Non 8 Phœbi vada, 9 principeſque Bajæ.
*Nuſquam tam nitidum * micat ſerenum;*
Lux ipſa eſt tibi longior, dieſque
Nullo tardius à loco recedit.
Illic 10 Taygeti virent 10 metalla,
Et 11 certant vario decore ſaxa,
Quæ Phryx, & Libys 12 altius cecidit:
Siccos pinguis 13 onyx anhelat æſtus,
Et flamma tenui calent 14 Ophitæ.
15 Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
16 Cruda 17 virgine, 18 Martiave mergi;
Quæ tam candida, tam ſerena lucet,
Ut nullas ibi ſuſpiceris undas,
Et credas vacuam nitere 19 Lygdon.
Non attendis, & 20 aure me ſupina,
Jam dudum quaſi negligenter audis;
21 Illotus morieris, Oppiane.

1 Claudii Etruſci Balneis, quas & Papinius laudat. 1. Sylv.
2 Neque enim aliæ thermæ labes tuas, & malum colorem (epi. 3.l.7.) eluere valent. vel ludit in homonymia τῦ *illotus*, ut opponatur *lauto*. id eſt, ſordidus liberali. Herald.
3 Patavio vicini, quē celebrat Claudianus epig.3.
4 Intacti puellis. ſcribit enim Theodoricus rex eſſe in aquis Aponi ſtupendam quandam continentiæ diſciplinam: nam in undam, qua viri reficiuntur, ſi mulier deſcendat, inceditur, & calore exuritur. vide Caſſiod. epig.39. l.2. & Cluv. Ital. l.1.c.18. vel ad verecundiam forte Patavinarum reſpexit. vide l.11. ep.17. & Plin. epiſt.14. l.1. 5 Mollitie cœli, & ſalubritate aquarum laudata Sinueſſa Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. vide ep.8.l.11.n.10. 6 Loci Campaniæ ad inferum mare. 7 *Impoſitus ſaxis late candentibus Anxur*. Hor. Sat. 5.l.1. 8 *Aquæ Apollinares*, calidæ, & nobiles, olim *Cæretanæ Aquæ*, ſeu *Cærites*, juxta Cære opp. Etruriæ. Cluv. Ital. l.2.c.2. 9 Nobiliſſimæ aquæ Bajanæ. * Al. *vacat*. 10 Marmor viride ex Taygeto monte Laconiæ. *Catachreſis metalli pro lapide*. 11 Marmor Sinadicum è Phrygia purpurei coloris certat marmori Nemadico è Libya flavo. 12 E terra, à lapidicina, vel propter moles marmorum majores. 13 Onychium marmor (de quo Plin. lib.36. c.7.) æſtu ſicco anhelat, ſudat tamen. 14 Marmor maculis diſtinctum inſtar ſerpentis, ab ὄφις. 15 Sudare ſicca cella, frigida lavare, &c. ut ſeq. vide Mercurial. c.10. l.1. & Plin. epiſt.17.l.2. & l. 6.epiſt.5. 16 Frigida, gelida. 17 Ep.21.l.5.n.11. 18 Aqua, quæ olim Anfeja, ab Anco Martio rege, poſtea à Q. Martio prætore in urbem invecta, & inſtaurata. 19 Marmor candidiſſimum ex Lygdo in Tauro monte. 20 Vide epig.78. lib.5. nu.2. 21 Supra num.2.

Ad Caſtricum. XLIII.

Dum tibi 1 felices indulgent, Caſtrice, Bajæ,
2 Canaque ſulphureis nympha natatur aquis:
Me 3 Nomentani 4 confirmant 3 otia ruris,
Et 5 caſa jugeribus non oneroſa ſuis.
6 Hic mihi Bajani Soles, molliſque Lucrinus;
*Hic 7 veſtræ mihi ſunt, Caſtrice, * divitiæ.*
Quondam 8 laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuiſſe vias.
9 Nunc urbi vicina juvant, 10 facileſque receſſus,
Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

1 Nobiles aquis, amœnæ, ſalubres. 2 Quia ſulphurea, vel ob reverentiam numinis aquarum. 3 Seceſſus in Nomentanam villam meam. de qua ep. 38. l. 2. 4 A morbo recreant. 5 Villa non ultra modum, & rationem agri exædificata. 6 Non ultra Nomentanum agrum quæro balnea, & delicias (* legerim itaque *deliciæ* pro *divitiæ* in ſeq. verſu) quas olim Bajis, & in lacu Lucrino quærere ſolebam. 7 Al. *noſtræ*. 8 Bajas, Lucrinum lacum, Tiburtinam, Martiam, &c. ep. 60. l. 4. 9 Me ætate provectiorem, invalidum, & pigrum juvant vicina. 10 Suburbani, & quaſi ad manum.

In Calliodorum. XLIV.

Feſtive credis te, Calliodore, jocari,
Et ſolum multo permaduiſſe 1 ſale.
Omnibus adrides, dicteria dicis in omnes:
2 Sic te convivam poſſe placere putas.
3 At ſi ego non belle, ſed vere dixero quiddam:
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

1 Leporum, jocorum. 2 Et dicteriis inſtructus tanquã facetus ſcurra menſas alienas petis. 3 At ſi ego non ſalſe, ſed vere dixero te eſſe impurioris φοινικίζοντα, nemo te ad poculum ſuum invitabit. vide epig. 15. l. 2.

In Lygdum, & Lectoriam. XLV.

1 Luſiſtis, ſatis eſt; laſcivi nubite cunni,
2 Permiſſa eſt vobis non niſi caſta Venus.
Hæc eſt caſta Venus? nubit 3 Lectoria 4 Lygdo:
5 Turpior uxor erit, quam modo mœcha fuit.

1 Concubine, & mœcha. 2 *Verba hæc edicti legis Juliæ.* ſupr. ep. 7. n. 1. 3 Mœcha. 4 Concubino. ep. 39. ſupra n. 7. 5 Nubendo enim fateris tuum cum catamito adulterium. vide ep. 22. ſup.

Ad Catianum. XLVI.

Vapulat aſſiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ex quatuor aurigarum factionibus Veneta Domitiano erat inviſa. Aurigæ itaque Venetæ factionis inſultat Poeta, ironice collaudans eum, quod aſſiduo conamine moliretur, nec tamen metam contingeret victor. Lucillius l. 2. Anthol. c. 23. pigrum cujuſdam equum comparat Durateo illi Trojano

Ad * Janthida nympham. XLVII.

1 NYmpha, *mei Stellę quæ fonte 2 domeſtica puro
Laberis, & 3 domini 4 gemmea tecta ſubis,
5 *Sive Numæ conjux 6 Triviæ te miſit ab antro,*
Sive Camænarum de grege nona venis:
Exſolvit votis hac ſe 7 tibi virgine porca
Marcus, 8 furtivam quod bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, 9 gaudia fontis
Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſitis.

* Ita nympham aquę vocat ab uxore Stellę. ep. 21. ſupra n. 1. & 2.
1 Numen fontis, Lympha. aqua.
* Al. *meo*.
1 Intra parietes. 3 Stellæ. 4 E vario marmore nitentia, ac ſi gemmea forent. 5 Sive è ſpecu Nymphæ Egeriæ conjugis Numæ in valle Dianæ Aricinæ, ſive ex fonte Muſarum, quibus amica Egeria, vel (ut quidam volunt) una è Muſis. Ovid. 3. Faſt. 6 Alii leg. *Trivia te miſit ab Anna*, & intelligunt Dianam Ariciæ cultam. vide ep. 64. l. 4. n. 11. de Trivia vide ep. 65. l. 9. Jan. Rutgerſ. legi vult *Tyria te miſit ab Anna*, quæ Didonis Tyriæ ſoror. 7 Nymphæ potus, quem clam hauſerat, furti piaculum porcam immolat Martialis, ut hœdum Blanduſiæ fonti Horatius, ode 13. l. 3. 8 Cur furtivam maluit, quam ab amico donatam? an ex ſuperſtitione? an quia dulcior aqua furtiva? 9 Uſum aquæ furtivæ non inſalubrem.

In Pomponium. XLVIII.

1 QVod tam grande ſophos clamat tibi 2 turba togata;
Non tu, Pomponi; cœna diſerta tua eſt.

1 Ep. 4. l. 1.
2 Laudicęnæ, & σοφοκλεῖς, qui in recitationibus ſolent ἐπισημήνασθαι Ὀρθῶς, Σοφῶς, &c. Theophraſt. Charact. περὶ κολακείας. 3 Suffragia hæc, & acclamationes à blandientibus, & cœna vel trita veſte corruptis exagitat Hor. ſub finem epiſtolæ ad Piſones. & Perſ. Sat. 1. V. 54. & Plin. quem vide de hujus rei origine, modo, fœditate, ep. 14. l. 1.

De ſe Priapus. XLIX.

1 NOn ſum de fragili dolatus ulmo,
Nec quæ ſtat rigida ſupina 2 vena,
De ligno mihi quolibet columna eſt,
Sed 3 viva generata de cupreſſo,
Quæ nec ſecula centies peracta,
Nec longæ cariem timet ſenectæ.
Hanc, tu quiſquis es, ò 4 malus, timeto:
Nam ſi vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læſeris racemos:
5 *Naſcetur, licet hoc velis negare,*
Inſerta tibi ficus in cupreſſo.

1 Ex perſona Priapi horrorum cuſtodis. ep. 36. l. 1. n. 8. & l. 3. ep. 57. & ep. 16. ſupra.
2 Σάθη.
3 Vitalitatis cupreſſi rationem addit duobus verſ. ſeq. vide ep. 73. infra n. 3. 4 Fur. 5 Tibi ficoſo inſeretur vena mea cupreſſea, epig. 16. ſupra.

De

De Theleſino. L.

Cum colerect 1 puros pauper Theleſinus 2 amicos,
Errabat gelida ſordidus in togula,
Obſcœnos poſtquam cœpit 3 curare cinædos,
Argentum, menſas, prædia ſolus emit.
Vis fieri dives Bithynice? 4 conſcius eſto.
Nil tibi, vel minimum, baſia pura dabunt.

1 Caſtos, probos, pudicos, quorum baſia pura.
2 Grut. *amores*.
3 Colere, θεραπεύειν. Grut. *ſervare*, ideſt, obſervare. 4 Scelerum alienorum, & impuritatis. Juv. Sat. 3. ℣. 49. *Qui nunc diligitur, niſi conſcius, &c.*

❡ Ad Lupercum. LI.

Quod convivaris ſine me tam ſæpe, Luperce,
Inveni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcar, licet, uſque voces, mittaſque, rogeſque,
Quid facies? inquis. quid faciam? 1 veniam.

1 Expectarat ex præcedentibus Lupercus dicturum Poetam ſe vocatum non venturum. reſpondet autem ἀπροσδοκήτως ſe venturum. quod male urat avarum convivatorē.

❡ Epitaphium Pantagathi. LII.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, 1 domini 2 cura, 2 dolorque ſui.
3 Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
Doctus, & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis licet inde ſibi tellus placata, leviſque;
Artificis levior non potes eſſe manu.

1 Forte ipſius Martialis.
2 Amor, & deliciæ dum viveret, dolor ex morte.
3 Propter facilem, & levem in tondendo, radendoque manum, tu ſis illi levis ô terra. vide ep. 35. l. 5. nu. 6. Alii leg. *Sis licet, ut debes, tellus, &c.*

De Andragora. LIII.

Lotus nobiſcum eſt, hilaris cœnavit; & idem
Inventus mane eſt mortuus Andragoras.
Tam ſubitæ mortis cauſſam, Fauſtine, requiris?
1 In ſomnis medicum viderat Hermocratem.

1 Perniciotum mehercule medicum! cujus imago vel per ſomnium viſa faceret ad mortem. Quid ipſe feciſſet arte ſua inerti? habes ejuſdem ingenii epigra. Græc. libr. 2. cap. 21. Ἑρμογένη τὸν ἰατρὸν, &c. Lucillii, & Nicharchi Οὔτ' ἔκλυσεν, &c.

De Sextiliano. LIV.

Tantos, & tantas ſi dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miſer.

Quid

Quid ſibi vult? inquis. dicam, quid ſuſpicer eſſe:
1 Tantos, & tantas Sextilianus amat.

1 Prægrandes draucos, eorumque caudas.

In Coracinum. LV.

QVod ſemper 1 caſiaque, cinnamoque,
Et 2 nido niger 3 alitis ſuperbæ
Fragras 4 plumbea Nicerotiana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
5 Malo, quam bene olere, nil olere.

1 Synecdoch. pro quovis aromate. de caſia vide, quæ adnotarim ad V. 36. Sat. 6. Perſii. 2 Unctus thure, quod æquè ac cinnamomum, & caſiam in nidum congerit Phoenix, atque inde diſcutitur. Plin. l. 10. c. 2. & l. 12. c. 19. refert, negatque. 3 Phoenicis, ep. 7. l. 5. n. 1. 4 Unguenta à Nicerote (epig. 38. l. 10. & ep. 66. l. 12.) aromatopola confecta, & in vaſis plumbeis cocta in umbra, ut docet Plin. l. 13. c. 2. alii referunt ad ſagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phoenicis nido decuſſum tradit Ariſtot. l. 5. de Nat. Animalium, c. 13. Papin. 2. ſylv. *Phariæque exempta volucri Cinnama.* 5 Vide ep. 12. l. 2.

In Charidemum. LVI.

1 QVod tibi crura rigent ſetis, & pectora villis;
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
2 Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,
Teque pilare tuas teſtificare nates.
Quæ ratio eſt? inquis. ſcis multos 3 dicere multa.
4 Fac pædicari te, Charideme, putent.

1 Crura, & pectus hiſpida, ſetoſaque præ te ferendo putas te contra iturum, & decepturum famam, quæ de tua mollitie increbuit. 2 Ep. 29. l. 2. nu. 6. 3 Loqui varia de tua turpitudine. 4 Hanc quaſi levioris criminis ſuſpicionem oppone illi graviori, quod te ſuſpicantur φοινικίζειν.

In Phœbum. LVII.

1 MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis ſordida calva comis.
Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:
Radere te melius 2 ſpongia, Phœbe, poteſt.

1 Calvitiem diſſimulare vis unguento perfuſus, quod fila capillorum imitetur. vide Turneb. Adverſ. l. 25. c. 27. & ep. 74. infra. 2 Quæ pictos crines abſtergat.

¶ Ad Aulum Pudentem. LVIII.

1 CErnere Parrhaſios dum te juvat, Aule, Triones
*Comminus & * Scythici ſidera pigra poli;*

1 Dum tu centurionis ſtipendia mereris apud Getas in Sarmatia, quæ ad Septentrionem. de Parrhaſiis urſis vide quæ ad epig. 11. l. 4. n. 3. & epig. 25. ſupra n. 2. * Al. *Getici ſidera pigra poli.*

O 2 quam pæne tibi Stygias ego raptus ad undas
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
3 Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
4 Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, 5 nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias reveheris 6 ad urbes,
Et 7 referes pili præmia clarus eques.

2 Quam pene mortuus ſum. ſic Horat. ode 13. l. 2 *Quam pæne furvæ regna Proſerpinæ.* &c. 3 Oculi mei quaſi in morte graves, & natantes deſiderabant tuum conſpectum. 4 Si Parcæ vitam mihi diuturniorem indulſerint. vide notam ad epig. 73. l. 4. 5 Audientes. 6 MS. noſter, *adoras*. 7 Redibis primipili, ſeu primi centurionis honore, & ornamentis equeſtribus ornatus.

In Baccaram. LIX.

ET dolet, & queritur, 1 ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas:
Optat & 2 obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hibernos, ſi tepuere, dies.
3 Quid fecere mali noſtræ tibi, 4 ſævs, lacernæ,
5 Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quanto 5 ſimplicius, quanto eſt 6 humanius illud:
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

1 Ut detur illi occaſio ferendi, oſtentandiq; gauſapinas penulas crebras, & villoſas, *mantiles*. vide ep. 16. li. 2. Zoilum pari morbo laborantem, propter ſtragula. 2 Ut cęlum ſit nubilum, &c. 3 Sic ep. 19. l. 1. *Quid tantum fecere boni*, &c. 4 Al. *ſæve*. ut Baccara ſit nomen viri. 5 Leves nimium, & tenues. 6 *Simplicius*, oſtentationis tuæ morbum confeſſa gauſapinas, vel per ſummum æſtatis ardorem geſtando; *humanius*, non imprecata frigus nobis, quibus tenues, ac tritæ lacernæ.

¶ De Pompillo. LX.

1 REm factam Pompillus habet, Fauſtine, legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
*2 Sic 3 leve flavorum valeat genus * Uſipiorum,*
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
4 Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur;
5 Sed famæ non eſt hoc, mihi crede ſatis.
Quam multi 6 tineas paſcunt, blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli 7 carmina docta coci!

1 Famam, & nominis, quam deſideravit, celebritatem: eadē phraſis, ep. 28. l. 1. & ep. 26. l. 2. 2 Sic valeant Uſipii * Germaniæ pop. & quicunq; nominis Romani hoſtes ſunt, ut vivent Pompilli ſcripta. ideſt, Utinam ſic pereant hoſtes Popul. Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc reſpondet Poeta priori diſticho e perſona vulgi. 3 Quod à Romanis defeciſſent. Tacit. in vita Agricolæ. 4 *Inſtat vulgus*. 5 *Reſp. Poeta*. 6 Scribunt, quæ, nemine legente, tineis, ac blattis relinquantur eſcæ. ep. 1. l. 13. 7 Quæ togæ ſint cordyllis, & piperis cuculli. epig. 2. l. 3. num 3. & epig. 87. l. 4. num. 7.

Neſcio

Neſcio quid plus eſt, 8 quod donat ſecula chartis:
Victurus 9 Genium debet habere liber.

8 Æternitatem. 9 Nativam quandam vim, & ingenuam facultatem: non ingenium coactum, quod male reſpondet. *Vel* felicitatem quandam, & quaſi genii favorem, cujus patrocinio libris æque opus eſt, ac viris, urbibus, &c. Henric. Steph. Schediaſm. l. 1. c. 19. genium famæ. ut ep. 11. l. 7.

In Invidum. LXI.

Laudat, amat, cantat noſtros 1 mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, 2 oſcitat, odit.
3 Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

1 Mihi favens, & amica. 2 Faſtidit. vide ep. 6. l. 2. n. 3. 3 Ut invidis diſpliceant mea carmina. namque hoc felicitatis argumentum.

Ad Oppianum. LXII.

Amiſit pater unicum Silanus:
1 Ceſſas mittere munera Oppiane?
Heu crudele nefas, malæque 2 Parcæ!
3 Cujus vulturis hoc erit cadaver?

1 An ceſſas captare hanc prædam, O heredipeta? 2 Quæ unicum Silani filium ſuſtuliſtis: 3 Cui heredipetæ continget hæc præda? *Qui, ut heres ſcribatur, conſolatur, aut aſſidet: vultur eſt, cadaver exſpectat.* Sen. ep. 95. vide Pierii Hieroglyph. l. 18. de Vulture.

¶ Ad Marianum. LXIII.

Scis te 1 captari: ſcis hunc, qui captat avarum:
Et ſcis qui captat, 2 quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, ſtulte, ſupremis
Scribis, & 3 eſſe tuo vis, furioſe, loco.
Munera magna quidem miſit, ſed miſit in hamo:
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore;
Si cupis, ut ploret: 5 des, Mariane, nihil.

1 Muneribus, & officiis allici, & oppugnari ab iſto, ut ſcribatur heres. 2 Mortem tuam, quo citius fruatur bonis tuis. ep. 27. l. 8. 3 In locum, jus, & bona tua ſuccedere. 4 Epig. 56. l. 4. n. 1. & ep. 18. l. 5. n. 9. 5 Deceptam ſibi ſpem plorabit veris lacrymis. *Heredis autem fletus riſus eſt.*

¶ In detractorem. LXIV.

1 Cum ſis nec 2 rigida Fabiorum 2 gente creatus,
Nec qualem 3 Curio, dũ prandia portat aranti

1 Tu, quem neque majores ornant, neque propriæ virtutes; auden' tu, ô viliſſime, & molliſſime, tibi critica arrepta virga mea carpere carmina, eaque à laudatis laudata? 2 Studiis belli aſperrima. 3 M. Curio Dentato, agriculturæ ſtudiis non minus, quam victoriis, & triumphis apud auctores celebri.

Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice conjux;
Sed patris 4 ad ſpeculum tonſi, matriſque 5 togatæ
Filius, & ſponſam poſſit te ſponſa vocare:
Emendare meos, quos novit fama libellos,
Et tibi permittis 7 felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non aſpernantur proceres urbiſque, forique:
Quas & perpetui dignantur ſcrinia 8 Sili,
Et repetit toties facundo 9 Regulus ore;
10 Quique videt propius magni certamina Circi
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipſe etiam tanto dominus ſub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæſar.
11 Sed tibi plus mentis, 12 tibi cor limãte Minerva
Acrius, & 13 tenues finxerunt pectus Athenæ.
14 Ne valeam, ſi non multo ſapit altius iſtud,
Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et 15 rubro pulmone vetus, naſiſque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, 16 quos nullus noverit, in me
Scribere verſiculos, 16 miſeras & perdere chartas:
17 At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet, & hærebit, totoque legetur in urbe:
18 Stigmata nec vafra delebit 19 Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, 20 rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.
Sit placidus licet, & lambat digitoſque, manuſque:
Si dolor, & bilis, ſi juſta coegerit ira,
Urſus erit; vacua dentes in pelle fatiges,
* *Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.*

4 Mollis, effœminati, pathici. qualis erat Otho, cui *ſpeculum civilis ſarcina belli*, Juve. Sat.2.v.100. Vide Sen. de Brevit. vitæ c.12.
5 Famoſæ adulteræ. adulterii enim convictæ cogebantur toga indutæ in publicum procedere.
6 Uſque adeo effeminatus es, & mollis.
7 Doctorum calculo, & præconio nobilia, atque victura carmina.
8 Silii Italici poetæ. vide ep.14.l.4.n.1. & ep.62.l.7.
9 Ad quem ſæpe ſupra. vide ep. 13.& ep.112.l.1. &c.

10 Quæ carmina laudei Clariſſ. orator Palſurius Sura, qui habitat in Aventino monte, ubi Diana colitur, unde deſpicere poteſt in Circum max. ſubjectum. 11 *Ironice*, tu tamen tibi arrogas plus judicii, &c. 12 Et tibi artium, atque Athenarum (quæ ſapientiæ magiſtra perhibetur) præſes Minerva polivit ingenium, & exacuit judicium. *Iron.* 13 Subtiles, acutæ. 14 Diſpeream, ſi non cor pecudis jam putridum, quod cum inteſtinis, pedibus, jecore, & pulmone lanius circumfert per compita venale, plus ſapiat, quam tuum. 15 Jam corrupto pulmone putre, & fœtens. 16 Carmina, quæ nemo legat. ep.9.l.3. 17 At ſi ego in te ſcripſero carmen. 18 Inuſtam tibi ex meis epigrammatis infamiam. Metaph. à punctis corpori inuſtis, quæ lepide Petronius *epigrammata* dixit. 19 Tonſor. l.7. epig. 63.
20 Noli latratu tuo ad iram irritare me, quem comperies urſum vivum, & in iras pronum, ubi dabitur occaſio. quin potius, ô timide ac imbecillis catule, pellem urſi fœno fartam mordicus laceſſis, unde tibi nihil impendet periculi? me vivum ſenties. cave canis, & quære aliam carnem, quam tacitus rodas. vide ep. 61. l.5. & Horat. epod. 6. * MS. Bodl. *Et tacitam quæras.*

Ad

Ad Tuccam. LXV.

*HExametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccã:
1 Tucca ſolet fieri, denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt, ſolet hoc quoq; Tucca, li.
Si breviora probas, diſticha ſola legas. (cetque:
2 Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi, ſcribere, Tucca, mihi.

* Propter ſuperius forte epigramma. 1 Reſpondet Poeta. 2 Ex pacto inter nos ita diſpertiamus munia; ut mihi liceat longa epigram. ſcribere, tibi tranſire.

De præcone puellam vendente. LXVI.

FAmæ non nimium bonæ puellam,
1 Quales in medis ſedent Suburra,
Vendebat modo præco Gellianus.
2 Parvo cum pretio diu liceret,
3 Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope ſe manu negantem:
Et bis terque quaterque baſiavit:
Quid profecerit oſculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

1 Epi.35.l.1.n.5. & ep.17.l.2.nu.2. lupæ ſcilic. 2 *VVhen à ſmall price vvas bidden for her.* 3 Dum facilem, ſed negantis arte inſtructam puellam pro pudica, & pura approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam, & negantem ſæpius baſiavit, quod ubi feciſſet præco oris non magis puri, quam Sabidius, ep. 33. lib.1.& ep.17.l.3. vel Poſthumus, ep.10.l.2. adeo impuram reddidit, quam puram approbare voluit; ut qui modo ſexcentos licitus eſt, jam ſe daturum neget.

Ad Pánnicum de Gellia uxore. LXVII.

CUr tãtum eunuchos habeat tua Gellia, quæris,
Pannice? vult futui Gellia, non parere.

Vide ſupra ep.39.nu.13. & Juv. Sat. 6. ℣. 367.

De morte Eutychi pueri. LXVIII.

FLete 1 nefas veſtrum, ſed 2 toto flete Lucrino
3 Najades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Bajanas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce 4 latus.
Hic tibi curarum ſocius, blandumque levamen:
Hic amor, hic noſtri vatis 5 Alexis erat.

1 Quod ſit hoc nefas, docebit tertius verſus. 2 Emiſſo quaſi per lacrymas toto lacu Lucrino, & in mare profluente ut Thetis in mari luctum ſentiat. 3 Nymphæ aquarum. 4 Latero, qui lateri tuo ſemper hærebat, qui latus tuum uſque tegebat. ſic ep.46.l.2.n.10. vide Jani Gulielmi Veriſimil.l.3.c.17. 5 Puer Caſtrico in deliciis, ut Virgilio Alexis. *Vel* alter Alexis.

Numquid te vitreis nudum laſcivus ſub undis
Vidit, 6 & Alcidæ nymphas reviſit Hylam?
An 7 dea femineũ jam negligit Hermaphroditum,
8 Amplexu teneri 8 ſolicitata 9 viri?
Quidquid id eſt, ſubite quęcunq; eſt cauſſa rapinę,
10 Sic precor & tellus mitis, & unda tibi.

6 Et rapuit te Hyla pulchriorem, reſtituitque Herculi Hylam. vide ep.49. l.5. nu.4.
7 Nympha Salmacis. Ovid. Metamor. 4. 8 Alleſta. 9 Eutychi. 10 Epig.35. l.5. nu.11.

De Baſſa. LXIX.

NOn miror, quod potat aquã tua Baſſa, Catulle,
Miror, quod Baſſi filia potat aquam.

Non miror Baſſam ſumere aquã, qua parte opus eſt (epig.50. lib.2.) cum norim eam tuam eſſe, cui ore morigeratur: Sed miror eam in tantum degeneraſſe à patre Baſſo. utrum auctus ille fuerit, & filia tam dedecoroſa indignus, an temulentus, & meracus ebrius?

¶ Ad Martianum. LXX.

1 SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ,
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno:
2 Oſtendit digitum, ſed impudicum,
** Alconti, * Daſioque, * Symmachoque.*
At noſtri bene computentur anni,
3 Et quantum tetricæ tulere febres;
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore ſeparentur:
Infantes ſumus, & ſenes videmur,
Ætatem Priamique, Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
4 Non eſt vivere, ſed valere, vita.

1 LXII. annos natus eſt Cotta, neque unquam lecto eum affixit unius diecula febris ardens. 2 Per contemptum, & deriſionem oſtendit medicis medium unguem, infamem, & impudicum digitum. vide epi.93. li.1. nu.2. & ep.28. l.2. n.1. * Medico. 3 Et à melioris vitæ ſtatu ſubducatur, quantum temporis ſit impenſum animi, vel corporis morbis, facile apparebit nos diu fuiſſe, parum vixiſſe.
4 Imo, *Valere eſt Philoſophari*, inquit Seneca, *Sine hoc æger eſt animus, &c.* epiſt.15.

De Telethuſa. LXXI.

EDere laſcivos ad 1 Bætica cruſmata geſtus,
Et Gaditanis ludere docta 2 modis;

1 Κρȣ́σματα, tympanorum, & cymbalorum pulſus cum digitorum crepitu, cujuſmodi ſaltationes Hiſpanis in uſu eſſe docet J.C. Scal. c.18. l.1. Poet. & hodie videmus.
2 Quos tres enumerat ibid. Scal. *Chironomiam, Halma, Laſtiſma.* vide ep.42. l.11. ep.79. l.5. n.18. idemq, expreſſum à Juv. Sat.11. ℣.165.

3 *Ten-*

3 *Tendere quæ tremulum 4 Pelian, 6 Hecubæque maritum*
Poſſet 6 ad Hectoreos ſolicitare rogos:
Urit, & excruciat dominum Telethuſa priorem.
7 Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

3 Quibus ad libidinẽ incendi *jam frigidus ævo Laomedontiades, & Neſtoris hernia poſſit.* Juv. Sat. 6. ℣. 326. 4 Patrem Jaſonis longævum. 5 Priamum. 6 Vel in medio mœrore, in funere Hectoris. Alii tamen præferunt, *Toros*. 7 Poſtquam deſiderio ejus excruciatur, quam ancillam vendiderat, redimit, ut illi ſerviat.

De Cilice fure. LXXII.

FUr notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

Egregium ſane cuſtodem, de quo exclamare libet; *ſed quid cuſtodiet ipſum Cuſtodem?* ut Juv. Sat. 6. ℣. 348. de fœminarum cuſtodibus. Statuis autem aureis, & argenteis addebantur cuſtodes; ligneæ, & lapideæ incuſtoditæ erant. lepide itaque cum Apollinis ſtatua, quam ſurrepturus erat, jocatur Eutychidas. Anthol. l. 2. c. 25.

De Priapo. LXXIII.

1 *NOn rudis indocta fecit me falce colonus:*
2 Diſpenſatoris nobile cernis opus.
Nam 3 Ceretani cultor ditiſſimus agri
Hos Hilarus colles, & juga læta tenet.
Adſpice, 4 quam certo videar non ligneus ore,
5 Nec devota focis inguinis arma geram;
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupreſſo
6 Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, 7 ſanctum celebrate Priapum,
Et bis ſeptenis parcite jugeribus.

1 De Priapo. ep. 36. l. 1. n. 8. & ep. 57. l. 3. & ſupra ep. 49. 2 Artificiſne, qui cuſtodem effinxit? an fuit hic Hilarus diſpenſator, & cultor agri Ceretani? 3 Ceretum, Umbriæ opp. 4 Quam ad vivum effictus vultus non videatur eſſe è ligno. 5 Non urenda pro ligno arido, & putri, namque è cupreſſo illis vitalitas. ep. 49. ſupra nu. 3. 6 Affabre facta tanquam manu Phidiæ. ep. 35. l. 3. & ep. 13. ſupra n. 1. 7 Vide epig. 67. l. 3. nu. 5.

Ad Eſculanum. LXXIV.

1 *MEdio recumbit imus ille qui lecto,*
Calvam 2 triſilem ſemitactus unguento,

1 De more, & ordine Ro. diſcumbendi in lectis ad menſam vide Lipſ. 3. Antiq. lect. Ciacon. de triclinio, & Stuck. convival. 2. 2 Sulcis unguento ductis, & pictis in calva tripili, ſeu triſili, tres ſci. vel paucos admodum habenti capillos. Semitactus autem, ἡμίχειςΘ· : *tangere* quippe *oleo*, eſt *ungere*. Joſ. Scal. & P. Scriv. vide & ep. 57. ſupra.

3 Qui videtur dentes purgare | 3 *Peditque tonſis ora laxa lentiſcis;*
| 4 *Mentitur, Æſculane; non habet dentes.*

lentiſco, de quo ep.22. l.14. 4 Simulat, ne appareat edentulus. Janus Gruterus dicit legi in Palatino: *Calvam ſimilem*, unde Jan. Rutgerſius legendum putat, *Calvam Sileni*.

In Pontiam. LXXV.

1 Ep. 76.l. 3.nu.1. | *Cum mittis turdũve mihi, 1quadrãve placentæ,*
2 *Morſelles.* | *Sive femur leporis, ſive quid his ſimile;*
3 Nec amicis mittam, multo mi- | 2 *Bucellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis:*
| *Has ego 3 nec mittam, Pontia, ſed nec edam.*

nus ipſe edam, ut qui ſciam tua veneficia. epig. 34. l.4.

Epitaphium Fuſci. LXXVI.

1 Imp. Domitiani præfectus prætorii. | *Ille 1 ſacri lateris cuſtos, 2 Martiſque togati,*
2 Prætorianæ cohortis, quæ in urbe, ſeu ad mu- | *3 Credita cui ſummi caſtra fuere ducis:*
| *Hic ſitus eſt 4 fuſcus, 5 licet hoc, fortuna, fateri:*
| *Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.*
| *6 Grande jugum domita Dacus cervice recepit,*
| *Et famulum victrix poſſidet umbra nemus.*

ros urbis erat, præfectus. *Vel*, legatus Domitiani, qui ipſe in urbe propter auſpicia, & imperia reſidens bella gerit per duces.
3 Cui Domitian. commiſerat belli Dacici ſummam. Suet. Dom. c.6. Tacit. 2. & 3. lib. hiſt. 4 In Dacia bello oppreſſus interiit. Eutrop. l.7. Juv. Sat.4. ℣. 111. 5 Etſi ipſe victus ceciderit, jam tamen ſecurus eſt tumulus ejus. Dacis poſtea victis à Juliano.
6 Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ Fuſci, cui quaſi victrici ſacratur tumulus cum agello, & luco in ipſa Dacia redacta in deditionem, vide ep.115. & 117. l.1.

In Afrum. LXXVII.

1 Arnæus mendicus, Hom. Od. ζ. | *Cum ſis tam pauper, quam nec miſerabilis 1 Irus:*
2 Pulcherrimus juvenis, unus è ſeptem ducibus ad | *Tam juvenis, quam nec 2 Parthenopæus erat;*
| *Tam fortis, quam nec, cum vinceret, 3 Artemidorus;*
| *4 Quid te Cappadocum ſex onus eſſe juvat?*
| *Rideris, multoque magis 5 traduceris, Afer,*
| *Quam nudus medio ſi ſpatiere foro.*

Thebas profectis Æſchylus in ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, & Papin. Theb.
3 Artemid. Trallianus pancratiaſta nobilis, ſub Imp. Galba, & Vitellio. vide quæ Scriv. è Pauſaniæ Eliac. poſteriore. 4 Cur tu perinde, ac dives eſſes ſenex, vel æger geſtaris hexaphoro, lecticam ſubeuntibus ſex ſervis è Cappadocia, gente ad ſervitutem nata? 5 Vide quæ ad epig.4. lib. ſpect. n.1.

6 Non aliter monſtratur Atlas cū compare ginno,
Quæque vehit ſimilem 7 bellua nigra Libyn.
Invidioſa tibi quam ſit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

6 Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnat Ang. Politianus. cap.23. hoc ſenſu. Si quando Atlas nanus (Juv. Sat.8. ✠.31.) mulo pumilo, & compare utatur, vulgo ridetur, ut & Maurus ubi concolorem ſibi elephantum conſcendit: ſic Afer merito ridetur, qui pauper juvenis, & fortis ab aliis juvenibus ſuæ prope conditionis geſtatur. Ex intima quidem Poetæ mente. Quando tamen (vel ipſo fatente) in MSS. venerandæ vetuſtatis prope omnibus legatur *gibbo*, primatem, palmaremque conciliandi, reſtituendique hujus, inter alia plurima, loci gloriam tetulit ſagaciſſimus P. Scriverius, qui in Animadverſionibus ſuis reponit *ginno*, hoc eſt parvo mulo, quod ex interlineari gloſſa, vel margine in textum irrepſiſſe videtur. vide ep.197.l.14. 7 Elephas. 8 Vel mortuo tibi invideretur hexaphorum, nedum vivo. tam pauperi, cui efferendo magis conveniret ſandapila. vide ep.81.l.2.

Ad Aulum, de luſco. LXXVIII.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic 1 Heras medicus, bibas caveto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, 2 oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebros jubet. exitum requiris?
Vinum Phryx, 3 oculus bibit venenum.

1 I.Grut. è Palat. cod. reſtituit, cum in vulg. ſit, *Huic dicit medicus*. 2 Ita Gallus quidam luſcus excuſſo ſibi in ludo gladiatorio punctim batuenti unico oculo exclamavit, *adieu mon ocil, & ion nuict meſſieurs*, & ep. Lucillii l.11. Anthologiæ, amiſſurus oculum dixit, χαῖρ' ἱερὸν φῶς. 3 Extinctus enim eſt bibendo oculus.

Ad Lupum. LXXIX.

TRiſtis es, & felix; ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

1 Nec uſu, nec vultu, nec animo læto munera ejus agnoſcentem. unde irata levis dea inſtar Scythiæ capræ rem tibi diſturbabit.

Ad Cęſarem de roſis hibernis. LXXX.

1 UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hibernas 2 ambitioſa roſas:
3 Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.

1 Ubi tibi allatæ ſunt ex Ægypto roſæ hibernæ. 2 Ex hibernis roſis laudem captans. 3 Ipſe nauta, ſeu mercator Ægyptius viſus eſt contemnere Ægyptios hortos præ noſtris. in quibus magnam roſarum hibernarum copiam invenit, lib.13.ep.127.

Tantus veris honos, & odoræ gratia 4 *Floræ*,
5 *Tantaque Pæſtani gloria ruris erat.*
Si quacunque vagus, greſſumq; oculoſque ferebat,
6 *Textilibus ſertis* 7 *omne rubebat* 7 *iter.*
At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ
8 *Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.*

4 Deæ florum. Metonym. 5 Tanta erat roſarum copia, quarum ferax Pæſtus. epi. 38. l. 5. n. 11 & l. 12. ep. 31. 6 Coronis, & ſertis textiſè roſis. vide quæ ad Senec. Agamem. V. 357. Al. *Sutilibus*. 7 Urbis vicus omnis. 8 Habe tibi roſas, mitte nobis frumentum.

In Charidemum. LXXXI.

1 I*Ratus tamqusm populo, Charideme, lavaris*:
Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.
2 *Nec caput hic vellem, ſic te, Charideme, lavares:*
Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

1 Tanquam volens eos polluere, & conſpurcare, qui poſt te in eodem ſolio loturi ſunt. 2 Vide ep. 42. l. 2. argumenti æque puri.

Ad Rufum. LXXXII.

1 Q*Vidam me modo, Rufe, diligenter*
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cum vultu, digitoque ſubnotaſſet,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus 2 *nequitias, jocoſque novit*
Aurem qui modo non habet 3 *Batavam?*
Subriſi modice: levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
4 *Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?*
Reſpondi: quia ſum malus Poeta.
5 *Hoc ne ſæpius accidat Poëtæ,*
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

1 Tanquam empturus quis ſervũ, aut gladiatorem. mancipia autem venalia empturi diligenter inſpiciebant, deveſtiebant etiam, & contrectabant. 2 Epigrammata laſciva, & jocoſa. 3 Lectionem hanc loco motam, ſed opt. MSS. authoritate vindicatam, recipiunt, aut certe agnoſcunt tres Batavi clariſſima Martialis lumina, Hadr. Junius, I. Gruterus, Petr. Scriverius. & ferunt aliquanto clementius, quam magnus ille Eraſmus, & patriotæ alii. exponunt ſcilicet gratulari ſibi Poetam, quod legatur ab omnibus Romæ, præterquam à Batavis; qui armis, & duriori vitæ aſſueti, corporis Auguſti cuſtodes, non ita curabant jocos iſtos. Prætereunt quippe (juxta Venuſinum Poetam) poemata Rhamnes, neque ſapit Centurionum genti nequior iſte ſal. Nam quod in vulgg. legitur *ſeveram*, è gloſſa videtur huc tranſmigraſſe. 4 *Ego Poeta ſum, &, ut ſpero, non humillimi ſpiritus, &c. Quare ergo, inquit, tam mals veſtitus es? Propter hoc ipſum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit.* Petronius. 5 Ne ſæpius cogar me malum fateri Poetam.

Ad

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXIII.

1 *QUantum ſolicito fortuna parentis Etruſco;*
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miſſa tua revocaſti 2 *fulmina dextra:*
3 *Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.*
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
Utetur 4 *toto fulmine rara manus.*
Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
5 *Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.*

1 Quantum Etruſcus in exilium, ſed non extra Italiam miſſus debet filio, qui patrem in exilium accomitatus eſt, & cujus pietate, & precibus Domitianus permotus eum revocavit: tantum & pater, & filius tibi, ò Cæſar. vide Papinii ſylv.3. & ep.39.l.7. 2 Exilii decretum. 3 Ut ſint revocabiles. 4 Tota vi emiſſo. Heraldus legit *torto*. 5 Supra nu.1.

De Philippo. LXXXIV.

OCtaphoro 1 2 *ſanus portatur, Avite, Philippus;*
Hunc tu 3 *ſi ſanum credis, Avite, furis.*

1 Lectica ab octo ſervis geſtata. 2 Corpore. 3 Animo. *quod ipſe non ſani eſſe hominis, non ſanus juret Oreſtes.* Perſ. Sat.3. ult. verſ.

In mortem Rufi Camonii. LXXXV.

1 *EDitus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,*
2 *Nec te Lectorem ſperat, amice, liber.*
8 *Impia Cappadocum tellus, &* 4 *numine lævo*
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et reſonet tota planctus in 5 *Æmilia.*
Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit ætas!
6 *Viderat Alphei præmia quinque modo.*
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus;
Tu ſolitus 7 *noſtros, Rufe, tenere jocos.*
Accipe cum fletu mæſti breve carmen amici,
7 *Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.*

1 Te in Cappadocia peregre, vel etiam fatis functo, ſextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en (eu, vel heu) ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni*, cujus familiæ meminit, & l. 9. ep.76. & 78. neq; .n. ferenda lectio vulg. *Camænis*. 2 Quia jam mortuum. 3 Propter ingenia ſua mala, & ſervilia. *Vel* propter mortem tuam à peſtilitate ejus aeris. 4 Averſante Deo. ſidere non fauſto. 5 Epig.4.l.3.n.1. 6 Quinque luſtra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. vide quæ ad ℣.840. Herc. Fu. Senec. 7 I. Gruteſus. *totos*. 8 Vice thuris, quod ipſe præſens rogo injeciſſem, cape hoc carmen abſentis. ep.26. l.10.n.8.

In bibentes aquam calidam. LXXXVI.

1 *Setinum, 2 domineq; *nives, denſique* trientes*
Quando ego vos, medico non prohibente bibã?
3 *Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,*
Qui mavult hæres divitis eſſe Midæ.
4 *Poſſideat Libycas meſſes, Hermumq; Tagumque,*
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

1 Vinum nobile è Setia Campaniæ opp. 2 Nobiles, vel quæ tẽperant calorem vini. * Vide ep.65.l.5. 3 Demens eſt, & fortunæ ingratus, qui ex voto Midæ aurea ſiti mavult perire, quam delicata vina, & nobilem decoctam bibere. 4 Medicus, vel alius quiſpiam poſſideat quantum metit Africa, habeat aurifluos amnes, dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere. *tanti mihi non ſit opaci Omnis arena Tagi,* &c. ut caream nobili vino nivibus diluto. vide ep. χθιζὸν ἐμοὶ νοσέοντι. l.2.Anthol.c.47. Scriv. ex ſcriptura in ora Ed. Junianæ proſtante *libet*. quam & agnoſcit Turnebus eſſe in ſuo MS. ſuſpicatur legendũ *liver.* ideſt, qui mihi invidet aquam frigidã.

Ad Cæſarem. LXXXVII.

Di tibi dent, & tu, Cęſar, quęcunq; mereris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

1 Qui tibi potes dare, nec opus habes ab alio, quam à Diis, & teipſo quicquam expectare. ep.33.l.10.

Ad Cæcilianum. LXXXVIII.

Mane ſalutavi 1 vero te nomine caſu:
Nec dixi Dominum, Cæciliane, meum.
2 *Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?*
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

1 Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum, ſeu patronum, ex more clientum ſalutantium. 2 Vis ſcire quantuli me aſſeruerim in hanc libertatem, ut domino carerem? mulcta certe, & jactura ſportulæ.

De Panareto potore. LXXXIX.

Cum peteret ſeram media jam nocte matellam
1 Arguto 2 madidus 1 pollice Panaretus:
3 *Spoletina data eſt, ſed quam ſiccaverat ipſe:*
Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.
4 *Ille fide ſumma teſtæ ſua vina remenſus,*
Reddidit œnophori pondera plena ſui.
Miraris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
Deſine mirari, Rufe: merum biberat.

1 Ep.81.li.3. & ep.119.l.14. 2 Vino. 3 Fictilis lagena, quam prius vino Spoletino plenam exſiccarat, etiamſi capacior fuiſſet, exhauſturus. 4 Convenit ratio accepti, ac redditi, non auxit vinum adhibita ad diluendum aqua. quod vel ex ratione redditæ ad juſtam menſuram urinæ jocatur Poeta conſtare Panaretum bibiſſe merum.

De

De Gellia. XC.

MOEchum Gellia non habet, niſi unum.
Turpe eſt hoc magis; uxor eſt duorum.

Extenuabat culpam ſuam Gellia, quaſi tolerabiliorem, quod non niſi unum haberet mœchum, ut ep.92.l.3. Redarguit eam Poeta, æque turpe eſſe *inquiens* uxori unum habere mœchum, ac non nuptæ multos. eſſe quippe uxorem duorum, mariti ſcilicet legitimi, & adulteri. Si enim juxta Senecam 3.Benef.c.16. adulterium unius vocatur matrimonium, & uxor certe erit adulteri, quæ illi dedit,

In Zoilum. XCI,

1 SAncta ducis ſummi prohibet cenſura, vetatque
Mœchari. 2 gaude, Zoile, non futues.

1 Vide 2.4. 6. & 7. epig. ſupra.

2 Zoilus enim erat fellator, ut epig.13. l.2. & epig.81. lib.3. num.7.

In Ammianum. XCII.

CÆlatus tibi cum ſit, Ammiane,
Serpens in patera 1 Myronis arte;
2 Vaticana bibis: bibis venenum.

1 Sculptoris nobilis. epig. 39. l.4. nu.2.

2 Pulchre convenit ſerpenti expreſſo in poculo cum vino Vaticano, quod omnium peſſimũ eſt, & (ut dixit ep.19. l.1.n.6.) ſævum toxicũ.

De Thaide. XCIII.

TAm male Thais olet, quam non fullonis avari
1 Teſta vetus, media ſed modo fracta via,
Non 2 ab amore recens hircus, non 3 ora leonis,
Non 4 detracta cani Tranſtiberina cutis.
5 Pullus abortivo nec cum putreſcit in ovo,
Amphora corrupto nec vitiata 6 garo.
7 Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depoſita quoties balnea veſte petit:
8 Pſilotro viret, aut 9 acida latet oblita 10 creta:
Aut tegitur 11 pingui terque quaterque 11 faba.

1 Qua urinam (camelorum maxime teſte Plin. lib. 28. c.8.) ad purgandarũ veſtium uſum excipiebant fullones. hæc autem dolia ſtabant in publico. 2 Sic ep.4.l.4. 3 Animæ leonis virus grave. Plin. l.11.c.53. vide Annot. prior. Baptiſtæ Pii. c.15. 4 Urbis pars trans Tiberim viliori plebeculæ colebatur, & in ea exercebantur ſordida, & fœtida opera, ut excoriationes, ſulphurata, &c. vide ep.42.l.1.n. 2. Juv. Sat.14. V.203. 5 Nec pejus olet ovum putridum. 6 Ex inteſtinis, & tabe ſcombrorum confecto, ſed corrupto. 7 Graveolentiam ut lotura diſſimulet. vide epig.88.l.1. 8 Epig. 29.l.2.nu.7. & ep.73.l.3.n.1. vulg. *nitet*. 9 Aceto macerata. epig. 73.l.3.n.5. 10 Cimolia, Chia, ſeu Samia, qua utebantur fœminæ ad cutim emendandam. 11 Oleo, unguento, ſeu farina fabarum, quæ & faciem commendant.

Cum

Cum bene ſe 12 tutam per fraudes mille putavit:
Omnia cum fecit; 13 Thaida Thais olet.

12 A graveolentia, & fœditate.

13 Impuram lupam, & olidam capram.

De Calpetiano. XCIV.

POnuntur ſemper 1 chryſendeta Calpetiano,
Sive foris, ſeu cum cœnat in urbe domi.
Sic etiam in 2 ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
3 Non habet ergo aliud? 4 non habet immo ſuum.

1 Epig. 43. lib. 2. 2 Diverſorio, πανδοχείῳ. 3 Itane lautus eſt, ut gemmeis, aureiſque bibat? 4 *Reſp. poeta*. immo hæc non ſunt ipſius, ſed mutuo ſumpta.

LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica. I.

1 ACcipe belligeræ 2 crudum thoraca Minervæ,
3 Ipſa Meduſææ quem timet ira comæ.
4 Dum vacat hæc, Cæſar, poterit lorica vocari:
Pectore cum 5 ſacro ſederit, Ægis erit.

1 Domitianus in expeditione, quam ſuſcepit adverſus Sarmatas, ſeu Dacos infra n. 8. videtur ſibi fieri curaſſe loricam inſtar Ægidos Minervæ, quam peculiariter coluit, & cujus ſe filium eſſe voluit. lorica autem hæc, & Minervæ ægida ex ſquamoſo draconum corio contextam repræſentavit: vel Sarmaticum thoraca, de quo *infra*. n. 11. 2 Militaremne & crudum, ut volunt? an reſpicit primos thoracas è crudis loris, corioque confectos? 3 Quem vel ipſa Minervæ ægis Meduſæ capite formidabilis timeat. Vulgg. edd. *ira Deæ*. Calderin. & MSS. Bodl. *quo tumet ira Deæ*.
4 Quam, ubi non geſtatur à Domitiano, loricam voces: cum autem indueriteam Cæſar, jam ægis erit. 5 Domitiani, æque Dei ac Minervæ, & Jovis; quorum peculiaris Ægis. ſupra nu. 1.

Ad ipſam loricam.

6 INvia Sarmaticis domini 7 lorica ſagittis,
Et 8 Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad 9 Ætolæ ſecuram cuſpidis ictus
10 Texuit innumeri lubricus unguis apri.
11 Felix ſorte tua: 12 ſacrum cui tangere pectus
Fas erit, & noſtri mente calere 12 Dei.

6 Diſtinctum hoc à priore tetraſtico ep. præfert Calderina Ed. quam alii ſecuti.

7 Supra nu. 8. 8 Qui loricatus tergore colitur à Getis. vel qui è Getis oriundus eſt. 9 Ab Ætolis inventæ lanceæ, *vel*, Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. 10 An lorica hæc ſquamis æneis aprinas ungulas imitantibus conſerta fuit? an ex veris ungulis ad imitationem Sarmatarum (qui teſte Pauſania l. 1.) ex ungulis collectis loricas inſtar draconum ſquameas conſuebant. 11 O lorica. 12 Domitiani.

I 12 Co-

I 12 comes, 13 & magnos illæſa merere triumphos,
Palmatæque ducem, ſed cito, redde togæ.

13 Et Domitianum incolumem reſtitue urbi, triumphantem palmata indutum toga, cui intexebantur victoriæ cum ramulis palmarum.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

Sic lib. 5. epig. 74.

De Oppiano. III.

ESſet, Caſtrice, cum 1 mali coloris,
2 Verſus ſcribere cœpit Oppianus,

1 Valetudinarius, & morbo pallidus. ep. 42. l. 6. n. 2. 2 Vel hinc nomen, pretiumque poetæ aucupatus, quod palleat. ut credatur ſtudio crudus, ac pallidus. *Decipit exemplar Vitiis imitabile, quod ſi Pallerem ſtudio, biberes exangue cuminum.* Horat. Epiſt. 19. l. 1.

Ad Cæſarem Domitianum. IV.

SI deſiderium, Cæſar, populique, patrumque
Reſpicis, & Latiæ gaudia vera 1 togæ:
Redde 2 deum votis poſcentibus; 3 invidet hoſti
Roma ſuo, 4 veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt 5 ille, tuoque
6 Terretur vultu barbarus, & 7 fruitur.

1 Gentis togatæ, Romanæ. 2 Te, ò Domit. 3 Quod tua fruitur præſentia. 4 Etſi magnam referres victoriam laureatis literis ſignificatam, &c. ut epig. ſeq. lauream ſimul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitolino. 5 Hoſtis. 6 Vultu hoſtis, & victoris. 7 Vultu ſpecioſo, & auguſto Dei.

De fama reditus Domitiani. V.

ECquid 1 hyperboreis ad nos conversus ab oris
2 Auſonias Cæſar jam parat ire vias?
2 Certus abeſt auctor, ſed vox hoc nunciat omnis,
Credo tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica 3 victrices teſtantur gaudia chartæ:
Martis 4 laurigera cuſpide pila virent.
Rurſus 5, io, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tua, Cæſar, in urbe ſonas.

1 A Sarmatis, qui Septentrioni finitimi. 2 Italas, ab Auſone Ulyſſis, & Calypſus filio. 2 Authorē certum non habemus, fama tamen conſtans eſt, & famæ fidem habere lubet. 3 Laureatæ literæ ad ſenatum miſſæ, victoriæ indices. 4 Pila, & haſtæ militum victoriam teſtantur laureata. 5 Vox triumphi ſolennis. *Ipſe gerens laurus, lauro devinctus agreſti Miles Io magna Voce triumphe canet.* Tibul. l. 2. epig. 5.

Sed

Sed jam lætitiæ quo ſit fiducia major,
Sarmaticæ laurus 6 nuncius ipſe veni.

6 Tu ipſe ô Domit.

Ad Cæſarem Domitianum. VI.

1 *Hiberna quamvis Arctos, & rudis 2 Peuce,*
Et 3 ungularum pulſibus calens Iſter,
4 *Fractuſque 5 cornu jam ter improbo Rhenus,*
Teneat domantem regna 6 perfidæ gentis,
Te ſumme mundi rector, & parens orbis,
7 *Abeſſe noſtris non tamen potes votis.*
Illic & oculis, & animis ſumus, Cæſar,
Adeoque mentes omnium tenes unus.
8 *Ut ipſa Magni turba neſciat Circi*
Utrumne currat 9 Paſſerinus, an 9 Tigris.

1 Quamvis te detineant à nobis bella in regionibus ſeptentrionalibus. 2 Inſula ad primum Iſtri oſtium. 3 Cujus *undas Frigore ungula pulſare equi*. Ovid. 3. Triſt. eleg. 10. 4 Et Rheni accolæ Germani, Batavi, & Catti tribus expeditionibus victi. 5 Alludit ad fluviorum cornua. Ælian. c. 33. l. 2. Variar. hiſtor. 6 Rebellis, & contumacis. 7 Animis tamen, & votis te conſequimur. 8 Ut mentes noſtræ quondam Circenſibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ neſciant quid in Circo agatur. 9 Equus. habet enim tabula equorum Circenſium, apud Onuphrium, nomen Paſſerini equi Circenſis.

De reditu Domitiani. VII.

1 *Nunc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite Muſæ,*
Victor ab 2 Othryſio redditur orbe Deus.
3 *Certa facis populi tu primus vota, December:*
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix 4 ſorte tua, poteras non cedere Jano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
5 *Feſta coronatus ludet convicia miles,*
Inter 6 laurigeros cum comes ibit equos.
Fas audire 7 jocos, levioraque carmina Cæſar,
8 *Sit tibi: ſi luſus ipſe triumphus amat.*

1 Si unquã alias carminibus luſi, nunc poſcit tempus, ut læta canam. 2 Septentrionali, ubi Othryſæ Thraciæ urbs verſus Euxinum. 3 Menſe tandem Decembri certum accepimus nuncium de Cæſaris reditu. 4 Eo quod nuncius es reditus Domitian.. quod ſi eodem menſe urbem ingreſſurus eſſet Cæſar, nec ipſi Januario cederet December. 5 Vide ep. 5. l. 1. n. 2. 6 In triumphis, & ipſi equi laureati incedebant. 7 Mea hæc jocoſa epig. 8 I. Rutgerſius leg. *Et tibi ſit. luſus ipſe.*

De Caſſelio. VIII.

Cum ſexaginta numeret Caſſelius annos,
Ingenioſus homo eſt: 1 quando diſertus erit?

1 Diſertus ſe futurus poſt ducentos annos, & acturus cauſas apud inferos, in quo tandem ſexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit.

In

In Olum. IX.

PÆdicatur Eros, fellat Linus: Ole quid ad te?
De cute quid faciat ille, vel 1 illa ſua?
Centenis futuit Matho millibus: Ole quid ad te?
Non tu propterea, ſed Matho pauper erit.
2 In lucem cœnat Sertorius: Ole quid ad te?
Cum liceat tota ſtertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus: Ole quid ad te;
Aſſem ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud diſſimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curæ convenit eſſe tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mœcha tibi eſt: hoc ad te pertinet, Ole.
Poſcit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te?
3 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

1 Al. *ille.*

2 Pernox in comeſſationibus, compotationes in lucem protrahit. ſic ep.29.l.1.

3 Sed neque ego in aliena rep. curioſus, neque tu, aut tua tanti.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque noſtra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amaſque,
1 Qui vis archetypas habere nugas!

1 Qui vel in nugis, qualia ſunt mea carmina, primogenias probas ab ipſo authore exaratas, vel emendatas.

Ad Fauſtinum. XI.

SIc me fronte legat 1 dominus, Fauſtine, ſerena,
Excipiatque meos 2 qua ſolet aure jocos:
Ut mea nec juſte quos odit, pagina lædit,
Et 3 mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt, cupiant cum quidam noſtra videri,*
Si qua 4 Lycambeo ſanguine tela madent?
** Vipereumque vomant noſtro ſub nomine virus,*
5 Qui Phœbi radios ferre, diemque negant?

1 Domitianus, quem maxime lectorem velim.
2 Benigna.
3 Non famam captæ ex aliena infamia, e- ep. 1. l. n.6. ubi rubet *Auditor, cui frigida mens eſt.* * Clancularius aliquis Poeta famoſa quædam, & virulenta carmina ſub perſona Martialis ediderat. epig.3. & 33. lib.10. 4 Mordaci, & rabido jambo, quali armatus Archilocus Lycamben ſocerum, quod ſponſam ſibi negaſſet filiam, ad ſuſpendium adegit. 5 Non auſi nomen ſuum prodere.

6 Ludi-

6 *Ludimus innocui. ſcis hoc bene, juro potentia*
Per 7 genium Famæ, 8 Caſtalidumque gregem;
Perque tuas aures magni mihi numinis inſtar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

6 Sic MS. Bodle. ſic Scriv. ed. at vulg. *Ludimus innocuis verbis, hoc juro.* 7 Epig.60. lib.6. 8 Muſarum chorum.

De Lycoride, XII.

Dum Tiburtinis albeſcere 1 collibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Vide conſonum huic ep.62.l.4. 1 *Solibus* ex Palatino Grut.

De ſua puella. XIII.

Accidit infandum noſtræ 1 ſcelus, Aule, puellæ,
Amiſit luſus, deliciaſque ſuas:
Non quales teneri 2 ploravit amica Catulli
** Lesbia nequitiis paſſeris orba ſui;*
** Vel Stellæ cantata meo, quam flevit, Ianthis,*
Cujus in 3 Elyſio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus iſtis,
Nec dominæ pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum ſeſquipedalis erat.

1 Parcarum ſcilicet malarum, ut ep. 62.l.6. 2 Ep. 2. & 3. Catulli. * Vide & ep.8.l.1. 3 Poetice. omnium enim rerum umbras apud inferos volunt eſſe. 4 Gruter. *neque moribus iſtis.*

Ad Arginum puerum Janthidos. XIV.

Quis 1 puer hic nitidis 2 abſiſtit Ianthidos 3 undis,
Et fugit ad 3 dominam Najada? numquid 4 Hylas?
5 *O bene, quod ſylva colitur Tyrinthius iſta,*
Et quod amatrices tam prope ſervat aquas?
5 *Securus licet hos fontes, Argine, miniſtres:*
Nil faciunt nymphæ; ne velit ipſe, cave.

1 Arginus ſcilicet. 2 Qui abſtinet, qui refugit. Alii *adſiſtit.* 3 Fonte in ædibus Stellæ.

* Cujus Nympham dixerat eſſe Janthida, epig.47. lib. num.2.
4 Lib.6. epig.68.nu.6. & ep.49. li.5.nu.4. 5 O bene tibi eſt quod proximo nemore cultus Hercules tibi præſidio eſt, & tutelæ, ne rapiaris à Nymphis te amantibus. epig.49. infra. 6 Sine metu potes ex hoc fonte haurire aquam, quam miniſtres. Janthis nympha hujus fontis non rapiet te, ut Hylam quondam nymphæ fl. Aſcanii, cave tibi ab ipſo Stella.

§ Ad Regulum. XV.

ÆRa domi non ſunt. ſupereſt hoc, Regule, tantũ,
Vt tua vendamus munera: numquid emis?

Callida mendicatio. Dum inopiæ ſuæ unicum remedium dicit eſſe venditionem munerum ſibi à Regulo miſſorum, quæ norat dominum non redempturum, donaturum potius pretium ipſorum.

Ad bibliothecam Julii Martialis. XVI.

1 *RVris bibliotheca delicati,*
2 Vicinam videt unde lector urbem;
Inter carmina ſanctiora ſi quis
3 Laſcivæ fuerit locus 3 Thaliæ;
Hos 4 nido licet inſeras vel imo,
Septem quos tibi miſimus libellos:
Auctoris calamo ſui notatos:
5 Hæc illis pretium facit litura.
At 6 tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe 7 nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere
Juli bibliotheca Martialis.

1 Ruris ſuburbani Julii Martialis, quod deſcripſit epig. 64. l.4. 2 Sic epig. 64. lib. 4. nu.5. 3 Meis his carminibus jocoſis floridæ, & convivilis aptæ Muſæ Θαλείας foetibus: ut epig.8.l.4. num.12. 4 Epig.118.lib.1. num.8. 5 Quod authoris autographi ſunt, & quos ep.10. ſupra dixit archetypos. 6 Cui conſecro, & dono hos libellos meos. 7 Carmine meo.

In Gallam. XVII.

CVm tibi ſit facies, de qua nec fœmina poſſit
1 Dicere; cum corpus nulla 2 litura notet:
Cum tam te rarus cupiat, repetatque fututor,
Miraris? vitium eſt non leve, Galla, tibi,
Acceſſi quoties ad opus, miſtiſque movemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipſa taces.
Di facerent ut tu loquereris, & ipſe taceret;
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & riſum res movit iſta ſimul.
Quis ridere poteſt 3 fatui poppyſmata cunni?
Cum ſonat hic, cui non mentula, menſque cadit?
Dic aliquid ſaltem, clamoſoque obſtrepe cunno:
Et ſi adeo muta es, diſce vel inde loqui.

1 Se talem habere. id eſt tibi contendere, tibi ſe æquiparare, præferre ſaltem non auſit. 2 Menda, nævus, vel lomentum, quo rugas condunt liniuntque. epigram. 42. lib.3. 3 Vide epigram. 71. lib. 3. num. 5.

De fragmento Argus. XVIII.

1 FRagmentum, quod vile putas & inutile lignũ,
Hæc fuit 2 ignoti prima carina maris.
Quam nec 3 Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici triſtior 4 ira freti,
5 Secula vicerunt: ſed quamvis ceſſerit annis,
6 Sanctior eſt ſalva parva tabella rate.

1 Quod Romę extabat tempore Martialis, ut videtur. 2 Non prius tentati mortalibus. *nullaque mortalis præter ſua litora norat.* Argonautas primum tentaſſe mare volunt poetæ. 3 Duæ inſulæ in Ponti Euxini oſtio, quæ & Symplegades, quas tranſmiſere Argonautæ non ſine periculo. vide quæ ad verſ.1210. Herc.Fu. & ỽ.341. Medeæ Senecæ notavimus. 4 Al. *unda*. 5 Fluctus, ſcopulos, ſyrtes prætervectam, & ſuperautem vicit tandem ætas. 6 Fragmentum hoc religione, & antiquitatis veneratione vel ipſam integram, vel alias quaſvis naves ſuperat.

In Sanctram. XIX.

NIhil eſt 1 miſerius, nec 2 guloſius Sanctra.
3 Rectam vocatus cum recurrit ad cęnam,
Quam tot diebus, noctibuſque captavit;
Ter poſcit apri 4 glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos;
Nec erubeſcit 5 pejerare de turdo;
Et 6 oſtreorum rapere lividos cirros.
7 Buccis placentæ ſordidam linit 8 mappam.
Illic & uvæ collocantur 9 ollares,
Et punicorum pauca grana malorum,
Et 10 excavatæ pellis indecens 11 vulvæ,
*Et 12 lippa ficus, * debiliſque boletus.*
Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
Roſos tepenti 13 ſpondylos ſinu condit,
14 Et devorato capite turturem truncum
Colligere 15 longa turpe nec putat dextra
16 Analecta, quicquid & canes reliquerunt?

1 Tum labore, & officiis, quibus cœnam captavit: tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. 2 Rapacius qui tantum ſuffuratus eſt. 3 In qua accumbit. 4 Ep. 81. l. 3. n. 16. 5 Jurare ſibi turdum non appoſitum, cum plures appoſitos ſubduxiſſet. 6 Cirros oſtreorum Raderus opinatur dici purpureos crines, qui fibras oſtreorum ambiunt: cum vero oſtrea proprie cirris careant, cum Brodæo l.9. Miſc.c.29. ſentio per oſtrea intelligi oſtracoderma: utpote locuſtas, ſquillas, cancros, aſtacos. 7 Ut, *imp obi pannis buccas* ep.15.l.10. & *ſectæ qua iræ placentæ*, ep.77.l.3. Vulg. *Dulci placenta*. 8 Dum mappæ involvit placentam ſubductam. vel ſimpliciter, ſordidam. 9 Quæ in olla ſervabantur. Platina. l.2. & Plin.l.5.c.17. Columell. c.43.li.12. 10 Granatorum mal. 11 Exeſis carnibus. 12 Ejectitiæ. vide ep.56.l.13. & Apitii l.7.c.1. 13 E qua lactens fluit humor. * Non optimi. 14 Vertebraſne animalium? an piſces, cum Macrobio, & Seneca, qui vulgo *ſchinoli?* an ſalſamenta, cum Athenæo? 15 Porrecta. 16 Quæ ſub menſam cadebant, vel projiciebantur, erantque miniſtris relegenda.

17 Nec

17 *Nec eſculenta ſufficit gulæ præda ,*
18 *Miſto lagenam replet ad pedes vino .*
Hæc per 19 *ducentas dum domum tulit ſcalas ,*
Seque obſerata clauſit anxius cella ,
Guloſus ille poſtero die 20 *vendit .*

17 Nec cibos tantum rapit. 18 Aqua temperato , quod servi ad pedes biberent. 19 Multas ſcalas, ut ep. 118. l. 1. vel per multas ædes . 20 ἀπροσδοκήτως , expectabatur ut rapax , & guloſus Sanctra voraret iſta : ille vero avarus, & miſer vendidit .

De natali Lucani . XX.

HÆc eſt illa dies, quæ 1 *magni conſcia* 1 *partus ,*
Lucanum populis , & tibi , 2 *Polla , dedit .*
Heu Nero crudelis , 3 *nullaque inviſior umbra :*
Debuit hoc ſaltem 4 *non licuiſſe tibi .*

1 Lucani , nobilis poetæ . 2 Polla Argentaria uxor Lucani. 3 Nullius cæde inviſior, quam Lucani . ſic de Cicerone epig. 70. l. 5. nu. 3. 4 Reſpexit id , quod multis à ſe occiſis dixit Nero, *Neſciiſſe hactenus Cæſarem , quantum Imperatori liceret .*

De eodem . XXI.

1 *VAtis Apollinei magno* 2 *memorabilis ortu*
Lux redit : Aonidum 3 *turba favete ſacris .*
4 *Hæc meruit , cum te terris , Lucane , dediſſet ,*
Mixtus Caſtaliæ Bætis ut eſſet aquæ .

1 Lucani poetæ ſub Apollinis præſidio . 2 Clarus, & celebrandus natalis . 3 Al. *turma*. vide Jan. Gulielm. in Pſeudolum Plauti quæſt. c. 5. 4 Hæc dies vel propter te, ò Lucane, editum meruit, ut Bętis patrius Lucani fluvius numeraretur inter fontes Muſarum .

De eodem , ad Phœbum . XXII.

1 *PHœbe veni; ſed quantus eras cum bella canenti*
Ipſe dares Latiæ plectra ſecunda lyræ .
Quid tanta pro luce precer ? tu , Polla , maritum
2 *Sæpe colas , & ſe ſentiat ipſe coli .*

1 Ad ſacra hæc , quibus celebramus natalem Lucani ; cui tu ipſe dediſti ſecundam carminis epici à Virgilio gloriam. 2 Diu vivas, ut quotannis colas hunc mariti tui natalem .

In maledicum . XXIII.

1 *CUm Juvenale meo quę me committere tentas ,*
Quid non audebis , perfida lingua , loqui ?

1 Quę tentas contentionis , & diſſidii ſemina ſerere inter me, & Juvenalē meum, egregium illum proculdubio Satyrographum . vide Lipſ. ep. 20. quæſt. l. 1.

*Te ſingente nefas, * Pyladen odiſſet Oreſtes:*
** Theſea Pyrithoi deſtituiſſet amor.*
*Tu 2 Siculos fratres, & majus nomen * Atridas,*
Et 3 Ledæ poteras diſſociare 3 genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor auſis,
4 Ut facias illud, quod, puto, lingua facit.

* Vel pueris nota hęc amicorum paria. 2 Amphinomum, & Anapiam Catana Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. de quibus Seneca 3. de Benef.c.17. Strabo l.6. Plutarch. orat. ad Apollonium, Silius, &c. 3 Caſtorem, & Pollucem. 4 *Hæreat inguinibus ſemper tam noxia lingua, &c.* ep.61.l.2.

❡ In malum Poetam. XXIV.

Dulcia cum tantum ſcribas epigrammata ſēper,
Et 1 ceruſſata candidiora cute;
Nullaque mica 2 ſalis, nec amari 3 fellis in illis
Gutta ſit, ò demens, vis tamen illá legi.
5 Nec cibus ipſe iuvat morſu fraudatus aceti:
5 Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.
6 Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas:
Nam mihi, 7 quæ novit pungere, Chia ſapit.

1 Ceruſſa expolita. 2 Ingenii, argutiæ, urbanitatis. 3 Amarulentiæ, acerbitatis. 4 Ut acida irritant ſtomachum; ita acriter dicta invitant lectorem. 5 Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ inter ridendum contractæ: tale epigrammati decus addunt, quæ riſum movent. *Vel*, Ut minus grata eſt facies, cui ridenti deeſt deus Gelaſinus: ita & epigrammati perit venuſtas, ſi abſit mordacitas. 6 Infantibus mellita, ſeu mitea poma dato, & propter dulcedinem inſipidas ficus. q. d. Inſulſis placeant epigrammata dulcia, & nec ingenio, nec acerbitate condita: mihi placet epigramma ſalſum, acre, mordax, & piperatum. 7 Ficus Chia, quæ ſalem, & vinum ſapit. ep.23.l.13.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXV.

1 Apollinarem conveni meum, 2 Scazon,
3 Et ſi vacabit (ne moleſtus accedas)
Hoc qualecunque, 4 cujus aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris 5 tota,
Noto rogabis ut favore ſuſtentet.
Quanto mearum ſcis amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

1 Ad eundem epi. 87. lib.4. 2 Epig. 97. lib.1. 3 Sed captato opportuno tempore. 4 Limam adhibens, emendans, interpolans partem habet in hoc, qualicunque opere. 5 Plane læta, & benigna.

De

De Apro ſibi à Dextro miſſo. XXVI.

1 TUſce glandis aper populator; & 2 ilice multa
Jam piger, 3 Ætolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intravit ſplendenti 4 cuſpide 5 Dexter;
Præda jaces noſtris 6 invidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore 7 Penates,
Flagret & exciſo feſta culina 8 jugo.
9 Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & 10 arcano miſta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noſter te non capit ignis,
11 Conturbator aper. 12 vilius eſurio.

* Al. *Dextro.* vide nu. 5. infra. 1 Glande paſtus in agro Tuſcano. 2 Sagina, & pinguedine à glande. 3 Magnitudine proxime apro illi, quem irata Diana in Ætolorum agros immiſit. lib. ſpect. 15. 4 Venabulo. 5 A quo occiſum, & poetæ miſſum arguit ſupremum diſtichon. 6 Opima, cui vel invideri poſſit, utpote majori, quam mea ferat conditio. 7 Qui juxta focum, vel ædes. *Metonymice.* Al. *madido tetri nidore Penates.* 8 Sylva, *Hyperbolice, Vel* lignis *Synecdochicè* è montis jugo. 9 Sed impenſa condiendi ſuperabit facultates meas: ſatius itaque eſt, ut remittam Dextro, niſi forte & ille mihi hos ſumptus ſuppeditet. 10 Interiori, meliorique garo, quod adito iſto Falerno dicebatur œnogarum. vide ep. 93. l. 6. n. 6. & l. 13. ep. 82. & 102. 11 In quo condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decoquentur opes. 12 Minoris conſtat fames mea, viliori cibo contenta eſt, minore ſumptu cœnam mihi conſtare velim.

Ad Fuſcum. XXVII.

1 SIc Tiburtinæ creſcat tibi ſylva 2 Dianæ,
Et propter cæſum ſæpe redire nemus.
3 Nec Tarteſſiacis 4 Pallas tua, 5 Fuſce, 6 trapetis
Cedat, & 7 immodici dent bona muſta 7 lacus,
Sic fora mirentur, ſic 8 te Pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima 9 palma fores:
10 Otia dum medius præſtat tibi parva December,
Excipe, ſed 11 certa quos legis aure 12 jocos.

1 Sic tibi omnia feliciter cedant, precor, ſic ſylva, quam Tibure habes, cæſa reviresſcat. 2 Nemorum præſidis, ac deæ. 3 Nec olivetum tuum fertilitate olearum, auto-livi copia cedat Hiſpanis olivis. Tarteſſus Straboni fluvius eſt, qui aliis Bœtis, unde Bœtica Hiſp. 4 Olei inventrix, quæ, reliquis Diis ſteriles ad ſpeciem eligentibus arbores, oleam cum forma, tum fructu inſignem ſumpſit. 5 Videtur hic eſſe, ad quem Plin. Sec. ep. 9. l. 7. 6. Prælis oleariis. ſic Papin. 2. Sylv. in Genethliaco Lucani: *Quæ Tritonide fertiles Athenas Unctis Bœtica provocas trapetis.* 7 Pleni, immo redundantes muſto lacus, qui excipiunt vinum trapetis expreſſum. ep. 44. l. 4. num. 2. 8 Agentem cauſas. 9 Palma affigebatur januis cauſidicorum, qui in cauſis viciſſent, quam Auſonius vocat *palmam forenſem*, vide Sat. 7. Juven. V. 117. & quæ nos ibi. 10 A cauſis, & foro, Juſtitium in his Saturnalibus. 11 Critica, & cenſoria. 12 Epig. hæc mea.

11 *Scire libet verum : res eſt hæc ardua : ſed tu*
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

11 Al. *Scire libet verum? res eſt hæc ardua*, ex perſona Fuſci verum pronunciare ſubtimentis, ne odium pariat. reſpondet Poeta : *ſed tu mihi dic, quod tibi in pari re dici velles, &c.* vide epig. lib. 12. & Horatii epiſt. ad Piſones ſub fine, vide ep. 75. lib. 8.

Ad Teſtilum puerum. XXVIII.

Teſtile Victoris 1 tormentum dulce 1 Voconi,
Quo nemo eſt toto notior orbe puer :
Sic etiam 2 poſitis formoſus amere 2 capillis,
Et 3 placeat vati nulla puella tuo :
Paulliſper domini doctos ſepone libellos,
Carmina victori dum lego pauca tuo.
4 *Et Mecenati Maro cum cantaret Alexim,*
Nota tamen Marſi fuſca 5 Melænis erat.

1 Deliciæ, & amor, qui riſus lugubris, dolor ſuavis, timor generoſus, mors viva, &c. 2 Vide ep. 32. l. 1. nu. 2. 3 Præte. 4 Etſi capiebatur maxime Mæcenas ecloga, quam ſcripſerat Virg. de formoſo Alexi, quem ardebat. non tamen dedignatus eſt, & carmen, quod Marſus inferior poeta ſcripſerat de fuſca Melænide. ita nec Victor mea hæc aſpernabitur, &c. 5 A μέλαινα.

In Cæliam. XXIX.

* *Das 1 Parthis, das Germanis, das, Cælia, Dacis :*
Nec Cilicum ſpernis, Cappadocumque toros.
Et tibi de 2 Pharia Memphiticus 1 urbe fututor
Navigat, à 3 rubris & niger Indus aquis :
Nec 4 recutitorum fugis inguina Judæorum,
Nec te 5 Sarmatico tranſit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum ſis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet?

* Tui copiam. 1 Al. *Cattis.* 2 Memphi. ep. 1. l. ſpect. num. 2. 3 A mari Erythræo. vide quæ ad notarum ad 370. V. Thyeſt. Senec. 4 Quibus circumciſis ſuccreſcit cutis. 5 Namque Alanos Scythiæ pop. in Sarmatia Europæa ponunt Plin. & Ptolom.

Ad Regulum. XXX.

1 *Raucæ 2 cortis 3 aves, & ova 4 matrum,*
Et 5 flavas medio vapore Chias,
Et 6 fœtum 7 querulæ rudem capellæ,
8 *Nec jam frigoribus pares olivas,*
Et canum gelidis olus pruinis

1 Ab avium domeſticarum rauco cantu. 2 Pluribus tectis, ſive muris ſeptæ, inſtar mapalii. Feſtus *a court or barton.* 3 Gallinæ, anſeres, anates, columbæ, &c. 4 Gallinarum, anatum. 5 Moderato calore ſiccatas ficus Chias. ſupra ep. 24. n. 7. & l. 13. ep. 23. vel hibernas, & gelatas. ep. 44. l. 4. 6 Hœdum. 7 De fœtu abrepto quiritantis. 8 Gelatas, & corrugatas frigore, cui non ſunt ferendo.

De

De noſtro tibi rure miſſa credis ?
O 9 quam, Regule, diligenter erras!
Nil noſtri, niſi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
Aut 10 rus marmore tertio notatum,
Aut Tuſci tibi, Tuſculive mittunt;
11 *Id tota mihi naſcitur Subura.*

9 Quam dedita opera erras, & diſſimulas te neſcire ſterilitatem agelli mei. 10 Suburbanum tuum, ad tertium ab urbe lapidem. 11 Id ego emo in foro olitorio in urbe, quod tamen in Subura non erat. de Subura, vide epig. 35. l. 1. nu. 5. & ep. 57. l. 3.

Ad Atticum. XXXI.

ATtice, 1 facundæ renovas qui nomina gentes,
2 Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum;
3 Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
*4 Te ſecreta quies, te * ſophos omnis amat.*
5 At juvenes alios fracta colit aure magiſter,
6 Et rapit immeritas ſordibus unctor opes.
*Non * pila, non * follis, non te * paganica 7 thermis*
Præparat, aut nudi 8 ſtipitis ictus 9 hebes:
10 Vara nec injecto 11 ceromate brachia tendis;
*Non * harpaſta vagus pulverulenta rapis:*
Sed curris niveas tantum prope 12 Virginis undas,
Aut 13 ubi Sidonio taurus amore calet.
14 Per varias arteis, omnis quibus area ſervit,
Ludere, cum liceat currere, pigritia eſt.

1 Qui doctiſſimi, ac diſertiſſimi viri T. Pomponii mores, & doctrinam exprimis. 2 Nec degener pateris, ut conticeſcat familiæ tuæ, & ortus gloria. 3 Tu habes ſemper comitatum Græcorum philoſophorum. 4 Seceſſus ab ambitu, magiſtratu, & turba. * Sapiens. 5 At alii juvenes vacant pugillatui, quem decet Gymnaſtas, cujus aures, ut & aliorum athletarum contuſæ plerunque ſunt à plagis concertatorum. vide Turnebum lib. 24. c. 28. & Mercurialem lib. 5. de re Gymnaſt. c. 6. 6 Et aliptes non neceſſario ungendi miniſterio præſtito emungit juvenum marſupia. * Vide ep. 19. l. 4. * 7 Ante cœnam lavabant priſci, ante lavationem corpus exercebant. 8 Exercitatio ad palum, contra quem in terra defixum tanquam adverſarium tirones ſe exercebant. vide quæ nos ad 248. ℣. 6. Sat. Juven. vide & Vegetium Stevvechium, Mercurialem, & *Lipſium*. 9 A ſudibus, vel rudibus, ligneis gladiis, & clavis. 10 Nec lucta obtorques brachia, & lacertos quaſi varos. ſic Ludovic. Carion. emendat. l. 2. c. 9. alii leg. *Rara*. illa lectio melior. 11 Epig. 57. l. 3. n. 4. 12 Ep. 21. l. 5. n. 6. 13 Ad porticum Europæ, epig. 14. l. 2. n. 2. 14 Literato viro conveniunt magis exercitationes faciles, & breves, quæ corpus, & ſine mora laxent, & tempori pateant, quarum præcipua eſt curſus; quam pigri iſti ludi, quibus Campus, & gymnaſium ſervit. legitur & *area fervet*. Pet. Scriv. *Areas* intelligit, *vitæ ſpatia*, ut epig. 24. l. 10. ſed vide epiſt. 15. Senecæ.

In Cinnam. XXXII.

Sordidior cœno cum ſit toga, calceus autem
1 Candidior prima ſit tibi, Cinna, nive;
2 Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
3 Collige, Cinna, togam, calceus ecce perit.

1 Calcei albi Romanis elegantioribus in uſu.
2 *Neglecto.* Gruter. ex Palat. & Bodl. MS. 3 Tolle, ne inquinet album calceum, cui male convenit tum ſordida toga.

Ad Severum. XXXIII.

Quo poſſit fieri modo, Severe,
Ut vir peſſimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, ſed cito: 1 quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus ecce de malignis,
Qui ſic rancidulo loquatur ore:
3 Ut quid tu domini, deique noſtri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis cinædi.

1 Ut Nero peſſimus extruxit optimas thermas, ita cinædus hic Charinus balneas excitavit nobiles.
2 Quod ſi quis malignus mihi hic obſtrepat, perinde, ac ſi præferam Neronis thermas, aut Charini balneas publicis Domitiani ædificiis: reſpondeo me id non facere, ſed conferre tantum inter ſe Neronis, & Charini opera. 3 Janus Rutgerſ. leg. *Qui? tu tot domini.* Scriver. *Ecquid tu.*

Ad Lecaniam. XXXV.

Inguina ſuccinctus nigra tibi ſervus aluta
Stat, quoties calidis * tota foveris aquis.
Sed meus, ut de te taceam, Lecania, ſervus
Judæum nulla ſub cute pondus habet.
Sed nudi tecum juveneſque, ſeneſque lavamur;
An ſola eſt ſervi mentula vera tui?
Ecquid fœmineos ſequeris, matrona, receſſus?
Secretuſque tua, cunne, lavaris, aqua?

* Leg. *lota* Rutger. Tibi in publicis balneis lavanti promiſcue, ubi nemo noſtrum, non ipſe quidem circumciſus Judeus tegit verenda, adſtat ſervus tuus ſubligaculo tectus, & fibula ligatus: perinde quaſi nos cæteri non eſſemus viri, & tu privatim lavares. ep. 76. l. 11. Fœdiſſimum hunc morem virorum promiſcue cum fœminis lavandi ſuſtulit Trajanus. Xiphilin. in Adriano, & Spartianus.

Ad Stellam. XXXV.

1 Cum pluvias, madidumque Jovem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis.

1 Cum perpluerent villa, miſiſti mihi tegulas: ecce horreo frigore, cur non mittis mihi togam?

Plurima

Plurima quæ poſſet ſubitos 2 effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat boreæ ſtridore December:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.

2 Al. *defendere*. ideſt arcere. vide Jani Guliel. Veriſimil. l. 3. c. 25.

¶ Ad Caſtricum, de thêta. XXXVI.

1 N*Oſti mortiferum quæſtoris, Caſtrice, ſignum,*
Eſt operæ pretium diſcere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum:
Lethalem juguli juſſerat eſſe notam.
Turpis ab inviſo pendebat 2 ſtiria naſo,
Cum flaret madida fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus, quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

1 Alii leg. *Noſtri*. Senſus eſt. Pro veteri illa condemnationis, & mortis Θανάτου litera, Quæſtor noſter novam habet notam, emuncto ſcilicet naſo dat carnifici ſignum occidendi hominis. huic aliquando opus erat diſtillantem naſum emungere, manum naſo admoturum impedierunt quæſtores collegæ ipſius, quaſi daturum hinc cędis ſignum. Jocatur poeta miſere cum illo agi, cum modo alios populariter occidenti, jam non liceat ſuum naſum abſtergere. 2 *A drop.* ſtilla gelata, *gutta congelati naſi*. epi. 99. l. 11.

Ad Polyphemum. XXXVII.

T*Antus es, & talis noſtri, Polypheme, Severi,*
Ut te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
2 *Sed nec Scylla minus. 3 quod ſi fera monſtra duorum*
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

1 Polyphemus iſte, & Scylla fueruntne ſervi Severi, an forte ſtatuæ adeo immanes, & ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi, & marino monſtro poſſent eſſe terrori? 2 Sed nec ipſa Scylla poſſit minus mirari tuam Scyllam, alii leg. *minor*. 3 Imo & ſibi invicem terriculamento eſſe poſſint. unde videtur illos fuiſſe ſervos deformes.

¶ De Cælio. XXXVIII.

1 D*Iſcurſus varios, 1 vagumque mane,*
Et faſtus, & ave 2 potentiorum,
Cum perferre, patique jam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et ſanas linit, obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioſo;
(3 Quantum cura poteſt, & ars doloris!)
2 *Deſit fingere Cælius podagram.*

1 Officioſas clientis diſcurſitationes in ſalutandis patronis ſuperbis. 2 Divitum. 3 *Ironice*. ut lib. 5. ep. 22. n. 2. 4 Veram enim habet podag.

Epitaphium patris Etruſci, XXXIX.

1 Hic jacet 1 ille ſenex, Auguſta natus in aula,
Pectore 2 non humili paſſus 3 utrumq; deum;
4 Natorum pietas ſanctis quem conjugis umbris
Miſcuit: Elyſium poſſidet umbra nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventa:
Hic prope 5 ter ſenas vidit Olympiadas.
6 Sed feſtinatis raptum te credidit annis,
Aſpexit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

1 Etruſcus. vide epi. 83. l. 6. 2 Forti animo. 3 Utrumque, ambos: ut *Si duo præterea tales Idæa tuliſſet Terra Viros.* Maro. Edd. recentes *poſſidet umbra nemus.* Domitiani potius Domini, ac Dei gratiam, & iram, dicto ep. 83. l. 6. Domit. iratum, & placatum. 4 Geminorum, qui eodem cum matre, quæ flore ætatis extincta eſt, ſepulchro patrem condiderunt. 5 Nonaginta annos, ſi poetice Olympiada pro luſtro ſumamus. 6 Quem jam nonagenarium fato maturo defunctum deflevit pius filius perinde, ac immaturo fato præreptum.

Ad Sempronium Tuccam. XL.

Coſmicos eſſe tibi, Semproni Tucca, videris:
Coſmica, Sempronî, tam mala quã bona ſunt.

Mundanuſne Socraticus? an ornatus, nitidus, ſeu comis? an forte unguentis delibutus? namque & hæc omnia media, & ἀδιάφορα ſunt.

¶ Ad Caſtricum. XLI.

1 Muneribus cupiat ſi quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
2 Nos tenues in utroque ſumus 3 vincique parati:
Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina quæris?
4 Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

1 Cum æque nobilis ſis Poeta, ac munificus dives. 2 Ego. 3 Opibus, & carminibus. 4 Ut Phæacum illi regi, cui ſuppetebant poma nobiliſſima, aliquis forte muneri obtulit minus nobilia: ita ego tibi mala mea carmina.

In Cinnam. XLII.

Primum eſt, ut præſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde ſequens, 1 ut cito, Cinna, neges.
Diligo præſtantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præſtas, nec cito, Cinna, negas.

1 Vide ep. 20. & 30. l. 6.

De imagine Maxim. Cæſonii. XLIII.

1 *Maximus ille tuus, Ovidi, Cæſonius hic eſt;*
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: 2 *ſed tu damnare Neronem*
Auſus es, & profugi, non tua, fata ſequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis iſti:
Qui modo nolueras conſulis ire comes.
3 *Si victura meis mandantur nomina chartis,*
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hoc præſens, venturaque turba; fuiſſe
Illi te, Senecæ quod fuit ille ſuo.

1 Hæc eſt effigies in cera ad vivum expreſſa Max. Cæſonii, quem à Nerone damnatum in conjuratione Piſoniana, Tacit. 15. *Annal.*

Tu ovidi in exilium comitatus es per mare Siculum in Siciliam, vel Africam, cui modo præfuerat. proconſuli te comitem negabas, exuli offerebas. 2 Iniquum fuiſſe Neronis judicium arguebas, ſponte exulem ejus ſequutus. 3 Si vitale fuerit hoc carmen meum, ſcient inde præſentes, & poſteri, Ovidium id præſtitiſſe Cæſonio, quod Cæſonius prius Annæo Senecę à Claudio in Corſicam relegato.

De eadem. XLIV.

1 *Facundi Senecæ potens amicus,*
2 *Caro proximus, aut prior* 2 *Sereno,*
Hic eſt maximus ille 3 *quem frequenti*
Felix litera pagina ſalutat:
Hunc tu per Siculas ſecutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Spreviſti 4 *domini furentis iras.*
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes 5 *exuli parentis.*
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exuli 6 *Neronis.*

1 Ejuſdem argumenti cum præcedenti epig. 2 Carus, Serenus, Cæſonius Maximus, ut epi. præcedenti, & Senec. epiſt. 87. Senecæ amiciſſimi erant.

3 Ad quem toties ſcripſit Seneca. 4 Neronis. 5 Oreſti, non quidem à matre in exilium miſſo, ſed ab Electra ſorore ſubducto, & à pædagogo in Phocidem ſublato; unde reverſus matris cæde patris ſui necem ultus rurſum exulavit. Electra Eurip. & Sophoclis. 6 Crudeliſſimi tyranni, & cujus in manu erat te repetiiſſe, quod Clytemneſtra non potuit.

Ad Priſcum. XLV.

1 *Commendare tuū dum vis mihi carmine munus,*
Mæonioque cupis doctius ore loqui:

1 Priſcus pollicitus fuerat Martiali munus; trahebat autem moram, ut carmine ſuo, quod poetæ approbari voluit, munus exornaret: poeta, quem premebat egeſtas, petit id ſibi mitti muneris, vel ſine carmine, quod utique minori foret moleſtiæ.

Excrucias multis pariter me, teque diebus:
Et 2 tua de noſtro, Priſce, 2 Thalia placet.
Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes
Mittere pauperibus 4 munera pexa dato.

2 De noſtro incommodo, & non ſine damno meo, tibi places in tuo carmine, quod dum meditaris, ego munus deſidero. Turnebus l.24.c.28. legit, *tacet*. 3 Epig.16.n.3. ſupra & li.4. ep.8.n.12. 4 Veſtem pexam. Alii legunt *plena*. ideſt, quorum gratia non diminuitur mora. Alii *plana*. ideſt, abſque carminibus.

¶ Ad Licinium Suram. XLVI.

DOctorum Licini celeberrime 1 Sura virorum,
2 Cujus priſca graves lingua reduxit avos:
3 Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis,
Guſtata Lethes pene remiſſus aqua.
4 Perdiderant jam vota metum, ſecuraque flebant
Triſtia cum 5 lacrymis. jamque peractus eras.
7 Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
7 Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors 8 falſa querelas
Moverit; 9 & frueris poſteritate tua.
10 Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

1 Sic Plinius Sec. 30. epiſt. 4. lib. *altiſſima iſta eruditione tuam digniſſimam quæſt. &c.* Al. *celeberrime ſumme Virorum.* 2 Cujus ſyncera oratio, & antiquitatem ſapiens exprimit gravitatem, & mores veterum illorum Roman. 3 Quanto nos bearint munere Parcæ, quæ te prope mortuum vitæ reſtituerunt. 5 Ita P.Scriv. è Membranis, & Junii Margine. *Triſtitia, & lacrymæ ſunt carmina lugubria*. vulg. Ed. *Triſtitia, & lacrymis jamque peractus eras.* Tanquam incerta morte depoſueramus ſpem, & cum votis metum, curamque pro te, qui jam --- 5 --- Pro mortuo deploratus eras, & conclamatus. 6 Vidit, ſenſitque Pluto ſe non fore ferendo invidiam, & querelas hominum te lugentium, ipſiuſque rapacitatem deteſtantium: itaque --- 7 --- Eripuit Parcis colos, fuſoſque, & te vitæ reſtituit. 8 Te faucibus ſuis erepto decepta. *Vel* quam nos veram putabamus, teq; vere mortuum. 9 Et quaſi redivivus ſentis, quam charus fueris nobis, tanquam poſteris tuis futuris. 10 Mortis itaque, quam evaſiſti, memor, rape vitæ reſtitutæ gaudia, &c. vide epi.16.l.1.n.8. tibi ſuperſtes.

De Annio. XLVII.

CUm menſas habeat fere ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros.
*Tranſcurrunt * gabatæ, volantque lances.*

Annio non deſunt menſæ, imo dives, & lautus habet ducentas. cur itaque miniſtri ejus ſubeunt menſarum vices, & nihil apponitur? ſcilicet ut dapibus ſuis parcat, quas miniſtri circumferentes prætereant alios, aliis priuſquā quid ad ſatietatē decerpſerint, præripiant. placeant ſibi lautis his epulis, nos tenuiores nō juvant cenę iſtę ambulātes *running banquets. quæ & noſtris parcipromis inoleverunt in ſilicerniis, & repotiis.* * Lances eſcariæ.

Has

Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cœna.

Ad Severum. XLVIII.

P*Arva ſuburbani munuſcula mittimus horti:*
1 Faucibus ova tuis: poma, Severe, 2 gulæ.

1 Raucis forte, vel exulceratis mollia. 2 Palato grata.

Ad fontes Hianthidos. XLIX.

1 F*Ons dominæ, regina loci, quo gaudet Hianthis,*
Gloria conſpicuæ, deliciumque domus.
Cum tua tot niveis ornetur ripa miniſtris,
Et 2 Ganymedæo luceat unda choro:
3 Quid facit Alcides ſylva ſacratus in iſta?
Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
Numquid nympharum notos obſervat amores,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

1 Vide epi. 47. l. 6.
2 Pueris delicatis inſtar Ganymedis.
3 Vide ep. 14. ſupra, quod huic concinit. nu. 5.

Ad Urbicum. L.

M*Ercari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas:*
Et laſciva tamen carmina noſſe libet;
1 Pompeium quæras (& noſti forſitan) Auctum;
Ultoris prima Martis in 2 æde ſedet.
3 Jure madens, 4 varioque togæ limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, 5 ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatque libellos:
Ut pereat chartis litera nulla meis.
Denique, ſi vellet, 6 poterat ſcripſiſſe videri,
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licet à 7 decima (nec enim ſatis ante vacabit)
Sollicites: capiet cœnula parva duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille ſonabit:
Et cum, jam ſatis eſt, dixeris, ille leget.

1 Adeas Pompeium Auctum, quem & tu te fortaſſe noſti.
2 Quæ ſignis militaribus à Parthis remiſſis extructa eſt, ut alii, poſt victoriam Philippicam. Suet. Auguſt. c. 29. Dio. l. 44. 3 Juriſprudentia tinctus, imbutus. Sic inf. ep. 68. & ep. 40. l. 1. n. 2. *Calderin.* juſculo madens. 4 Studiis pacis, & variis cauſis exercitatus. *Calderin.* attrita indutus toga, qua in variis officiis utitur. 5 Adeo ad unguem tenet; & memoriter recitat. 6 Se authorem profiteri, niſi meæ faveret famæ, poterat. vide Senec. prolog. declam. 7 Quæ ſtatuta cœnę hora aliquanto tardior propter occupationes Aucti, vel tenuitatem ejus.

Ad Auctum. LI.

GRatum eſt, quod Celeri noſtros legis, Aucte, libellos;
2 Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
3 Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
4 Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
5 Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

1 Epig. præced. 2 Niſi moleſtum ſit Celeri audire hujuſmodi nugas. 3 Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ. 4 Nec alius quiſpiam majori fide, & abſtinentia adminiſtravit noſtram Celtiberiam. 5 Terreor viri majeſtate, nec minus ſanctum expecto judicem carminis mei, quam olim gentis meæ.

In Umbrum. LII.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, 1 contulerant quæ tibi quinq; dies;
*Bis ſenos 2 triplices, & * dentiſcalpia ſeptem:*
*His comes acceſſit * ſpongia, * mappa, * calix,*
Semodiuſque 3 fabæ cum 4 vimine Picenarum,
Et 5 Laletanæ nigra lagena ſapæ:
6 Parvaque cum 7 canis venerunt 6 cottana 7 prunis,
Et 8 Libycæ fici pondere teſta gravis.
9 Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere 10 Syri:
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit 11 pondera quinque puer?

1 Quæ ab aliis tibi miſſa ſunt per Saturnalia, quæ ad 5. dies protraxit Caligula. vide ep. 46. l. 4. 2 Pugillares. epigr. 6. lib. 14. * De his l. 13. & 14. 3 Ep. 46. l. 4. n. 2. 4 Fiſcella olivarum Picenarum lib. 13. epig. 36. 5 Lagena ignobilis, feculenti, & turbidi vini ex Laletania in Hiſp. Tarraconenſi. 6 Ficus parvæ ex Syria. epig. 28. l. 13. 7 Quæ ep. 18. l. 5. ſenos dixit Damaſcenos. vide ep. 29. l. 13. 8 Ep. 46. l. 4. 9 Puto vix valuiſſe 30. HS. *noſtræ monetæ* 4. ff. 8. n. 4. 10 Servi è Syria, *Synecdoch.* 11 Libras quinque.

In Naſidienum. LIII.

SEmper mane mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum, ſolicitentque meum.
1 Jam prior ad fecem ſed & hæc vindemia venit;
2 Exorat noctes dum mihi 3 ſaga tuas.
Conſumpſi 4 ſalſaſque molas, & thuris acervos:
5 Decrevere greges, dum cadit agna frequens.

1 Ad expianda infauſta tua de me ſomnia, in ſacrificiis abſumpſi vinum omne meum ſuperioris, & hornæ vindemiæ. 2 Expiat, avertit omen. 3 Somniorum interpres, & expiatrix. epig. 50. lib. 11. 4 Far ſale miſtum. 5 Decreſcunt mihi greges crebra immolatione.

Non

Non porcus, non ſcortis aves, non ova ſuperſunt. 6 Epig. 10. ſupra, nu. 1. &c.
7 Aut vigila, aut dormi, Naſidiene, tibi.

7 Aut nunquam dormias precor, aut de te ſomnies, tuo damno.

In Chreſtum. LIV.

NUlli munera, Chreſte, ſi remittis,
Nec nobis dederis, remiſeriſque:
Credam te ſatis eſſe liberalem
*Sed ſi reddis * Apicio, * Lupoque,*
*Et * Gallo, * Ticioque 2 * Gellioque;*
Lingas 1 non mihi (nam proba & puſilla eſt)
Sed quæ de Solymis venit peruſtis,
Damnatam modo mentulam tributi.

* Turpitudinis tuæ miniſtris. 1 Non meam, quæ caſtior eſt, ſed ſervi mei Judæi, damnati ad tributum, vel nomine tributi in ſervitutem damnati. Turneb. leg. *tributi*. l.24.c.28. grave autem tributum pendebant cum Judæi, tum qui Judaicæ ſectæ initiabantur circumſecti. Sueton. Dom. c. 12.

Ad Rabirium. LV.

1 Aſtra polumque 2 tua cepiſti mente: 3 Rabiri:
4 Parrhaſiam mira qui ſtruis arte domum.
5 Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

1 Ut Phidias Jovis Olympici ſimulachrum efficturus dicitur, dixiſſe mentem ſuam ad vultum Jovis ab Homero expreſſum Iliad. α. Η, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων, &c. Valer. Max. lib. 3. c. 7. Ita tu Rabiri Domitiano palatium exſtructurus concepiſti mente cœleſtes domos, quibus magiſtris, & exemplaribus utereris ad hanc fabricam. 2 Al. *pia*. 3 Architectus erat nobilis. ep. 71. l. 10. 4 Palatinam, in monte Palatino, ubi Euander Arcas primus ædificavit. Parrhaſia autem urbs Arcadiæ eſt. unde Euander Virgilio dictus Parrhaſius 11. Æneid. 5 Si Piſa urbs illa Elidis inſtituerit ædificare templum dignum illo ſimulachro à Phidia fabrefacto, petat à noſtro deo Domitiano ſuum architectum Rabirium.

De Achilla. LVI.

CAſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Alludit Poeta ad V. Hom. Iliad. γ. Κάστορα θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα. jocum autem quærit in ambiguitate τῶ πὺξ, quod ſignificat *pugnis*, atque idem pro πυγὴ uſurpatur Ariſtoteli in phyſiognom. Ita Achillas puer exoletus (ut ep. 90. l. 3.) & modo πὺξ ſtrenuus jam factus eſt ἱππόδαμ⊕ eques per *maneggiare, & cavalcare la donna Gabinia*, hoc eſt, Caſtor de Polluce.

Ad Gallam. LVII.

JAm ſex, aut ſeptem nupſiſti, Galla, 1 cinædis:
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque ſimillima loro
Inguina, nec laſſa ſtare coacta manu,
Deſeris imbelles thalamos, mollemque maritum:
Rurſus & in 2 ſimiles decidis uſque 2 toros.
3 Quære aliquem Curios ſemper Fabioſq loquentē,
Hirſutum, & dura ruſticitate trucem.
Invenies: 4 ſed habet triſtis quoque turba cinædos;
5 Difficile eſt, vero nubere, Galla, viro.

1 Dum ex cultu, & elegantia eos judicabas ſtrenuos ad κλινοπάλην. 2 Mollium, & imbellium cinædorum. 3 Ne ulterius te decipiant pexi iſti, & comati, quære aliquem ex iis, qui ſermone, & cultus neglectu gravitatem, & virilitatem profitentur. ep.25.l.1. 4 Sed & hi ſunt Socratici cinædi. 5 Ita *omnis vicus abundat Triſti bus obſcœnis, &c.*

De Cæciliano. LVIII.

NOn cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Quanta eſt gula, quæ ſibi totos ponit apros, animal propter convivia natum? &c. Vacuiſque tori s tantum ipſe jacebis. Juv. 1. Sat. Hic noſter *convivam* vocat aprum ſoli Cæciliano appoſitum. alii hominem fuiſſe Aprum volunt.

Ad Jovem. LIX.

1 TArpejæ venerande rector 1 aulæ,
2 Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cum votis ſibi quiſque te fatiget,
Et noſcat dare, quæ dei poteſtas:
Nil pro me mihi Jupiter petenti,
Ne ſuccenſueris velut ſuperbo,
3 Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

1 Capitolii m. colle prius Saturnio, mox *Tarpejo* à Virgine Tarpeja, quæ arcem Sabinis prodidit dicto. 2 Sic ep.1. l.5.n.11. 3 Tum mea, & publica prece rogatus ſerva Cæſarem: ille me ſervabit: tu illi donato: ille mihi donabit.

Ad Cæſarem Domitianum. LX.

1 ABſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
Juſſiſti tenues, 2 Germanice, creſcere vicos;
Et modo quæ fuerat ſemita, facta via eſt.

1 Inſtitores, tonſores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occuparant tabernis ſuis, & pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores, & limina præſtruxerant. 2 Lib.5.ep.2.nu.4.

3 Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor 4 medio cogitur ire 4 luto.
Stringitur in denſa nec 5 cæca 5 novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſervant,
6 Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

3 Nullus caupo vendit vinum ad pilas in tabernis, quæ lagenis ſunt refertę & quæ catenis fixæ ſunt. Juv. Sat. 3. ℣.304. niſi forte & ipſæ lagenæ pilis affixæ ſunt catenis. de pilis vide quæ ad ep.43. l.2.n.5. 4 Ad canalē propter tabernas utrinque. 5 Novaculam hanc tonſorum fuiſſe arbitror, quum mox inter cæteros recenſeat *tonſorem*, non βαλλαντιοτόμων, neque ſicariorum, quorum eſſe putant alii propter epitheton *cæca*. 6 Ita ep.2.l. ſpect. *Reddita Roma ſibi eſt, &c.*

In Amillum. LXI.

REcluſis foribus grandes 1 præcidis, Amille,
Et te deprendi, cum facis iſta, cupis.
Ne quid liberti 2 narrent, ſervique paterni,
Et notet obliquus garrulitate cliens.
Non pædicari ſe qui 3 teſtatur, Amille,
Illud ſæpe facit, quod ſine 3 teſte facit.

1 Epig. 72. l.2. nu.1. 2 Te gravius aliquid pati. 3 Ludit in *teſtatur*, & *teſte*. nec non in ambiguitate τοῦ *teſte*. hic autem τοὺς ὄρχεις intelligit. id eſt, λείχει ἢ φοινικίζει.

❡ De Silio. LXII.

1 PErpetui nunquam moritura volumina Sili.
Qui legis, & Latia carmina digna toga;
3 Pierios tantum vati placuiſſe receſſus
Credis, & Aoniæ Bacchica ſerta comæ?
Sacra 4 cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc 5 centum gravis haſta virorũ;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.

1 Latuere Silii opera per multa ſecula, jam vero eruta, & vindicata vivunt. ep.14.l.4. 2 Digna Poeta in Italia, vel ipſa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio. *vel potius* digna majeſtate oratoris Romani, & conſulis. Plinius Sec. *ſcripſit carmina majore cura, quam ingenio*. epiſt.7.l.3. 3 Credis-ne eum tantum fuiſſe poetam? imo non optimum attigit poetam, priuſquam optimum expreſſiſſet oratorem. 4 Epig.20. l.3.n.5. & ep.6.l.5.n.3. 5 Judicium C. virorum, qui de teſtamentis, & hereditatibus in ſuo foro haſta poſita judicabant, quemadmodum auctionarii in atrio auctionario haſta præconis poſita. vide epig.38. l. 7. n.4. & conſule Cornelium Vitell. Annot. in Merulam. cap.21.

6 Poſtquã conſul fuerat eo anno, quo Nero periit. Plin. Sec. lib. 3. epiſt. 7.

9 Poſtquam bis ſenis 7 ingentem faſcibus annum
Rexerat, 7 aſſerto qui ſacer orbe fuit:
8 Emeritos Muſis & Phœbo tradidit annos:
Proque ſuo celebrat nunc Helicona foro.

7 Quo terrarum orbis in libertatem aſſertus eſt, tyranno Nerone ad vim ſibi inferendam adacto, & occiſo. 8 Foro emeritus ſeceſſit in Campaniam, ubi Muſis vacavit, ſcripſitque carmine heroico 17. libros de Punico bello ſecundo.

❡ In Cinnamum. LXIII.

1 Hunc tredo innuere Juvenal. Saty. 1. ℣. 25.
2 In jus vocatus mutavit ſolum, vel exulatum abiit in Siciliam.
3 Nulla

1 QUi tonſor fueras tota notiſſimus urbe,
Et poſt hæc dominæ munere factus eques:
2 Sicanias urbes, Ætnæaque regna petiſti,
Cinname, cum fugeres triſtia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis 3 inutilis annos?
Quid facit 4 infelix, & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, 5 ludive magiſter,
6 Non Cynicus, non tu Stoicus eſſe potes.
7 Vendere nec vocem Siculis, 8 plauſumque theatris:
Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

honeſta, immo nec ſordida arte inſtructus. 4 In exilio. Domitius de laniſta intelligit. magis convenit præcedentibus, ut de liceſatore intelligas. 6 Nullius ſectæ philoſophus. 7 Præco, an potius cauſidicus, qui *voces proſtituere foro.* Ovid. eleg. 15. l. 1. Amor. *clamoſi rabioſa fori jurgia vendere.* Senecæ 171. ℣. Herc. Fu. *ſolicitis vendere verba reis* dicitur noſtro, ep. 16. l. 5. 8 Hiſtrio, aut citharœdus.

In Gargilianum. LXIV.

1 1. Veteri Romano 2. Caii Jul. Ceſ. 3. Auguſti. ep. 38. l. 3. n. c.

LIs te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una 1 oribus, Gargiliane, 1 foris,
Ah miſer, & demens! 2 viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

2 Satius fuerat ſemel vinci, quam ducere litem, & ferre impendia, & moleſtias viginti annorum, etiam cum victoria.

De Labieno. LXV.

1 Bonis univerſi patrimonii.

HEredem Fabius Labienum 1 ex aſſe reliquit:
2 Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

2 Labienus ait ſe plus meruiſſe; qui plura Fabio donarit, quam ex teſtamento accepit. & ego (innuit Poeta) majori damno, & dolo Labienum dignum cenſeo, qui per fraudem captavit hereditatem.

In Philænim. LXVI.

1 *PÆdicat pueros 2 tribas Philænis,*
Et 3 tentigine ſævior mariti
Undenas 4 vorat in die puellas.
5 Harpaſto quoque 6 ſubligata ludit,
Et 7 flaveſcit haphe, 8 graveſque draucis
Halteras facili rotat lacerto,
Et 9 putri 10 lutulenta de palæſtra
11 Uncti verbere vapulat 11 magiſtri.
12 Nec cœnat prius, aut recumbit ante
Quam ſeptem vomuit meros deunces:
Ad quos fas ſibi tunc putat redire,
Cum 13 coliphia ſexdecim comedit.
Poſt hæc omnia; cum libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum virile:
Sed plane 14 medias vorat puellas.
Di 15 mentem tibi dent 15 tuam Philæni:
Cunnum lingere quæ putas virile.

1 Τῷ ὀλισβῷ.
2 Fricatrix.
3 Libidinis prurigine magis inflammata, quam maritus.
4 Λεσβιάζουσα, φοινικίζουσα, καὶ τρίβουσα.
5 Epig. 19. l. 4.
6 Veſte ſubducta, *Vel*, ſubligari uſa.

7 In palæſtra flaveſcit aſpergine arenæ. ita Achelous cum Hercule luctans *fulvæ tactu flaveſcit arenæ*. Ov. Met. 9. ἁφὴ autē tactus eſt. 8 Et pondera illa plumbea, ſeu ferrea corpori exercendo in Gymnaſiis, & Balneis adhibita, vel ipſis grandibus draucis gravia agili verſat manu. vide ep. 48. & 49. l. 14. & Juv. Sat. 6. ℣. 22. quæ huic epig. conſonat. 9 Male olenti ab oleo. 10 Ceromate e lucto uncta. 11 Aliptæ manus crepitu inter ungendum. Vide Juv. Sat. 6. ℣. 423. 12 *Sextarius alter Ducitur ante cibum rabidam facturus orexim, &c.* Juv. Sat. 6. ℣. 428. vide ep. 71. l. 5. Al. *reverti*. 13 Luctatorum panes, qui vires palæſtritarum membris addunt, à κῶλον, & ἶφι, ut vult Dom. Calderinus; quam etymologiam aſſerere laborat Corn. Vitellius contra Merulam Annot. c. 12. 14 Supra n. 4. 15 Mentem ſanam, vel quæ fœmineam appetat libidinem.

Ad Inſtantium Rufum. LXVII.

*COmmendare meas, * Inſtanti Rufe, Camœnas*
Parce precor ſocero: ſeria forſan amat.
Quod ſi laſcivos admittit & ille libellos,
Hæc ego 1 vel Curio, Fabricioque legam.

* De hoc eodem Inſtantio Rufo, epig. 51. l. 8. & epig. 97. l. 12.

1 Vel continentiſſimis, graviſſimis, & ſeveriſſimis viris.

De Theophila ad Canium LXVIII.

HÆc eſt illa tibi 1 promiſſa Theophila, 2 Cani,
3 Cujus Cecropia pectora dote madent.

1 Sponſa, conjux.
2 Poeta, de quo epig 62. & ep. 70. lib. 1. & ep. 20. l. 3. 3 Græce erudita. Al. *pectora voce madent.*

7 Hanc

4 *Hanc ſi: i jure petat magni ſenis Atticus hortus,*
5 Nec minus eſſe ſuam Stoica turba velit.
Vivet opus 6 quodcunque per iſtas miſeris aures;
Tam nec fœmineum nec populare ſapit.
Non tua 7 Parthenis nimium ſe præferat illi.
Quamvis Pierio ſit bene nota choro.
8 *Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:*
9 Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

4 Hanc ſibi diſcipulam vendicet utpote diſciplinæ ſuæ æmulam Epicurus magnus ſenex horto quo gaudebat celebris.

Alii leg. *magni ſenis altus in hortis*, atque intelligunt Platonem in ſuburbano Athenis nemore ab Academo in uſum ſcholæ conſecrato profitentem. 5 Nec minus ſuæ diſciplinę ęmulam hanc ſibi vendicant Stoici. 6 Quodcunque Theophila recenſuerit, & emendarit. 7 Doctam neſcio quam innuit poetricam. Ita Scriv. *Panthenis* ex MSS. omn. Gruterus. Vulg. *Parthenis*. 8 Theophilæ carmina vel ipſa Sappho Phaonis amatrix laudarit. legitur namque & *ludarit*. 9 Theophila vincit Sappho verecundia: ingenio, & doctrina illi non cedit.

In Philænim. LXIX.

IPſarum tribadum tribas Philæni
Recte quam futuis, vocas amicam.

Male ſonat dicta viro *amica*; mulieri, bene. quam vero Philęnis amicam vocat male audit, cum ipſa Philæ ſit tribas. Καλῦσι γῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες, καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις, καὶ φίλας, ἑταίρας, &c. καλῦσι δὲ τὰς μισθαρνῦσας, ἑταίρας. Athenæ. l. 13. c. 4.

De familia ficoſa. LXX.

1 *FIcoſa eſt uxor, ficoſus & ipſe maritus:*
Filia ficoſa eſt, & gener, atque 2 nepos.
Nec diſpenſator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus foſſor, ſed nec arator eget.
Cum ſint ficoſi pariter juveneſque, ſeneſque,
Res mira eſt? ficos non habet unus ager.

1 Tota familia laborat ulcere, quam σύκωσιν Græci vocant, de qua Celſus l. 6. c. 3. nec tamen in agro fructificant ficus. Jocus ab ambiguo τῦ *ficus*. vide ep. 66. l. 1. 2 Ita Gruterus. alii *ſocer*.

Ad Paullum. LXXI.

1 *GRatus ſic tibi, Paulle, ſit December:*
Nec vani 2 triplices, breveſque 3 mappæ,
Nec tl uris veniant leves ſelibræ;
Seu lances ferat, aut 4 ſcyphos avorum,
Aut 5 grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius juvat, capitque,

1 *Imprecandi formula.* Sic tibi affluant precor larga à clientibus, & amicis munera in Saturnalibus miſſa, ut ep. 46. l. 4. n. 1. vide ep. 52. ſupra. 2 Pugillares. l. 14. ep. 6. 3 Ep. 46. l. 4. n. 10. 4 Scyphos veteres, & archetypos, vel graves auro, qualibus utebantur priſci, Neſtor, &c. 5 Cliens dives.

6 Sic

6 Sic vincas Noviumque, Publiumque
7 Mandris & 8 vitreo latrone clauſos;
9 Sic palmam tibi de trigone 10 nudo
Uncta det favor arbiter coronæ,
Nec laudet 11 Polybi 12 magis 13 ſiniſtras:
14 Si quiſquam mea dixerit malignus,
Atro carmina quæ madent veneno,
Ut votem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, ſed uſque, clames;
Non ſcripſit meus iſta Martialis.

6 Sic vincas latrunculorum ludo peritiſſimos tuos colluſores Novium, & Publium. 7 Calculorum, ſeu latrunculorũ ſeptis, & regionibus, vel ipſis latronum gregibus clauſos. vide ep.23. l.5. n.7. fortaſſe quadrigis eburneis, namque ejuſmodi calculis luſiſſe Neronem author eſt Suetonius, Petr. Scriv. 8 Latrunculis è vitro diſcolori ad diſtinguendas diverſas partes. epig.17. & 20. l. 14. 9 Sic tibi victoriam in ludo trigonalis pilæ adjudicent uncti gymnaſtæ. vide ep.19. l.4. * 10 Quem ludum nudi, unctique exercebant. 11 Luſoris alicujus periti. 12 Quam tuam. 13 Agilitatem manus ſiniſtræ, qua in jacienda, excipiendaque pila non minus utebantur, quam dextra. ep.24. l. 12. 14 Ut, ſi quis famoſa, & maledica carmina ſub meo nomine ediderit, mihique adſcripſerit, patrocineris mihi, meque aſſeras. vide ep.11. ſupra.

¶ Ad Maximum. LXXII.

ESquiliis domus eſt, domus eſt tibi 1 coſſe Dianæ,
2 Et tua patricius culmina vicus habet:
3 Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Inde novum, veterem proſpicis inde Jovem?
Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram.
4 Quiſquis ubique habitat, Maxime, nuſquam habitat.

1 In monte Aventino, cujus ſummitas habet templum Dianæ. ep.64. l. 6. n.10. 2 Suntque tibi ædes in vico ſub Eſquiliis, ubi Servius Tullius juſſit patricios habitare. 3 Ex domo tua in Eſquiliis ab altera parte vides ædem Veſtæ, & Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino proſpicis templum Cybeles, & Capitolium vetus. 4 *Nuſquam eſt*, qui ubique eſt. Senec. 2. epiſt.

Pro Caro, & Norbana votum. LXXIII.

1 CYllenes cœlique decus, 2 facunde miniſter,
3 Aurea cui torto virga dracone viret:
Sic tibi 4 laſcivi non deſit copia 4 furti,
Sive cupis Paphien, ſeu Ganymede cales:

1 Montis Arcadiæ, in quo Maja à Jove compreſſa. 2 Nuncie, διάκτορε. 3 Qui geris caduceum draconibus mari, & fœmina involutum. 4 Callidus quidem fuit Merc. quicquid placuit, jocoſo condere furto, hic tamen *laſciva furta* intelligas *adulteria*, propter verſum ſeq.

5 Celebreturque natalis tuus Idib. Majis, ornenturq; poſtes frondibus ut in feſtis. vide ep.68.l.12.n 1.

5 Maternæque ſacris ornentur frondibus Idus,
6 Et ſenior parca mole prematur avus:
Hunc ſemper Norbana diem cum conjuge 5 Caro
Læta colat, 8 primis quo coiere toris.
9 Hic pius antiſtes ſophiæ ſua dona miniſtrat:
Hic te thure vocat fidus & ipſe Jovi.

6 Et cœlum (quod ſuſtinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta minore pondere. 7 Al. *Charo*. 8 Qui dies illis nuptialis. 9 Namque hic colit ſapientiam, & eloquentiam, cujus tu Deus es: & miniſter fidus eſt noſtro Jovi Domitiano, ut tu cœleſti illi.

In anum deformem. LXXIV.

* Vide ep. 89. l. 3.

VIs futui gratis, cum ſis deformis, anuſque.
*Res perridicula eſt: * vis dare: nec dare vis.*

❡ Ad Philomuſum. LXXV.

1 Comitem habere certatim cupiunt. 2 Pro ſcurra & morione haberis, non pro amico.

QVod 1 te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,
Geſtari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
2 Delectas Philomuſe: non amaris,

δὶ ἡδονὴν ὡς εὐτράπελον, οὐ κατὰ σεαυτὸν, καὶ ὡς φίλον σ' ἀγαπῶσι, Ariſt. 8. Nicom. Eth. c.3.

In Tuccam. LXXVI.

EXigis ut noſtros donem tibi, Tucca, libellos:
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXXVII.

1 Vel *Sexitani*. à patria Bętica, ut inquit Plin. l. 32. c. 11. & Athenæ. l. 3. c. 33.

DVm 1 Saxetani ponatur cauda 2 lacerti;
Et bene ſi cœnas, 3 conchis inuncta ubi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis. habes nec 4 cor, Papile, nec 5 genium.

2 Viliſſimi piſcis. 3 Virides fabæ; neque ex oleo perfuſę. 4 Cui fatuo, & inſulſo viles cibi, æque ſapiunt ac pretioſi. 5 Cui non indulges, quem fraudas, dum aliis lautus es, tibi ſordidus.

❡ Ad Severum. LXXVIII.

1 Videtur dicere Vetus, & κατ' ἐξοχὴν Opimianum (de quo ep.27. l.1. n.5.) vel Anitianum. Sed addit fuiſſe bonum, & ipſo, qui poetam invitarat, conſule diffuſum, atque adeo appoſitum. vide Turnebi adverſ. lib.25. c.24.

POtavi modo 1 conſulare vinum.
Quæris 2 quam vetus, atque liberale?

2 Quam generoſum, & nobile?

Ipſo

Ipſo conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Severe, conſul.

Ad Fauſtinum. LXXIX.

1 *QUatenus* 2 *Odryſios jam pax Romana* 3 *Triones*
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc 4 *Marcellino poteris, Fauſtine, libellum*
Mittere: jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi 5 *parva tui munuſcula quæris amici*
Commendare, 5 *ferat carmina noſtra puer:*
6 *Non qualis Geticæ ſatiatus lacte juvencæ*
Sarmatica 7 *rigido ludit in amne* 8 *rota:*
Sed 9 *Mitylenæi roſeus* 10 *mangonis ephebus,*
Vel 11 *non cæſus adhuc* 12 *matre jubente Lacon.*
13 *At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,*
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

1 Quonia m compoſita jam pace Romani, qui in Sarmatia, & Dacia vacant ſtudiis, &c. 2 Ep.7. ſupra n. 2. 3 Ep.11.li. 4.n.3. 4 Profecto ad bellum Sarmaticum. ut ep.25.l.6. & ep.46.l.9. 5 Carmina à me illi donata ferat elegans à te puer. 6 Non barbarus è Getis, vel Gelonis γαλακτοφάγοις. vide ep.3. l. ſpect. n.5. 7 Glacie, & frigore concreto amne. Al. *gelido*. 8 Curru rotis, *Vel* trocho, ep.168. lib.14. 9 Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mytelene Lesbi inſulæ oppidum. 10 Epig.59.l.1.n.1. 11 Apud Lacedæmonios pueri in ara Dianæ flagellis cæſi exercebantur ad tolerantiam --- 12 -- Adſtabantque parentes, & propinqui, qui hortabantur διακαρτερῆσαι πρὸς τὸν πόνον, καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς. Lucian. περὶ γυμνασίων. 13 Et Marcellinus mittet tibi è Dacia devicta qui paſcat oves in Tiburtina tua villa, ep.57.l.4.

Ad Lauſum. LXXX.

TRiginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt; Lauſe, liber bonus eſt.

Vide l. 1. epig. 17. & ep. 87. infr.

De Menophilo. LXXXI.

1 *MEnophili penem tam grandis fibula veſtit,*
Ut ſit comœdis omnibus una ſatis.
Hunc ego credideram (nam ſæpe lavamur in uno)
Solicitum voci parcere, Flacce, ſuæ:
Dum ludit media populo ſpectante palæſtra,
Delapſa eſt miſero fibula; 2 *verpus erat.*

1 Comœdi, citharœdi, adoleſcentulique alii virilia fibula coercere ſolebant, quo à Venere abſtinerent, vocis, ſeu valetudinis conſervandæ cauſa. Celſus lib. 7.c.25. & Juv. Sat.6. ℣.73. & 380. Duo autem harum fibularum erant genera. Vel indumentum, quo comprimebantur, ſimul & tegebantur inguina: vel filum æneum, argenteumve præputio trajectum. 2 Judæus, vel recutitus. utebantur autem fibula (illa priore, modo dicta) ad velandam περιτομήν.

De Eutrapelo. LXXXII.

EUtrapelus tonſor dum circuit ora Luperci,
1 Expungitque genas: 2 altera barba ſubit.

1 Al. Expingitque. 2 Tardus tonſor, ſeu circumſpectus tantam operi impendit moram, ut vel radenti altera ſuccreſcat barba. vide ep.52.l.8.

Ad Librum. LXXXIII.

1 DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
2 Spirat & arguta picta tabella manu;
I, liber, ad Geticam 3 Peucen, Iſtrumque 4 tacentem:
5 Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, ſed dulcia dona ſodali:
7 Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

1 Dum Cęcilius Secundus (Plinius, ut credo, Junior, namque is Bithyniam, & Pontum obtinuit provincias) ſibi effingi curat meam imaginem. Quod diſceſſuri amici mutuo factitabant ad memoriam abſentium revocandam. 2 Ad vivum efficta. 3 Inſulam ad Iſtri Oſtium. 4 Placidis, & quaſi ſtagnantibus aquis, vel gelu, & frigore concretum. alii leg. *jacentem*. 5 Supra nu.1. 6 Epigrammata Cæcilio grata, & quæ ingenii mei imaginem certiorem expreſſerint, & diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritiſſimo efficta.

Ad Sabellum. LXXXIV.

QUod non inſulſe ſcribis tetraſticha 1 quædam,
Diſticha quod 2 belle pauca, 2 Sabelle, facis;
Laudo, nec admiror, facile eſt epigrammata belle
Scribere; 3 ſed librum ſcribere difficile eſt.

1 Pauca. 2 Vide ep. 39.l.12. 3 Deſideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, & largus ingenii fons.

In Sextum. LXXXV.

AD 1 natalicias dapes vocabar,
Eſſem cum tibi, Sexte, 2 non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repente factum
Poſt tot 3 pignora noſtra, poſt tot annos,
Quod ſum 4 præteritus vetus ſodalis?
Sed cauſſam ſcio. nulla venit à me
Argenti tibi libra 5 puſtulati;

1 Feſtam celebritatē natalis tui. 2 Nondum valde familiaris. 3 Amicitiæ mutua pignora. 4 Metaph. ab iis, qui à Cenſoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, & dicebantur *præteriti*. 5 Puri puti, puſtulis tumentis ab ignis excoquentis vi. Turneb. Adv. lib.24.c.2. Al. *puſulati*. quod idem. Sed & Gruterus è MS. *Hiſpani tibi libra puſulati*. ideſt opt. argenti ex Hiſpania.

Nec

Nec 6 levis toga, nec rudes lacernæ;
7 Non eſt ſportula, quæ negociatur;
Poſcis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, 8 vapulet vocator.

6 Impexa. Grut. e MS. *tenuis*, ſed contract. in diſſyllabū. poſcente verſu. 7 Sportula qua me velut clientem donaſti, ſi in lucrum, & quæſtum largirus eam fuiſti, deſiit eſſe ſportula: auctio eſt, & negotiatio, καπηλεία. 8 Confers culpam in ſervum vocatorem, ut qui me præterierit imprudens. al. leg. *Vah pudet, vocetur.*

De Se. LXXXVI.

1 SImeus, aurita gaudet 2 glaucopede Flaccus:
Si fruitur 3 triſti 4 Canius Æthiope:
5 Publius exiguæ ſi flagrat amore catellæ;
Si Cronus 6 ſimilem cercopithecon amat:
Delectat 7 Marium ſi perniciosus 8 ichneumon:
Pica 9 ſalutatrix ſi tibi, Lauſe, placet:
Si gelidum collo nectit Glacilla 10 draconem;
11 Luſciniæ tumulum ſi Thaleſina dedit:
Blanda 12 Cupidinei cur non 13 amet ora 12 Labyce,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis.

1 Cum alii delectentur deformibus monſtris, cur non ego formoſo puero Labyca? forte item monſtroſo. namque luxum tandem in diſtorta, & prodigioſa corpora verterunt Romani. Quintil. decl. 298. & Inſtit. l. 11. c. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrinus, & Ammianus Marcel. l. 14. 2 Bubone, ſeu ulula. 3 Atro, ingrato. *Vel*, infauſti ominis ſi cui matutinus occurriſſet. Juv. Sat. 6. ✠. 601. Appian. 4. ἐμφυλίων. 4 Poeta Gaditanus de quo epig. 62. & 70. l. 1. & ep. 20. l. 3. 5 Ep. 110. l. 1. 6 Æthiopinæ? an catellæ? an ſibi ſimilem? ut epig. 202. l. 14. 7 Priſcum, vel Celſum. 8 Mus Indicus, magnitudine felis, perniciosus aſpidi, & crocodilo, quibus acerrimus eſt hoſtis. Plin. l. 8. c. 24. Ælian. l. 8. c. 25. Athenæus l. 9. c. 10. 9 Humanam conata vocem. vide epi. 76. l. 14. τῶν ὀρνίθων εὖ γλῶττα μιμεῖται τὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους. 10 Pleræque mulierculæ Rom. in deliciis habebant ſerpentes, quibus ſe æſtivis menſibus refrigerarent. Sen. 2. de Ira. Lucian. in Alexand. Sueton. Tiber. c. 72. Plin. l. 29. c. 4. 11 Quam vivam in deliciis habuerat, mortuæ tumulum extruxit, ut murenæ Craſſus. 12 Cupidini paris pueri. 13 Quiſpiam, *vel* ipſe amet me

De ſuis libris. LXXXVII.

FErtur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulcra 1 Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam ſi mea carmina cantent,
2 Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt.

1 Allobrogum, ſeu Galliæ Narbonenſis urbs. non illa Auſtriæ.

2 Remotiſſimi Æthiopes ad Lunæ montes, et a fontes Nilitum lavuerint.

3 *Quam*

3 Quam ſi me cantent Hiſpani conterranei mei, Siculi, & Græci.

3 *Quam meus Hiſpano ſi me 4 Tagus impleat auro,*
Paſcat & 5 Hybla meas, paſcat 6 Hymettos apes.
Non nihil ergo ſumus, nec blandæ 7 munere linguæ
Decipimur. 7 credam jam puto, Lauſe, tibi.

vel quam ſi [a]bundarem auro Hiſpano, ac melle Siculo, & Attico. eſt enim Tagus --- 4 Fl. Hiſpaniæ, ſeu Luſitaniæ --- 5 --- Hybla mons Siciliæ --- 6 --- Hym. mons Atticæ. 7 Al. *Murmure.*
8 Credam bona mea carmina æquare numerum malorum, atque adeo bonum eſſe librum. epig. 80. ſupra.

Apollinari mittit coronam roſeam. LXXXVIII.

1 Epig. 87. l. 4. & epig. 25. l. 7. 2 Longa floreſcentem juventute cingas, nec non ſero caneſcentem, & uſque ad multam ſenectutem. 3 Cui dicata es.

I Felix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas 1 Apollinaris.
Quas tu nectere candidas, ſed 2 olim,
Sic te ſemper amet 3 Venus memento.

Ad Creticum. LXXXIX.

1 Objicit Matho me ſcripſiſſe lib. inæqualem, cui vel me fatente epig. 17. l. 1. & bona inſunt, & mala. habet præterea inæqualis liber laudem à rerum varietate. 2 Totos malos, quibus nihil admiſcetur boni. nullus autem liber totus bonus eſt. 3 Poeta malus. 4 Alii leg. *Critice.*

1 *JActat inæqualem Matho me feciſſe libellum:*
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
2 *Æquales ſcribit libros 3 Calvinus, & 3 Umber.*
2 *Æqualis liber eſt, 4 Cretice, qui malus eſt.*

Ad Juvenalem. XC.

1 Quibus Inditur in Saturnalibus. epig. 31. l. 5. n. 2.

DE noſtro facunde tibi Juvenalis agello
Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.
Cætera laſcivis donavit poma puellis
2 *Mentula cuſtodis luxurioſa dei.*

2 Ipſe Priapus. epigram. 36. lib. 1. num. 8. epigram. 49. & 73. lib. 6.

In Baccaram. XCI.

1 Exigit à me fœnus creditor. 2 Al. & neſcit Bacchara quid ſit opus?

SI quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum;
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
1 *Appellat rigida triſtis me voce Secundus.*
Audis, 2 ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.

3 Penſio

5 *Penſio te coram petitur clareque, palamque:*
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror 4 gelidaſque mihi tritaſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, 5 ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere ne poſſis, Baccara, quid ſit opus.

3 Cellæ, ædium conductarum pretium. l. 3. epig. 30. nu. 4. 4 Tenues, quæ frigus intromittunt. 5 Ut inſtar arboris ſideratæ attoniti ſtupeſcant tibi ſenſus (ut ait ep. 86. l. 11.) ſidere percuſſa tibi lingua, ne quenquam poſthac vanis pollicitis lactes, & eum, ubi opus eſt promiſſa perfici, deſtituas.

Ad Narniam. XCII.

1 *NArnia, ſulphureo quam gurgite candidus 2 amnis*
Circuit, 3 ancipiti vix adeunda jugo
4 *Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum*
Te juvat, & lenta detinuiſſe mora?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum, qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, 4 Quincto;
6 *Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.*

1 Civitas Umbriæ. 2 Nar. fl. unde civitati nomen. 3 Gemino monte. 4 Cur voluptate tua allicitum toties evocas, tamdiuque detines Q. Ovidium vicinum meum in agro Nomentano, & cujus unius cauſa placet mihi fundus meus Nom.? 5 Qui & ipſe gaudet mea vicinia. 6 Sic vobis incolumis maneat urbs ò Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos prævaltos, & abruptos montes conjungit. vide Schotti Itinerar. l. 1. p. 106.

De Papilo. XCIII.

UNguentum fuerat, quod 1 onyx modo parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce 2 garum eſt.

1 Vas unguentarium ex onyche. 2 Corruptum ab afflatu oris tui impuri. vide epig. 17. l. 3. num. 3.

In Linum. XCIV.

BRuma eſt, & riget horridus December,
Audes tu tamen 1 oſculo 2 nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
3 *Quid poſſis graviuſque, ſæviuſque*
Percuſſus facere, atque verberatus?
4 *Hoc me frigore baſiet nec uxor,*

1 Oſculis ſalutare obvios amicos Romanis moris erat, ut & Perſis, Judæis, Græcis, &c. 2 Frigido, & madido. 3 Non poſſes melius vindicare injuriam verberum tibi incuſſorum, quam fœdis hiſce oſculis, ut epig. 23. lib. 2. 4 Brumali frigore.

Blan-

Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu 5 dulcior, elegantiorque,
Cuius 6 livida naribus caninis
Dependet 7 glacies, rigetque barba,
7 Qualem 8 forficibus metit 9 ſupinis
Tonſor 10 Cinyphio Cilix 10 marito.
Centum occurrere malo cunnilingis:
Et 11 Gallum timeo minus 12 recentem.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;
Hibernas, Line, baſiationes,
13 In menſem, rogo differas Aprilem.

5 Videris tibi dulcior, & eleg. *vel* Ironice. 6 Mucoſa ſtiria. 7 Qualem habent barbam hirci Cinyphii à Cilice paſtore tonſi. 8 Al. *forcipibus*.

9 Acie forficum depreſſa, manubrio ſublato. 10 Hirco, viroque, patreque gregis ad Cinyphem Africæ fl. paſto. 11 An Gallum Cybeles, cui recens caſtrato graviter olet anima? an Boeticum illum Gallum, de quo ep. 80. l. 3. --- 12 --- Nuper λειξουρα. Sed & vide Turnebum, qui hoc de Galliæ pop. ab intemperantia olido interpretatur l. 25. c. 24. 13 Tum enim minus eris mucoſus, & frigidus.

Epitaphium Urbici pueri. XCV.

Conditus hic ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
3 Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
4 Ruperunt tetricæ cum mala penſa deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
6 Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſenior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

1 Parenti cauſa doloris ex morte. 2 Natus in urbe, & ab urbe dictus Urbicus. 3 Triennio. erat itaque biennis, & ſemeſtris. ep. 38. l. 6. n. 2. 4 Ubi vitæ filum inciderunt Parcæ. 5 Blæſa, balbutiens, parentibus grata. 6 Sic, ut fles, & optas mihi vitam tibi ſuperſtitem fuiſſe, vivas ultra annos Neſtoreos. *Vel*, Sic, ut me fles, filius tuus, quem tibi ſuperſtitem optares Neſtoris annos ſuperet.

Ad Librum de Cæſio Sabino. XCVI.

Noſti ſi bene 1 Cæſium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
2 Auli municipem mei 2 Pudentis;
Illi tu dabis hæc, vel occupato.
Inſtent mille licet, premantque 3 curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumque
4 Turni nobilibus leget libellis.

1 Vide Baptiſt. Fontejum de gente Cæſia c. 20. & 21. vide & epig. 59. l. 9. 2 De quo ep. 32. l. 1. & 49. l. 5. & ep. 13. l. 4. &c.

3 Negotia, ſtudia. 4 Satyrographi ex Aurunca, ep. 11. l. 11. & Sidonius carm. 9. Rutilius in Itinerario, & Juvenalis interpres vetus, ad Sat. 1.

O quan-

O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quam frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legeris.

Cæſio Sabino.

Ad Caſtorem. XCVII.

Omnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

Cum ultra facultates omnia vis habere lauta, ac nitida, multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia vendenda. Turnebus ait ſe in quibuſdam exemplaribus reperiſſe hunc verſum appenſum. *Nil uxore tamen nudius eſſe poteſt*. diſpice lector, quam conveniat. l.25.c.24.

Ad Criſpinum. XCVIII.

Sic placidum videas ſemper, Criſpine, 1 tonantem;
Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet.
Carmina 3 Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula
(Namque ſolent ſacra Cæſaris aure frui:)
Dicere de nobis, ut lector candidus, 4 aude:
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.
Nec 5 Marſo nimium minor eſt, doctoque 5 Catullo,
Hoc ſatis eſt: ipſi cætera mando 6 Deo.

1 Jovem noſtrum Domitianū. 2 Ægypti civitas. Criſpinum autem fuiſſe Ægyptiū juratus teſtabitur Juvenalis, cui Satyr.1. dicitur *pars Niliacæ plebis, & verna Canopi.* 3 Palatina. ſupra epig.54. nu.3. 4 Aude, ò Criſpine, ut lectorem decet candidum, Cæſari legenti adſpirare hoc eulogio; *Certe & hic Martialis eſt ævi hujus ornamentum, O Cæſar.* 5 De his ep.71. & 77. li. 2. & 62.l.1. 6 Domitiano. q. d. Tu tantum illi ſuggere: ipſe Imp. mihi Deus erit abunde beneficus; vide ep.8. l.5.n.2.

* Ad Ponticum. XCIX.

Pontice, 1 per reges diſcurris, & omnia luſtras,
Magna quidem ſequeris, Pontice, 2 magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, 3 ſine teſte facis, ſine turba;
*Non adhibes multos, Pontice; * cautus homo es.*
Pontice, te celebrem forma natura creavit:
*Dignus eras Helena Pontice; * pulcher homo es.*
Pontice, voce tua poſſes adamanta movere:
*Vox tua dulce ſonat, Pontice; * dulcis homo es.*
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
*Vis dicam verum, Pontice? * nullus homo es.*

* *Tria, quæ ſequuntur, epigrammata è veteri exemplari Anglicano tranſcripta pro legitimis ægre agnoſcuntur. hoc ſane Martialis acumen parum ſapit.* 1 Patronos ſalutando. 2 Magnus videri vis. *Vel es magnus, malus, mutus, piſcis*. Nequam, magnus homo, *ait Lucilius*. 3 Ep.61. ſupra n.3. * Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis eſſe vis, nullus es.

Ibidem de vetula. C.

Vide epig. 2. l. 6.

*T*Acta places, *audita places, ſi non videare,*
Tota places: neutro, ſi videare, places.

Ibidem de Milone. CI.

* Ager non habet colonum, uxor habet mœchum.

*M*Ilo *domi non eſt: peregre Milone profecto*
Arva vacant; uxor non minus inde parit.
Cur ſit ager ſterilis, cur uxor lactitet, edam:
** Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.*

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano Cæſari Auguſto, Germanico, Dacio, Valerius Martialis ſalutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id eſt, vitam dediſti, tibi ſupplicant: & puto 1 propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis noſtri octavus inſcribitur, 2 occaſione pietatis frequentius fruitur. 3 Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia ſucceſſerat, quam quidem ſubinde aliqua jocorum miſtura variare tentavimus: ne cœleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ facilius te fatigare poſſunt, quam nos ſatiare, 4 omnis verſus ingereret. 5 Quamvis autem epigrammata ſeveriſſimis quoque, & 6 ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, ut 7 mimicam verborum licentiam affectaſſe videantur; ego tamen illis non permiſi tam laſcive loqui, quam ſolent. Cum pars libri & major, & melior ad majeſtatem ſacri nominis tui allegata ſit, 8 meminerit 9 non niſi religionis purificatione

1 Quod tibi dicati ſunt, quod tu eos vita dignos cenſes.
2 A bellis tuis, & victoriis Dacica, & Sarmatica argumenta ſæpe petens.
3 *Facile eſt Ventis dare vela ſecundis, Fœcundumque ſolum varias agitare per artes, Auroque atque ebori decus addere, cum rudis ipſa Materies niteat.* Manil. 3. Aſtr. & Callimach. de Apolline, Ἐςι γὰρ εὔυμνος, τίς ἂν οὐ ῥέα Φοῖβον ἀείδοι. 4 Omne epigramma. 5 Vide epiſt. 4. lib. 4. & epiſt. 3. lib. 5. Plin. Sec. ſua excuſantis hendecaſyllaba. 6 Al. *ſumma*. 7 Al. *mimam*. 8 Liber. 9 Tu Deus es. l. 5. ep. 8. n. 6. Dii autem non adeundi niſi à caſtis, puris, ab omni labe luſtratis, & περιῤῥαινομένοις.

luſtra

luſtratus accedere ad templa debere. Quod ut cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli hujus limine profiteri breviſſimo placuit epigrammate.

Ad librum ſuum. I.

1 *LAurigeros domini liber intrature penates,*
Diſce verecundo ſanctius ore loqui.
2 *Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.*
Tu mihi, tu Pallas 3 Cæſariana veni.

1 Palatium propter recentem victoriâ Sarmaticam laureatum, quamvis & Auguſtas fores perpetua ornabat laurus. 2 Verborum laſcivia, quæ Veneri vel nudæ conveniant. 3 Cæſ. Domitiani numen peculiare, quam Deam ſuperſtitioſe coluit, ſeque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. c. 4.

Ad Janum. II.

1 *FAſtorum genitor, parenſque Janus*
2 Victorem modo cum videret Iſtri,
3 Tot vultus ſibi non ſatis putavit;
Optavitque oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus 4 omni:
Terrarum 5 Domino, Deoque rerum
Promiſit 6 Pyliam quater ſenectam,
Addas, Jane 7 pater, tuam rogamus.

1 Librorum, qui ſingulorum annorum geſta continebant, à Jano autem, temporum rectore auſpicium habent. ep. 8. infra n. 2. 2 Cum Domitianum à Sarmatis reducem videret. 3 Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Janus, ut qui annum elapſum reſpiciat, ſequentem proſpiciat. Immo & Quadrifrons, propter quatuor elementa, vel quatuor anni tempeſtates. Servius ad 8. Æneid. & Fab. Pictor. 4 Binis vel quatuor linguis. ut modo, n. 3. 5 Domitiano. l. 5. ep. 8. n. 2. 6 Quatuor ætates Neſtoris, ex ore quaterno. ideſt 12. ſecula. 7 Immortalitatem. Janus enim deus.

Ad Muſam. III.

QVinque ſatis fuerant; ſed ſex, ſeptemque libelli,
Eſt nimium: quid adhuc ludere Muſa juvat?
Sit pudor, & finis, jam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter ubique liber.
1 *Et cum rupta ſitu 2 Meſſallæ ſaxa jacebunt,*
Altaque cum 3 Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.

1 Atque ubi invidioſa vetuſtas in pulverem verterit marmoreas ædes, vel potius ſepulchra. Sic enim loquitur Juvenalis Sat. 10. ✝. 143. & huic conſonat noſter ep. 2. l. 10. — 2 — M. Val. Corvini Meſſallæ oratoris clariſſ. & — 3 — Licini ditiſſimi liberti Cæſ. Auguſti.

Finieram, cum ſic reſpondit 4 *nona ſororum,*
Cui coma, & unguento ſordida veſtis erat:
Tunc potes dulces, ingrate, relinquere * *nugas?*
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An juvat ad tragicos 5 *ſoccū transferre* 6 *cothurnos,*
Aſpera vel 7 *paribus bella tonare modis;*
8 *Perlegat ut tumidus rauca te voce magiſter,*
9 *Oderit & grandis virgo, bonuſque puer?*
Scribant iſta graves nimium, nimiumque ſeveri,
10 *Quos media miſeros nocte lucerna videt.*
At tu Romano lepidos 11 *ſale tinge libellos:*
12 *Agnoſcat mores vita, legatque ſuos.*
13 *Anguſta cantare licet videaris* 13 *avena,*
14 *Dum tua multorum vincat avena tubas:*

4 Una è novem muſis, non tamen infima, Thalia conviviis apta, uncta itaque pro more à balneis, & ante convivia. vide ep. 8. l. 4. n. 12.
* Epigrammata?
5 Verſum humilem, & levem inſtar comicorum, quorum proprie eſt ſoccus. 6 Ep. 20. l. 3. n. 3. 7 Verſibus heroicis. 8 Melior lectio *prælegat.* uti in ſcholis prælegunt, & exponunt magiſtri Homerum, Virgilium, & alios authores epicos. 9 Tædio, vel propter pœnas irrogatas, ipſos execrentur authores diſcipuli. 10 Quos elucubrationes reddunt miſeros. 11 Jocoſo acumine. 12 Epiſt. 1. l. n. 7. 13 Tenui carmine, ſive verſum, ſive argumentum reſpicias. 14 Epig. 49. l. 4. num. 6. & 7.

Ad Cæſarem Domitianum. IV.

Q*Vantus, io, Latias* 1 *mundi conventus ad aras*
2 *Suſcipit, & ſolvit pro duce vota ſuo!*
Nam non hæc hominū, 3 *Germanice, gaudia tantum,*
Sed faciunt 4 *ipſi nunc, puto, ſacra* 4 *dei.*

1 Ab omni orbis loco frequens populus ſupplicationis, & gratulationis cauſa. 2 Reus voti pro Imperatoris ſalute de anno præterito ſolvit vota, & nova vota nuncupat in annum proximum, quæ oppidò fiebant redeunte Domitiano menſe Januario. 3 Ep. 2. l. 5. n. 4. 4 A te culti, ſervati, templis donati. ep. 1. l. 5. n. 11. & ep. 4. l. 9.

Ad Macrum. V.

D*Um donas; Macer, annulos* 1 *puellis:*
2 *Deſiſti, Macer, annulos habere.*

1 Al. *amicis.* ideſt, impuris fœminis, in quas aurum, & opes effundis. 2 Privatus es equeſtri dignitate, cujus inſigne, & jus annulorum. *poſt cuncta noviſſimus exit Annulus.* Juven. Sat. 11. ℣. 43.

§ In Euctum. VI.

1 A*Rchetypis vetuli nihil eſt* 2 *odioſius Eucti.*
3 *Ficta Saguntino* 4 *cymbia malo luto.*

1 Poculis primogeniis, originalibus, & quæ ab ipſis dominis per tot ſeculorum ſeries habere ſe jactat. 2 Propter garrulam jactantiam, mendacem vanitatem, vilitatem novi vini in his appoſiti. 3 Ep. 46. l. 4. n. 9. & 108. l1. 14. 4 Pocula in cymbæ formam efficta, Macrob. Saturn. l. 5. c. 21.

Argenti

Argenti 5 furioſa ſui cum ſtemmata narrat
Garrulus, & 6 verbis mucida vina facit.
7 Laomedonteæ fuerant hæc pocula menſæ;
Ferret ut hæc, muros ſtruxit Apollo lyra.
8 Hoc cratere ferox commiſit prælia Rhætus
Cum Lapithis; 9 pugna debile cernis opus.
10 Hi duo longævo 11 cenſentur Neſtore fundi:
12 Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, 13 in quo miſceri juſſit amicis
Largius Æacides 14 vividiuſque merum.
15 Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, 15 Phrygio cum data cæna 6 viro eſt.
Miratus fueris cum priſca toreumata multum,
17 In Priami cyathis Aſtyanacta 18 bibes.

5 Inſana quadam, & inſenſata prædicatione pocula ab ætate, & dominis jactans. Al. leg. *fumoſa*. ideſt, caligine neglectæ vetuſtatis obducta. Ut exponit Boethius l. 1. de Conſol. philoſoph. ita Cicero, & Seneca *fumoſas imagines* dixere. & Juvenalis, *fumoſos equitum magiſtros*. 6 Dum per verboſam Eucti oſtentationem poculorum, vinum effuſum muceſcit, & vappa fit. 7 Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula, vel ex auro illo, quo pacti, & conducti Neptunus, & Apollo mœnia Trojana ædificarunt. 8 Metamor. Ovidii 12. ſed ibi Theſeus cratere pugnat, Rhætus torre. 9 Magis placet hæc diſtinctio, quam vulgata iſta, *pugna: debile cernis opus*. ut ſit, poculum pugna, & rixa colliſum *battered. dum prima pocula pugna Miſſa volant*. 10 Hic eſt geminus ille crater, & ἀμφικύπελλα Neſtoris duos habens fundos, auſas quatuor, & earum ſingulis inſidentes 2. columbas, celebratus Homero Il. λ. Athenæo l. 11. c. 12. & 13. 11 In pretio habentur. 12 Quæ anſis ſedebant columbæ aureæ, uſu trito fulgebant. 13 Quem Ulyſſi, Phœnici, legatis Agamemnonis, Iliad. θ. propinavit Achilles. 14 I. Gruterus feliciter è MSS. revocavit, cum prius legeretur, *& bibit ipſe merum*. Achilles n. Iliad. ι. poſcit majus poculum, vinumq; vividius, μείζονα δὴ κρατῆρα Μενοιτίου υἱὲ καθίστα Ζωρότερον δὲ κέραιρε. 15 Nota ex 1. Æneid. Virgil. *Tum Bitiæ dedit increpitans*, &c. 16 Æneæ. 17 In vetuſtiſſimis poculis apponit novum vinum. Torrentius de poculis novis, quorum antiquitatem Euctus ementitus eſt, intelligit. Noti ſunt Priamus ſenex, & Aſtyanax filius Hectoris puer. 18 Al. *bibis*. Grut. ex MSS. *calathis Aſtyanacta bibes*.

In Cinnam. VII.

HOc agere eſt cauſſas, hoc dicere, Cinna, diſerte,
Horis, Cinna, 1 decem dicere verba novem?
Sed modo 2 clepſydras ingenti voce petiſti
Quatuor: 3 ô quantum, Cinna, tacere potes!

1 Synecdoche finita. 2 De his vide ep. 25. l. 6. nu. 1. 3 Petiſti, credo tantum ſpatii, quo taceres, non diceres. Noſter MS. *O quantum dicere, Cinna, potes?*

Ad Janum de reditu Cæſaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licet velocibus annis,
Et 1 revoces vultu ſecula longa tuo:

1 Supra ep. 2. n. 1. &c.

Te 2 primum pia 3 thura rogent, te 4 voce ſalutent,
*5 Purpura te felix, te colat * omnis honos:*
6 Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
Menſe tuo reducem, Jane, videre Deum.

2 Uttu, qui lumina ſervas, ſupplicibus aditū ad deos patefacias. Ovid. 1. Faſt. *Vel*, ut rerum omnium potentem, & principium, epig. 28. l. 10. 3 Al. *turba*. id eſt, populus, plebs. ut infra epig. 15. 4 Al. *Vota ſalutet Purp.* 5 Conſules novi, *quibus nova purpura fulget*, ut ait Ovid. 1. Faſt. *Vel* Senatus, & * omnis magiſtratus. ſic Statius 4. Sylv. *turmæque, tribuſque. Purpureique patres, lucemque à conſule ducit Omnis honos.* 6 Nec tam tibi places, ò Jane, quod tuo menſe ineat annus, inaugurentur conſules, vota quilibet nuncupet: quam quod redeat jam Domitianus.

Ad Quinctum. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidium.
Accipe quam primum: brevis eſt occaſio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi ſolvet Hylas.

1 Mora trahet damnū. Hylas qui modo lippus novem de libra uncias tibi, ò Quincte, vel fœneratori, vel ophthalmico volebat ſolvere, jam altero captus oculo 6. tantum uncias tibi prius 9. recuſanti ſe ait ſoluturum. cave ſis, ne cæcus omnino factus tibi nihil reddat.

De Baſſo. X.

EMit lacernas millibus decem Baſſus
Tyrias coloris optimi, lucrifecit,
1 Adeo bene emit? inquis. immo 2 non ſolvit.

1 Tantuli, ſo good cheape.
2 Al. *non ſolvet*. Immò quod majus eſt, non ſolvit. vel non ſolvendo. vel furatus eſt.

Ad Cæſarem Domitianum. XI.

PErvenisſet tuam jam te ſcit 2 Rhenus in urbem:
Nam populi 3 voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getaſque
Lætitiæ 3 clamor terruit ipſe novæ.
Dum te 4 longa ſacro venerantur 4 gaudia Circo,
5 Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, 6 nec te ſic, Cæſar, amavit:
Te quoque jam non plus, 7 ut velit ipſa, poteſt.

1 A te magnifice extructam paſſim, & ornatam, vel, ſimpliciter, Romā. 2 Germani Rheni fluv. accolæ. 3 Clamores, & applauſus in Circo. *Hyperbole ſatis vocalis, & clamoſa.* 4 Applauſus, & acclamationes longæ, geminatæ, & reboantes. 5 E 25. ſpaciis à carceribus, & ſeptem flexibus circa metas ad victoriæ palmam, populus dum tibi ſtudet, in te oculos, & mentem convertunt omnes, non advertit quatuor; quamvis alibi *nihil amplius optet, quam panem, & Circenſes*, ut ait Juvenalis. vide epig. 6. l. 7. n. 8. 6 Nec teipſum, priuſquam tui ſenſit deſiderium, quod tibi reduci læti omnes teſtantur. 7 Etiamſi velit.

Ad

Ad Priſcum. XII.

Uxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? 1 uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter 2 fuerint fœmina, virque pares.

1 Nolo ſubjici uxori, quæ proprie viro nubere dicitur. nolo dote libertatẽ vendere, γυναῖκ', οὐ δέσποιναν, θέλω, ἧς ἐστὶ δοῦλος ὁ πένης, Anaxandrides apud Stobæum. ep.69.l.10. 2 MSS. *fiunt*.

Ad Gargilianum. XIII.

Morio dictus erat: 1 viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: 2 ſapit.

1 Fatui iſti, & moriones in pretio, & deliciis erant apud divites ad hilaritatem. vel, ut hodie apud noſtros fatuos divites, ut ſit in ædibus aliquis domino ipſo ſtultior. 2 Plus juſto ſapit, ideſt, plus quam fatuum, & morionem vellem. vide ep.210.l.14.

In crudelem amicum. XIV.

1 Pallida ne 2 Cilicum timeant pomaria brumam,
3 Mordeat & 4 tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objecta notis 5 ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & 6 ſine fæce diem.
At mihi cella datur, non tota clauſa feneſtra,
In qua 7 nec Boreas ipſe manere velit.
8 Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

1 Ab injuria ventorum, & frigoris. ep.68. infra. 2 Referas *Cilicum* ad arbores potius è Cilicia translatas, quam ad brumam. 3 *Nip.* 4 Stirpium teneriorum ſuccreſcentem ſylvam. 5 Lapides pellucidi in tenues cruſtas fiſſi, quibus Romani in feneſtris utebantur, ut nos vitro. Seneca epiſt.91.& li. de Provid. Divina c.4. Plin.l.15.c.16. Columell. l.11. c.3. 6 Purum, abſque pulveris, venti, aut atomorum turbine, ſine pluvia, & tempeſtate. Al. *& ſine ſole diem.* 7 Non ipſe horrens Septentrionis incola Boreas. *Emphaſis hyperbolica.* 8 In hoc verſu quodque verbum eſt emphaticum.

Ad Domitianum. XV.

*Dum nova 1 Pannonici numeratur * gloria belli,*
Omnis & ad reducẽ dum litat ara 2 Jovem,
3 Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus:
4 Et ditant Latias tertia dona tribus.

1 Sarmatici. * *Narratur.* 2 Domitianum. 3 Supra ep. 8.n.3.4.5. 4 Et à Domitiano datum plebi, pauperique populo congiarium, & tributim epulum, infra ep. 50. propter relatam è bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Cattis, & Dacis triumphaverat.

Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,
5 Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit.
Quod tibi de ſancta credis pietate tuorum,
Principis eſt virtus maxima, 6 noſſe ſuos.

5 Quod cum licuiſſet juſtum agere triumphū, lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. 6 Benevolos animos, & amorem ſubditorum ſuorum erga ſe propter benemerita agnoſcere.

In Ciperum. XVI.

PIſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſſas agis, & 1 ducenta quæris:
Sed conſumis, & uſque mutuaris
A piſtore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

1 Opulesceре vis, & rē facere ex cauſis. ſed nihil tibi felicius nunc cedit forum, quam modo piſtrinum. namque ut tibi farinam pinſebas, deinde panem conficiebas, è cujus pretio rurſus farinam comparaſti, atque adeo in circulum laborans vivebas in diem: ita hic quæris, deinde conſumis, rurſus mutuaris, &c.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſſam,
Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?
1 Narraſti nihil, inquis, & à te prodita cauſſa eſt:
2 Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

1 Dicis me male egiſſe, & cauſam prodidiſſe.
2 In ſolatium dedecoris mei, & jacturæ famæ, quam ex cauſa tua ſuſtinui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
** Ut mecum poſſis vel 1 prior ipſe legi:*
** Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,*
Carior ut mea ſit, quam tua fama tibi.
2 Sic Maro nec Calabri tentavit Carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cum ſuperare modos:
Et rario ceſſit Romani laude cothurni,
Cum poſſet tragico fortius ore loqui.
3 Aurum, & opes, & rura frequens donabit ami-(cus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

* Bona ne hæc fide? an Ironice? videtur ſane, & ex animo, propter exemplum Virgilii.
1 Majori laude, quam ego.
2 Hac modeſtia, & amicitia inductus Virgilius ceſſit Horatio lyrici carminis laudem, & Vario epici carminis, vel tragœdiæ gloriam, cum illum Pindaricæ lyræ modis, hunc Sophoclei cothurni ſublimitate viciſſe potuit. Varium ſiquidem ut epicum, & Mæonii alitis æmulum canit Horatius, ode 6. l. 1. ita Varii tragœdiam Thyeſten cuilibet Græcorum comparat Quintilianus lib. 10. c. 1. 3 Cenſu ſe aliis haberi inferiores ferunt non pauci: ſed nemo fere eſt, qui ſe altero minus ingenioſum fateri velit.

De

De Cinna : XIX.

PAuper videri vult Cinna ; & eſt pauper .

Cinna hic vere pauper , quaſi diſſimularet opes, oſtentabat pannos, & paupertatem uſq; jactabat, ut ſtulti , & ebrii ſimulare volunt non raro ſtultitiam , & ebrietatem , cum nil opus ſit ſimulatione . vide epig. 33. l. 11.

Ad Varum . XX.

CUm facias verſus nulla non luce ducentos ,
Vare , nihil recitas ; 1 non ſapis , atque 2 ſapis .

1 Qui ſtans pede in uno in hora ducentos præcipitas verſus , vitioſos ſcilicet, & ineptos, qui tibi ſuncolento fluenti è bucca excidunt. 2 Qui non recitas malos illos verſus, unde tibi plus eſſet dedecoris, quam laudis.

¶ Ad Luciferum . XXI.

1 *PHoſphore , redde diem ; quid 2 gaudia noſtra moraris?*
Cæſare venturo , Phoſphore , redde diem .
Roma 3 rogat . 4 placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quod nimis 5 igne venis?
6 *Ledæo poteras adducere Cyllaron aſtro.*
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo . (Æthon
Quid 7 cupidum Titana tenes? 8 jam Xanthus , &
Fræna volunt : vigilat 9 Memnonis alma parens.
14 *Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci ,*
Et cupit Auſonium Luna videre ducem .
Jam, Cæſar , vel nocte veni : 11 ſtent aſtra licebit ,
Non deerit populo te veniente dies .

1 Veneris ſtella , quæ Solis orientis prænuncia Lucifer dicitur , ſolem occidentem ſubſequens , Veſperus. 2 Deſiderium Cæſaris expectati , & cum die urbem ingreſſuri : Ut diem properes. 4 Cur tarde oreris , ac ſi vehereris plauſtro , quod inſequi videtur Arctophylax , ſignum tardum, quia polo vicinum? ep. 3. l. 4. n. 7. 5 Stella, luce . 6 Sumas licet Caſtoris equum illi à Mercurio donatum , & jam aſtris additum . 7 Exoriri cupientem ſolem. 8 Jam ſolis equi curſum geſtiunt . 9 Aurora . 10 Stant ſtellæ, nec movetur luna deſiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem. 11 Ipſe Cæſar ſibi ſol erit, gloriæque ſuæ fulgore luſtrabit cœlum , vel manente noctis facie . Al. *ſint aſtra licebit .*

In Gallicum . XXII.

INvitas ad aprum , ponis mihi , Gallice, porcum .
1 Hybrida ſum , ſi das , Gallice , verba mihi .

1 Hybridã me eſſe innuis , dum apponis porcum hybridam . i. e. ex fero , & manſueta natum : vel lege *Sim.* q. d. utinam ego hybrida ſim, niſi intelligam fucum mihi factum . ſic Chærea Terent. *Tum pol ego is eſſem , qui aſſimulabar , niſi,* &c. de hybrida vide ep. 39. l. 6. n. 11.

Ad Ruſticum. XXIII.

Eſſe tibi videor ſævus, nimiumque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

An quæſo iniquum eſt, ſi quis pendat pœnas ejus, quod deliquerit in ſua arte? tum ſane iniquus eſſe viderer, ſi delictum alieni artificii in illo punirem.

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

SI quid forte petam timido, gracilique libello,
1 Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura, preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: 2 qui rogat, ille facit.

1 Impudentior petax. 2 Qui ſupplicat, qui adorat, qui rogat, ille numen inesse rogato fatetur: ita ego te Deum facio, dum rogo. *Adulatorie, & paraſitice.*

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantum
Ægrum me male: ſæpe te videbo.

Ne mihi inſultes, quod me ſemel ægrum vidiſti; ego te ſæpe, & uſque videbo morbo pallidum. ut epig. 3. l. 7.

Ad Cæſarem Domitianum. XXVI.

NOn tot in Bois timuit 1 Gangeticus arvis
1 Raptor, in 2 Hyrcano qui fugit 3 albus equo;
Quot 4 tua Roma novas vidit, 5 Germanice, tigres;
6 Delicias potuit nec numerare ſuas.
7 Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes, divitiaſque dei.
Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

1 Venator Indus non timet tot tigres in Orientalibus regionibus, quot, &c. 2 Ex Hyrcania. *Vel*, non ſegniori, quam ſunt equi Hyrcani. *vel* in Hyrcania, ubi venantur tigres non ſecus ac in India. unde legi poteſt, *& Hyrcano.* vide epig. 18. lib. Spectac.
3 Metu pallidus. 4 Supra ep. 11. n. 1. 5 Epig. 2. l. 5. nu. 4.
6 Spectaculi. 7 Tuum amphitheatrum, ô Cæſar, ſuperat triumphum Bacchi reducis ex India, Perſia, & littoribus rubri maris devictis. (vide epig. 38. l. 5. nu. 5.) namque ille triumphavit gemina tantum invectus tigride, tu pluribus.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique,
*Si ſapis, & ſentis, hic tibi ait, * morere.*

* Ut in bona tua ſuccedat heredipeta ille. epig.63. lib. 6.

De * Partheniana toga. XXVIII.

Dic, toga, 1 facundi gratum mihi munus amici,
2 Eſſe velis cujus fama, decuſque gregis?
3 Apula 4 Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
5 Qua ſaturat Galabris culta Galeſus aquis?
6 An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
*Bætis in Heſperia te quoque * lavit ove?*
7 An tua multifidum 8 numeravit lana Timavum,
9 Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
10 Te nec Amyclæo decuit livere veneno;
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et 11 Tiburtino monte quod albet ebur.
12 Spartanus tibi cedet olor 13 Paphiæque columbæ,
Cedet Erythræis eruta 14 gemma vadis.
Sed licet hæc 15 primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt 15 Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica 18 picta ſuperbe
Texta, 18 Semiramia quæ variantur acu.

* Donata Martiali à Parthenio, qui Cęſari à cubiculis. ep.6.l.5. 1 Docti ſcilicet, atque Poetæ, ut ep.50.l.9. & ep.6. li.5. n.2. & ep.1. lib. 11. 2 E cujatâ vellere es? de laudatiſſimis lanæ generibus. ep.155. l.14. 3 An à gregibus in paſcuis Tarenti in Apulia, quam condidit Phalantus Lacedæmonius? epig.38.l.5.nu.3. 4 E Lacedæmone clara concubitu Jovis, & Ledæ, Ledæque natis. 5 Qua Galeſus à Calabris ortus irrigat culta. epig.38.l.5.n.3. 6 An ex Hiſpania, ubi Tarteſſi fluv. quæ & Bætis aqua epota veſtit oves nobili lana? Juv. ſat.12.℣.41. * Ita optime reſtituit ex eo, quod Palatinus codex præferebat *lanit one*, ingenioſe erutum Cl. Rutgerſius, ut epig.13.l.14. *me mea tinxit ovis*. Antea erat: *lavit aqua*. neque è mente, nec arte Poetæ, cum diſtichon ſuperius etiam clauſum fuerit *aquis*.
7 An ab Alcino nobili ovibus, & lana prope Timavum multis oſtiis in mare Adriaticum influentem? ut ep.25.l.4.n.8. 8 *Pathos*. quaſi lana, aut ovis noſſet numerum oſtiorum Timavi, ſintne ſeptem, an novem. 9 Cyllarus quidem vexit Caſtora, qui cum Argonautis Timavum prætervexit. ut ep. 25. l.4. atque ipſe Caſtor in ſidus relatus eſt. cum vero dicat *ore aſtrifero*, malim de ipſo Cyllaro in aſtrum verſo intelligere. ſupra ep.21. n.6. Al. *Quem pius aſtrif.*
10 Adeo eximie candida es, ut non eſſes inficienda purpura Lacedæmonia, nec Mileſia. Amycle autem Laconiæ civitas eſt: Miletus Joniæ in Aſia. 11 Vide ep.62. l.4. 12 Cygnus, cujus ſpeciem indutus Jup. compreſſit Ledam Spartanam. 13 Veneri, quæ in Papho colitur, dicatæ. 14 Margarita, &c. ep.38.l.5.n.5. 15 Intactis. 16 Parthenii, qui miſit, animo. 17 Coloribus variis radio intextis diſtincta. 18 Babylonica, à Semiramide regina Babylonis. In ſummo vero pretio erant tapetia, & aulæa Babylonica.

19 Non mihi magis placeret veſtis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater.

19 *Non Athamanteo potius me mirer in auro;*
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, 20 pecus.
21 *O quantos viſus pariter ſpectata movebit*
22 *Trita Palatina noſtra lacerna toga!*

20 Vellus πέκος, alii leg. *decus*. 21 O quantum tollent omnes cachinnum, ubi viderint novæ huic togæ mihi à Parthenio, qui in Palatio ſervit Cæſari, miſſæ injectam vilem meam, & tritam lacernam? hinc apparet lacernas togis injici ſolitas. 22 Al. *Cum Palatina noſtra lacerna toga*. MS. noſter, & alii *Culta Palatina*.

De Diſtichis. XXIX.

Habet quidem epigramma laudem ſuam à brevitate, & ſunt, qui diſtichon, vel tetraſtichon, excedere oportere epigramma negant. Et tamen liber è diſtichis æque liber eſt, ac ſi ex longioribus epigramm. compingeretur.

Diſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De * ſpectaculo Scævolæ. XXX.

* Vide ep. 7. lib. ſpect. Hic damnatus quiſpiã, ut videtur ex ep. 25. l. 10. Scævolã (de quo l. 1. epig. 22.) agens dextram foco immiſſam in Amphitheatro exurere ſuſtinuit.

1 *Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,*
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, pœnaque 2 fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
3 *Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ*
4 *Funus amat: 5 totis paſcitur illa ſacris.*
6 *Quod niſi rapta foret nolenti pœna, parabat*
Sævior in 7 laſſos ire ſiniſtra focos.
8 *Scire piget poſt tale decus quid fecerit ante:*
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

1 Quod apud primos Romanos admirandæ erat, & celebrandæ fortitudinis opus, nos jam per luſum fieri videmus. 2 In laudem ſuam, & quaſi voluptatem vertat. 3 *Eleganter, & Emphatice*. ipſe per ocium, quaſi illæſus, & à manu ſua alienus ſpectavit dextram ſuam exuri. 4 *Metaphora elegans*. quaſi vivam dextram rogo inferret. 5 Tanquam victima exuritur. in ara enim fecerat hoc Scævola. 6 Namque amovendus erat fictitius hic Scævola ab igne juſſu Imperatoris; ut ille verus, regis. 7 Victos, & fortitudini cedentes. Al. *laxos*. 8 Non quærimus, quænam ſcelera commiſerit ante; illum fortem eſſe virum, vel ex hoc apparet.

In Dentonem. XXXI.

1 Te parum eſſe virum, nec Veneri habilem.

1 *Neſcio quid de te non belle, Dento, fateris,*
Conjuge qui ducta 2 jura paterna petis.

2 Jus trium liberorum. vide ep. 91. & ep. 92. l. 2.

Sed

*Sed jam * ſupplicibus 3 dominum laſſare * libellis*
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deſerta uxore, diuque
Tres quæris natos, 4 quatuor invenies.

* Supplicationibus. *with petitions or requeſts.* 3 Imperatorem. 4 Ex adulterio uxoris, Dentone peregre profecto. ep.101. l.7.

De columba Aretullæ. XXXII.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
1 *Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,*
*Permiſſaque * diu nollet abire fuga.*
2 *Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,*
Et 3 dominum mundi flectere vota valent;
Hæc 4 à Sardois 5 tibi forſitan exulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

1 Caſu aliquo velut ab accipitre acta videretur, niſi & in gremio Aretullæ manſiſſet. * Al. *ſibi.* 2 Si Aretullæ liceat ex hoc omine ſpem aliquam concipere. 3 Domitianum. 4 E Sardinia. ubi frater tuus, ò Aretulla, exulat. 5. Felix augurium revocatum iri fratrem tuum. vel nuncia eſt à fratre reverſuro. Atque alluditad columbas ab Hirtio cum literis miſſas ad Brutum Mutinæ obſeſſum. Frontinus l.3. Stratagem.

❡ Ad Paullum, de phiala. XXXIII.

1 *DE 2 prætoricia 3 folium mihi, Paulle, corona*
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hac fuerat nuper 4 nebula tibi 5 pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit 6 unda croci.
7 *An magis aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri*
** Bractea, de fulcro (quod reor eſſe) tuo?*
8 *Illa poteſt culicem longe ſentire volantem,*
Et minimi penna papilionis agi.

1 Phialam tenuis laminæ, ſeu bracteæ, comparatam leviſſimis quibuſcunque rebus extenuat. Miſiſti mihi (inquiens) ò Paulle folium corollæ argenteæ pro Phiala. 2 A prætore, vel alio ludorum præfecto donata victori. 3 Coronæ effingebantur ex auro, argentoque in tenuiſſimas bracteas diducto, vel folia, vel flores, vel florum cauliculos exprimente. Plin. lib.22.c.2. 4 Tenui, & ſubtili auri, argentive folio, *gold-foile, or ſilver-foile.* quo inducta ornabantur pegmata, de quibus --- 5 --- Epig.2.l.Spect. nu.6. 6 Adſperſioè croco miſto dulci vino. ep.3. l.ſpect.n.10. dilutis autem pegmatis evaneſcebat folium aureum, ſeu argenteum inſtar nebulæ. 7 An potius eſt hæc phiala è bractea argenti, quam ſervus aliquis furax deraſit à pede lecti tui? hujuſmodi vero bracteis è ligno, ebore, auro, argento, teſtudine lectos ornare moris erat. Suet. Calig. c.32. * Al. *Bractea, de fulcro quam reor eſſe tuo?* 8 Ita levis eſt, ut vel à papilionis, culiciſve prætervolantis aere impulſo, etiam à longe agitetur. *Hyperbole.*

9 Ob levitatem, vel lucernæ ſuſpenſa avolat, à vapore lucernæ agitata.
10 Cedit, fatiſcit, ſi vel levi manu infuderis merũ.
11 Tenui corio, cruſta, vel tectorio; exponit Joſ. Scalig. ad 1. l. Tibul. An forte in deaurando ſputo utebantur vice gummi?

Exigua 9 volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
Et 10 leviter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur 11 ſputo *Jani 12 caryota* *Calendis,*
Quam fert cum parvo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt 13 colocaſia filo:
14 Plena magis nimio lilia Sole cadunt:
15 Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
16 Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ;
Craſſior 18 offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior & tortos ſervat 18 veſica capillos,
19 Et mutat Latias ſpuma Batava comas.
20 Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ovo:
21 Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, 22 ligulã cum mittere poſſes:
Mittere cum poſſes vel 23 cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, 23 cochleam cum mittere poſſes:
Denique cum poſſes mittere, Paulle, 23 nihil.

* Januariis Calend. ubi xenia mittuntur patronis. 12 Palmæ fructus ep. 27. l. 13. 13 Fabæ Ægyptiacæ, quæ coctæ, vel manducatæ tenduntur ut fila. epig. 57. l. 13. 14 Folia liliorum ab ardore ſolis decidentium ſunt craſſiora, quam tua phiala. 15 Araneorum, & bombycum telæ non ſunt adeo ſubtiles. 16 Fucus, ſeu incruſtamentum faciei ſupertectum è creta Chia, vel Selinuſia. 17 Percuſſæ, agitatæ, unde oritur bulla. 18 Reticulum tenue inſtar veſicæ. *a call.* 19 Nec craſſior eſt ph. quam ſpuma ſinigmatis, ſeu lixivii, quo Germani rufabant crines, & ab his idem doctæ Romanæ fœminæ. 20 Ova cygnea habent cutim æque denſam. 21 Splenia, emplaſtra, quæ ad ſplenis formam adhibentur fronti, ſunt æque ſpiſſa. ep. 29. l. 2. n. 13. 22 Gladiolum, ſpathulam, vel parvam quandam menſuram ex argento. ep. 120. l. 14. 23 Gradatim deſcendendo extenuat Paulli munus.

In jactatorem. XXXIV.

1 Epig. 6. ſupra n. 1.
2 Sculptoris, & artificis nobilis.

1 *ARchetypum 2 Myos argentum te dicis habere:*
3 Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

3 Si tu moleſtus oſtentator abſis, inquit Turnebus l. 21. c. 24. *vel*, quod factum eſt ante te natum, vel à quovis alio, & non à te, quod ſoles, adulteratum.

In peſſimos conjuges. XXXV.

Cum phiſimium ad amorem valeat morum ſimilitudo, vel inter malos.

CUm ſitis ſimiles, pareſque vita,
Uxor peſſima, peſſimus maritus;
Miror, non bene convenire vobis.

¶ Ad

5 Ad Cæſarem Domitianum. XXXVI.

Regia 1 pyramidum, Cæſar, miracula 2 ride 1
Jam tacet 3 Eoum barbara 4 Memphis opus.
Pars quota 5 Parrhaſiæ labor eſt 6 Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
7 Septenos pariter credas aſſurgere montes:
Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
8 Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris
Inferiore tonet nube ſerenus apex.
9 Et prius 10 arcano ſatietur lumine Phœbi,
11 Naſcentis Circe quam videt ora 11 patris.
Hæc Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cælo: ſed 12 minor eſt domino.

1 Ep.1.lib. Spect. nu.2. 2 Præ tuis contemne. 3 In Ægypto, quæ Orientem à Meridie ſpectat. 4 Nobiliſſima Ægypti civitas, pyramidibus clara. ep. 1. lib. Spect.* 5 Palatine. l.7.ep.55.n.3. 6 Ægyptiacus, à palude Mareotide. 7 Septem turres palatii evectas inſtar montium illorum, quos congeſtos feruntur gigantes in cœlum ſtruxiſſe. 8 Ita aula ſummum caput inter nubila condit, & ſub ſe videt Jovem tonantem, & meteora mediæ regionis aeris. 9 Et faſtigium aulæ illuſtretur totum ſole prius, quam cacumen montis Circes. 10 Quod alios ubique latet. 11 Orientis Solis, cujus filia Circe. 12 *Adulatorie*. Sic Papinius Sylv.4.

Ad Polycarmum. XXXVII.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Nihil donas Cajetano, qui reddis illi chirographum, quo agnoſcit ſe tibi debere M. C. (vel ut alii, *millia ter centum*.) cui quidem æri non eſt ſolvendo: imo ſerva ſyngrapham, & da illi II. M. Hoc ſi feceris, te aliquid donaſſe dicemus. vide ep. 105. l. 9.

Ad Meliorem. XXXVIII.

1 Qui præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare 2 nomini relicto
Poſt Manes, tumulumque perſeveret.
3 Quærit quid niſi parcius dolere?
Refert ſis bonus, an velis videri.
Præſtas hoc, Melior, ſciente fama:

1 Qui munera vivis donat, majora munera, vel hereditatem captare videatur. 2 Mortuo. 3 Quid quærit niſi dolorem ſuum conſolari, & mitigare largitione pia?

4 Qui

4 *Qui ſolennibus anxius ſepulti*
Nomen non ſinis interire Blæſi,
Et de munifica profuſus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori, piæque turbæ
Quod donas, facis ipſe 5 Blæſianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

4 Qui in memoriam Blæſi pueri tui defuncti celebras natalem illius quotannis, largitus. ſcribis munera, è quorum numero & ipſe Blæſus erat. 5 Feſtum nomine Blæſi, & in illius gratiam. unde tibi præſens gloria, nec minus ſuperſtes. de Atedio Meliore, epig. 28. l. 6. & Papin. ſylv. 2. vide & epiſt. 17. l. 1. Plin. Sec. & epiſt. 9. lib. 9.

Ad Domitianum. XXXIX.

QVi 1 Palatinæ caperet convivia menſæ,
** Ambroſiaſque dapes, non erat ante locus.*
*Hic haurire decet ſacrum, Germanice, * nectar,*
** Et Ganymedea pocula mixta manu.*
2 Eſſe velis, oro, ſerus conviva Tonantis.
3 At tu ſi properas Jupiter, ipſe veni.

1 De aula hac Palatina ſupra ep. 36. *Imperatoris Domit. dei, & immortalis. 2 Serus cœlum adeas, diuque nobis interſis. 3 At ſi properas, ò Jupiter, habere Domitianum convivam, tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

Ad Priapum. XL.

NOn horti, neque 1 palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos.
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et ſylvam domini focis reſerves,
2 Si defecerit hæc, & ipſe lignum es.

1 Vitis, vineæ. 2 Namque è ligno es, & niſi ſylvam cuſtodias, deficiente in focum ligno, ipſe tu combureris.

Ad Fauſtinum. XLI.

TRiſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
Me certe triſtem fecit Athenagoras.

Athenagoras excuſat ſe, inquiens: mihi quidem dolet me nullum munus tibi miſiſſe hoc Decembri, & his Saturnalibus. *Angl. Jam ſorry that*, &c. neſcio ſane, *reſpondet poeta*, an ille doluerit: ego certè doleo me nihil accepiſſe.

Ad Mathonem. XLII.

SI te 2 ſportula major ad beatos
2 Non corruperit, ut ſolet: licebit
3 De noſtro, Matho, centies laveris.

1 Ep.7.l.3. nu.1.3.
2 Non tranſtulerit
corruptum nidore majoris culinæ ad cœnas divitum. 3 De mea
ſportula, ut volunt, quæ C. quadrantum. quamvis non conſtat ra-
tio, cum Adverbia iſta in *es* Numeralia deſignent totidem centena
Millia. itaque vel ludit Poeta, vel centies lavari, ideſt, à balneis
cœnare apud ſe invitat Mathonem.

¶ In Fabium, & Chriſtillam. XLIII.

1 *EFfert uxores Fabius, Chriſtilla maritos:*
Funereamque toris quaſſat uterque facem.
Victores 2 committe Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut 3 Libitina ferat.

1 Ad rogum, & ſepulchrum.
2 *Metaph. ab arena.*
Congrediã-
tur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimo-
nio juncti, ut videamus, uter vicerit, vel an uterque fortiter quaſi
mutuis vulneribus occubuerit. 3 Feretrum. Libitina autem Ro-
manis dea præſes mortis, in cujus æde, quæ ad ſepulturam perti-
nent, vendebantur. eſtque eadem cum Venere. Plutarch. probl.

Ad Titullum. XLIV.

TItulle, moneo, 1 vive ſemper; 2 hoc ſerum eſt:
3 Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt.
At tu, miſer Titulle, nec ſenex vivis:
*Sed * omne limen conteris ſalutator,*
Et mane ſudas urbis oſculis udus,
Foroque 4 triplici ſparſus ante 5 (1) equos omnes,
(2) Ædemque Martis, & (3) coloſſon Auguſti
Curris per omnes 6 tertiaſque, quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum expliceentur paginæ 7 Calendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquiſſe,
Supraque pluteum te 8 jacente, vel ſaxum,
9 Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
10 Flentes ſuperbus baſiabit eunuchos;
Tuoque 30 triſtis filius, velis nolis,
Cum concubina nocte dormiet prima.

1 Genialiter. epi.16. l.1.
2 Hac ætate.
3 Etiamſi cœpiſſes à puero.
* Ep.79.l.4.
4 Ep.38.l.3. nu.1.
5 Equites, inquiunt, & judices equeſtris ordinis. ſed quid ſi deſignet tria *fora?*
1 *Vetus,* in quo equi, id
eſt, ſtatuæ equeſtres. 2. *C. Julii Cæſ.* ad ædem Martis. 3 *Auguſti.*
ubi Coloſſus, & bibliotheca Auguſti. 6 Horas. non tabernas, de-
curiaſve. vide ep.67. infra. 7 Debitorum, à quibus uſuræ ſingu-
lis Calendis exigebantur. 8 Exporrecto, compoſito. 9 Dum
apparatur tibi torus funereus, in quo efferaris ad rogum. qui papy-
ro, vel (ut Joſ. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tuſco farcieba-
tur. epig.97.l.10. 10 In medio funeris tui luctu.

¶ Ad

❡ Ad Flaccum de reditu P. Terentii. XLV.

PRiſcus ab 1 Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem 2 lactea gemma notet.
Defluat, & lento 3 ſplendeſcat turbida 4 vino
5 Amphora centeno conſule 6 facta minor.
7 Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam iuſto dabitur quando calere mero?
8 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

1 Sicilia, in qua Ætna. 2 Albus calculus. ſumpt. à Thracum more, qui fauſtos dies albis lapillis, infauſtos nigris computarunt. ipſa margarita vice albi calculi. ſic ep. 38. l. 10. n. 2. & epig. 34. l. 12. 3 Lente tranſmittente vinum, quod paullatim per colum diſtillat. 4 Vinum vetuſtum, & annoſo ſitu craſſum tranſmittatur per ſaccum, ſeu colum, quo defæcetur. vide ep. 40. l. 2. ep. 61. l. 12. itẽ l. 14. ep. 103. & 104. Ita P. Scr. cũ prior lectio *limo* varie exerceret, torqueretque interpretes. 5 Annoſum vinum, & ſeculare. vide ep. 27. l. 1. n. 5. 6 Ætate imminuta, ſenio exſiccata. 7 Ecquando iterum erit mihi æque juſta convivii cauſſa? certe — 8 — Ubi idem Flaccus redierit ex Cypro, Veneri, quæ in Cytheris, quo mari nata appellebat, colitur, ſacrata.

Ad Ceſtum puerum. XLVI.

1 QUanta tua eſt probitas, quanta eſt 2 præſtantia formæ,
Ceſte puer, puero 3 caſtior Hippolyto!
Te ſecum 4 Diana velit, 5 doceatque 6 natare:
Te Cybele 7 totum mallet habere Phryga.
Tu 8 Ganymedeo poteras ſuccedere lecto,
9 Securus domino baſia ſola dares.
Felix quæ tenerum vexabit ſponſa maritum,
Et quæ te faciet prima puella virum.

1 Legerim. *Tanta tua eſt probitas, quanta eſt.* ut ep. 6. l. 11. 2 I. Gruterus *infantia formæ.* 3 Vide argumentum Hippolyti Senec. trag. 4 Ipſa caſtitatis dea. 5 P. Scriv. *Doriſque natare.* 6 Inter nymphas ſuas, neque oculos tuos ulciſcetur, ut quondam Actæonis. 7 Non caſtratum, ut Atyn quondam puerum ſuum Phrygium. 8 Ep. 56. l. 5. 9 Non ſuſpectus Junoni, nec zelotypam deam ureus. Gruter. *Sed durus Domino.* vix baſia à te impetraret Jupiter, nedum quid ulterius.

In varie ſe tondentem. XLVII.

PArs maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
*Pars vulſa eſt, * unum quis putet eſſe caput?*

* Quod vulſura fœminam, tonſura juvenem, raſura virum præ ſe fert.

De abolla Criſpini. XLVIII.

NEſcit, cui 1 dederit 2 Tyriam Criſpinus 3 abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
Non hoc Criſpinus, te ſed 4 abolla rogat.
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes,
Nec niſi 5 deliciis convenit iſte color.
Si te prædа juvat 6 fœdique inſania 6 lucri,
Quo poſſis 7 melius fallere, ſume 8 togam.

1 Tenendam. 2 Purpura è Tyro imbutam. 3 Pallium duplicatum. 4 Quæ tibi non convenit, furemque prodet. 5 Lautioribus, & delicatis. 5 Furti. 7 Latere, furtum celare. λανθάνειν. 8 Hac melius latebis.

De Aſpro. XLIX.

FOrmoſam plane, ſed cæcus diligit Aſper;
Plus ergo, ut res eſt, quam videt Aſper, amat.

Quam tamen non videt. *Qui nunquam viſæ flagrabat amore puellæ.* Juv. Sat. 4. V. 114. de Catullo Meſſalino.

Ad Cæſarem Domitianum. L.

1 *QVanta Gigantei memoratur menſa triumphi,*
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit;
Qua bonus accubuit genitor cum 2 plebe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
3 *Tanta tuas, Cæſar, celebrant convivia laurus*
Exhilarant ipſos gaudia noſtra deos.
Veſtitur omnis eques tecum, populuſque, patreſque,
Et capit 4 ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus quanto majora dediſti!
Promiſſa eſt nobis 5 ſportula, 5 recta data eſt.

1 Quantum convivium Jupiter præbuit Diis, relata de gigantibus victoria, &c. 2 *Eſt quoque plebs ſuperum, Fauni, Satyrique, Lareſq; Fluminaque & Nymphæ, ſemideumque genus*, Ovid. in Ibin. 3 Tanta eſt lautitia ejus convivii, quod tu, ò Domitiaue, dediſti Senatui, Equitibus, plebi, poſt lauream à Sarmatis Jovi illatam. ſupra ep. 15. nu. 4. 4 Ab Imp. Domitiano deo datas. epig. 8. l. 3. n. 2. 5 Ep. 7. l. 3.

¶ De Phiala Inſtantii Rufi. LI.

1 *QVis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?*
Mentoris hæc manus eſt, an, Polyclete, tua?
2 *Liveſcit nulla caligine fuſca, nec odit*
Exploratores nubila maſſa focos.
3 *Vera minus flavo radiant electra metallo,*

1 Cujus artificis opus eſt hæc phiala mihi à Ruſo miſſa? Myoſne, Myronis, Mentoris, an Polycleti? cęlatorum, de quibus Plinius lib. 33. c. 12. 2 Puta nitet, neque habet maculam, aut ſitum contractum, unde quis ſuſpicetur eam non eſſe puri metalli. imo nec metuit in igne explorari. 3 Phiala hæc ex electro factitio, miſta ſcilicet auro quinta argenti portione, ſuperat colore verum ſuccinum, vel electrum illud metallicum in ipſis venis, & fodinis miſſum.

Et

Et niveum felix 4 puſtula vincit ebur.
5 Materiæ non cedet opus: 6 ſic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
7 Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec 8 Cyniphius tonſor violaverit, & tu
9 Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis 10 Amor aureus alis:
Palladius tenero 11 lotos ab ore ſonat.
Sic 12 Methymnæo gaviſus 13 Arione delphin
Languida 14 non tacitum per freta vexit onus:
15 Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, 16 ſed tua, Ceſte, manus.
Ceſte decus menſæ, miſce 17 Setina: videtur
Ipſe 18 puer nobis, ipſe ſitire 19 caper.
Det 20 numerum cyathis Inſtantis litera Rufi:
21 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
22 Si Telethuſa venit, promiſſaque gaudia portat,
Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia eſt, 23 ſeptunſe trahar: ſi fallat amantem,
24 Ut jugulem curas, 25 nomen utrumque bibam:

4 Argentum purum putum, puſtulatum, epig.85. l.7. nu. 5. Alii, *puſula.*
5 *Materiam ſuperabat opus.* Ovid. 2. Met.
6 Forma, & nitore refert plenam lunam.
7 Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle, quam illo, qui Phryxum filium Athamantis regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit. 8 Epig. 94. l.7. n.7. & 10. 9 Capri cælabantur in calicibus, & victimæ ſtatuebantur Baccho, quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipſe Bacchus parceret, eumque paſceret ſua vite. epig.39.l.13.
10 Cupido. 11 Tibiæ genus è Loto arbore, quæ naſcitur in Lybia juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plin. l.13. c.17. Athenæus l.4.c.25. φώτιγγες Alexandrinis dictæ. vide Brodæi Miſc.25.l.2. 12 In Methymna, quæ urbs Lesbi eſt, nato.
13 Vide Strab. l.16.c.ul. A. Gell. l.16.c.19. Herod. 1. &c. 14 Vocalem, lyra canentem Ariona. 15 Non quivis è vilibus ſervis mihi imbuat, *Angl. ſeaſon,* hanc phialam pretioſo vino, & tam nobili phiala digno. 16 *Sed tua certa manus, Ceſte, decus menſæ.* Grut. ex MS. 17 Vina è Setia urbe Campaniæ. 18 Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. 19 Cupedinem geſtans, ſup. n.8. & 9. 20 De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis vide ep. 72. l.1. & Opſopœ. ad ep. Ἔγχει Λυσιδίκης κυάθους δέκα l.7. Anthol. 21 Ille enim mihi muneri miſit hanc phialam.
22 Si expectanda ſit amica, parcius bibendum, ut ep.107. l.1. contentus itaque ero quincunce. epig.28. lib.1. n.2. quinque cyathis, qui triens eſt tuus. h.e. numerus tertiæ partis nominis tui *Inſtantius Rufus,* quod literarum eſt XV. 23 Dimidium præterpropter literarum nominis tui. 24 *Elegans Metaph.* ut conficiam curas, affectus, & amores, quæ ſæpe cruciant, ſtrangulant, & jugulant homines. & hoc ex præcepto Ovidii 2. de Rem. Am. *ebrietas tanta ſit, ut tibi curas Eripiat.* vide ep. Βάκχου μέζον ἄριστον ὃ μὴ πολὺ, μηδ' ἐλάχιστον, &c. l. 2. Anth. c.47. 24 Numerum utriuſque nominis; tot nimirum calices, quot habet literas, utrumque nomen *Inſtantius Rufus.* quindecim ſcilicet cyathos. ingenua hæc ut arbitror, atque ingenioſa numeri incerti, nominis ambigui, rationiſque apud alios impeditiſſime explicatio accepta feratur ſagaciſſimo Viro Pet. Scriv.

Ad

Ad Ceditianum. LII.

TOnſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec 1 *Thalamus fuit Neronis,*
2 *Druſorum cui* 3 *contigere barbæ,*
Æquandas ſemel in genas rogatus,
Ruſo, Ceditiane, commodavi.
4 *Dum juſtus repetit pilos eoſdem*
Cenſura ſpeculi manum regente,
5 *Expingitque cutem, facitque longam*
Detonſis 6 *epaphæreſin capillis;*
7 *Barbatus mihi tonſor eſt reverſus.*

1 Tonſor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ. Lipſ. lib. 1. epiſt. quæſt. 5. 2 Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi à Domitio. vide rationem apud Plutarchum in Æmylio, Dion. 6. 3 Tondendæ, radendæ, æquandæ. 4 Dum immodico elegantiæ ſtudio, curaque ad ſpeculi cenſuram omnem pilum iterum, atque iterum caſtigari vult, &c. 5 Al. *Expungitque*. ut ep. 82. l. 7. 6 Non ſimul, ſed lenta detonſione, ab ἐπαφαιρέω *inſuper detrabo*. 7 Detentus eſt tamdiu in opere. ep. 82. l. 7. ut jocetur poeta rediiſſe barbatum? An forte longam paſſus eſt Hyli noctem. de qua vide epig. 7. lib. 4.

In Catullam. LIII.

1 *FOrmoſiſſima quæ fuere, vel ſunt,*
Sed 2 *viliſſima quæ fuere, vel ſunt,*
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formoſam minus, aut magis pudicam!

1 Fœminarum. 2 Quia proſtituta omnibus.

Ad Cæſarem Domitianum. LIV.

MAgna licet toties tribuas, majora daturus
1 *Dona* 2 *ducum victor,* 3 *victor & ipſe tui:*
Diligeris populo non propter 4 *præmia, Cæſar,*
Propter te populus 4 *præmia, Cæſar, amat.*

1 Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Suet. Dom. 2 Regum Sarmatarum, Dacorum, &c. 3 Et qui teipſum in dies virtute, & benignitate ſuperas. 4 Al. *munera*.

Ad eundem de leone. LV.

AUditur, quantum 1 *Maſſyla per avia, murmur,*
Innumero quoties ſylva leone 2 *furit!*
3 *Pallidus* 4 *attonitos ad Pœna mapalia paſtor*
Cum revocat tauros, & 4 *ſine mente pecus:*
5 *Tantus in Auſonia fremuit modo terror arena.*
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat.

1 Per deſerta Africæ. Maſſylia autem Lybiæ pars eſt. 2 Fremit, rugitu reboat. 3 Metu. 4 Metu ſtupidos, atque ἔκφρονας ob rugitum leonum. 5 Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphit.

6 *Sed*

6 Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret 7 marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſpargit honorem,
8 Aurea lunatæ cum ſtetit unda jubæ!
9 Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque 10 de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Lybie, tam felix gloria ſylvis?
11 A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis 12 Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro
Hanc tibi vel 13 frater, vel pater ipſe feram?

6 Sed talis, cui regnum, & ſummum jus cederent ceteri leones, ut leoni feræ cæt. 7 Marmore clara Numidia. Numidæ prius Nomades dicti à νέμω. Salluſt. & Plin. l. 5. 8 Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejuſque extremitas aureo fulgore ſplenderet. quidam MSS. ut & Bodleianus præferunt, *cum ſtetit umbra jubæ*. 9 Quam par fuit grandi venabulo? 10 Ab ipſo imperatore, Carpophoro, Glabrione, vel alio nobili beſtiario cæſus. 11 Ab Ida, vel alio Phrygiæ monte, cui præeſt Cybele à quatuor leonibus curru vecta. 12 Epig. 57. l. 4. n. 6. 13 Titus, vel Veſpaſianus in deos relati.

¶ Ad Flaccum. LVI.

TEmporibus noſtris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum 1 duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint 2 Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
3 Jugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas 4 Tityrus æger oves.
Riſit 5 Tuſcus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri juſſit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus eſto:
Tu licet & 7 noſtrum, dixit, 7 Alexin ames.
Adſtabat domini menſis pulcherrimus 8 ille,
9 Marmorea fundens nigra Falerna manu:
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſolicitare Jovem.
10 Excidit attonito pinguis Galatea poetæ,
Theſtylis & rubras meſſibus uſta genas:
Protinus 11 Italiam concepit, & 12 arma, virumq;
Qui modo vix 13 Culicem fleverat ore rudi.

1 Imp. Domitiano. ep. 19. l. 5. 2 Qui foveant poetas, quod fecit C. Cilnius Mæcenas. 3 Vide Virgilii vitam, & eclog. 1. & 9. unde hoc hemiſtich. *miſeræ vicina Cremonæ.* 4 Virgilius ſub perſona Tityr. ecl. 1. 5 Mæcenas regibus Etruſcis oriundus. 6 Pollionis tamen fuiſſe hunc puerum adſtruit Apulejus. Apol. 1. & Donatus. 7 Notum ex ecloga 2. Virg. 8 Alexis, vel Alexander. 9 Candenti purius Pario marmore, & ἀντίθετον τῷ *nigra Fal.* 10 Exciderunt illi Bucolica, non amplius ſcripſit humilia carmina de Galatea, & Theſtyli ſole peruſta. 11 Hiſtoriam Italiæ, & Romani nominis ducti ab Ænea. 12 Libros Æneidos, cujus initium *Arma, virumque cano, &c.* 13 Poemation de Culice.

Quid Varos, Marſoſque loquar, ditatque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mæcenatis
Des mihi? 14 Virgilius non ero, 15 Marſus ero.

14 Non ero clariſſimus epicus; ero clarus, ut ſpero, epigrammatographus. 15 Poeta epigrammatarius. lib. 2. epig. 71. n. 2. & ep. 98. l. 7.

De Picente. LVII.

TReis habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.
1 Collegitque ſinu fragmenta noviſſima 2 laxi
Oris, & aggeſta contumulavit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat heres;
Hoc ſibi jam Picens præſtitit officium.

1 Alludit ad veterum morem colligendi oſſa. de quo vide, quæ nos ad verſ. 797. Troadis Senecæ: nec non ad id, quod li. 8. c. 5. Quintil. *Infeliciſſima fœmina, nondum extuliſti filium, & jam oſſa legiſti, &c.* 2 Ita MSS. Grut. & editio Calderini. at vulg. *fracti Oris*.

In Artemidorum. LVIII.

CUm tibi tam craſſæ ſint, 1 Artemidore, lacernæ,
Poſſim te Sagarum jure vocare 2 meo.

1 Qui nomen habes ἀπὸ τῶν τῆς ἀρτέμιδος δώρων, ac ſi tenuiſſima Minervæ tela induereris: cum tamen lacernis veſtiaris non minus craſſis, quam ſunt ſaga, *Sagarum* ego te pro Artemidoro vocabo. 2 Editio Calderini, Junius in margine, & alii præferunt *meum*, familiaritas quædam noſtro familiaris. *Codrus meus, Publius meus, &c.*

❡ In luſcum furem. LIX.

ADſpicis hunc 1 uno contentum lumine, cujus
*2 Lippa ſub * attrita fronte 2 lacuna patet?*
Ne contemne 3 caput: nihil eſt furacius illo;
Non fuit 4 Autolyci tam 5 piceata manus.
Hunc tu convivam cautus 6 ſervare memento:
Tunc furit, atque oculo luſcus utroque videt.
Pocula 7 ſoliciti perdunt, 8 ligulaſque miniſtri,
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lænis ſæpe duabus abit.

1 Cui unus ſufficit ad furta oculus. Al. *contemptum*. 2 Cavea oculi ſtillans. * Impudenti, effricta fronte. 3 Hominem, ut Græci κεφαλὴν, vel ſimpliciter, caput unoculum noli credere inutile, aut innocuum. 4 Mercurii filii patri furtis ſimillimi, Iliad. κ. 5 Cui adhæreant tacta. viſcata manus. *Angl. enecy finger à line-twig.* 6 Obſervare. Al. *vitare*. 7 Qui quam ſolicite cuſtodiunt. 8 Epig. 33. ſupra n. 22, & infra epig. 71. n. 6.

Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
9 *Si nihil invaſit, puerum tunc arte doloſa*
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

9 Si nihil aliud eſt, quod furetur, puero ſuo, qui ad pedes cuſtodit depoſitas, ſoleas ſuas ſurripit, ne deſuetæ manus artem dediſcant. *to keep his hands in vre.*

In * Claudiam. LX.

Summa Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

* Longoliam aliquam fœm. quam poeta per Hyperbolen jocatur excedere ſtatura altiſſimum Romæ Coloſſum, ep. 2. l. Spect. n. 4.

¶ In Carinum. LXI.

1 *Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat,*
Et quærit altos, unde pendeat, ramos;
Non jam quod orbe cantor, & legor toto:
Nec 2 umbilicis quod decorus, & 3 cedro,
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis 4 non ut ante conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto, 5 mulas habeat, & ſuburbanum.

1 Invidia. vide ep. 77. lib. 4. & l. 6. ep. 61.
2 Ep. 67. l. 1. nu. 12.
3 Ep. 2. l. 3. nu. 8.
4 Sed meis.
5 Redigatur ad rem olitoriam, quæritet ſibi victum ex horto unico ſuburbano, agatque mulas olere venali onuſtas per urbem.

De Picente. LXII.

Scribit in averſa Picens epigrammata charta,
Et dolet averſo quod facit illa deo.

* Picens epigrammata ad nauſeam longa ſcripſerat, etiam in averſa charta, *on the other ſide*. quod Juven. dixit *à tergo*, cum veteres una tantum chartę facie ſcribebant, quod bibula illorum charta tranſmitteret atramentum. Jocatur poeta, non mirum eſſe, ſi averſo Deo, hoc eſt, invita Minerva, Muſis invitis, & Apolline nullo componat carmina, qui in averſa charta, & opiſthographo ſcribat, luditq; in variatione *averſâ*, & *averſo*.

De Aulo. LXIII.

*Theſtylon Aulus amat, ſed nec minus ardet * Alexin:*
*Forſitan & noſtrum ſic * Hyacinthon amat.*
I nunc, & dubita, vates an diligat ipſos,
** Delicias vatum cum meus Aulus amet.*

* Delicatos pueros, poetarum amaſia.

In

In Clytum. LXIV.

1 UT poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
2 Uno naſceris octies in anno;
Et 3 ſolas puto, treſve, quatuorve
Non natalitias habes Calendas.
4 Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior 5 caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut 6 maſſam modo lactis alligati,
Et talis tumor excitet papillas,
Quales 7 cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quodſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
8 Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

1 Ut amicis, & clientibus frequens detur occaſio munerum natalitiorum tibi mittendi. 2 Celebras memoriam natalis tui octies per annum, noviesve. 3 Singulis menſibus, exceptis tantum tribus, aut quatuor, habes ficititiũ natalem.

4 Sis licet imberbis, crine niger, tener, & mollis; Priamum tamen, & Neſtora annis ſuperare videris, qui toties celebraris natalem. 5 Maturo ſcilicet, & nigro. ep. 73. l. 1. n. 4. 6 Metam lactis coagulati. vide epig. 44. l. 1. n. 5. 7 Innupta. 8 Ne unum quidem diem eſſe tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus.

Ad Domitianum. LXV.

HIc ubi fortunæ 1 Reducis fulgentia læte
Templa nitent, 2 felix area nuper erat:
Hic ſtetit 3 Arctoi 4 formoſus pulvere belli
5 Purpureum fundens Cæſar ab ore 6 jubar.
Hic 6 lauro redimita comas, & candida 8 cultu
Roma ſalutavit voce, 7 manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus 9 arcus ovans,

1 Auguſto ob reditum ara Fortunæ reduci conſecrata. Dio. lib. 54. Domitiano à bello Sarmatico reduci templum Fortunæ reducis ædificatum. 2 Viſo primum, & ſalutato ibi principe. ut ſeq. verſu. 3 Sarmatici. ep. 5. l. 7. nu. 1. 4 Pulverulenta belli gloria inſignis. 5 Purp. radios, ruborem. 6 Principi è bello reduci proceſſerunt obviam cives laureati. ep. 7. l. 7. n. 6. 7 Niveis veſtibus induta. Vulg. leg. *vultus*. 8 Adoratione, admota ori manu, ut in ſalutationibus Deorum, inquit Lipſ. Doctiſſ. Heraldus ad plauſum, quo excipiunt Imperatores, refert. 9 Ἁ'ψις τροπαιόφορος, arcus triumphalis, arcuata porta, cui è lapide in altum extructæ pictam inſcribi victoriam, ejuſque ſeriem moris erat. de variis arcubus Domitiani vide Sueton. Dom. c. 13.

10 Supra arcum poſitæ erant geminæ quadrigæ, propter geminam è Dacis victoriam, ad quam elephanti juncti, quos Domitianus victor regebat.

10 *Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:*
Sufficit immenſis 11 aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis 1
12 Hos aditus 13 urbem Martis habere decet.

11 Statuas ſibi non niſi aureas, & argenteas poni permiſit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. c. 13. & Xiphilin. Dom. 12 Has portas arcuatas, & triumphales. 13 Romam à Martis progenie conditam.

De conſulatu Silii. LXVI.

1 Imperatori Domitiano. 2 Silio delatum conſulatum vide epi. 62. l. 7. n. 2. & 6. * Filio Silii poetæ, alii legunt *Noto*, & eundem Silium bis Cos. deſignari volunt, cui

1 *Auguſto pia thura, victimaſque*
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
** Nato conſule, 3 nobilique virga*
Vatis Caſtaliam domum ſonare.
Rerum prima ſalus & una Cæſar,
** Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet*
*Felix purpura, * tertiuſque conſul.*
Pompeio dederit licet ſenatus,
Et Cæſar 4 genero ſacros honores,
Quorum 5 pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult 6 ſic numerare conſulatus.

optet poeta tertiũ conſulatum. Sed Silius uno conſulatu contentus receſſit à Republica. ep. 62. l. 7. Martialis itaque hortatur Muſas, gratias, & ſacra dare Cæſari propter conſulatum Silii filio delatum, optatque alteri Silii filio tertium conſulatum. ita ut triplex ejuſdem familiæ conſulatus exprimat triplicem illum Pompeii, & Agrippæ. 3 Magiſtratũ domum ſuam, aut alienam accedente, lictor ejus præcedens virga fores pulſabat. Liv. l. 6. Plin. l. 7. 4 Pompeio, cui nupſit Julia Cæſaris filia. ſed cur bis idem dicat poeta? Intellige, ſi placet, M. Vipſanium Agrippam, cui nupta eſt Auguſti Julia, quem uſque in tertium conſulatum amicitia principis evexit. Vellejus. & hunc eſſe ſenſum poetæ patet ex ſequentib. 5 Templum Jani bis claudebatur, ante Octavium, quod erat ſignum pacis; tertio claudebatur, imo ter, ſub ipſo Auguſto, ſemel quidem cum M. Agrippa ſecundum conſul. unde nomina eorum illuſtrata. *Vel*, Quorum tertium conſulum nomina referebantur in Faſtos, qui in tutela, & auſpicio Jani. ep. 2. ſupr. 6 In ſe, & duobus filiis, quam in ſe uno tres conſulatus, ut Pompeius, & Agrippa.

¶ In Cæcilianum. LXVII.

1 Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. vide epig. 8. l. 4. num. 7. 2 Servorum erat nunciare horas.

1 *Horas quinq; 2 puer nondum tibi nunciat, & tu*
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.

Cum

Cum modo 3 *diſtulerint* 4 *raucæ* 5 *vadimonia* 6 *quartæ*,
Et 7 *Floralicias laſſet arena* 7 *feras.*
Curre, age, & 8 *illotos revoca, Calliſte, miniſtros:*
Sternantur 9 *lecti: Cæciliane, ſede.*
10 *Caldam poſcis aquam, ſed nondum frigida venit:*
Alget adhuc 11 *nudo clauſa culina foco.*
12 *Mane veni potius. nam cur te quincta moretur?*
Aut cur non ſero, Cæciliane, venis?

3 In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat cauſſidicos. ep.8.l.4.idque propter ludos Florales. 4 Sic ep.8. lib.4. *raucos cauſſidicos.* 5 Synecdochice pro judiciis. Vadimonium enim eſt ſponſio ſiſtendi in judicio. 6 Horæ ſcilicet litium forenſium differendi. Al. *chartæ*. perperam. vide I. Salmuth. ad Pancirolum cap. de cibi capiendi modo veterum. pag. 538. Al. 7 Lepores, capreas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Floralibus. de quibus ep.3.l.1. 8 Ante octavam, quæ hora eſt balnearum. 9 Triclinares, quibus accumbitur. 10 Aquam calidam, ad vomitum, vel ad vinum diluendum. Lipſ. Elect. 1. c.4. *Caldam poſcis aquam: nondum mihi frigida venit.* 11 Sine igne, & lignis. 12 Importune, & intempeſtive veniſti, perinde ac primo mane opportunius, & humanius veniſſes tarde, & poſt cœnæ horam. Sed alii legunt. *Ut jentes, ſerò, Cæciliane, venis.*

¶ Ad Entellum. LXVIII.

QUi 1 *Corcyrei vidit pomaria regis,*
2 *Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.*
Invida purpureos 3 *urat ne bruma racemos,*
Et gelidum 4 *Bacchi munera frigus edat;*
5 *Condita perſpicua vivit vindemia gemma,*
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet ſic per 6 *bombycina corpus:*
Calculus in nitida 7 *ſic numeratur aqua.*
Quid non ingenio voluit natura licere?
8 *Autumnum ſterilis ferre jubetur hiems.*

1 Alcinoi regis Phæacum. vide ep. 64. lib.4. nu.6. 2 Præferat tuum hortum illius horto. 3 Mordeat. ſupra epig. 14.nu.3. *Boreæ penetrabile frigus adurit.* Virgil. καὶ τὸ ψυχρὸν διὰ τὸ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριστάναι τὸ θερμόν. Ariſt. 4 Vites. 5 Lapide ſpeculari tegitur ab injuria frigoris. epig. 14. ſup.n.5. 6 Multitia è bombyce, vel ſerico intexta, tenuia, & pellucida. Sen. benef.l. 7.c. 9. & Juv.Sat.2. ℣.66. hujuſmodi veſtes vitreæ, nebulæ lineæ, vela ſerica, carbaſei venti, texta pellucida matronis Romanis in uſu erant, ut noſtris hodie dominis, *laune and tiffeney*. 7 Ita perlucent, & apparent calculi, ut numerari poſſint. 8 Ita munitâ ſpecularibus horti ipſa bruma fructus ferit, perinde ac in autumno.

¶ In Vacerram. LXIX.

MIraris 1 *veteres, Vacerra, ſolos,*
Nec laudas niſi mortuos poetas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: 2 *tanti*
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

1 Vide ep. 10.l.5. n.4. 2 Ut tua mihi poſt fata contingat laus, non propero mori; dict. ep. n.6.

¶ De Nerva. LXX.

1 Q*Vanta quies placidi, tāta eſt facundia Nervæ;*
2 Sed cohibet vires, ingeniumque pudor.
2 Cum ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
3 Pieriam 4 tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
5 Sed tamen hūc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

1 Æque facundus, & carmine dulcis eſt Nerva, ac mitis, & lenis. de lenitate Nervæ Aurel. Victor. Dio, Eutropius: de poeſi noſter ep. 27. l. 9. Pli. Jun. l. 5. ep. 3. Gyrar. dial. 5. Nero qui Nervam appellavit ſuum Tibullū. ep. 27. l. 9. n. 7. 2 Modum, pudorem, & decorum adhibet in poeſi, non proluit ſe fonte Caballino, cui vel exhauriendo ſufficeret; non laxas ingenio habenas indulget; ſed ſibi temperat, & modice bibit fontem Muſarum Permeſſida, advertens, quid deceat virum magnum, & minorum ſtudiorum gloriam ad viros inferioris ſortis relegans. 3 Poeticam. 4 Hederacea, quæ elegiographis, & epigrammatariis datur, cum poſſet heroicus quernam mereri. 5 Ut ſupra, n. 1.

In Poſtumianum. LXXI.

Q*Vatuor argenti libras mihi 1 tempore brumæ*
Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures 2 (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt pluſve, minuſve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt,
Libra fuit quinto 3 Septitiana. 4 quid eſt?
5 Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno.
Poſt hunc 6 in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octavus 7 ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus 8 acu levius vix cochleare tulit.
9 Quod mittat nobis decimas jam non habet annus;
10 Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

1 Saturnalibus in menſe Decembri. 2 *Beneficia ſubvertis antiquiora, niſi illa poſterioribus cumules.* Plinius ſec. epiſt. 4. l. 3. & Seneca 2. de Benef. c. 11. *parum eſt dediſſe, fovenda ſunt beneficia, &c.* 3 Libra octo unciarum cum ſemuncia. quæ Romanis bello attritis defluxit ab unciis 12. ut epig. 17. ſupra. 4 *Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?* Ita Scriverius. cum prius eſſet *quidem*, inepte conceptum, compoſitumque à ſciolo librario, ex eo quod exaratum invenerat, *quid ē?* 5 Ad vaſculum octo unciarum. 6 Cotyla, ſeu calix politus, vel cælatus ſex unciarum datus eſt. 7 Vaſculum, menſuram, quæ quartam partem cyathi continet. alias ſignificat *ſpathulam*, gladiolum. ut ſupra ep. 33. n. 22. 8 Al. *acu levius mi cochl.* 9 Non invenit, quod minus mittat. 10 Incipe rurſus à primo anno, & perage, ſi placet, annua munera in circulum.

¶ Ad librum ſuum. LXXII.

1 N*Ondum murice cultus, aſperoque*
Morſu pumicis aridi politus.

1 Vide ep. 2. l. 3. nu. 11. & ep. 67. l. 1. n. 12.

2 *Arta-*

2 Artanum properas ſequi libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo 3 Votieni
4 Ad leges jubet, annuoſque faſces:
Votis quod 5 paribus, tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
6 Quam vellem fieri meus libellus.

2 Amicum poetæ redeuntem Roma Narbonem celeberrimam Galliæ Braccatæ civitatem. 3 Poetæ nobilis. 4 Ad jus dicendum, & magiſtratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martius dictus eſt, & ad Romæ formam adminiſtrabatur. I. Gruterus monet in MS. opt. atque editione principe reperiri, *Docti Narbo Patrona Votieni*. 5 Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus. 6 Ut utroque fruerer; Narbone, loco amœniſſimo; Artano, amico ſinceriſſimo.

¶ Ad Inſtantium. LXXIII.

INſtanti, quo nec ſincerior alter habetur
Pectore, nec nivea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires, animoſque 1 Thaliæ,
Et victura petis carmina, 2 da, quod amem.
3 Cynthia te vatem fecit laſciva, Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus, nec ſpernit Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

1 Epigr. 8. l. 4. nu. 12. & epigr. 16. l. 7. nu. 3. 2 Μουσικὴν ἔρως διδάσκει, inquit Plutarch. & certe feliciter ceſſit amor non paucis poetis, quibus amicæ materiam felicem in carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe. ut canit Ovidius eleg. 3. lib. 1. Amorum. 3 Latinos recenſet poetas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores, & amicas nemo propemodum non audivit, qui de ipſis poetis, quamvis ſub aliis nominibus. vide Gyrald. de vitis poetarum.

In malum medicum. LXXIV.

1 HOplomacus nunc es, fueras 2 opthalmicus ante:
3 Feciſti medicus; quod facis hoplomachus.

1 Gladiator armatus. ex ὅπλα, & μάχη. 2 Medicus ocularius. *an oculiſt.* Et ludit à vicinia nominum ſimul, & artium. ſic ep. 31. & 48. l. 1. 3 Excæcas homines. videturque Samnitum, & gravis armaturæ gladiatorum pugna fuiſſe punctim ferire. vide Lipſii Saturnal.

De Gallo Lingono. LXXV.

DUm repetit ſera conductos nocte penates
1 Lingonus à 2 Tecta Flaminiaque recens:

1 Ex urbe Galliæ Celticæ. *Langres:* 2 Via Tecta, ſeu Fornicata, quæ ad Campum, prope Flaminiam.

3 *Expulit offenſo vitiatum pollice talum,*
Et jacuit 4 *toto corpore fuſus humi.*
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moveret?
4 *Ingenti domino ſervulus unus erat*
Tam macer, ut minimam poſſet vix * *ferre lacernã:*
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quatuor 5 *inſcripti portabant vile cadaver,*
6 *Accipit infelix qualia mille rogus.*
Hos 7 *comes invalidus ſubmiſſa voce precatur,*
Ut quocunque velint, corpus 8 *inane ferant.*
9 *Permutatur onus,* 10 *ſtipataque tollitur alte*
Grandis in anguſta 11 *ſarcina ſandapila.*
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
12 *Cui merito dici,* mortue Galle, *poteſt.*

3 Eliſit talum, læſo pollice pedis. 4 Grandi, & obeſo. * In uſum domini, adverſum ingruentem ſubito pluviam, vel tempeſtatẽ, Al. *ferre lucernam*, quia *ſera nocte*. 5 Servi ſtigmatiæ, literis inuſti, literati veſpillones. 6 E pauperibus enim plures in unum rogum conjiciebantur. 7 Servus Galli. 8 Sterile, & impotens ad generandũ ſui ſimile, expers procreatricis facultatis, quæ vegetantis animæ eſt. Ariſtot. de Anima c.4. tex.48. vide nu. 12. infra. 9 Gallus cadavere. 10 A quatuor ſtigmate inuſtis libitinariis. *vel* ſtipata. ideſt, intruſa, & inſerta in anguſtam ſandapilam, quæ præpinguem Gallum vix caperet. 11 Gallus. 12 In quem competit dicterium illud in Gallos Cybeles miniſtros jactum, quibus eviratis mortua erat Venus, n.8. modo.

¶ In Gallicum. LXXVI.

Vide epig. 64. l. 5. & ep. 27. lib. 7. & Perſii Sat. 1. v. 55.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil eſt, quod magis audiam libenter.
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

¶ Ad Liberum amicum. LXXVII.

1 *Liber amicorum dulciſſima cura tuorum,*
1 *Liber* 2 *in æterna vivere digne* 2 *roſa:*
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis 3 *amomo*
Splendeat, & cingant 3 *florea ſerta caput.*
Candida nigreſcant vetulo 4 *cryſtalla Falerno,*
Et caleat blando mollis amore torus.

1 Ad eundem Liberum. ep. 74. lib. 4. 2 In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum. 3 Unguentis delibuti, & floreis ſertis coronati convivabantur veteres, vide quæ ad Senecæ Thyeſt. adnot. v. 942. & 945. 4 Pocula cryſtallina.

5 *Qui ſic, vel medio finitus vixit in ævo,*
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.

5 Pauci anni genialiter acti (quę Epicureis vera vita eſt ep. 6. l. 1. n. 4.) æquant, imo ſuperant longiſſimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero, & egregie *unus dies bene, & ex præceptis tuis, ò* Philoſophia, *actus, peccanti immortalitati eſt anteponendus.* 5. Tuſcul. quæſt.

De ludis Stellæ. LXXVIII.

1 *QVos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,*
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
O pudor! ò pietas! & putat eſſe parum.
2 *Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro*
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
3 *Omnis habet ſua dona dies,* 4 *nec linea dives*
Ceſſat; & in populum multa 5 *rapina cadit.*
Nunc veniunt ſubitis laſciva 6 *numiſmata nimbis,*
7 *Nunc dat* (2) *ſpectatas teſſera larga feras.*
Nunc implere ſinus 8 *ſecuros gaudet, &* (3) *abſens*
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmę,
9 *Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?*
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
10 *Quod ſpectatorem tę tua laurus habęt.*

1 Stella non carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticā Domitiani, ſed & ludis, qualibus tuum de gigantibus à te in Phlegræis campis, ò Hercules, devictis; vel tuum, ò Bacche, devicta India triumphum celebrari velis. De Phlegræa vero Herculis potius, quam Jovis victoria intelligendum cenſeo, quod & Silius l. 1. eas conjungit. *Qualis odoratis deſcendens Liber ab Indis, &c.* mox, *Aut cum Phlegræis confecta mole gigantes Inceſſit campis tangens Tyrinthius aſtra.*
2 Stellæ ad liberalitatem non ſatis eſt, quicquid habent auri Hermus, & Tagus, in populum ſparſiſſe. 3 Plures dies agebantur ludi, in quibus inſtaurabantur dona, eaque varia. 4 O quantum negotii, & ſudoris indagatoribus Criticis faceſſit hæc *linea*! Bulengerus exponit, ordinem dierum, quibus miſſilia dabantur. Turnebus contextam è gemmis lineam. Calderinus, caveam divitum, & cuneos. Lipſius, pro ordine ſubſelliorum, interpretatur *divitem lineam*, Orcheſtram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in Carceribus Circi. li. 5. c. 14. Raderus, perpetuam ſeriem donorum. Poſt hos, ſi quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuiſſe miſſilia ferarum, & volucrum, quæ capiebantur linea, quod retis genus eſt. vide quæ ad Senecæ Hippolytum V. 46. & Pierii Hieroglyph. 7. 5 Direptio miſſilium per teſſeras, & ſine teſſeris.
6 HS. ſparſi è loco ſuperiore. 7 In ſphærulis, ſeu teſſeris ligneis, quæ ſpargebantur in populum, inſcripta ſunt munera vulgo ceſſura, (2) vel viſarum, & præſentium, (3) vel abſentium ferarum, aviumque. 8 Viritim diviſa. vel non cogitantium, aut captantium. vel quibus forte per ſymbolum contigit.
9 Plura quam quæ, vel duo conſules in ludis ſuis, & ſpectaculis dant. an conſul erat Stella? an votivi hi ludi? 10 Quod dignaris tua præſentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

qui 2 imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, 3 ne ignorares, Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

2 Pro more exornanditum publicas, tum privatas bibliothecas ſcriptis, & imaginibus veterum, & optimorum anthorum. 3 Poeta, volente (ut puto) ipſo per modeſtiam Stertinio, cum Aviti nomine inſigniret Stertinium, noluit tamen hoc latere Turanium.

De templo Flaviæ gentis. II.

1 DUm Janus hiemes, 2 Domitianus autumnos,
3 Auguſtus annis commodabit æſtates:
4 Tum grande famuli nomen aſſeret Rheni
Germanicarum magna lux calendarum:
5 Tarpeja ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
6 Dum voce ſupplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit 7 altum Flaviæ decus gentis,
8 Cum ſole, & aſtris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, 9 cælum eſt.

1 Quamdiu erunt hyemes, quarum medio menſi Janus dedit nomē. 2 Quandiu erit autumnus, cujus menſem Octobrem Domitianus à ſe appellari voluit Domitianum. 3 Quamdiu erunt æſtates, in quibus menſis Sextilis ab Auguſto denominatus eſt. 4 Dum magna, & prima dies Septemb. redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici ob Germanos Rheni fluv. accolas ſubactos. 5 Dum ſtabit capitolium Jovis à Tarpeja olim Sabinis proditum. 6 Dum matronæ Rom. thure, & precibus colent Juliam Titi filiam, quam perdite amatam, & ex conceptu abacto mortuam Domitianus conſecravit relatam in deam. 7 Templum Flaviæ gentis à Domitiano conditum. Suet. Dom. cap. 1.5. & 17. noſter infra 4. & 35. 8 Quamdiu fulgebunt Sol, aſtra, & gloria Imperii Rom. locutio Ovidiana. *Cum ſole, & luna ſemper aratus erit.* eleg. 15. l. 1. Amorum. 9 Æternum, ut cœlum, ex ſcholæ Peripateticæ ſententia.

In Lupum. III.

1 PAuper amicitiæ cum ſis, Lupe, non es amicæ;
Et queritur de te mentula leſa nihil.
Illa 2 ſiligineis pingueſcit adultera cunnis;
Convivam paſcit nigra farina tuum.
3 Incenſura nives dominæ Setina liquantur;
Nos bibimus 4 Corſi pulla 5 venena cadi.
Empta tibi 6 nox eſt fundis 6 non tota paternis;
7 Haud ſua deſertus rura ſodalis arat.

1 Vide Juven. Saty. 7. ℣. 73. ab eadem mente, & ingenio. 2 Vide ep. 69. l. 14. 3 Amicæ tuæ colantur vina optima è Setia, quæ calore ſuo nives, quibus diluuntur, incendant. ep. 67. l. 5. n. 2. 4 Vilioris notæ vini è Corſica, cujus mella, thyma, & cęlum gravia. legitur & *torti*; quod exponunt, *Supremum torculari expreſſi.* 5 Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *toxica* ep. 12. l. 1. & ep. 92. l. 6. 6 Pars noctis. 7 Conducta.

Splendet

Splendet 9 Brythræis pellucida mœcha lapillis:
Ducitur 9 addictus te futuente cliens.
Octo 10 Syris ſuffulta datur lectica puellæ:
Nudum 11 ſandapilæ pondus amicus erit:
I 12 nunc, & miſeros Cybele præcide cinædos:
Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

8 Ep. 38. l. 5. n. 5. 9 Incarcerem, vel ædes creditoris, cui à Prætore addicitur ære obrutus. 10 Servis è Syria octophorum geſtantibus. 11 Ep. 81. l. 2. 12 Caſtra miſeros cinædos, ut tibi ſint ſacerdotes. *Ironice:* imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini poſthabet.

¶ Ad Domitianum. IV.

QUantum jam ſuperis, Cæſar, cæloque dediſti,
1 Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
2 Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque dei vendere, quidquid habent:
3 Conturbabit 4 Atlas, 5 & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua pater ipſe deum.
Pro 6 Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis,
Quid pro 7 Tarpejæ frondis honore poteſt?
8 Quid pro culminibus geminis matrona tonantis?
9 Pallada prætereo: 10 res agit illa tuas.
Quid loquar 11 Alciden, Phœbumq; pioſq; Laconas?
12 Addita quid 13 Latio Flavia templa polo?
Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt;
Nam tibi quod ſolvat, non habet arca Jovis.

1 Si tibi rependi velles, nec donares. 2 Etiamſi haſta poſita *ſale by outcry*, opes ſuas dii, deæque vendere velint. 3 *VVil prove banquerupt.* cedet foro. 4 Qui cœlum humeris ſuſtinere fingitur. *vel*, cœlicolæ, quotquot ſuſtinet Atlas. 5 Nec ipſe Jupit. ſi velit tecum decidere, *compound and take order vvith thee.* poterit ſolvere unciam de aſſe. *ſive groates in the pond.* O miſerum decoctorem Jovem! 6 Capitolium incendio abſumptum reſtituiſti, & novam ædem in Capitolio excitaviſti Jovi cuſtodi. Dom. Sueton. c. 5. 7 Coronæ quernæ, ut & laureæ Capitolinæ. vide ep. 1. n. 8. & ep. 54. nu. 1. l. 4. 8 Quid pro geminis delubris tibi ſolvere poteſt Juno? 9 Cui Chalciœcę templum erexiſti. Caſſiod. l. 6. c. 11. cui ſtatuam in cubiculo conſecraſti, & quinquatria. 10 Illa à te ſtat; res tuas, rationes, & conſilia diſponit; tibi familiare numen eſt, imo mater. ubi enim Domitianus audiviſſet ex libr. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit, quam ſe eſſe filium perpetuæ virginis Dianæ. 11 Herculi templum in via Appia poſitum, & ſtatuam. ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Caſtori, & Polluci filiis Ledæ Lacenæ.
12 Templum Flaviæ gentis, quod cœlum vertice tangit.
13 De quo ſupra ep. 2. & infra ep. 35. & l. 10. ep. 51.

Et niveum felix 4 *puſtula vincit ebur.*
5 *Materiæ non cedet opus*: 6 *ſic alligat orbem,*
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
7 *Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi*
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec 8 *Cyniphius tonſor violaverit, & tu*
9 *Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.*
Terga premit pecoris geminis 10 *Amor aureus alis:*
Palladius tenero 11 *lotos ab ore ſonat.*
Sic 12 *Methymnæo gaviſus* 13 *Arione delphin*
Languida 14 *non tacitum per freta vexit onus:*
15 *Imbuat egregium digno mihi nectare munus*
Non grege de domini, 16 *ſed tua, Ceſte, manus.*
Ceſte decus menſæ, miſce 17 *Setina: videtur*
Ipſe 18 *puer nobis, ipſe ſitire* 19 *caper.*
Det 20 *numerum cyathis Inſtantis litera Rufi:*
21 *Auctor enim tanti muneris ille mihi.*
22 *Si Telethuſa venit, promiſſaque gaudia portat,*
Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia eſt, 23 *ſeptunce trahar: ſi fallat amantem,*
24 *Ut jugulem curas,* 25 *nomen utrumque bibam.*

4 Argentum purum putum, pustulatum, epig. 85. l. 7. nu. 5. Alii, *puſula.* 5 *Materiam ſuperabat opus.* Ovid. 2. Met. 6 Forma, & nitore refert plenam lunam. 7 Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle, quam illo, qui Phryxum filium Athamantis regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit. 8 Epig. 94. l. 7. n. 7. & 10. 9 Capri cælabantur in calicibus, & victimæ ſtatuebantur Baccho, quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipſe Bacchus parceret, eumque paſceret ſua vite. epig. 39. l. 13. 10 Cupido. 11 Tibiæ genus è Loto arbore, quæ naſcitur in Lybia juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plin. l. 13. c. 17. Athenæus l. 4. c. 25. φώτιγγες Alexandrinis dictæ. vide Brodæi Miſc. 25. l. 2. 12 In Methymna, quæ urbs Lesbi eſt, nato. 13 Vide Strab. l. 16. c. ul. A. Gell. l. 16. c. 19. Herod. 1. &c. 14 Vocalem, lyra canentem Ariona. 15 Non quivis è vilibus ſervis mihi imbuat, *Angl. ſeaſon*, hanc phialam pretioſo vino, & tam nobili phiala digno. 16 *Sed tua certa manus, Ceſte, decus menſæ.* Grut. ex MS. 17 Vina è Setia urbe Campaniæ. 18 Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. 19 Cupedinem geſtans, ſup. n. 8. & 9. 20 De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis vide ep. 72. l. 1. & Opſopœ. ad ep. Ἔγχει Λυσιδίκης κυάθυς δέκα l. 7. Anthol. 21 Ille enim mihi muneri miſit hanc phialam.
22 Si expectanda ſit amica, parcius bibendum, ut ep. 107. l. 1. contentus itaque ero quincunce. epig. 28. lib. 1. n. 2. quinque cyathis, qui triens eſt tuus. h. e. numerus tertiæ partis nominis tui *Inſtantius Rufus*, quod literarum eſt XV. 23 Dimidium præterpropter literarum nominis tui. 24 *Elegans Metaph.* ut conficiam curas, affectus, & amores, quæ ſæpe cruciant, ſtrangulant, & jugulant homines. & hoc ex præcepto Ovidii 2. de Rem. Am. *ebrietas tanta ſit, ut tibi curas Eripiat.* vide ep. Βάκχυ μέτρον ἄριςον ὅ μὴ πολὺ, μηδ' ἐλάχιςον, &c. l. 2. Anth. c. 47. 24 Numerum utriuſque nominis; tot nimirum calices, quot habet literas, utrumque nomen *Inſtantius Rufus*. quindecim ſcilicet cyathos. ingenua hæc ut arbitror, atque ingenioſa numeri incerti, nominis ambigui, rationiſque apud alios impeditiſſimæ explicatio accepta feratur ſagaciſſimo Viro Pet. Scriv.

Ad Ceditianum. LII.

TOnſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec 1 Thalamus fuit Neronis,
2 Druſorum cui 3 contigere barbæ,
Æquandas ſemel ingenas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
4 Dum juſtus repetit pilos eoſdem
Cenſura ſpeculi manum regente,
5 Expingitque cutem, facitque longam
Detonſis 6 epsphæreſin capillis;
7 Barbatus mihi tonſor eſt reverſus.

1 Tonſor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ. Lipſ. lib. 1. epiſt. quæſt. 5.
2 Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi à Domitio. vide rationem apud Plutarchum in Æmylio, Dion. 6.
3 Tondendæ, radendæ, æquandæ. 4 Dum immodico elegantiæ ſtudio, curaque ad ſpeculi cenſuram omnem pilum iterum, atque iterum caſtigari vult, &c. 5 Al. *Expungitque.* ut ep. 82. l. 7.
6 Non ſimul, ſed lenta detonſione, ab ἐπαφαιρέω *inſuper detrabo.*
7 Detentus eſt tamdiu in opere. ep. 82. l. 7. ut jocetur poeta rediiſſe barbatum? An forte longam paſſus eſt Hyli noctem. de qua vide epig. 7. lib. 4.

In Catullam. LIII.

1 FOrmoſiſſima quæ fuere, vel ſunt,
Sed 2 viliſſima quæ fuere, vel ſunt,
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formoſam minus, aut magis pudicam!

1 Fœminarum.
2 Quia proſtituta omnibus.

Ad Cæſarem Domitianum. LIV.

MAgna licet toties tribuas, majora daturus
1 Dona ducum victor, 3 victor & ipſe tui:
Diligeris populo non propter 4 præmia, Cæſar,
Propter te populus 4 præmia, Cæſar, amat.

1 Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Suet. Dom.
2 Regum Sarmatarum, Dacorum, &c. 3 Et qui teipſum in dies virtute, & benignitate ſuperas. 4 Al. *munera.*

Ad eundem de leone. LV.

AUditur, quantum 1 Maſſyla per avia, murmur,
Innumero quoties ſylva leone 2 furit!
3 Pallidus 4 attonitos ad Pœna mapalia paſtor
Cum revocat tauros, & 4 ſine mente pecus:
5 Tantus in Auſonia fremuit modo terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat.

1 Per deſerta Africæ. Maſſylia autem Lybiæ pars eſt.
2 Fremit, rugitu reboat.
3 Metu. 4 Metu ſtupidos, atque ἄφρονας ob rugitum leonum.
5 Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphit.

6 Sed

6 Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret 7 marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſpargit honorem,
8 Aurea lunatæ cum ſtetit unda jubæ!
9 Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque 10 de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Lybie, tam felix gloria ſylvis?
11 A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis 12 Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro
Hanc tibi vel 13 frater, vel pater ipſe feram?

6 Sed talis, cui regnum, & ſummum jus cederent cęteri leones, ut leoni feræ cæt. 7 Marmore clara Numidia. Numidæ prius Nomades dicti à νέμω. Salluſt. & Plin. l. 5. 8 Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejuſque extremitas aureo fulgore ſplenderet. quidam MSS. ut & Bodleianus præferunt, *cum ſtetit umbra jubæ*. 9 Quam par fuit grandi venabulo? 10 Ab ipſo imperatore, Carpophoro, Glabrione, vel alio nobili beſtiario cæſus. 11 Ab Ida, vel alio Phrygiæ monte, cui præeſt Cybele à quatuor leonibus curru vecta. 12 Epig. 57. l. 4. n. 6. 13 Titus, vel Veſpaſianus in deos relati.

¶ Ad Flaccum. LVI.

TEmporibus noſtris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum 1 duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint 2 Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
3 Jugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas 4 Tityrus æger oves.
Riſit 5 Tuſcus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri juſſit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus eſto:
Tu licet & 7 noſtrum, dixit, 7 Alexin ames:
Adſtabat domini menſis pulcherrimus 8 ille,
9 Marmorea fundens nigra Falerna manu:
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſolicitare Jovem.
10 Excidit attonito pinguis Galatea poeta,
Theſtylis & rubras meſſibus uſta genas:
Protinus 11 Italiam concepit, & 12 arma, virumq;
Qui modo vix 13 Culicem fleverat ore rudi.

1 Imp. Domitiano. ep. 19. l. 5. 2 Qui foveant poetas, quod fecit C. Cilnius Mæcenas. 3 Vide Virgilii vitam, & eclog. 1. & 9. unde hoc hemiſtich. *miſerę vicina Cremonę*. 4 Virgilius ſub perſona Tityr. ecl. 1. 5 Mæcenas regibus Etruſcis oriundus. 6 Pollionis tamen fuiſſe hunc puerum adſtruit Apulejus. Apol. 1. & Donatus. 7 Notum ex ecloga 2. Virg. 8 Alexis, vel Alexander. 9 Candenti purius Pario marmore, & ἀντίθετον τῷ *nigra Fal.* 10 Exciderunt illi Bucolica, non amplius ſcripſit humilia carmina de Galatea, & Theſtyli ſole peruſta. 11 Hiſtoriam Italiæ, & Romani nominis ducti ab Ænea. 12 Libros Æneidos, cujus initium *Arma, virumque cano, &c.* 13 Poemation de Culice.

Quid

Quid Varos, Marſoſque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mæcenatis
Des mihi? 14 *Virgilius non ero,* 15 *Marſus ero.*

14 Non ero clariſſimus epicus; ero clarus, ut ſpero, epigrammatographus. 15 Poeta epigrammatarius. lib. 2. epig.71.n.2. & ep.98.l.7.

De Picente. LVII.

TReis habuit denteis, pariter quos expuit omneis,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.
1 *Collegitque ſinu fragmenta noviſſima* 2 *laxi*
Oris, & aggeſta contumulavit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat heres;
Hoc ſibi jam Picens præſtitit officium.

1 Alludit ad veterum morem colligendi oſſa. de quo vide, quæ nos ad verſ. 797. Troadis Senecæ: nec non ad id, quod li.8.c. 5. Quintil. *Infeliciſſima fœmina, nondum extuliſti filium, & jam oſſa legiſti, &c.* 2 Ita MSS. Grut. & editio Calderini. at vulg. *fracti Oris.*

In Artemidorum. LVIII.

CUm tibi tam craſſæ ſint, 1 *Artemidore, lacernæ,*
Poſſim te Sagarum jure vocare 2 *meo.*

1 Qui nomen habes ἀπὸ τῶν τῆς ἀρτέμιδος δώρων, ac ſi tenuiſſima Minervæ tela induereris: cum tamen lacernis veſtiaris non minus craſſis, quam ſunt ſaga, *Sagarum* ego te pro Artemidoro vocabo. 2 Editio Calderini, Junius in margine, & alii præferunt *meum*, familiaritas quædam noſtro familiaris. *Codrus meus, Publius meus, &c.*

¶ In luſcum furem. LIX.

ADſpicis hunc 1 *uno contentum lumine, cujus*
2 *Lippa ſub* * *attrita fronte* 2 *lacuna patet?*
Ne contemne 3 *caput: nihil eſt furacius illo;*
Non fuit 4 *Autolyci tam* 5 *piceata manus.*
Hunc tu convivam cautus 6 *ſervare memento:*
Tunc furit, atque oculo luſcus utroque videt.
Pocula 7 *ſoliciti perdunt,* 8 *ligulaſque miniſtri,*
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lænis ſæpe duabus abit.

1 Cui unus ſufficit ad furta oculus. Al. *contemptum.* 2 Cavea oculi ſtillans. * Impudenti, effricta fronte. 3 Hominem, ut Græci κεφαλὴν, vel ſimpliciter, caput unoculum noli credere inutile, aut innocuum. 4 Mercurii filii patri furtis ſimillimi, Iliad. κ. 5 Cui adhæreant tacta. viſcata manus. *Angl. enecy finger à line-twig.* 6 Obſervare. Al. *vitare.* 7 Qui quam ſolicite cuſtodiunt. 8 Epig. 33. ſupra n.22, & infra epig.71.n.6.

Nec

Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
9 Si nihil invaſit, puerum tunc arte doloſa
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

9 Si nihil aliud eſt, quod furetur, puero ſuo, qui ad pedes cuſtodit depoſitas, ſoleas ſuas ſurripit, ne deſuetæ manus artem dediſcant. *to keep his hands in ure.*

In * Claudiam. LX.

SUmma Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres brevior, Claudia, ſeſquipede.

* Longoliam aliquam fœminam quam poeta per Hyperbolen jocatur excedere ſtatura altiſſimum Romæ Coloſſum, ep. 2. l. Spect. n. 4.

¶ In Carinum. LXI.

1 LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos;
Non jam quod orbe cantor, & legor toto:
Nec 2 umbilicis quod decorus, & 3 cedro,
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod ſub urbe rus habemus æſtivum,
Vehimurque mulis 4 non ut ante conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto, 5 mulas habeat, & ſuburbanum.

1 Invidia. vide ep. 77. lib. 4. & l. 6. ep. 61.
2 Ep. 67. l. 1. nu. 12.
3 Ep. 2. l. 3. nu. 8.
4 Sed meis.
5 Redigatur ad rem olitoriam, quæritet ſibi victum ex horto unico ſuburbano, agatque mulas olere venali onuſtas per urbem.

De Picente. LXII.

SCribit in averſa Picens epigrammata charta,
Et dolet averſo quod facit illa deo.

* Picens epigrammata ad nauſeam longa ſcripſerat, etiam in averſa charta, *on the other ſide*. quod Juven. dixit *à tergo*, cum veteres una tantum chartę facie ſcribebant, quod bibula illorum charta tranſmitteret atramentum. Jocatur poeta, non mirum eſſe, ſi averſo Deo, hoc eſt, invita Minerva, Muſis invitis, & Apolline nullo componat carmina, qui in averſa charta, & opiſthographo ſcriberet, luditq; in variatione *averſa*, & *averſo*.

De Aulo. LXIII.

THeſtylon Aulus amat, ſed nec minus ardet
** Alexin:*
*Forſitan & noſtrum ſic * Hyacinthon amat.*
I nunc, & dubita, vates an diligat ipſos,
** Delicias vatum cum meus Aulus amet.*

* Delicatos pueros, poetarum amaſia.

In Clytum. LXIV.

1 UT poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
2 Une naſceris octies in anno;
Et 3 ſolas puto, treſve, quatuorve
Non natalitias habes Calendas.
4 Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior 5 caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut 6 maſſam modo lactis alligati,
Et talis tumor excitet papillas,
Quales 7 cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quodſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
8 Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

1 Ut amicis, & clientibus frequens detur occaſio munerum natalitiorum tibi mittendi.
2 Celebras memoriam natalis tui octies per annum, noviesve.
3 Singulis menſibus, exceptis tantum tribus, aut quatuor, habes fictitiũ natalem.
4 Sis licet imberbis, crine niger, tener, & mollis; Priamum tamen, & Neſtora annis ſuperare videris, qui toties celebraris natalem. 5 Maturo ſcilicet, & nigro. ep. 73. l. 1. n. 4. 6 Metam lactis coagulati. vide epig. 44. l. 1. n. 5. 7 Innupta. 8 Ne unum quidem diem eſſe tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus.

Ad Domitianum, LXV.

HIc ubi fortunæ 1 Reducis fulgentia læte
Templa nitent, 2 felix area nuper erat:
Hic ſtetit 3 Arctoi 4 formoſus pulvere belli
5 Purpureum fundens Cæſar ab ore 6 jubar.
Hic 6 lauro redimita comas, & candida 8 cultu
Roma ſalutavit voce, 7 manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus 9 arcus ovans,

1 Auguſto ob reditum ara Fortunæ reduci conſecrata. Dio. lib. 54. Domitiano à bello Sarmatico reduci templum Fortunæ reducis ædificatum. 2 Viſo primum, & ſalutato ibi principe. ut ſeq. verſu. 3 Sarmatici. ep. 5. l. 7. nu. 1. 4 Pulverulenta belli gloria inſignis. 5 Purp. radios, ruborem. 6 Principi è bello reduci proceſſerunt obviam cives laureati. ep. 7. l. 7. n. 6. 7 Niveis veſtibus induta. Vulg. leg. *vultus*. 8 Adoratione, admota ori manu, ut in ſalutationibus Deorum, inquit Lipſ. Doctiſſ. Heraldus ad plauſum, quo excipiunt Imperatores, refert. 9 Α῎ψις τροπαιόφορος, arcus triumphalis, arcuata porta, cui è lapide in altum extructæ pictam inſcribi victoriam, ejuſque ſeriem moris erat, de variis arcubus Domitiani vide Sueton. Dom. c. 13.

19 Hi

10 *Hic gemini currus numerant elephanta frequen-*
Sufficit immenſis 11 aureus ipſe jugis. (*tem:*
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis 1
12 Hos aditus 13 urbem Martis habere decet.

10 Supra arcum poſitæ erant geminæ quadrigæ, propter geminam e Dacis victoriam, ad quam elephanti juncti, quos Domitianus victor regebat. 11 Statuas ſibi non niſi aureas, & argenteas poni permiſit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. c.13. & Xiphilin. Dom. 12 Has portas arcuatas, & triumphales. 13 Romam à Martis progenie conditam.

De conſulatu Silii. LXVI.

1 *AUguſto pia thura, victimaſque*
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
* *Nato conſule, 3 nobilique virga*
Vatis Caſtaliam domum ſonare.
Rerum prima ſalus & una Cæſar,
* *Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet*
Felix purpura, * *tertiuſque conſul.*
Pompeio dederit licet ſenatus,
Et Cæſar 4 genero ſacros honores,
Quorum 5 pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult 6 ſic numerare conſulatus.

1 Imperatori Domitiano. 2 Silio delatum conſulatum vide epi. 62. l. 7. n. 2. & 6. * Filio Silii poetæ, alii legunt *Noto*, & eundem Silium bis Cos. deſignari volunt, cui optet poeta tertiū conſulatum. Sed Silius uno conſulatu contentus receſſit à Republica. ep. 62. l. 7. Martialis itaque hortatur Muſas, gratias, & ſacra dare Cæſari propter conſulatum Silii filio delatum, optatque alteri Silii filio tertium conſulatum. ita ut triplex ejuſdem familiæ conſulatus exprimat triplicem illum Pompeii, & Agrippæ. 3 Magiſtratu domum ſuam, aut alienam accedente, lictor ejus præcedens virga fores pulſabat. Liv. l. 6. Plin. l. 7. 4 Pompeio, cui nupſit Julia Cæſaris filia. ſed cur bis idem dicat poeta? Intellige, ſi placet, M. Vipſanium Agrippam, cui nupta eſt Auguſti Julia, quem uſque in tertium conſulatum amicitia principis evexit. Vellejus. & hunc eſſe ſenſum poetæ patet ex ſequentib. 5 Templum Jani bis claudebatur, ante Octavium, quod erat ſignum pacis; tertio claudebatur, imo ter, ſub ipſo Auguſto, ſemel quidem cum M. Agrippa ſecundum conſul. unde nomina eorum illuſtrata. *Vel*, Quorum tertium conſulum nomina referebantur in Faſtos, qui in tutela, & auſpicio Jani. ep. 2. ſupr. 6 In ſe, & duobus filiis, quam in ſe uno tres conſulatus, ut Pompeius, & Agrippa.

❡ In Cæcilianum. LXVII.

1 *HOras quinq; 2 puer nondum tibi nunciat, & tu*
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.

1 Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam, vide epig. 8. l. 4. num. 7. 2 Servorum erat nunciare horas.

Cum

Cum modo 3 *diſtulerint* 4 *raucæ* 5 *vadimonia* 6 *quartæ*,
Et 7 *Floralitias laſſet arena feras*.
Curre, age, & 8 illotos revoca, Calliſte, miniſtros:
Sternantur 9 *lecti: Cæciliane, ſede*.
10 *Caldam poſcis aquam, ſed nondum frigida venit:*
Alget adhuc 11 *nudo clauſa culina foco*.
12 *Mane veni potius, nam cur te quincta moretur?*
Aut cur non ſero, Cæciliane, venis?

3 In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat cauſſidicos. ep. 8. l. 4. idq ue propter ludos Florales. 4 Sic ep. 8. lib. 4. *raucos cauſſidicos*. 5 Synecdochice pro judiciis. Vadimonium enim eſt ſponſio ſiſtendi in judicio. 6 Horæ ſcilicet litium forenſium differendi. Al. *chartæ*. perperam. vide I. Salmuth. ad Panciro lum cap. de cibi capiendi modo veterum. pag. 538. Al. 7 Lepores, capreas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Floralibus. de quibus ep. 3. l. 1. 8 Ante octavam, quæ hora eſt balnearum. 9 Triclinares, quibus accumbitur. 10 Aquam calidam, ad vomitum, vel ad vinum diluendum. Lipſ. Elect. 1. c. 4. *Caldam poſcis aquam: nondum mihi frigida venit*. 11 Sine igne, & lignis. 12 Importune, & intempeſtive veniſti, perinde ac primo mane opportunius, & humanius veniſſes tarde, & poſt cœnæ horam. Sed alii legunt. *Ut jentes, ſerò, Cæciliane, venis*.

¶ Ad Entellum. LXVIII.

QUi 1 *Corcyrei vidit pomaria regis*,
2 *Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus*.
Invida purpureos 3 *urat ne bruma racemos*,
Et gelidum 4 *Bacchi munera frigus edat*;
5 *Condita perſpicua vivit vindemia gemma*,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet ſic per 6 *bombycina corpus*:
Calculus in nitida 7 *ſic numeratur aqua*.
Quid non ingenio voluit natura licere?
8 *Autumnum ſterilis ferre jubetur hiems*.

1 Alcinoi regis Phæacum. vide ep. 64. lib. 4. nu. 6. 2 Præferat tuum hortum illius horto. 3 Mordeat. ſupra epig. 14. nu. 3. *Boreæ penetrabile frigus adurit*. Virgil. καὶ τὸ ψυχρὸν διὰ τὸ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριστάναι τὸ θερμόν. Ariſt. 4 Vites. 5 Lapide ſpeculari tegitur ab injuria frigoris. epig. 14. ſup. n. 5. 6 Multitia è bombyce, vel ſerico intexta, tenuia, & pellucida. Sen. benef. l. 7. c. 9. & Juv. Sat. 2. ℣. 66. hujuſmodi veſtes vitreæ, nebulæ lineæ, velo ſerica, carbaſei venti, texta pellucida matronis Romanis in uſu erant, ut noſtris hodie dominis, *laune and ſiffeney*. 7 Ita perlucent, & apparent calculi, ut numerari poſſint. 8 Ita munitâ ſpecularibus horti ipſa bruma fructus ferſit, perinde ac in autumno.

¶ In Vacerram. LXIX.

MIraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poetas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: 2 *tanti*
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

1 Vide ep. 10. l. 5. n. 4. 2 Ut tua mihi poſt fata contingat laus, non propero mori; dict. ep. n. 6.

❡ De Nerva. LXX.

1 Æque facundus, & carmine dulcis eſt Nerva, ac mitis, & lenis. de lenitate Nervæ Aurel. Victor. Dio, Eutropius: de poeſi noſter ep. 27. l. 9. Pli. Jun. l. 5. ep. 3. Gyrar. dial. 5. Nero qui Nervam appellavit ſuum Tibullũ. ep. 27. l. 9. n. 7.

1 Quanta quies placidi, tãta eſt facundia Nervæ;
2 Sed cohibet vires, ingeniumque pudor.
2 Cum ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
3 Pieriam 4 tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
5 Sed tamen hũc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

2 Modum, pudorem, & decorum adhibet in poeſi, non proluit ſe fonte Caballino, cui vel exhauriendo ſufficeret: non laxas ingenio habenas indulget; ſed ſibi temperat, & modice bibit fontem Muſarum Permeſſida, advertens, quid deceat virum magnum, & minorum ſtudiorum gloriam ad viros inferioris ſortis relegans. 3 Poeticam. 4 Hederacea, quæ elegiographis, & epigrammatariis datur, cum poſſet heroicus quernam mereri. 5 Ut ſupra, n. 1.

In Poſtumianum. LXXI.

1 Saturnalibus in menſe Decembri.

2 *Beneficia ſubvertis antiquiora, niſi illa poſterioribus cumules.* Plinius ſec. epiſt. 4. l. 3. & Seneca 2. de Benef. c. 11. *parum eſt dediſſe, fovenda ſunt beneficia, &c.*

Quatuor argenti libras mihi 1 tempore brumæ
Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures 2 (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt pluſve, minuſve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt,
Libra fuit quinto 3 Septitiana. 4 quid eſt?
5 Beſſalem ad ſcutulam ſexto pervenimus anno.
Poſt hunc 6 in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octavus 7 ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus 8 acu levius vix cochleare tulit.
9 Quod mittat nobis decimas jam non habet annus;
10 Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

3 Libra octo unciarum cum ſemuncia. quæ Romanis bello attritis deſluxit ab unciis 12. ut epig. 17. ſupra. 4 *Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?* Ita Scriverius. cum prius eſſet *quidem*, inepte conceptum, compoſitumque à ſciolo librario, ex eo quod exaratum invenerat, *quid ē?* 5 Ad vaſculum octo unciarum. 6 Cotyla, ſeu calix politus, vel cæ latus ſex unciarum datus eſt. 7 Vaſculum, menſuram, quæ quartam partem cyathi continet. alias ſignificat *ſpathulam*, gladiolum. ut ſupra ep. 33. n. 22. 8 Al. *acu levius mi cochl.* 9 Non invenit, quod minus mittat. 10 Incipe rurſus à primo anno, & perage, ſi places, annua munera in circulum.

❡ Ad librum ſuum. LXXII.

1 Vide ep. 2. l. 3. n. 11. & ep. 67. l. 1. n. 12.

1 Nondum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus.

2 Arta-

1 *Artanum properas ſequi libelle:*
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo 3 Votieni
4 *Ad leges jubet, annuoſque faſces:*
Votis quod 5 paribus, tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
6 *Quam vellem fieri meus libellus.*

1 Amicum poetæ redeuntem Roma Narbonem celeberrimam Galliæ Braccatæ civitatem.

3 Poetæ nobilis. 4 Ad jus dicendum, & magiſtratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martius dictus eſt, & ad Romæ formam adminiſtrabatur. I. Gruterus monet in MS. opt. atque editione principe reperiri, *Docti Narbo Patrona Votieni*. 5 Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus. 6 Ut utroque fruerer; Narbone, loco amœniſſimo, Artano, amico ſinceriſſimo.

Ad Inſtantium. LXXIII.

INſtanti, quo nec ſincerior alter habetur
Pectore, nec nivea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires, animoſque 1 Thaliæ,
Et victura petis carmina, 2 da, quod amem.
3 Cynthia te vatem fecit laſciva, Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus, nec ſpernit Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

1 Epigr. 8, l. 4. nu. 12. & epigr. 16. l. 7. nu. 3. 2 Μουσικὴν ἔρως διδάσκει, inquit Plutarch. & certe feliciter ceſſit amor non paucis poetis, quibus amicæ materiam felicem in carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe. ut canit Ovidius eleg. 3. lib. 1. Amorum. 3 Latinos recenſet poetas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores, & amicas nemo propemodum non audivit, qui de ipſis poetis, quamvis ſub aliis nominibus. vide Gyrald. de vitis poetarum.

In malum medicum. LXXIV.

1 *HOplomachus nunc es, fueras 2 opthalmicus ante:*
3 Feciſti medicus; quod facis hoplomachus.

1 Gladiator armatus. ex ὅπλα, & μάχη. 2 Medicus ocularius. *an oculiſt.* Et Iudicia vicinia nominum ſimul, & artium. ſic ep. 31. & 48. l. 1. 3 Excæcat homines. videturque Samnitum, & gravis armaturæ gladiatorum pugna fuiſſe punctim ferire. vide Lipſii Saturnal.

De Gallo Lingono. LXXV.

DUm repetit ſera conductos nocte penates
1 Lingonus à 2 Tecta Flaminiaque recens:

1 Ex urbe Galliæ Celticæ. *Langres*: 2 Via Tecta, ſeu Fornicata, quæ ad Campum, prope Flaminiam.

3 *Expulit offenſo vitiatum pollice talum,*
Et jacuit 4 *toto corpore fuſus humi.*
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moveret?
4 *Ingenti domino ſervulus unus erat*
Tam macer, ut minimam poſſet vix * *ferre lacernã:*
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quatuor 5 *inſcripti portabant vile cadaver,*
6 *Accipit infelix qualia mille rogus.*
Hos 7 *comes invalidus ſubmiſſa voce precatur,*
Ut quocunque velint, corpus 8 *inane ferant.*
9 *Permutatur onus,* 10 *ſtipataque tollitur alte*
Grandis in anguſta 11 *ſarcina ſandapila.*
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
12 *Cui merito dici,* mortue Galle, *poteſt.*

3 Eliſit talum, læſo pollice pedis. 4 Grandi, & obeſo. * In uſum domini, adverſum ingruentem ſubito pluviam, vel tempeſtatē, Al. *ferre lucernam*, quia *ſera nocte*. 5 Servi ſtigmatiæ, literis inuſti, literati veſpillones. 6 E pauperibus enim plures in unum rogum conjiciebantur. 7 Servus Galli. 8 Sterile, & impotens ad generandū ſui ſimile, expers procreatricis facultatis, quæ vegetantis animæ eſt. Ariſtot. de Anima c. 4. tex. 48. vide nu. 12. infra. 9 Gallus cadavere. 10 A quatuor ſtigmate inuſtis libitinariis. *vel* ſtipata. ideſt, intruſa, & inſerta in anguſtam ſandapilam, quæ præpinguem Gallum vix caperet. 11 Gallus. 12 In quem competit dicterium illud in Gallos Cybeles miniſtros jactum, quibus eviratis mortua erat Venus, n. 8. modo.

❡ In Gallicum. LXXVI.

Vide epig. 64. l. 5. & ep. 27. lib. 7. & Perſii Sat. 1. v. 55.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil eſt, quod magis audiam libenter.
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

❡ Ad Liberum amicum. LXXVII.

1 *Liber amicorum dulciſſima cura tuorum,*
1 *Liber* 2 *in æterna vivere digne roſa:*
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis 3 *amomo*
Splendeat, & cingant 3 *florea ſerta caput.*
Candida nigreſcant vetulo 4 *cryſtalla Falerno,*
Et caleat blando mollis amore torus.

1 Ad eundem Liberum, ep. 74. lib. 4. 2 In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum. 3 Unguentis delibuti, & floreis ſertis coronati convivabantur veteres, vide quæ ad Senecæ Thyeſt. adnot. v. 942. & 945. 4 Pocula cryſtallina.

5 Qui

5 *Quiſic, vel medio finitus vixit in ævo,*
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.

5 Pauci anni genialiter acti (quę Epicureis vera vita eſt ep.16.l.1.n.4.) æquant, imo ſuperant longiſſimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero, & egregie: *unus dies bene, & ex præceptis tuis,* ò Philoſophia, *actus, peccanti immortalitati eſt anteponendus.* 5. Tuſcul. quæſt.

De ludis Stellæ. LXXVIII.

1 *QVos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,*
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
O pudor! ò pietas! & putat eſſe parum.
2 *Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro*
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
3 *Omnis habet ſua dona dies,* 4 *nec linea dives*
Ceſſat; & in populum multa 5 *rapina cadit.*
Nunc veniunt ſubitis laſciva 6 *numiſmata nimbis,*
7 *Nunc dat* (2) *ſpectatas teſſera larga feras.*
Nunc implere ſinus 8 *ſecuros gaudet, &* (3) *abſens*
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmę,
9 *Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?*
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
10 *Quod ſpectatorem te tua laurus habet.*

1 Stella non carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticā Domitiani, ſed & ludis, qualibus tuum de gigantibus à te in Phlegræis campis, ò Hercules, devictis; vel tuum, ò Bacche, devicta India triumphum celebrari velis. De Phlegræa vero Herculis potius, quam Jovis victoria intelligendum cenſeo, quod & Silius l.1. eas conjungit. *Qualis odoratis deſcendens Liber ab Indis, &c.* mox, *Aut cum Phlegræis confecta mole gigantes Inceſſit campis tangens Tyrinthius aſtra.*
2 Stellæ ad liberalitatem non ſatis eſt, quicquid habent auri Hermus, & Tagus, in populum ſparſiſſe. 3 Plures dies agebantur ludi, in quibus inſtaurabantur dona, eaque varia. 4 O quantum negotii, & ſudoris indagatoribus Criticis faceſſit hæc *linea!* Bulengerus exponit, ordinem dierum, quibus miſſilia dabantur. Turnebus contextam è gemmis lineam. Calderinus, caveam divitum, & cuneos. Lipſius, pro ordine ſubſelliorum, Interpretatur *divitem lineam*, Orcheſtram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in Carceribus Circi. li.5.c.14. Raderus, perpetuam ſeriem donorum. Poſt hos, ſi quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuiſſe miſſilia ferarum, & volucrum, quæ capiebantur linea, quod retis genus eſt. vide quæ ad Senecæ Hippolytum V. 46. & Pierii Hieroglyph.7. 5 Direptio miſſilium per teſſeras, & ſine teſſeris.
6 HS. ſparſi è loco ſuperiore. 7 In ſphærulis, ſeu teſſeris ligneis, quæ ſpargebantur in populum, inſcripta ſunt munera vulgo ceſſura, (2) vel viſarum, & præſentium, (3) vel abſentium ferarum, aviumque. 8 Viritim diviſa. vel non cogitantium, aut captantium. vel quibus forte per ſymbolum contigit.
9 Plura quam quæ, vel duo conſules in ludis ſuis, & ſpectaculis dant. an conſul erat Stella? an votivi hi ludi? 10 Quod dignaris tua præſentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

In Fabullam. LXXIX.

OMnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores:
Has ducis comites, trahiſque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
1 Sic formoſa, Fabulla, ſic puella es.

1 Inter has vetulas, & turpes: his aniculis, & ſilicerniis collata vis formoſa, & puella videri.

Ad Domitianum. LXXX.

1 SAnctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæſar, ſecula 2 cana mori:
Cum veteres Latiæ ritus renovantur 3 arenæ,
Et pugnat virtus 4 ſimpliciore manu.
Sic priſci ſervatur honos te præſide templis,
5 Et caſa tam culto ſub Jove numen habet.
Sic 6 nova dum condis, revocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuere tibi.

1 Pugillatum revocas. 2 Antiqua, priſca. 3 Qui majoribus noſtris Troja profectis inter ſpectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod & de pugillatu dicitur. Sic Dares *Butem fulva moribundum extendit arena.* atque Emellus *ingens media conſiſtit arena.* Æneid.6. 4 Pugnis nudis, vel ceſtibus. 5 Nec Jupiter, donariis utcunque dives, & magnificis templis cultus, faſtidit humilem ſuam in capitolio caſam: nec Domitianus Jupiter noſter, in tanta gladiatorum copia, dedignatur ſpectare pugiles. 6 Templa ep.4. l.9. n.6. & ſpectacul.

De Gellia. LXXXI.

NOn per myſtica ſacra 1 Dindymenes,
2 Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos, deaſque
Jurat Gellia: ſed per 3 uniones.
Hos amplectitur, hos 4 deoſculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat ſorores:
Hos natis amat acrius duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
5 Eheu quam bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni!

1 Cybeles, à Dyndimo monte Phrygię. vel bonæ Deæ. 2 Nec per Apim bovem, ſub cujus ſpecie Ægyptii colebant Oſirim, cui nupſit Iſis, Ægyptiorum ex Io vacca dea. 3 Margaritas, gemmas. Per ea vero, quæ ſibi chariſſima fuerunt, jurabant veteres. 4 Al. *peroſculatur.* 5 Outinam uniones hos ſubduceret piceata furis alicujus, qualis fuit An. Serenus, manus, ut ſtatim moreretur Gellia uſu vitæ indigna, vel ob hoc, quod neſciat, quid in vita ſit amandum.

§ Ad Domitianum. LXXXII.

DAnte tibi turba querulos, Auguſte, 1 libellos,
Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
Poſſe 2 deum 3 rebus pariter, 4 Muſiſque vacare
Scimus, & hæc etiam ſerta placere tibi.*
Fer vates, Auguſte, 5 tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
**Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:*
Fiat & ex hedera civica noſtra tibi.

1 Libellos ſupplices. 2 Te Domit. epi. 8. l. 5. n. 2. 3 Adminiſtrationi Reip. & orbis terrarũ. 4 Studiis, literis, carminibus.

5 Sic Quint. l. 10. c. 1. *Amas poeticam Cæſar, &c.* * Non quercus ſola te, ò Imperat. decet, non laurus, obſervatos cives, devictoſque hoſtes; ſed & hederæ doctarum præmia frontium tibi poetæ, poetiſque faventi debentur; ſic affatur Auguſtum Virgil. eclog. 8. *hanc ſine tempora circum Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.*

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

1 NOte licet nobis ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra 2 breve carmen imagine vivat,
Quam 3 non obſcuris jungis, Avite, 3 viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
4 Quem non miraris, ſed, puto, lector amas.
Majores majora ſonent: mihi parva locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

1. Utcunque ſciam, quãtum carmine valeas, quantoque ſublimiorem ipſe potuiſſes imagini noſtræ adjeciſſe inſcriptionem, ſubſcribe tamen, ſi placet, hoc tetraſtichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Al. *Non te celabis.* 2 Tetraſtichon, quod ſeq. *Ille ego ſum, &c.* 3 Clariſſ. authorum imaginibus in bibliotheca tua. 4 Vide epig. 49. l. 4. *Ille tamen laud. &c.*

Martialis Turanio ſuo S.

AVe mi Turani frater cariſſime. epigramma, quod 1 extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcri-

Auctoritate MSS. freti neque conſilio minus P. Scriverii, epiſtolio poſt epigramma ad Avitum dedimus ſecundum locum: qui tamen nullum habet in Bodlejano, aliiſque quibuſdam MSS. 1 Separatum à reliquis epigra. unde in quibuſdam MSS. deſideratur.

qui 2 imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, 3 ne ignorares, Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

2 Pro more exornanditum publicas, tum privatas bibliothecas ſcriptis, & imaginibus veterum, & optimorum authorum. 3 Poeta, volente (ut puto) ipſo per modeſtiam Stertinio, cum Aviti nomine inſigniret Stertinium, noluit tamen hoc latere Turanium.

De templo Flaviæ gentis. II.

1 D*Um Janus hiemes*, 2 *Domitianus autumnos*,
3 *Auguſtus annis commodabit æſtates:*
4 *Tum grande famuli nomen aſſeret Rheni*
Germanicarum magna lux calendarum:
5 *Tarpeja ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:*
6 *Dum voce ſupplex, dumque thure placabit*
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit 7 altum Flaviæ decus gentis,
8 *Cum ſole, & aſtris, cumque luce Romana.*
Invicta quidquid condidit manus, 9 *cœlum eſt.*

1 Quamdiu erunt hyemes, quarum medio menſi Janus dedit nomē. 2 Quandiu erit autumnus, cujus menſem Octobrem Domitianus à ſe appellari voluit Domitianum. 3 Quamdiu erunt æſtates, in quibus menſis Sextilis ab Auguſto denominatus eſt. 4 Dum magna, & prima dies Septemb. redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici ob Germanos Rheni fluv. accolas ſubactos. 5 Dum ſtabit capitolium Jovis à Tarpeja olim Sabinis proditum. 6 Dum matronæ Rom. thure, & precibus colent Juliam Titi filiam, quam perdite amatam, & ex conceptu abacto mortuam Domitianus conſecravit relatam in deam. 7 Templum Flaviæ gentis à Domitiano conditum. Suet. Dom. cap. 1. 5. & 17. noſter infra 4. & 35. 8 Quamdiu fulgebunt Sol, aſtra, & gloria Imperii Rom. locutio Ovidiana, *Cum ſole, & luna ſemper aratus erit.* eleg. 15. l. 1. Amorum. 9 Æternum, ut cœlum, ex ſcholæ Peripateticæ ſententia.

In Lupum. III.

1 P*Auper amicitiæ cum ſis, Lupe, non es amicæ;*
Et queritur de te mentula leſa nihil.
Illa 2 *ſiligineis pingueſcit adultera cunnis;*
Convivam paſcit nigra farina tuum.
3 *Incenſura nives dominæ Setina liquantur;*
Nos bibimus 4 *Corſi pulla* 5 *venena cadi.*
Empta tibi 6 *nox eſt fundis* 6 *non tota paternis;*
7 *Haud ſua deſertus rura ſodalis arat.*

1 Vide Juven. Saty. 7. ℣. 73. ab eadem mente, & ingenio. 2 Vide ep. 69. l. 14. 3 Amicæ tuæ colantur vina optima è Setia, quæ calore ſuo nives, quibus diluuntur, incendant. ep. 67. l. 5. n. 2. 4 Vilioris notæ vini è Corſica, cujus mella, thyma, & cęlum gravia. legitur & *torti*; quod exponunt, *Supremum torculari expreſſi.* 5 Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *toxica* ep. 12. l. 1. & ep. 92. l. 6. 6 Pars noctis. 7 Conducta.

Splendet

Splendet 9 Erythræis pellucida mœcha lapillis:
Ducitur 9 addictus te futuente cliens.
Octo 10 Syris ſuffulta datur lectica puellæ:
Nudum 11 ſandapilæ pondus amicus erit:
I 12 nunc, & miſeros Cybele præcide cinædos:
Hæc erat, hæc cultris mentula digna tuis.

8 Ep. 38. l. 5. n. 5. 9 In carcerem, vel ædes creditoris, cui à Prætore addicitur ære obrutus. 10 Servis è Syria octophorum geſtantibus. 11 Ep. 81. l. 2. 12 Caſtra miſeros cinædos, ut tibi ſint ſacerdotes. *Ironice:* imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini poſthabet.

❡ Ad Domitianum. IV.

QUantum jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,
1 Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
2 Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque dei vendere, quidquid habent:
3 Conturbabit 4 Atlas, 5 & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua pater ipſe deum.
Pro 6 Capitolinis quid enim tibi ſolvere templis,
Quid pro 7 Tarpejæ frondis honore poteſt?
8 Quid pro culminibus geminis matrona tonantis?
9 Pallada prætereo: 10 res agit illa tuas.
Quid loquar 11 Alciden, Phœbumq; pioſq; Laconas?
12 Addita quid 13 Latio Flavia templa polo?
Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt;
Nam tibi quod ſolvat, non habet arca Jovis.

1 Si tibi rependi velles, nec donares. 2 Etiamſi haſta poſitæ *ſale by outcry*, opes ſuas dii, deæque vendere vellint. 3 *VVil prove banquerupt.* cedet foro. 4 Qui cœlum humeris ſuſtinere fingitur. *vel*, cœlicolæ, quotquot ſuſtinet Atlas. 5 Nec ipſe Jupit. ſi velit tecum decidere, *compound and take order vvith thee.* poterit ſolvere unciam de aſſe. *ſive groates in the pond.* O miſerum decoctorem Jovem! 6 Capitolium incendio abſumptum reſtituiſti, & novam ædem in Capitolio excitaviſti Jovi cuſtodi. Dom. Sueton. c. 5. 7 Coronæ quernæ, ut & laureæ Capitolinæ. vide ep. 1. n. 8. & ep. 54. nu. 1. l. 4. 8 Quid pro geminis delubris tibi ſolvere poteſt Juno? 9 Cui Chalciœcę templum erexiſti. Caſſiod. l. 6. c. 11. cui ſtatuam in cubiculo conſecraſti, & quinquatria. 10 Illa à te ſtat; res tuas, rationes, & conſilia diſponit; tibi familiare numen eſt, imo mater. ubi enim Domitianus audiviſſet ex libr. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit, quam ſe eſſe filium perpetuæ virginis Dianæ. 11 Herculi templum in via Appia poſitum, & ſtatuam. ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Caſtori, & Polluci filiis Ledæ Lacenæ.
12 Templum Flaviæ gentis, quod cœlum vertice tangit.
13 De quo ſupra ep. 2. & infra ep. 35. & l. 10. ep. 51.

In Æſchylum. V.

1 Nummis aureis. Æreolis legend. putat I. Rutgerſius, quum vulgari ſcorto nimium ſit illud. 2 Ep.52.l.2.& ep.35. infra. 3 Ore morigeratur. ep.95.l.3.n.2.

1 *Aureolis futui cum poſcit Galla duobus,*
Et 2 *plus quam futui, ſi totidem addideris:*
Aureolos à te cur accipit, Æſchyle, denos?
Non fellat tanti Galla. quid ergo? 3 *tacet.*

In Paullam. VI.

1 Diviti. 2 Infamem.

Nubere vis 1 *Priſco, non miror, Paulla: ſapiſti.*
Ducere 2 *te non vult Priſcus: & ille ſapit.*

Ad Domitianum. VII.

1 Germanice. l.5.ep.2.nu.4. 2 Ep.4.l.6.nu.7. 3 Poſtquam caſtrari mares edicto prohibuiſti. vide ep.2.l.6.nu.3. & infra ep.9. 4 Vide ep.67.l.6. 5 Nec à paupercula matre leno conducit, vel emit puerum proſtituendum. infra ep.9. 6 Vide ep.2.l.6.

Tibi ſumme 1 *Rheni domitor, & parens orbis,*
2 *Pudice princeps, gratias agunt urbes;*
3 *Populos habebunt:* 4 *parere jam ſcelus non eſt.*
Non puer avari ſectus arte mangonis
Virilitatis damna meret ereptæ:
5 *Nec quam ſuperbus computet ſtipem leno,*
Dat proſtituto miſera mater infanti.
6 *Qui nec cubili fuerat ante te quondam*
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VIII.

1 Volui te ex Africa reverſum ſalutare: ſed non admittebar. 2 Si non vis ſalvere, & vivere, abi in malam rem, & morere. vide epig. 17. lib.5.

1 *Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,*
Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque reverſo.
Jam ſatis eſt 2 *non vis, Afer, avere: vale.*

Ad Domitianum. IX.

1 Supra ep.7. num.5.

Tanquam parva foret ſexus injuria noſtri,
Fœdandos populo proſtituiſſe mares:
1 *Jam cunæ lenonis erant, ut ab ubere raptus*
Sordida vagitu poſceret æra puer.

2 *Immatura dabant infandas corpora pœnas.*
3 Non tulit Auſonius talia monſtra pater:
Idem qui teneris nuper 4 ſuccurrit ephebis,
Ne faceret ſteriles ſævus libido viros.
Dilexere prius pueri, juveneſque, ſeneſque:
At nunc infantes te quoque, Cæſar, amant.

2 Infantiū. 3 Edicto prohibuit Domitianus pueros intra ſeptimum annum proſtitui, & Scatiniam revocavit. Suet. Domit. c.8. 4 Ne caſtrarentur. ſupra ep.7.n.3. & l.6.ep.2.n.3.

Ad Bithynicum. X.

NIl 1 tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli;
2 Annua legavit millia ſena tibi.

1 Quem heredipetam notarat. 2 Tibi jam manent 6000. HS. quæ Fabio vivo conferre annua ſolebas, ut heres ſcriberetis.

In Cantharum. XI.

COEnes, Canthare, cum foris libenter;
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

Paraſitus inſtruatur neceſſe eſt octava arte ingenua, hoc eſt, Adulatoria. guloſus cœnipeta loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. epig.53.lib.2.

¶ De Earino * Domitiani. XII.

1 *NOmen cum violis, roſiſque natum,*
Quo 2 pars optima nuncupatur anni;
3 Hyblam quod ſapit, 4 Atticoſque flores,
Quod 5 nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet 6 Cybeles puer vocari,
Et 7 qui pocula temperat Tonanti:
Quod ſi 8 Parrhaſia ſones in aula;
9 Reſpondent Veneres, Cupidineſque.
Nomen nobile, molle, delicatum,
Verſu dicere non rudi volebam.

* Puero Domitiani. 1 'Εαρινὸς ab ἔαρ ver, quod floribus abundat. 2 Ver. 3 Mel ex Hybla Siciliæ monte. 4 Apibus depaſtos in Hymetto mōte Atticæ. 5 Epig. 55. l.6.nu.2. 6 Atys. 7 Ganymedes, Jovis pocillator. 8 Palatina. ep.54.l.7.n.3. 9 Omnis gratia, venuſtas, elegancia, & ſuavitas reſpondent. 10 Verſu eleganti, tereti, & rotundo.

Sed 11 *tu ſyllaba contumax repugnas.*
12 *Dicunt Earinon tamen poetæ,*
13 *Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,*
Et quos ἆρες ἄρες decet ſonare:
14 *Nobis non licet eſſe tam diſertis,*
Qui muſas colimus ſeveriores.

11 Prima brevis cum reliquis paribus officit, quo minus verſu eleganti dicatur. Hinc *Equotutium* Horatius, *Sigillariæ* Lucilius circumlocuti ſunt, ſeu potius conjicienda dedere. *Quæ verſu hexametro non plane dicere poſſis.* 12 'Επ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν Homer. Il. β. 13 Hom. Il. ε. ἆρες ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιβλῆτα. ubi prima in Αρες communiter uſurpatur, ſed variato accentu. Hinc & Lucilius Inſit, ΑΡΕΣ ΑΡΕΣ, *Græci ut faciunt.* 14 Nobis Latinis poetis non permittitur eadem Licentia.

De eodem. XIII.

SI *daret autumnus mihi nomen,* 1 ὀπωρεινὸς *eſſē:*
Horrida ſi brumæ ſidera, 2 χειμέρινος
Dictus ab æſtivo 3 θέρινος 4 *tibi menſe vocarer,*
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

1 Ideſt, Autumnalis. 2 Ideſt, Hibernus. 3 Ideſt, Æſtivus.
4 Ita Edit. princeps Calderini. Vulg. *mihi.* 5 'Εαρινὸς, ideſt vernus.

¶ De eodem. XIV.

NOmen *habes* 1 *teneri quod tempora nuncupat* 1 *anni,*
Cum 2 *breve Cecropiæ ver populantur apes.*
Nomen Acidalia meruit quod 3 *arundine pingi,*
Quod 4 *Cytherea ſua ſcribere gaudet acu.*
Nomen, 5 *Erythræis quod litera facta lapillis,*
6 *Gemma quod Heliadum pollice trita notet,*
Quod 7 *penna ſcribente grues ad ſidera tollant;*
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe 8 *domo.*

1 Veris. 2 Flores vernos, veris honores in Hymetto. 3 Cnidio calamo? an columbæ penna, quæ Veneris avis? an penna Cupidinis Veneris filii? vide ep. 13. l. 6. n. 6. 4 Qua venus præſes veris pingit varios flores. 5 Ep. 38. l. 5. n. 5. 6 Succinum, electrum. vide ep. 25. l. 4. n. 2. & ep. 38. l. 5. n. 13. 7 Volando exprimentes literam Y, cui reſpondet Latina V, quæ *veris* prima eſt. Alii legunt, *ſtridente penna.* q. d. adventu ſuo veris adventum nuncient. Alii ad literam Δ, quam ex volatu illarum avium obſervatam inveniſſe dicitur Palamedes, referunt. 8 In qua vernare omnia, & floreſe decet.

¶ In amicum cœnipetam. XV.

HUnc, *quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum,*
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?

Errat, inquit, Seneca, qui amicum in atrio quærit, in convivio probat.

Aprum amat, & mullos, & ſumen, & oſtrea, non te,
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus erit.

De Chloe. XVI.

I*Nſcripſit tumulo ſeptem* 1 *celebrata virorum*
2 *Se feciſſe Chloe:* 3 *quid pote ſimplicius?*

1 Alii *ſcelerata.* 2 Inſcripſit tumulo, CHLOE FECIT, ſcilicet tumulum, vel monumentum ſeptem maritis. 3 Fatetur ſe feciſſe. intimat Poeta, inſidias ſtruxiſſe, aut vim vitæ maritorum ſuorum intuliſſe.

De coma Earini. XVII.

1 C*Onſilium formæ ſpeculum,* 2 *dulceſq; capillos*
3 *Pergameo poſuit dona ſacrata deo.*
4 *Ille puer tota domino gratiſſimus aula,*
Nomine qui ſignat tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere tellus,
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

1 Quod conſulere ſolebat de forma ſua. 2 Vide Papinii Sylv. l.3. de coma Earini, & præfationem ejuſdem libri ad Pollionem. 3 Æſculapio, cui nobile fanum Pergami, patrio ſuo Deo. vide ep.32.l.1.n.2. 4 Earinus, de quo præcedentibus ep.

De eadem ad Æſculapium. XVIII.

1 L*Atonæ venerande nepos,* 2 *qui mitibus herbis*
Parcarum exoras penſa, breveſque colos:
Hos tibi laudatos 3 *domino ſua vota capillos*
Ille 4 *tuus* 5 *Latia miſit ab* 5 *urbe puer.*
Addidit & 6 *nitidum ſacratis crinibus* 6 *orbem,*
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus ſerva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quam breviore, coma.

1 Æſculapi fili Appollinis, cui mater Latona, medicinæ inventor. 2 Propter Hippolytū vitæ ab Æſculapio reſtitutum. 3 Janus Gulielmus ex Jacobi Hutteri lib. MS. reſtituit *dominorata vota*. tonſura enim voti non raro ſymbolum. ep. 32.l.1.n.2. & Junius de coma, & quæ ad Juv. Sat.12.V.81. 4 Pergami natus. ep. præc.n.3. 5 Roma. 6 Speculum. *epig. ſuperiore.*

Ad Cæſarem Domitianum. XIX.

E*St mihi, ſitque precor* 1 *longum te præſide, Cæſar,*
2 *Rus minimum: parvi ſunt & in urbe Lares.*
Sed de valle 3 *brevi, quas det ſitientibus hortis,*
Curva 4 *laboratas* 5 *antlia tollit aquas.*

1 Te diu præſide. 2 De quo ep.61.l.8. & infra ep. 59. 3 Sed de valle ſubjecta, aqua horto irrigando hauritur. 4 Labore multo petitas. 5 Hauſtrum, machina ad hauriendum. ab ἀντλέω.

Sicca domus queritur nullo ſe rore foveri,
Cum mihi vicino 6 Martia fonte ſonet.
7 Quam dederis noſtris, Auguſte, Penatibus undam,
8 Caſtalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

6 Epig. 42. l. 6. 7 E qua Martia ſi mihi permiſeris, ò Domitiane, diducere venulam aquæ in ædium mearum uſum. 8 Æque grata erit, atque aqua è fonte Muſarum, aut ab ipſo Jove.

In Sabellum. XX.

LAudas balnea verſibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Poeta cœnipeta, cui venter artis magiſter.

Ad Domitianum. XXI.

1 *HÆc quæ tota 2 patet, tegiturque & marmore, & auro,*
Infantis domini conſcia terra fuit.
Felix 3 quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus!
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
4 Curetes texere Jovem crepitantibus armis,
5 Semiviri poterant qualia ferre 5 Phryges.
6 At te protexit Superum pater, & tibi, Cæſar,
Pro 7 jaculo & parma, fulmen & 8 Ægis erat.

1 Area hęc, in qua ſteterat domus Domitiani natalis, jam vero Flaviæ gentis templũ marmore, & auro magnifice extructum eſt. 2 Extenditur. vel ubi templum publicum, & omnibus patens. 3 Quæ ſuſcepit Domitianum, ut Rhodos Neptunum, ut Creta Jovem. *Vel*, quæ non minus præſtitit orbi, ſuſcepto Domitiano; quam Rhodos, & Creta cœlo, Jove ſuſcepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. epi. 1. l. 4. n. 3. 4 Qui Jovem Saturno ſubductum cymbala pulſantes, vel ἐνόπλιον ſaltantes educandum in Cretam deportarunt. 5 Evirati Corybantes, ſacerdotes Cybeles. 6 Videntur hęc confuſe intelligi de Jove cuſtode, cui templum condidit Domitianus eo loco, quo delituiſſet bello Vitelliano. 7 Enſe, & ſcuto, quæ Corybantum arma ſunt. 8 Ep. 1, l. 7. n. 1.

Ad Auctum. XXII.

ARtemidorus habet puerum; ſed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex iſtis melius rem geſſerit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Ludit in Paronomaſia verſus ultimi; & Antitheta nominum ſignificatione. cum Artemidorus, cui à Minerva dea caſta nomen, amet, Calliodorus, cui à formæ dono nomen, aret.

¶ Ad Paſtorem. XXIII.

CRedis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat:
1 *Ut Setina meos conſumat gleba ligones,*
2 *Et ſonet innumera compede Tuſcus ager;*
Ut 3 *Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,*
Et crepet in noſtris 4 *aurea lamna toris:*
Nec labris niſi magna meis 5 *cryſtalla terantur.*
Et 6 *faciant nigras noſtra Falerna nives:*
7 *Ut Canuſinatus noſtro Syrus* 8 *aſſere ſudet,*
Et mea ſit culto ſella cliente 9 *frequens:*
10 *Æſtuet ut noſtro* 11 *madidus conviva miniſtro,*
Quem permutatum nec Ganymede * *velim:*
Ut lutulenta linat Tyrias 12 *mihi mula lacernas,*
Et 13 *Maſſyleum virga gubernet equum.*
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? 14 *ut donem, Paſtor, &* 15 *ædificem.*

1 Ut colam vineas in Setia, ubi vites nobiles. 2 Et innumeri ſervi in ergaſtula Thuſca mittantur, opus in cōpedibus facturi. epi. 29. l. 3. n. 1. 3 Ep. 42. l. 2. n. 9. 4 Ep. 33. l. 8. nu. 7. 5 Vaſa cryſtallina, quæ Romanis in luxu. 6 Dum nives, quibus diluitur vinum Fal. nigreſcunt à vino. epig. 65. l. 5. 7 Ut ſervi mei è Syria (*Synecdochicè*) veſtiti nobili, & rufa lana è Canuſio geſtent lecticam meam. 8 Amitæ lecticæ prominente. 9 Stipata. 10 Amore. infra epig. 26. 11 Vino. * Al. *Velis*, Al. *Velit*. 12 Purpurato, mulis vecto. 13 Maſſyli, ſeu Numidæ virga regunt equos, non frænis, unde Virgilio, & Auſonio *infræni* dicti. *ſonipes ignarus habenæ*. *Virga regit*. Claud. bell. Gildon. 14 Honeſte, & --- 15 --- Magnifice.

Ad Carum. XXIV.

1 *O Cui virgineo flaveſcere contigit auro,*
Dic ubi Palladium ſit tibi, Care, decus?
2 *Adſpicis en domini fulgentes marmore vultus,*
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
3 *Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,*
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

1 Quid factum eſt, ò Care, de corona illa aurea in ſimilitudinem foliorum olivæ Palladiæ expreſſa (ep. 33. l. 8. n. 3.) tibi victori in quinquatriis Minervæ virginis à Domitiano donatæ? ep. 54. l. 4. n. 1. 2 *Reſpondet Carus*. Illa coronavi ſtatuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo. 3 Querna ſane, *refert Martialis*, qua coronari ſolet Imperat. habet, quod oleaginæ huic invideat hunc honorem.

Ad eundem. XXV.

1 *QUis Pallatinos imitatus imagine vultus*
2 *Phidiacum Latio marmore vicit ebur?*

1 Quis tibi (ò Care) tam affabre effinxit ſtatuam hanc Imperatoris? 2 Epig. 13. l. 6. num. 1.

3 *Hæc*

3 Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille deus, cum ſine nube tonat.
4 Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
5 Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

3 Talis [illegible]gitur Jovis facies, ſed placidi, ſed ſereni. Ita Theſeus de Plutone apud Senecam in Herc. Fur. ℣.723. *Vultus eſt illi Jovis, ſed Fulminantis.* 4 Ep. præc. n.1. 5 Certe tam artificioſe efficta ſtatua non eſt tibi, niſi à Pallade. ep.13.l.6.n.1.

In Afrum. XXVI.

1 DAntem vina tuum quoties aſpeximus Hylū,
2 Lumine nos Afer, turbidiore notas.
Quod, rogo, quod ſcelus eſt mollem ſpectare miniſtrum?
3 Adſpicimus Solem, ſidera, templa, deos.
Avertam vultus, tamquam mihi pocula 4 Gorgon
Porrigat, atque oculos, oraque noſtra tegam?
Trux erat Alcides: ſed 5 Hylam ſpectare licebat,
6 Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros ſpectet conviva miniſtros:
7 Phineas invites, Afer, & Oedipodas.

1 Miniſtrātem convivis pocula puerum tuum. 2 Vultu ſubirato, & torvo. vide ep.98. l.10. 3 Cum liceat adſpicere res tuo miniſtro multo pulchriores, ſolem ſcilicet, ſidera, &c. 4 Meduſa, quæ viſu homines in ſaxa convertebat. 5 Epig.49.lib.5.nu.4. 6 Epi.73.l.7. 7 Invites cæcos, quales erant Phineus, & Oedipus. fabulæ notæ. *Phineas* hic eſt Accuſativus pluralis à Phineus, eos.

❡ De Nerva. XXVII.

1 AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ;
2 Pallida donabit glaucia, Coſme, tibi.
3 Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
4 Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
5 Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quod conſcia vatis
Judicium metuat noſtra 6 Thalia tuum.
7 Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cum tibi luſit opus.

1 Vide ejuſdem ingenii ep.41. l.7. 2 Non minus inepte facit, quam qui Coſmo ſeplaſiario, atque myropolæ optimo mittit vilem pallentis Meminthes, ſeu papaveris corniculati ſuccum, qui glaucion vocatur. 3 Pæſtum Lucaniæ opp. floribus abundat, etiam bis in anno. ep.38.l.5.n.11. 4 Ipſis apibus. *vel*, iis, qui habent apes Hyblæas, mittit amari ſaporis mella Corſica. 5 Neque enim appoſitis in lautiſſimo convivio delicatis piſcibus faſtidimus viles olivas. 6 Ep.8.l.4.n.12. & ep.16.l.7.n.3. 7 Ep.70.l.8.n.1.

In Chreſtum. XXVIII.

CUm depilatos, Chreſte, coleos portes,
Et vulturino mentulam parem collo,
Et 1 *proſtitutis levius caput culis,*
Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
2 *Purgentque crebræ cana labra volſellæ:*
3 *Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,*
Et quidquid uſquam legimus piloſorum,
Loqueris, ſonaſque grandibus minax verbis;
4 *Et cum theatris, ſeculoque rixaris.*
Occurrit aliquis inter iſta ſi draucus,
5 *Jam pædagogo liberatus, & cujus*
6 *Refibulavit turgidum* 7 *faber penem:*
Nutu vocatum ducis, & 8 *pudet fari,*
Catoniana, Chreſte, quod 9 *facis lingua.*

1 Cinædorum. 2 Ep. 29. l. 2. n. 7. Alii *Pingantque*. 3 Et habes uſque in ore veterum incultam gravitatem, & continentiam. ſic ep. 25. l. 1. 4 Et exclamas, *O tēpora! O mores!* indignatus theatra, & ſecula hæc quaſi ludicra, & laſciva nimis. 5 Qui ex ephebis exceſſerit. 6 Fibulam ſolvit, & ſuſtulit, ep. 81. l. 7. n. 1. 7 Erat enim Fibula ex ære, dict. epig. 81. l. 7. 8 Jubet me pudor tacere, quid agat lingua tua, qua te profiteris tertium moribus Catonem. 9 Epig. 72. lib. 2.

❡ Epitaphium Latini. XXIX.

1 *DUlce decus ſcenæ: ludorum fama,* 2 *Latinus,*
Ille ego ſum, plauſus, deliciæque tuæ:
Qui 3 *ſpectatorem potui feciſſe* 3 *Catonem,*
4 *Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.*
Sed 5 *nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,*
Et 6 *ſola tantum ſcenicus arte feror:*
*Nec poteram gratus * domino ſine moribus eſſe:*
*Interius mentes inſpicit ille * deus.*
Vos me laurigeri 7 *paraſitum dicite Phœbi,*
*Roma ſui famulum dum ſciat eſſe * Jovis.*

1 *Ego ſum dulce decus, &c.* ex perſona Latini ſepulti, quod fit in Epitaphiis. 2 Celebris mimus, Domitiano charus. 3 Ep. 3. l. 1. intrantem, ut exeat tantum. 4 In riſum ſolvere graviſſimos illos, & continentiſſimos viros Curium, & Fabricium. 5 Non contraxit ſibi laſciviam, & improbitatem in theatris exprimi ſolitas. 6 Non animo, non moribus. * Domitian. 7 Mimi, & hiſtriones, qui poetarum carmina recitabant, appellabantur paraſiti Apollinis.

❡ Epitaphium Philęnis. XXX.

1 *SEcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,*
2 *Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?*

1 Tria ſecul. 300. annos, ut quidam volunt, ut alii 90. cum γενεά pariendi, ac generandi perfectius ſpacium annorum 30. periodum conficiat. Cæl. Rhod. l. 19. c. 22. 2 Quaſi immatura. *Ironice.*

3 *Euboicæ nondum numerabas* 4 *longa Sibyllæ*
Tempora : 5 *major erat menſibus illa tribus.*
Heu 6 *quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ*
Vincebant, *nec* 8 *quæ turba Serapin amat* ;
Nec matutini 9 *cirrata caterva magiſtri*,
Nec quæ 10 *Strymonio de grege ripa ſonat.*
11 *Quę nunc* 12 *Theſſalico Lunam deducere rhombo*,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros ?
13 *Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena*,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes .

3 Cumanę. 4 Ætaté M. annorũ ex voto ſuo, ut tot annos viveret, quot manu complecteretur arenæ corpora, &c. Ovid.Meta. lib. 14.

5 Fingit Hyperbolice poeta defuiſſe Philænidi 3. tantum menſes de ætate Sibyllæ. Scriv. conceptum hariolatur *meſſibus*. 9 Quam vocalis, & Stentorea! 7 Servi in cataſtis, ideſt, pegmatis ligneis venales expoſiti. ep.29.l.6.n.4. 8 Iſidis ſacerdotes invento Oſiri. Juv.Sat.8.V.28. vel impura turba, quæ in Serapidis ſacris ſolennibus ad Canopum per foſſam ex Alexandria deſcendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. l.17. 9 Pueri cirrati in ſcholis. Perſ. Sat.1.V.29. 10 Gruibus, imminente tempeſtate, vel hyeme, magno cum clangore è Thracia, cujus Strymon eſt fluv. advolantibus. 11 Quæ jam ſaga poſt mortem Philænidis turbine, vertigine magica, ſeu girgillo, cui involvebant filum, quo lunam torqueri credebant, deducere? ideſt, quæ jam maga excantabit lunam? de qua re, & opinione vide, quæ nos ad Senecæ Hippolyt.V. 420. 12 Theſſalia olim incantationibus, & veneficiis famoſa. 13 Vide epig.89.l.1.nu.4. cujus precationis formulam invertit Poeta verſu ſeq. ſic Ammianus, Εἴη σοι κατὰ γῆς, &c. Anthol.

¶ In pietatem Nigrinæ. XXXI.

* CAppadocum *ſævis Antiſtius occidit oris*
1 *Ruſticus. ô triſti crimine terra nocens!*
2 *Rettulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti*,
Et queſta eſt longas 3 *non ſatis eſſe vias;*
Cumque daret ſanctam tumulis, 4 *quibus invidet, urnam,*
Viſa ſibi eſt rapto 5 *bis viduata viro.*

1 Ep.85.l.6.n.3. 2 Ex Armenię Cappadocia Romam. De more oſſa defunctorum componendi, vide, quæ nos ad V. 797. Troad. Senecæ. 3 Quo diutius amplecteretur conjugis ſibi cari reliquias. 4 Erepturis illi, & ſervaturis oſſa mariti. 5 Olim cum moreretur vir, & jam denuo cum oſſa tumulo mandaret.

De Velii voto. XXXII.

DUm comes 1 *Arctois hæreret Cæſaris armis*
2 *Velius, hanc* 3 *Marti pro duce vovit* 4 *avem.*
* *Luna quater binos non tota peregerat orbes*,
Debita poſcebat jam ſibi vota deus.
5 *Ipſe ſuas anſer properavit lætus ad aras:*
Et cecidit ſanctis hoſtia parva focis.

1 Sarmaticis. ep. 5. l.7.nu.1. 2 Velius Criſpus, Suet. Dom. cap.3. 3 Ut ſervaret Domitianum. 4 Anſerem Rom. Imperii cuſtodem. ep. 74.l.13. * Octo menſium ſpacio peractum eſt bellum Sarm. 5 Non reluctans, aut fugiens, quod piaculare fuiſſet.

6 *Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro*
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
7 *Quę litat argento pro te, non ſanguine, 8 Cęſar,*
Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

6 Diis argentum non raro litarunt. Suſpenſa ita que videtur ad Martis ſtatuam argentea anſeris effigies, nummos octo roſtro porrigens, quæ menſes octo denotarent belli Sarmat. 7 Rediiſſe argenteam, immo auream ſub Domitiano ætatem palpat Poeta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, ſed auro redemit à barbaris, ut patet ex Theodoſii fragmento. 8 Ita MSS. Bodle. & Scriv. non ut vulg. *cæſa*.

Qualem velit amicam. XXXIII.

HAnc volo, quę facilis, quę 1 palliolata vagatur:
Hanc volo, quę puero jam 2 dedit ante meo.
Hanc volo, quam redimit 3 totam denarius 4 alter:
Hanc volo, quæ pariter ſufficit una tribus.
Poſcentem nummos, & grandia verba ſonantem
Poſſideat 5 craſſi mentula 5 Burdigali.

1 Non togata, non ſtolata, ſed ancillari habitu veſtita. 2 Epig. 49. lib. 2.

3 *Omnibus modis largam*. ut ep. 66. l. 12. quæ *Deglubit, fellat, molitur per utramque cavernam*: Auſon. ep. 70. vide l. 2. ep. 52. 4 Duo denarii. 5 Divitis, fatui, inſulſi.

Ad Flaccum. XXXIV.

AVdieris in quo, Flacce, balneo plauſum;
1 Morionis illic eſſe mentulam ſcito.

1 Bene vaſati. Alii leg. *Mutonis*. i. mutoniati. Al. *Methonis*. *Maronis*. Palatin.

De templo gentis Flaviæ. XXXV.

JVpiter 1 Idæi 2 riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flavia templa 3 poli:
Atque inter menſas largo jam nectare fuſus,
Pocula cum Marti traderet ipſe ſuo:
Reſpiciens Phœbum pariter, Phœbique ſororem,
Cum quibus Alcides, & pius 4 Arcas erat:
Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis,
5 Cernite, quam plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

1 Cretenſis ſepulchri. Jovis enim ſepulchrum in Gnoſo Cretæ oppido oſtenditur, ſi qua fide digni Cretes. ſed vide Callimachum. hymn. de Jove, & quæ doctiſſ. *Seldenus in titulis Honorum*. l. 1. c. 7. 2 Contempſit præ Flaviæ gentis templo, quod Veſpaſiano patri Domitianus condiderat ſupra. ep. 2. & 4.
3 Cœlo æmulum templum. ſed ſunt, qui *choli* legant, de quo vide ep. 71. l. 1. n. 8. 4 Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus.
5 Videte, quam nobile templum patri ſuo Domitianus ædificaverit, quod ſuperat illud monumentum à vobis mihi extructum. præſtitit fuiſſe me Cæſaris patrem, quàm veſtrum.

In

In Philomuſum, XXXVI.

Artibus his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris;
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis, quid in 1 Arſacia 2 Pacorus deliberet aula.
3 Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata 4 reſignas;
5 Victricem laurum, quam venit, ante vides.
6 Scis, quoties 7 Phario madeat 8 Jove 9 fuſca Syene;
10 Scis, quota de Libyco littore puppis eat:
11 Cujus Juleæ capiti naſcantur olivæ;
Deſtinet æthereus cui ſua ſerta pater.
12 Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;
Hac lege: ut narres nil, Philomuſe, novi.

Vide mihi Theophraſti characterẽ περὶ λογοποιΐας. 1 Parthica. Parthorum reges ab Arſace, deinde Arſaces dicti. ut Pontici Mithridates; Ægyptii Ptolemæi; Armenii Tigranes; Romani Imp. Cæſares, &c. 2 Parthorum rex. 3 Fingis te referre poſſe copiarum Germanicarum, & Sarmat. numerum. 4 Aperis, ac ſi tu noſſes ſecreta regum. acceptis, reſignatiſque literis ab illis. 5 A Sarmatis relatam. epig. 15. l. 8. n. 5. 6 Tu ſcis. quoties pluat in Ægypto. quod perraro. 7 Ægyptia, à Pharo inſula. infra ep. 41. n. 2. 8 Pluvia, imbre. Jupiter enim media aeris regio, ima Luna, ſumma Minerva, qui magni hinc Dii. 9 Cujus incolæ à Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti ſub Tropico Cancri directe locatur. *atque umbras nuſquam flectente Syene*. Lucan. 10 Lynceo, vel Strabone perſpicacior potes numerum referre navium Carthaginis portu ſolventium. Plin. l. 7. c. 21. 11 Tu noſti, quibus Cęſar coronas in quinquatriis ſit daturus. 12 Ego invito te, ſub lege ſilentii.

Colloquium Ganymedis & Jovis ſuper Earino, & aliis Domitiani, pueris. XXXVII.

Viderat 1 Auſonium poſito modo crine 1 miniſtrū
2 Phryx puer, 3 alterius gaudia nota Jovis;
Quod tuus, ecce, 4 ſuo Cæſar permiſit 4 ephebo,
Tu permitte tuo maxime rector, ait.
Jam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Jam tua me ridet Juno, vocatque virum.
Cui pater æthereus, puer ô dulciſſime, dixit:
* Non ego quod poſcis, res negat ipſa tibi.
Cæſar habet noſter ſimiles tibi mille miniſtros,
Tantaque ſidereos 5 vix capit aula mares.
At tibi ſi dederit vultus coma tonſa viriles,
Quis mihi, qui nectar miſceat, alter erit?

1 Earinum Imperatoris Rom. pocillatorẽ, coma depoſita. epig. 17. & 18. ſupr. 2 Ganymedes. --- 3 --- Jovis pocillator, vel Appoſitive cum *miniſtrum*, delicias Domitiani, qui Martiali alter Jupiter, niſi forte (quæ Poetæ impia eſt adulatio) Domitiano Jovem ſecundum velit. 4 Earino. * *Non nego*, legit I. Rutgerſius. 5 Tantus eorum numerus eſt.

In

In Gallam. XXXVIII.

Cum ſis ipſa domi, 1 mediaque ornere 1 Subura,
Fiant 2 abſentes & tibi, Galla, comæ:
3 Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
*4 Et * jaceas centum condita pyxidibus:*
5 Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi 6 prolatum eſt mane, ſupercilio.
Et te nulla movet cani reverentia cunni,
Quem potes inter avos jam numerare tuos.
7 Promittis ſexcenta tamen: ſed mentula ſurda eſt,
Et ſit 8 luſca licet, te tamen illa videt.

1 Medicaminibus, & fucis, quæ petuntur empta ex media ſubura, vico Rom. celebri. 2 Fictitiæ, accerſitæ, caliendra. 3 Et ex oſſe, vel ebore factitios dentes reponas noctu, ut veſtes ſericas reponere ſolent. 4 Et mundus ſuus, fuci medicamina, &c. recondantur innumeris pyxidibus. * al. *lateas*. 5 Adſcititium faciei nitorem ſingulis noctibus reponas, craſtino die novum ſumptura. 6 Ex pyxidibus depromptum. *Vel*, productum. ſupercilia enim fuligine ſibi producebant. Juv. Sat. 2. ℣. 93. 7 Ep. 23. l. 6. 8 Li. 2. ep. 33.

Ad Agathinum. XXXIX.

1 Summa licet velox, Agathine, 2 pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur, tenueſque reverſa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue ſedet.
3 Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant 4 celeres vela negata Noti:
Securos 5 pueri neglecta perambulat 6 artus,
Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

1 Agathinus hic ex numero Ventilatorum, ac Pilariorum erat, cujus artem, & agilitatem eam eſſe dicit poeta, ut illi opus ſit arte, ſi quando peccare, & errare velit. 2 Erroris, vel etiam vulneris ab haſta, gladio, ſeu clypeo, quæ iſti Ventilatores in altum jacta recipiebant. Lipſ. Saturn. 2. c. 19. 3 Nec ſcena ſparſionibus theatralibus è croco dulci vino miſto. *epig. 3. lib. ſpect. nu.* 10. facta lubrica, nec vento agitata vela, quæ theatro obtenduntur ad arcendum ſolem, & ventos, officiunt tibi, aut impediunt, quo minus artem præſtes. 4 Alii, *fortes*. 5 Agathin. 6 Al. *Armos*.

De natali Cæſoniæ. XL.

1 Prima 2 Palatino lux eſt hæc orta 2 tonanti,
Optaſſet Cybele qua peperiſſe Jovem.

1 IX. Kalend. Novembris natus eſt Domitianus, qui & Cæſoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum juſſe coluit. 2 Domitiano.

Hac & 3 ſancta mei genita eſt Cæſonia Ruſi:
5 Plus debet matri nulla puella ſuæ.
Lætatur 5 gemina votorum ſorte maritus,
5 Contigit hunc illi quod bis amare diem.

3 Al. *ſancta meo genita eſt Cæſonia Ruſo.* Vulg. Santonici.
4 Quod ab ea edita ſit natali cum Domitiano illi communi.
5 Quod unum, eundemque celebret natalem Cæſaris, & uxoris.

De Diodoro, & voto Philænis uxoris. XLI.

1 TArpejas Diodorus ad coronas
Romam cum peteret 2 Pharo relicta;
Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella ſimplex,
Quam caſtæ quoque diligunt 3 Sabinæ;
Diſperſa rate triſtibus procellis
Merſus fluctibus, obrutuſque ponto
Ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis, & piger maritus!
Hoc 4 à litore ſi puella votum
Feciſſet mea, protinus rediſſem.

1 In quinquatriis Minervæ, ep. 54. lib. 4. nu. 1.
2 Ægypto. Pharos Ægypti inſula erat ex adverſo Alexandriæ, hodie continenti cōtigua: *Faron.*
3 Sabinæ fœminæ ab omnibus authoribus audiunt caſtæ, ſimplices.
4 Al. *in litore.*

In Ponticum. XLII.

POntice quod nunquam futuis, ſed 1 pellice læva
Uteris, & Veneri ſervit amica manus:
Hoc nihil eſſe putas? ſcelus eſt, mihi crede, ſed ingens,
Quantum vix animo concipis ipſe tuo.
2 Nempe ſemel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars ſemel, ut geminos Ilia caſta daret.
Omnia perdiderat, ſi 3 maſturbatus uterque
Mandaſſet manibus gaudia 4 fœda ſuis.
Ipſam crede tibi naturam dicere rerum:
Iſtud, quod digitis, Pontice, perdis, homo eſt.

1 Diogeniana ueneris Venere, qui τὸν δ᾽ ὑμεναῖον ἤειδεν παλάμῃ, Λαΐδος οὐ χατέων. Agathius l. 7. Anthologiæ. quod idem refert Galenus l. 6. περὶ τῶν πεπονθότων τόπων. innuitque ipſe Diogenes Luciani, ἐν βίων πρᾶσει. 2 Ex uno congreſſu geniti ſunt trigemini illi Horatii, qui tres Curiatios ſingulari de re Rom. certamine commiſſos devicerunt: ex uno geniti Romulus, & Remus Romæ conditores. 3 Ut ïu. 4 Al. *ſæva.*

Ad

Ad Apollinem pro Stella. XLIII.

1 Campis dives Apollo ſic marinis,
Sic ſemper 2 ſenibus fruare 2 cycnis,
Doctæ ſic tibi ſerviant 3 ſorores,
4 Nec Delphis tua mentiatur ulli:
Sic 5 Pallatia te colant, amentque:
6 Bis ſenos cito te rogante faſces
Det Stellæ bonus, annuatque Cæſar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus 7 aureis juvencum.
Nata eſt hoſtia, Phœbe, quid moraris?

1 Martialis κατ' ἐξοχὴν *Campas marinas* vocat Delphinos Apollini ſacros: nam *Campas* veteres Latini omnia κητώδη, & ingentes piſces vocabant. Joſ. Scalig. in 1. Manil. & in conjectan. ad Varronem de LL. 2 Tibi conſecratis, in morte, quam præſciunt, canentibus. ep. 77. l. 13. 3 Muſæ. Domitius refert ad ſorores fatidicas Fortunæ Præneſtinæ, vel Dodonæas. vide, quæ ad Medeam Sen. V. 349. 4 Et vera det reſponſa ſacerdos tua Pythia, Phœbas Delphica, Delphis, Idos. 5 Cæſares in Palatio. 6 Ut conſulatum Stellæ meo deferat Cæſar. 7 De more exornandi majores victimas, inaurando iis cornua.

De* ſtatua Herculis. XLIV.

Hic, qui 1 dura ſedens porrecto ſaxa leone
Mitigat exiguo 2 magnus in ære deus,
3 Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
4 Cujus læva calet robore, dextra mero:
5 Non eſt fama recens, nec noſtri gloria 6 cœli:
Nobile Lyſippi munus, opuſque vides.
7 Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
8 Qui cito perdomito victor in orbe jacet.

* Ut publice in cōviviis excipiebantur Deorū ſimulachra pulvinaribus: ita & privatim in menſa collocabātur ſtatuæ. Inter cæteras imagines, quas Nonius Vindex in cœna oſtenderat, erat Hercules epitrapezius. cujus ſigni artificium ad verbum cum noſtro Statius Papinius quarto Sylvarum exprimit, admiratur, laudat. Scriverius concipit lemma: *De Herculis ſigillo apud Vindicem.* MS. Bodlejanus, *De Lyſippo ſculptore.* 1 Saxo inſidens mitigat duritiem ejus inſtrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura, & lecto erat. Senec. Herc. Fu. V. 1150. 2 Imago magni dei Herc. ære expreſſa. 3 Suſpicit cœlum, quod Atlantis loco humeris quondam ſuſtinuit. 4 Siniſtra clavam, dextra poculum gerens. 5 Archetypum eſt, & veteris famæ opus, à Lyſippo ſcilicet optimo ſtatuario effictum, alii leg. *Non eſt forma recens.* 6 Inſtrumenti, ſtyli ſculptorii. 7 Alexander natus in Pella Macedoniæ urbe primus habuit hunc Herculem cum ſcypho, à Lyſippo. 8 Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui & ipſe juvenis extinctus eſt.

9 *Hunc*

9 *Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:*
10 Juſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
11 Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
12 Utque fuit quondã placidi conviva Molorchi;
Sic voluit docti Vindicis eſſe deus.

9 Poſſeſſam hanc ſtatuã Annibali Papinius canit: noſter juratam: Poetice magis, quam hiſtorice. Annibal novem annorum puer juravit ſe, cum primum, & quandiu poſſet, Romanos bello perſecuturum. 10 Hoc ſignum & Sylla poſſedit; cujus juſſu dictaturam poſuiſſe Syllam fingit Poeta. 11. Epitrapezius tandem iſte Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum poteſtatem, quam in vivis ubique vindicarat, nunc privatas Vindicis ædes colit. 12 Ep.54.l.4.n.19.

De eadem ſtatua. XLV.

1 *ALcidem modo Vindicis rogabam,*
Eſſet cujus opus, laborque felix.
Riſit (nam ſolet hoc) levique nutu,
Græce numquid ait poeta, neſcis?
2 Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego, 3 Phidiæ putavi.

1 Herculis imaginem, de qua epig. præc. Lipſ. l.1.quæſt.epiſt.5. legit. *Alcides*. 2 Baſis ſtatuæ inſcriptum habet nomen artificis. 3 Itane, *inquit Poeta*, hoccine eſt opus Lyſippi, qui finxit Alexandrum? credideram ego fuiſſe Phidiæ potius, qui finxit Jovem.

❡ Ad Marcellinum. XLVI.

1 *MIles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,*
Et Getici tuleris 2 ſidera pigra poli,
Ecce 3 Promethea rupes, & fabula montis
Quam prope ſunt oculis nunc adeunda tuis:
Videris immenſis cum 4 conclamata querelis
Saxa ſenis, dices: durior 6 ille fuit.
Et licet hoc addas, 7 potuit qui talia ferre,
Hamanum merito finxerat ille genus.

1 Quando, vel poſtquam tuleris diu cœlum illud Boreale, libeat etiam Caucaſum inviſere, &c. Vide ep. 25.l.6.n.2. & ep.11.l.4.n.3. 2 Urſas tarde moventes, quia polo vicinas. 3 Caucaſus Scythiæ mons, cui alligatus fingitur Prometheus præbere aliti jecur in pœnas renaſcens, propter ſubductum Jovi ignem, &c. ep.7.lib.ſpect. 4 Clamoribus Promethei cœlum, & terram conteſtantis conſcia ſe pati indigna. Æſchyl. Prometh. 5 Qui talia perpeſſus eſt. 6 Al. *Ipſe*. 7 Prometheus duris cautibus affixus, ipſe ſaxis durior dura perpeſſus, documenta dat duram eſſe hominis progeniem ab illo authore, atque in ærumnas, & pœnas natam.

In Gellium. XLVII.

GEllius 1 ædificat ſemper: modo limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque ſeras,
Nunc has, nunc illas 2 mutat, reficitque feneſtras.
Dum 3 tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere poſſit amico
Unum illud verbum Gellius, ædifico.

1 Minutula neſcio quæ ſemper reficit, ut ædificandi prætextu illiberalem tegat animum, nè quid in amicos eroget. 2 Al. *reficit, mutatque*. 3 Al. *tantum*.

In Pannicum. XLVIII.

1 *DEmocritos, Zenonas, inexplicitoſq; Platonas,*
Quidquid & hirſutis ſqualet imaginibus,
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & hæres;
Præpendit mento nec tibi barba minor.
Sed quod & 2 hircoſis ſerum eſt, & turpe piloſis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu qui ſectarum cauſſas, & 3 pondera noſti,
Dic mihi, 4 percidi, Pannice, dogma quod eſt?

1 Crepas uſque Stoicos, & Academicos reconditioris ſcientiæ Philoſophos, quorum imagines viſuntur hirſutæ, & incultæ, ipſe hiſpidus, & barba promiſſa gravis: ſed, &c. De hujuſmodi hypocritis vide epig. 28. ſupra, & ep. 25. l. 1. & Juv. Sat. 2. 2 Quibus valle ſub alarum graveolentia. *fertur Valle ſub alarum trux habitare caper.* Catull. 3 Argumenta, rationes. 4 Ep. 72. lib. 2.

In Gallicum. XLIX.

HEredem cum me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares ſacra, caputque tuum,
Credidimus (1 quis enim damnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis:
Inter quæ rari 2 Laurentem ponderis aprum
Miſimus, 3 Ætola de Calydone putes.
*At tu continuo populumque, patreſque * vocaſti:*
4 Ructat adhuc aprum 5 callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva 6 nec ultimus heſi
Sed nec 7 coſta data eſt, 7 caudave miſſa mihi.
De 8 quadrante tuo quid ſperem Gallice? nulla
De noſtro nobis 9 uncia venit apro.

1 Quis enim non libenter credat, quod optat, & fieri vult? 2 Laurente ſaltu captum. 3 Ep. 15. li. ſpect. n. 1. & epig. 26. l. 7. nu. 3. * Invitaſti. 4 Præ ingluvie, ut quæ avide apro veſceretur. 5 An propter Gallicum, & alios divites, qui heredipetas falſa ſpe lactatos fallebant? an propter cœnipetas Romanos palato ſapientes? Al. leg. *pallida*. i.e. luxu, & gula alba? 6 Nec ima ſede admiſſus, immo præteritus, non vocatus. 7 Apri. 8 Quarta hereditatis tuæ parte, tribus unciis. 9 Particula, & reſpicit *hereditatis aſſem*, & quem dixerat *quadrantem*.

De Toga à Parthenio ſibi donata. L.

1 Epig. 28. l. 8. 2 Epig. 6. l. 5. & ep. 1. l. 11. & epig. 11. l. 12. 3 Honoratius munere principis, non cenſu. 4 Parthenii. tunc

1 HÆc eſt illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector, amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile 2 vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus 3 eques:
Dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dumque erat 4 auctoris nomine digna ſui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda 5 tribuli,
Quam poſſis 6 niveam dicere jure tuo.
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga 7 jam non eſt Partheniana: mea eſt.

quidem toga παρθένος, virgo: nunc anus, & vetula. 5 Algenti, & horrenti frigore pauperi, tributim, & capite cenſo, uni è turba ſine nomine. 6 Epig. 34. l. 4. 7 Degenerat ab authoris Parth. benignitate, & meæ convenit paupertati.

In Gaurum. LI.

1 Tibi videris. 2 Ego quidem parva facio carmina, ſed viva, & vegeta, tu magna, ſed ſtupida, & mortua.

INgenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum;
Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: ſed tu bis denis grandia libris
Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo 1 es.
2 Nos facimus 3 Bruti puerū, nos 4 Lagona vivum:
Tu 5 magnus 6 luteum, Gaure, Giganta facis.

3 Ep. 171. l. 14. 4 Puerum elegantem, ſubdolæ, ac fucatæ vernilitatis, Luciſci opus. Plin. l. 34. c. 8. Al. *Langona*. 5 Mole, non arte, & ingenio certans. 6 Πηλογόνον, & γηγενῆ. hoc eſt magnum malum, lutulentum opus condis. At populus tumido gaudeat Antimacho. *Catull.*

De Lucano, & Tullo. LII.

1 Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. vide epig. 37. l. 1. quod huic concinit.

QUod ſemper ſuperos invito fratre rogaſti,
Hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis ſit minor, ire prior.
Tu colis Elyſios, nemoriſque habitator amœni
Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi jam nitidis alternus venit ab aſtris:
Pro Polluce mones Caſtora, 2 ne redeat.

2 Ne velit vitæ viciſſitudinem cum fratre Polluce habere, ſed quod tu facis, fratri ſuo integram, nec alterna morte interruptam vitam cedere.

5 Ad

ſ Ad Quinctum Ovidium. LIII.

SI credis mihi, Quincte (quod mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut noſtras amo Martias Calendas,
Felix utraque lux; dieſque nobis
1 *Signandi melioribus lapillis.*
2 *Hic vitam tribuit, ſed* 3 *hic* 4 *amicum.*
5 *Plus dant, Quincte, mihi tuæ calendæ.*

1 Epig. 45. l. 8. n. 2. 2 Natalis meus Cal. Martiis.

3 Tuus natalis Cal. Aprilis. 4 Te. 5 Amicitia nempe tua mihi charior eſt vita mea.

Ad eundem. LIV.

1 *NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam*
Munera, tu prohibes: imperioſus homo es.
Parendum eſt monitis, fiat quod uterque 2 *jubemus;*
3 *Et quod utrũque juvat, tu mihi, Quincte, dato.*

1 Ep. 64. l. 8. 2 Al. *Volemus.* 3 Ex inverſo officio elegans mendicatio.

Ad cognatum. LV.

1 *SI mihi Picena turdus palleret oliva,*
Tenderet aut noſtras ſylva Sabina plagas.
Aut 2 *creſcente* 3 *levis traheretur arundine præda,*
4 *Pinguis & implicitas virga teneret aves:*
5 *Cara daret ſolenne tibi cognatio munus,*
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringuillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere 6 *vernat ager.*
Inde ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc prope ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parva 7 *munuſcula* 7 *cortis,*
Qualia ſi recipis, 8 *ſæpe propinquus eris.*

1 Si mihi eſſent turdi, qui Picena oliva paſti pingueſcerent ἐλαιοφυλλοφάγοι, ſeu ἐλαιοφάγοι κιχῆλαι. Athenęo li. 2. c. 24. aut ex ſylvis Sabinis feræ. 2 Lenta, flexili arundine piſcatoria, vel quæ præda gravis eſt, vel quæ etiam creſcit in longitudinem, aliis, atque aliis inſitis arundinibus. ep. 218. l. 14. 3 Ita Gruterus. ut omnino de avibus intelligatur, ut epigrammate inſequente, & 218. li. 14. rejecta lectione vulg. *vadis.* 4 Viſcata arundo. 5 In his Chariſtiis, vel Charis cognatorum (convivio ſcilicet ſolenni, cui adſunt cognati tantum ſymbola conjicientes. Ovid. 2. Faſt. & Valer. Max. l. 2. c. 1.) mitterem tibi munus. epig. ſeq. 6 Calend. enim Martiis celebrabantur hæc Chariſtia. 7 Epig. 30. l. 7. n. 1. 2. &c. 8 Pluribus annuis feſtis. *vel* Pluries in anno.

¶ Ad * Flaccum. LVI.

1 *L*Vce propinquorũ, qua plurima mittitur alcs,
Dum 2 Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, 3 oneroſaque turba:
In qua ſe primum quiſque meumque putat.
4 *Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,*
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Qua poſſum ſola veniam ratione 5 merebor:
6 *Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.*

* Poetam, qui ſcripſit Argonautica. 1 Epigra. proxime præc. n. 5. 2 Poetæ, de quo epi. 8. l. 1. &c. 3 Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi foret oneroſum. 4 Beneficio mihi conciliare te, & Stellam volebam. 5 Reſpicit, ad quod prius dixerat *Demeruiſſe*. 6 Ita nec vos ſibi prælatos querentur cæteri.

De Spendophoro. LVII.

*S*Pendophorus 1 *Libycas domini petit armiger urbes:*
Quæ puero dones 2 tela, Cupido, para.
Illa quibus juvenes figis, molleſque puellas:
Sit tamen in tenera levis & haſta manu.
Loricam, clypeumque tibi, galeamque remitto,
3 *Tutus ut invadat prælia, nudus eat.*
4 *Non jaculo, non enſe fuit, læſusve ſagitta,*
Caſſide dum liber Parthenopæus erat.
Quiſquis ab 5 hoc fuerit fixus, morietur amore.
O felix, ſi quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, 6 dum vultus lubricus, & te
Non Libye faciat, ſed tua Roma virum.

1 Domitiani tyro in Africam profecturus. 2 Tua arma. *Altera tela arcus, altera tela faces.* 3 Illæſum, & à vulneribus immunem præſtabit eum inermis undique forma ſua, & pulchritudo. 4 Meleagri filius, quem forma à vulnere defendebat. *qualis belli jam caſſide miſſa Parthenopæus erat.* Papin. ſylv. 4. vide ep. 77. l. 6. n. 2. 5 Altero cupidine, & Amoris telis inſtructo. ut modo nu. 2. 6 Nondum plane virilis, *diſcrimine ſexus obſcuro, ambiguoque vultu.* vel ut idem Horat. *Vultus nimium lubricus aſpici.* vel in ætatis lubrico, nondum adultus. Al. *dum vultu lubricus.*

In Hedylum. LVIII.

*N*Il eſt tritius Hedyli lacernis.
Non anſa veterum 1 Corinthiorum,
Nec crus 2 compede lubricum decenni,
Non ruptæ 3 recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam 4 ſecant 5 ſalebræ,

1 Vaſorum ex ære Corinthio. vide quę ad V. 795. Medeæ Senecæ. 2 Servorum in ergaſtulis, ſupra ep. 23. n. 2. 3 Nova cute reveſtita. 4 Interrumpunt, aſperam reddunt. 5 Saxa in via eminentiora, & levia. An intelligit lapides, quibus milliaria terminantur, & diſtinguuntur?

Nec

Nec qui litoribus nitent lapilli,
Nec 7 Tuſca ligo vinea politus,
Nec 7 pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec 8 raſum cavea latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri,
Res una eſt tamen, ipſe non negabit,
Culus tritior 9 Hedyli lacernis.

6 Ergaſtulis Etruſcis. 7 Defloccata toga, quæ amictus effertur pauper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata pro ſua cujuſque conditione: Cenſorum purpurea; magiſtratuum, prætexta; civium honeſtiorum, candida; viliorum quoque cadavera, toga alba, ſed viliori, & tritiori. Juve. Sat.3.V.170. 8 Latus bovis ſylveſtris cavea, qua coercetur, tritum. 9 Cinædi.

Ad Nympham Sabini. LIX.

1 *NYmpha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus,*
Et manſura pio munere templa dedit:
Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
2 *Nec tua Baianas Sarſina malit aquas:*
Excipe 3 ſolicitos placide, mea dona, libellos:
4 *Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.*
5 *Nympharũ templis quiſquis ſua carmina donat,*
6 *Quid fieri libris debeat, ipſe monet.*

1 Fons, ſeu Nympha fontis, cui Cæſius Sab. de quo epig. 95. l.7. templum conſecravit. 2 Nec minori ſis in pretio, & æſtimatione apud Sarſinates Umbriæ, quam ſunt Bajæ. 3 Judicium Cæſii ſubveritos. ep.95.l.7. 4 Mihi eris inſtar fontis Pegaſi ungula aperti, poetis culti, & decantati. 5 Aquarum. 6 Mergendos ſcilicet, & aqua delendos. ſic ep.99. l.3. & ep.10. l.4.

¶ In Mamurram. LX.

1 *IN ſeptis Mamurra diu, multumque* vagatus,*
Hic 2 ubi Roma ſuas aurea vexat opes;
3 *Inſpexit molles pueros, 4 oculiſque comedit:*
Non hos, quos 5 primæ proſtituere 5 caſæ,
Sed quos 6 arcanæ ſervant tabulata 7 cataſtæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde 9 ſatur menſas, & 10 opertos exuit orbes,
10 *Expoſitumque alte pingue popoſcit ebur,*

1 Ep. 14.l. 2.nu.4. * *Empturus pueros, argentum, myrrhina, villas.* Juv. Sat.7. V.132. 2 Ubi venales exponuntur, oſtentantur; licitantur, emuntur ingentis pretii merces, ep.80.l.10. 3 Venales diligenter inſpexit. ep.82.l.6.n.1. 4 Sic ep.97.l.3.n.11. 5 Tabernæ vilioris, & expoſitæ. 6 Reconditiores, & remotæ. *uti mox num.10.* 7 Supra ep.30.n.7. & l.6.ep. 29.nu.4. 8 Nec meæ farinæ, & conditionis pauperes. 9 Oculus ſatiatus. 10 Retegi poſtulavit, & efferri opertas, & interius reconditas magni pretii menſas citreas, & eburneas rotundas. epi. 43.l.2.n.9.

11 *Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,*
Ingemuit 12 citro non ſatis eſſe ſuo.
13 *Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:*
Culpavit 14 ſtatuas &, Polyclete, tuas.
Et 15 turbata brevi queſtus 16 cryſtallina vitro,
16 *Myrrhina, 17 ſignavit, 17 ſepoſuitque decem.*
Expendit 18 veteres 18 calathos, & ſiqua fuerunt
Pocula 19 Mentorea nobilitata manu:
Et 20 virides picto 20 gemmas numeravit in auro,
21 *Quidquid & in nivea grandius aure ſonat.*
Sardonychas 22 veros menſa quæſivit in omni,
Et 23 pretium magnis 23 fecit iaſpidibus.
24 *Undecima laſſus cum jam diſcederet hora,*
Aſſe duos calices emit, & 25 ipſe tulit.

11 Et poſtquam ſæpius emenſus eſt conclave diſcubitorium ſex lectis inſtructum, teſtudineis putaminibus diſſectis exornatum. vide, quæ ad V. 94. Sat. 11. Juven. 12 Quod non ſatis ampla eſſet menſæ ſuæ citreæ. 13 An ſtatuæ eſſent ex ære Corinthio, quod erat pretioſiſſimum. vide, quæ nos ad V. 795. Medeæ Senecæ. 14 Quæ erant ex ære Deliaco. 15 Vitiata admiſto fragili vitro. 16 Vaſa. epig. 111. & 113. l. 14. 17 Quaſi empturus. 18 Vaſa viminea. *Vel* calices vinarios archetypos. 19 Ep. 41. l. 3. n. 1. 20 Smaragdos aureo calici inſertos. ep. 109. l. 14. 21 Gemmas, & elenchos ab auribus ſuſpendi ſolitos. 22 Non adulterinos. 23 Licitatus eſt. 24 Planetaria ſcil. ideſt, ſub noctem. 25 *Emphatice*, quod ſervo careret. ſic ep. 30. l. 5. n. 8.

Sabino mittit coronam roſeam. LXI.

SEu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto,
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut noſtro videare corona Sabino:
De Nomentano te putet eſſe meo.

Quo gratior ſit Cæſio Sabino, puer roſeā hanc coronam, quam illi mitto, natam fuiſſe in horto meo Nomentano: etſi forte ſit è bifero Pæſto, Tibure, Tuſculano, Præneſte, ſeu Campania. namque mihi empta eſt: ſic epig. 94. l. 10.

De platano Cæſaris. LXII.

IN 1 Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris;
Qua dives placidum Corduba Bætin amat;
3 *Vellera nativo pallent ubi flava metallo,*
Et linit Heſperium 3 bractea viva pecus;
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus denſis 4 Cæſariana comis:

1 Bętica Hiſpanię. Tarteſſus enim idem, qui Bætis fl. *Strabo*. 2 Epig. 42. l. 2. nu. 2 & ep. 38. l. 5. n. 8. & ep. 133. l. 14. & ep. 160. l. 12. 3 Rutilus, aureus color nativus. 4 Cęſaris manu ſata.

5 Heſpi-

5 Hoſpitis invicti poſuit quam dextera felix,
Cepit & ex 5 illa creſcere virga manu.
Auctorem, dominumque 6 nemus ſentire videtur:
Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:
Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde 7 Dryas.
Dumque fugit ſolos nocturnum Pana per agros;
Terruit & tacitam 8 fiſtula ſera domum,
Atque oluere lares 9 comeſſatore Lyæo,
Crevit & 10 effuſo lætior umbra mero:
Heſterniſque rubens 11 dejecta eſt herba coronis,
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta deis, ô magni Cæſaris arbor,
Ne metuas ferrum, ſacrilegoſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
12 Non Pompeianæ te poſuere manus.

5 Caſ. victoris. 6 Arbor opaca ingens. 7 Nympha querquetulana. vide quæ ad Her. Oet. Senecæ. verſ. 1053. 8 Syrinx in arundines paluſtres converſa. 9 Baccho convivia celebrante. 10 Ita Scriverius. hac mente. Poſtquam cerebrum mero ſaucium incaluit, accedit numerus lucernis, & umbra fit lætior, atque omnia videntur juſto majora. cum vulgo legatur *latior*. 11 Vulg. *delecta*. 12 Non Pomp. ideſt, victæ, ſed Cæſareæ, victrices.

De Philæni. LXIII.

TInctis murice veſtibus quod omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

Philænis epig. 65. li. 7. eodem laborabat morbo, quo Bæticus ep. 76. l. 3. purpuræ itaque odore delectabatur, qui vitii ſui ſaniem referret, vide epig. 4. l. 4. nu. 6.

In Phœbum. LXIV.

AD cænam invitant omnes te, 1 Phœbe, cinædi,
Mentula quẽ paſcit, non puto purus homo eſt.

1 Ludit forte in nomine, Φοῖβος enim *purum* ſonat, quaſi dicat, nomine purus, re impurus.

De ſtatua Cæſaris Domitiani. LXV.

1 HErculis in magni vultus deſcendere Cæſar
Dignatus Latiæ dat nova templa viæ:

1 Domitianus ſe ad imaginem Herculis, cui templpm in Appia via, octavo ab urbe lapide condiderat, fingi, & coli voluit, ep. 104. infra.

1 Dianæ Aricinæ lucum, & templum. cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ adnotavimus ad Hippolytum Senec. ✠.411.

Quæ 1 Triviæ nemoroſa petit dum regna 2 viator,
4 Octavum domina marmor ab urbe legit.
Ante colebatur votis, & ſanguine largo;
Majorem Alcidem 5 nunc minor 6 ipſe colit.
7 Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
8 Illi ſecurus vota minora facit.

2 Pedes, neque enim in gratiam Hippolyti ab equis diſcerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid. 3. Faſtor. 4 Octavum lapidem, ideſt, milliarium à Roma. 5 Sed nunc ipſe Hercules inferior noſtro factus Domitianum colit. infra epig. 104. n. 7. 6 Al. *Iſte*. 7 Domitianum, Herc. majorem. 8 Ab illo Herc. minore ſupplices minores petant minora.

Ad Herculem de eadem ſtatua. LXVI.

1 Nunc tandem probas te Jovis Capitolini filium, poſtquam indutus es formam Domitiani, modo ep. 65. n. 1.
2 Si geſſiſſes ora, & vultum Cæſaris, cum feras domares.

ALcide Latio 1 nunc agnoſcende Tonanti,
Poſtquam pulchra dei Cæſaris ora geris,
2 Si tibi tunc iſti vultus, habituſque fuiſſent,
Ceſſerunt manibus cum fera monſtra tuis;
3 Argolico famulum non te ſervire 3 tyranno
Vidiſſent gentes, ſævaque regna pati:
Sed 3 tu juſſiſſes Euryſthea, nec tibi fallax
Portaſſet 3 Neſſi perfida dona Lychas.
5 Oetæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit:
6 Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ:
7 Nec Styga vidiſſes, Tartareumque canem.
8 Nunc tibi Juno favet, nunc te tua diligit Hebe:
9 Nunc te ſi videat Nympha, remittet Hylam.

3 Euryſtheo, vide quæ ad Herc. Fu. Senecæ, ✠. 35. & ✠. 819. 4 Veſtem ſanguine Neſſi, & veneno à ſagittis Hydræ felle tinctis infectam, muneri à Dejaneira miſſam Herculi per Lycham. vide Senecę Herc. Oetæi argumentum. 5 Non tibi fuiſſet opus per ignem mortali parte expurgata conſcendiſſe cœlum, ſed citra rogum relatus fuiſſes in Deos, ſi, qua nunc coleris, forma indutus eſſes. 6 Neque tractaſſes colum ſub Omphale. Vide Mythologos. 7 Nec adiviſſes inferos, vidiſſeſque Cerberum. 8 Recepto in cœlum Herculi Juno conciliata Heben filiam in uxorem dedit. 9 Amphidatia Nympha, quæ tuum rapuit Hylam, nunc eum reddet, ep. 49. lib. 5. num. 4.

Ad Fabullum. LXVII.

1 De jure trium liberorum, vide quæ ad epig. 91. l. 2.
2 Per libellos ſupplices.

UXor cum tibi ſit formoſa: pudica, puella,
Quo tibi 1 natorum jura, Fabulle, trium?
Quod petis à noſtro 2 ſupplex 3 dominoque, deoque,
4 Tu dabis ipſe tibi, ſi potes arrigere.

3 Domitiano, ep. 8. l. 5. n. 2. 4 Ep. 31. l. 8.

In

In Æſchylum. LXVIII.

LAſcivam tota poſſedi nocte puellam,
Cujus nequitias vincere nemo poteſt.
Feſſus mille modis 1 illud puerile popoſci:
Ante preces totas, primaque verba dedit.
2 Improbius quiddam ridenſque, rubenſque rogavi:
Pollicita eſt nulla luxurioſa mora.
3 Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æſchyle, ſi vis,
Accipe & hoc munus 4 conditione mala.

1 Δύσφημον ἐκεῖνο, ὅτε πάσχουσιν οἱ παῖδες. 2 Ore morigerari. 3 Nec tamen feci: pretio deterritus, ſeu rei turpitudine. 4 Magno pretio, caro emptum.

In Magiſtrum ludi. LXIX.

QUid tibi nobiſcum eſt ludi ſcelerate magiſter,
Inviſum pueris, virginibuſque caput?
1 Nondum criſtati rupere ſilentia galli:
Murmure jam ſævo, verberibuſque tonas.
2 Tam grave percuſſis incudibus æra reſultant,
Cauſſidicum medio cum faber aptat equo,
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
3 Vincenti parmæ cum ſua turba favet.
Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leve eſt, 4 pervigilare grave.
Diſcipulos dimitte tuos, vis garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

1 Nondum eſt gallicinium. 2 Non intonas minore verberum, verborumque ſtrepitu, quam fabri incus, dum fingitur equeſtris ſtatua cauſſidico. vide Juvenal. Sat. 7. ỽ. 123. & authorem dialogi de Oratorib. 3 Cum parmularii, qui Thracibus gladiatoribus parma armatis faveſſent, ſuæ factioni victrici applaudunt. 4 Totam noctem ducere inſomnem.

In Polycarmum. LXX.

CUm futuis, Polycarme, ſoles in fine cacare,
Cum pædicaris, quid Polycarme facis?

In Cæcilianum. LXXI.

1 DIxerat, ò mores, ò tempora, Tullius olim,
Sacrilegum ſtrueret cum Catilina 2 nefas:
Cum 3 gener, atque ſocer diris concurreret armis,
Mæſtaque civili cæde maderet humus.

1 1. In Catilinam dixit Cicero. *O tempora! ò mores! ſenatus hoc intelligit, conſul videt, hic tamen vivit.* 2 Patriæ excidium notum ex Salluſtio, & Cic. 3 Pompeius, & Cæſar, cujus filia Julia nupta eſt Pompeio. neque tamen conſtat Ciceronem alicubi his verbis exclamaſſe contra bella civilia.

Cur nunc ò mores, cur nunc ò tempora, dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla 4 ducum feritas, nulla eſt inſania 5 ferri:
Pace frui certa, lætitiaque licet.
Non noſtri faciunt, tua quod tibi tempora ſordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

4 Nunc, ut quondam Pompeii, & Cæſaris. 5 Patriæ ruinam molientis, ut Catilinæ olim.

De leone, & ariete. LXXII.

1 *MAſſyli leo fama jugi, 2 pecoriſque maritus*
Lanigeri, 3 mirum, qua coiere fide.
Ipſe licet videas, cavea ſtabulantur in una,
Et 4 pariter ſocias carpit uterque dapes.
4 *Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:*
Concordem ſatiat ſed rudis agna feram.
6 *Quid meruit terror Nemees, quid 7 proditor Helles,*
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque, feræque mereri;
8 *Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.*

1 Magnitudine corporis nobiliſſimus in omnibus Libyæ, cujus Maſſylia pars eſt, montibus. 2 Aries. 3 Mirum eſt, quam unanimiter, & placide inter ſe convenerint. Al. *poſuere*, abſolute. 4 Uno, eodemque cibo veſcuntur leo, & aries. 5 Nec leo deſiderat cervos, tauros, & alias feras, nec aries herbas, ſed & aries veſcitur agna, cibo inſolito. 6 Quid meruit leo Herculis, epig. 66. l. 5. n. 2. quid Phryxi aries, de quo ep. 51. l. 8. n. 8. ut referrentur in aſtra? 7 Al. *portitor Helles*. 8 Noſter.

❡ Ad Liberum. LXXIII.

1 *LIber 2 Amyclæa frontem redimite corona;*
3 *Qui quatis Auſonia verbera Graja manu;*
Clauſa mihi texto cum prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna 4 tuo ſi 5 nomine munera ferres;
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

1 Ad quem ep. 77. l. 8. 2 Coronate victor in pugilatu, cujus inventor Pollux Spartanus. Amycle autem Laconiæ civitas eſt. 3 Qui Græca exerces certamina, ipſe Latinus pugil, vel auriga. 4 Cum mihi miſiſſes eſculenta in ſporta; cur non & poculenta adjeciſti in lagena? 5 *Libero*, quod tibi cum vini inventore Baccho nomen eſt commune.

❡ In Sutorem. LXXIV.

1 *DEntibus antiquas ſolitus producere pelles,*
Et mordere luto putre, vetuſque 2 ſolum:

1 Quod videmus cerdones, & ſutores facere, dum mordicus extendentes corium adaptant calceis. 2 Soleam ſcilicet, quem reficit, calcei.

Pra-

Præneſtina tenes 3 decepti regna patroni,
4 In quibus indignor, ſi tibi cella fuit.
Rumpis & 5 ardenti 6 madidus cryſtalla Falerno,
Et 7 pruris domini cum 8 Ganymede tui.
At me literulas 9 ſtulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis, rhetoribuſque mihi?
10 Frange leves calamos, & ſcinde Thalia libellos:
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

3 Al. *defuncti rura.* 4 In quibus indignum eſt tibi eſſe, vel cellam ſervi ep. 48. lib. 3. 5 Ep. 13. l. 10. n. 1. 6 Ebrius.

7 Laſcivis φιλόχηνος. 8 Puero delicato. epig. 56. lib. 5. 9 Non videntes quanto majus, vel ex cerdonica, quàm ingenuis artibus fit emolumentum. 10 Juv. Sat. 7. ℣. 27. *Frange miſer calamos.* Ὄργανα μυσάων, τὰ πολύςονα βιβλία πωλῶ, &c. Πιερίδες σώζοισθε. Anthol. l. 1. c. 17.

De effigie Camoni. LXXV.

EFfigiem tantum pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla ſignavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

Defunctorum imagines charitatis, & memoriæ ergo ſibi fieri curabant, ſervabantque veteres. Pater Camoni adoleſcentis vicennis emortui imaginem expreſſit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ ſpei juvenis aſpectus immodico dolore patrem afficeret, ſed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. vide ep. 78. ſubſequens lege epig. Αὐτὴν Θειοδότην ὁ ζωγράφος. &c. l. 3. Anthol. c. 12.

De balneo Tuccæ. LXXVI.

NOn ſilice duro, 1 ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis 2 longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit.
Sed 3 ſtrage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem 5 beatas lautus extruit thermas
De 5 marmore omni, quod 6 Caryſtos invenit,
7 Quod Phrygia Synas, Afra 8 quod Nomas mittit,
Et 8 quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna deſunt, 10 ſubice balneum thermis.

1 Nec lapide cæſo ad fundamentum jaciendum, cui ædificium ſuperſtruatur. 2 Ambitus mœnium Babylonis erat milliariorum noſtrorum XI. altitudo pedum CC. latitudo L. pedum: quo nomine Antipater dixit ἑπτάδρομον ἁρματοτεῖχος. 3 Lignis, materia navibus magis, quam frigidariis balneis conveniente. 4 Magnificas. 5 Materia frigidiori, quam thermis, & caldariis conveniebat. 6 Inſula maris Ægæi ferax marmoris opt. 7 Marmor Synnadicum — 8 — Numidicum — 9 — Laconicum. vide ep. 42. l. 6. n. 11. & 12. 10 Ad calefaciendas thermas, *ab abſurdo.*

De effigie Camoni. LXXVII.

**HÆc ſunt illa mei, quæ cernitis ora Camoni:*
Hæc 1 pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque ſuas pingere barba genas:
2 Et libata ſemel ſummos modo purpura cultus
Sparſerat. invidit de 3 tribus una ſoror;
Et feſtinatis incidit ſtamina penſis;
Abſentemque patri rettulit urna rogum.
4 Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

* Vide ep. 76. ſuperius. 1 Infantis. 2 Et lanugo ejus ſubruſa ſemel reſecta ſparſerat ſummos cultus, id eſt, veſtes, vel *vultus*. vel ut alii legunt *cultros*, ideſt, novaculas. Cultros (inquit Joſ. Scalig. in Catullum) intelligit *ſicilices*, ideſt, cultros tonſorios. 3 Parcis. ſic ep.54. l.4. *& ſemper de tribus una necat*. 4 Pictura infantem oſtendit, ipſa infans, & interitura: carmen hoc meum fuiſſe vicennem teſtatur, monumentum pictura certius, & perennius, ſic epi. 83. l.7. num.6.

De convivio Priſci. LXXVIII.

QVod optimum ſit diſputat convivium,
Facunda Priſci pagina.
Et multa dulci, multa ſublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum ſit quæritis convivium?
1 In quod choraules non venit.

1 Ut ille chorus muſicus optimus eſt, qui ex ſe dulcis, ſublimis, doctus non indiget Choraule, qui tibia choro adſpiret. *Bellis homunculis, ut ſuaviter inter ſe ſint, nihil opus eſt calice, nihil tibicina*. Plutarch. Sympoſ.

Ad Picentinum. LXXIX.

FVnera poſt ſeptem nupſit tibi Galla virorum,
Picentine: ſequi vult, puto, Galla viros.

1 A te veneſico extincta, ut illa prius ſeptem maritos ſuſtulerat. vide ep.44. lib.8.

Ad Domitianum. LXXX.

ODerat anteſlucum famulos, turbamque priorũ,
Et Pallatinum Roma 1 ſupercilium:
2 At nunc tantus amor cunctis, Auguſte, tuorum;
3 Ut ſit cuique ſuæ cura ſecunda domus.
Tam placidæ mentes, tanta eſt reverentia veſtri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.

1 Famulos priorum Imp. & faſtum aulicum. 2 Falſo hoc, & adulatorie, reclamante omnium hiſtoricorum fide. 3 Ut pluris faciant Cæſarianos, quam ſuos.

Nemo ſuos (hæc eſt aulæ natura potentis)
Sed domini mores 4 Cæſarianus habet.

4 Qui in aula Cęſaris verſatur.

De Gellio. LXXXI.

Duxerat eſuriens locupletem pauper, anumque
Uxorem: 1 paſcit Gellius, & 2 futuit.

1 Παθητικὸν, ut lavare, tondere; &c. 2 Uxoremne, an alias? vide Auſonii epig. 134.

¶ Ad Auctum. LXXXII.

Lector, & auditor noſtros probat, Aucte, libellos:
Sed quidam exactos eſſe poeta negat.
Non nimium curo: 1 nam cœnæ fercula noſtræ
Malim convivis, quam placuiſſe cocis.

1 Volo carmina mea magis placere benevolis, & ſimplicibus lectoribus, auditoribuſque, quam æmulis, & curioſæ, ſtrictæque cenſuræ poetis.

¶ In Munnam. LXXXIII.

Dixerat aſtrologus periturum te cito, Munna:
Nec puto mentitus dixerat ille tibi:
Nam tu dum metuis, ne quid poſt fata relinquas,
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
*1 Biſque tuum decies non * uno tabuit anno:*
Dic mihi, non hoc eſt, Munna, perire cito?

* Jocus eſt in ambiguitate τοῦ perire. quod Aſtrologus referebat ad vitam, poeta ad bona, & fortunas, quæ Munna perdiderat fretus Aſtrologi prædicto.
1 Vicies centena millia HS. * al. toto.

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXIV.

Inter tanta tuæ miracula, Cæſar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
1 Multum oculi, 2 ſed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod ſpectant, qui recitare ſolent.

1 Propter ſpectacula magnificentiſſima.
2 Propter edictū, quo interdixiſti hiſtrionibus ſcenam, neque enim equites (ut ſub Nerone, aliiſque Imperator.) hiſtrioniam exercent, ſed ex recitatoribus facti ſunt auditores, Suet. c. 7. Domit.

Ad Norbanum. LXXXV.

Cum tua 1 ſacrilegos contra, Norbane, fureres,
Staret pro domino Cæſare ſancta fides:
Hæc ego 2 Pieria ludebam tutus in 2 umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.

1 Contra ſacram Cæſaris majeſtatem motos. vide ep. 11. l. 4.
2 Seceſſu ſuburbano, vel alio, ad ſtudia.

3 Me

3 Fama in Vindeliciâ, quæ ad Septentrionem jacet, ſparſa, tibi narrabat me defunctum eſſe ex morbo, quo laborabam; ep.47.l.6. & ep.26. l.8. Nihil minus, inquit Jan. Rutgerſius. Neque enim mortis ſuæ, ſed carminum ſuorum famam eo perveniſſe dicit. Ego pro illo *raptum* nulla fere licentia legam *Ratus*, niſi quis, nam in MS. legitur *mæſtus*, malit *Mæſus*. Scriv. mens tum narr. 4 Nunc tibi ego author mitto libros una digeſtos: quos à me ſexennio ſcriptos, tibi ſingulos alii afferebant.

3 *Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,*
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti; meus eſt iſte poeta, meus!
4 *Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride juncta*
Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

De Paullo. LXXXVI.

1 Paullus, vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites, & alios conviviis excipias, morbum ſimulas. neſcio quidem an tu ægrotes, mihi certe moritur, peritque ſportula, & cœnæ tuæ ſpes. 2 Translatum à more componendi mortuos, extenſis, porrectiſque in januam pedibus.

1 *Languidior noſtri ſi quando eſt Paullus Atili,*
Non ſe, convivas abſtinet ille ſuos.
Tu languore quidem ſubito, fictoque laboras,
Sed mea 2 porrexit ſportula, Paulle, 2 pedes.

In obitum Severi Silii. LXXXVII.

1 Præproperam, & immaturam filii ſui Severi mortē. 2 Non uno genere erat enim & orator, & poeta. epig. 62.l.7. 3 Ego Silio condolui, & mecum Apollo, atque Muſæ, vel, apud Apollinem, & Muſas queſtus ſum de fato Severi. 4 Reſpondit Apollo; & nobis Diis periere filii, mihi Linus, Calliope, Orpheus, Jovi Sarpedon; Domitiano filius ſuus Domit. de quo l.6. ep. 3. 5 Metaph. ab arena. vide quæ ad Senecæ Agam.V.895. 6 Jovem, & Domitianum.

1 *Feſtinata ſui gemeret cum fata Severi*
Silius, Auſonio 2 non ſemel ore potens:
3 *Cum grege Pierio mæſtus, Phœboque querebar,*
4 *Ipſe meum flevi, dixit Apollo, Linon.*
Reſpexitque ſuam, quæ ſtabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque 5 vulnus habes.
Adſpice Tarpeium, Pallatinumque Tonantem;
Auſa nefas Lacheſis læſit utrumque 6 Jovem.
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia poſſis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXXVIII.

1 Epig.27. l.1.nu.5. 2 Crebris poculis. triens continet 4. cyathos. epig.28.l.1.nu.2. 3 τραυλὸς lingua titil.

Septem poſt calices 1 Opimiani
2 Denſo cum jaceam 2 triente 3 blæſus,

Affers

Affers 4 neſcio quas mihi tabellas,
Et dicis, modo 5 liberum eſſe juſſi
Naſtam; (ſervus is eſt mihi paternus)
Signa. 7 cras melius, Luperce, fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

4 Suppoſititias, & adulterinas teſtamentarias, vel alias, quas mihi bene poto dicis eſſe manumiſſorias tabellas. 5 Alii leg. *liberum eſſe juſſi Zenam: ſervus is eſt mihi paternus.* 6 Bonus, fidus, & frugi, ut qui diu ſervierit in eadem familia. 7 Σπυδαῖα αὔριον, inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras ſobrius melius ſignabo tabellas, nunc lagenas ſigno, & reſigno: vaſa vero ſignabant veteres, ſervorũ λίχνων furta caventes.

Ad Rufum. LXXXIX.

DUm 1 me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cepiſti, das mihi, Rufe, nihil.
2 Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
3 De cavea fugiat ne male paſtus aper.

1 Amicitiam meam, vel hereditatem. 2 Eadem enim arte ſervantur res, quæ acquiruntur. 3 A ſimili.

Ad Stellam. XC.

LEge nimis dura convivam ſcribere verſus
Cogis, Stella: licet ſcribere, nempe malos.

Neque enim ex tempore, neque inter pocula ſcribuntur boni verſus, Euripide, & Virgilio digni. Aul. Gell. l. 17. Val. Maxim. l. 10.

Ad Flaccum. XCI.

SIs in gramine florco reclivis,
1 Qua gemmantibus hinc, & inde rivis
Curva calculus excitatur unda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
2 Perfundas glaciem triente nigro
3 Frontem ſutilibus ruber coronis:
Sic uni tibi ſit puer cinædus,
Et caſtiſſima pruriat puella.
4 Infamem nimio calore Cypron
Obſerves, moneo, precorque, Flacce,
Meſſes area cum teret 5 crepantes,
6 Et fulvi juba ſæviet leonis.

1 Ad lene murmur lympidi rivi lapillos lapſu molliter excitantis. 2 Supra ep. 23. n. 6. & ep. 65. l. 5. nu. 8. *Videbis in calicibus repente perfuſis nivalium maculas, & fruſta nebularium*, &c. Sidonius Apol. epiſt. 2. lib. 2. Al. *Pertundas*, ideſt, frangas. 3 Eodem ep. 65. l. 5. n. 3. & 4. 4 Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro inſul. calore æſtivo infami. ep. 45. l. 8. nu. 8. 5 Aridas ſcilicet, & ſiccas, ideſt, meſſis tempore. 6 Auguſto menſe, quo ſol ſub Leone ortus ardet. epig. 57. l. 4. n. 7. & epig. 72. l. 5. num. 2.

At

At tu, 7 diva Paphi, remitte, noſtris
Illæſum 8 juvenem remitte votis.
Sic 8 Martis tibi ſerviant 9 Calendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi 10 candidas ad aras
11 Secta plurima quadra de placenta.

7 Venus. 8 Flaccum degentem in Cypro. ep. 45. l. 8. n. 8. 9 In quibus celebratur natalis Veneris, & mittuntur mulieribus à maritis, & amatoribus munera. ep. 85. l. 5. n. 8. 10 Supero ſcilicet numini. cum Manibus nigræ ponantur aræ. 11 Fruſta. vide ep. 76. l. 3. n. 1.

Adulatur Domitiano. XCII.

AD cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra
Hinc invitator Cæſaris, inde Jovis:
Aſtra licet propius, pallatia longius eſſent,
Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem:
Quærite, qui malit fieri conviva 1 Tonantis;
Me meus in terris 2 Jupiter ecce tenet.

1 Jovis. 2 Domitianus epig. 8. l. 5. num. 2. videtur huic epigr. præbuiſſe materiam epulum illud Domitiani, quod celebrat Papinius, 1. Sylv. Calend. Decembr. Saturn.

Ad Condylum. XCIII.

QUæ mala ſunt domini, quæ ſervi commoda, neſcis,
Condyle, qui ſervum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis 1 tegeticula ſomnos:
2 Pervigil in pluma 3 Caïus ecce jacet;
Caïus à prima tremebundus luce ſalutat
4 Tot dominos: at 5 tu, Condyle, 6 nec dominum.
Quod debes, Caï, redde, inquit 7 Phœbus, & illinc
8 Cinnamus: hoc dicit Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? 9 podagra, chiragraque ſecatur
Caïus; & 10 mallet verbera mille pati.
11 Quod nec 12 mane vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
Non mavis, quam ter Caïus eſſe tuus?

1 Alii leg. *lecticula. à mattraſſe.* 2 Exſomnis nocte tota, cui curæ ſomnum negant. 3 Dominus tuus. 4 Multos: quot habet patronos, & potentes amicos. 5 O ſerve. 6 Nullum patronum, imo vix dominum tuum. 7 Fœnerator. 8 Lorarium, qui te juſſu heri miſere excarnificet. 9 Sic Catullus *quem merito tarda podagra ſecat.* 10 Quam continuum hunc cruciatum podagræ, vel chiragræ. 11 Quod non facis turpiſſima illa, quibus delectatur dominus tuus, tua certe conditio ter illius ſuperat. 12 Ab heſterna crapula. vel epoto vino vili ad purgandum ſtomachum. unde nonnulli legunt. *Quod nec villa vomis.* ideſt a vina vilia.

¶ Ad

❡ Ad Calociſſum XCIV.

1 *ADdere quid ceſſas, puer 2 immortale Falernum?*
3 Quadrantem duplica de 4 ſeniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, 5 Calociſſe, deorum
6 Sex jubeo cyathos fundere? 7 Cæſar erit.
8 Sutilis aptetur 9 decies roſa crinibus, ut ſit
Qui poſuit ſacræ 10 nobile gentis opus.
Nunc 11 bis quina mihi da baſia, fiat ut illud
Nomen, ab 12 Odryſio quod deus orbe tulit.

1 Fundere, miſcere. 2 Multos ferens annos. vel Nectari, quod confert immortalitatem, non postponendum. 3 Funde duos quadrantes, ideſt, ſex cyathos. quadrans enim tres continet. epig.28.l.1.n.2. 4 Veteris tituli, interioris notæ vini optimi, & vetuſti. 5 Puer miniſter. 6 Videſis epig. 72.l.1.n.1. 7 *Reſpondet puer*. 8 Ep.65. l.5. n.3. & 4. 9 Ut ſignificet *Domitianum*, quod nomen decem habet literas. vide ep.51. ſupra. & ep.72.l.1. 10 Templum Flaviæ gentis, de quo ſupra ep. 24. & 35. 11 Ad ſignificandum *Germanicum*, quod nomen bis quinis conſtat literis, modo n.9. 12 Ep.2.l.5.n.4. & l.7.ep.7.n.2.

❡ De Hippocrate. XCV.

1 *SAntonica medicata dedit mihi pocula 2 virga,*
3 Os hominis! mulſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus numquam nec tu puto, 4 Glauce, fuiſti,
Chalcea donanti Chryſea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat, ſed ſi potat in 5 elleboro.

1 Hippocrates miſit mihi abſynthiten, petitque à me tantundem mulſi. Itane ſtupidus illi videor, qui mulſum abſynthite permutem? Dabo tamen, ſed ea lege, ut ſumat: in illo elleborum purgaturus hanc cerebri ſui inſaniam. 2 Virga Santonica, ideſt, Abſynthio, cujus tria genera; Ponticum; Seriphium, ſeu marinum; & Santonicum à Galliæ civitate. 3 Vide impudentiam hominis! 4 Qui Diomedi dediſti aurea arma pro æreis. ὃς πρὸς τυδείδην διομήδεα τεύχε' ἄμειβε Χρύσεα χαλκείων. Il. ζ. 5 Quod inſaniam ex melancholia ortam purgat. modo num.1.

De Athenagora. XCVI.

ALphicus ante fuit: cœpit nunc Olficus eſſe,
Uxorem poſtquam duxit Athenagoras.

Athenagoras (inquit Calderinus) prius fuit Alphicus. ideſt, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλφος, ducta jam uxore factus eſt Olficus, ideſt, olfacit, &c. Acutior mihi ſubolet poetæ ſenſus, quem tamen non plane aſſequor, neque ut per omnia conveniat, concinnare poſſum. Atque ut ingenue fatear, qui in hoc poeta ſexcenties alibi commentatorum deſtitutus auxilio mihi vel exitum invenerim, vel fecerim, hic hæreo in vado, hic mihi nox multa, quam ingenii radio tollat Oedipus aliquis, ſeu qui Sphingem acceperit Hortenſius. Si quis interim indignum exiſtimet in his Cincinniæ Deæ venationibus videri naris obeſæ, legat quæ de *Olfaciendo* Auſonius ep.113.116. 120. Et de nomine ſuppoſititio epiſt. ad l.1.n.4. & ep.23.l.2.

Nomen Athenagoræ credis, Calliſtrate, verum?
Si ſcio, diſpercam, quis ſit Athenagoras.
Sed puto me verum, Calliſtrate, dicere nomen:
Non ego, ſed veſter peccat Athenagoras.

De Herode. XCVII.

¹CLinicus Herodes 2 trullam ſubduxerat ægro:
3 Deprenſus dixit; ſtulte, quid ergo bibis?

¹ Epig. 31. l. 1. 2 Vas potorium, diminutive à trua vaſe aquario. 3 *O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!* excuſat furtum prætextu curæ, quaſi amoviſſet trullam, ne æger præter imperium medici biberet.

❡ Ad Julium. XCVIII.

RUmpitur invidia quidam, cariſſime Juli,
1 Quod me Roma legit, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod turba ſemper in omni
3 Monſtramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod 3 Cæſar 3 uterque
4 Jus mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod 5 rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod ſum jucundus amicis,
Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur:
6 Rumpatur, quiſquis rumpitur invidia.

1 Epig. 61. l. 6. & epig. 61. l. 8. 2 Ep. 1. l. 1. num. 1. καταδακτυλίζομαι. 3 Titus, & Domitianus. 4 Ep. 91. & 92. l. 2. 5 Lib. 8. ep. 61. 6 Videtur in animo habuiſſe illud Virgilii: *rumpantur ut ilia Codro.*

Ad Quinctum Ovidium. XCIX.

VIndemiarum non ubique proventus
Ceſſavit, Ovidi: pluvia 1 profuit grandis.
Centum 2 Coranus amphoras aquæ fecit.

1 Al. *proſluit.* 2 Paterfamilias frugi nimium, vel caupo perfidus, qui in vini caritate, vinum reddidit vilius, & copioſius infuſa aqua. vide epig. 57. l. 1.

Ad Atticum de M. Antonio. C.

**MArcus amat noſtras * Antonius, Attice Muſas,*
1 Charta ſalutatrix ſi modo vera refert:

* De hoc Tacitus lib. 2. hiſt. 3. & Suet. Vitel. c. 18. de hujus imagine l. 10. ep. 23. & 32. 1 Epiſtola ſalutatoria. li. 14. ep. 11. Auguſta epiſtolis laudata. Plin. l. 13. c. 12.

Marcus

Marcus 2 Palladiæ non inficianda 3 Toloſæ
Gloria, 4 quem genuit pacis amica quies.

2 Colentis literas bonas, quarum præſes Minerva. 3 Oppidi Galliæ Narbon. 4 Non è familia, aut ſtudiis Antonii III. viri hoſtis Reip. aut Antonii Saturnini hom. ſeditioſi. ep. 11. l. 4. Petr. Scriv. legit, *quem genuit pacis alumna quies.* Quam lectionem aſtruit, & MS. Bodlejanus. Ed. Scriveriana huic epig. ſequens conjungit.

¶ Ad Librum. CI.

TU qui longa potes diſpendia ferre viarum,
1 I, liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor.
2 Grande tui pretium muneris auctor erit.
3 Multum, crede mihi, refert, à fonte bibatur,
Quæ fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

1 In Galliam, ad Antoninum, credo, ad quem epig. ſuperius. 2 Quod à me authore venit. 3 *Quanquam ſapor eſt oblata dulcis in unda; Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ.*

In Baſſum. CII.

1 DEnariis tribus invitas, & mane 2 togatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde 3 hærere tuo lateri, 4 præcedere ſellam;
Ad 5 vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque:
6 Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

1 Noſtræ monetæ 22. d. ob. 2 Me clientem obſervantem atria, ut te patronum ſalutem. 3 Comitis vice. 4 Anteambulonis vice. 5 Divites viduas, & orbas, quarum hereditates tu officioſa ſalutatione ambis. Juv. Sat. 3. ℣. 127. P. Scriv. *Ad viduas.* 6 Sic ep. 26. l. 4.

Adulatur Domitiano. CIII.

1 APpia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat Auſoniæ maxima fama viæ;
Si cupis 2 Alcidæ cognoſcere facta 2 prioris,
Diſce; 3 Libyn domuit: aurea poma tulit:
4 Peltatam Scythico 5 diſcinxit Amazona nodo:
** Addidit Arcadio terga leonis apro.*
** Æripedem ſylvis cervum, * Stymphalidas undis*
*Abſtulit: * à Stygia cum cane venit aqua.*
- Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
6 Heſperias Tuſco lavit in amne boves.

1 ☉ Appia Viarum Latinarum celeberrima, quam ſacrā facit Cæſar, ſub Herculis imagine adorandus. ut ep. 65. n. 1. ſupr. & vide Statium lib. 4. ſylv. 2 Herculis Alcmenæ filii labores, de quibus * vide Mythologos, & * quæ nos ad Sene. Herc. Fu. 214. & Her. Oet. 15. 3 Antæum gigantem Afric. 4 Scuto brevi, cujus extrema in cornua lunantur, uſam. 5 Detraxit Amazonum reginæ Menalippæ baltheum. 6 Boves Geryonis regis Hiſpaniæ in Italiam actas lavit Tyberi.

Hæc

Hæc 7 minor Alcides. 8 major quę geſſerit, audi,
9 Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
10 Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
11 Prima ſuo geſſit pro Jove bella puer.
12 Solus Julcas cum jam retineret habenas,
Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit.
13 Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
14 Sudantem Getica ter nive lavit equum.
15 Sæpe recuſato Parthos duxiſſe triumphos
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
16 Templa deis, 17 mores populis dedit, otia 18 ferro,
19 Aſtra ſuis, 19 cælo ſidera, 20 ſerta Jovi.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis,
21 Tarpejo deus hic commodet ora patri.

7 Ille prior, Alcmenę filius. namque --- 8 --- Domitianus ſe majorem Herculem dici, colique voluit. epig.16. lib. Spect. nu.4. ep.65. & 66. ſup. 9 Qui colitur ſexto ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. ep.65.n.1.ſupra. 10 Vindicavir ſibi Imperium occupatum à Vitellio. 11 In bello Vitelliano confugit in Capitolium, &c. vide Sueton.c.1. Domit. & Xiphil. Vitell. 12 Mucianus quidam Veſpaſiani dux, Vitellio occiſo, Domitianum extraxit, cumque eo adminiſtrabat omnia ſumma poteſtate, donec Veſpaſianus in urbem veniſſet. Xiphilin. Veſp. nec dubitavit Domitianus imperium adeptus in ſenatu jactare, *& patri ſe, & fratri imperium dediſſe: illos ſibi reddidiſſe*. Sueton.cap.13. Domit. 13 De Cattis, & Dacis Iſtri accolis triumphos duos, de Sarmatis lauream tulit. ep.15.l.8.n.4. cur autem cornutus dicatur Iſter, vide ep.7.l.10. n.3. 14 Labore bellico adverſus Getas, i. Dacos. 15 Cum ſępe negatum illi fuiſſet à patre proficiſci contra Parthos, & inde triumphum ducere, Germanici cognomen reportavit à Germanis devictis. Scriv. è membranis profert lectionem: *Sæpe recuſatos parcus duxiſſe triumphos*. quod victis Sarmatis triumphum recuſavit. 16 Supra ep.4. 17 Li.6.ep.4.& 7.& ep.7.ſup. 18 Pacem confecto bello German. 19 Patri, fratri, uxori, filio ἀποθέωσιν, de qua vide Herodianum in Commodo. 20 Laurum Sarmaticam. modo nu.13. 21 Colatur potius Jupiter Capitolinus ſub imagine Domitiani, quam Hercules in via Appia. ſupra n.1.

Ad Phœbum. CIV.

1 QUadringentorū reddis mihi, Phæbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phæbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
2 Quod tibi non poſſum ſolvere, Phæbe, meum eſt.

1 Vide ejuſdem ingenii ep. 37. lib.8. 2 *Debet enim, ſi quis ſolvere jure poteſt*. ep.3.l.2.

De geminis fratribus. CV.

1 QUæ nova tam ſimiles genuit tibi Leda miniſtros?
Quæ capta eſt cycno nupta Lacana alio!

1 Quænam altera Leda à Jove cycno cōpreſſa peperit Hierum, & Aſillum Caſtore, & Polluce forma non inferiores, imo nec Helena? Scriv. *Nuda Lacęna*.

Dat

Dat faciem Pollux Hiero, dat caſtor Aſillo:
Atque in utroque nitet Tyndaris ore ſoror.
Iſta 2 Therapnæis ſi forma fuiſſet 2 Amyclis,
3 Cum vicere duas dona minora deas;
4 *Manſiſſet Helene, Phrygiamq; rediſſet 5 in urbem*
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

2 Caſtori, & Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconiæ, ut &. Therapne, vel ut Stephano, & Plin. placet. Θεράμναι. 3 Cum à Venere promiſſa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomo judicem, quam promiſſa, à Junone imperium, à Pallade ſapientia. 4 Caſtora, & Pollucem potius rapuiſſet Paris, quam Helenam, ſiæque formoſi fuiſſent, ac Hierus, & Aſillus. 5 Al. *in Idam*.

LIBER X.

Liber ad Lectorem. I.

SI nimius videor, ſeraque 1 coronide longus
Eſſe liber: legito pauca, libellus ero:
2 *Terque quaterque mihi finitur carmine parvo*
Pagina. fac tibi me, quam cupis eſſe, brevem.

1 Signo abſoluti operis in calce libri poſito, hac figura V. vel 7. alæ ſcilicet cornicis. translatione ab ædificio, cujus jam abſoluti faſtigio apponitur cornix. ſed vide Cœl. Rhodig. l. 15. c. 20. 2 Poteris ſingulo epigrammate præfinire tibi finem libri.

Ad eundem. II.

1 *FEſtinata prior decimi mihi cura libelli*
Elapſum manibus nunc revocavit opus.
2 *Nota leges quædam, ſed lima raſa recenti.*
Pars nova major erit; lector 3 utrique fave:
Lector 4 opes noſtræ, quem cum mihi Roma dediſſet,
5 *Nil tibi quod demus, majus habemus, ait:*
6 *Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,*
Et meliore tui parte ſuperſtes eris.
7 *Marmora * Meſſalæ findit caprificus, & 8 audax*
Dimidios 9 Criſpi mulio ridet equos.

1 Decimus hic epigrammatωn libellus præpropere editus, revocatur ad incudem, & ſecundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. 2 Prima illa editione. 3 Poſterioribus illis, & novis his curis. 4 *Appoſitive*. quo majores opes non poſſet mihi Roma dare. 5 Namque à lectoris candore, & gratia librorum immortalitas. ut ſequ. verſ. 6 Vives vindicatus ab hominum oblivione, & fato. Lethe fl. infernum oblivionis. Al. *Nigra*. 7 Monumenta, vel nobiliſſima caprificus è muris, & ſaxis erumpens diſcutere valet. Plin. l. 16. c. 19. vide ep. 3. l. 8. * *monumenta fatiſcunt, Mors etiam ſaxis, nominibuſque venit.* Auſonius. Ψήχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, &c. l. 3. Antholog. c. 14. 8 Et viliſſimæ quiſque conditionis audet deridere vanitatem divitum, quibus ſtatuuntur imagines equeſtres, quas vetuſtas exedit, frangitque. ſic Juven. Sat. 8. ℣. 4. 9 Epig. 54. l. 4.

At

At chartis nec furta nocent, 10 nec ſæcula proſunt;
Solaque non norunt hæc 11 monumenta mori.

10 Dies non habet jus abolendi carmina. al. *proſunt*. 11 *Carmina quam donant, fama perennis erit.* οὐ γὰρ ἀοιδὰς Ἀμβλύνειν αἰὼν (κὴν ἐθέλῃ) δύναται. l. 3. epigr. Græc. cap. 14.

¶ Ad Priſcum. III.

1 V*Ernaculorum dicta, ſordidum 2 dentem,*
Et fœda linguæ probra 3 circulatricis,
4 *Quæ ſulphurato nolit empta ramento*
5 *Vatiniorum proxeneta fractorum,*
6 *Poeta quidam clancularius ſpargit;*
Et vult videri noſtra, credis hoc, Priſce,
7 *Voce ut loquatur pſittacus coturnicis,*
8 *Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?*
Procul à libellis 9 nigra ſit meis fama,
10 *Quos rumor alba gemmeus vehit penna.*
11 *Cur ego laborem notus eſſe tam prave,*
12 *Conſtare gratis cum ſilentium poſſit?*

1 Scurrilia dicteria, qualia ſunt vernarum, epig. 42. l. 1. nu. 1. 2 Mordacitatem. 3 Ut quiſque abjectiſsimus, ita ſolutiſſimæ linguæ eſt, cujus impuritate maxime ſtrenui ſunt vagi, errones, circulatores, γόητες. 4 Quæ viliſſimos quoſque homines proloqui pudeat. Quæ nolit, qui vitrea fracta ſulphuratis permutat, ep. 42. l. 1. n 3. 5 Vitreorum calicum, à Vatinio Beneventano artifice, l. 14. ep. 96. 6 Ep. 11. l. 7. 7 Ut ego ſolers Poeta loquar rauca voce indocilis illius, & obſtreperi poetaſtri. Pſittacus enim ſupra alias aves docilis, coturnix indocilis exprimere humanas voces. 8 Et velim eſſe talis poeta, non magis quam celebris choraules Canus (ep. 5. l. 4. n. 6.) cupiat eſſe aſcaules. ideſt, utricularius, *a bag piper.* ex ἄσκος, & αὔλος. 9 Male quæſita, & ex aliorum infamia. 10 Qui ex candore quærunt famam, & laudem. 11 Sic epiſt. ad l. 1. n. 6. 12 Alii leg. *Cum ſtare gratis cum ſilentio poſſim?*

Ad Mamurram. IV.

Q*Vi legiſti Oedipodem, caligantemque Thyeſten,*
3 Colchidas, & 4 Scyllas: quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus 5 Hylas, quid 6 Parthenopæus, & (7 Atys?
Quid tibi 8 dormitor proderit 8 Endymion?
Exutuſve 9 puer pennis labentibus? aut qui
Odit 10 amatrices Hermaphroditus aquas?

1 Fabulas, & tragœdias de Oedipo, Thyeſte, &c. vide Mythologos. 2 Quem filios ſibi à fratre appoſitos edentem refugit ſol, ne videret. vide Senecæ Thyeſten. 3 Tragœdias de Medea. 4 Hanc Niſi, illam Phorci filiam. 5 Epig. 49. l. 5. n. 4. 6 Lib. 6. ep. 77. n. 2. & l. 9. ep. 57. nu. 3. 7 Puer Cybele dilectus. 8 Lunæ amaſius, ab illa in Latino ſopitus. 9 Icarus. 10 Salmacidas. Ovid. Metam. 4. Auſon. ep. 99. & 68. vide & infra ep. 30. n. 5.

Quid

Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, * *quod poſſis dicere jure,* 11 *meum eſt.*
12 *Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiaſque*
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: 13 *legas* αἴτια *Callimachi.*

* Al. *quod poſſit dicere quiſque.* Pal. *quod poſſit dicere vita, meum eſt.* 11 Vitam meam ſpectat, mores meos format. 12 Meus hic liber non fabulas nubilas & monſtroſas garrit: ſed vitam humanam corrigit, & inſtituit. 13 *Iron.* Callimachus autem ſcripſit librum de originibus, cauſis, & ritibus ſacrorum, quem inſcripſit τὰ αἴτια. vide Cœl. Rhodig. li. 12.c.1. Gyrald. Dialog.3. hiſt. Jan. Parrhaſ. variar. Annot. Obſcurum illud, & moroſum opus hiſtorias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius l.2. vocat *ſomnia Callimachi*, quia ſcripturo ſibi finxit per ſomnum adfuiſſe Muſas. vide Antholog. l.1.c.67. & l.3.c.25. εἰς ποιητάς.

❡ In maledicum Poetam. V.

Quiſquis 1 *ſtolave,* 2 *purpuræve contemptor;*
Quos colere debet, 3 *læſit impio verſu;*
4 *Erret per urbem pontis exul, & clivi,*
Interque raucos ultimus 5 *rogatores*
Oret 6 *caninas panis* 7 *improbi* 8 *buccas.*
* *Illi December longus, & madens bruma,*
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat:
9 *Vocet beatos, clamitetque felices,*
10 *Orciniana qui feruntur in ſponda.*
Et, cum ſupremæ fila venerint horæ,
11 *Dieſque tardus;* 12 *ſentiat canum litem,*
13 *Abigatque moto noxias aves panno;*
14 *Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:*
Sed modo 15 *ſeveri ſectus Æaci loris,*
Nunc inquieti 16 *monte Siſyphi preſſus,*
Nunc inter undas 17 *garruli ſenis ſiccus,*

1 Matronarum, quarum eſt ſtola. 2 Senatorum, patrum purpuratorum. 3 Supra ep. 3. n.6. & ep. 11. l.7. 4 Sic Palatinus codex: mente ſatis acri, & acuta. Er. per urb. ultra, infraque viliſſimam mendicabulorum conditionem, cui nec ſedes, nec ſtipis ſpes in pontibus. In vulgatis legebatur: *Pontes per urbis erret exul, & clivos.* 5 Mendicos. 6 Canibus projiciendas, ut quæ genuinum agitent. 7 Multis miſeris precibus à viatoribus extorti. 8 Buccas, buccellas. * Longam experiatur hyemem in cella frigida. 9 Mortuos præ ſe beatos prædicet. 10 Sandapila, feretro. ab Orco, vel ἕρκῳ. vide Cœl. Rhod. l.10.c.18. 11 Mortis, quam jamdudum votis expetebat. 12 Dilanietur à canibus. 13 Fiat præda avibus. credo ejectis maleficorum corporibus, quo diutius putreſcerent inſepulta, affixos, & appenſos fuiſſe pannos ad terrorem avium. quod apud nos factum videmus in hortis, & agris à ſemente. unde Ovid. in Ibin. Nec mortis poenas mors ultima finiat, &c. 14 Multæ noſtri hic imprecationes. 15 Ex ſententia Æaci ex inferni judicibus unius, in poenas ingenioſi. 16 Saxo, quod volvit Siſyphus. 17 Tantali, cui ſitis, famiſque poenas garrula lingua dedit.

18 *Delaſſet*

18 Delaſſet omnes fabulas poetarum:
Et cum 19 fateri Furia juſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, 20 ſcripſi.

18 Exerceatur pœnis omnibus, quos poetæ fingunt apud inferos torqueri. 19 Ita Ovid. in Ibin. *Sic tibi de furiis ſcindet latus una flagello. Ut ſceleris memores confiteare tui.* & Virg. 6. Æneid.
20 Ego edidi hæc famoſa carmina ſub nomine Martialis.

¶ De adventu Cæſaris Trajani. VI.

FElices, quibus 1 urna dedit ſpectare 2 coruſcum
Solibus Arctois, ſideribuſque 3 ducem.
Quando erit ille dies, 4 quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta feneſtra nuru?
Quando 5 moræ dulces, longuſque à Cæſare 6 pulvis,
7 Totaque Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & 8 picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit una, venit?

1 Urna vitæ diuturnioris, ſeu mortis, prout ſerius, aut ocyus ſors exierit, vel electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. 2 E Germania, quæ ad Arctum, & cui præerat Trajanus, redeuntem. 3 Trajanum. 4 In ὑποδοχαῖς Imperatorum, procedebant ordines obviam: per campos, & ex arboribus ſpectabat populus, fœminæ ex ædibus, & feneſtris: tabernæ, feneſtræ, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appenſis. 5 Ingredientis in urbem Imperatoris inceſſus lentus, & cum pompa, omnibus gratus. 6 In via excitatus. 7 Multitudo egreſſa gratulatum Cæſ. in via Flam. quæ Germaniam ſpectat. 8 Luxus gratia nonnulli equites more Mazacum, qui Libyæ populi ſunt, præcurrebant, tunica acu ab Ægyptiis elaborata induti, infra epig. 13. l. 6.

Ad Rhenum de eodem. VII.

NYmpharum pater, amniumque, 1 Rhene,
Quicunque 2 Odryſias bibunt pruinas.
Sic ſemper 3 liquidis fruaris undis,
4 Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & 5 cornibus 6 aureus 7 receptis,
Et 8 Romanus eas utraque ripa;
Trajanum populis ſuis, & urbi,
9 Tibris te dominus rogat, remittas.

1 Fl. Germaniæ, unde Trajanus. epig. ſupra num. 2. 2 Epig. 7. l. 7. nu. 2. 3 Non Hiberno gelu conſtrictis. 4 Neque unquam gelu duratus pontem præſtes, tranſitumque barbarorum Germanorum incurſibus. 5 Finguntur Dii fluminum præſides cornuti propter riparum, alveorumque curvitatem. magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui ſe deducunt in geminos, pluresve alveos, unde nata fabulæ occaſio de Acheloi cornu ab Hercule avulſo. Rhenum Virgil. 9. Æneid. dixit *bicornem* propter duo oſtia, quibus Druſus tertium addidit, ducta foſſa adverſus incurſum barbarorum. 6 An propter aurifodinas Germaniæ? an propter ipſos Germanos auricomos? 7 In unum alveum. 8 Subjecta Romanis fit Germania cis, tranſque Rhenum. 9 Dominus orbis fluvius, Romæ ſccapitis, & reginæ triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus eſt.

De Paulla. VIII.

Nubere Paulla cupit nobis, ego ducere Paullã
Nolo: anus eſt. vellem, ſi 1 *magis eſſet anus.*

1 Capulo vicina, & brevi moritura.

De ſe. IX.

1 *UNdenis pedibuſque, ſyllabiſque,*
Et multo ſale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis; quid invidetis?
2 *Non ſum Andremone notior Caballo.*

1 Hendecaſyllabis.

2 Nolite mihi ingenii invidere famam, cum minori ſim in pretio, & fama apud ſcurrilis hujus ævi cultores, quam Sextius Andremon Caballus ſcurra. ep.42.l.1.n.15. aliĩ Andremona volunt eſſe nomen nobilis equi Circenſis.

In Paullum. X.

1 *CUm tu* 2 *laurigeris annũ qui faſcibus intras,*
Mane ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de 3 *plebe Numæ, denſaque turba ſumus?*
Qui me 4 *reſpiciat. dominum, regemque vocabo?*
5 *Hoc tu (ſed quanto blandius!) ipſe facis.*
Lecticam, ſellamque ſequar? nec ferre recuſo:
6 *Per medium pugnas ſed prior ire lutum.*
7 *Sæpius aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,*
Et 8 *pariter geminas tendis in ora manus.*
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
9 *Diviſit noſtras purpura veſtra togas.*

1 Ejuſdem ingenii epi. vide 18. li. 2. & l. 5. ep. 23. & Juv. Sat. 1. ℣. 117.
2 Qui geris conſulatum, quem tibi ineunti, & annum aperienti præferuntur faſces laureati.

3 Plebe tenui, & paupere, cujuſmodi ipſe fuit Numa. 4 Al. *reſpicies*. Juv. Sat. 3. ℣. 184. 5 Egone te patronum ſalutabo; quĩ ipſe alios ſalutas multo blandius, quam ego te? 6 Sed & ipſe alios precedis anteambulo, comeſque, ep. 36. l. 3. n. 3. 7 Quod attendentis, faventis, applaudentiſque ſignum eſt. 8 Applaudis. *vel* A facie jactas manus, quaſi per admirationem. Juv. Sat. 3. ℣. 106. 9 Æque ſumus clientes, vos purpurati tantum diſtincti eſtis à nobis togatis. alii leg. *Dimiſit*. ideſt, vos purpurati clientes excluſiſtis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30. l. 30.

¶ In Calliodorum. XI.

NIl aliud loqueris, quam 1 *Theſea, Perithoumq;*
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.

1 Nobile amicorũ par.

Diſpeream, ſi tu 2 Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut 3 porcos paſcere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
4 Et lotã 5 (ut multum) terq; quaterque togam.
Quid! quod 6 nil unquam Pyladi donavit Oreſtes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

2 Vel infimo ſervitii munere defungi, ut præſtare matulam, vel porcos paſcere.
3 Forte, quod in glandiferis Pindi ſylvis degebat Perithous.
4 Et togam non uſque adeo tritam, non ultra ter quaterve lotam.
5 Ex perſona poetæ interpoſitum, indignantis togam imputatam, quaſi magna illa res ſit. 6 Quippe qui omnia cum Pylade communicavit, quod quia tu non facis, ſed multa negas, non es verus amicus.

Ad Domitium. XII.

1 ÆMiliæ gentes, & 2 Apollineas Vercellas,
*Et * Phaetontei qui petis arva Padi;*
Ne vivam, niſi te, Domiti, 3 permitto libenter,
Grata licet ſine te ſit mihi nulla dies.
4 Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel una
Urbano releves colla peruſta jugo.
5 I, precor, & totos avida cute combibe ſoles:
6 Quam formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies 7 albis non cognoſcendus amicis,
8 Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
9 Niliaco redeas tu licet ore niger.

1 Ep.4.l.3.nu.1.
2 Oppidum Inſubrium, ubi Apollo colitur. vide Ph. Cluverium lib. 1. Ital. antiq. cap.23.
* Epi.25.l.4.n.2.
3 Niſi te ſecedere permittam. al. *dimitto*. Pet. Scriv. emendat, *præmitto*. quod de vita functis dicebant, tanquam eos ipſos ſequituri. ſed diſpiciat lector. 4 Sed deſiderio noſtri tu præfers unius æſtatis ruſticationem, qua tui colorandi, & animi relaxandi cauſa ab urbanis curis ſecedis. 5 Vade itaque, inſolationi vaca. qua utebantur veteres ad figendam valetudinis cauſa, & colorandam nitoris gratia, cutim. 6 Quam pulchre coloratus peregre redibis! 7 Σκιατρόφοις ab umbra urbana pallidis. ſole non coloratis. vide ep.56.l.1.n.11. 8 Oſculo excipiet. Al. *livebisque tuis pallida turba genis*. hoc eſt, invidebit. 9 Ægyptii vero fuſci.

¶ Ad Tuccam. XIII.

1 CUm cathedralicios portet tibi rheda miniſtros,
2 Et Libys in longo pulvere ſudet eques;

1 Cum habeas tecum in rheda, vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effœminatos, mollitie non cedentes fœminis, quarum proprie eſt cathedra. Turneb. lib.30.c.3. & 30. Symphoniacos, forte. 2 Et tibi, pro more lautiorum, præcurrant equites Numidæ. Senec. epiſt.114. *Omnes ſic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen curſorum antecedat.*

3 *Strataque non unas cingant triclinia* 4 *Bajas*,
5 *Et Thetis unguento palleat uncta tuo;*
Candida 6 *Setini rumpant cryſtalla* 7 *trientes*,
Dormiat in pluma nec meliore 8 *Venus:*
9 *Ad nocturna jaces faſtoſæ limina mœchæ*,
Et 9 *madet (heu) lacrymis janua ſurda tuis:*
Urere nec miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
Vis dicam male ſit cur tibi, Tucca? 10 *bene eſt.*

3 Et tibi ad multas tuas thermas, & balneas multa extruantur triclinia, diætæ, cœnationes. 4 Balneas, quibus celebres ſunt Bajæ. 5 Et ampla balnea, quæ & maria dicebantur, & piſcinæ unguentis infuſis (qui veterum luxus) palleant. 6 Optima vina è Setia frangant, dum miſcentur, calore rumpant pocula tua cryſtallina. 7 Calices 4. cyathorum. ep. 28. l. 1. nu. 2. 8 Quæ in olorina cubat. 9 Vide 5. Sat. Perſii V. 165. & quæ nos ad illum. 10 Ex rerum affluentia naſcitur tibi vitioſa miſeria.

Ad Criſpum: XIV.

C*Edere de noſtris nulli te dicis amicis.*
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cum peterem ſeſtertia quinque, negaſti:
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium, farriſve dediſti,
1 *Cum tua Niliacus rura colonus aret?*
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tẽpore brumæ?
2 *Argenti venit quando ſelibra mihi?*
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
3 *Quam quod me coram pedere, Criſpe, ſoles:*

1 Cum colonus tuus in Ægypto multos tibi aret fundos. 2 Sic Palatinus Vulg. *Argenti quando miſſa ſelibra mihi eſt?* 3 Animam impendere, ſive, ut ait ille, aliquid animæ amittere in honorem amici. honeſte parum, at ſatis familiariter, & pro comitate ſuilla: ubi arctioris amicitiæ argumentum habetur, mutuis ſe officiis comitari, ac deducere ad ſellas Patroclianas, & dulciſſimos conferre ſermones in Cloacinæ ſacello.

De Apro. XV.

1 D*Otatæ uxori cor arundine fixit acuta,*
2 *Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.*

1 In ludo ſagittario, quaſi per errorem. vel ſauciat uxoris cor acuta amoris, ſeu doloris ſagitta, dum ipſe ludit in aliis. 2 Sed dum ſe ludere neſcire ſimulat, optime in rem ſuam ludit, efferendo uxorem bene dotatam. alii leg. *lædere*.

In Caium. XVI.

S*I donare vocas promittere, nec dare, Caī:*
Vincam te donis, muneribuſque meis.

1 Quicquid auri foditur in Hiſpania. Gallecia autem, & Aſturia Hiſpaniæ regiones ſunt,

Accipe 1 Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis;
Aurea quidquid habet 2 divitis unda Tagi;
Quidquid 3 Erythræa niger invenit Indus in alga,
Quidquid & in nidis 4 unica ſervat avis;
Quidquid 5 Agenoreo Tyros 6 improba cogit aeno:
Quidquid habent omnes, accipe 7 quomodo das.

aurifodinis quondam celebres. 2 Auri ramentis fluens Tagus fl. Hiſpaniæ. 3 Ep.36.l.5.n.5. 4 Phœnix. vide ep.7.li.5.n.1. & ep.55.l.6.nu.3.& 4. 5 Tyrio, purpureo. Tyros enim, & Sidon Agenori regna erant. 6 Inventrix purpuræ, qua iterantur lanæ. veſtes purpureas appellat Senec. epiſt.115. *lacernas coloris improbi.* Improbum laborem appellavit Virgilius aſſiduum, & iteratum. ita & veſtes *improbi coloris* dibaphas, & iteratas aheno purpureo. & hoc facit Plin.l.9.c.41. *Non eſt ſatis abſtuliſſe gemmæ nomen amethyſtum, rurſus abſolutus inebriatur Tyrio, ut ſit ex utroque nomen improbum, ſimulque luxuria duplex.* l.14. ep.154. 7 Promiſſis ſc.

De Macro ad Muſam. XVII.

1 Carmina mea, quæ per Macri, in via Appia ſternenda cui præficiebatur ab Imperatore,

1 SAturnalitio Macrum fraudare tributo
Fruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit:
Solenneſque jocos, nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas.
2 Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis:
Appia, 3 quid facies, ſi leget iſta Macer?

occupationes intermiſſa ſunt à me in Saturnalibus, exigit Macer tanquam tributum ſtatum, & annuum. 2 Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viæ ſternendæ, & muniendæ percipiat. 3 Negligeris ſcilicet meis nugis poſthabita.

De Mario. XVIII.

1 Pro clientibus. 2 Mutuum dare. 3 Clientum. 4 Unde nihil fructus.

NEc vocat ad cœnã Marius, nec munera mittit,
Nec 1 ſpõdet, nec vult 2 credere: ſed nec habet.
3 Turba tamen non deeſt, 4 ſterilem quæ curet amicum.
Eheu quam 5 fatuæ ſunt tibi, Roma, 6 togæ!

5 Inſipientes, qui gratis ſerviant --- 6 --- Togati clientes! *Metonymicè.*

¶ Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

1 Super rumore defuncti Martialis in epiſtola ult.

1 NEc doctum ſatis, & parum ſeverum,
2 Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio 3 Thalia

l.3. ad Priſcum, gratatur Plinius, laudat, & bene precatur Poetæ de hoc epig. cujus partem ibi referens, *Alloquitur Muſam,* inquit de Martiali, *mandat, ut domum meam Exquiliis quærat, adeatque reverenter, &c.* 2 Non tamen omnino inelegantem. 3 Muſa carminis mei jocoſi præſes, ep.8.l.4.n.12. & ep.16.l.7.n.3.

I, per-

I, perfer: brevis eſt labor peractę
4 Altum vincere tramitem Suburæ,
Illic 5 Orphea protinus videbis
Udi vertice 6 lubricum theatri,
Miranteiſque feras, 7 avemque regis,
Raptum quæ 8 Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus 9 Pedonis
Cælata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore 10 non tuo 11 diſertam
Pulſes 12 ebria januam, videto.
Totos dat 13 tetricæ dies 13 Minervæ,
Dum 14 centum ſtudet auribus virorum,
Hoc quod ſęcula, poſterique poſſint
15 Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lacernas:
16 Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa. cum madent capilli:
17 Tunc me vel rigidi legant Catones.

4 Aſcendere per declivem collem è Subura (de quo vico, ep. 35. li. 8. n. 5.) Eſquilias. 5 In domus Plinii faſtigio effictum. Plin. hiſtor. l. 35. cap. 8. 6 Stillicidio, vel aſperſionibus theatri. 7 Aquilam, illam forte, de qua epig. 56. lib. 5. In templorum, atque ædium nobiliorum faſtigiis apponebatur aquila, minorum vero coronis. ep. 1. hujus libri. 8 Ganymedem. dicto ep. 56. l. 5. 9 Albinovani, Poetæ, cujus domus faſtigio inſidet aquila minor priore illa Ganymedem rapiente. 10 Alio quam quod jocoſis carminibus convenit. vide ep. 8. l. 4. n. 11. 11 Plinii Sec. oratoris diſerti. 12 Laſciva, petulans, intempeſtiva. 13 Studiis ſeveris, & gravioribus. 14 Foro, & cauſis C. viralibus. ep. 38. l. 6. n. 3. & ep. 62. l. 7. n. 14. & Plinii epiſt. paſſim. 15 M. Tullii Cic. Arpinatis, quem ſibi ubique imitandum propoſuiſſe Plinius confitetur. 16 Nona hora, aut decima. ep. 8. l. 4. n. 11. & 12. inter pocula, roſas, unguenta. 17 Namque hac hora, vel rigidi Catones depoſita gravitate calent mero.

¶ Ad Manium. XX.

1 DUcit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ viſere tecta libet,
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,
3 Et prætextata cultus amicitia:
Tu facis; in terris quo non eſt alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
5 Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
5 In quocunque loco Roma duobus erit.

1 Cur redire velim in patriam meam, viſurus Hiſpaniam aurifodinis celebrem, & Salonem. ep. 50. l. 1. n. 11. tu mihi cauſſa es, ô Mani, &c. 2 Bilbilim in edito ſitam. 3 Uſque à pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta. 4 Tecum vel in arenoſis Africæ deſertis, vel in hoſpitali Scythia degerem. 5 Omnis nobis locus pro Roma erit.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipſe 1 *Modeſtus*
Et vix 2 *Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?*
Non lectore tuis opus eſt, 3 *ſed Apolline libris:*
Judice te major 4 *Cinna Marone fuit.*
5 *Sic tua laudentur: ſane mea carmina, Sexte,*
Grammaticis placeant, & 6 ſine Grammaticis.

1 Grammaticus, cujus meminit Tranquillus, & A. Gell. & Macrobius. 2 Grammaticus, cujus meminerunt Senec. epiſt. 66. & Auſonius epiſt. 18. ad Urſul. 3 Sed divinatore Oedipo aliquo, Sibylla, imo ipſo Apolline. 4 Poeta, author egregii quidem, laudatique operis, ſed obſcuri, & quo nec ſe ſcribere ſatis digna per modeſtiam profitetur Virgil. eclog. 9. 5 Propter obſcuritatem, & intricatas tenebras. 6 Abſque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quiſque Grammaticorum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit, *Mortuaria gloſſaria*) philoſophorum hæc intelligit?

In Philænim. XXII.

Cur 1 *ſpleniato ſæpe prodeam mento,*
Albave pictus ſana labra ceruſſa,
Philæni quæris? 2 *baſiare te nolo.*

1 Ep. 29. l. 2. nu. 13. 2 Ep. 33. l. 2. & l. 7. ep. 66. ne te ſalutê.

De M. Antonio. XXIII.

Jam numerat placido felix Antonius ævo
1 *Quindecies actas * Primus Olympiadas:*
Præteritoſque dies, & 2 *tutos reſpicit annos;*
3 *Nec metuit Lethes jam propioris aquas.*
Nulla recordanti lux eſt ingrata, graviſque:
4 *Nulla fuit, cujus non meminiſſe velit.*
Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt
Vivere bis, 5 *vita poſſe* 5 *priore frui.*

1 Annos LX. ex cõputatione Chronologorum, quibus Olympias eſt quatuor annorum ſpatiũ. an. LXXV. ex ratione poetarum, qui Olympiada pro quinquennio, ſeu luſtro uſurpant. * Cognomen Antonii, ut infr. ep. 32. & 101. l. 9. 2 Extra fortunæ aleam poſitos, in quos fortuna jus perdidit. Al. *toros*. 3 Nec metuit mortem. 4 Al. *Nulla ſubit*. 5 Jucunda bene actæ vitæ recordatione.

Ad Calend. Martias. XXIV.

*Natales mihi * Martiæ Calendæ*
(Lux formoſior omnibus Calendis,
* *Qua mittunt mihi munus & puellæ:)*
1 *Quinquageſima liba, ſeptimamque*

* In quibus, & ipſis puellis mittuntur munera. ep. 92. li. 9. nu. 9. & ep. 85. l. 5. n. 8. Natalis item celebrari ſolebat miſſis muneribus, ep. 64. l. 8. & epig. 87. li. 10. 1 Jam quinquageſimum ſeptimum natalem meum celebro libis, & thuris acerra.

Veſtris

Veſtris addimus hanc focis acerram.
His vos (ſi tamen expedit roganti)
Annos addite 2 bis precor novenos,
Ut nondum nimia piger ſenecta,
Sed vitæ 3 tribus areis peractis
Lucos 4 Elyſiæ petam 4 puellæ:
Poſt hac tempora, nec diem rogabo.

2 Alii leg. *ter.* rectius *bis.* anni enim 27. additi nimis, & ultra votum Poetæ extenderent ſenectam. 3 Area in Circo ſpacium eſt curriculi. 25. miſſuum eſt unius diei area. Miſſus trium arearum conficiunt numerum annorum, quos ſibi vovet Poeta. Petr. Scriver. exploſa lectione *tribus aureis*, cum recepta expoſitione Aurei Rom. æſtimari 25. denariis. Io. Meurſii Mantiſſa. c.19. 4 Proſerpinæ.

De Mucio. XXV.

IN 1 matutina nuper 2 ſpectatus arena
Mucius, impoſuit qui ſua membra focis;
Si patiens, fortiſque tibi, duruſque videtur,
2 Abderitanæ pectora plebis habes.
4 Nam cum dicatur tunica præſente moleſta;
Ure manum: plus eſt dicere; non facio.

1 Mane pugnabant damnati cum beſtiis, poſt meridiem, qui ex beſtiariis ſupererant, inter ſe. Lipſ. 3. Saturn. cap. 15. Senec. epiſt. 7. 2 vide hoc ſpectaculum, ep. 30. l. 8. 3 Stolidus es, *Vervecum in patria, craſſoque ſub aere natus*, ut ait Juven. Sat. 10. ℣. 50. ad quem vide, quæ nos. 4 Nam ſi damnato huic daretur conditio, ut repræſentando Mucii manum exuſtam (de quo epig. 22. l. 1. & l. 8. ep. 30.) redimeret ſupplicium tunicæ moleſtæ, in qua pice, reſina, bitumine, cæteriſque ignium alimentis illita ardendum illi fuerat: minus fortiter facit (ſaltem audacter minus) parte, quam toto corpore exuſto.

De morte Vari. XXVI.

1 VAre Paratonias Latia modo vite per urbes
Nobilis, & 2 centum dux memorande viris:
At nunc 3 Auſonio 4 fruſtra 5 promiſſe 3 Quirino
Hoſpita 6 Lagæi littoris umbra jaces.
7 Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec meſtis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, 8 fallax Nile, negare potes?

1 Vare, qui modo in Ægypto (Paratanium autem Ægypti urbs) geſſiſti Rom. tribunatum. cujus inſigne eſt vitis, quam geſtabat tribunus ad caſtigandos milites. 2 Centurio. Romuli inſtituto, legio, quæ conſtabat 3. millibus, diſtributa eſt in 30. centurias, quibus ſingulis ſinguli præerant centuriones. poſtea tamen mutato numero militum, manipulorum, & centuriarum in legione. 60. militibus præerat centurio, qui primitus 100. 3 Romæ in Italia, quam condidit Quirinus, ideſt Romulus. *vel* Romanis fruſtra prom. 4 Namque mortuus es in Ægypto. 5 Umbra prom. ideſt tu promiſeras, nos expectabamus reditum. 6 Ægyptii. à Lago patre Ptolemæi Maced. 7 Sic ep. 85. li. 6. nu. 7. 8 Ægypte, quæ negabas Varo reditum, mihi funeris curam.

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & 1 rarus non adhibetur eques;
Et tua 2 tricenos largitur ſportula nummos:
3 Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

1 Non rarus, i.e. frequens. 2 Triplicē ſportulam. 3 Hoc faciunt allecti tua ſportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Veſpaſiano: nemo tamen eorum eſt, qui non te pro ignobili habeat, obſcuro, terræque filio. Seneca in Apocolocynthoſi: *Nemo enim illum unquam natum putavit.*

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
1 Publica quem primũ vota, preceſq; vocant,
2 Pervius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter:
Nunc tua 3 Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora 4 tot numeras, Jane, 5 quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
6 Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

1 Ep. 2. n. 1. & epi. 8. n. 2. l. 8. 2 Prius habuiſti ſacellum in foro Tranſitorio dicto, *Vel* quod per id in alia eſſet tranſitus, utpote ſitum inter Capitolium, & collem Quirinalem; *vel* à quatuor tranſitionibus ad 4. portas Jani templi. 3 Quibus ornatur templum tuum à Domitiano, Nerva, Trajano. 4 Nempe, quatuor, vetus Romanum, Julium, Auguſtum, Tranſitorium. 5 Epig. 2. l. 8. n. 3. 6 Præſta pacem æternam. cujus ſignum Janus clauſus; ut apertus, belli. ep. 66. l. 8. n. 3.

Ad Sextilianum. XXIX.

QUam mihi mittebas 1 Saturni tempore lancem,
Miſiſti dominæ, Sextiliane, tuæ.
Et quam donabas 2 dictis à Marte Calendis,
3 De noſtra praſina eſt ſyntheſis empta toga.
Jam conſtare tibi gratis cœpere puellæ.
4 Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

1 In Saturnalibus. epi. 46. l. 4. n. 1. & epig. 85. l. 5. nu. 8. 2 Qui Veneris natalis, quo munera mittuntur fœminis ab amatoribus. epig. 92. l. 9. n. 9. & ep. 85. l. 5. n. 8. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti ſolent munera, ep. 24. ſupra. 3 De toga, quam mihi mittere ſolebas, emiſti amicæ tuæ viridem veſtem cœnatoriam. ep. 46. l. 2. n. 3. 4 Ita alis dominam meis ſumptibus, meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercipis.

De Apollinaris litore Formiano. XXX.

O Temperatæ dulce 1 Formiæ litus:
Vos, 2 cum ſeveri fugit oppidum Martis,

1 Maritima Campaniæ urbs, ubi villam, ſeu prætorium habuit Apollinaris. ad quem epig. 87. l. 4. & epig. 25. l. 7. 2 Cum ſe recipit ex urbis Romanæ occupationibus, & negotiis.

Et

Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
3 *Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,*
Nec Tuſculanos, Algidoſve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
4 *Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta*
Deſiderantur, nec Marica, nec Liris,
5 *Nec in Lucrina lota Salmacis vena.*
Hic ſumma leni ſtringitur 6 *Thetis vento;*
7 *Nec languet æquor: viva ſed quies Ponti*
Pictam phaſelon adjuvante fert aura,
Sicut puellæ non amantis æſtatem
8 *Mota ſalubre purpura venit frigus.*
Nec 9 *ſeta* 10 *longo quærit in mari prædam,*
Sed à cubili, lectuloque jactatam
11 *Spectatus alte lineam trahit piſcis.*
12 *Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,*
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos 13 *vernas;*
14 *Natat ad magiſtrum delicata muræna.*
15 *Nomenculator mugilem citat notum,*
Et adeſſe juſſi prodeunt ſenes mulli.
Frui ſed iſtis quando, Roma, 16 *permittis?*
17 *Quot Formianos imputat dies annus*
Negotioſis rebus urbis hærenti?
O 18 *janitores, villicique felices!*
19 *Dominis parantur iſta, ſerviunt vobis.*

3 Temperato coelo, & amœnitati Formiarum non præfert Tibur pudicæ ſuæ uxoris ſolum natale, ſeu villam. non Tuſc. Algidos receſſus, Præneſte, nec Anxur. 4 Præ Formiis non deſiderat Circæum promontorium, Cajetam Trojanis conditam, Maricam, Lirin. de quibus vide Geographos, & Leandrum in primis. 5 Nec lacũ Lucrinum in Campania, cujus aqua, ut & Bajarum, æque delicata, & mollis, ac Salmacis in Caria, cujus fons effœminare viros dicitur à Poetis. Ovid. 5. Metam. Auſon. epig. 68. & 92. Anthol. l. 1. c. 17. 6 Æquor. 7 Nec tamen ſtagnat, ſed leni aura portat naviculas. 8 Æque lenis eſt Formiani ſinus aura, atque illa, quam ſibi faciunt puellæ per æſtatem agitantes aera mota veſte, vel flabello. epiſt. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pennis purpureis confectum intelligit. Miſcel. l. 10. c. 22. 9 Linea piſcatoria. 10 Longe. 11 Per aquam pellucidam. 12 Si quando mare ventis tollatur, menſa minime ſolicita eſt de piſcibus, ut quæ ſuo penu è ſuo regno, ſuis piſcinis ſatis ſit inſtructa. 13 In ſuis natos piſcinis. 14 Sic epig. 30. lib. 4. nu. 5.
15 Qui piſces nominatim citet, evocetque: non ſecus, ac nomenclatores ſolebant in foro, & campo Martio citare reos, convivaſque, & ſuggerere nomina civium dominis ſuis in ambitu, & petitione magiſtratus ſalutandorum. 16 Per occupationes, & curas urbanas. 17 Quot dies, quos jucunde liceret agere Formiis, poſſunt imputari quaſi perditi urbanis curis? 18 Aliis, *vinitores*.
19 Domini raro, furtim, & per otium, civicis quaſi emiſſi vinculis, has voluptates carpunt: vos, ò villici, ſemper, libere, & ad ſatietatem iis fruimini.

In Calliodorum. XXXI.

1 ADdixti ſervum nummis, 2 here, mille trecentis,
Ut bene cœnares, Calliodore, 3 ſemel:
Nec bene cœnaſti. mullus tibi quatuor emptus
Librarum 4 cœnæ pompa, caputque fuit.
Exclamare libet, non eſt hic improbe, non eſt
Piſcis: homo eſt. hominem, Calliodore, voras.

1 Vendidiſti. 2 Heri ep. 44. l. 1. n. 1. 3 Ex pretio ſervi venundati. 4 Cœnæ 3. ſunt partes, antecœna, cœnæ caput, ſeu pompa, & ſecundæ menſæ, ſeu bellaria.

¶ De imagine Marci Antonii, ad Cæditianum. XXXII.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, roſiſque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat 1 Marcus mediis 1 Antonius annis
* Primus: in hoc juvenem ſe videt ore ſenex.
2 Ars utinam mores, animumque effingere poſſet:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

1 Epig. 101. l. 9. * Supra ep. 23. * 2 *Quod ſi oculis facies honeſti cerneretur, mirificos ſui amores excitaret.* Plato. Spectabile hoc, & imitabile picturam laudandi exemplar.

Ad Munatium Gallum. XXXIII.

SImplicior priſcis, Munati Galle, 1 Sabinis,
2 Cecropium ſuperas qui bonitate 2 ſenem;
3 Sic tibi cum ſoceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face caſta Venus:
4 Ut tu, ſi viridi tinctos 5 ærugine verſus,
Forte malus livor dixerit eſſe meos,
Ut facis, à nobis abigas: nec ſcribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
6 Hunc ſervare modum noſtri novere libelli;
Parcere perſonis, dicere de vitiis.

1 A quibus per ludorū ſpeciem circumventis. Romani fœminas rapuerunt. 2 Socratē, qui Juvenali *ſenex vicinus Hymetto*. Alii Epicurum intelligunt. 3 Sic tibi caſta Venus det retinere claros Penates ſoceri cum perpetua face natæ. uxoris ſcilicet tuæ. Alii leg. *conſoceri claros*. 4 Ut tu, &c. à nobis abigas, ideſt, me aſſeras. ut ep. 71. & 11. l. 7. 5 Maledicentia, livore, quem ep. 71. l. 7. dixerat, *atrum venenum*. 6. Epiſt. ad l. 1. n. 7. & ep. 3. l. 8. n. 12.

Ad Cæſ. Trajanum. XXXIV.

DI tibi dent, quidquid, * princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:

* Al. *Cæſar Trajane*.

1 *Qui ſua reſtituis ſpoliato jura patrono;*
Libertis 2 exul non erit ille ſuis.
3 *Dignus es, ut poſſis totum ſervare 4 clientem:*
5 *Ut liceat tantum; vera probare potes.*

1 Qui reſtituis patronis jus patronatus in libertos ſuos, quos Domitianus militibus æquarat. 2 Jure ſuo ſpoliatus tanquam proſcriptus, & exul. 3 Certe dignus es integram inire laudem ex integro cive Romano priſtinæ ſuæ dignitati reſtituto. 4 Civem Roman. 5 Al. *Ut* (*liceat tantum vera probare*) *potes.*

De Sulpicia. XXXV.

OMnes 1 Sulpiciam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ.
2 *Non hæc *Colchidos aſſerit furorem,*
**Diri prandia nec refert Thyeſtæ;*
**Scyllam, *Byblida 3 nec fuiſſe credit:*
Sed 4 caſtos docet, & pios amores,
Luſus, delicias, facetiaſque:
Cujus carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe nequiorem,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales 5 Egeriæ jocos fuiſſe
6 *Udo crediderim Numæ ſub 6 antro.*
7 *Hac condiſcipula, vel hac magiſtra*
Eſſes doctior, & pudica 8 Sappho.
Sed tecum pariter ſimulque viſam
9 *Durus Sulpiciam Phaon amaret.*
Fruſtra 10: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viveret Caleno.

1 Poetriam, Martiali coævam, cujus meminit Sidonius carm. 9. 2 Non ſcribit inſanos Medeæ amores; vel non excuſat Medeæ ſcelera. ſic Juven. *perituræ ignoſcit Eliſæ.* Sat. 6. ℣. 436. * Vide Mythologos, & 4. ep. ſupra. 3 Nec ipſa credit, nec aliis credendas ingerit has fab.

4 De amore conjugum. 5 Nymphæ, cujus colloquio, & inſtitutis ſe uſum finxit Numa rex Rom. II. vide ep. 47. lib. 6. n. 5. 6 Aricino, fontibus, atque aquæductibus madenti, vide Juv. Sat. 3. ℣. 11. 7 Si Sulpicia uſa fuiſſes magiſtra, vel condiſcipula, ò Sappho. 8 Poetria celebrata, decima Muſa. 9 Qui neglexit, contempſitque alias mulieres, ad amores durus, Sulpiciam tamen æque, aut potius amaret. 10 Neque enim Bacchi, Apollinis, ipſiuſve Jovis thalamos præferret thalamis conjugis ſui Caleni, ad quem mox epig. 38.

In Munnam. XXXVI.

1 Adulterantia vinum. 2 Epig. 81. l.3. n.20. & l.13.ep.123. 3 Vina apothecis condita ſuperponebantur fumariis,

1 IMproba Maſſiliæ quidquid 2 fumaria cogunt,
3 Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas 4 toxica ſæva vias:
Nec facili pretio, ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis 5 Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto cauſſa tibi eſt; ne tua vina bibas.

ut præcocem maturitatem à fumi tenore traherent. Horat. od.8. l.3. Columella cap.6. l.1. & Galen. περὶ ἀντιδοτ. Sed inſaluberrima eſſe hæc vina teſtatur Plinius lib.23.cap.1. 4 Vina inſaluberrima. ut jam nu. 3. vide & ep.19.l.1.n.6. 5 Vina Setina nobilia è Setia Campaniæ.

Ad Maternum, XXXVII.

1 Juriſperite ſanctiſſime, atque diſertiſſime. 2 Mihi concivi tuo, & συμπατριώτῃ meditanti patriam, & Bilbilim meam viſuro (ut ſupra epig.20.) ſi quid eſt, quod mandatû velis, mandabis nuncio.

1 JUris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum;
2 Municipi, Materne, tuo, veterique ſodali
3 Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum;
4 An 5 Laurentino turpes in litore ranas,
Et ſatius tenues * ducere credis 6 acos?
7 Ad 8 ſua captivum quam ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et 9 fatuam 10 ſumma cænare 11 Pelorida menſa,
12 Quoſque tegit levi cortice concha brevis?
Oſtrea 13 Bajanis quam non liventia teſtis,
14 Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hic 15 olidam 16 clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos 17 ſordida præda canes.
18 Illic piſcoſo modo vix educta profundo
Impedient lepores 19 humida lina meos.

3 Hiſpanum ep.16. ſup.n.1. 4 An forte Hiſpaniæ copiæ præfers Italiæ inopiam? 5 Quod diſtat à Roma 17. M. paſſuum. * Capere. 6 Piſciculos quoſdam viliſſimos. 7 Quam in Hiſpania captos mullos, niſi trilibres ſint, in mare rejicere. 8 Quibus vivunt, unde extrahuntur. Piſces vero ſaxatiles fluviatilibus meliores. 9 Inſipidam, nullius ſaporis. 10 Lautiſſima menſa. 11 Ep.11.l.6.n.4. 12 Mitulos. 13 Potius quam in Hiſpania cœnare oſtrea nobilia --- 13 --- quæ non habent, quod invideant, ideſt, non cedentia oſtreis in Lucrino lacu prope Bajas natis. 14 Tanta eorum in Hiſpania copia. 15 Epig.4.lib.4.nu.12. 16 Canes hortatus. 17 Vulpes. 18 In Hiſpania. 19 Retia modo extracta è piſcoſo mari, & in terra capient lepores.

Dum

Dum loquor, ecce redit ſporta piſcator inani:
Venator capta 20 mele 21 ſuperbus adeſt.
22 *Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello.*
23 *Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum.*

20 Palatà male. unde Rutgerſius, & Scriver. mele, animali mordaci, & pernicioſo, quod vulgo Taxus, ſive Daſius appellatur. legebatur antea *marte*. 21 Perinde ac opima præda eſſet onuſtus. 22 Ad villas in Italia maritimas piſces ex urbe ferunteur, ad menſas inſtruendas. ſic ep.47.n.16. & ep.57.nu.25.l.3. 23 Supra nu.3.

Ad Calenum. XXXVIII.

*O 1 Molles tibi quindecim, * Calene,*
*Quos cum * Sulpicia tua jugales*
Indulſit deus, & peregit annos!
O nox omnis & horà, quæ notata eſt
2 *Caris litoris Indici lapillis:*
O quæ 3 prælia, quas utrinque 3 pugnas
Felix lectulus, & lucerna vidit
5 *Nimbis ebria Nicerotianis!*
6 *Vixiſti tribus, ò Calene, luſtris;*
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et ſolos numeras dies mariti.
7 *Ex illis tibi ſi diu rogatam*
Lucem redderet Atropos, vel unam
Malles, quam Pyliam quater ſenectam.

1 Jucundos, felices. * Supra ep. 35. 2 Ep.45.li. 8.nu.2. 3 Τῆς κλινοπάλης. 4 Epig. 39. l.13. 5 Madens adſperſionibus, & unguentis à Nicerote aromatopola confectis. ep.55.l.6.n.4. 6 Veram egiſti vitam ſolos hoſce 15. annos, quibus fuiſti uxoratus. 7 Unum ejuſmodi diem tibi à fatis redditum præferres 4. ætatibus Neſtoris. ideſt, 12. ſeculis. vide ep.30.l.9.n.1.

¶ In Lesbiam. XXXIX.

Conſule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?
1 Mentiris: nata es, Lesbia, rege 2 Numa.
Sic quoq; mentiris. namq; ut tua ſecula 3 narrant,
4 Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

1 Immo antiquior es omnibus Conſulibus. 2 Secundo rege Rom. 3 Al. *narres*. 4 Ita annoſa es, & ſimul adeo ſqualida, & turpis, ut videaris è luto facta à Prometheo, reſpicitque ſigmentum Poeticum, vide ep. 67. infra.

Ad Lupum de Polla. XL.

Semper cum mihi diceretur eſſe
Secreto mea Polla cum cinædo;
Irrupi, Lupe, 1 non erat cinædus.

1 Alius erat à cinædo. quod autem fuerit hoc ſcelus, videtur innuere Paronomaſia τȣ̃ *Irrupi*. epig.47. l.1. num.3.

In

In Proculejam. XLI.

1 MEnſe novo Jani veterē, Proculeja, maritum
Deſeris, atque jubes 2 res ſibi habere ſuas.
Quid rogo; quid factum eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: 3 prætor erat.
Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et 4 populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſſidium non eſt hoc, Proculeja: lucrum eſt.

1 Januario, & τὸ novo *menſe* ἀντιθετ τῷ *veterem maritum*. 2 In repudiis comprobata ſunt hæc verba, *Tuas res tibi habeto*. item, *Tuas res tibi agito*. Caius l.2.ff.de Divort. 3 Ne itaque uxor dotata, & dives marito pauperi deſignato Prætori cogeretur ſuppeditare impenſas purpuræ (namque purpurati, ſeu prætextati curabant Megaleſia Prætores) & ludorum in honorem Magnæ matris deûm, & adconciliandam gratiam, & ſalutem populi; fecit Proculeja divortium. 4 Merula refert ad Floralia; Raderus ad Fornacalia, Palilia, ſeu Laralia. Ego hæc eadem Megaleſia maxime populare ſacrum fuiſſe cenſeo, ut quæ ad religionem, & lætitiam populi celebrata ſunt.

Ad * Dindymum. XLII.

TAm dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & ſoles, & levis aura terat:
Celantur ſimili 1 ventura Cydonia lana,
Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.
Fortius impreſſi quoties tibi baſia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

* Ad eundem, epigr. 42. & 84.l.5.

1 Nondum decerpta, intacta adhuc.

Ad Philerotem. XLIII.

SEptima jam, Phileros, tibi cōditur uxor in agro.
2 Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.

1 Sepulchris conſecrari agellum moris fuit, ut dictum ep.115. & 117.l.1. 2 Manent enim tibi dotes ſepulturarum, vacatque thalamus novo conjugio.

§ Ad 1 Q. Ovidium. XLIV.

1 QVincte 2 Caledonios Ovidi viſure Britannos
Et 3 viridem Tethyn, Oceanumq; 4 patrem:
Ergo 5 Numæ colles, & 6 Nomentana relinques
Otia? nec retinet ruſque, focuſque ſenem?

1 De hoc epigra. 43. & 44. l.7. & ep.53. l.9. 2 Scotos. ep.7.l.ſpect. n.5. 3 Cœruleum, ſeu viride mare. 4 Patremne fluminum *Phyſice*? an quia Deus? Dii autem omnes dicti patres. an ex opinione Thaletis, qui omnia ex aqua generari ſenſit? vide quæ nos ad V.266. Oedipi Senecæ. 5 Sabinorum regionem montanam, unde oriundus Numa, Curibus ſcilicet, & in qua prædium Ovidii Nomentanum. Cluv. Ital. lib.2.c.8. Alii exp. Romam à Numa ſecundo rege auctam. 6 Prædium tuum Nomentanum. de quo ep.106. l.1. & epig. 92. lib.7.

7 Gaudia

7 Gaudia tu differs : at non & ſtamina differt
Atropos ; atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet?) 8 amico,
Ut potior vitæ ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis,
9 Teque tuas numeres inter amicitias.

7 Vide ep. 54. l. 4. & ep. 16. lib. 1.
8 Cæſonio, ut ep. 43. & 44. lib. 7. vel alteri cuivis amico.

9 Virum probum maxime ſe amare decet, &c. Ariſt. Magn. Mor. l. 2. c. 13. & 14. *Qui ſibi amicus eſt, hunc ſcito amicum omnibus eſſe.* Senec. epiſt. 6.

¶ In delicatum lectorem. XLV.

SI quid 1 lene mei dicunt & 1 dulce libelli:
Si quid honorificum pagina blanda ſonat:
Hoc tu 3 pingue putas, & 4 coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cum tibi demus apri:
5 Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum 6 noſtra lagena tuum.

1 Amatorium, nuptiale, ſalutatorium, &c.
2 Encomiaſticum.
3 Craſſum, rude. 4 Oſſa mavis rodere, quam guſtare ilia apri. hoc eſt, maledica probas carmina, & acria dulcibus præfers --- 5 --- bibe itaque vina venenoſa (ut epig. 19. l. 1. n. 6. & ep. 92. l. 6.) & acetum. hoc eſt, carmina maledica. 6 Dulce, & mite vinum. ideſt, carmen lene, dulce, honorificum.

In Mathonem. XLVI.

OMnia vis 1 belle Matho dicere: dic aliquando
Et 2 bene: dic neutrum: dic aliquando 3 male.

1 Placenter, & ad voluntatem audientium. vel ex regulis Rhetorices, & artis lenociniis. ſic Perſ. Sat. 1. V. 86. 2 Ad rem propoſitam, omiſſis artis præceptis, ex rei veritate. 3 Miſſis lenociniis, & blanditiis. atque ubi opus erit, maledicas, neque in obſequium malefico, vel potentiſſimo parcas.

¶ Ad Julium Martialem. XLVII.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res 1 non parta labore, ſed 2 relicta;
3 Non ingratus ager; focus perennis;
Lis numquam; 4 toga rara; mens quieta;
Vires ingenuæ; ſalubre corpus;
Prudens ſimplicitas; 5 pares amici.

1 Parce enim, duriter, & anxie quæſita, anxie, & non ſine curis tenentur.
2 A patre, ſeu majoribus. Πατρῷον ἔχειν δεῖ τ̃ καλῶς εὐδαίμονα. *Paterna rura bobus exercet ſuis.* vide & Senec. de beata vita. c. 23. 3 Qui ſemina reddit cum largo fœnore. qui ſpem non ementitur.
4 Officia togata, urbana, clientum ambitus, &c. nulla, epig. 51. infra nu. 5. 5 Convictores faciles, & jucundi.

6 Convivę, vel ipſe cibus parabilis, nec mari, terra, & aere exquiſitus. gula nō irritata.

6 Convictus facilis; ſine arte menſa;
Nox non ebria, ſed 7 ſoluta curis;
Non triſtis 8 torus, & tamen pudicus;
9 Somnus, qui faciat breves tenebras;
Quod ſis, eſſe velis, nihilque malis:
10 Summum nec metuas diem, nec optes.

τὰ μὴ πείθοντα τὺς μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, καὶ τὺς μὴ διψῶντας πίνειν. Xenoph. Ἀπομν. α. 7 *O quid ſolutis eſt beatius curis!* Catull. 8 Tori ſocia, uxor. 9 Somnus facilis, ſuavis, brevis. 10 Mortis non libido, non fuga. Senec. epiſtol. 24.70.78. de beata vita cap. 5. &c.

¶ Parat Poeta convivium. XLVIII.

1 Iſidis ſacerdotes reverſi ab indagatione filii amiſſi, (quam quotidie repræſentabant) indicant, teſtanturque eſſe horam octavam, i. e. ſecundam à meridie. 2 Ita teſtituit Scriverius à J. Scaligero monitus. depilata volſa, calva, H. Salmuth ad Panciroli cap. de Byſſo, *Ecce pilata*, cum antea legeretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii verò, *Et pileata*, contra legem metri. vide epi. 56. l. 6. 3 Ad templum Deæ Iſidis in campo Martio. 4 Septima, ideſt, prima pomeridiana, octava prior. 5 Neronianis thermis. ep. 33. l. 7. 6 Amici, & convivæ Poetæ. * *Sex enim convivium Cum rege juſtum; ſi ſuper; convicium eſt.* Auſ. Ephem. & A. Gellius. l. 13. c. 11. vide & Roſinum antiq. Rom. l. 5. c. 28. 7 Lectus ad menſam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum Σ, quod olim formabatur ut Latinum C. vide epig. 87. l. 14. Brodæus menſam interpretatur, cui cont. Lipſ. aſtipulatur Savaro ad Sidonium, l. 2. n. 5. ep. 2. vide & Stuckium antiquitatum convi. l. 2. c. 34. & Roſinum c. 28. l. 5. Rom. antiq. 8 Ep. 88. l. 3. 9 Seſſilis. ep. 47. l. 3. de qua Athenæus l. 2. c. 27. 10 Ep. 47. l. 3. n. 9. Al. *tonſile.* n. 15. 11 Quæ ructus ciet. Al. *ſtupratrix mentha.* Al. *nec deſtupratrix mentha, ſed h.* ideſt, ἡ σπερμαγή, frugiperda, quæ ſemen deſtruit. 12 Eruca, qua ſalaci appellata, ut & bulbis interdicit Ovid. 2. Rem. 13 Ep. 79. l. 5. n. 5. * Ruta conditos. 14 Papillæ ſuis primiparæ ſalſo thynni liquore imbutę. ep. 55. l. 13. 15 Gruteri Palatinus agnoſcit ſcripturam *Gaſtus*, unde Scriverius optimo ſenſu, atque huic loco aptiſſimo conjecit *Guſtus*. quaſi dicat, Priora illa dabuntur in promulſide, & guſtu: ſequitur caput cœnæ, hœdus, ofellæ, &c. vide, quę ad epi. 79. l. 5. n. 2. 16 Quem lupo raptori obnoxium nos noſtrum faciemus experturi teneriorem, rationem vide apud Plutarch. lib. 1. Sympoſ. 9. Quæſt.

1 Nunciat octavam Phariæ ſua turba juvencæ,
2 Atque pilata 3 redit, jamq; ſubitq; cohors.
Temperat hæc thermas, nimios 4 prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta 5 Nerone calet.
6 Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
*Septem 7 ſigma capit, ſex * ſumus, adde Lupum.*
8 Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus eſt lactuca 9 ſedens, & 10 ſectile porrum:
Nec deeſt 11 ructatrix mētha, nec 12 herba ſalax:
*13 Secta coronabunt * rutatos 13 ova lacertos,*
14 Et madidum thynni de ſale ſumen erit.
15 Guſtus in his una ponetur cœnula menſa,
Hædus 16 inhumani raptus ab ore lupi.

Et

Et quæ non egeant ferro 17 ſtructoris, 18 oſellæ,
Et 19 faba fabrorum, 20 prototomique rudes.
Pullus ad hæc 21 ceniſque tribus jam perna ſuperſtes
Addetur: ſaturis mitia poma dabo.
De 22 Nomentana vinum ſine fæce lagena,
23 Quæ bis Frontino conſule plena fuit.
Accedent ſine felle joci, 24 nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuiſſe velis.
25 De Praſino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec facient quemquam pocula noſtra reum.

17 Carptoris. vide, quæ ad Sat. 11. Juvenal. v.136. 18 Partes carnium. 19 Herba, quæ faba condita *fabrilis* dicebatur. Columel. *quique fabis habilis fabrilia miſcet.* 20 Caules, qui primi ſuccidnntur. 21 Quartæ huic cœnæ inſerviens. 22 Ep.106. l.1.n.2. 23 Qua vinum conditum erat priore conſulatu Frontini iterum Coſ. Al. *prima fuit.* 24 Libertas loquendi, cujus nos non pœniteat proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris eliminet, reumque faciat. 25 De factionibus aurigatorum, & ſtudiis Principis, & Populi. periculoſum autem erat ſub Nerone, Vitellio, & Domitiano iis favere, à quibus alieni principes. Praſinæ autem, & Venetæ maxime favebant.

In Cottam. XLIX.

*1 CUm * potes 2 amethyſtinos 3 trientes,*
*Et nigro * madeas 4 Opimiano:*
Propinas 5 modo conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
Quiſquam 6 plumbea vina vult in auro?

* Bibas vinum nobile.
1 Vide geminum huic ep. 86. lib.4.

2 Scyphos gemmis ornatos, vel vitreos pellucidos inſtar amethyſti. vel reſpicit ad colorem vini. 3 Ep.107. l.1.n.4. 4 Ep.27. l.1.n.5. 5 Quod tamen ante annum ſextum non eſt potabile. 6 Peſſima, & viliſſima, ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

¶ De Scorpo. L.

*1 FRangat 2 Idumæas triſtis * Victoria 3 palmas:*
*4 Plange * Favor ſæva pectora nuda manu.*

* Incidat ad luctus numina quondam Scorpo nobiliſſimo aurigatori faventia, Victoriam, Favorem, Honorem, Gloriam. 1 Reſpicit ad publicum luctum, quo *Conſul init fractis mœrentem faſcibus urbem*. Ovid. ad Liviam. 2 Idume extrema Judææ pars, palmæ ferax. *Arbuſto Palmarum dives Idume*. Lucan. 3 Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depreſſa ea arbor non cedat, ſed adverſus pondus renitatur, ac reſurgat. Ariſtot. probl. Plutar. Sympoſ. 4 Qui ſolebas plaudere, plauſum in planctum converte.

5 *Mutet *Honor cultus, & iniquis 6 munera flam-*
6 Mitte coronatas Gloria mæſta comas. (*mis:*
Heu facinus! 7 prima fraudatus, Scorpe juventa
Occidis, & 8 nigros tam cito jungis equos.
9 Curribus illa tuis ſemper properata, breviſque
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

5 Reſpicit morem publici luctus, quo patres Rom. depoſitis, quæ ad ornatū, & δ(ι)ημεΐας inſignia pertinebant, atrati, ſordidati, pullatique incedebant. 6 Quæ munera rogo imponantur, vide Suet. Jul. c.84. Dion. Aug. Et de more laniandi crines in funere vide, quæ nos ad Senecæ Hippol. ℣.1175. 7 Anno ætatis 27. infra ep. 53. 8 Pro Albis, quibus victor vehebaris, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris. ſiquidem affectus, & ſtudia in morte, & apud inferos manere fingunt poetæ. 9 Ut ſemper victoriæ, ita & vitæ metam attingere properabas.

¶ Ad Fauſtinum. LI.

1 *SIdera jam Tyrius Phryxei reſpicit agni*
Taurus, & alternum Caſtora fugit hyems:
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos:
2 Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
3 *Quos, Fauſtine, dies, qualē tibi Roma Ravennam*
Abſtulit? ô 4 ſoles, ô 5 tunicata quies!
O nemus, ô fontes, ſolidumque madentis arenæ
Litus, & 6 æquoreis ſplendidus Anxur aquis,
Et 7 non unius ſpectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
8 Sed nec 9 Marcelli, 10 Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ: nec 12 fora juncta quater:
Nec 13 Capitolini ſummum penetrale tonantis,
14 Quæque nitent cælo proxima templa ſuo.
Dicere te laſſum quoties ego credo 15 Quirino?
16 Quæ tua ſunt, tibi habe: 17 quæ mea, redde mihi.

1 Signa verna fugarunt hyemem. Taurus, cui adſignatur Aprilis, reſpicit Arietem præeuntem menſe Martio, Geminis inſecutis menſe Majo. de Jove tauro Europam è Tyro in Cretam vehente; de Phryxi ariete, & Geminis, vide Mythol. & quæ nos ad Sen. Hip. ℣.302. Troad. ℣.1032. & Thyeſt.851. 2 Philomela ver nunciat. fabulam vide apud Ovid. Met. l.6. Iſmaros mons eſt Thraciæ. 3 Quas delicias, quibus Ravennæ ruſticatus frui poteras, tibi auferunt curæ, & negotia urbana. Bodleian. MS. *Quos, Fauſtine, dies, quales tibi Roma Ravennæ abſtulit?* Ravenna autem hæc Fauſtina erat villa in agro Tarracinenſi 20. ab urbe lapide, non urbs Italiæ. 4 Dies clari, jucundi, liberi. *Fulſere quondam candidi tibi ſoles.* Catullus.
5 Ab officiis, & ſervitiis togatorum libera. ruſticati quippe, & in municipiis agentes togam raro induebant. ep.50. l.1. n.1. ep.47. ſupra n.4. Juv. Sat.3. ℣.71. Cic. in Rull. Plin. l.7. ep.3. 6 Ep.1. l.5. n.9.10.
7 Ex ipſo lectulo proſpicere licet hinc paludem, illinc mare.
8 Sed objiciet quiſpiam fortaſſe, non eſſe hic, ut Romæ, theatra, balnea, templa. 9 Theatrum Marcelli filii Octaviæ ſororis Auguſti ab Auguſto extructum. 10 Theatrum Pompeii. 11 Thermæ Agrippinæ, Titianæ, Neronianæ, epig. 36. l.3. & l.2. ep.48.
12 Supra, ep.28. n.4. 13 Capitolium. 14 Templum Flaviæ genti excitatum à Domitiano. ep.2. & 4. 15 Romulo, ac Romę.
16 Honores tuos cum curis, è formula divortii. ep.41. n.3. ſupra.
17 Villam meam, ruſticum otium.

De

De Spadone. LII.

Thelin viderat in toga 1 ſpadonem,
2 Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

1 Mollem, & effœminatum.

2 Adulterii enim damnatæ non niſi togatæ in publicum prodibant, epig.39.lib.2.

¶ Epitaphium Scorpi. LIII.

Ille ego ſum Scorpus, clamoſi gloria circi,
Plauſus, Roma, tui, deliciæque 2 breves:
3 Invida quem Lacheſis raptum 4 trieteride nona,
5 Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

1 Epig. 50. ſupra. 2 Prærepte morte, immatura. 3 Annos natum 27. 4 Vide ep.38. l.6.n.2. 5 Propter victoriarum Circenſium numerum poſſet Scorpus videri ſenex.

In Olum. LIV.

Menſas, Ole, bonas ponis: ſed ponis 1 opertas.
Ridiculum eſt. poſſum 2 ſic ego habere bonas.

1 E quibus tamen aperiebat Olus, quas vellet. 2 Apponendo opertas, ſed vacuas, quas aperire non licet.

In Marullam. LV.

Arrectum quoties Marulla penem
Penſavit digitis, diuque menſa eſt:
Libras 1 ſcriptula, 2 ſextulaſque dicit.
Idem poſt opus, & ſuas 3 palæſtras,
Loro cum ſimilis jacet remiſſus:
Quanto ſit levior Marulla dicit.
Non ergo eſt manus iſta, ſed 4 ſtatera.

1 Vide ep. 89.l.4.n.3. 2 Sextas unciæ partes. Budæus de aſſe. lib.1. 3 Τὴν κλινοπάλην. 4 Quæ tam accurate penſat, ponderatque.

In Gallum. LVI.

Totis, Galle, jubes tibi 1 me ſervire diebus,
Et per 2 Aventinum ter quater ire 2 tuum.
3 Eximit, aut reficit dentem Caſſellius ægrum;
4 Infeſtos oculis urit Higine pilos.

1 Functum munere clientis, ſalutando, deducendo, comitando, ſequendo, &c. 2 Collem Aventinum, in quo ædes tuæ. 3 Morbis cæteris ſtatuuntur medici, & remedia: ſed ſterili huic officio meo, nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. 4 Ubi palpebrarum pili oculos lædunt. Celſus l.7.c.7.

5 Non

5 *Non ſecat, & tollit ſtillantem Fannius uvam:*
Triſtia 6 ſervorum ſtigmata delet Eros.
7 *Enterocelarum fertur 8 Podalirius Hermes:*
9 Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?

5 Abſque ſectione F. curat dejectam uvam, tuberculum in faucibus. Celſ. l. 5. c. 14. 6 Ita de Cinnami arte delendorum ſtigmatum. ep. 64. l. 6. nu. 18. & 19. 7 Herniarum. ubi inteſtina in ſcrotum delabuntur. 8 Chirurgus, medicus. Podalirius autem, & Machaon filii fuerunt Æſculapii medici. 9 Ab Herniæ curatore deſcendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramicis, ſed togæ, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorũ reſarciat, compenſetve.

Ad Sextum. LVII.

1 *ARgenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,*
Sed piperis. 2 tanti non emo, Sexte, piper.

1 Vide epi. 71. l. 8. 2 Libra argenti mihi mitti ſolita.

Ad Frontinum. LVIII.

* *ANxuris 1 æquorei placidos, Frontine, receſſus,*
Et propius Bajas, 2 litoreamque domum,
3 *Et quod inhumanæ 4 Cancro fervente Cicadæ*
Non novere nemus, 5 flumineoſque lacus,
* *Dum colui; 6 doctas tecum celebrare vacabat*
Pieridas. nunc nos maxima Roma 7 terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactamur in 8 alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit.
Dura ſuburbani dum jugera 9 paſcimus agri,
10 *Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares.*
Sed non ſolus amat, qui nocte, dieque frequentat
Limina, 11 nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro deos, 12 & non officioſus amo.

* Ordo eſt. Dum colui Anxur, Bajas, Rheg. &c. 1 Ep. 51. ſupra nu. 6. & ep. 1. l. 5. n. 9. 2 Centum cellas, vel palatia Bajis ad mare extructa. 3 Et nemus, quod cicadæ non novere, ideſt, Rhegiuum, in quo (teſte Pli. l. 11. c. 27.) ſilent cicadæ ſub ſolſtitio, alias vocaliſſimæ. unde *inhumanas* vocat, ideſt, ſtreperas, importunas, niſi præplaceat lectio *inhumano*. 4 Menſe Julio, ubi Sol in Cancro fervet. 5 Alicem amnem in Locris, ultra quem canunt cicadæ. 6 Muſis, & carminibus vacabam. 7 Officiis urbanis ep. 56. ſupra n. 1. & 9. 8 *Metaph.* in altis urbis fluctibus, officiorum ſcilicet curarum, turbarum, &c. 9 Stercoratione, cultura, repaſtinatione. ep. 69. infra n. 3. 10 Ergo in Quirinali ut modo, n. 8. 11 Ep. 71. l. 1. n. 11. 12 Amo te, etiamſi non ceremoniis amorem uſque præ me feram.

In delicatum lectorem. LIX.

1 *COnſumpta eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis,*
Et breviora tibi, non meliora placent.

1 Si unum epigramma tàm longum ſit, ut paginam totam impleat. *Lemma* autem eſt titulus, & inſcriptio epigrammatis.

Dives

Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi, ſed te 2 mattea ſola juvant.
3 *Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.*
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

2 Cupediæ, & dulciaria. Athenæo l. 14. cap. 23. maza. 3 Nolo lectorem, qui jocorum, & acuminum cupediis ſaturari velit, ſed qui ſolida expectat carmina, & gravia, quaſi caput convivii. Alii leg. *pene*, & intelligunt caudam, ſeu finem. non placet.

De Munna. LX.

Jura trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Aſſuetus ſemper Munna docere duos.

In miſerum literatorem, qui, cum non haberet 3. diſcipulos, petiit à Cæſare jus trium diſcipulorum. Jocus petitus à jure trium liberorum, de quo ep. 91. & 92. l. 2.

Epitaphium Erotii. LXI.

Hic 2 feſtinata requieſcit Erotion umbra,
Crimine quam fati 3 ſexta peremit hiems.
Quiſquis eris noſtri poſt me 4 regnator agelli,
5 *Manibus exiguis 6 annua juſta dato.*
7 *Sic Lare perpetuo, ſic turba ſoſpite, ſolus*
Flebilis in terra ſit lapis iſte tua.

1 Vide ep. 35. & 38. l. 5. unde huic lux. 2 Immatura, præpropera. 3 Ep. 35. l. 5. n. 3. 4 Dominus agri hujus poſt diſceſſum meum in patriam, ſeu mortem. 5 Umbræ Erotii. 6 Anniverſaria ſacra, feralia, parentalia, ad ſepulchrum. 7 Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam è tuis, quem fleas. ſic epig. 28. l. 6. n. 8.

¶ Ad magiſtrum ludi. LXII.

Ludi magiſter parce ſimplici turbæ:
1 *Sic te frequentes audiant capillati,*
2 *Et delicatæ diligat chorus menſæ:*
Nec 3 calculator, nec 4 notarius velox
Majore quiſquam 5 circulo coronetur.
Albæ 6 leone flammeo calent luces,
Toſtamque fervens Julius coquit meſſem.
* *Scutica que loris horridis 7 Scythæ pellis,*

1 Sic multos habeas diſcipulos ingenuos, nobiles, cirratos. vide epig. 57. l. 3. nu. 8. 2 Et ameris à diſcipulis tuis, qui corona cingentes menſam tibi aſſident. Lipſ. lib. 1. epiſt. 5. quæſt. legit *chorus Muſæ*, & exponit pueros deditos Muſis. 3 Qui rationes computandi per calculos, & Arithmeticam docet. 4 Qui docet literis, ſeu notis excipere dicta alterius. ep. 208. l. 14. 5 Corona diſcipulorum. 6 Ep. 57. l. 4. n. 5. 6. 7. & ep. 72. l. 5. n. 2. * MSS. *cirrata loris*. 7 Scythicæ pellis. reſpicit autem fab. Marſyæ ab Apolline victi, traditique Scythiæ, ut ſcutica male mulctatus exueretur pelle.

Qua vapulavit Marſyas 8 Celenæus,
Ferulæque triſtes ſceptra pædagogorum,
9 Ceſſent, & Idus dormiant in Octobres:
Æſtate pueri ſi valent, ſatis diſcunt.

8 Ad Celænas oppidum Phrygiæ, ubi certavit Marſyas cum Apolline. 9 Uſque dum deferbuerit æſtatis calor, deferbeat ſcuticæ, ferulæque ſævitia.

Epitaphium nobilis matronæ. LXIII.

1 MArmora parva quidē, ſed non ceſſura viator
2 Mauſoli ſaxis, 3 Pyramidumque leges.
4 Bis mea Romana ſpectata eſt 5 vita Tarento,
6 Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq; dedit pueros, totidem mihi 7 Juno puellas:
8 Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.
Contigit, & thalami mihi gloria rara, 9 fuitque
Una pudicitiæ mentula nota meæ.

1 Tumulum marmoreum. 2 Lib. ſpect. ep. 1. nu. 12. 3 Lib. ſpect. ep. 1. n. 2. 4 Ludi ſeculares, peſtilitatis avertendæ gratia inſtituti, ut creditur, à Val. Poplicola, celebrabantur centeſimo quoque anno; cæſis atro bove Diti, concolori juvenca Proſerpinæ ad aram Ditis in Tarento in campo Martio. ſpectabatur itaque hæc matrona ſecundis ſecularibus. Neque enim carminis hujus laude, & miraculo digna fuiſſet matrona hæc ſecularibus Claudii, & Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Suet. Claud. c. 21.) ut hunc locum exponunt Aug. Politianus, Beroaldus, Heraldus, & Raderus. 5 Lipſius legit *vitta*, 25. ep. 3. centur. 6 Et vita mihi permanſit ſyncere felix ad exitum uſque. 7 Quæ præſidet puerperiis, Lucina. 8 Omnes illi mihi morienti ſuperſtites clauſerunt oculos. quod erat maxime propinquorum officium. 9 Unici mariti ſui conjunx.

Ad Pollam. LXIV.

COntigeris 1 regina meos ſi 2 Polla libellos,
Non tetrica noſtros excipe fronte jocos.
3 Ille tuus vates 4 Heliconis gloria noſtri,
Pieria caneret cum 5 fera bella tuba,
6 Non tamen erubuit laſcivo dicere verſu,
Si nec pedicor, Cotta, quid hic facio?

1 Dives, nobilis patrona. 2 Uxor Lucani, vide ep. 20. & 22. lib. 7. 3 Lucanus. 4 Poeſeos Latinæ decus. 5 Civilia inter Cæſarem, & Pompeium. 6 Scripſit etiam laſciva carmina, & epigrammata.

In Carmenionem. LXV.

CUm te 1 municipem Corinthiorum
Jactes Carmenion, 2 negante nullo,
3 Cur frater tibi dicor ex Iberis,

1 Civem Corinthium, de jure municipum, vide A. Gell. l. 16. c. 13. & Roſinum, l. 10. c. 22. 2 Molles enim, & improbi mores tui hoc loquuntur. 3 Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum?

Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu ſimiles videmur eſſe?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
4 *Hiſpanis ego contumax capillis.*
Levis 5 dropace tu quotidiano:
Hirſutis ego cruribus, geniſque.
Os blæſum tibi, debiliſque lingua eſt:
* *Nobis filia fortius loquetur.*
Tam diſpar aquilæ columba non eſt;
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te Carmenion vocem 6 ſororem.

4 Horridus inculrus. *unus de capillatis cuniculoſæ Celtiberiæ, &c.* Catul. 5 Ep. 29. l. 2. num. 7. * Filia mea habet vocem magis virilem, quam tu. 6 Mollem, & effœminatum. *Vel* amaſium; ſororum enim nomine amicas deſignabant antiqui. vide ep. 4. l. 2. & l. 12. ep. 20. & Petronius paſſim.

De Theopompo. LXVI.

QUis, rogo, tam durus, quis tã fuit ille ſuperbus,
Qui juſſit fieri 1 te, Theompope, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Suſtinet? has 2 uncto polluit 2 ungue comas?
3 *Quis potius cyathos, aut quis cryſtalla tenebit?*
Qua ſapient melius mixta falerna manu?
Si tam 4 ſidereos manet 5 exitus iſte miniſtros,
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

1 *Emphaticè*, Te tam eximie formoſum. 2 Manu uncta. greaſie. alii leg. *uncto polligine*, ideſt, nidore. 3 Quis eſſet magis idoneus miniſter miſcendis poculis? 4 Pulchros, & cœlitum convivio dignos. 5 Culina.

Epitaphium vetulæ. LXVII.

1 PYrrhæ filia, Neſtoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam ſenex vocavit,
Nutricem Priamus, ſocrum Thyeſtes,
Jam 2 cornicibus omnibus ſuperſtes
Hoc tandem 3 ſita prurit in ſepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

1 Vide ep. 39. ſupra. *Hyperbolicè omnia.* 2 Quę longævæ ſunt. *Cornici novem ætates noſtras tribuit Heſiodus.* Plinius lib. 7. cap. 48. 3 Libidinoſam anum fingit etiam ſepultam prurire.

In Læliam. LXVIII.

¹CVm tibi non Epheſus, nec ſit Rhodus, aut Mi-
Sed domus in vico, Lælia, patricio, (tylene,
2 Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus 3 Aricina de regione pater;
4 Ζωὴ, καὶ ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
Proh pudor! 5 Herſiliæ civis, & Egeria.
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis;
Sed quem laſcivo ſtravit amica viro.
Scire cupis, quo caſta modo matrona loquaris.
Numquid cum 6 criſſas, blandior eſſe potes?
Tu licet ediſcas totam, referaſque 7 Corinthon,
8 Non tamen omnino, Lælia, Lais eris.

1 Cum non ſis ex aliqua inſula, vel parte Græciæ oriunda, ſed media nata Roma. vide Sat.6. Juve. à V.186. unde huic lux, & fortaſſis ingenium. 2 Et mater tua ex Etruria, nunquam fucata, imo ſole offuſcata. 3 Aricia oppidum Latii, ad cujus clivum ſedebant mendici. 4 Vide V.195. Sat.6. Juv. & quæ nos ad illum. 5 Tu Romana. Herſilia autem Romulo ceſſit conjux è Sabinis raptis una. De Egeria, ſupra epi.35. n.5. 6 Κιγκλίζῃ quod in maribus cevere dicitur. 7 Linguam græcam. vel magis proprie blanditias, & ſermones nequam Corinthi, unde Lais. 8 Nunquam tamen ex deformi, & blanda Lælia fies pulchra, & elegans Lais.

De Polla. LXIX.

¹CVſtodes das Polla viro: non accipis 2 ipſa.
Hoc eſt uxorem 3 ducere, Polla, virum.

1 Ep.54.l.2. 2 Quæ tamen verſaris cum cinædis, &c. ſupra epig.40. 3 Exercere imperium in virum, perinde ac ſi uxor *duxiſſes* maritum, quæ tamen proprie dicitur *nubere* marito. ep.12.l.8.

Ad Potitum. LXX.

QVod mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quanto mirere, quod exeat unus,
Labantur toti cum mihi ſæpe dies.
1 Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
2 Gratulor, & multis; nemo, Potite, 3 mihi.
Nunc 4 ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me 5 prima ſibi, nunc ſibi 6 quincta rapit.

1 Veſperi reſalutant diſcedentem patroni, mihique *Vale* dicunt, quibus ego mane. *Ave.* 2 Nuptias, liberos natos, hereditates, honores, &c. 3 Nihil ejuſmodi adepto. 4 Rogatus annuli mei gemma ſigno teſtamenta, ſeu tabellas alias in monte Aventino, ubi Lucina parturientium præſes colitur. 5 Salutationum hora. epigra.8.l.4.n.2. 6 Occupationes!, quarum quinta eſt hora. ep.8.l.4.n.4.

Nunc

Nunc 7 conſul, pretorve tenet, 8 reduceſq; choreę:
Auditur toto ſæpe 9 poeta die.
Sed nec 10 cauſſidico poſſis impune negare,
Nec ſi te 10 rhetor, 10 grammaticusve rogent:
11 *Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur*
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

7 Judicia, & cauſſæ forenſes, quibus præſunt Coſſ. & Prętor. 8 Reducentiumne patronos? An ſacerdotum Iſidis, ut ſupra ep. 48. n. 1. An hiſtrionum, vel ſaltatricularum? 9 Recitans novum ſuum carmen. 10 Namque & oratores recitabant. Plin. l. 5. epiſt. 3. ut & Rhetores, & Grammatici. 11 Cum itaque per has occupationes ſero, & poſt horam ſtatutam lavem, cęnemque accepta ſportula, quis queſo locus libro componendo?

De Rabirio. LXXI.

Quiſquis læta tuis, & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure 1 Rabirius 2 umbras:
Nulli ſorte jacent 3 candidiore ſenes.
4 *Bis ſex luſtra tori nox 5 mitis & ultima cluſit,*
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen 6 ut primis raptos ſibi quęrit in annis,
Improbius nihil 7 his fletibus eſſe poteſt.

1 Epig. 55. l. 7. 2 Utriuſque parentis ſui. 3 Feliciore. 4 Annos 60. 5 Qua uterque miti, & maturo fato defunctus eſt. 6 Sic ep. 39. lib. 7. n. 6. quod vide. 7 Quibus proſequitur parentes longa, felicique vita functos, jamque maturo letho defunctos, non itaque tantum flendos.

Adulatorium. LXXII.

Fruſtra blanditiæ venitis ad me
1 *Attritis miſerabiles labellis:*
2 *Dicturus dominum, deumque non ſum.*
Jam non eſt locus hac in urbe vobis:
* *Ad Parthos procul ite 3 pileatos,*
Et turpes, humileſque, ſuppliceſque
4 *Pictorum 5 ſola * baſiate regum.*
Non eſt hic dominus, ſed imperator,
Sed juſtiſſimus omnium ſenator:
Per quem de Stygia domo reducta eſt
6 *Siccis ruſtica Veritas capillis.*

1 Blanditiiſne, an adoratione? 2 Non blanditurus Trajano, ut Domitiano quondam. vide ep. 8. l. 5. nu. 2. * Parthi enim ſerviliter regem adorant, pedes illius oſculati. 3 Cum caterę gentes pileis raro uterentur, Parthi, & Perſæ geſtabant mitras, tiaras, cydares, ſeu pileos turbinatos, ut hodie Turcæ. 4 Picta veſte, ſeu ſoccis pictis incentium. 5 Soleas, calceos, ſoccos. ep. 75. l. 9. n. 2. 6 Inunctis, & delibutis.

7 Servilibus, adulatoriis, quibus nuper ſibi placebat Domitianus. quæ tamen non feret Trajanus

Hoc ſub principe, ſi ſapis, caveto,
Verbis, Roma, 7 prioribus loquaris.

¶ Ad Marcum. LXXIII.

1 M. Antonius Toloſanus, de quo ep. 101. l. 9. & ep. 32. l. 10. &c. miſit mihi literas, & togam elegantiorem, quam qua uti vellet Fabricius continens ille paupertatis cultor, imo qualem geſtare voluiſſet luxurioſus Apicius, & ipſe tener, ac mollis Mæcenas. ſic Juvenal. Sat. 12. *veſtem Purpuream teneris quoque Mæcenatibus aptam.* 2 Non ſacrificat, non impetrat. ita donum ab omni miſſum æque non placet. 3 *Marci*, quod mihi tecum commune.

1 LItera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſevera togæ:
Qua non Fabricius, ſed vellet Apicius uti,
Vellet Mæcenas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
2 Non quacunque manu victima cæſa 2 litat.
A te miſſa venit: poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum: poteram 3 nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo,
Officium docti, judiciumque viri.

Ad Romam. LXXIV.

1 Sportulam, centum quadrantes, noſtræ monetæ 18. d. ob. q. ſed de plumbeis, vide ep. 100. l. 1. n. 8. 2 Auriga, de quo ſupra, ep. 50. 53. & ſæpe alias. 3 Victoribus aurigis poſtulabantur aurei per circum. Buleng. de Circo cap. 34. & vide quæ nos ad Sat. 7. Juven. v. ult. 4 Radiantis colore rutilo. 5 Non poſco armenta, gregeſque in campis Apuliæ, non Hyblæ Siculæ mellificia, non fruges fertilis Ægypti, non vineas Setiæ, quæ monte ſita deſpectat paludem Pontinam. 6 Sortem tenuem, & modicam, unde quietus agam, & vacem tandem ab his officiis, atque moleſtiis urbanis.

JAm parce laſſo, Roma, gratulatori,
Laſſo clienti. quandiu ſalutator
Anteambulones, & togatulos inter
1 Centum merebor plumbeos die toto?
Cum 2 Scorpus 3 una quindecim graves hora
4 Ferventis auri victor auferat ſaccos:
Non ego meorum præmium libellorum
(Quid enim merentur?) 5 Apulos velim campos;
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus.
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce clivi ſpectat uva Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? 6 dormire.

De Galla. LXXV.

Millia viginti quondam me Galla popoſcit ;
Et, fateor, 1 magni non erat illa nimis .
Annus abit : bis quina dabis ſeſtertia ? dixit ;
2 Poſcere plus viſa eſt , quam prius, illa mihi .
Jam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem ,
Mille dabam nummos : noluit accipere .
Tranſierant binæ forſan , trinæve Calendæ ,
3 Aureolos ultro quatuor ipſa petit .
Non dedimus , centum juſſit me mittere nummos:
Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma gravis .
Sportula 4 nos junxit quadrantibus arida centum.
Hanc voluit : puero diximus eſſe datam .
Inferius numquid potuit deſcendere ? fecit .
5 Dat gratis , ultro dat mihi Galla : nego .

1 Nitebat enim tum flore juvetæ. 2 Minus quippe formoſa eſt facta , atque hinc gravius viſum eſt pretium. 4 Deflorente jam in dies forma , & ipſa viloſcit , contempta invicem . 4 Habuit nos in officio, ideſt, officio meritus fueram ſportulam tenuem. Hanc voluit. 5 Epig. 56. l. 2. nu. 2.

❡ De Mævio . LXXVI.

Hoc, fortuna , tibi videtur æquum ?
1 Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques * cataſtis ,
Sed de plebe Remi , Numæque verna,
Jucundus , probus, innocens, amicus ,
Lingua doctus 2 utraque, cujus unum eſt ,
Sed 3 magnum vitium , quod eſt poeta ,
4 Pullo Mævius alget in cucullo :
5 Cocco mulio fulget Incitatus .

1 Non è ſervo, Syro, Partho, aut Cappadoce civis Romæ factus, & in equeſtrem ordinem relatus , ſed ingenuus, & vere Romæ natus .

* De Cataſta , epi. 29. l. 6. n. 4. 2 Græca , & Latina . 3 Paupertatis ſcilicet alumna poeſis . 4 Querela hæc , & indignatio ipſius Martialis videtur, ſed per modeſtiam ſibi adſciſcit nomen Mævii , mali ſcilicet poetæ . 5 Purpureus ſplendet agaſo , ad ſummum mulio Incitatus . quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit . l. 11. ep. 1. poteſt etiam legi , *Cocco mulio fulget Incitati* , equi ſcilicet Caligulæ . de quo Dio in Calig. & Sueton. Cal. c. 55.

De Caro medico . LXXVII.

Nequius à 1 Caro nihil unquam, Maxime , factum eſt ,
Quam quod febre perit : fecit & 2 ille nefas .

1 Medico . 2 Male fecit febris , quæ leniter, & ſine cruce ſuſtulit tortorem medicum , cui excruciando non ſatis fuiſſet unius quartanæ (quæ medicorum opprobrium eſt , & cujus medelam imperitus hic medicus profeſſus videtur) equuleus .

Sæva nocens febris ſaltem quartana fuiſſet,
Servari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXXVIII.

IBis litoreas 1 *Macer Salonas.*
Ibit rara fides, amorque recti,
Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix 2 *auriferæ colone terræ,*
Rectorem 3 *vacuo ſinu remittes,*
Optabiſque moras, & exeuntem
4 *Udo Dalmata gaudio ſequeris.*
5 *Nos Celtas Macer, & truces Iberos*
6 *Cum deſiderio tui petemus.*
7 *Sed quæcunque tamen feretur illic*
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas;
Nec multos mihi præferas priores,
8 *Uno ſed tibi ſim minor Catullo.*

1 Macrum hunc Hiſpaniæ, & Dalmatiæ diverſis annis præfuiſſe volunt, propter *Salonas*, quæ Dalmatiæ oppidum eſt. de præfectura ejus Dalmatiæ non conſtat, neque omnia hic conveniunt; præfuiſſe illum Hiſpaniæ ſumma cum integritate apparet. ep.100. l.12. Poteris itaque legere, *Ibis litoreum Macer Salona*. Fluvius Hiſpaniæ juxta Bilbilim, ep.50.l.1.n.11. & infra n.4. lege *Huncudo Celta gaudio ſequeris*.
2 Dalmatiæ, teſte Plin.l.33.c.4. Quod ſi de Hiſpania intelligere malis, quis non audivit de illius aurifodinis? 3 Nihil prædatum è provincia, imo ſuarum rerum inaniorem reverſum. 4 Lacrymis præ deſiderio Macri abeuntis effuſis proſequeris ſupra nu. 1.
5 Et ego reviſam Celtiberiam meam --- 6 --- In tuam gratiam, *vel* non ſine deſiderio tui, quem habuimus prætorem. 7 Sed quæcunque carmina ſcribam ad Tagum, ideſt, in Hiſpania, ſonabunt tuum nomen. 8 Sic ep.5.l.5.n.2. vide & ep.71.l.2.

De Torquato, & Otacilio. LXXIX.

AD lapidem Torquatus habet 1 *prætoria quartum:*
Ad quartum breve rus emit Otacilius;
Torquatus nitidas 2 *vario de marmore thermas*
Exſtruxit: 3 *cucumam fecit Otacilius:*
Diſpoſuit 4 *Daphnona ſuo Torquatus in agro:*
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſul Torquatus, 5 *vici fuit ille magiſter;*
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.

1 Villas magnificas. 2 Ep.42.li.6.nu.10.11.12.13. 3 Balneolum. cucuma autem vas eſt ad calefaciendam aquam. 4 Lauretum. 5 Vici ſinguli, qui in urbe 424 habuerunt magiſtros, quos appellabant Viocuros, & Vicomagiſtros.

6 *Gran-*

6 *Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,*
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

6 Ex apologo noto. vide Horat. Sat.3. lib.2. ℣.308. unde hoc epigram. ſumptum videtur.

❡ De Erote. LXXX.

* *Plorat Eros, quoties maculoſæ pocula 1 murrhæ*
Inſpicit, aut pueros, nobiliuſve 2 citrum,
Et gemitus imo promit de pectore, quod non
3 Tota miſer coemat 3 ſepta, feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, ſed 4 lumine ſicco!
Pars major 5 lacrymas ridet; & intus habet.

* Quod non habet, unde hæc omnia emat. quæ licitari geſtiebat Mamurra, epi. 60. l.9.

1 De poculis murrhinis vide, quæ ad ep.113. l.14. 2 Menſam citream ep.60. l.9. n.12. 3 Omnia, quę venalia exponuntur in ſeptis. ep.14. l.2. n.4. & ep.60. l.9. n.1. & 2. 4 Sed tacite, oculis non lacrymantibus. abſque lacrymis. 5 Riſu ficto coercet, diſſimulatque lacrymas, quas intus concepit.

De Phyllide. LXXXI.

Cum duo veniſſent ad Phyllida mane fututum,
Et nudam cuperet ſumere uterque prior:
Promiſit pariter ſe Phyllis utrique 1 daturam,
2 Et dedit: ille pedem ſuſtulit, hic tunicam.

1 Ep. 56. l. 2. n. 2. 2 Et utrique ſe præſtitit. *Donna Phyllis,* ſeu Jana gemina, ἅμα πρόσσω, καὶ ὀπίσσω λύουσα.

Ad Gallum. LXXXII.

1 *Si quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,*
Mane, vel à media nocte 2 togatus ero,
3 Stridenteſque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed ſi non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus noſtros, 4 ingenuaſque cruces:
Parce precor laſſo, vanoſque remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & 5 mihi, Galle, nocent.

1 Si cui tibi uſui, & emolumento eſſe poſſint officia à me cliente, cui ſubmoleſta hæc ſerviius. 2 Officioſus cliens, qui patronum togatus comitatur. Al. *togatus eo.* 3 Juven. Sat. 5. ℣. 75. 4 Servilia officia, quæ non æquo animo fert ingenuus. 5 Sic ep.71. l.1. nu.11.

Ad Marinum. LXXXIII.

1 *Raros colligis hinc, & hinc capillos,*
Et latum nitidæ, Marine, calvæ

1 Comas à fronte, & temporibus utrinque rejicis, & diſponis ad tegendam calvam.

2 Calvam, quam epig. 50. li. 5. n. 3. dixerat aream.
3 In fuum locum denuunt.
4 Ita calva tua utrinque cirrata videtur eſſe caput calvi Hermerotæ inter capita cirrata duorum puerorum Spendophori, & Teleſphori. vide calvam Labieni. epig. 50. l. 5.
5 Cidæ neſcio cujus filius Hermerotes, vel Teleſphorus.
6 Calvitiem diſſimulante, ut comatus videatur.

2 *Campum temporibus tegis comatis:*
Sed moti 3 redeunt jubente vento,
Redduntur que ſibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
4 *Inter Spendophorum, Teleſphorumque,*
5 *Cidæ ſtare putabis Hermeroten.*
Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Ut tandem videaris unus eſſe,
Tonſor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius eſt nihil 6 comato.

De Afro, ad Cæcilianum. LXXXIV.

* Quam vetula, & deformi uxore.

MIraris, quare dormitum non eat Afer?
*Accumbat cum * qua, Cæciliane, vides.*

De Ladonte Nauta. LXXXV.

1 Juxta Tiberim ſibi aſſuetum, dilectumque, rus emit.
2 Inundans.
3 Quæ ceſſabat, poſtquam Ladon à duro nautæ labore emeritus rus hoc emiſſet.
4 Molem ad cohibendum inundationis impetum.
5 Quæ alias mergit vectorem.

JAm ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
1 Proxima dilectis rura paravit aquis.
Nam cum ſæpe 2 vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hiberno rumperet arva lacu:
3 *Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta;*
Implevit ſaxis, 4 oppoſuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere poſſet?
Auxilium domino 5 merſa carina tulit.

De Lauro. LXXXVI.

1 Qui juventutem pilæ ludo eluſit, ſenex jam pannoſus eſt inſtar pilæ compitalis, vide epig. 43. l. 2. num. 5. 6. & eleganter jocatur inquiens, qui *primus erat luſor pila* jam factus eſt *prima pila*.

NEmo nova caluit ſic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed 1 qui primus erat luſor, dum floruit ætas;
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

De natali Reſtituti. LXXXVII.

1 *Octobres age* 2 *ſentiat* 1 *Calendas*
Facundi pia Roma Reſtituti.
3 *Linguis omnibus &* 4 *favete votis.*
Natalem colimus, 4 *tacete lites.*
5 *Abſit cereus aridi clientis,*
Et vani triplices, breveſque mappæ
Expectent gelidi jocos Decembris.
6 *Certent muneribus beatiores.*
7 *Agrippæ tumidus negotiator*
8 *Cadmi municipes ferat lacernas.*
9 *Pugnorum reus,* 9 *ebriæque noctis*
* *Cœnatoria mittat* 10 *advocato.*
11 *Infamata virum puella vicit?*
Veros ſardonychas ſed ipſa tradat.
12 *Mirator veterum ſenex avorum,*
Donet 13 *Phidiaci toreuma cœli.*
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi, Reſtitute, 14 *credis?*

1 Qui Reſtituti dies natalis. ad hunc Reſt. Plin. epiſt. 17. l.6. & l.7. epiſt.1. 2 Advertat, obſervet, celebret miſſis muneribus. ep. 64. l.8. 3 Silentio, & votis favete ſacris. *formula in ſacris ſolennis.* Briſſon. l.1. form. 4 *Rituale verbum.* Rebus divinis, ut faverent linguis, imperabatur, utque litibus, & jurgiis abſtinerent. Cicer. 1. de divinat. 5 Non mittantur Reſtituto vilia pauperculorum clientum munera, cerei, pugillares, mappæ, mittantur hæc in Saturnalibus Decembr.
6 Ditiores amici, & clientes mittant certatim munera pretioſa.
7 Qui in Agrippæ porticu, & ſeptis campi Martii ſuperbas, & pretioſas merces vendebat. 8 Tyrias purpureas. ep. 43. l.2. n.7.
9 Petulantiæ, & vis per ebrietatem noctu cuipiam illatę, cujuſmodi deſcribit Juv. Sat. 3. V. 278. * Lænas, veſtes, quibus in cœna antiqui utebantur. δειπνιτίδας. 10 Tibi. 11 Adulterii rea, quę te patrono abſoluta accuſatorem vicit, mittat tibi gemmas, ſed non fictitias. ſic ep. 60. l.9. n.22. 12 Qualem ſe profitebatur Euctus, ep. 6. l.8. 13 Crateras, & ſtatuas à Phidia nobili toreute torno, ac cęlo affabre factas. ep. 13. l.6. n.1. * 14 Carmina.

Ad Cottam. LXXXVIII.

Omnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
*Accipis & ceras: * officioſus homo es.*

* Omnia armaria, & loculos, nec non tabellas, vulgo *recordes* excutis, quo liticulam aliquam nanciſcaris: Officioſus Cotta es.

De ſtatua Junonis. LXXXIX.

Juno 1 *labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,*
2 *Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus.*

1 Opus Polycleti inſignis ſtatuarii. 2 Epigram. 13. l.6. num. 1.

3 Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
4 *Junonem, Polyclete,* 4 *ſuam niſi* 5 *frater amaret,*
6 *Junonem poterat frater amare* 6 *tuam.*

4 Si hac forma fuiſſet Juno ipſa in contentione cum Pallade, & Venere de pulchritudine, ipſi adjudicaſſet litem arbiter Paris. 4 Sororem, uxoremque ſuam. 5 Jupiter. 6 Statuam hanc tuam.

In Ligellam. XC.

Quid 1 vellis vetulum, Ligella cunnum?
2 Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu jam nec anus potes videri.
Iſtud, crede mihi, Ligella, belle
3 Non mater facit Hectoris, ſed uxor.
Erras, ſi tibi cunnus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere deſit:
Quare ſi pudor eſt, Ligella, noli
4 Barbam vellere mortuo leoni.

1 Expilas, ut tenerior, juniorque videare. 2 Quid ſuſcitas cineres, & ſopitos ignes demortuæ, & ſepultæ libidinis tuæ? 3 Non anus, ut Hecuba, ſed firmæ ætatis mulier, ut Andromache. 4 Exſtimulare ad libidinem fœtidam os mortuum. alludit ad proverb. *tondere leonem*, & *vellere barbam leoni*. hoc eſt, irritare ad iras. quod periculoſæ plenum opus eſt aleæ. vide ep. 93. l. 6. n. 3. & Annot. Prior. Jo. Bapt. Pii cap. 15. ubi ad explicationem hujus epigrammatis nimis multa.

De Almone. C X I.

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipſe,
Et queritur, pariat quod ſua Polla nihil.

Vide ep. 67. li. 6. & 39. n. 3. & Juven. Satyr. 6. v. 367.

Ad Marium. XCII.

Mari, quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur 1 Atina:
2 Has tibi 3 gemellas barbari decus luci
Commendo 3 pinus, ilicesque Faunorum,
Et ſemidocta villici manu ſtructas
4 Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas 6 tinxit agni ſæpe ſanguis, & hædi,
7 Dominamque ſancti virginem deam templi,

1 Italiæ urbs, antiqua, ex iis una, quæ Turno adverſus Æneam arma fabricavit. Virg. 7. Æn. *Atina potens, Tiburque ſuperbum, &c.* 2 Rediturus in patriam meam commendo tibi ruſculum meum Nomentanum cum diis, & ſacris. 3 Duas pinus, atque ilices Fauno, & diis agreſtibus ſacras. 4 Jovis. 5 Hirſuti, capripedis, cornuti, cui & pinus conſecrata. 6 *Ritè*. Hor. od. 4. l. 1. idem. 7 Dianam, cui dicatur templum cum luco, uti nemorum reginæ.

Et

Et 8 quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem 9 mearum principem Calendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo perſequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, ſive thure placabis:
10 Ubicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hac ecce meum dextera litat vobis
Abſens ſacerdos; vos putate præſentem;
Et date duobus, quidquid alter optarit.

8 Dianæ frater erat Mars. 9 Cujus Calendis mihi prima affulſit lux, natalis ſcilic. meus, epig. 24. ſupra, & l. 9. epig. 53. 10 Dices, Martialis noſter ubicunque eſt, abſens tamen mea hac dextra vobis hæc ſacra facit.

Ad Clementem. XCIII.

1 S*I prior 2 Buganeas Clemens 3 Helicaonis oras,*
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer 4 Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, 5 purpurea ſed modo culta toga.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova 6 nec mento ſordida charta juvat.

1 Ut primum adveneris oras, & arva Patavii vineis conſita. 2 Patavini dicti ſunt Euganei quaſi εὐγενεῖς, Henetis ſciliçet, & Trojanis oriundi. 3 Filii Antenoris, qui Patavium condidit; male legitur ab aliis, *Helicaonis in oras*. 4 Ateſte civitas Venetorum, unde Sabina uxor Clementis hujus. 5 Tecta purpura ep. 2. l. 3. n 11. Sic ep. 1. l. 11. *cultus Sindone*. vulg. leg. *ſuta toga*. 6 Non villoſa, & barbata, aſſiduo uſu trita. Ep. 67. l. 1. n. 10.

¶ Munuſculum pomorum. XCIV.

1 N*On mea Maſſylus ſervat pomaria ſerpens,*
2 Regius Alcinoi nec mihi ſervit ager.
Sed Nomentana 3 ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem 4 plumbea mala timent.
Hæc igitur, 5 media quæ ſunt mihi nata Suburra,
Mittimus 6 Autumni cerea poma mei.

1 Non mihi ſunt aurea, & nobilia mala, quę cuſtodiat draco vigil Ladon, ut in hortis Heſperidum in Libya, cujus pars Maſſylia. 2 Nec nobilis hortus Alcinoi. ep. 64. l. 4. n. 18. 3 Non timens fures. 4 Non aurea, non nobilia. 5 Empta Romæ in medio vico, ubi forum pomarium. ſic ep. 61. l. 9. 6 Horti, & Autumni mei matura poma.

Ad Gallam. XCV.

I*Nfantem tibi vir, tibi Galla remiſit adulter.*
Hi puto non dubie ſe futuiſſe negant.

Neuter agnoſcit ſuam eſſe prolem, ut qui tecum rem non habuerint. Quid ergo? vide ep. 5. l. 9. tacet ſc. Galla. ep. 96. l. 3. n. 2.

¶ Ad Avitum. XCVI.

SÆpe loquar nimium gentes quod, Avite, 1 *remo-*
Miraris, Latia factus in urbe ſenex; (tas
2 *Auriferumque Tagum ſitiam, patriumq; Salonem,*
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
3 *Paſcitur hic, ibi paſcit ager: tepet* 4 *igne maligno*
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic 5 *pretioſa fames,* 6 *conturbatorque macellus,*
Menſa ibi divitiis ruris operta ſui.
Quatuor hic æſtate togæ, pluresve teruntur:
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cum præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

1 Hiſpanas, ad quas anhelare videar, cum eas uſque loquar, & tamen Romæ conſeneſcam. 2 Patriæ appetam fluvios, & agros. ep. 50. l. 1. n. 13. & 11. 3 Epig. 58. ſupra n. 9. 4 Lignis multo emptis. 5 Arida cœna, & famelica magno empta pretio. 6 In quo decoctis opibus conturbantur rationes. ep. 26. l. 7. n. 10. Alii leg. *conturbaturque macellus*. Alii *conturbatrixque macelli. Menſa, ibi.*

De Numa. XCVII.

1 *DUm levis arſura ſtruitur* 2 *Libitina* 3 *papyro,*
Dum 4 *myrrham, & caſiam flebilis uxor emit:*
Jam 5 *ſcrobe, jam* 6 *lecto, jam* 7 *pollinctore parato*
Heredem ſcripſit me Numa: convaluit.

1 Dum tibi, deplorata jam ſalutis, & vitæ ſpe, parantur, quæ ad funera ſpectant, & rogum. 2 Ep. 43. l. 8. n. 4. 3 Ep. 44. l. 8. nu. 9. 4 Aromata rogo injicienda, & oſſibus, cineribuſque urnæ datis miſcenda. ep. 26. ſupra nu. 1. 5 Sepulchro, tumulo. 6 Ferali, quo efferendus erat. 7 Νεκρολείπτης, qui cadaver lavat, & ungit.

In Publium. XCVIII.

1 *ADdat cum mihi Cæcubum miniſter,*
2 *Idæo reſolutior* 2 *cinædo,*
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua: nec ſoror recumbit:
*Vis * ſpectem potius tuas lacernas,*
Et 3 *citrum vetus,* 3 *Indicoſque dentes?*
** Suſpectus tibi ne tamen recumbam,*
Præſta de grege, ſordidaque villa
Tonſos, horridulos, rudes, puſillos
Hircoſi mihi filios ſubulci.

1 Temperet, effundat. 2 Ganymede, epig. 43. l. 2. nu. 14. * Vide ep. 26. l. 9. 3 Citream menſam, quam eburnei ſuſtinent pedes, epig. 43. l. 2. n. 9. 4 Præſta miniſtros incultos.

Prædict

Perdet te 5 pudor hic: habere Publi
Mores non potes 6 hos, & hos miniſtros.

5 Quo videri vis, atque haberi pudicus. Al. *dolor*. 6 Pudicos, & caſtos, quales fingis.

De figura Socratis. XCIX.

SI *Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent*
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur; certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Rufi, qualis deridetur à Satyricis, *vel* qui refert Satyrum, namque & Socrates fuit naſo ſimo, & oculis emiſſitiis. Sileno haud abſimilis; uti deſcribitur à Platone, & Xenophonte. *vel*. Si hæc Socratis imago cultu Romano expreſſa eſſet, poſſet quidem haberi pro effigie Julii Rufi, quæ poſita eſt in Satyris, loco quodam in VIII. Regione urbis, ubi ſpectabantur 4. Satyrorum imagines. P. Scriv.

In commiſcentem verſus operi ſuo. C.

QUid, *ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?*
Cum 1 litigante quid tibi, miſer, libro?
2 Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque ſimiles facere noctuas quæris?
3 Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

1 Qui tibi litem intendit, & contra te dicit, *Fur es.* ut epigr. 54. l. 1. n. 8. 2 Quid nobilibus, claris, altisque carminibus inſeris ignobiles, tenebroſos, & claudicantes verſus tuos? hujuſmodi comparationes in eodem argumento vide ep. 54. & 73. l. 1. 3 Non magis convenit carminibus meis cum tuis, quam ſi quis haberet alterum pedem perniciſſimi curſoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebrant Pauſanias in Corinth. & Arcad. Epigramm. 4. Anthol. Juven. Sat. 13. &c.

De Capitolino. CI.

ELyſio red eat ſi forte remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
Audierit: dicet, ruſtice Galba tace.

Si reviviſcat Galba nobilis ille Cæſ. Auguſti ſcurra, ep. 42. l. 1. n. 12. & jocis, ſalibuſque cum Capitolino contendat, ruſticus videretur, & inſulſus præ Capitolino.

De Phileno. CII.

QUa factus ratione ſit, requiris,
Qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat iſtud:
Qui ſcribit nihil, & tamen poeta eſt.

Aliena opera hic poeta eſt ille pater. An Canius ſit hic Gaditanus, de quo ep. 52. l. 1. n. 7. N. L.

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. CIII.

1 Municipes, 2 Auguſta mihi quos Bilbilis 3 acri
Monte creat, rapidis 4 quem 5 Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet 6 tenui Verona Catullo,
Meque velit dici non minus illa ſuum.
7 Quatuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas,
Ut ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus 8 dominæ pulcherrima Romę,
9 Mutavere meas Itala regna comas:
Excipitis reducem placida ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

1 Cives. 2 Colonia ſc. Bilbilis, & in æreo Tiberii nummo inſcripta *Auguſta*, teſte Adelpho Occone in Tiberio. Al. leg. *anguſta*. 3 Alii, *alto*. ut ep. inſequenti. & ep. 50. l. 1. & Sidon. Apollin. c. 22. 4 Ita Scriv. & MS. noſter, vulg. *quos*. 5 Ep. 50. l. 1. n. 11. 6 Nitido, culto. 7 Jam per 34. autumnos, quibus vos ſacra facitis Cereri, abſui à vobis, vixique Romæ. epig. ſeq. n. 6. 8 Epig. 4. l. 1. n. 2. 9 Nigras canis mutavere.

Ad librum. CIV.

I Noſtro comes, 1 libelle 1 Flacco
Longum per mare, ſed 2 faventis undæ,
Et curſu facili, tuiſque ventis
Hiſpanæ pete 3 Tarraconis arces.
Illinc te 4 rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
5 Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut ſodales
Paucos, & veteres, & ante 6 brumas
Triginta mihi, quatuorque viſos
Ipſa 7 protinus à via ſalutes,
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum,
Jucundos mihi, nec laborioſos
Seceſſus 8 ſpatio paret ſalubri,
9 Qui pigrum faciant tuum parentem.
10 Hæc ſunt. jam 11 tumidus vocat magiſter,
Caſtigatque moras, & aura portum

1 In Hiſpaniam ituro. Al. *Flavo*. 2 Sed placidum mare. 3 Urbis, unde illa Hiſpaniæ regio in qua Bilbilis, Tarraconenſis dicta. 4 Vehiculum. 5 Quinti diei itinere ipſe vehiculo vectus. 6 Ep. proxime præc. n. 6. 7 Mox ut adveneris Bilbilin. 8 Alii *pretio*. Rutg. *pretio paret ſelibræ*. 9 Ubi in otio conſeneſcat parens tuus, ideſt, author libri, ego, ep. 43. l. 6. n. 8. 10 Quæ tibi in Hiſpaniam meam proficiſcenti mandata velim. 11 Quem vocant tumidi venti, ipſe tumidus, & imperioſus vector es.

12 Laxavit melior. vale libelle;
13 Navem, ſcis puto, non moratur unus.

12 Vento ſecundo ſolventibus portu jam laxiore facto navibus. 13 Non licet navi expectare unum, qui moram trahit, vectorem.

LIBER XI.

¶ I.

Quo tu, quo liber otioſe tendis,
1 Cultus Sindone non quotidiana?
Nunquid 2 Parthenium videre tentas?
*Vadas, & redeas * inevolutus.*
Libros non legit ille, ſed 3 libellos:
4 Nec muſis vacat, aut ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus 5 minores?
6 Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
7 Pompeius, vel 8 Agenoris puella,
Vel 9 primæ dominus 10 levis carinæ.
Sunt illic duo, treſve, qui revolvant
11 Noſtrarum tineas ineptiarum:
12 Sed cum ſponſio, fabulæque laſſæ
De 12 Scorpo fuerint, & 14 Incitato.

1 Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut ep. 2. l. 3. & l. 5. ep. 9. vide ep. 16. l. 2. 2 De quo vide ep. 6. li. 5. & l. 4. ep. 45. Cum vero Parthenius interfectus ſit ſub initio Nervæ Imper. & prodierit hic liber Trajano Imper. videtur Poeta, vel rationem temporum in epigrammatum libris non obſervaſſe, vel inceptum jam vivo Parthenio librum abſolviſſe, atque edidiſſe mortuo, vel non audiviſſe de morte Parthenii. * Non lectus. 3 Supplicum libellos, quos Imperatori à cubiculis exhibet. 4 Quod ſi vacaret carminibus, certe vacaret ſuis pangendis, namque & ipſe doctus, & poeta. ut epigramm. 6. lib. 5. num. 2. & lib. 12. epigramm. 11. 5 Plebejæ, vulgi. niſi & Palatinorum manibus teri affectes. 6 In monte Quirinali habitavit Martialis. epig. 48. l. 10. n. 8. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini. ſat 2. Juv. V. 133.) magnus erat hominum conventus componendi negotiorum gratia. 7 Porticus Pompeiana. ep. 14. l. 2. n. 11. 8 Porticus Europæ. dict. ep. n. 2. & 15. 9 Porticus Argonautarum. ep. dict. li. 5. & ep. 20. l. 3. n. 8. Jaſon autem primus navigaſſe fertur à Poetis. 10 Alludit ad Etymon Argus ab ἀργὸς levis. 11 Nugas has meas, carmina hæc mea alias tineis, & blattis relinquendas eſcas. *per modeſtiam ſua extenuat.* 12 Et tamen legent hæc non niſi à Circi ſpectaculis ocioſi, & laſſi, ubi ceſſarint ſponſiones, & ſermones de factionibus, & aurigis. 13 Ep. 50. & 53. l. 10. 14 Ep. 76. l. 10.

Ad Lectores. II.

1 Procul, o procul eſte, faceſſite hinc, quotquot adeſtis triſtis, atque cenſorii ſupercilii,

1 TRiſte ſupercilium, durique ſevera Catonis
Frons, & aratoris 2 filia Fabricii,
Et perſonati faſtus, & 3 regula morum,
4 Quidquid & in tenebris non ſumus, ite foras,
Clamant ecce mei, Io Saturnalia, verſus,
Et licet, & 6 ſub te præſide, Nerva, 7 libet.

gravis, tetricæque frontis, & compoſiti vultus. 2 Pudica, & dura à patre duro. 3 Cenſura, cenſoria regula, præfectura morum. 4 Caſtitas, & luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. l. 1. Amor. eleg. 6. 5 In quibus libertas, & loquendi licentia. Macrob. Saturn. l. 1. c. 10. 11. pueri autem plaudentes clamabant, *Io Saturnalia*. Dioclet. l. 58. *Saturnalia optimi dierum*. Catull. 6 Quo Imperatore vera fruimur libertate. 7 Ita MS. Bodlejanus, cui concinunt duo Gruteri. Vulg. *licet*.

* Ad Lectores. III.

* Conjungit hoc diſtichon præcedenti epig. ex authoritate MSS. Petr. Scriv.

*LEctores tetrici 1 ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt. iſte liber 2 meus eſt.

1 Duris numeris philoſophica ſcribentem conſulta, nec molli fluentem carmine. 2 Mollis, immo laſcivus, ne dicam impius. infra ep. 16.

¶ De ſuis libellis. IV.

* Rom. cives otioſi. 1 Carminibus meis, Muſa, à fonte Macedoniæ, ſeu Pieriæ dicta. 2 Duas in Dacos expeditiones ſuſcepit Cęſar. Xiphilin. in Nerva.

NOn * urbana mea tantum 1 Pimpleide gaudent
*Ocia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in 2 Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? 3 neſcit ſacculus iſta meus.
At quam 4 victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pieria 4 prælia flare tuba;
Cum pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mæcenatem ſi mihi Roma daret!

3 Illi quidem legunt carmina mea, ſed ego nihil inde lego nummi. 4 Grande epos, & victurum, quo bella, & geſta Cęſaris canerem. 5 Si mihi Roma alterum daret Mecenatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Auguſtum in Nerva.

¶ Precatur Deos pro Nerva Trajano. V.

1 Vittæ. Veſtę ignis ἄσβεστε æterne, &c.

1 SAcra, 2 Lareſque Phrygum, quos 3 Trojæ maluit 3 heres,
Quam rapere arſuras 4 Laomedontis opes:

2 Minerva, Jupiter, Juno. quos recenſet diſticho ſeq. qui tres aeris regiones referant, unde & *penates* dicti, per quos penitus ſpiramus. vide Macr. Satur. l. 3. c. 4. 3 Æneas. vide Ælian. l. 3. Var. hiſt. c. 22. 4 Trojanas. à Laomedonte Priami patre.

5 *Scriptus*

5 Scriptus & æterno nunc primum Jupiter auro,
Et 6 ſoror, & ſummi 7 filia tota patris:
*Et 8 qui * purpureis jam tertia nomina faſtis*
Jane refers Nervæ, vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus 9 hic vivat principis, 10 ille ſuis.

5 Effictus, inſcriptus, inſignitus aurea imagine. 6 Juno. 7 Minerva ἀμήτωρ è Jovis cerebro nata, patrima virgo. 8 Jane cuſtos Faſtorum, in quos referuntur nomina conſulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno geſſit tertium conſulatum cum Virg. Ruſo. Junius de tertio conſulatu Ulpian. Nervæ Trajani intelligit. * Ep. 26. l. 12. nu. 3. 9 Senatus. 10 Nerva Imper.

❡ In laudem Nervæ Trajani. VI.

TAnta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat. 1 ſed Numa pauper erat:
Ardua res hæc eſt, 2 opibus non tradere mores,
Et cum tot 3 Crœſos viceris, eſſe 4 Numam.
5 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te volet invictus 6 pro libertate 7 Camillus,
Aurum 8 Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit 9 Brutus: tibi Sylla 10 cruentus
11 Imperium tradet, cum poſiturus erit.
Et te 12 privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi 13 Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris
Si 14 Cato reddatur, Cæſarianus erit.

1 Non itaque tam miranda, atque ardua res in paupertate erat pietas, & ſanctitas. 2 Non efferri, & corrumpi à divitiis. 3 Divites reges, Decebalum Dacorum, & Armeniæ, Parthiæque reges. Xiphilin. Trajan. 4 Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numa ſecundus Roman. rex. 5 Si reviviſcant ab inferis reverſi antiqui illi, clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui epigramma à præcedenti tetraſticho diviſum.
6 Lipſ. l. 1. Epiſt. quæſt. 5. legit *præ libertate*, quaſi dicat, Camillus te principem malit, quam ſuam illam libertatem. 7 Qui Romam à Gallis occupatam Dictator abſens creatus liberavit. 8 Qui continentiſſime in paupertate vivens munera ſibi à Pyrrho, & aurum à Samnitibus miſſum repudiavit. 9 Juniuſne, qui reges ejecit? an Marcus Brutus unus è Julii Cæſ. percuſſoribus? 10 C. M. hominum deleverat, ſenatores 90. conſulares 15. equites 260.
11 Ut quondam dictaturam depoſuit, ſeceſſitque Puteolos.
12 Non ſerum ſummam affectante, idque civili bello. 13 Liciniuſne Craſſus, an Marcus qui periit apud Parthos? 14 Qui ſibi mortem conſcivit Uticæ, ne videret Cæſarem, tua tamen æquitate adductus à Cæſare ſtabit.

❡ Ad Romam. VII.

1 UNctis falciferi ſenis diebus,
2 Regnator quibus imperat fritillus,

1 Feriis Saturni falcem gerentis (quod χρόνος, κρόνος, ideſt, tempus omnia metat) in quibus unctæ cenæ. 2. in quibus impune regnat alea. ep. 14. l. 4. n. 8. 9. & ep. 85. l. 5. n. 1.

Verſu

Verſu ludere 3 non laborioſo
Permittis, puto, 4 pileata Roma.
5 Riſiſti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obvium loquamur,
Moroſa ſine cogitatione.
Miſce dimidios puer 6 trientes,
Quales 7 Pythagoras dabat Neroni:
Miſce 8 Dindyme, ſed frequentiores,
Poſſum nil ego ſobrius: 9 bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.
Da nunc baſia, ſed 10 Catulliana,
Quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit,
Donabo tibi 11 paſſerem Catulli.

3 Facili, jocoſa. 4 In Saturnalibus ſervi incedebant pileos induti velut domini. 5 Riſu annuere, & conſentire videris. 6 Ep. 28. l. 1. nu. 2. 7 Puer è contaminatorum grege, cui nupſit Nero. Tacit. Annal. 15. quem Suet. c. 29. Neronis, Doriphorum nominat. 8 Puer, Miniſter, epig. 42. l. 10. & ep. 84. l. 6. 9 Calens mero (quod animi educit inſtrumenta) exprimam ingenia XV. ſimul poetarum. Exprimit certe Æſchylum, Ariſtophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c. quibus vinum erat Hippocrene. lege Antipatri Theſſalonicenſis epigr. Ω ἑλικὼν Βοιωτὲ, &c. l. 2. Anth. c. 47. 10 3300. ep. 34. l. 6. n. 4. vel infinita. *Namque quum*, inquit, *millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne ſciamus: Aut ne quis*, &c. Catull. ep. 5. 11 Carmen tibi non minus gratum, quam Catullianum de paſſere Lesbiæ. Ang. Politianus obſcœnum aliquid per paſſerem intelligi vult: ſed Fr. Floridus aſſerit ſimplicem ſenſum. lib. 1. ſubciſ. c. 5.

Ad Paullam. VIII.

1 J*Am certe 2 ſtupido non dices, Paulla, marito,*
Ad mæchum quoties longius ire voles,
3 Cæſar in Albanum juſſit me mane venire,
Cæſar 4 Circejos, jam 5 ſtropha talis abit.
6 Penelopæ licet eſſe tibi ſub principe Nerva;
Sed prohibet 7 ſcabies, ingeniumque vetus.
Infelix quid ages? ægram ſimulabis amicam?
8 Hærebit dominæ vir comes ipſe ſuæ:
Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque,
Quas igitur fraudes ingenioſa paras?
Dicet & 9 hyſtericam ſe forſitan altera mæcha
In 10 Sinueſſano velle ſedere lacu.
Quanto tu melius, quoties placet ire fututum,
Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

1 Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexebas adulteriis tuis. 2 Dolos tuos non ſentienti. 3 Domitianus. 4 Al. *Circæos*, juſſit me modo venire in Circæos. 5 Dolus, fallacia à ϛρέφω. 6 Caſtæ. 7 Inveterata libidinis prurigo. 8 Maritus tuus te comitabitur. 9 Iſtericam, morbo regio laborantem. Sic Turnebus lib. 8. cap. 4. id eſt, uteri ſtrangulatione laborantem ab ὑϛέρα. ſic & ep. 72. infra. 10 Sinueſſanæ autem aquæ in Campania fœminarum ſterilitati, aliiſque morbis medebantur. Plin. lib. 31. c. 2. Cluv. Ital. l. 3. c. 10.

¶ De baſiis ſui pueri. IX.

1 LAſſa quod* externi ſpirāt opobalſama drauci,
Ultima 2 Cerycio quæ cadit aura croco,
3 Poma quod hiberna matureſcentia 4 capſa,
Arbore quod verna luxurioſus ager,
De Palatinis 5 dominæ quod ſerica prelis,
Succina virginea quod regelata manu:
Amphora quod nigri, 6 ſed longe fracta Falerni,
Quod qui 8 Sicanias detinet hortus apes,
Quod 9 Coſmi redolent, 10 alabaſtra, 11 fociq; deorum,
Quod modo 12 divitibus lapſa corona comis:
Singula quid dicam? non ſunt ſatis, omnia miſce,
Hoc fragrant pueri baſia mane mei.
Scire cupis nomen? 13 nil præter baſia dicam.
Juro tibi, 14 nimium ſcire, Sabine, cupis.

1 Quod olent trita opobalſama delicati pueri ex Aſia, Græcia, vel Ægypto. * Al. *heſterni*, ideſt ejus qui nocte præterita ἐκώμασε. 2 Epig. 64. lib. 3. n. 2. & ep. 39. l. 9. n. 3. 3 Ep. 64. l. 3. nu. 1. 4 Qua poma, hyeme ſervantur. 5 Auguſtæ nempe veſtimenta ſerica, ſeu ſyntheſes, Palatinis recondita prelis. epi. 46. l. 2. n. 2. 6 Ut epig. 92. l. 3. n. 12. hoc eſt attritu calefacta. epig. 38. l. 5. n. 13. 7 Odora enim per aerem diffuſa gratiora ſunt: propius autem admota obſtruunt ſenſorium. 8 Siculas apes, mellificia Hyblæa. 9 Myropolæ. ep. 88. l. 1. n. 1. 10 Pyxides unguentariæ ex alabaſtro. 11 Thure ardentes. 12 Proinde nardo, & unguento delibutis. 13 Al. *Si propter baſia, dicam. Juraſti, nimium ſcire, &c.* 14 Aliquid ultra baſia cupis, qui de pueri nomine quæris.

De ſtatua Memoris. X.

1 CLarus fronde Jovis, 2 Romani fama 3 cothurni,
Spirat 5 Apellea redditus arte Memor.

1 Querna ornatus corona Jovis Capitolini, ep. 54. lib. 4. nu. 1. 2 Tragicine carminis Poeta, an heroici? Tragicum fuiſſe ſtatuit Placiades Fulgentius. 3 Ep. 20. l. 3. n. 5. 4 Ad vivum expreſſa ſtatua. 5 Memoris ſtatua Apellis opus. alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoris ſtatuam in Apollinis bibliothecam receptam. ut Perſii prolog.

De Turno. XI.

COntulit ad Satyras ingentia pectora 1 Turnus,
Cur non ad Memoris 2 carmina? 3 frater erat.

1 Ep. 96. l. 7. n. 3. 2 Heroicane, an tragica? ep. præc. num. 2. 3 Ceſſit illius carminis gloriam fratri, neque voluit ſe illi æmulum ingerere, ut Unicus. epig. 44. lib. 12.

Ad puerum ſuum. XII.

1 Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romam allatos.

1 TOlle puer calices, tepidique toreumata Nili,
2 Et mihi ſecura pocula trade manu,
3 Trita patrum labris, & 4 tonſe pura miniſtro;
5 Antiquus menſis reſtituatur 5 honor.
Te potare decet 6 gemma, 7 qui Mentora frangis
In ſcaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ.

2 Et trade mihi pocula fagina, vel Saguntina, de quibus non ſis ſolicitus, ne labantur. ep.108.l.14. *peccant ſecuræ, ſolicitæque manus.* 3 Fictilia, cujuſmodi à Numa inſtituta ſunt in honorem deorum, & ab antiquis Romanis in uſu. 4 Non comato, & calamiſtrato, ſed rudi, & ſimplici. 5 Urnarum, & calicum fictilium. 6 Calice è gemma, vel gemmato poculo. 7 *Qui pocula Mentorea nobilitata manu* (ut dixit ep.60.l.9. n.19.) diffringis, ut inde conficiatur mœchæ tuæ matula, dignum ſane te homine molli, & impuro poculum. Sed vide, an placeat lectio, *Te potare decet gemma, qui Mentora frangis? In ſcaphio mœchæ Sardanapale tuæ.* q. d. Magis convenit fictile ſcaphium, quam calix è gemma illi, qui Mentoris opera frangit.

In Zoilum. XIII.

Vis jure natorum clareſcere,

JUs tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

cum tibi natales ſint ortu Nili obſcuriores. Petas licet jus liberorum ſeptem, vel ſexcentorum, ſi placet, ipſe uſque obſcurus eris, & nullius filius, terra natus. *Neque tamen jus petebatur liberorum ultra tres.* epig.91.l.2.

¶ Epitaphium Paridis. XIV.

1 Ep.28.li.6.num.5. 2 Ægypti. ep.42.li.4.n.2.3. 3 Decus, dum viveret, dolor ex morte ejus.

QUiſquis 1 Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque 2 Nili,
Ars, & gratia, luſus, & voluptas,
Romani 3 decus, & 3 dolor theatri,
Atque 4 omnes Veneres, Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo 5 Paris, ſepulcro.

4 Vide Plauti epitaph. apud A. Gell.l.1. ca.24. 5 Hiſtrio nobilis, quem interfici juſſit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Auguſta. Sueton.c.3. Domit.

De colono. XV.

1 Qui puſillus cum ſit, vel leviſſimæ terræ ferendæ non ſufficit.

HEredes nolite brevem ſepelire colonum;
1 Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

Ludit autem Poeta in formula S.T.T.L. vide epig.89.l.1.n.4.

De libro ſuo. XVI.

1 SUnt chartæ mihi, quas Catonis uxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis:
Qui vino madeat, nec erubeſcat
Pingui ſordidus eſſe 2 Coſmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
3 Nec per circuitus loquatur illam,
Ex qua naſcimur, omnium parentem,
4 Quam ſanctus Numa mentulam vocabat.
Verſus hos tamen eſſe tu memento
5 Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

1 Sunt mihi libelli, quos legant caſtiſſimæ, & pudiciſſimæ matronæ, ſed hunc librum volo totum laſcivire vino diſſolutum, unguentis delibutum, nequitias loquentem, & amores. 2 Unguento à Coſmo confecto. epig. 88. l. 1. n. 1. 3 Plane, & aperte, verbis dominantibus, & rem ſignantibus. ep. 67. l. 3. n. 5. 4 Quam priſci illi, probique majores noſtri non erubeſcebant proprio nomine indigitare, & tanquam rudes Macedones ligonem ligonis nomine appellare. 5 Libertate uſos Decembri, & licentia Saturnalibus permiſſa. epig. 2. ſupra n. 5.

Ad Lectores. XVII.

QUi gravis es nimium, potes hinc jam lector abire,
Quo libet: 1 urbanæ ſcripſimus iſta 1 togæ,
Nam mea 2 Lampſacio laſcivit pagina verſu,
Et 3 Tarteſſiaca concrepat æra manu.
O quoties rigida pulſabis pallia 4 vena,
Sis gravior Curio, Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias noſtri, luſuſque libelli
5 Uda puella leges, ſis 6 Patavina licet.
Erubuit, poſuitque meum Lucretia librum:
Sed coram Bruto. 7 Brute recede, leget.

1 Plebi. 2 Priapeio. Lampſacum oppidum eſt Helleſponti, in quo Priapus exquiſite colebatur. 3 Vide ep. 71. l. 6. n. 1. 4 Inguine. 5 Vide Juv. Sat. 6. V. 65. 6 Patavinæ mulieres audiebant caſtæ, & pudicæ. Plin. epiſt. 14. l. 1. vide ep. 42. l. 6. n. 4. 7 Et ipſa Lucretia, utut pudica, legerit abſente marito.

Ad Sabinum. XVIII.

NOn omnis noſtri 1 nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod 2 mane, Sabine, legas.

1 Ebria, petulans, impudica. 2 Sobrius, & ſalva verecundia.

¶ Ad Lupum. XIX.

*DOnaſti Lupe 1 rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus 2 in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
3 In quo ruta facit nemus Dianæ.
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſę cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quam 4 coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare * tota poſſit.
5 Brucam male paſcit hortus unam,
Conſumpto moritur culex ſalicto,
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam 6 ſus Caledonius timetur,
7 Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino,
8 Et cum ſtet ſine falce, mentulaque,
Non eſt dimidio locus Priapo,
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus 9 picata,
Erraſti, Lupe, 10 litera ſed una;
Nam quo tempore prædium dediſti,
Mallem tu mihi prandium dediſſes.

* Huic geminum. vide 2. Antho. Luciliani. Αγρὸν Μηνοφάνης, &c.. 1 Prædiolum urbanum. 2 Plebs Romana in feneſtris alebat ad ſpeciem hortorum flores, & frutices. quod videmus in Hiſpania, & Italia monachos facere in feneſtris oſtendentes arbuſcula malos citreas, hortulos, penſiles, &c. 3 Quem hortum ruta unica tegit, obumbratque non ſecus, ac ſi eſſet nemus Dianæ Aricinæ. *Hyperbolice, ut cætera, quæ ſeq.* 4 Quæ non naſcitur in Italia, uti nec piper. Al. *Coſmi*. * Ita MS. noſter Al. *tuta*. 5 Vermiculum, qui olera depaſcitur. 6 Ep. 15. lib. ſpect. n. 2. 7 Cujus ſegetem, ſeu herbam uno impetu correptam aufert hirundo ad nidum condendum. 8 Nec dimidio Priapo, vel inermi locus eſt. ep. 36. li. 1. n. 2. & l. 3. ep. 57. 9 Alluſum ad dolia, & teſtas, quæ picabantur, ne vina expirarent animam. 10 Litera *e* in *n* mutata. mallem *prandium*, quam tale *prædium*.

In Gallam. XX.

QVæris, cur nolim te ducere Galla? diſerta es.
Sæpe ſolœciſmum mentula noſtra facit.

Pete hujus epig. ingenium, & expoſitionem à Juvenalis Sat. 6. ℣. 448. & 457. Ad Lucilii item epig. c. 45. l. 2. Antholog. τῇ χειρὶ σολοικίζει. Martialis, *inquit Brodæus*, Lanuvii ad portas non arrigens dicit, *Sæpe ſolœciſm.* &c.

Ad lectorem gravem. XXI.

*Cæſaris Auguſti laſcivos, livide, verſus
   Sex lege, qui triſtis verba Latina legis.
1 Quod futuit Glaphyran Antonius, hãc mihi pęnã
   Fulvia conſtituit, ſe quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? quid ſi me Manius oret?
   Pædicem? faciam? non puto, ſi ſapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid quod mihi vita
   Carior eſt ipſa mentula? ſigna canant.
* Abſolvis lepidos nimirum, Auguſte, libellos,
   Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.

* Duo primi verſus ſunt Martialis, ut & duo ultimi: hexaſtichon intermediũ Auguſti erat. quod citat poeta ad excuſandam carminis ſui laſciviam. 1 Fulvia uxor Marci Antonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciſcatur mariti ſui petulantiam in Glaphyra, ſeſe offert mihi corrumpendam, imo petit. nego, horreoque non minus quam ſi me Manius oret, ut, &c. interminata deinde mihi bellum civile, ni faciam, poſthabeo ipſam vitam pudicitiæ. * Apoſtrophe Poetæ ad Auguſtum. ſupra *.

In Lydiam. XXII.

LYdia tam laxa eſt, 1 equitis quam culus aeni,
   Quam celer arguto qui ſonat ære 2 trochus,
Quam rota tranſmiſſo toties impacta 3 petauro,
   Quam vetus à 4 craſſa calceus udus aqua,
Quam quæ rara vagos expectant retia turdos,
   5 Quam Pompeiano vela negata Noto,
Quam quæ 6 de phthiſico lapſa eſt armilla cinædo,
   Culcita 7 Leuconico quam viduata ſuo,
Quam veteres 8 Brachæ Britonis pauperis, & quã
   Turpe 9 Ravennatis guttur 10 onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina.
   Neſcio: piſcinam me futuiſſe puto.

1 Equitis pro equi poſitum cenſet cum aliis Brodæus Miſc. l.10.c.13. 2 Epi. 168. l.14. 3 Turnebus *petaurum* putat eſſe lignum per rotam à Petauriſta trajectum, l.8.c.4. Corn. Vitellius contra Georg. Merulam c.13. contendit petaurum, ipſum eſſe petauriſtam, qui ſe tranſmittit per rotam quaſi in aere volantem, unde nomen. vide Mercur. l. 3. de arte gymnaſtica. c.8. 4 Cœnoſa. 5 Quam vela theatri Pompeiani (vide ep.39.l.9.n.3.) quæ jacent laxa, ubi non tument ſublata ventis. 6 Tabe diutina, ac phthiſi conſumptis, armillæ, quas ſana adimplerant brachia, laxæ excidunt. P.Scriv. cum prius legeretur, *Delphitico*, aut *Deliaco*. 7 Lanæ genere, quo culcitræ farciebantur. Pulmannus legit, *Culcita quam, pluma quæ viduata ſua eſt*. Vide ep.159. l.14. 8 Femoralia, quæ Britannis Gallis in uſu. de quibus vide, quæ Joſ. Scalig. ad lib.4. Propertii, & If. Caſaubon, ad Sueton. Auguſt. 9 In Ravennæ paludibus degentis. 10 Avis, quæ Æliano l.16. hiſtor. Animalium c. 4. Cela eſſe videtur. Gellius ibidem onocrotalum eſſe autumat. dictum à ruditu aſini ex ὄνου, & κρόταλον, & Plin.l.10.c.47.

In pædiconem maſturbantem. XXIII.

Mollia quod nivei 1 duro teris ore 2 Galeſi
Baſia, quod nudo cum Ganymede jaces;
Quis negat hoc nimium? ſed ſit ſatis: inguina ſaltē
Parce fututrici ſolicitare manu.
Levibus in pueris plus hæc, quam mentula, peccat:
Et faciunt digiti, 3 præcipitantque virum.
Inde 4 tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, 5 nec in clara balnea luce placent.
Diviſit natura mares; pars una puellis,
Una viris genita eſt: utere parte tua.

1 Barbato. 2 Pueri. 3 Ante tempus accelerant ætatem, faciem, & opus virile. 4 Hircus, fœtor alarum. Virus autem hirci redolent illi, qui rem agunt Veneream, quique ea ætate ſunt, quæ Veneri ſufficit, ſpiritu non coquente humorem, ut in pueris. Ariſtot. probl. & ab eadem cauſa, pili, maxime in locis humidis. 5 Ne appareant piloſi.

In Silam. XXIV.

Nubere Sila mihi 1 nulla non lege parata eſt:
Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen inſtaret, 2 decies mihi dotis in auro
Sponſa dabis, dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
Communis tecum nec mihi lectus erit:
Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam;
Ancillam mittes ſed mihi juſſa tuam.
Te ſpectante dabit nobis laſciva miniſter
Baſia, ſive meus, ſive erit ille 4 tuus.
Ad cœnam venies: ſed ſic diviſa recumbes,
Ut non tangantur pallia noſtra tuis.
Oſcula rara dabis nobis, & non dabis ultro:
5 Nec quaſi nupta dabis, ſed quaſi mater anus.
Si potes iſta pati, ſi nil perferre recuſas:
Invenies qui te ducere, Sila, velit.

1 Qualibet conditione. 2 Decies centena millia ſeſtertiûm. noſtræ monetæ 7812. li. 10. ſſ. eaque in auro appenſa, nomine dotis. 3 Puer. 4 Eunuchus ſpado. 5 Non tota, non amoris. ſed parca, ſed caſta, ſed religionis. ep.105. infra.

Ad Labullum. XXV.

1 Dum te proſequor, & domum reduco,
2 Aurem dum tibi præſto garrienti,

1 Ejuſdem ingenii vide ep.82.lib.10. & 71.l.1. dum cliens te ſaluto, deduco, reduco, tibi obſequor, aſſentor, & ejuſmodi præſto officia, perit dies, pereunt ſtudia, carminaque. 2 Vide ep.90.l.1. & Theophraſti charact. περὶ κολακείας. & quæ Caſaubonus ibi, λέγοντος δ' αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σιωπᾶν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι.

Et quidquid loqueris, facisque, lauda,
Quot verſus poterant, Labulle, naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quid Roma legit, requirit hoſpes,
Non derides eques, tenet ſenator,
Laudat cauſſidicus, poeta 3 carpit,
Propter te per't. 4 hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, ut 5 tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una eſt
Nobis pagina vix peracta: 6 ſic fit,
Cum cœnare domi poeta non vult.

3 Vellicat, & reprehendit, pro more æmulantium artificum, & invidentium. invidis autem displicere felicitatis argumento eſt. ep. 61. l. 6. n. 3. & 77. l. 4. 4 Hoccine æquum eſt? *Ah! idne verum eſt?* Terent. 5 Me addito cęteris tuis clientibus. 6 Ita fit, ut cum cœnam officiis demereor, dum foris cęnare volo, negligantur ſtudia, pereant poemata.

In Linum. XXVI.

I*Lla ſalax nimium, nec paucis nota puellis*
*Stare Lino deſit mentula: * lingua cave.*

* Ep. 78. l. 1. & ep. 62. infra hujus li.

Ad Teleſphorum. XXVII.

O *Mihi grata quies, ô blanda, Teleſphore, 1 cura,*
Qualis in amplexu non fuit ante meo;
Baſia da nobis vetulo puer uda Falerno,
Pocula da labris 2 facta minora tuis.
Addideris ſuper hæc Veneris ſi gaudia vera,
Eſſe negem melius cum Ganymede Jovi.

1 Amor, deliciæ. 2 Trita, degustata labris tuis. *Ex qua tu biberis, hac ego* parte bibam. Ovid. eleg. 4. l. 1.

Ad Flaccum. XXVIII.

F*Erreus es, ſi 1 ſtare poteſt tibi mentula, Flacce,*
Cum te ſex cyathos orat amica dare;
Vel duo fruſta rogat 2 cybii, tenuemve lacertum,
Nec dignum toto ſe 3 botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla 4 paropſide rubra
Alecem, ſed quam protinus illa voret:
5 *Aut cum perfricuit frontem, poſuitque pudorem,*
Succida palliolo vellera quinque petit.

1 In amicas, quæ parvo pretio licet, ut quæ poſcat 6. vini cyathos, &c. 2 Ep. 79. li. 5. n. 5. 3 Ovis ſepiarum, non racemo, ut vult Domit. 4 Lance fictili. 5 Quod ſi majore cum fiducia velit magnum quiddam rogare, poſcit illotam lanam in pallium.

At me i me libram 6 foliati poſcat amica,
Aut virides gemmas, ſardonychaſve 7 pares:
Nec niſi 8 prima velit de 9 Tuſco Serica vico,
*Aut centum aureolos, ſic velut * æra, roget.*
10 *Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?*
Nolo: ſed, his ut ſit digna puella, volo.

6 Unguenti ex foliis Nardi, aliiſque foliis odoratis. vide Plinium, & Pancirolum. 7 Geminas. 8 Optima. 9 Textura Sericarum, & bombycinarum veſtium exercebatur in Tuſco vico Romæ. * al. *ægra*, i. vix contenta. 10 MS. Bodlej. *Num tu*.

De nephritico, ſeu phrenetico. XXIX.

1 *INvaſit medicum ſica nephriticus, Aucte:*
Et præcidit Hylan. hic, puto, ſanus erat.

1 Al. *Invaſit medicum Naſica Phreneticus, Aucte*. & Al. *Invaſit medici Naſica phreneticus Aucti, & percidit Hylan*. Naſica ut potiretur Hyla Aucti medici puero, finxit phreneſin. verum ut voti, ita & mentis compos apparuit.

Ad Phyllidem. XXX.

LAnguida cum vetula tractare virilia dextra
Cœpiſti, 1 jugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cum me 2 vitam, cum me tua lumina dicis,
Horis me refici vix puto poſſe decem.
3 Blanditias neſcis: dabo dic tibi millia centum,
Et dabo Setini jugera culta ſoli:
Accipe vina, domum, pueros, 4 chryſendeta, menſas:
Nil opus eſt digitis; ſic mihi, Phylli, frica.

1 *Mentula, menſque cadit.* epigr. 17. lib. 7. 2 Ep. 68. l. 10. n. 4. *murem* legit Ang. Politianus c. 96. Miſc. q. d. ſalaciſſimū. ita enim eſſe mures ſcribit, probatque Ælianus lib. 12. de Animalib. 3 Quæ mihi placeant. neque enim excitor palpantis vetulæ blanditiis; ſed pretio, ſed muneribus. 4 Ep. 43. l. 2. n. 12.

In Zoilum. XXXI.

1 *OS malè cauſſidicis, & dicis olere poetis:*
Sed 2 fellatori, Zoile, pejus olet.

1 Propter maledicta hoc? an à ſtudio diutino impedita concoctione? ep. 4. l. 4. n. 8. 2 Tibi. ep. 81. l. 3.

In Cæcilium. XXXII.

1 *ATreus Cæcilius cucurbitarum*
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ

1 Cucurbitas enim diſſecat in fruſta, varieque apparat, ut Atreus quondam fratris Thyeſtæ filios. Senec. Thyeſt. v. 758. vide Ammiani epig. lib. 2. Antholog. cap. 50. Ὡς κῆπον τεθυκὼς, δεῖπνον προέθηκεν Ἀπελλῆς Οἰόμενος βόσκειν ἀντὶ φίλων πρόβατα, &c. Apelles Pythagorea cœna excepit amicos perinde, ac hortum immolaſſet, vel pecora paſturus eſſet.

In partes lacerat, ſecatque mille.
2 Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has 3 prima feret, 4 alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
** Hinc ſeras 5 epidipnidas parabit,*
** Hinc piſtor 6 fatuas facit placentas;*
** Hinc & multiplices ſtruit 7 tabellas,*
Et notas 8 caryotidas theatris:
** Hinc exit varium coco 9 minutal,*
Ut 10 lentem poſitam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & 11 botellos,
Et caudam 12 cybii, breveſque 13 mænas:
** Hinc 14 cellarius experitur artes,*
Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium 15 capellianæ.
Sic implet 16 gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavaſque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum;
Unum ponere ferculis tot aſſem.

2 Cœnæ exordio, ſt ecœna ep. 3 l. 10. n. 4. 3 Caput, pompa, flos cœnæ. dicto epig. 31. lib. 10. 4 Secundæ menſa *ibid.* vide & Roſin. lib. 5. Antiq. Ro. cap. 29. * Ex his cucurbitis. 5 Dapes, bellaria, quæ μετὰ δεῖπνον poſt cœnam apponitur, diſtribuunturve. 6 Inſipidas ſc. & inſulſas, è cucurbitis. 7 Quadras de placenta. ep. 76. l. 3. 8 Palmulas epig. 27. l. 13. 9 Cibus è variis minutim conciſis. 10 Pultem ex lente, ac faba. 11 Ep. 79. l. 5. n. 7. 12 Ep. 79. l. 5. n. 5. 13 Ep. 79. l. 5. n. 5. Piſciculos, de quibus Athenæus l. 7. c. 18. Plin. l. 32. c. 7. 14. Promus, promus condus. vide Beroaldum in Servium. 15 Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ. *vel* rutæ caprariæ, quam capreæ ſectentur, & paſcant. 16 Ep. 47. l. 7. *

¶ In Neſtorem. XXXIII.

1 *NEc toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,*
2 Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec 3 clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, 4 dici, atque videri
Pauper, & 5 in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
6 Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

1 Sic Catullus epig. 20. *Furi, cui neque ſervus eſt, neque arca, &c.* vide & noſtrum ep. 93. l. 1. 2 Nec teges, ſeu ſtorea ex ulva, ſcirpo, ſeu canna paluſtri. *à ſedgemat.* 3 Epig. 36. l. 5. nu. 8. 4 Ep. 19. l. 8. 5 Plebejus eſſe, & proletarius. 6 Sed mera mendicitas.

De Praſino. XXXIV.

SÆpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.

Praſinæ factioni (cui favebat Nero) obſtrepebant aliarum factionum fautores, viciſſe ſuos aurigas non propria virtute, ſed gratia Imperatoris. reſpondet iis Poeta falſum hoc eſſe, poſtquam, Nerone mortuo, & huic factioni frequens cedat palma.

Nunc livor edax: dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. XXXV.

ÆDes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeo nigra, vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
1 Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

1 Fecit hoc optimo quidem conſilio: quo invitaretur ſæpiùs à nitido, lautoque vicino. *Aliquid bon propter vicinum bonum.*

Ad Fabullum. XXXVI.

IGnotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quererisque, litigaſque.
** Solus cœno, Fabulle, non libenter.*

* Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec ſuæ conditionis eſt, utcunque magnus ſit illorum numerus.

De Cajo Proculo. XXXVII.

CAïus hanc lucem 1 gemma mihi Julius alba
Signat, Io votis 2 redditus ecce meis.
3 Deſperaſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
4 Hypne quid expectas piger? 5 immortale Falernũ
Funde, 6 ſenem poſcunt 7 talia vota cadum.
8 Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat, Julius, & Proculus.

1 Ep. 45. l. 8. n. 2. 2 Convaleſcens, & reſtitutus è morbo deſperato. 3 Multo mihi dulcior eſt deplorati dudum, ac depoſiti amici recepta inſperato ſalus. 4 Puer, miniſter. 5 Ep. 95. l. 9. n. 4. 6 Ep. 95. l. 9. n. 3. 7 Tam grata ex tam inſperatis. 8 De hoc more ebibendi nomen amici, vide ep. 72. l. 1. hic autem quincunx reſpondet τῷ *Cajus*, τῷ *Julius* ſemis. i. 6. cyathi, τῷ *Proculus* bes. i. 8. cyathi. vide ep. 28. l. 1. n. 2.

In Zoilum. XXXVIII.

ZOile 1 quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
2 Annulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus;
Non eadem digitis pondera conveniunt.

1 Cur eques è ſervo factus annulum geſtas liberalem, *Hyperbolicè* magnum ſcilicet, prægravaſque, & occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito, & annulo, quod modò geſtabas in compedibus? ep. 29. l. 3. 2 Compes. *frontem literati, capillum ſemiraſi, & pedes annulati.* Apulejus.

De

De mulione ſurdo. XXXIX.

*Mulio viginti venit modo millibus, * Aule,*
Miraris pretium tam grave? 1 ſurdus erat.

* Al. *Aucte.* 1 Ex ἀπροσδοκήτῳ auget. *Vel*, innuit flagitioſo domino magis placere ſervos ſurdos, quos nemo roget de criminibus domini. vide Sat. 9. Juv. ℣. 104.

In * Charidemum. XL.

Cunarum fueras 1 motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa 2 ſudaria barba,
Et queritur 3 labris puncta puella meis.
4 Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret:
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis,
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si 5 Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, numquam fecerat iſta pater.
Et 6 numeras noſtros adſtricta fronte trientes,
Tamquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre 7 Catonem.
Eſſe virum jam me dicet amica tibi.

* Vide Plauti Linum, in Bacchid. 1 Al. *monitor*. i. e. infantiæ, pueritiæque moderator. ſed & τὸ motor placet. 2 Lintea, quæ demeſſam à tonſore barbam excipiunt. 3 A raſura aſperis, duriſque. 4 Tibi tamen etiamdum puer videor, nec qui in virum tranſcriptus liberius vivendi poteſtatem habeam. 5 Veſtes purpureas. 6 ἀριθμεῖ πόσας κύλικας πέπωκε. Theophraſt. charact. περὶ μικρολογίας. de trientibus vide, quæ ad epig. 28. l. 1. n. 2. 7 Cenſorium caſtigatorem, qualis fuit Cato major.

De Luperco. XLI.

Formoſam Glyceren amat Lupercus,
Et ſolus tenet, imperatque ſolus:
Quam toto ſibi menſe non fututam
1 Cum triſtis quereretur, & roganti
Cauſſam reddere vellet Æliano;
Reſpondit, Glyceræ dolere dentes.

1 Dum cauſatus eſt dolorem dentium in cauſa fuiſſe, quo minus oris operam poſſet præſtare, aperte fatebatur ſe capiti Glyceræ illudere.

De Amynta. XLII.

1 Indulget pecori nimium dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaque gregis:

1 Dum vehementi ſtudio ſaginat porcos. 2 Dum laudem quærit ex pinguibus factis ſuibus.

3 Aſcendit ilicem glande onuſtam, & incurvatam, excuſſurus glandes, ſed pödere pueri fractis ramis, qui vix ſuum ſuſtinebant onus, decidit ipſe excuſſas ſecutus glandes. ſic Hylam ſecutum urnam dixit Juve. Sat. 1. ℣. 164. 4 Pater Amyntæ ſuccisam arborem filii rogo damnavit. 5 Non, quo Amyntas ſtudio, ſaginam properare.

3 Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
4 Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis 5 annumerare pecus.

❡ In Cæcilianum. XLIII.

1 Illuſtria, inſignia. 2 Vilia, humilia, abjecta. vel, de mortuis. quale fuit præcedentis epig. de Amynta argumentum. 3 Ep. 59. l. 10. n. 1. 4 Neque enim dulcia mella, qualia ex thymo Hymetti Attici, aut Hyblæ Siculæ fiunt, poteſt apis (vel optima) conficere ex amaris Corſicæ taxis. ita nec, &c.

1 VIvida cum poſcas epigrammata, 2 mortua ponis
3 Lemmata. qui fieri, Cæciliane poteſt?
4 Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

In uxorem. XLIV.

1 Ad turpe miniſterii. quod Juve. *Inclinabat.* Sat. 9. ℣. 26. & 10. ℣. 224. 2 Hercules. à Tyrintho opp. ubi nutritus eſt, cultuſque. 3 Uxorem Herculis. 4 Hyacinthus ex Amyclis Laconiæ civitate. 5 Bryſei filia Hippodamia, Achillis amica. 6 Patroclus imberbis. 7 Ne putes illam partem in fœminis æquè gratam eſſe, atque in maribus. ep. 98. l. 12.

DEprenſum in puero tetricis me vocibus uxor
Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties laſcivo Juno Tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
1 Incurvabat Hylam poſito 2 Tyrinthius arcu.
Tu 3 Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: ſed illas
4 Oebalius flammas juſſit abire puer.
5 Bryſeïs multum quamvis averſa jaceret,
Æacidæ propior 6 levis amicus erat.
7 Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus,
Teque puta cunnos uxor habere duos.

Ad ſenem orbum. XLV.

1 Senex. *Hyperbolice.* 2 Captator eſt, & heredipeta adulatorius, vultur aſſidens, qui mortẽ tuam cupit, cadaver expectat. ep. 63. l. 6. n. 2.

ORbus es, & locuples, & 1 Bruto conſule natus;
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas,
Qui novus eſt, 2 mortem diligit ille tuam.

In Cantharum. XLVI.

Intraſti quoties 1 inſcriptæ limina cellæ,
Seu puer arriſit, ſive puella tibi:
Contentus non es foribus, 2 veloque, ſeraque,
* Secretumque jubes * grandius eſſe tibi.
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ,
Punctaque 3 laſciva quæ terebrantur 3 acu.
* Nemo eſt tam teneri, tam ſolicitique pudoris,
Qui vel pedicat, Canthare, vel futuit.

1 Titulum profeſſæ, & habentis nomen inſcriptum lupæ, quæ ibi merebatur. Juve. Sat. 6. ℣. 124. 2 Ep. 35. l. 1. nu. 3. & 4. & Juve. Sat. 8. ℣. 168. * Grandius ſcelus cogitas, grandius ſecretum poſtulas. 3 Calamiſtro. *Acu laſciviore comam ſibi inſerunt.* Tertullian. de Virgin. veland. c. 12.

In Mævium. XLVII.

Jam, niſi per ſomnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
Incipit 1 & medios meiere 2 verpa pedes:
Truditur & digitis 3 pannucea mentula laſſis,
Nec levat extinctum ſolicitata caput.
Quid miſeros fruſtra cunnos, culoſque laceſſis?
4 Summa petas: 5 illic mentula vivit 6 anus.

1 Al. *In medios.* 2 Penis. 3 Debilis, laxa, rugoſa, quod & de pomis dicitur. Plin. l. 15. c. 14. & Macrob. l. 3. c. 19. 4 Os. 5 Epig. 50. l. 4. 6 Vide epig. 40. n. 1. & ep. 106. l. 1. n. 3.

In Blataram. XLVIII.

Omnia femineis quare dilecta catervis
Balnea devitat Blatara? ne futuat.
Cur nec 1 Pompeia lentus ſpatiatur in umbra,
Nec petit 2 Inachidos limina? ne futuat.
Cur 3 Lacedæmonio luteum 4 ceromate corpus
Perfundit gelida 5 Virgine? ne futuat.
Cum ſic feminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

1 Porticu Pompeii. ep. 14. l. 2. n. 11. 2 Iſidis porticum, ſeu templum, ubi conventus, & colloquia de adulteriis. *Multis illa facit, quod fuit ipſa Jovi.* Ovid. 2. de Arte. *Iſiacæ ſacraria lenæ.* Juv. Sat. 6. ℣. 490. 3 Palæſtram inveniebant, exercebantque Lacedæmonii. 4 Epig. 57. l. 3. n. 4. 5 Aqua. ep. 21. l. 5. n. 6.

In Silium. XLIX.

1 Silius hec magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.

1 Silius Ciceronis, atque Virgilii ſtudioſiſſimus imitator. hujus aram religioſiſſime coluit. epigr. 51. infra, illius villas comparavit. Plinius l. 31. c. 1.

2 Virgilii. 3 Ciceronis ædium.

Heredem, dominumque ſui 2 tumulique, 3 Lariſq;
5 Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

4 Erat enim orator, & Poeta, epig. 62. lib. 7.

In Phyllida. L.

1 Amore mui. 2 Lacrymis fictis. 3 Amiſſo, vel diminuto, attritove. ἀπολυμένῳ· ideſt, ſimulans relictum, quo me pretio ejus emungat.

NUlla eſt hora tibi, qua non me, Phylli, 1 furen-
Deſpolies: tanta calliditate rapis. (tem
Nunc 2 plorat ſpeculo fallax ancilla 3 relicto:
4 Gemma vel à digito, vel cadit aure 5 lapis.
6 Nunc furtiva lucri fieri bombycina poſſunt:
7 Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri 8 carioſa Falerni,
9 Expiet ut ſomnos garrula ſaga tuos.
Nunc ut emam, grandemve lupum, mullumve bi-
10 Indixit cœnam dives amica tibi. (librem,
Sit pudor, & tandem veri reſpectus, & æqui.
Nil tibi, Phylli, nego: 11 nil mihi, Phylli, nega.

4 Annulus, cui gemma includitur. 5 Elenchus, *Elapſuſque cavæ fingitur aure lapis.* Ovid. 1. de Arte. 6 Nunc fingit ſurreptas veſtes bombycinas, novaſque à me ſibi emi poſcit. 7 Ut ego repleam unguento Coſmiano, epig. 81. l. 3. n. 23. 8 Propter vetuſtatem. 9 Somniorum portenta mala moris erat mola falſa, vivo flumine, vino, & re divina expiare, procurare, avertere.
10 Statuit ſe venturam cœnatum apud me, quod & *condicere cœnam* dicitur. 11 Ep. 12. l. 4.

De Silio. LI.

* Cenotaphium, & memoriã. neque enim de tumuli loco conſtat.

*TAm prope deſertos * cineres, & ſancta Maronis*
** Nomina qui coleret pauper, & unus erat.*
Silius 1 optatæ ſuccurrere cenſuit umbræ,
Silius 2 & vatem, non minor, ipſe tulit.

1 Al. *Andino tandem ſuccurrit agello.* Andes autem, vicus non procul à Mantua Virgilii patria. 2 Lipſ. l. 1. ep. 5. quæſt. legit, *& vatem, non minor ipſe colit.* ideſt, Silius Poeta Virgilio non inferior colit Virgilium. vide ep. 14. l. 4. n. 13. & ep. 49. ſupra. G. Barthius *ætatem* legit. l. 1. c. 4.

De Titio. LII.

1 Priapus, αἰδοῖον. 2 Ep. 17. li. 31. n. 2. & li. 3. epig. 67. n. 5.

TAnta eſt quæ Titio 1 columna pendet,
Quantam 2 Lampſaciæ colunt puellæ.
Hic nullo comitante, nec moleſto,
Thermis grandibus, & ſuis lavatur 1
3 Anguſte Titius tamen lavatur.

3 Ipſe ingens, & ἀνδροσάκης. an quia ſub aquis maſturb.

¶ Ad

¶ Ad Julium Cerealem. LIII.

COenabis belle, Juli Cerealis, apud me:
1 Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: 2 lavabimur una.
Scis quam ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca 3 movendo
Utilis, & porris fila reſecta ſuis:
Mox vetus, & tenui major 4 cordilla 5 lacerto:
Sed 6 quam cum rutæ frondibus ova tegant.
7 Altera non deerunt 8 tenui verſata favilla,
Et 9 Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et 10 quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ:
Hæc ſatis in 11 guſtu. cætera noſſe cupis?
12 Mentiar ut venias, 13 piſces, 14 conchylia, 15 ſu-
Et 16 cortis ſaturas, atq; 17 paludis aves: (men,
Quæ 18 nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: 19 nil recitabo tibi.
20 Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas,
21 Rura vel æterno proxima Virgilio.

1 Al. *Conditio melior ſi tibi nulla venit.*
2 Ante cœnam lavabant, æſtate, hora octava; hyeme, nona. divites cum cœnâ præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant. hinc poeta Cerealem ad Stephani balnea invitat.

3 Ciendo, lubricando. 4 Ep.2.l.3.n.4. & l.13. ep.1. 5 Ep. 79. l.5.n.5. 6 Ep.48.l.10.* 7 Ova alia. 8 Sic Ovid.8. Metam. *Ovaque non acri leviter verſata favilla.* 9 Caſeus Velabrenſis fumo, focoque induratus. ep.32.l.13. 10 Ep.36. l.13. 11 Antecoena, ep.32. ſupra n.2. 12 Promittam tibi lautiore apparatu caput coenæ appoſitum, ut venire velis. 13 Piſces vero in lautioribus conviviis primas habebant. 14 Oſtrea. 15 Epig.44. l.13. 16 Gallinas. ep.30.l.7.n.2. 17 Anates. 18 Non ipſe lautus, & nobilis Stella. de quo ep.78. l. 8. & alibi. 19 Namque convivas ſuos importuna lectione ſæpe enecabant iſtæ hirudines. ep. 79.l.5.n.17. & Lucian.2. Anthol. c.47. 20 Tu nobis legas Gigantomachiam à te ſcriptam, & Georgica tua, Virgilii Georgicis non cedentia. 21 Al. *Rara*.

¶ De Claudia Rufina. LIV.

1 CLaudia 2 cæruleis cum ſit Rufina Britannis
Edita, 3 cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! 4 Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.

1 Eadem forte, quæ Pudenti nupſit, epig.13. l.4.
2 An quia Britanni ſe glaſto colorobant, ut tradunt Cæſar 5. com. bell. Gall. Mela, Plinius lib.22.c.1. Solin. c.35. atque hinc dictos autumat doctiſſ. Camdenus. *Brith* enim antiqua lingua patria *depictum, & coloratum* ſignificat, ſic ep.99.l.14. 3 Al. *Quam Latiæ pectora gentis habet!* 4 Neque enim cedit Græcis dominis, aut matronis Latinis.

5 Dì bene, quod 6 ſancto peperit fœcunda marito,
7 Quod ſperat 8 generos, 9 quodq; puella 10 nurus:
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

5 Vide Briſſonium lib. 1. form. 6 Pione? an defuncto? namque & defuncti veteribus ſancti. 7 Al. *Quot*. 8 Filiabus. 9 Al. *Quotque*. 10 Filiis.

¶ In Zoilum. LV.

1 UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de 2 Stygio 3 rapuiſti Cinnama 2 lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

1 Ep. 47. l. 10. n. 4. 2 Capulo, feretro. 3 Notat in buſtuario fure ſervilem conditionem, non enim niſi viles, & inhoneſti homines è rogo quippiam diripuerunt.

De Lupo ad Urbicum. LVI.

1 HOrtatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas, nihil eſt, quod minus ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis, velle videri:
Ne facias, optat, quod rogat, ut facias.
2 Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantum;
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus 3 amici,
4 Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

1 Quod Lupus te hortatur liberis operam dare. vel quod Lupus tibi vovet liberos ex uxore. 2 Fingat modo ſe concepiſſe. 3 Lupi, qui amice, & fideliter hoc conſuluiſſe videri vult. 4 Nihil illi ex teſtamento relinque.

¶ In Cheræmonem. LVII.

QUod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer, ſuſpiciamque tuum.
1 Hanc tibi virtutem fracta facit urceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, 2 & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte, dieque toga.
3 O quam magnus homo es, qui fece rubentis aceti,
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
4 Leuconicis 5 agedum tumeat tibi culcita lanis,
Conſtringatque tuos purpura 6 texta toros:

1 Non hoc facis ex virtute, & fortiter, ſed ex inopia rerum, & puſillanimitate. 2 *Et tritus cimice lectus.* ſupra epig. 33. 3 *Ironice.* 4 Al. *Lingonicis*. vide epig. 159. l. 14. 5 Quod ſi tibi res ſuppeteret ampla, & lauta. 6 Al. *pexa*.

Dormiat

Dormiat & tecum, qui, cum modo Caecuba miſcet,
Convivas roſeo torſerat ore puer :
O quam tu cupias ter vivere 7 Neſtoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam;
8 *Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.*

7 Epig. 36. l.9.a.1.

8 Vide ep. 9.l.1.& 80. lib.2.

Ad Severum. LVIII.

1 M*Iraris docto quod carmina mitto Severo,*
2 *Ad cœnam quod te, docte, Severe, vocem.*
Jupiter ambroſia ſatur eſt, & nectare 3 vivit:
Nos tamen exta Jovi, 4 thura, merumq, damus.
Omnia cum tibi ſint dono conceſſa deorum :
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

1 Ep.27. l.9. 2 Ut Maecenatem Horatius. ode 29.l.3. 3 Scriver. *Vivo*. Idem. 4 *Cruda* ex mente, & MSS. Gruteri; ut *exta cruda* opponantur Ambroſiæ, *merumque* nectari. Omnia Deorum ſunt, inquit Seneca; tamen Diis poſuimus donum, & ſtipem jecimus. 7. de Benefic.c.4.

In Teleſphorum. LIX.

C*Um me velle vides, 1 tentumque, Teleſphore, ſentis.*
Magna rogas. puta me velle negare 2 nihil.
Et niſi juratus dixi, dabo, ſubtrahis illas,
3 *Permittunt in me quæ tibi multa, nates.*
Quid ſi me tonſor, cum ſtricta novacula ſupra eſt,
Tunc libertatem, divitiaſque roget?
Promittam: 4 nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
Frangam tonſori crura, manuſque ſimul.
At tibi nil faciam: 5 ſed lota mentula lana
6 *Λειχάζειν cupidæ dicet avaritiæ.*

1 Ut infra ep.74. Alii, *certumque*, *tecumque* alii. 2 Alii, *licet*. Rutgerſ. legit. *Magna rogas, puto me velle negare. licet?* 3 Quæ faciunt, ut multa in me licentia uti audeas. 4 Non quatenus tonſor, ſed quaſi latro. 5 Al. *Sed mota mentula læva*. ut epig.42.l.9.& 74. infra. 6 Irrumationem innuit, quæ ori obſtruſo quidvis petendi facultatem intercludat Othmar.Nactgal. in edit. Gryph. J. Scaliger. aliique præferunt lectionem Λαιάζειν, hoc eſt, jubebit te avarum plorare. è formula teſtatorum, qui *plorare jubebant* illos, quibus nihil legarant.

De Charino. LX.

S*Enos Charinus omnibus digitis gerit,*
Nec nocte ponit annulos,

ſ Ad Lupum. XIX.

*DOnaſti Lupe 1 rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus 2 in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
3 In quo ruta facit nemus Dianæ.
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſę cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quam 4 coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec ſerpens habitare * tota poſſit.
5 Brucam male paſcit hortus unam,
Conſumpto moritur culex ſalicto,
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam 6 ſus Caledonius timetur,
7 Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino,
8 Et cum ſtet ſine falce, mentulaque,
Non eſt dimidio locus Priapo,
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus 9 picata,
Erraſti, Lupe, 10 litera ſed una;
Nam quo tempore prædium dediſti,
Mallem tu mihi prandium dediſſes.

* Huic geminum. vide 2. Antho. Luciliani. Ἀγρὸν Μηνοφάνης, &c.. 1 Prædiolum urbanum. 2 Plebs Romana in feneſtris alebat ad ſpeciem hortorum flores, & frutices. quod videmus in Hiſpania, & Italia monachos facere in feneſtris oſtendentes arbuſcula [illegible]alos citreas, hortulos, penſiles, &c. 3 Quem hortum ruta unica tegit, obumbratque non ſecus, ac ſi eſſet nemus Dianæ Aricinæ. *Hyperbolice, ut cætera, quæ ſeq.* 4 Quæ non naſcitur in Italia, uti nec piper. Al. *Coſmi*. * Ita MS. noſter Al. *tuta*. 5 Vermiculum, qui olera depaſcitur. 6 Ep. 15. lib. ſpect. n. 1. 7 Cujus ſegetem, ſeu herbam uno impetu correptam aufert hirundo ad nidum condendum. 8 Nec dimidio Priapo, vel inermi locus eſt. ep. 36. li. 1. n. 2. & l. 3. ep. 57. 9 Alluſum ad dolia, & teſtas, quæ picabantur, ne vina expirarent animam. 10 Litera *e* in *n* mutata. mallem *prandium*, quam tale *prædium*.

In Gallam. XX.

QVæris, cur nolim te ducere Galla? diſerta es.
Sæpe ſolœciſmum mentula noſtra facit.

Pete hujus epig. ingenium, & expoſitionem à Juvenalis Sat. 6. ℣. 448. & 457. Ad Lucilii item epig. c. 45. l. 2. Antholog. τῇ χειρὶ σολοικίζει. Martialis, *inquit Brodæus*, Lanuvii ad portas non arrigens dicit, *Sæpe ſolœciſm.* &c.

Ad

Ad lectorem gravem. XXI.

*Cæſaris Auguſti laſcivos, livide, verſus
Sex lege, qui triſtis verba Latina legis.
1 Quod futuit Glaphyran Antonius, hāc mihi pœnā
Fulvia conſtituit, ſe quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? quid ſi me Manius oret?
Pædicem? faciam? non puto, ſi ſapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid quod mihi vita
Carior eſt ipſa mentula? ſigna canant.
* Abſolvis lepidos nimirum, Auguſte, libellos,
Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.*

* Duo primi verſus ſunt Martialis, ut & duo ultimi: hexaſtichon intermediū Auguſti erat. quod citat poeta ad excuſandam carminis ſui laſciviam. 1 Fulvia uxor Marci Antonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciſcatur mariti ſui petulantiam in Glaphyra, ſeſe offert mihi corrumpendam, imo petit. nego, horreoque non minus quam ſi me Manius oret, ut, &c. interminata deinde mihi bellum civile, ni faciam, poſthabeo ipſam vitam pudicitiæ. * Apoſtrophe Poetæ ad Auguſtum. ſupra *.

In Lydiam. XXII.

*Lydia tam laxa eſt, 1 equitis quam culus aeni,
Quam celer arguto qui ſonat ære 2 trochus,
Quam rota tranſmiſſo toties impacta 3 petauro,
Quam vetus à 4 craſſis calceus udus aqua,
Quam quæ rara vagos expectant retia turdos,
Quam Pompeiano vela negata Noto,
Quam quæ 6 de phthiſico lapſa eſt armilla cinædo,
Culcita 7 Leuconico quam viduata ſuo,
Quam veteres 8 Brachæ Britonis pauperis, & quā
Turpe 9 Ravennatis guttur 10 onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina.
Neſcio: piſcinam me futuiſſe puto.*

1 Equitis pro equi poſitum cenſet cum aliis Brodæus Miſc. l.10.c.33. 2 Epl. 168. l.14. 3 Turnebus *petaurum* putat eſſe lignum per rotam à Petauriſta trajectum, l.8.c.4. Corn. Vitellius contra Georg. Merulam c.13. contendit petaurum, ipſum eſſe petauriſtam, qui ſe tranſmittit per rotam quaſi in aere volantem, unde nomen. vide Mercur. l. 3. de arte gymnaſtica. c.8. 4 Cœnoſa. 5 Quam vela theatri Pompeiani (vide ep.39.l.9.n.3.) quæ jacent laxa, ubi non tument ſublata ventis. 6 Tabe diutina, ac phthiſi conſumptis, armillæ, quas ſana adimplerant brachia, laxæ excidunt. P.Scriv. cum prius legeretur, *Delphirico*, aut *Deliaco*. 7 Lanæ genere, quo culcitræ farciebantur. Pulmannus legit, *Culcita quam, pluma quæ viduata ſua eſt*. Vide ep.159. l.14. 8 Femoralia, quæ Britannis Gallis in uſu. de quibus vide, quæ Joſ.Scalig. ad lib.4. Propertii, & Iſ. Caſaubon, ad Sueton. Auguſt. 9 In Ravennæ paludibus degentis. 10 Avis, quæ Æliano l.16. hiſtor. Animalium c. 4. Cela eſſe videtur. Gellius ibidem onocrotalum eſſe autumat. dictum à ruditu aſini ex ὄνος, & κρότυλον, & Plin.l.10.c.47.

In pædiconem maſturbantem. XXIII.

Mollia quod nivei 1 duro teris ore 2 Galeſi
Baſia, quod nudo cum Ganymede jaces;
Quis negat hoc nimium? ſed ſit ſatis: inguina ſaltē
Parce fututrici ſollicitare manu.
Levibus in pueris plus hæc, quam mentula, peccat:
Et faciunt digiti, 3 præcipitantque virum.
Inde 4 tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, 5 nec in clara balnea luce placent.
Diviſit natura mares; pars una puellis,
Una viris genita eſt: utere parte tua.

1 Barbato. 2 Pueri. 3 Ante tempus accelerant ætatem, faciem, & opus virile. 4 Hircus, fœtor alarum. Virus autem hirci redolent illi, qui rem agunt Veneream, quique ea ætate ſunt, quæ Veneri ſufficit, ſpiritu non coquente humorem, ut in pueris. Ariſtot. probl. & ab eadem cauſa, pili, maxime in locis humidis. 5 Ne appareant piloſi.

In Silam. XXIV.

Nubere Sila mihi 1 nulla non lege parata eſt:
Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen inſtaret, 2 decies mihi dotis in auro
Sponſa dabis, dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
Communis tecum nec mihi lectus erit:
Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam;
Ancillam mittes ſed mihi juſſa tuam.
Te ſpectante dabit nobis laſciva miniſter
Baſia, ſive meus, ſive erit ille 4 tuus.
Ad cenam venies: ſed ſic diviſa recumbes,
Ut non tangantur pallia noſtra tuis.
Oſcula rara dabis nobis, & non dabis ultro:
5 Nec quaſi nupta dabis, ſed quaſi mater anus.
Si potes iſta pati, ſi nil perferre recuſas:
Invenies qui te ducere, Sila, velit.

1 Qualibet conditione. 2 Decies centena millia ſeſtertiûm. noſtræ monetæ 78t2. ll. 10.ſſ. eaque in auro appenſa, nomine dotis. 3 Puer. 4 Eunuchus ſpado. 5 Non tota, non amoris. ſed parca, ſed caſta, ſed religionis. ep.105. infra.

Ad Labullum. XXV.

1 Dum te proſequor, & domum reduco,
2 Aurem dum tibi præſto garrienti,

1 Ejuſdem ingenii vide ep.82.lib. 10. & 71.l.1. dum cliens te ſaluto, deduco, reduco, tibi obſequor, aſſentor, & ejuſmodi præſto officia, perit dies, pereunt ſtudia, carminaque. 2 Vide ep.90.l.1. & Theophraſti charact. περὶ κολακείας. & quæ Caſaubonus ibi, λέγοντος δ' αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σιωπᾶν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι.

Et quidquid loqueris, faciſque, lauda,
Quot verſus poterant, Labulle, naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quid Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſſidicus, poeta 3 carpit,
Propter te perit. 4 hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, ut 5 tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una eſt
Nobis pagina vix peracta: 6 ſic fit,
Cum cenare domi poeta non vult.

3 Vellicat, & reprehendit, pro more æmulantium artificum, & invidentium. invidis autem diſplicere felicitatis argumento eſt. ep. 61. l. 6. n. 3. & 77. l. 4. 4 Hoccine æquum eſt? *Ah! idne verum eſt?* Terent. 5 Me addito ceteris tuis clientibus. 6 Ita fit, ut cum cœnam officiis demereor, dum foris cenare volo, negligantur ſtudia, pereant poemata.

In Linum. XXVI.

ILla ſalax nimium, nec paucis nota puellis
*Stare Lino deſit mentula: * lingua cave.*

* Ep. 78. l. 1. & ep. 62. infra hujus li.

Ad Teleſphorum. XXVII.

O Mihi grata quies, ô blanda, Teleſphore, 1 cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo;
Baſia da nobis vetulo puer uda Falerno,
Pocula da labris 2 facta minora tuis.
Addideris ſuper hæc Veneris ſi gaudia vera,
Eſſe negem melius cum Ganymede Jovi.

1 Amor, deliciæ.

2 Trita, deguſtata labris tuis. *Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.* Ovid. eleg. 4. l. 1.

Ad Flaccum. XXVIII.

FErreus es, ſi 1 ſtare poteſt tibi mentula, Flacce,
Cum te ſex cyathos orat amica dare;
Vel duo fruſta rogat 2 cybii, tenuemve lacertum,
Nec dignum toto ſe 3 botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla 4 paropſide rubra
Alecem, ſed quam protinus illa voret:
Aut cum perfricuit frontem, poſuitque pudorem,
Succida palliolo vellera quinque petit.

1 In amica, quæ parvo pretio licet, ut quæ poſcat 6. vini cyathos, &c.

2 Ep. 79. li. 5. n. 5.

3 Ovis ſepiarum, non racemo, ut vult Domit. 4 Lance fictili. 5 Quod ſi majore cum fiducia velit magnum quiddam rogare, poſcit illotam lanam in pallium.

At

At me ſi me libram 6 foliati poſcat amica,
Aut virides gemmas, ſardonychasve 7 pares:
Nec niſi 8 prima velit de 9 Tuſco Serica vico,
*Aut centum aureolos, ſic velut * æra, roget.*
10 *Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?*
Nolo: ſed, his ut ſit digna puella, volo.

6 Unguenti ex foliis Nardi, aliiſque foliis odoratis. vide Plinium, & Pancirolum. 7 Geminas. 8 Optima. 9 Textura Sericarum, & bombycinarum veſtium exercebatur in Tuſco vico Romæ. * al. *ægra*, i. vix contenta. 10 MS. Bodlej. *Num tu*.

De nephritico, ſeu phrenetico. XXIX.

1 *INvaſit medicum Naſica nephriticus, Aucte:*
Et præcidit Hylan. hic, puto, ſanus erat.

1 Al. *Invaſit medicum Naſica Phreneticus, Aucte*. & Al. *Invaſit medici Naſica phreneticus Aucti, & perci- dit Hylan*. Naſica ut potiretur Hyla Aucti medici puero, finxit phreneſin. verum ut voti, ita & mentis compos apparuit.

Ad Phyllidem. XXX.

LAnguida cum vetula tractare virilia dextra
Cæpiſti, 1 jugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cum me 2 vitam, cum me tua lumina dicis,
Horis me refici vix puto poſſe decem.
3 Blanditias neſcis: dabo dic tibi millia centum,
Et dabo Setini jugera culta ſoli:
Accipe vina, domum, pueros, 4 chryſendeta, menſas:
Nil opus eſt digitis; ſic mihi, Phylli, frica.

1 *Mentula, menſque cadit*. epigr. 17. lib. 7. 2 Ep. 68. l. 10. n. 4. *murem* legit Ang. Politianus c. 96. Miſc. q. d. ſalaciſſimũ. ita enim eſſe mures ſcribit, probatque Ælianus lib. 12. de Animalib. 3 Quæ mihi placeant. neque enim excitor palpantis vetulæ blanditiis; ſed pretio, ſed muneribus. 4 Ep. 43. l. 2. n. 12.

In Zoilum. XXXI.

1 *OS malè cauſſidicis, & dicis olere poetis:*
Sed 2 fellatori, Zoile, pejus olet.

1 Propter maledicta hoc? an à ſtudio diutino impedita concoctione? ep. 4. l. 4. n. 8. 2 Tibi. ep. 81. l. 3.

In Cæcilium. XXXII.

1 *ATreus Cæcilius cucurbitarum*
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ

1 Cucurbitas enim diſſecat in fruſta, varieque apparat, ut Atreus quondam fratris Thyeſtæ filios. Senec. Thyeſt. v. 758. vide Ammiani epig. lib. 2. Antholog. cap. 50. Ὡς κήπων τεθυκὼς, δεῖπνον παρέθηκεν Ἀπελλῆς Οἰόμενος βόσκειν ἀντὶ φίλων πρόβατα, &c. Apelles Pythagoreus cœna excepit amicos perinde, ac hortum immolaſſet, vel pecora paſtu- cus eſſet.

In

In partes lacerat, ſecatque mille.
2 Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has 3 prima feret, 4 alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
** Hinc ſeras 5 epidipnidas parabit,*
** Hinc piſtor 6 fatuas facit placentas;*
** Hinc & multiplices ſtruit 7 tabellas,*
Et notas 8 caryotidas theatris:
** Hinc exit varium coco 9 minutal,*
Ut 10 lentem poſitam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & 11 botellos,
Et caudam 12 cybii, breveſque 13 mænas:
** Hinc 14 cellarius experitur artes,*
Ut condat vario vafer ſapore
In rutæ folium 15 capellianæ.
Sic implet 16 gabatas, paropſidaſque,
Et leves ſcutulas, cavaſque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum;
Unum ponere ferculis tot aſſem.

2 Cœnæ exordio, ât e cœna ep. 3 l. 10. n. 4. 3 Caput, pompa, flos cœnæ. dicto epig. 31. lib. 10. 4 Secunda menſa *ibid.* vide & Roſin. lib. 5. Antiq. Ro. cap. 29. * Ex his cucurbitis. 5 Dapes, bellaria, quæ ἐπὶ δεῖπνον poſt cœnam apponuntur, diſtribuunturve. 6 Inſipidas ſc. & inſulſas, è cucurbitis. 7 Quadras de placenta. ep. 76. l. 3. 8 Palmulas epig. 27. l. 13. 9 Cibus è variis minutim conciſis. 10 Pultem ex lente, ac faba. 11 Ep. 79. l. 5. n. 7. 12 Ep. 79. l. 5. n. 5. 13 Ep. 79. l. 5. n. 5. Piſciculos, de quibus Athenæus l. 7. c. 18. Plin. l. 32. c. 7. 14. Promus, promus condus. vide Beroaldum in Servium. 15 Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ. *vel* rutæ caprariæ, quam capreæ ſectentur, & paſcant. 16 Ep. 47. l. 7. *

¶ In Neſtorem. XXXIII.

1 *NEc toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,*
2 Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec 3 clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, 4 dici, atque videri
Pauper, & 5 in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
6 Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

1 Sic Catullus epig. 20. *Furi, cui neque ſervus eſt, neque arca, &c.* vide & noſtrum ep. 93. l. 1. 2 Nec teges, ſeu ſtorea ex ulva, ſcirpo, ſeu canna paluſtri. à *ſedgemat.* 3 Epig. 36. l. 5. nu. 8. 4 Ep. 19. l. 8. 5 Plebejus eſſe, & proletarius. 6 Sed mera mendicitas.

De Praſino. XXXIV.

SÆpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.

Praſinæ factioni (cui favebat Nero) obſtrepebant aliarum factionum fautores, viciſſe ſuos aurigas non propria virtute, ſed gratia Imperatoris. reſpondet iis Poeta falſum hoc eſſe, poſtquam, Nerone mortuo, & huic factioni frequens cedat palma.

Inunt livor edax: dic te ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. XXXV.

ÆDes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeo nigra, vetuſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
1 Cænabit bellè, non habitabit Aper.

1 Fecit hoc optimo quidem conſilio: quo invitaretur ſæpiùs à nitido, lautoque vicino. *Aliquid bon propter vicinum bonum.*

❡ Ad Fabullum. XXXVI.

IGnotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quereriſque, litigaſque.
** Solus cœno, Fabulle, non libenter.*

* Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec ſuæ conditionis eſt, utcunque magnus ſit illorum numerus.

❡ De Cajo Proculo. XXXVII.

CAïus hanc lucem 1 gemma mihi Julius alba
Signat, Io votis 2 redditus ecce meis.
3 Deſperaſſe juvat, veluti jam rupta ſororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
4 Hypne quid expectas piger? 5 immortale Falernũ
Funde, 6 ſenem poſcunt 7 talia vota cadum.
8 Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat, Julius, & Proculus.

1 Ep. 45. l. 8. n. 2. 2 Convaleſcens, & reſtitutus è morbo deſperato. 3 Multo mihi dulcior eſt deplorati dudum, ac depoſiti amici recepta inſperato ſalus. 4 Puer, miniſter. 5 Ep. 95. l. 9. n. 4. 6 Ep. 95. l. 9. n. 3. 7 Tam grata ex tam inſperatis. 8 De hoc more ebibendi nomen amici, vide ep. 72. l. 1. hic autem quincunx reſpondet τῷ *Cajus*, τῷ *Julius* ſemis. i. 6. cyathi, τῷ *Proculus* bes. i. 8. cyathi. vide ep. 28. l. 1. n. 2.

In Zoilum. XXXVIII.

ZOile 1 quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
2 Annulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus;
Non eadem digitis pondera conveniunt.

1 Cur eques è ſervo factus annulum geſtas liberalem, *Hyperbolicè* magnum ſcilicet, prægravaſque, & occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito, & annulo, quod modò geſtabas in compedibus? ep. 29. l. 3. 2 Compes. *frontem literati, capillum ſemiraſi, & pedes annulati.* Apulejus.

De

De mulione ſurdo. XXXIX.

*MUlio viginti venit modo millibus, * Aule,*
Miraris pretium tam grave? 1 ſurdus erat.

* Al. *Aucte.* 1 Ex ἀπροσδοκήτω auget. *Vel*, innuit flagitioſo domino magis placere ſervos ſurdos, quos nemo roget de criminibus domini. vide Sat. 9. Juv. V. 104.

¶ In * Charidemum. XL.

CUnarum fueras 1 motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa 2 ſudaria barba,
Et queritur 3 labris puncta puella meis.
4 Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret:
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis,
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si 5 Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, numquam fecerat iſta pater.
Et 6 numeras noſtros adſtricta fronte trientes,
Tamquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre 7 Catonem.
Eſſe virum jam me dicet amica tibi.

* Vide Plauti Linum, in Bacchid. 1 Al. *monitor*. i. e. infantiæ, pueritiæque moderator. ſed & τὸ *motor* placet. 2 Lintea, quæ demeſſam à tonſore barbam excipiunt. 3 A raſura aſperis, duriſque. 4 Tibi tamen etiamdum puer videor, nec qui in virum tranſcriptus liberius vivendi poteſtatem habeam. 5 Veſtes purpureas. 6 ἀριθμεῖς πόσας κύλικας πέπωκε. Theophraſt. charact. περὶ μικρολογίας. de trientibus vide, quæ ad epig. 28. l. 1. n. 2. 7 Cenſorium caſtigatorem, qualis fuit Cato major.

De Luperco. XLI.

FOrmoſam Glyceren amat Lupercus,
Et ſolus tenet, imperatque ſolus:
Quam toto ſibi menſe non fututam
1 Cum triſtis quereretur, & roganti
Cauſſam reddere vellet Æliano;
Reſpondit, Glyceræ dolere dentes.

1 Dum cauſatus eſt dolorem dentium in cauſa fuiſſe, quo minus oris operam poſſet præſtare, aperte fatebatur ſe capiti Glyceræ illudere.

De Amynta. XLII.

1 INdulget pecori nimium dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaque gregis:

1 Dum vehementi ſtudio ſaginat porcos. 2 Dum laudem quærit ex pinguibus factis ſuibus.

3 Aſcendit ilicem glande onuſtam, & incurvatam, excuſſurus glandes, ſed pondere pueri fractis ramis, qui vix ſuum ſuſtinebant onus, decidit ipſe excuſſas ſecutus glandes. ſic Hylam ſecutum urnam dixit Juve. Sat. 1. V. 164. 4 Pater Amyntæ ſuccifam arborem filii rogo damnavit. 5 Non, quo Amyntas ſtudio, saginam properare.

3 Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
4 Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis 5 annumerare pecus.

¶ In Cæcilianum. XLIII.

1 Illuſtria, inſignia. 2 Vilia, humilia, abjecta. vel, de mortuis. quale fuit præcedentis epig. de Amynta argumentum. 3 Ep. 59. l. 10. n. 1. 4 Neque enim dulcia mella, qualia ex thymo Hymetti Attici, aut Hyblæ Siculæ fiunt, poteſt apis (vel optima) conficere ex amaris Corſicæ taxis. ita nec, &c.

1 VIvida cum poſcas epigrammata, 2 mortua ponis
3 Lemmata. qui fieri, Cæciliane poteſt?
4 Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

In uxorem. XLIV.

1 Ad turpe miniſterii. quod Juve. *Inclinabat.* Sat. 9. V. 26. & 10. V. 224. 2 Hercules. à Tyrintho opp. ubi nutritus eſt, cultuſque. 3 Uxorem Herculis. 4 Hyacinthus ex Amyclis Laconiæ civitate. 5 Bryſei filia Hippodamia, Achillis amica. 6 Patroclus imberbis. 7 Ne putes illam partem in fœminis æquè gratam eſſe, atque in maribus. ep. 98. l. 12.

DEprenſum in puero tetricis me vocibus uxor
Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties laſcivo Juno Tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
1 Incurvabat Hylam poſito 2 Tyrinthius arcu.
Tu 3 Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: ſed illas
4 Oebalius flammas juſſit abire puer.
5 Bryſeis multum quamvis averſa jaceret,
Æacidæ propior 6 levis amicus erat.
7 Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus,
Teque puta cunnos uxor habere duos.

Ad ſenem orbum. XLV.

1 Senex. *Hyperbolice.* 2 Captator eſt, & heredipeta adulatorius, vultur aſſidens, qui mortẽ tuam cupit, cadaver expectat. ep. 63. l. 6. n. 2.

ORbus es, & locuples, & 1 Bruto conſule natus;
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas,
Qui novus eſt, 2 mortem diligit ille tuam.

In

In Cantharum . XLVI.

INtraſti quoties 1 *inſcriptæ limina cellæ,*
Seu puer arriſit, ſive puella tibi:
Contentus non es foribus, 2 *veloque, ſeraque,*
* *Secretumque jubes* * *grandius eſſe tibi.*
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ,
Punctaque 3 *laſciva quæ terebrantur* 3 *acu.*
* *Nemo eſt tam teneri, tam ſolicitique pudoris,*
Qui vel pedicat, Canthare, vel futuit.

1 Titulum profeſſæ, & habentis nomen inſcriptum lupæ, quæ ibi merebatur. Juve. Sat.6. ℣.124. 2 Ep.35.l.1. nu.3.& 4. & Juve. Sat.8.℣.168. * Grandius ſcelus cogitas, grandius ſecretum poſtulas. 3 Calamiſtro. *Acu laſciviore comam ſibi inſerunt.* Tertullian. de Virgin. veland.c.12.

In Mævium. XLVII.

JAm, niſi per ſomnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
Incipit 1 *& medios meiere* 2 *verpa pedes:*
Truditur & digitis 3 *pannucea mentula laſſis,*
Nec levat extinctum ſolicitata caput.
Quid miſeros fruſtra cunnos, culoſque laceſſis?
4 *Summa petas:* 5 *illic mentula vivit* 6 *anus.*

1 Al. *In medios.* 2 Penis. 3 Debilis, laxa, rugoſa, quod & de pomis dicitur. Plin. l.15.c.14. & Macrob.l.3.c.19. 4 Os. 5 Epig.50.l.4. 6 Vide epig.40.n.1. & ep.106.l.1.n.3.

In Blataram. XLVIII.

OMnia femineis quare dilecta catervis
Balnea devitat Blatara? ne futuat.
Cur nec 1 *Pompeia lentus ſpatiatur in umbra,*
Nec petit 2 *Inachidos limina? ne futuat.*
Cur 3 *Lacedæmonio luteum* 4 *ceromate corpus*
Perfundit gelida 5 *Virgine? ne futuat.*
Cum ſic feminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

1 Porticu Pompeii.ep.14.l.2.n.11. 2 Iſidis porticum, ſeu templum, ubi conventus, & colloquia de adulteriis. *Multis illa facit, quod fuit ipſa Jovi.* Ovid.2.de Arte. *Iſiacæ ſacraria lenæ.* Juv.Sat.6.℣.490. 3 Palæſtram inveniebant, exercebantque Lacedæmonii. 4 Epig.57.l.3.n.4. 5 Aqua. ep.21.l.5.n.6.

In Silium: XLIX.

1 *SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,*
Jugera facundi qui Ciceronis habet.

1 Silius Ciceronis, atque Virgilii ſtudioſiſſimus imitator. hujus aram religioſiſſime coluit. epigr. 51. infra, illius villas comparavit. Plinius l.3.c.1.

2 Virgilii. 3 Ciceronis ædium.

Heredem, dominumque ſui 2 tumulique, 3 Lariſq;
5 Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

4 Erat enim orator, & Poeta, epig. 62. lib. 7.

In Phyllida. L.

1 Amore mui. 2 Lacrymis fictis. 3 Amiſſo, vel diminuto, attritove. ἀπολυμένῳ· ideſt, ſimulans relictum, quo me pretio ejus emungat.

NUlla eſt hora tibi, qua non me, Phylli, 1 furen-
Deſpolies: tanta calliditate rapis. (tem
Nunc 2 plorat ſpeculo fallax ancilla 3 relicto:
4 Gemma vel à digito, vel cadit aure 5 lapis.
6 Nunc furtiva lucri fieri bombycina poſſunt:
7 Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri 8 carioſa Falerni,
9 Expiet ut ſomnos garrula ſaga tuos.
Nunc ut emam, grandemve lupum, mullumve bi-
10 Indixit cœnam dives amica tibi. (librem,
Sit pudor, & tandem veri reſpectus, & æqui.
Nil tibi, Phylli, nego: 21 nil mihi, Phylli, nega.

4 Annulus, cui gemma includitur. 5 Elenchus, *Elapſuſque cavæ fingitur aure lapis*. Ovid. 1. de Arte. 6 Nunc fingit ſurrepias veſtes bombycinas, novaſque à me ſibi emi poſcit. 7 Ut ego repleam unguento Coſmiano, epig. 81. l. 3. n. 23. 8 Propter vetuſtatem. 9 Somniorum portenta mala moris erat mola falſa, vivo flumine, vino, & re divina expiare, procurare, avertere. 10 Statuit ſe venturam cœnatum apud me, quod & *condicere cœnam* dicitur. 11 Ep. 12. l. 4.

De Silio. LI.

* Cenotaphium, & memoriã. neque enim de tumuli loco conſtat.

*IAm prope deſertos * cineres, & ſancta Maronis*
** Nomina qui coleret pauper, & unus erat.*
Silius 1 optatæ ſuccurrere cenſuit umbræ,
Silius 2 & vatem, non minor, ipſe tulit.

1 Al. *Andino tandem ſuccurrit agello*. Andes autem, vicus non procul à Mantua Virgilii patria. 2 Lipſ. l. 1. ep. 5. quæſt. legit, *& vatem, non minor ipſe colit*. ideſt, Silius Poeta Virgilio non inferior colit Virgilium. vide ep. 14. l. 4. n. 13. & ep. 49. ſupra. G. Barthius *ætatem* legit. l. 1. c. 4.

De Titio. LII.

1 Priapus, αἰδοῖον. 2 Ep. 17. li. 11. n. 2. & li. 3. epig. 67. n. 5.

TAnta eſt quæ Titio 1 columna pendet,
Quantam 2 Lampſaciæ colunt puellæ.
Hic nullo comitante, nec moleſto,
Thermis grandibus, & ſuis lavatur:
3 Anguſte Titius tamen lavatur.

3 Ipſe ingens, & ἀνδρεοσάλης. an quia ſubaquis maſturb.

¶ Ad Julium Cerealem. LIII.

Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me:
1 Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: 2 lavabimur una.
Scis quam ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca 3 movendo
Utilis, & porris fila reſecta ſuis:
Mox vetus, & tenui major 4 cordilla 5 lacerto:
Sed 6 quam cum rutæ frondibus ova tegant.
7 Altera non deerunt 8 tenui verſata favilla,
Et 9 Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et 10 quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ:
Hæc ſatis in 11 guſtu. cętera noſſe cupis?
12 Mentiar ut venias, 13 piſces, 14 conchylia, 15 ſu-
Et 16 cortis ſaturas, atq; 17 paludis aves: (men,
Quæ 18 nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: 19 nil recitabo tibi.
20 Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas,
21 Rura vel æterno proxima Virgilio.

1 Al. *Conditio melior ſi tibi nulla venit.*
2 Ante cœnam lavabant, ęſtate, hora octava; hyeme, nona. divites cum cęnâ præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant. hinc poeta Cerealem ad Stephani balnea invitat.

3 Ciendo, lubricando. 4 Ep. 2. l. 3. n. 4. & l. 13. ep. 1. 5 Ep. 79. l. 5. n. 5. 6 Ep. 48. l. 10. 7 Ova alia. 8 Sic Ovid. 8. Metam. *Ovaque non acri leviter verſata favilla.* 9 Caſeus Velabrenſis fumo, focoque induratus. ep. 32. l. 13. 10 Ep. 36. l. 13. 11 Antecœna, ep. 32. ſupra n. 2. 12 Promittam tibi lautiore apparatu caput cœnæ appoſitum, ut venire velis. 13 Piſces vero in lautioribus conviviis primas habebant. 14 Oſtrea. 15 Epig. 44. l. 13. 16 Gallinas. ep. 30. l. 7. n. 2. 17 Anates. 18 Non ipſe lautus, & nobilis Stella. de quo ep. 78. l. 8. & alibi. 19 Namque convivas ſuos importuna lectione ſæpe enecabant iſtę hirudines. ep. 79. l. 5. n. 17. & Lucian. 2. Anthol. c. 47. 20 Tu nobis legas Gigantomachiam à te ſcriptam, & Georgica tua, Virgilii Georgicis non cedentia. 21 Al. *Rara.*

¶ De Claudia Rufina. LIV.

1 Claudia 2 cæruleis cum ſit Rufina Britannis
Edita, 3 cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! 4 Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.

1 Eadem ſorte, quæ Pudenti nupſit, epig. 13. l. 4.
2 An quia Britanni ſe glaſto colorabant, ut tradunt Cæſar 5. com. bell. Gall. Mela, Plinius lib. 22. c. 11. Solin. c. 35. atque hinc dictos autumat docttiſſ. Camdenus. *Brith* enim antiqua lingua patria *depictum, & coloratum* ſignificat, ſic ep. 99. l. 14. 3 Al. *Quam Latiæ pectora gentis habet!* 4 Neque enim cędit Græcis dominis, aut matronis Latinis.

5 Dì bene, quod 6 ſancto peperit fecunda marito,
7 Quod ſperat 8 generos, 9 quodq; puella 10 nurus;
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

5 Vide Briſſonium lib. 1. form. 6 Pione? an defuncto? namque & defuncti veteribus ſancti. 7 Al. *Quot*. 8 Filiabus. 9 Al. *Quotque*. 10 Filiis.

¶ In Zoilum. LV.

1 UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de 2 Stygio 3 rapuiſti Cinnama 2 lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

1 Ep. 47. l. 10. n. 4. 2 Capulo, feretro. 3 Notat in buſtuario fure ſervilem conditionem, non enim niſi viles, & inhoneſti homines è rogo quippiam diripuerunt.

De Lupo ad Urbicum. LVI.

1 HOrtatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas, nihil eſt, quod minus ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis, velle videri:
Ne facias, optat, quod rogat, ut facias.
2 Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantum;
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus 3 amici,
4 Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

1 Quod Lupus te hortatur liberis operam dare. vel quod Lupus tibi vovet liberos ex uxore. 2 Fingat modo ſe concepiſſe. 3 Lupi, qui amice, & fideliter hoc conſuluiſſe videri vult. 4 Nihil illi ex teſtamento relinque.

¶ In Cheræmonem. LVII.

QUod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer, ſuſpiciamque tuum.
1 Hanc tibi virtutem fracta facit urceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, 2 & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte, dieque toga.
3 O quam magnus homo es, qui fece rubentis aceti,
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
4 Leuconicis 5 agedum tumeat tibi culcita lanis,
Conſtringatque tuos purpura 6 texta toros:

1 Non hoc facis ex virtute, & fortiter, ſed ex inopia rerum, & puſillanimitate. 2 *Et tritus cimice lectus*. ſupra epig. 33. 3 *Ironice*. 4 Al. *Lingonicis*. vide epig. 159. l. 14. 5 Quod ſi tibi res ſuppeteret ampla, & lauta. 6 Al. *pexa*.

Dormiat

Dormiat & tecum, qui, cum modo Cæcuba miſcet,
Convivas roſeo torſerat ore puer:
O quam tu cupias ter vivere 7 Neſtoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam;
8 Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

7 Epig. 30. l.9.a.1.

8 Vide ep. 9. l. 2. & 80. lib.2.

❡ Ad Severum. LVIII.

1 *MIraris docto quod carmina mitto Severo,*
2 Ad cœnam quod te, docte, Severe, vocem.
Jupiter ambroſia satur eſt, & nectare 3 vivit:
Nos tamen exta Jovi, 4 thura, merumq; damus.
Omnia cum tibi ſint dono conceſſa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

1 Ep.27. l.9.
2 Ut Mæcenatem Horatius. ode 29.l.3.
3 Scriver. *Vivo*. Idem.
4 *Cruda* ex mente, & MSS. Gruteri; ut *exta cruda* opponantur Ambroſiæ, *merumque* nectari. Omnia Deorum ſunt, inquit Seneca; tamen Diis poſuimus donum, & ſtipem jecimus. 7. de Benefic.c.4.

In Teleſphorum. LIX.

CUm me velle vides, 1 tentumque, Teleſphore, ſentis.
Magna rogas. puta me velle negare 2 nihil.
Et niſi juratus dixi, dabo, *ſubtrahis illas,*
3 Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid ſi me tonſor, cum ſtricta novacula ſupra eſt,
Tunc libertatem, divitiaſque roget?
Promittam: 4 nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
Frangam tonſori crura, manuſque ſimul.
At tibi nil faciam: 5 ſed lota mentula lana
6 Λειχάζειν cupidæ dicet avaritiæ.

1 Ut infra ep.74. Alii, *certumque*, *tecumque* alii.
2 Alii, *licet*. Rutgerſ. legit. *Magna rogas. puto me velle negare. licet?*
3 Quæ faciunt, ut multa in me licentia uti audeas.
4 Non quatenus tonſor, ſed quaſi latro. 5 Al. *Sed mota mentula læva*. ut epig.42.l.9. & 74. infra. 6 Irrumationem innuit, quæ ori obſtruſo quidvis petendi facultatem intercludat Othmar. Nachtgal. in edit. Gryph. J. Scaliger. aliique præferunt lectionem *Λαιζειν*, hoc eſt, jubebit te avarum plorare. è formula teſtatorum, qui *plorare jubebant* illos, quibus nihil legarant.

De Charino. LX.

SEnos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,

Nec cum lavatur, cauſa quæ ſit, quæritis?
1 Dactyliothecam non habet.

1 Non habet repoſitorium annulorum, ut qui ſui non ſint, ſed conducti.

De Chione, & Phlogide. LXI.

Sit Phlogis, an Chione Veneri magis apta, requiris?
Pulchrior eſt Chione. ſed Phlogis 1 ulcus habet.
1 Ulcus habet, 2 Priami quod tendere poſſit 3 alutã,
4 Quodque ſenem 5 Pylium non ſinat eſſe ſenem.
Ulcus habet, quod habere ſuam vult quiſq; puellam,
6 Quod ſanare Criton, non quod Hygea poteſt.
At Chione 7 non ſentit opus, 8 nec vocibus ullis
Adjuvat: abſentem, marmoreamque putes.
Exorare dei ſi vos tam magna liceret,
Et bona velletis tam pretioſa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis, haberet
Ut Phlogis: & Chione, quod Phlogis ulcus habet.

1 Veneris ſenſum, urticas, pruriginem, laſciviam. 2 *Quo incendi jam frigidus ævo Laomedontiades, & Neſtoris hernia poſſit.* Juve. Sat. 6. ✠. 326. 3 Nervum languentem, & laxum inſtar alutæ. 4 *Quo Pylius juveneſcere poſſet, Tithonuſque annis fortior eſſe ſuis.* Ovid. eleg. 6. lib. 3. Amor. 5 Al. *Peliam*. 6 Nam *fœmina ſimplex*. Juven. Saty. 5. ✠. 328. cui medicus, non medicam opem ferre poteſt. ſic infra ep. 72. n. 4. Hygeia autem filia Æſculapii. Pauſanias in Atticis, & Plinius lib. 35. c. 2. hoc eſt, ſanitas. 7 *Fatua eſt.* ut de Lauſella dixit ep. 81. li. 3. *Infelix, cui torpet hebes locus ille, &c.* Ovid. 3. de Arte. 8 Καὶ σὺ μέγεις ἁπλῶς, ὐδὲν ἐρῶντ☉ ἔχεις. Anthol. l. 7. ep. Philodemi. & infra epig. 105.

De Mannejo. LXII.

Lingua maritus, 1 mœchus ore Mannejus;
2 Summænianis inquinatior buccis:
*Quem cum feneſtra vidit à * Suburana*
Obſcœna 3 nudum 4 lena, fornicem clauſit,
5 Mediumque mavult baſiare, quam ſummum:
Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat,
Et voce certa, conſciaque dicebat,
Puer, an puella matris eſſet in ventre,
(Gaudete cunni, veſtra namque res acta eſt)
Arrigere linguam non poteſt fututricem.
Nam, dum tumenti merſus hæret in vulva,
Et vagientes intus audit infantes,

1 Λείχων, φοινικίζων, θύων. 2 Ipſis proſtibulis Suburanis, ep. 35. l. 1. n. 5. *quorum artificis valet halitus oris, &c.* Juv. 10. ſat. ✠. 238. 3 In lupanaribus nudæ proſtabant meretrices. Petronius, Juv. 6. Xiph. in Heliogab. 4 Al. *Leda*, ut epig. 4. l. 4. n. 10. 5 Τὴν ἕδραν μᾶλλον τοῦ ςόματ☉.

Partem

6 Partim guloſam ſolvit indecens 7 morbus,
8 Nec purus eſſe nunc poteſt, 9 nec impurus.

6 Linguam reddidit paralyticam ſideravit. ut infra epigr. 86. 7 Paralyſiſne ἀπὸ τῆς ἀφέδρυ, καὶ τῶν ἐμμηνίων, quorum malefico humore marceſcunt ſegetes, apes immoriuntur, &c. Plin. c. 15. l. 7. an ſideratio? ut epig. 86. infra. 8 Morbo illo contaminatus. 9 Lingua ut prius mœchus.

De Lesbia. LXIII.

LEsbia ſe jurat 1 gratis nunquam eſſe fututam.
Verum eſt: cum futui vult, numerare ſolet.

1 Sine pretio, voluit illa ſignificare accepto, intelligit poeta dato.

In Philomuſum. LXIV.

SPectas nos Philomuſe, cum lavamur,
Et quare mihi tam mutoniati
Sint leves pueri ſubinde quæris.
Dicam ſimpliciter tibi roganti:
Pædicant, Philomuſe, 1 curioſos.

1 Similes tui cinædos, qui curioſis oculis, & devorantibus ſpectas, quærisque per balnea mutoniatos. vide ep. 97. l. 1. n. 11. & l. 9. ep. 60. nu. 4.

In Fauſtum. LXV.

NEſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quod ſcribit 1 nulla puella tibi.

1 An itaque pueri? An hinc voluit ſe videri ingratia eſſe apud puellas? ep. 62. l. 3. num. 8. quarum tamen nulla illi reſcripſit.

In Juſtinum. LXVI.

1 SExcenti cœnant à te, Juſtine, vocati
2 Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
3 Poſtera ſed feſtæ reddis ſolemnia menſæ:
4 Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

1 Permulti. Synecd. 2 Ad natalem tuum celebrandum. 3 Jam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias, & analecta in craſtino convivii. 4 Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum muneribus, pro more, genethliacis: ego cras, vel nunquam. neque enim veniam vocatus.

In Vacerram. LXVII.

ET delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:

Et fellator es, & laniſta. miror
1 *Quare non habeas Vacerra nummos.*

1 Quod vulgo dicitur: *he hath too many occupations to thrive.* *Qui ubiquè eſt, nuſquam eſt.* Seneca epiſt. 2. *Multa novit vulpes, echinus unum magnum.*

In Maronem. LXVIII.

NIl mihi das vivus: dicis poſt fata daturum.
*Si non es ſtultus, ſcis Maro * quid cupiam.*

* Mortem tuam. ut ep. 63. l. 6. num. 2. epig. 27. lib. 8. & ſupra epig. 45.

Ad Mathonem. LXIX.

PArva rogas magnos: ſed non dant hæc quoque magni.
** Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.*

* Levior quippe ignominia ex repulſa in magnis, quam parvis. & adverte Polyptoton in *magnos, magni, magna.*

Epitaphium canis Lydiæ. LXX.

1 *AMphitheatrales inter* 2 *nutrita magiſtros*
Venatrix, ſylvis aſpera, blanda domi,
Lydia 2 *dicebat,* 3 *domino fidiſſima dextra,*
Qui non Erigones mallet habere 4 *canem;*
5 *Nec qui, Dictæa Cephalum de gente ſecutus,*
6 *Luciferæ pariter venit ad aſtra deæ.*
7 *Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,*
Qualis Dulichio fata fuere cani.
8 *Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,*
Quantus erat 9 *Calydon, aut,* 10 *Erymanthe, tuus.*
Nec queror, infernas quamvis citò rapta ſub umbras,
Non potui fato 11 *nobiliore mori.*

1 Inter Venatores, qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. 2 *Proſopopœia canis.* 3 Domino meo eque fida, ac dextra propria. Alii leg. *Dextro* ut ſit κύρειον. 4 Meram, Hymeram, ſeu Neæram, canem, quę Erigone monſtravit, ubi pater Icarius à paſtoribus Atticis occiſus jaceret inſepultus. Hygin. fab. 130. 5 Nec Lælaps canis à Jove cuſtos Europæ appoſitus, quem à Minoe acceptum Procris conjugi ſuo Cephalo reliquit. Hygin. l. 2. & Ovid. 7. Metamor. 6 Ad Lunam, ſeu Dianam gaudentem venatione, & canibus. *Vel,* inter aſtra relatus eſt à Jove. 7 Neque eram annoſa, ut ille Ulyſſis canis Argus, qui reverſum poſt viginti annos agnovit herum. Odyſſ. 17. & Ariſt. lib. 6. hiſt. anim. 8 Oblique ferienti inſtar fulminis. *vel* urenti; 9 Ineſſe enim aprorum dentibus igneam vim teſtatur Xenophon in κυνηγετ. & Oppian. 3. κυνηγ. λευκὸν ὀδόντα λάθειον ἐντὸς ἔχειν μαλερὴν πυρόεσσαν ἐνιπήν. *nec vires fulminis apro,* Ovid. 10 Sus Erymanthius, quem interemit Hercules. *Apoſtrophe.* 11 Quam venatione, & pugna in Amphitheatro.

In Tuccam. LXXI.

VEndere, Tucca, 1 potes centenis millibus emptos?
2 Plorantes dominos vendere, Tucca, potes?
Nec te blanditiæ, nec verba, 3 rudeſque querelæ,
Nec te 4 dente tuo ſaucia colla movent?
Ah facinus, tunica patet inguen utrimque levata,
Inſpiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, menſas, 5 myrrhina, rura, domum.
Vende ſenes ſervos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miſer.
Luxuria eſt emere hos, quis enim dubitatve, negatve?
6 Sed multo major vendere luxuria eſt.

1 Suſtines? 2 Pueros amaſios, ut amicæ dictæ ſunt *dominæ*. vel pueros plorantes, orantesque te, ne veneant dominis aliis. 3 Puerilès, non fictæ. 4 Dum amore furens impreſſiſti eorum cervicibus memorem dente notam.
5 Ep.113. l.14. 6 Sic ep.63.l.2. *hæc mage luxuria eſt*.

De Leda. LXXII.

1 HYſtericam vetulo ſe dixerat eſſe marito,
Et queritur futui Leda neceſſe ſibi:
2 Sed flens, atque gemens tanti negat eſſe ſalutem,
Seque refert potiùs propoſuiſſe mori.
Vir rogat, ut vivat, 3 virides nec deſerat annos,
Et fieri, quod jam non facit ipſe, ſinit.
Protinus accedunt 4 medici, medicæque recedunt,
5 Tolunturque pedes: O medicina 6 gravis!

1 Uteri ſtrangulatione laborantem, cui morbo præſcribunt remedium medici validam congreſſus ſuccuſſationē.
2 Sed tamen lacrymans diſſimulat mori ſe malle, quam hujuſmodi convaleſcere remedio. 3 Nec ætatis flore velit mori. 4 Supra ep.61.n.6. 5 In venerem. ep.81.l.10.n.2. 6 *Scoptice*.

De Nata. LXXIII.

*DRauci Nata ſui vocat * pipinnam,*
Collatus cui Gallus eſt Priapus.

* Turnebus l.8.c.4. legit *bipennam*.
Janus Parrhaſius in Var. Annot. & Cælius Rhod. lib.4.c.6. legunt *vepenem*, exponuntque. Nata vaſtum ſubactoris ſui virile diminutivo nomine appellat vepenem, ideſt, parvulum penem, cui tamen ſi conferas Priapum ipſum (ep.36.l.1. n.8.) videatur præ hoc Gallus eviratus. *Piſinnam* legit Jan. Rutgerſius, ut Labeo apud veterem ſcholiaſten Perſii, *Crudum manduces Priamum, Priamique piſinnos*. ideſt, pueros, filios. vide Gaſp. Barthii adverſ. l.1.c.6.

In Lygdum. LXXIV.

VEnturum juras ſemper mihi, Lygde, roganti,
Conſtituiſque horam, conſtituiſque locum.

Cum

Cum fruſtra jacui longa prurigine tentus,
Succurrit pro te ſæpe 1 ſiniſtra mihi.
Quid precer, ô fallax, meritis, & moribus iſtis?
2 Umbellam 3 luſcæ, Lygde, feras 3 dominæ.

1 Epig. 42. l.9. & ep.59. ſupra n.5.
2 Libr. 14. ep.28.
3 Inſervias deformi dominæ, quoniam non vis amari à domino.

De Bacchara. LXXV.

CUrandum penem commiſit Bacchara Græcus
Rivali medico: Bacchara Gallus erit.

Quo amata fruerentur ſine rivali, Baccharam caſtravit medicus *Chironomica* (ut ait Sidonius Apollinaris ep.12.l.2.) *magis inſtitutus, quam Machaonica*. Qualis & ille fuit ep.98. l.9. ſupra.

In Cæliam. LXXVI.

1 THeca tectus ahenea lavatur
Tecum, Cælia, ſervus. ut quid, oro,
Non ſit cum citharœdus, aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
2 Omnes an tibi nos ſumus ſpadones?
Ergo, 3 ne videaris invidere,
Servo, Cælia, fibulam remitte.

1 Fibula ære circumligata. vide ep. 34. & 81. lib.7.
2 An ille ſolus in nobis vir eſt? ſic ep.34.l.7. *An ſola eſt, &c.*
3 Ne videaris ejus conſpectum nobis invidere, tibi reſervare, refibula ſervum tuum.

Ad Pætum. LXXVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis:
1 Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: 2 tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

1 Al. *Perdiderit*. i.e. conturbarit.
2 A majori lepide jocatus rogat, ut jacturam 10. HS. ferat in ſe, qui tulit 200. in alio.

In Vacerram. LXXVIII.

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
Conſumit horas, & die tota ſedet:
1 Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

1 Non ſedet compeſcendi alvi gratia, ſed ut invitetur ab aliquo domino earum cœnationum, ſeu conclavium, in quibus ſedet.

Ad Victorem. LXXIX.

UTere femineis complexibus, utere Victor,
Ignotumque ſibi mentula diſcat opus.

1 Flam-

1 *Flammea texuntur ſponſæ, jam virgo parata eſt:*
2 Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
Pædicare ſemel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima novi.
Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,
Et dicent, uxor, non puer, iſta tibi eſt.
Heu quantos æſtus, quantos patiere labores,
Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
3 *Ergo Suburanæ tironem trade magiſtræ.*
Illa virum faciet: non bene virgo docet.

1 Flammeũ erat velamentum luteum, ſeu rubeum, quo nova nupta tegebatur pudoris gratia, vel in ſubjectionis ſymbolum. 2 Tondebit catamitos tuos tanquam emeritos, & exoletos, poſtquam uxorem duxeris. ep.18.l.12. 3 Trade te inſtituendum meretrici cuipiam ſuburanæ, quæ melius docebit te officium viri, quam nova nupta, & rudis.

Ad Pætum. LXXX.

1 A*D primum decima lapidem quod venimus hora,*
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta 2 viæ, non eſt mea, ſed tua culpa;
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, 3 tuas.

1 Ad ſuburbanum tuum, quod mille paſſus ab urbe diſtat.

2 Al. *quidem*. 3 Tam pigras, & tardas.

De Bajis. LXXXI.

1 L*Itus beatæ Veneris aureum Bajas,*
Bajas ſuperbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, verſibus Bajas,
Laudabo dignè non ſatis tamen Bajas.
2 *Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas:*
Optare utrumque pariter, 3 improbi votum eſt.
Quod ſi deorum munere hoc tibi detur:
4 *Quid gaudiorum eſt Martialis, & Bajæ?*

1 Locum gratum, venuſtum, blandum, delicatum, laſciviæ, imò vitiorum diverſorium. 2 Sed malo valetudini, & voluptatibus meis indulgere, quam, dum ſalubres Bajas mille verſibus laudo, ſaluti meæ parum conſuluiſſe videri. 3 Al. *improbum*. 4 Quantulum gaudii erit ex Bajis à Martiale laudatis?

De ſpadone, & ſene. LXXXII.

C*Um ſene communem vexat ſpado Dindymus Æglen,*
Et jacet in medio 1 ſicca puella toro:
Viribus 2 hic operi non eſt, 3 hic utilis annis.
Ergo ſine effectu prurit uterque labor.
Supplex illa rogat pro ſe, miſeriſque duobus,
Hunc juvenem facias, hunc, 4 Cytherea, virum.

1 Unde illud apud Ovid. *Dedecus hoc ſumpta diſſimulavit aqua*. l. 3. Amor. eleg.6.

2 Eunuchus ep.39.l.6.n.13. Juv. ſatyr.6.V.367. 3 Senex. & lege. *hic inutilis annis*. 4 Venus, thalami præſes.

De Philoſtrato. LXXXIII.

A Sinueſſanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens 2 nocte jubente larem,
Pæne imitatus obit ſævis 3 Elpenora fatis,
4 Præceps per longos dum ruit uſque gradus.
Non eſſet, nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potius veſtras ille bibiſſet aquas.

1 A Balneis, & cœna, in quæ invitabatur Sinueſſæ, quæ urbs eſt Cāpaniæ. 2 Sera jam nocte, quæ domum ſuam repetere monebat. 3 Qui apud Homerum Odyſſ. κ. ebrius è ſcalis devolutus interiit. 4 Dum ebrius ruitè ſcalis, per quas conſcendit ad conducta cœnacula. 5 Non hoc illi accidiſſet, O Nymphæ Sinueſſanæ, ſi veſtras bibiſſet aquas, quæ vel inſaniam abolent. Plinius lib.31.c.2. vide ep. Antipatri l.3. Anthol.c.20.

Ad Soſibianum. LXXXIV.

Nemo habitat gratis, niſi dives, & orbus apud te.
** Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.*

* Namque viſcato hoc, hamatoque munere orborum divitum hęreditates captas.

¶ De Antiocho tonſore. LXXXV.

Qui nondum Stygias deſcendere quærit ad undas;
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſævis 2 lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios 3 enthea turba 4 modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat 6 enterocellas,
Fractaque 7 fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes 8 Cynicos, & 8 Stoica menta,
9 Collaque pulverea nudet equina juba.
Hic miſerum 10 Scythica ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore 11 poſcet avem.
12 Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
13 Antiochi tantum 13 barbara tela ſonent.

1 Huic geminum eſt Lucilli ep. εἰς κουρέας li.2. Antholog. cap.25. Αρες ἄρες βροτολοιγὲ &c. 2 Sacerdotes in ſacris Iſidis ut & Cybeles Phrygiæ Deæ (quam eandem cū Iſide eſſe volunt) cultris ſibi humeros, pectus, & lacertos ſauciabant. 3 Æra Corybantia, tympana, ululatus, &c. 4 Numine inflata, furore ſacro correpta. 5 Chirurgus Alcon leviori manu ſecat enterocellas. 6 Hernias ex inteſtinis in ſcrotum delapſis. 7 Dura, & gravi, inſtar fabri, non molli, & tonſoria. 8 Philoſophi promiſſas alebant barbas, graves, & venerandas, quas ſæpe vellit Lucianus. 9 Detondeatque equorum jubas. 10 Ep.7. lib. ſpect. & l.9.ep.45. 11 Prometheus libentiori animo præbebit jecur laniandum aquilæ, quam mentum radendum Antiocho. Al. *paſcat*. 12 Ab hoc tonſore fugiet, vel ad matrem ſuam Agaven, à qua dilaniatus eſt: ab hoc fugiet Orpheus ad furentes Bacchas, à quibus diſcerptus eſt. 13 *This Barbers barbarous toules.*

Hæc

Hæc quæcunque meo numeratis 14 ſtigmata mento,
In veteli 15 picta qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
16 *Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:*
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

14 Rudis manus, errantiſque novaculæ inciſuras, & quaſi puncturas. ep. 64. l. 6. n. 18. *ſcorches.* 15 Rugoſa, *inquiunt*, & ſulcata. Alii leg. *Pyctæ*, & nomen eſſe volunt pugilis cicatricibus deformis. Ego retinendum *picta* opinor, & de ſtigmatibus intelligo, qualem habes ep. 9. l. 2. n. 13. & 14. 16 Certè ſupra hominem, adeoque omnia animalia hircus ſapit, qui mavult prolixam paſcere barbam, quam ſubire rudes manus, & barbara tela tonſoris Antioch. Καὶ τράγος διπώγων εὔϛολός ἐϛι Πλάτων. Anthol. l. 2. c. 52.

In Zoilum. LXXXVI.

1 *Sidere percuſſa eſt ſubito tibi, Zoile, lingua,*
Dum lingis cunnum, Zoile: nunc futues.

1 Ep. 91. l. 7. n. 5. & ſupr. ep. 62. n. 8.

In Parthenopæum. LXXXVII.

Leniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſidue tuſſis, Parthenopæe, tibi:
1 *Mella dari,* 2 *nucleoſq; jubet, dulceſq; placentas,*
3 *Et quicquid pueros non ſinit eſſe truces.*
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
4 *Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe: gula eſt.*

1 Præſcribunt enim medici dulcia ad ſiſtendũ, moderandumque humorem acrem diſtillantem. 2 Pineos. *Pityida è pinaſtris ſingulare remedium adverſus tuſſim, in melle decocta,* &c. Plin. l. 15. c. 10. 3 Et dulciaria, quæcunque pueros flentes, iracundoſque placant. 4 Vide ep. 40. l. 2. n. 3. & 9.

Ad Charidemum. LXXXVIII.

Dives eras quondam: ſed tunc pædico fuiſti,
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc 1 *ſectaris anus. ô quantum cogit egeſtas!*
Illa ututorem te, Charideme, facit.

1 Ut ex hoc opere victũ quærites. Juven. Sat. 1. ℣. 38.

De * Chariſiano. LXXXIX.

* Al. *Maliſiano.*

Multis jam, Lupe, poſſe ſe diebus
Pædicare negat Chariſianus.
Cauſſam cum modo quærerent ſodales,
1 *Ventrem dixit habere ſe ſolutum.*

1 Qua imprudenti excuſatione fatebatur ſe pati ſolitum, non agere.

Ad Pollam. XC.

1 *Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?*
1 A te vexatas malo tenere roſas.

1 Amatoribus quippe gratiores corollæ, quæ amicas quaſi olerent, & ſaperent, quam quæ recentem ſpirarent fragrantiam. unde iſtæ meretriculæ vexatas corollas, & poma adroſa amatoribus mittere ſolebant. Lucian. Toxaris.

In Chreſtillum. XCI.

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras, altaque ſaxa cadunt.
1 *Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,*
2 *Lucili columella* hic ſitus Metrophanes:
3 *Attonituſque legis* terrai frugiferai,
Accius, & quicquid Pacuviuſque vomunt.
Vis imiter veteres Chreſtille, tuoſque poetas?
Diſpeream, 4 ſi ſcis, mentula quid ſapiat.

1 Et tibi magis placet diſſolutum, aſperum, & humile Lucilii, ſeu negligentis alterius cujuſpiam, & lutulenti poetæ carmen, quam altum, grande, ſonorum Homeri. vide Cerealii epi. 2. lib. Antholog. cap. 46. & Antipatri ep. c. 47. Alii, *res carmine major habetur*. 2 *Hic ſitus eſt Metrophanes columen familiæ*. verſus partem citat Donatus ad Terentium. 3 Nec ſine admiratione legis veterum poetarum duriora verba, & hiantia, qualia hæc *terrai frugiferai* ex reſolutione diphthongi. 4 Alii *ni*. Alii *niſi*. quaſi dicat. Et tamen qui affectas antiquorum verba, uteris præſentibus moribus. Qui probas durum carmen, molliter vivis, ut verſus iſte meus *Diſpeream*, &c. compoſitione durus eſt, ſenſu mollis.

Epitaphium Canaces. XCII.

1 *Æolidon Canace jacet hoc tumulata ſepulchro.*
2 Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems.
Ah ſcelus, ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hic vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus; horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore 3 lues:
4 *Ipſaque crudeles ederunt oſcula morbi,*
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
5 *Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,*
Ne poſſet duras flectere lingua deas.

1 Æolidarum familiæ, ac generis. vultque hanc ducere originem ab illa Canace Æoli filia, de qua Ovid. in epiſt. Al leg. *Æolidos*. Alii, *Æolis heu Canace*. 2 Septennis. 3 Aphtha, cancer, mentagra. ep. 79. l. 1. 4 Crudelis morbus ſerpit, exeditque os Canaces. 5 Quæ, niſi vocis organa morbo fuiſſent interclusa, vel ipſas inexorabiles Parcas dulci voce flectere valuiſſet.

In Zoilum. XCIII.

Mentitur, qui te vitioſum, Zoile, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile, ſed 1 vitium.

1 In abſtracto, & eminenter.

De Theodoro. XCIV.

Pierios 1 vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit. hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, ò magnum facinus, crimenque deorum,
Non arſit pariter quod domus, & dominus!

1 Poetæ ſcilicet, ſed mali. cui dum incendium domus condolere videtur, per imprecationem queritur, quod non & ipſe dominus una cum ædibus perierit.

In verpum æmulum. XCV.

Quod nimium lives, noſtris & ubique libellis
Detrahis, ignoſco: 1 verpe poeta ſapis.
*Hoc quoq; non curo, *quod tu mea carmina carpas,*
Corripias: & ſic verpe poeta ſapis.
Illud me cruciat; 2 Solymis quod natus in ipſis,
Pædicas puerum, verpe poeta, meum.
** Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis.*
Non credo: jura, verpe, 3 per Anchialum.

1 Judæe, recutite. ep. 81. l. 7. & quę ad Juv. Sat. 14. ℣. 105.
* *Quod dum mea carmina carpis Compilas.* Jan. Rutgerſ.
2 Urbe Judææ celeberrima, Hieroſolyma, Salem, Jebus.
3 Omiſſis quæ hic Domitius Calderinus de ſtatua, & numine Sardanapali in Anchiala urbe Ciliciæ culto: & quæ Hermolaus ad Plin. l. 5. c. 27. Quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuiſſe autumat: Attende clarius (τόγ' ἐμοὶ δοκεῖ) lumen, & acumē Joſ. Scal. in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum. ubi de Tyriorum, & Sidoniorum dialecto differens; *Et ſane*, inquit, *mirum eſt illis ſanctiſſimum fuiſſe jusjurandum* Korban; *ut Judæis* חי יהוה Chai adonai, *vel* חי אלה Chai eloah. *Sed tempore Martialis pronunciabant* Chiala: *Jura verpe per Anchialum. Quia Judæos audiebat* Chiala *jurare; propterea putabat eſſe* Anchialum, *quod vox* Anchialus *notior illi fuerat, quam* Chiala. Cujus ingenioſiſſimi viri expoſitioni ſubſcribo, niſi quod poetam poſuiſſe Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numiniſve ficti nomen?) inficias eam. Quinimo totum hoc, & integrum fuiſſe Judæorum juramentum contendo. אם enim Hebræis ſonat *Si* in juramentis uſitatum, ut capit. 5. Jer. ℣. 2. ואם חי יהוה *& ſi vivit Dominus*, atque alibi pluries in S. Script. Quin & אם abſolute poſitum in jurando negat, Pſ. 89. ℣. 36. & 1. Reg. c. 17. ℣. 1. Quum itaque poeta ex pronuntiatione τοῦ חי אלה *Si vivit Deus*, advertiſſet Judæos juraſſe, Hebræa non intelligens, eſſe has diſtinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita uſurpavit *m* ante *ch* in *n* verſo ad Græcas, & Romanas literarum diſpoſitionis leges. * Erit itaque hic poetę ſenſus. Scio ego vos Judæos projectiſſimam eſſe ad libidinem gentem, ut ut religione, commercio, officiis, & concubitu alienorum abſtinere profeſſam: Scio itidem apud vos profana eſſe omnia, quæ apud nos ſacra: Scio apud vos ipſos fidem eſſe obſtinatam, adverſus alios levem. Scio nihil vos prius imbui, quam contemnere deos alienos, veſtrum ſolum colere, vereri, reſpicere, &c. *Tacit. 5 Hiſtor.*

Quo-

Quoniam itaque te ſuſpectum habeo pro ſcarabæo, κλυβάρῳ τοιαῦτα κυλίνδοντι, non credo tibi neganti per Templum jurato, ut qui nulla te hic religione, aut perjurii pœna teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum veſtrum, per quem jurato tibi credam. *Clariſſ. Seldenus* in Prolegomenis ad penitiſſimæ eruditionis opuſculum, *De Succeſſionibus, ſeu Jure hæreditario Hebræorum*, etiam tendit ulterius, conceptum, ſcriptumque à poeta verſum hunc autumans ad hunc modum: *Non credo; jura verpe peram chi olam*. ut integra ſit juramenti formula. יפרע חי עולם *vindictam ſumatis, qui vivit in æternum*. Nec prætereundum cenſeo, quod in *Specimine Conjecturarum* nuperrimè edito habet vir Doctiſſimus Joannes Crojus. qui neque Farnabii, neque Seldeni formulas uſitatas, ac tritas fuiſſe apud Judęos, ſcribens, unica littera mutata rem reſtitui vult, *Alchialum*. אל חי עלם è Chaldæorum dialecto. Quamvis tamen neutra loco moveri, aut exauthorari meruerat, niſi ſuam hanc leviter quidem à noſtris deviam conjecturam validiori tibicine fulciſſet, quam rejectione mera, nudaque, teſtibus non datis, aſſertione.

Ad Flaccum. XCVI.

INciderìs quoties in baſia fellatorum,
In 1 ſolio 2 puto te mergere, Flacce, caput.

1 Ep.42.l.2. nu.1. 2 Vide ep. 70. lib. 2. n. 2.

Ad Germanum. XCVII.

1 MArtia non Rhenus ſalit hic, Germane, quid obſtas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet ſubmoto cive miniſtro
2 Captivam 3 victrix unda levare ſitim.

1 Hæc, ô Germane, eſt è noſtra Martia (de qua ep. 42. l. 6. n. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua: ut ejus potu interdicas ingenuo civi. 2 Tui captivi. 3 Martia, ducta in urbem Romam Germaniæ victricem.

In Theleſillam. XCVIII.

UNa nocte quater poſſum: ſed quatuor annis
Si poſſum, peream, te, Theleſilla, ſemel.

Epig. 33. & 75. l. 3.

Ad Baſſum. XCIX.

1 EFfugere non eſt, Baſſe, 2 baſiatores.
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt.
Et hinc, & illinc, uſquequaque, quacumque.
3 Non ulcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec 4 triſte mentum, ſordidique 5 lichenes,
Nec 6 labra pingui delibuta ceroto,
Nec 7 congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem.

1 Non licet effugere, nulla ratione, conſilio nullo poteris effugere. 2 Ep. 94. l. 7. n. 1. & ep. 10. lib. 2. 3 Nullum genus morbi, ulceris, aut contagii. 4 Mentagra. ſupra ep. 92. n. 3. & ep. 79. l. 1. 5 Qui è genere cancri. ad fiſſuras, & ulcera. 6 Delibuta unguento è cera, ſeu ceruſſa. 7 Ep. 36. l. 7. n. 2.

Et

Et 8 nuptiale baſium reſervantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te 9 tuta pelle, veloque,
Nec vendicabit cella ſæpius clauſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus,
Sævique 10 faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli jura gentibus reddas:
Adſcendet illa baſiator, atque illa:
Febricitantem baſiabit, & flentem:
Dabit oſcitanti baſium, natantique:
Dabit & cacanti, remedium mali ſolum eſt;
Facias amicum, 11 baſiare quem nolis.

8 Quod clauſo ore reſervat ſponſus ſponſæ ſuæ acceptum. 9 Lecticæ autem pellibus, veliſque muniebantur. Lip. Elect. l. 1. c. 19. 10 Prælati prætori, conſulibuſque à lictoribus. 11 Cui abſque offenſa negare poſſis. epig. 23. lib. 2.

In Lesbiam. C.

DE cathedra quoties ſurgis, jam ſæpe notavi;
1 Pædicant miſeram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cum conata es dextra, conata ſiniſtra
Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
2 Sic conſtringuntur gemina ſymplegade culi,
3 Et Minyas intrant, Cyaneaſque nates.
Emendare cupis vitium deforme? docebo,
Lesbia, nec ſurgas cenſeo, nec ſedeas.

1 Hærent tibi imæ tunicæ. 2 Al. *Si conſtringantur.* 3 Tunicæ tuæ conſtringuntur, non ſecus ac columna, vel clavus navis Argus in colliſione Cyanearũ, ſeu Symplegadum inſularum, quas tranſmiſere Minyæ Theſſali, cæterique Argonautæ. vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. ℣. 1212. & Medeam, ℣. 233. & ſupra lib. 7. epig. 18. num. 5.

Ad Flaccum. CI.

HAbere amicam nolo, Flacce, 1 ſubtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant,
2 Quæ clune nudo radat, & genu pungat:
3 Cui ſerra lumbis, 4 cuſpis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum,
5 Carnarius ſum, pinguiarius non ſum:

1 Gracilem, exilem, junceam. 2 Quæ depygis, macilenta, & quaſi nudis oſſibus. 3 Cujus dorſi ſpina ſerram præ ſe ferat. 4 Uropygium. ep. 92. l. 3. n. 7. 5 Puellam volo corporis ſolidi, & carnoſam, non pinguedine tumidam, gravemque.

Ad Flaccum. CII.

THaida tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
1 Tu puto, quod non eſt, Flacce, videre potes.

1 Summa ſane es oculorum perſpicacia, qui tam exilem deprendere poſſes. vide epigr. ſuperius.

In Lydiam. CIII.

NOn eſt mentitus, qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem Lydia, non faciem.
1 Eſt ita, ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,
Quam ſilet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis,
Et ſua plus nulli, quam tibi lingua nocet,
2 Audiat ædilis ne te, videatque, caveto;
3 Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

1 Commendat te tacentem cutis pulchra: ſed ea eſt oris tui, quoties loqueris, inelegantia, & invenuſtas, quæ corporis formam deturpet. 2 Ædilis quippe erat curare portenta (quale eſt, ſi ſudet, loquaturve imago) expianda, & tollenda. 3 Corpus habes marmoreis dearum imaginibus non cedens, loquentis verò geſtum portentoſum.

Ad Sophronium. CIV.

TAnta tibi eſt animi probitas, oriſque Sophroni;
1 Ut mirer fieri te potuiſſe patrem.

1 Ut mirer te vel cum uxore rem habuiſſe.

In Uxorem. CV.

UXor vade foras, 1 aut moribus utere noſtris:
2 Non ſum ego nec Curius, nec Numa, nec Tatius.
Me jucūda juvant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota ſurgere triſtis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teſte lucerna,
Et juvat admiſſa 3 rumpere luce latus.
Faſcia te, tunicæque 4 tegunt, obſcuraque palla:
At mihi nuda ſatis nulla puella patet.
Baſia me capiunt blandas 5 imitata columbas:
Tu mihi das 6 aviæ qualia mane ſoles:
7 Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,
Nec digitis: 8 tamquam thura, merumq; pares.

1 Quaſi divortii cauſa ſit inequalitas morum, vel in uxore magis probatorū, quam in viro. 2 Non ſum continens, caſtus, pudicus, quales Cu. Nu. & Tatius. Al. *Non ego ſum Curius, non Numa, non Tatius.* 3 ἐν τῷ τοῦ πολυχεύσου Ἀφροδίτης ἔργῳ. 4 *Obſcuraque pallia celant.* Bodl. & Palat. 5 Laſciva, qualia ſibi ingeminant columbæ, & paſſerculi ſalaces. 6 Caſta, qualia ſibi invicem libant οἱ συγγενεῖς ἀσπάζοντες, καὶ φιλοῦντες. 7 Supra epig. 61. n. 7. 8 Tanquam pura, & rem diviuam thure, meroque factura. *Sic ſurgit mane puella, Protinus ut ſanctos poſſit adire Deos.* Ovid. l. 3. Amor. ele. 5.

Maſtur-

Maſturbabantur Phrygii poſt oſtia ſervi,
9 Hectoreo quoties ſederat uxor equo.
10 Et quamvis Ithaco ſtertente, pudica ſolebat
Illic Penelope ſemper habere manum.
Pædicare negas: 11 dabat hoc Cornelia Graccho,
Julia Pompeio, Portia, Brute, tibi.
Dulcia 12 Dardanio nondum miſcente 12 miniſtro
Pocula, 13 Juno fuit pro Ganymede Jovi.
Si te delectat gravitas, 14 Lucretia toto
Sis licet uſque die: 15 Thaïda nocte volo.

9 Quoties Andromache, & ipſa pudica per laſcivum ludum Hectori inſedit. *Hiſp. cavalgava à Hect.* vel alluſum ad verſum Ov. 3. de Arte: *Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.* 10 Et ſocero dormiente, illa caſtæ famæ Penelope erat λεσβιὰς τείβυσα. 11 Verecundiſſimæ matronæ Rom. non negabant illud ---- ep. 69. l. 9. n. 1. maritis ſuis viris graviſſimis. 12 Ganymede. 13 Et ipſa caſtiſſima conjugii præſes, tamen ---- 14 Gravis, & caſta, ut Lucretia. 15 Facilem, & laſcivam, ut Thaida.

Ad Garricum. CVI.

MIttebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
1 Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolve mihi.

1 Saltem gradatim, & per media deſcendiſſes ad hoc imum. ut epig. 71. l. 8.

Ad Albium Maximum. CVII.

ALbi Maxime, 1 ſi vacabit hora,
Hoc tantum lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor? 2 ſapiſti.

1 Al. *Si vacas habere.* 2 Qui & hoc tibi laboris parcis, faſtidioſo lectori.

Ad Septicianum. CVIII.

1 EXplicitum nobis uſque ad ſua cornua librum,
*Et quaſi * perlectum, Septiciane, refers.*
Omnia legiſti, credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros 2 ſic ego quinque tuos.

1 Evolutum ad umbilicum uſque, perinde ac legiſſes. ep. 67. l. 1. n. 11. * al. *perſectum.* 2 Explicitos ſcilicet oculis luſtratos, ac rurſum involutos, ut tu meos.

Ad Lectorem. CIX.

*QUamvis * tam longo poſſis ſatur eſſe libello*
Lector, adhuc à me diſticha pauca petis.
Sed 1 Lupus uſuram, puerique 2 diaria poſcunt,
Lector ſolve, 3 taces, diſſimulaſque? vale.

* Al. *jam.* 1 Fœnerator. 2 Demenſa, & cibaria ſervis diſtribuenda * in diem. 3 Epig. 16. num. 9. & ep. 26. num. 8. lib. 5.

LIBER XII.

M. Val. Martialis Priſco ſuo ſalutem.

[1] SCio me patrocinium debere contumaciſſimæ triennii deſidiæ: quæ abſolvenda non eſſet inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius, quam officioſi eſſe videamur; nedum in hac provinciali ſolitudine, ubi niſi etiam intemperanter ſtudeamus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum, & primum eſt, quod [2] civitatis aures, quibus aſſueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis, quod placeat, dictavit [3] auditor. Illam judiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt: ad ſummam omnium ea, quæ delicatè reliquimus, quaſi deſtituti deſideramus. Accedit his [4] municipalium rubigo dentium, & judicii loco livor, & unus, aut alter mali, in puſillo loco multi, adverſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. [5] Ne miteris igitur abjecta ab indignante, quæ à geſtiente fieri ſolebant. ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, [6] cui non refero gratiam, ſi tantum ea præſto,

1 Sat ſcio mihi opus eſſe validiſſima defenſione, qua excuſem ſilentium meum, & ſcribendi intermiſſionem, cui contumaciter tres jam annos vacavi, crimen venia haudquaquam dignum, vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali ocio, & ſeceſſu. 2 Elegantes, & acutos auditores, quales mihi Romæ contigerunt, deſidero. hic parum idoneos comperio. 3 A cujus ingenio, judicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis ædificiis, ludiſque mihi erat ſeges, & materia epigrammatων. idque citra tædium, imo cum Venere quadam, & delectatione ſtudii. 4 Municipum meorum Bilbilitanorum invidia, & malevolentia, qui quidem pauci, ſed pro loci exilitate multi, me carpunt, obtrectant, mordent. 5 Ne ſit igitur mirum, ſi per indignationem depoſuerim, & abjecerim illa ſtudia, quæ mihi antea cordi fuerunt. 6 Rotunde expreſſit illud Ciceronis epiſt. 8. l. 4. Fam. epiſt. *Reliquum eſt, ut ad omnia, quæ tui velint, ita ſim præſto, ut me non ſolum omnia debere tua cauſa, quæ poſſum, ſed ea quoque, quæ non poſſum, putent. Proni ſtudii,* inquit Val. Max. l. 4. c. 8. *certius eſt indicium ſupra vires niti, quam viribus ex facili uti: Alter enim, quod poteſt, præſtat: alter etiam plus quam poteſt.* εἰ καὶ τὶ τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ μεῖζον. Phalaris epiſt. 31.

quæ

quę poſſim, 7 imperabo mihi, cui indulgere conſueveram, & * ſtatui pauciſſimis diebus, ut familiariſſimas mihi aures tuas exciperem 8 adventoria ſua. Tu velim iſta, quæ 9 tantum apud te non periclitantur, diligenter æſtimare, & excutere non graveris; &, 10 quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris judices nitore ſepoſito, ne Romam, 11 ſi ita decreveris, 12 non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

7 Ego iterque excitabo ingenium meum, & ſtudium, quæ olim me. Alii, *imperavi*. * Al. *ſtudui*. 8 Libro hoc, tanquam adventoria

cœna, qua excipere amicos peregre advenas moris eſt. Turnebus l.30.c.26. 9 Non ſolum apud te, cui hæc ſcribo, ſed & apud alios, quibus propter te innoteſcent. *Vel*, non tantum judicii, & cenſuræ periculum apud te, cujus candore fretus ſum, inibunt, quantum apud alios non æque æquos, & candidos. 10 Solita benevolentia, & innata humanitate, quibus me pertinaciter proſequeris, ad tempus depoſitis, quo rigidiorem agas cenſorem, dijudiceſque an Romã mitti mereatur liber hic in Hiſpania ſcriptus. 11 Si tu cenſueris l. hunc dignum, qui Romam videat. 12 Non tantum à ſolita urbanitate, & Romano cultu degenerem, qui in Hiſpania ſcriptus Hiſpanũ aliquid ſapiat: ſed prorſus barbarũ, ac rudem. Ita locutus Paterculus, hiſt. li. 2. *Illis incrementis fecit viam, quibus non Hiſpaniæ ſua natus, ſed Hiſpanus in triumphum, & pontificatum aſſurgeret*. Cum dicimus Hiſpanus, inquit Soſipater, nomen nationis oſtendimus; cum autem Hiſpanienſis, cognomen eorum, qui provinciam Hiſpaniam incolunt, etſi non Hiſpani.

Ad eundem. I.

1 *REtia dum ceſſant, 2 latratoreſque Moloſſi,*
Et non invento ſylva quieſcit apro:
Otia, Priſce, brevi poteris donare libello,
Hora 3 nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

1 Dum ceſſat venandi ſtudium per anni tempus. videtur fuiſſe

ver, vel autumnus. horæ enim neque æſtivæ & aprorum venationi inſervit hyems. 2 Canes è Moloſſorum genere, qui acres. 3 Non longiſſima, quales ſunt horæ æſtivæ, ex diviſione diei pro anni tempore inæqualis, in 12. partes.

Ad ſua carmina. II.

1 *QUæ modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,*
Ite Sacra, 2 jam non pulverulenta via eſt.

1 Carmina qualia prius ex urbe miſi

Pyrgos Thuſciæ oppidum maritimum, diſpergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem ep. ſeq. 2 Humida ſcilicet vere, vel autumno, ut priore epig. an. 1.

Ad librum ſuum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
*Ibis * tu Romam nunc peregrine liber.*

* Al. Io.
2 *Auri.*

R

1 Auriferi de gente Tagi, 2 tetricique Salonis,
3 Dat patrios Manes quæ mihi terra 4 potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
5 Cujus habet fratres 6 tot 7 domus alta Remi.
8 Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
9 Reddita 10 Pierio ſunt ubi templa 10 choro.
Vel ſi malueris, prima gradiere 11 Subura:
Atria ſunt illic 12 conſulis alta 12 mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella 13 petitor aquæ.
Fons ibi 14 Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
14 Unde novem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
15 Ille dabit populo, patribuſq; equitiq; legendum,
16 Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.
Quid 17 titulũ poſcis? verſus duo, treſve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

1 Ex Hiſpania metallis celebri, ubi aurifer Tagus, & Salo, cujus aquis ferrum temperatur. ep. 50. l. 1. n. 13. & 11. 2 Propter montes, vel accolas. 3 Ubi parentum cineres. 4 Al. *parens.* 5 Cujus pater, autorque vixerit Romæ 34. annos. 6 Libros ep. undecim, duos diſtichorum, ſpectaculorum unum. 7 Roma. Al. *domus una.* 8 Namque templum eſt Apollinis, & Muſarum, ab Auguſto in Palatio excitatum; in quo poetarum opera recitabantur, & probata reponebantur cum imaginibus. 9 A Nerva reſtituta. 10 Muſis, & poetis. 11 Ep. 35. l. 1. n. 5. 12 Stellæ, cui ego conſulatum vovi. ep. 43. l. 9. *Vel* mihi faventis. 13 Al. *ſititor.* Stella diu ambivit Violantillam. Statius in Epithalamio Sylv. 1. in cujus ædibus limpidiſſimus fuit fons. de quo vide epig. 49. l. 7. & lib. 6. ep. 47. 14 Propter Stellam Poetam. 15 Stella. 16 Præ deſiderio mei effuſis lacrymis. 17 Authoris nomine inſignitum.

Ad Priſcum. IV.

QUod 1 Flacco, 2 Varioq; fuit, ſummoq; Maroni,
3 Mæcenas atavis regibus ortus eques.
Gentibus, & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet 4 anus.
Tu facis ingenium; tu, ſi quid poſſe videmur,
*Tu das 5 ingenuæ * munera 5 pigritiæ 6.*

1 Horatio. 2 Nobili poetæ. epig. 18. l. 8. n. 2. 3 Alludit ad primũ Horatii verſ. *Mæc. atavis edite regibus.* 4 Longæva. vide ep. 40. l. 1. n. 1. 5 * Al. *Jus mihi pigritiæ.* Literato ocio. 6 Hexaſtichon illud; *Macte animi, &c.* demigraſſe hinc in ſextum epig. ſuſpicatur Turnebus l. 30. c. 26. & huc reſcribendum, ſed non video, cur non & illud Nervæ aſcribatur, ut ſuo loco.

Ad Cæſarem. V.

1 LOngior undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve 2 raſit opus.

1 Decimus, undecimuſque liber epig. à me emendati, contractique ſunt. 2 Caſtigando eraſit, Aldus legit *raſit*, ideſt evaſit.

Plura

Plura legant vacui, quibus ocia tuta dediſti:
Hæc lege tu, Cæſar: forſan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerva: licet 1 toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
2 *Hoc populi, gentesque tuæ pia Roma precantur:*
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
3* *Macte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum,*
4 *Quos Numa, 5 quos hilaris poſſet habere Cato.*
Largiri, præſtare, 6 breves extendere cenſus,
Et dare, quæ faciles vix tribuere dei;
7 *Nunc licet, & fas eſt. 8 ſed tu ſub principe duro,*
Temporibuſque malis, auſus es eſſe bonus.

1 Libere vacare Muſis, ſub Imperatore, qui Muſis, Poeſique favet. 2 Quod habet verſus inſequens, *Dux tibi, &c.* 3 *Dividendum hoc ep. in duo ad *Macte animi* vult Jan. Rutgerſ. Magis auctus ſis animo, qualem pauci habent. Hortandi formula re bene geſta ſumpta à ſacris. Quoties enim victimæ infundebatur thus, aut vinum, dicebant, *Mactus eſt taurus*. h.e. cumulata eſt hoſtia, & magis aucta. Iſid. l. 10. c. 10. 4 Ep. 6. l. 11. n. 4. 5 Quos mores poſſet habere Cato, niſi quod magis tetricus fuit, quam Nerva. ſupra. *hilaris clementia*. 6 Civium paupertatem opibus ſublevare. 7 Sub principe tam pio, clementi, æquo: quandoquidem --- 8 --- Tu ipſe O Nerva ſub Nerone, & temporibus illis malis non dubitabas eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,*
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

* Eſt itaque tripilis, ſeu triſilis. epigr. 74. lib. 6. num. 2.

In commendationem Trajani. VIII.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & 1 nihil ſecundum,
Trajani modo læta cum futuros
Tot per ſecula computaret annos:
Et fortem, juvenemque, Martiumque
2 *In tanto duce militem videret:*
3 *Dixit præſide glorioſa tali:*
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem, Venite.

1 Vel ſi quid, longo certe intervallo, proximum. 2 *Sit imperatorem, commilitonemque miſtueras, &c.* Plin. in Panegyrico Trajan. ita locutus eſt de Cæſare Sylla referente Sueton. cap. 1. *Cæſari multos Marios ineſſe.* 3 Vos (inquit Roma) nominis Romani hoſtes, nolite ulterius inſoleſcere, jam. n. nacti ſumus verum Cæſarem injuriarum veſtrarum futurum vindicem. venite igitur pacem orantes.

Ad Cæſarem. IX.

1 A. Cornelius Palma vir Conſularis, illuſtris,& Trajano gratiſſimus, qui, teſte Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo) jam præficiebatur Hiſpaniæ. Nam quod de palma ſymbolo Victoriæ, & Juſtitiæ, quæ propter Trajani de Dacis, & Scythis triumphum in nummis Trajani eſt expreſſa, non uſquequaque convenit. 2 Extra Italiam. 3 Præfectum, æmulum tuorum morum.

1 Palma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax 2 peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti 3 Mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

Habet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

1 Vide ep.1. l.11. n.2. judicium de hoc epig. ad Parthenium. 2 Dict. ep. 1.l.11.n.4. 3 Ep.4.l.11. nu.1. 4 Forte & Lyricis vacabat Parthenius. 5 E Poetis. 6 Eandem poſcit ab illo operam, epig.6.l.5. * Quæ ſubſequuntur. nempe; *Hunc tua Roma legit.*

1 Parthenio dic Muſa 2 tuo, noſtroque ſalutem.
2 Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cujus 3 Pimplæo 4 lyra clarior exit ab antro?
Quem plus 5 Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi forte, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:
6 Tradat ut ipſe duci carmina noſtra, roga,
** Quatuor & tantum timidumq; brevemq; libellũ*
*Commendet * verbis; hunc tua Roma legit.*

¶ In Poſthumum. XII.

* Ut eodem die praſtes, neque excidant tibi, quæ promiſiſti ſobrio poſt ſomnum.

Omnia promittis, cum tota nocte bibiſti:
*Mane nihil præſtas: Poſthume, * mane bibe.*

¶ Ad Auctum: XIII.

* Vide huic geminum. ep.37. l.3.

** Genus, Aucte, lucri divites habent iram.*
Odiſſe, quam donare, vilius conſtat.

Ad Priſcum. XIV.

1 Celeri volante. Opinio eſt (inquit Turnebus lib.18.c.1.) veredum equum eſſe, qui vehat, id eſt, trahat rhedam, ſic enim Iſidor. l.12.c.1. ſed ego (inquit) veredum equum ſimplicem eſſe puto, qui non trahat rhedam, aut ciſium, neque enim veriſimile eſt, qui venabatur, rheda vectari.

Parcius utaris, moneo, 1 rapiente 2 veredo
Priſce, nec in lepores tam violentus eas.

Sæpe 3 ſatisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excuſſus, nec rediturus equo.
4 Inſidias & campus habet: nec foſſa, nec agger,
Nec ſint ſaxa licet, fallere plana ſolent.
Non deerunt qui tanta tibi ſpectacula præſtent,
5 Invidia fati ſed leviore cadant.
Si te delectant animoſa pericula: 6 Thuſcis,
Tutior eſt virtus, inſidiemur apris.
Quid te fræna juvant temeraria? 7 ſæpius illis,
Priſce, datum eſt equitem rumpere, quã leporem.

3 Ipſe, dum prædam captaret, præda factus. 4 Vel in plano locus eſt ruinæ, & morti. 5 Levior invidia in Deos, levior querela, & jactura alterius, quam tui. ep.13. l.1. n.11. 6 Synecdochice pro *grandibus*, & *ferocioribus*, quales habet Thuſcia. 7 Sæpius equitem venatorem occidere, quam leporem ſolent provolantes laxis frenis equi. ep.50.l.1.n.19.

Adulatorium. XV.

QVidquid 1 Parrhaſia nitebat aula,
2 Donatum eſt oculis, deiſque noſtris.
** Miratur 3 Scythicas 4 virentis auri*
*Flammas Jupiter, & *ſtupet ſuperbas*
5 Regis delicias, 6 graveſque luxus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc ſunt, quæ 7 Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove 8 nunc ſumus beati:
At nuper, pudet, ah pudet fateri,
Omnes cum 9 Jove pauperes eramus.

1 Palatina. ep.54. lib.7. nu.3. 2 Conſecrabatur Diis, & templis, ſpectandum, non utendum. *Nõ ſine admiratione, & ſtupore videt ſe auro effictum, gemmiſque radiantem Jup. ep.5.l.11.n.5. Al. *Superbi Regis.* 3 Referas ad aurum, vel ſmaragdos. nam utroque clarent Riphei montes. 4 Repercuſſu ſmaragdorum aureis imaginibus, & poculis inſertorum. 5 Domitiani Imp. 6 Principis immoderatum in templis exornandis ſtudium cum damno populi, à quo exigebat aurum in hunc uſum. 7 Ganymedem. 8 Trajano non exigente à nobis, & corradente undique aurum in ſacros illos luxus. 9 Nerone.

In Labienum. XVI.

ADdixti, Labiene, tres agellos:
Emiſti, Labiene, tres cinædos:
Pædicas, Labiene, treis agellos.

Sic epig. 31. lib.10.

¶ In Lentinum. XVII.

1 *Quare tam multis à te, Lentine, diebus*
Non abeat febris, quæris, & uſque gemis.
Geſtatur 2 tecum ſella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpe, & ſæpe Falerno:
Nec niſi per 3 niveam Cæcuba potat 3 aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo.
Dormit & in pluma, purpureoque toro:
5 *Cum ſit tam pulcre, tam belle vivat apud te,*
Ad 6 Damam potius vis tua febriſcat?

1 Cum febris à te excipiatur molli geſtatione, balnearum blanditiis, optimarum dapum, vinorumque deliciis, omnium denique, quæ humoris ſui fomitem, & nutrimentum febris appetit, lautitie, & luxu: inhumana certe, & inſulſa foret, ſi à tam felici, & benigno hoſpite ad pauperem, miſerumque deficeret, ac diſcederet. lepidiſſimus eſt ejuſdem ingenii apologus N. Gerbelii de Podagra, & aranea, & ep. Græc. l. 2. c. 43. Μισόπτωχε θεὰ, μόνη πλούτου δαμάτειρα, &c. 2 Al. *Tecum pariter, pariterque la.* 3 Ep. 65. l. 5. n. 2. 4 Uncta amomo. ut ep. 38. infra. 5 Alii leg. *Cum ſit ei pulchre, cum tam bene vivat apud te.* 6 Proletarium neſcioquem inopem, & infelicem: Poetis uſurpatum nomen ſervi manumiſſi. Horat. & Perſio.

Ad Juvenalem. XVIII.

Dum tu forſitan inquietus erras
1 Clamoſa 2 Juvenalis in 3 Subura,
Aut 4 collem dominæ teris 4 Dianæ:
Dum per limina te potentiorum,
5 Sudatrix toga ventilat, vagumque
6 Major Cœlius, & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumque fecit
7 Auro Bilbilis, & ſuperba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
*8 Botrodum, * Plateamque: Celtiberis*
*Hæc ſunt * nomina * craſſiora terris.*
Ingenti fruor, improboque ſomno,
Quem nec 9 tertia ſæpe rumpit hora.
Et 10 totum mihi nunc repono, quidquid
Ter denos vigilaveram per annos.

1 Strepenti clamoribus præconum, & aliorum, qui res venales, & promercales clamitant. 2 Satyricus ille, ut vult Lipſius, quem ep. 20. li. 4. epiſtolicarum Quæſtionũ arguit ab exilio reverſum ſcripſiſſe mortuo Domit. 3 Ep. 35. l. 1. n. 5. 4 Aventinum, in cujus vertice templum Dianæ. epig. 64. l. 6. n. 10. 5 In qua tu ſalutatoris obiens officia ſudas. 6 Mons Cœlius, unus è 7. collibus, dictus olim querquetulanus, & in eo colliculus minor Cęliolus dictus. 7 Supra ep. 3. n. 1. & ep. 50 l. 1. 8 Ep. 50. l. 1. n. 6. * Ep. 55. l. 4.* 9 Tertia diei hora, quæ nobis ferme nona, vel octava ante meridiana pro vario anni tempore. 10 Compenſo ſomno, & edormio, quicquid Romæ vigilaveram.

11 *Ignota eſt toga: ſed 12 datur petenti*
13 *Rupta proxima veſtis à cathedra.*
15 *Surgentem focus excipit 15 ſuperba*
16 *Vicini ſtrue cultus iliceti,*
17 *Multa villica quem coronat olla.*
Venator ſequitur: ſed 18 ille, quem tu
Secreta cupias habere ſylva.
19 *Diſpenſat pueris, 20 rogatque longos*
Levis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, ſic juvat perire.

11 Officia togata mihi nulla. epig. 51.l.10.n.5. *Jani, Numæque ninguidos menſes in ocio fuliginoſo, & tunicata quiete tranſmittere.* Sidonius epiſt.14.l.2. 12 Mihi mane ſurgenti, petentique datur à ſervo. 13 Proxima, ideſt, quælibet obvia veſtis è rupta cathedra repoſitoria. Vel rupta veſtis è proxima cath. producta ultima in *Rupta* propter *pr.* inſequentes, vel neglecto Phaleucii modulo, in quo non admodum religioſus eſt Martialis. 14 Me. 15 Alta. 16 *Vicina in ipſum ſylva deſcendet focum.* epig.50.l.1. 17 Quem villica cingit multis ollis. vel cui foco villica imponit ollas coquentes prandia, & cœnas. 18 Delicatus adeo, & mollis, ut cupias, &c. 19 Diaria, operumque labores. Al. *Diſpenſant pueri.* 20 Villicus novacula raſus rogat dominum, ut liceat pueris deponere capillos, quod ſignum erat emeritæ ſuæ militiæ, ut jam in viros tranſcripti rei ruſticę dent operam. Ramireſius ad ep.57.l.3. intelligit ipſum villicum levem rogare dominum, ut hoc ſibi liceat. vide, an huc faciat illud Catulli in Epithalamio; *Sordebam tibi villice Concubine hodie atque heri, Nunc tuum cinerarius Tondet os.*

De Æmilio. XIX.

IN Thermis ſumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

In balneis potabant non raro, ſed & quandoque cibi aliquid ſumebant. Lautiores una lavantibus diſtribuebant cibos guſtandos, hos voravit Æmilius, ita ut ſibi non eſſet opus captare cœnam, quod cum ſordidum eſſet, jactavit ſe non cœnare foris.

Ad Fabullum. XX.

QVare non habeat, Fabulle, quæris
Uxorem Themiſon? habet * ſororem.

* Amicã. vide ep.4. l.2.

Ad * Marcellam. XXI.

* Uxorem Martialis ep.31. infra.

1 MVnicipem 2 rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: 3 Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam:

1 Quis te crederet Hiſpanam è Bilbili, quam alluit Salo? 2 Epig.3. ſup.nu.1.& 2. 3 Sic epig.54.l.11. *Romanam credere matres Italides poſſunt.*

4 Emendatius leg. *certavit*. Neque ulla medio Romæ vico, vel monte Capitolino nata tibi contenderi:, nedum vicerit moribus, lingua, ingenio.
5 Neque facile alia fœmina nobilis naſcetur extra urbem, quam magis deceat eſſe Romanam, vel quæ magis referat matronam Romanam, quam Marcella. Diſtichon intricatum, & ni fallor, mendoſum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Joſ. Scal. in Catullum legit: *Te cito ridebis peregrinus Clodia partus*, &c. ideſt, Marcella, cui nomen Claudia. 6 Nata riſebit ad parentes. Alluſum ad illud Virg. 4. Ecl. *Quoi non riſere parentes*, cujus rationem vide apud Servium, & alios Virgilii interpretes, tum Quintilian. l. 9. c. 3. & Turnebum l. 18. c. 34. Catullum in Epithalamio. * Al. *deceat*. 7 Romæ. 8 Etiam in Bilbili.

Nulla nec in media 4 certabit nata Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
5 Nec cito 6 ridebit peregrini gloria partus,
*Romanam * ducat quam magis eſſe nurum.*
Tu deſiderium 7 dominæ mihi mitius 7 urbis
Eſſe jubes: 8 Romam tu mihi ſola facis.

De Philænide. XXII.

* Si utroque careret oculo, ſed vide quæ ad ep. 33. l. 2.

Quam ſit luſca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
*Eſſet * cæca decentior Philænis.*

In Læliam. XXIII.

Edentula eras, adſciviſti dentes eburneos, buxeoſque: calva eras, ſumpſiſti comas factitias, & emptitias: cæca facta es; qua arte reficies hoc damnum, cum oculi non perinde, ac comæ, atque dentes adulterati emantur?

Dentibus, atq; comis, nec te pudet, uteris emptis:
Quid facies oculo Lælia? non emitur.

Ad Juvencum, de covinno curru. XXIV.

1 Currus camerate. *Mela*. l. 3. c. 4. vehiculum falcibus armatum, unde *Silio* l. 17. *covinnus falcifer* dictus. 2 Curriculo bijugi.
3 Curru Britannico, petorrito. 4 Al. *Hadriani*. 5 Quodlibet liberè. 6 Vectus, ὁ ἐποχούμενος ἐφ' ἵππῳ. Al. *Rector*. 7 Maurus, Maſſylus eques expeditus. ep. 23. l. 9. n. 13. & ep. 13. l. 10. n. 2. * Mulionem non habet covinnus, qui regat equos, unde ſupra dixit *ſolitudinem*. certè equulei covinnum trahentes non deferent, non prodent ſermones noſtros. epig. 11. l. 13. 8 Stertinius. epig. 1. l. 9.

O Jucunda, 1 covinne, ſolitudo.
2 Sarruca magis, 3 eſſedoque gratum
Facundi mihi munus 4 Heliani:
Hic mecum licet, hic Juvence, 5 quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non 6 vector Libyci 7 niger caballi,
Succinctus neque 7 curſor antecedit.
** Nuſquam eſt mulio: mannuli tacebunt:*
O ſi conſcius eſſet hic 8 Avitus,

9 *Aurem non ego tertiam timerem.*
Totus quam bene ſic dies abiret!

9 Neminem è tribus, etſi vulgo jactum ſit proverbium, *Tacere poſſe duos, abſente altero.*

In Theleſinum. XXV.

Cum rogo te nummos ſine pignore, non habeo, inquis.
Idem, ſi pro me ſpondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis, arboribuſque meis.
Ecce reum 1 *Carus te detulit:* 2 *adſit agellus.*
Exilii comitem quæris? 3 *agellus eat.*

1 Cauſidicus, & delator, de quo Plin. epiſt. 5. l. 1. & Juv. ſatyr. 1. ỿ. 36. 2 Tibi in judicio, cauſam tuam agat agellus meus, cui magis credis, quam mihi. *Scoptice.* 3 Non ego, vetus ſodalis.

¶ In avarum amicum. XXVI.

1 *Sexaginta teras cum limina mane ſenator,*
Eſſe tibi videor deſidioſus eques:
Quod non à prima diſcurram luce per urbem,
Et referam laſſus 2 *baſia mille domum.*
3 *Sed tu purpureis ut des nova nomina faſtis,*
4 *Aut Numidum gentes, Cappadocumque petas:*
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et 5 *matutinum ferre, patique lutum:*
Quid petitur? rupta cum pes vagus exit 6 *aluta,*
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ:
7 *Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;*
Accedit gelidam ſervus ad auriculam.
Et, rogat ut cænes ſecum Lætorius, inquit.
8 *Viginti nummis non ego malo famem?*
9 *Quod ſit cœna mihi, tibi ſit provincia merces,*
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

1 Cum tu ordinis Senatorii diſcurras officioſus ſalutator, me inſimulas deſidiæ, qui cum eques ſim (idque honore, non cenſu) idem non faciam. 2 Ep. 94. l. 7. nu. 1. 3 Sed tu hoc facis, ut fias Conſul. Conſulum autem nomina referebantur in Faſtos, qui purpura illinebantur. ep. 5. l. 11. n. 8. & ipſi Coſſ. purpurati. 4 Vel ut obtineas provinciam in Africa, vel Aſia. 5 Epig. 38. l. 3. n. 3. & epig. 10. l. 10. n. 6. 6 Pelle, calceo. 7 Nec ſervus vocatus adeſt, qui afferat lacernas, detrahat, venit tantum à patrono Lætorio, qui me trita, & gelida toga horrentem invitet ad cœnam. 8 Annon mihi ſatius eſſet domi tenuem parvo pretio emptam ſumere cœnam, quam tot officiis, & tanto labore fractum demereri rectam cœnam, vel ſportulam? vide Epictet. l. 3. c. 26. & Anthol. lib. 1. cap. 12. εἰς αὐτάρκειαν. 9 Alii, *Quam ſit.* Alii leg. *Cum ſit*, Ego *Cur ſit cæna.*

In Seniam : XXVII.

*A Latronibus eſſe * te fututam*
Dicis Senia : ſed negant latrones.

• Negant te impulſam ab iis, *vel* negant hoc, ajuntque te inhoneſtius quippiam paſſam eſſe, ut Calliſt. ep.35. infra.

In Cinnam. XXVIII.

POto ego 1 ſextantes : tu potas, Cinna, 2 deunces.
3 Et quereris, quod non, Cinna, bibamus idem.

1 Pocula duorũ cyathorum. ep. 28.l.1. num.2. 2 Pocula undecim cyathorum. 3 Tu quereris me tibi apponere deterius vinum, quam ego bibo. Imo ego queror, quod tu bibis pluſquam ego. Convenimus tamen, & pares ſumus, quod ego genere, tu numero; quod ego qualitate, tu quantitate bibis. Neq; enim æquum eſt te bibonẽ haurire optimi vini amphoras.

❡ De Hermogene fure. XXIX.

1 HErmogenes tantus mapparũ, Pontice, fur eſt:
Quantus nummorũ vix, puto, 2 Maſſa fuit.
Tu licet obſerves dextram, teneaſque ſiniſtram:
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
3 Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
4 Caſuras alte ſic rapit Iris aquas.
Nuper cum 5 Myrino peteretur 6 miſſio læſo:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
7 Cretatam prætor cum vellet mittere mappam:
*Prætori mappam * ſurripit Hermogenes.*
8 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è menſa ſurripit Hermogenes.

1 Nomen apte fictum, quaſi natus *Mercurio*, qui callebat, *quicquid placuit doloſo condere furto*. vide Catulli epigr. *Marrucine Aſini, manu ſiniſtra non belle uteris, & Tollis lintea negligentiorum*. 2 Alius credo, à Bæbio Maſſa Bæticæ provinciæ prætore, & prædone. Plin. ult. epiſt. l.7. 3 Attrahit, ſurripitque mappas nativa quadam furacitate, non ſecus ac cervus naturali antipathia ſerpentes è latebris ſpiritu extrahit, cornu elidit, voratque. unde ἔλαφος Plutarch. lib. de prud. anim. dictus ἀπὸ τῦ ἕλκειν, vel ἑλᾶν τὰς ὄφεις. ſanius duxerim ab אילת cerva ab איל cervus. vide Plin. lib.11.c.83. & Ælian. l.2.c.9. 4 Et veluti Iris furtim tollit aquas rurſus caſuras. hoc ex opinione vulgi. Fit autem Iris ex reflexu radiorum Solis ad nubem reſolutam, Solique oppoſitam in adſpectu noſtro. 5 Gladiatori. epigr.20.lib. ſpect. 6 Læſo gladiatori arma ſubmittenti, & ferrum accepturo, miſſio ſæpe data à munerario, ne interficeretur, intercedente populo. 7 Candidam mappam in ſignum Circenſium committendorum Prætor, qui plerumque editor miſſuum; è ſella ſuſpendit: fluxitque mos hic à Nerone, qui populo miſſus flagitante, mappam per feneſtram juſſit abjici. Caſſiod. l.3. var. Sed & *mappam* uſitatum Circo nomen Pœnos ſibi vendicaſſe teſtatur Fabius Quint. l.1.c.9. * Al. *ſurpuit*. 8 Mappas ſuas ad convivia afferebant ſinguli, mantile convivator præbebat.

Hoc

Hoc quoque ſi deerit: medios 9 diſtringere lectos,
Menſarumque 10 pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant ſpectacula Sole:
11 Vela 12 reducuntur, cum venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi 12 ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties 13 paruit Hermogenes.
14 Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba,
Inter adorantes cum ſtetit Hermogenes.
15 Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit un-
A cœna ſemper rettulit Hermogenes. (quam:

9 Bracteas argenti lectis deradere. epi.33.l.8.n.7. Vel lectos ſtragulis nudare, plagiſque (ut quidam legunt) diſcingere. 10 Eburneos.ep.43.l.2.n.9. vel menſarum pedibus deradere bracteas argenti. 11 Ep.39.l.9.n.3. 12 Ne ſurripiantur ab Herm. 13 Apparuit. 14 Iſidis ſacerdotes raſi, linteæ veſtis candore puro amicti, & geſtantes ſiſtra, ideſt, crepitacula ex ære, aut argento tinnula, à σείω. 15 Supra, num.8.

Ad Aprum. XXX.

Servus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, * non amicum.

* Quia amicum volo madidum, & ebrium, ſervum ſiccum, & ſobrium.

De hortis Marcellæ uxoris. XXXI.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ 1 ductile flumen aquæ:
Prataque, nec 2 bifero ceſſura roſaria Pæſto:
Quodque viret 3 Jani menſe, nec alget olus:
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit 4 ſimiles 5 candida turris 4 aves:
Munera ſunt 6 dominæ: poſt 7 ſeptima luſtra reverſo
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
8 Si mihi Nauſicae patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

1 Aquæductus. 2 Ep.41.l.4.nu.8. 3 Januario. 4 Candidas columbas. 5 Columbarium. *Adſpicis, ut veniant ad candida tecta columbæ?* Ovidius Triſt. 1. el.8. 6 Uxoris meæ. 7 Annos 35. luſtrum autem hic capitur, ut ep.38.l.10. pro 5. annis: ut patet ex ep. 103. l. 10. nu. 6. 8 Si mihi Alcinoi filia concederet patris ſui pulcherrimos hortos.

In Vacerram. XXXII.

O 1 Juliarum dedecus Calendarum,
Vidi Vacerra ſarcinas tuas, vidi:
2 Quas non retentas penſione pro bima

1 Migrabant è conductis ædibus, Calend. Juliis. 2 Quas ædium dominus haud dignatus eſt retinere pro mercede cellæ per biennium tibi locatæ. Neque enim, niſi ex biennii ceſſatione, retentio pignorum erat.

Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putavi 3 nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore, & fame ſiccus,
4 Et non recenti pallidus magis buxo
5 Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare 6 clivum crederes 6 Aricinum.
Ibat 7 tripes grabatus, & 7 bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere 8 meiebat.
9 Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix.
Fuiſſe 10 gerres, aut inutiles 11 mænas
Odor 12 impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat 13 Caſei Tholoſatis:
14 Quadrima nigri nec corona pulei,
15 Calvæque reſtes allioque, cepiſque,
Nec plena turpi matris olla 16 reſina,
17 Summænianæ qua pilantur uxores.
18 Quid quæris ædes, villicoſque derides,
19 Habitare gratis, ô Vacerra, cum poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa convenit 19 ponti.

3 Erebo. 4 Et pallidior marcente buxo. 5 Pauper mendicus. epig. 40. l. 5. nu. 7. 6 Ubi ſedent mendici. epig. 19. lib. 2. 7 Pede carens uno. 8 Et ipſa diffluebat. 9 Cervix tui ferentis focum ſuberat amphoræ, quam capiti impoſitam gerebas. Sunt qui legendū contendunt *Foco virenti*. ſed vide ſat. 3. Juv. ✠. 250. 10 Epig. 76. l. 3. n. 6. 11 Ep. 32. l. 11. nu. 13. 12 Teter, olens pudenda. 13 Caſei è Tholoſa Galliæ, qui mali eſt ſaporis. 14 Faſciculus pulegii aridi, ut quod eſſet 4. annorum. 15 Colligata in reſtis formam allia, cepæq; glabræ, & quaſi calvæ. *rones of onyons*, &c. 16 Qua reſina utebatur dropacis vice ad ſe levigandam mater Vacerræ. 17 Meretrices. ep. 81. l. 3. nu. 2. 18 Quid quæris villam ruri, quaſi lautiorum more per æſtatem ruſticaturus ſis? 19 Fontibus ſcilicet, & crepidinibus, quæ mendicorum ſunt ſtationes. ep. 5. l. 10. n. 4.

De Labieno. XXXIII.

UT pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
** Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.*

* Jocus eſt in ambiguitate τȣ̃ *ficus* cum dicat, Labieno ex hortis ſupereſſe ficis conſitum agrum, intelligit pueros ex nequitia ficoſos. ut epig. 52. l. 4. & epig. 70. lib. 7. & epig. 66. lib. 1.

ſ Ad Julium Martialem. XXXIV.

TRiginta mihi, quatuorque meſſes
Tecum, ſi memini, fuere Juli,
Quarum dulcia mixta ſunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.

Et 1 ſi calculus omnis huc, & illuc
Diverſus, bicolorque digeratur:
2 Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et triſtes animi cavere morſus,
3 Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

1 Si componemus felices noſtros, fauſtosque dies, quo more ſuos numerant Thraces, nigris, albiſq; lapillis. vide ep.45.l.8.n.2. 2 Plures apparebunt fuiſſe boni dies, quam mali. 3 Νεμεσσῶμαι ℥ καὶ ἄλλῳ Ἀνδρὶ ξεινοδόχῳ, ὅς καὶ ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. Menelaus ad Telemachum. Odyſſ. δ.

Ad Calliſtratum. XXXV.

1 *Tamquam ſimpliciter mecum, Calliſtrate, vivas:*
Dicere 2 præciſum te mihi ſæpe ſoles.
Non es tam ſimplex, quam vis, Calliſtrate, credi;
Nam quiſquis 3 narrat talia, plura 3 tacet.

1 Vis videri ingenuè mecum communicare ſecreta tua, prcinde fateri etiam vitia; ſed hoc non facis ingenuè: namque minus de te fateris, ut majus taceas. 2 Epig. 72.l.2. 3 In vocibus *narrat*, & *tacet*, latet majus illud, quod Calliſtratus non fatetur vitium. vide epig.83.l.3. & ep.95. l.3.n.2.

¶ In Labullum. XXXVI.

1 *Libras quatuor, aut duas amico,*
2 Algentemque togam, brevemque lanam,
Interdum aureolos manu 3 crepanteis,
Poſſint ducere qui 4 duas calendas,
Quod nemo, niſi tu, Labulle, donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, 5 optimus malorum.
*6 Piſones, * Senecaſque, * Memmioſque,*
*Et * Criſpos mihi redde, ſed priores:*
Fies protinus 7 ultimus bonorum.
Vis curſu, pedibuſque gloriari?
8 Tigrim vince, levemque 8 Paſſerinum,
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

1 Argenti. 2 Tritam. 3 Epig. 20. l.5.nu.6. 4 Duorum menſium diætam, & victum. 5 Cum avaris collatus, videris munificus, inter avaros quidem es liberaliſſimus, *Neque enim bonitas eſt*, inquit Seneca, *peſſimis eſſe meliorem*. epiſt. 79. 6 Niſi liberalitate excedas munificos illos viros * Piſon. * Senec. * Memmium, * Criſpum. 7 Quem æquat optimus malorum. 8 Equum celerem,

¶ In

¶ In naſutum. XXXVII.

NAſutus nimium cupis videri.
** Naſutum volo, nolo polypoſum:*

* Urbanum volo deriſorem, non putidum, & impudentem ſcurram. ut ep.49. l.1. *Vel* acrem, & acutum volo cenſorem, judicemque, non rancidum, & nigrum, qui vitio ſuo meum corrumpat ſenſum. Eſt verò Polypus naſi morbus, de quo Celſus l.6.c.8.

Ad Candidum. XXXVIII.

HUnc qui 1 fœmineis noćteſque, dieſq; cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis,
Crine nitens, niger unguento, perlucidus oſtro,
Ore tener, latus pećtore, crure 2 glaber,
Uxori qui ſæpe tuæ comes improbus hæret:
Non eſt, quod timeas Candide: 3 non futuit.

1 In quibus fœminæ ſedentes, varia, & ad ſuam Rempubl. pertinentia miſcent colloquia. ſic ep.62. l.3. γυναικείας haſce ἕδρας Juvenalis *molles* dixit ſat.6. 2 Dropace depilatus. ep.20. l.2. n.7. 3 Ipſe eſt inter cinædos foſſa pathica. *Vel* λείχων. *Vel* turpius aliquid.

In Sabellum. XXXIX.

ODi te, quia bellus es, 1 Sabelle.
2 Res eſt putida bellus, & Sabellus.
Bellum denique malo, quàm Sabellum.
3 Tabeſcas utinam, Sabelle, belle.

1 Sabellum hunc perſtrinxerat epig.84. l.7. quod belle ſcripſiſſe epigrammatia ſibi viſus eſt. nunc illi ſepius in os regerens, quod affectabat *bellum*, Sabellum pronunciat odio dignum, putidum, & tantum bello minorem, quantum ipſe *bellus* bono inferior eſt, illi denique exitium imprecatur. 2 Ep.10. l.1. *Quare* Bene, *&* Præclare *quamvis nobis ſæpe dicatur:* Belle, *&* Feſtivè *nimium ſæpe nolo, &c.* Cic.3. de Oratore. 3 Ut nomine tuo ex prima ſyllabæ tabe diminuto *Sabellus* fiat *Bellus*.

In Pontilianum. XL.

MEntiris, 1 credo; recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, diſſimulo: 2 gemma vis ludere, vincor.
Res 3 una eſt, ſine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præſtas mihi: mortuus, inquis,
4 Accipiam bene te; 5 nil volo: ſed morere.

1 Subſervio, ſupparaſitor, ſecundas ago, cum Terentiano illo Gnathone, vel Græculo apud Satyricum ſatyra 3. V.100. adulatore. item Plutarchi lib. de diſcrimine amici, & adulatoris. ut & Theophraſti charact. 3. & 5. 2 Latrunculis vitreis. ep.71. l.7. n.8. & l.14. ep.20. 3 Turpicula quæpiam. 4 Hereditate, vel hereditatis parte officia tua compenſabo. 5 Epig.63. l.6. & ep.27. l.8.

In Tuccam. XLI.

NOn eſt Tucca ſatis, quod es guloſus,
* Et dici cupis, & cupis videri.

* Quod perditi hominis eſt, & eximie diſſoluti, velle morbum ſuum profiteri, neque caute agere, ſi non caſte.

De Calliſtrato, & Afro. XLII.

1 BArbatus 2 rigido nupſit Calliſtratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo ſolet.
Præluxere 3 faces, velarunt 4 flammea vultus:
Nec tua defuerunt verba, 5 Thalaſſe, tibi.
Dos etiam dicta eſt, nondum tibi Roma videtur
Hoc ſatis? expectas numquid & ut pariat?

1 Huic epig. ingenium, & lux à 2. ſatyra Juv. V. 134. vide & Tacit. 15. Annal. quo modo Nero Pythagoræ nupſit. 2 Mutoniato. 3 Nuptiales. de quibus, vide quæ nos ad Senecæ Thebaida. V. 263. & 507. 4 Epig. 79. l. 11. n. 1. 5 Nuptiarum deus. ep. 36. l. 1. n. 4.

In Sabellum. XLIII.

FAcundos mihi de libidinoſis
Legiſti nimium, Sabelle, verſus 1
Quales nec 1 Didymi ſciunt puellæ,
Nec molles 2 Elephantidos libelli,
Sunt illic Veneris novæ figuræ:
Quales perditus audiat fututor.
Præſtent, & taceant quid exoleti,
Quo 4 ſymplegmate quinque copulentur,
4 Qua plures teneantur à catena,
Exſtinctam liceat quid ad lucernam.
5 Tanti non erat eſſe te diſertum.

1 Spintriæ neſcio cujus, monſtroſi, pro *Dindymi* legi Didymi vult Joſ. Scalig. ad Catull. 2 Poetriæ, quæ libris ſuis expreſſit ποικίλα τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ἀκολασίας σχήματα. cujuſmodi figuris, & ſchematis cubicula ſua inſtruxit Tiberius Cæſar. taceo Aretini nefarias tabellas. vide ſi placet quæ Caſaubon. ad cap. 43. Sueton. Tiberii ex Propertio, Clemente Alex. &c. 3 An tacent pudore inhibiti ipſi exoleti? *Emphatice*. An tacent, uti ep. 95. l. 3. n. 2. 4 Sellarias iſtas, ac ſeries turpiter connexorum nimis apertè refert Suetonius c. 43. Tiberii. Ἀφροδίτην ταύτην ἐπὶ τῇ συμπλοκῇ δεδεμένην execratur Clemeus Alexandrin. Προτρεπτικῷ ad Græcos. 5 Non erant hæc digna tanto ingenio.

Ad M. Unicum. XLIV.

UNice cognato 1 junctum mihi ſanguine nomen:
Quique geris ſtudiis corda 2 propinqua meis:

1 Mihi affinis. 2 Faventia.

3 Scientia, & arte. 4 Qua cedis fratri primas. vide ejuſdem ingenii, epig. 11. l. 11.	*Carmina cum facias ſoli cedentia fratri,* *3 Pectore non minor es, ſed 4 pietate prior.* *5 Lesbia cum tenero te poſſit amare Catullo,* *Te poſt Naſonem blanda Corinna ſequi.* *6 Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela juvaret:* *Sed tu litus amas, hoc quoque fratris habes.*

5 Te Elegiæ gloria, vel Catullo, & Ovidio poſſent æquiparare amicæ ſuæ Lesbia, & Corinna. 6 Non deſunt tibi genius, & ingenium, ſi grandi ſtylo, & heroico velis intonare; ſed tu in fratris gratiam reprimis ingenii tui habenas, & elegias ſcribis.

Ad Phœbum XLV.

1 Galericulo ex hirſuta hœdi pelle ad diſſimulandam calvitiem. ep. 50. l. 14.	1 *HOEdina tibi pelle contegenti* *Nudæ tempora, verticemque calvæ,* *Feſtive, tibi, Phœbe, dixit ille,* *Qui dixit caput eſſe 2 calceatum.*

2 Cum eadem tegeretur materia, qua pedes.

Ad Claſſicum. XLVI.

Etſi Democritus Poetas ſanos,	*VEndunt carmina Gallus, & Lupercus:* *Sanos, Claſſice, nunc nega poetas.*

ideſt, mentis compotes nec ἐνθουσιασμῷ, & ſacro furore correptos excludat Helicone: quis tamen audet negare Gallum, & Lupercum ſanos eſſe, qui mala ſua carmina pretio obtrudant hominibus procul dubio inſanis, qui mala emunt carmina?

In habentem varios mores. XLVII.

* Sumptum ab Ovidio elegia 10. li. 3.	*DIfficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:* ** Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.*

Amor. *Averſor morum crimina, corpus amo. Sic ego nec ſine te, nec tecum vivere poſſum, &c.*

¶ In lautum invitatorem. XLVIII.

1 Si vulgares, & quos ipſe ſoles, apponis cibos, & non quales pu-	1 *BOletos, & aprum ſi tanquam vilia ponis,* *Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.* *Si fortunatum fieri me credis, & hæres* *Vis ſcribi, propter quinque 2 Lucrina: 3 vale.*

tas me cupere hinc hereditatem meam captans: volo. 2 Oſtrea è lacu Lucrino, ep. 1. l. 6. n. 3. 3 Nolo apud te cœnare.

Lauta

Lauta tamen cœna eſt: fateor lautiſſima: ſed cras
Nil erit, 4 immo hodie, protinus immo nihil;
(1) Quod ſciat 5 infelix damnatæ ſpongia virgæ,
(2) Vel 6 quicumq; canes, 7 junctaque (3) teſta viæ:
8 Mullorum, leporumque, & 9 ſuminis exitus hic eſt,
10 Sulphureuſque color, 11 carnificeſque pedes.
Non 12 Albana mihi ſit comiſſatio 13 tanti?
Nec 14 Capitolinæ, 15 pontificumque dapes.
16 Imputet ipſe deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios 17 cœnarum quære 17 magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ:
Me meus ad ſubitas invitet amicus 17 ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

4 Immo ſtatim à cœna nulla manet gulæ voluptas. Namq; lautiſſimæ hæ cupediæ vel (1) dejiciuntur per alvum (2) vel rejiciuntur vomitu per guttur, vel (3) excernuntur per veſicam: neque earum ſaporem dignoſcet, ſentietve ſpongia, canis, aut teſta, ſeu matula. 5 Spongia ligno adhærens, damnata in vile miniſterium, ad emundanda ſcilicet obſcœna. ut de beſtiario quodam refert Seneca, epiſt. 73. vide Corn. Vitellium cap. 9. in Merulam. 6 Qui ad vomitum accurrunt. 7 Teſtæ in angiportis parabantur iis, qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Veſpaſiani è lotio vectigal. Suet. Veſp. c. 23. 8 Optimorum piſcium, & carnium. 9 Epigr. 44. l. 13. 10 Ex cruditate pallor. 11 Podagra. Λυσιμελοῦς Βάκχου, καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης Γεννᾶται θυγάτηρ λυσιμελὴς Ποδάγρα. Anthol. l. 2. c. 43. 12 Lautiſſimum epulum, quale exhibuit in Albano monte in Quinquatriis Minervæ ſuæ Domitianus. 13 Ut ſtomacho, & pedibus laborem. 14 Jovis epulum in Capitolio à 7. Epulonibus inſtructum. 15 Magnifica Pontificum cœna, qualem Metelli deſcribit Macrob. c. 13. l. 3. Saturn. 16 Si mihi ipſe Jup. largitus nectar in rationibus, & meriti loco numeret, non mihi ſapiet aliud, quam acetum, & vappam è vino viliſſimo. 17 Cœnæ pater, invitator, parochus. 18 Ep. 221. l. 14.

Ad Linum pædagogum. XLIX.

1 CRinitæ Line pædagoge turbæ,
Rerum quem dominum vocat ſuarum,
Et credit cui Poſtumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos:
2 Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona:
Succurras miſero precor 3 furori,
Et ſerves aliquando negligenter
Illos, qui male cor meum perurunt:
Quos & noctibus, & diebus opto
In noſtro cupidus ſinu videre.
Formoſos, niveos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, 4 ſed uniones.

1 Puerorum nobilium, & cirratorum pædagoge. epig. 57. l. 3. num. 8. 2 *Precantis Adverb.* 3 Meo. 4 ἀπροσδοκήτως.

Expectabatur enim, ut peteret pueros, petit ille uniones.

In habentem amœnas ædes. L.

1 Laureta. 2 Magis ampla, quam pro privato homine. 3 Pavimenta ſternuntur Onychite lapide. 4 Spacium, per quod currunt equi. ex ἵππ☉, & δρόμ☉.

1 *Daphnonas, platanonas, & aerias cypariſſos,*
Et 2 non unius balnea ſolus habes,
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis,
3 Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx,
Pulvereumq; fugax 4 hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis 5 aquæ fluctus ubique ſonat.
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus uſquam,
Nec ſomno locus eſt, 6 quam bene non habitas!

5 Fontium, ſcaturiginum in hortis diffluentium. 6 Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullum.

De Fabullo. LI.

* Simplex, nec ſatis exercitatus ad cavendum veteranos hos veteratores.

Tam ſæpe noſtrum decipi Fabullum, quid
*Miraris Aule? ſemper bonus homo * tiro eſt.*

Ad Semproniam. LII.

1 Rufus tuus, Poeta inſignis, nec minus celebris notæ Orator. 2 A Rufo tuo jam in Elyſiis. 3 Quòd tu rapta Rufum tuum ſponte repetiiſti. 4 Helena, Tyndari filia. * Alii leg.

1 *Tempora Pieria ſolitus redimire corona,*
Nec minus attonitis vox celebrata reis:
Hic ſitus eſt, hic ille tuus, Sempronia, Rufus;
Cujus & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio 2 narraris fabula campo,
Et 3 ſtupet ad raptus 4 Tyndaris ipſa tuos:
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti;
** Illa virum voluit nec 5 repetita ſequi.*
6 Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores;
Abſolvit Phrygium veſtra rapina Parim.
7 Accipient olim cum te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
8 Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas:
Iſte 9 tibi dominam conciliabit amor.

Noluit illa virum vel repetita ſequi. 5 A conjuge Menelao, & Græcis. 6 Menelaus lætus audit te raptam rediiſſe ad maritum tuum, excuſat crimen Helenæ ſuæ, ridetque amores Paridis, & Deiphobi. 7 Ubi tu defuncta migraris ad Elyſios campos, nota eris, & nobilitata ex hac Rufi tui fama. 8 Sed amica, & propter communem raptum favens raptis. 9 Proſerpinam tibi propitiam faciet.

In

¶ In Avarum. LIII.

Nummi cum tibi ſint, opeſque tantæ,
Quantas civis habet, * paterve rarus:
Largiris nihil, incubaſque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poetæ
Cuſtodem 1 Scythici fuiſſe luci.
2 Sed cauſſa, ut memoras, & ipſe jactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
3 Et quid tu fatuos, rudeſque quæris,
Illudas quibus, auferaſque mentem?
4 Huic ſemper vitio pater fuiſti.

* Aut qui habet liberos, ut contineat filios, & pater fuiſti. & epig. 62. infra. Al. Paterne, κύειον. 1 Aurei velleris ſago ſuſpenſi in luco ante templum Martis. de quo Apollonius, & Val. Flaccus in Argonauticis. Ovid. 7. Metam. Seneca in Medea, Hyginus 14. fab. Apollod. l. 1. &c. Alii leg. *Libyci*. de quo ep. 37. l. 3. 2 Sed arguis filium tanquam cauſam tuæ rapacitatis. 3 Quaſi vero tam fatui ſimus, quibus hoc perſuadeas. 4 Immo tute ipſius vitii pater es. *Vel*, illi author ad hoc vitium.

¶ In Zoilum. LIV.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine * læſus,
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

Fronti magna fides, inquiunt Phyſiognomones, pronunciantque, cavendum ab iis, quos ſignavit Deus. * Sic MS. Bodlejanus. Vulg. *luſcus*.

Ad puellas. LV.

Gratis qui 1 dare vos jubet puellæ,
Inſulſiſſimus, improbiſſimuſque eſt.
Gratis ne 1 date, baſiate gratis.
2 Hoc Ægle * negat, 2 hoc avara vendit.
Sed vendat bene, baſiare quantum eſt.
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut 3 libram petet illa Coſmiani,
Aut 4 binos quater à nova moneta:
Ne ſint baſia 5 muta, nec maligna,
Nec cluſis aditum neget labellis.
* Humane facit hoc tamen: ſed unum eſt,
Gratis quæ dare baſium recuſat,
Gratis lingere nec recuſat Ægle.

1 Veſtri copiam facere. 2 Etiam baſiare. 3 Unguenti à Coſmo confecti. ep. 88. l. 1. nu. 1. libram petit Ægle, quo oris impuri fœtorem emendet. 4 Octo Flavios monetæ novæ, & aſperæ. 5 Al. *multa*. * An quia oſſe, & ebore dentata? epig. 73. l. 1. An quia ore impura, utpote μύζϵσ? epig. 85. l. 1. & epig. 15. l. 2.

¶ In

In Polycarmum LVI.

1 ÆGrotas uno decies, aut ſæpius anno;
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, nocet:
Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: 2 ægrota jam, Polycarme, ſemel.

1 Convaleſcenti mittebant amici pro ſalute recepta, munera, quę σωτήρια vocabant. Polycarmus morbum ſimulabat ſæpius, ut haberet occaſionem exigendi hæc munera: non ſecus ac Clytus ille ex natalitiis fictis. ep.64.l.8. 2 Morere, nec convaleſce è morbo. ſic epig.40.l.5.n.5.

Ad Sparſum. LVII.

1 CUr ſæpe ſicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ 2 ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi, Sparſe, nec quieſcendi
In urbe locus eſt pauperi, 3 negant vitam
Ludimagiſtri mane, nocte 4 piſtores,
5 Ærariorum marculi die toto.
Hinc ocioſus ſordidam quatit menſam
6 Neroniana nummularius maſſa:
Illinc 7 paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec 8 turba ceſſat entheata Bellonæ,
9 Nec faſciato naufragus loquax trunco,
10 A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec 11 ſulfuratæ 12 lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,
Dicet quot 13 æra verberent manus urbis,
Cum ſecta 14 Colcho Luna vapulat 15 rhombo.
Tu Sparſe 16 neſcis iſta, nec potes ſcire,

1 Quæris, cur toties ſecedam in ſterilem meam, & ſiccam villam Nomentanam. vide Plinii epiſt 17.l.2. 2 Ia. Douza legendum cenſet *Sparſe*. 3 Eandem Sybaritæ querelam vide epi. 70. lib.9. 4 Qui & ipſi molam vertebant. 5 Fabrorum æs cudentium, & tractantium malleoli. 6 Puſtulata, optima auri, atque argenti nota, cujuſmodi exegit Nero. Sueton. c.44. An forte maſſam innuit ex metallis, urbe ſub Nerone incenſa, conflatam, quale fuit æs Corinthium? Alii intelligunt, nummos, & menſam Claudii fœneratoris, de quo ep.57.l.2.n.10. 7 Lini, & ſetabi, quod in paludoſis Hiſpaniæ locis ſeritur. *Nam ſudaria ſetaba ex Hiberis Miſerunt*, &c. Catul. Quod enim Turnebus l.30.c.26. legendum conjicit *balneis*, & de auro rudi, & crudo intelligit, nullatenus convenit aureæ operæ cum fuſte; lineæ, optime. 8 Sacerdotes Bellonæ œſtro perciti. *quos ſectis Bellona lacertis Sæva movet*. Luc. lib.1. 9 Nec emendicans naufragus, ſuſpenſa ex humeris à pectore naufragii depicti tabula de faſcia. 10 Devictis enim Solymis Judæorum multi Romam delati Ægeriæ nemus incolebant, & paſſim mendicabant miſeri. Juv. Satyra 6.℣.544. 11 Epig.42.l.1. nu.3. 12 Ab opere ſulfureo. 13 Quorum crepitu Lunæ delinquenti ſuccurri poſſe credebant. vide quæ nos ad Senecæ Hippolyt. ℣.420. 14 Magico propter Medeam, quæ Colchis. 15 Ep.36.l. 9.n.11. 16 Damna ſomni, & urbis moleſtias.

37 Peti-

17 *Petilianis delicatus in regnis,*
* *Cui plana ſummos deſpicit domus montes,*
Et rus in urbe eſt, 18 *vinitorque Romanus.*
19 *Nec in Falerno colle major autumnus,*
20 *Intraque limen clauſus* 21 *eſſedo curſus,*
Et in profundo ſomnus, & quies nullis
Offenſa linguis, nec dies niſi 22 *admiſſus.*
Nos tranſeuntis riſus excitat turbæ,
23 *Et ad cubile eſt Roma: tædio feſſis*
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

17 Qui habes prætorium, ideſt, villam magnificam ſub Janiculo, in agro quondam L. Petilii ſcribæ. * vide epig.64. l.4. nu.4. 18 Namque vinea in urbe ipſa. 19 Neque in Falerno Campaniæ monte uberior fructuum proventus, aut lætiores vites, quam tibi in villa ſuburbana, ſeu urbana potius. 20 Et tibi intra ędium tuarum ſepta ſpatium eſt geſtationi, imo curſui. 21 Fr. Modius legit. *Intraque limen latus eſſedo curſus*. cap.109. Novantiq. Lect. 22 Apertis feneſtris. 23 Et mihi ante ipſum cubiculum omnis Roma obſtrepit, ſomnumque negat.

Ad Alaudam. LVIII.

1 A*Ncillariolum tua te vocat uxor, & ipſa*
2 *Lecticariola eſt: eſtis Alauda pares.*

1 Quod ancillas ſectaretur. Sed & matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica ſe fecerunt inſignes. Seneca de Benefic.l.1.c.9. 2 Quæ ſe proſtituit ſervis lecticam ſuccollantibus.

De importunis baſiatoribus. LIX.

1 T*Antum dat tibi Roma baſiorum*
Poſt annos modo quindecim reverſo,
2 *Quantum Lesbia non dedit Catullo.*
Te vicinia tota, te piloſus
3 *Hircoſo premit oſculo colonus.*
Hinc inſtat tibi textor, inde fullo,
Hinc ſutor modo pelle 4 *baſiata,*
Hinc menti dominus 5 *pediculoſi,*
Hinc 9 *defioculus, & inde lippus,*
Fellatorque, recenſque cunnilingus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

1 Vide huic geminum ep.99.l.11. 2 Ep.84. l.6. nu.4. 3 Fœtido, male olenti hircum axillarum. *Baſiis olidiſſimis.* dixit Petron. impuri ſcilicet oris. 4 Dum morderet luto putrem ſoleam, ut epig.75.l.9.n.2. 5 Brodæus l.10. Miſcel.c.34. legit *periculoſi*, & exponit, laborantis lichene, ſeu mentagra. 6 Luſcus, cui deſit oculus alter.

¶ Ad ſuum natalem. LX.

1 M*Artis alumne dies, roſeam quo* 2 *lãpada pri-*
Magnaq; 3 ſiderei vidimus ora 3 dei: (mum,

1 Martiæ Calendæ, mihi natalis. ep.53.l.9. 2 Solem. 3 Phœbi, ut ep. 2. lib. ſpect. nu.2.

Si te rure coli, 4 virideſque pigebit ad aras,
5 Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Da veniam, 6 ſervire meis quod nolo Calendis,
Et qua ſum genitus, 7 vivere luce volo.

4 E vivo, ac viridi ceſpite. 5 Quem natalem, huc uſque in urbe Roma celebravi. 6 Quod superſedeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Calendis Martiis. 7 Valere, & genialiter vivere, quod in urbe non datur.

De * Sabello. LXI.

NAtali 1 pallere ſuo ne 2 cal da Sabello
Deſit, & ut liquidum potet 3 Alauda merũ.
4 Turbida ſolicito tranſmittere Cæcuba ſacco,
Atque inter menſas ire, redire ſuas;
Excipere hos, illos, & tota ſurgere cœna
5 Marmora calcantem frigidi ora gelu:
6 Quæ ratio eſt, hæc ſponte tua perferre, patique,
Quę te ſi jubeat rex, dominuſve, neges?

* Ineptum lemma, cum *Sabellus* pro aliquo è convivarum numero ponatur; ſitque epigramma in eum, qui adeo ſolicite curet, quæ ad celebrandum natalem ſpectent, ut genium ſuum, cui illo maxime die indulgendum fuerat, fraudet. 1 Anxium eſſe. 2 Ep. 12. l. 1. nu. 3. 3 Conviva. *Synecdoch.* ideſt, convivæ. 4 Epig. 40. l. 2. n. 5. & l. 14. ep. 104. 5 Pavimentum marmoreum. idque nudis pedibus pro more diſcumbentium, niſi jam ſurgens ſoleas poſceret. 6 Quam ſerviliter, imò præpoſtere facis hoc convivator, rex, & dominus, quod non faceret conviva, & cliens?

¶ De Ligurra. LXII.

VErſus, & breve, 1 vividumque carmen
In te ne faciam, 2 times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed fruſtra metuis, cupiſque fruſtra.
*3 In tauros Lybici * ruunt leones:*
Non ſunt papilionibus moleſti.
Quæras cenſeo, ſi legi laboras,
4 Nigri fornicis 5 ebrium poetam.
6 Qui carbone rudi, putrique creta
Scribit carmina, 7 quæ legunt cacantes.
8 Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt.

1 *Quicke sharpe vvitty.* acumen enim eſt è virtutibus epigrammatis. ep. 1. l. 1. n. 2. 2 Dicis ſubinde te timere. 3 Ἀετὸς οὐ θηρεύει τὰς μυίας, οὔτε μῦν ἔλεφας. * Al. *Fremunt*. 4 Obſcuri loci, & vilis notæ verſificatorem. 5 *A pot poet.* 6 Qui levi carbone, cretave verſus inſcribit parieti à tergo ædium. 7 Quæ mandentur Deæ Cloacinæ. Qualia *Tanuſii Annales* Senecæ: & Catullo, *Annales Voluſi cacata charta*. 8 Servilis tua frons non digna eſt, cui ego inuram manſura carminis mei puncta.

Ad Saturnum pro Priſco Terentio. LXIII.

1 ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat.
Nec regale nimis fulmen, 2 nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita dives humus:
Lætus ad hæc, faciliſque veni ſollennia Priſci
Gaudia; cum ſacris te decet eſſe 4 tuis.
Tu reducem patriæ ſexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
5 Cernis ut Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxuriet ur honos?
Quam non parca manus, largæque 6 numiſmata menſæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
7 Utque ſit his pretium meritis, & gratia major,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.
At tu ſancte, tuo ſic ſemper amere Decembri:
3 Hos illi jubeas ſæpe redire dies.

1 Saturne, ſub quo aurea illa ætas, ſecura, innocens, quieta, &c. 2 Nec ſcelera fulmine digna. 3 Ad ernendum ex viſceribus terræ, imaque Manium ſede ferrū, ferroque nocentius aurum. 4 Saturnalibus, & Decembri, quo poſt 6. annos rediit Roma in patriam Hiſpaniam Priſcus Teren. Aliis Marius Priſcus. 5 Viden' ut apparatus Saturnaliorum hic in Hiſpania æmuletur Romam? 6 Munera. 7 Et quo gratior tibi ſit hæc celebritas, O Saturne, Priſcus & pater, & tenacior aliquanto hæc tibi larga profundit manu. 8 Ut Priſco plurima indulgeas Saturnalia, i. diuturnum vitæ uſum.

Ad Cordubam. LXIV.

1 UNcto Corduba lætior Venafro,
* Hiſtra 2 nec minus abſoluta teſta,
Albi quæ ſuperas oves 3 Galeſi,
4 Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo;
Dic veſtro, rogo, ſit pudor poetæ,
Ne 5 gratis recitet meos libellos.
Ferrem, ſi faceret bonus poeta,
Cui poſſem dare mutuos honores,
Corrumpit 6 ſine talione 7 cælebs.
8 Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.

1 Olearum gloriæ facile principatum obtinuit Venafrum in Campania, ſecundas * Hiſtria Italiæ peninſula. 2 Nec cedens teſtis olei, ſeu olivarum Hiſtriæ. 3 Epig.43.l.2.n.2. 4 Non muricis ſanguine, ſeu ſucco purpureo tincta lana, ſed nativo rutilo imbuta. *Nec varios diſcet mentiri lana colores; Ipſe ſed in pratis aries jam ſuave rubenti Murice*, &c. Virg. vide ep.38.l.5.n.8. 5 Impunè, cui nulla, vel mala ſcribenti carmina non poſſum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut ille mea. 6 Vindicta parili. 7 *Metaph.* nihil ſcribens. 8 Non poſſis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit.

Nil

Nil eſt deterius latrone 9 nudo :
Nil ſecurius eſt 9 malo poeta.

9 Cui nihil eſt quod viciſſim auferas.

De Cinna. LXV.

VIncentem roſeos, facieque, comaque miniſtros
*Cinna cocum fecit. Cinna * guloſus homo eſt.*

* Qui vel in culina luxuriare formam vult. vide epig.65.lib.10.

De Phyllide. LXVI.

FOrmoſa Phyllis nocte cum mihi tota
Se præſtitiſſet 1 omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem munus,
Utrumne 2 Coſmi, Nicerotis an librum,
An 3 Bæticarum pondus 4 octo lanarum,
An 5 de moneta Cæſaris decem Flavos:
Amplexa collum, 6 baſioque tam longo
Blandita, quam ſunt nuptiæ columbarum,
7 Rogare cæpit Phyllis amphoram vini.

1 Nil negantem. ep. 12.l.4. 2 Libram unguenti à Coſmo, ſeu Nicerote myropolis confecti. 3 Epig. 133. l. 14. 4 Scriv. Al. acre. Al. *ære*. 5 Flavios ex moneta Domitiani. 6 Sic epig. 105. L11. *baſia blandas imitata columbas*. 7 Vinoſa mulier *Digna eſt concubitus quoslibet illa pati*. inquit Ovidius.

¶ Ad Amœnum. LXVII.

BIs quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
Vendere quam ſumma vel breviore cupis.
Arte ſed emptorem vafra corrumpis, Amœne,
1 Et caſa divitiis ambitioſa latet.
2 Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
3 Et Mauruſiaci pondera rara citri.
4 Argentum, atque aurum non ſimplex Delphica portat:
Stant pueri, 5 dominos quos precer eſſe meos.
Deinde ducenta 6 ſonas, & ais, non eſſe minoris.
7 Inſtructam vili vendis, Amœne, domum.

1 Et domum male materiatam inſtruis pretioſo ornatu, quo ſit venalior. 2 An quia teſtudinum putaminibus ornati, Juven. Sat 11. V.94. ? An lectum innuit pavoninum? de quo ep.85.l.14. 3 Et menſæ citreæ magni pretii, & luxus ex Mauritania. epi.43.l.2.nu.9. 4 Menſa marmorea e Delphis (6 in Verr. Cic.) obtegitur, vel cingitur gravi lamina auri, argentive. 5 Amaſios. ut amica dicitur *domina*. 6 Poſcis pretium. 7 Sed ſi tollas hunc ornatum, & ſupellectilem (quod divendita caſa tibi facere certum eſt) cara nimis erit domus, quæ ſic inſtructa vili expoſita pretio videtur.

In natalem Maronis. LXVIII.

Majæ Mercurium 1 *creaſtis Idus.*
Auguſtis redit Idibus 2 *Dianæ.*
3 *Octobres Maro conſecravit Idus.*
4 *Idus ſæpe colas & has, & illas,*
Qui magni celebras Maronis Idus.

1 Edidiſtis in lucem, natalitiæ eſtis. 2 Natalis Dianæ. 3 Natus eſt Virgilius Idibus Octobris. Donat. & Probus Gram. 4 Diu vivas precor, celebreſque natalitias Mercurii, & Dianæ Idus, O Sili, vel quicunque natalem celebras Virgilii. ep.14.l.4.n.13.

¶ Ad clientes. LXIX.

1 *Matutine cliens,* 2 *urbis mihi cauſſa relictæ,*
Atria, ſi ſapias, 3 *ambitioſa colas.*
Non ſum ego cauſſidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & ſenior, 4 *Pieridumque comes.*
Ocia me, ſomnuſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, 5 *ſi vigilatur & hic.*

1 Salutationis, vel patrocinii cauſa me ſummo mane viſens. 2 Cujus importunitatem ut fugerem, ipſe ex urbe Roma huc profugi. 3 Divitum, quibus ad honorem gradus eſt clientum turba. 4 Poeta. 5 Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

Ad Paullum. LXX.

* *Sic tamquam tabulas, ſcyphoſque, Paulle,*
Omnes archetypos habes amicos.

* Quos tanquam ornamenta oſtentet, non quibus utatur. de archetypis, epig.6.l.8.nu.1.

De Apro. LXXI.

1 *Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper,*
2 *Et ſupra togulam luſca ſederet anus;*
3 *Atque olei ſtillam daret Enterocelicus unctor.*
4 *Udorum tetricus cenſor & aſper erat:*
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.

1 Cum tenui, ac pauperi Apro in balneis lavanti ſervulus vilis, pedibuſque obtortus ferret lintea ad tergendum. 2 Et togæ Apri inſideret luſca anus, quæ cuſtodiebat veſtes lavantium repoſitas in apodyterio, ne ſubducerentur. 3 Et herniolus ſervulus uncturo Apro parce diſtillaret oleum. 4 Aper lavantium luxum, qui in balneis potabant, aſpere reprehendebat, frangendos ſcilicet calices, ideſt, non admittendas potationes. *Deteſtantur hæc infelicibus, eadem ſi potuerint, facturi.* Sen. Benef.l.1.c.9. *Si aliorum vitiis iraſcuntur, quaſi invideant.* Plin.ep.22.l.8.

5 Qui moriens Apro legaverat teſtamento 300. nummos.

A 5 ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta ;
6 Sobrius à thermis neſcit abire domum .
O quantum 7 diatreta valent, & 8 quinq; comati!
Tunc, cum pauper erat, non ſitiebat Aper .

6 Aper modò in re tenui tam gravis cenſor, damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem . 7 Calices diatreti, ideſt, tornati, ac teſſellati. vide Turneb. Adv. 27.c.31. 8 Pueri 5, relicti teſtamento. epig. 57.l.2.n.8. & ep.57.l.3.n.8.

Ad Lygdum: LXXII.

1 Epig. 74. l.11.
2 Ep.12. l.4.

NIl non, Lygde, mihi 1 negas roganti :
At quondam mihi, Lygde, 2 nil negabat .

Ad Pannicum. LXXIII.

1 Buſta Gallica . ubi Galli in jacenti, & depreſſiori urbis loco caſtra habentes peſtilitate pereuntes vel à Camillo cæſi ſepeliebantur . Liv.5.

JUgera mercatus prope 1 buſta latentis agelli,
Et male compactæ culmina fulta caſæ,
2 Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque ſed tritæ præmia certa togæ,
Frumentum, milium, ptiſanamque, fabamque ſolebas
3 Vendere 4 pragmaticus : nunc emis agricola .

2 Deſeris forum, & officia urbana, unde tibi major proventus donariorum ſcilicet tibi à clientibus miſſorum, quam ex ſterili, quem mercatus es, agro . 3 . Ut quorum tibi abundaret copia, dum multa tibi mitterent munumenta clientes . 4 Quando fuiſti cauſſidicus. *vel* Pragmaticus. qui operam ſuam in verbis, & formulis juris ſuggerendis ſubminiſtrat oratoribus . 5 Propter agri ſterilitatem .

Ad Catullum. LXXIV.

* Niſi accepero hereditatem. *Vel,* niſi lecto teſtamento (quod priuſquam tu mortuus fueris, non licebit) præſtiteris fidem . morere itaque, ut credam .

HEredem tibi me, Catulle, dicis .
*Non credam, * niſi legero, Catulle .*

Ad Flaccum. LXXV.

1 Ex Ægypto .
2 Calices vitreos, & cryſtallinos .

CUm tibi 1 Niliacus portet 2 cryſtalla 3 cataplus,
Accipe 4 de circo pocula Flaminio,
Hi 5 magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera ? 6 ſed geminus vilibus uſus ineſt .

3 Navigatio, & navigia Ægyptiorum . Ex Ægypto vero merces iſtæ allatæ. ep.115.l.14. 4 Fictilia, ſeu vitrea, quæ in Circo Flaminio venduntur . 5 Alludit ad *calices audaces*. epig.94.lib.14. 6 Sed his vilibus calicibus uſus duplex eſt, neque enim furem alliciunt, nec calida aqua rumpuntur .

Nullum

Nullum ſolicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid? quod 7 ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
8 Hoc quoque non nihil eſt, quod propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

7 Non obſervante, ne conviva frangeret cryſtalla, vel gemmas unguibus eraderet. Juv. Sat. 5. ℣. 40. 8 Nec grave erit damnum, ſi ab impuro homine propinata, vel incantata hæc pocula frangantur. ita à propinatione mulieris famæ haud probæ, jubet ille θραῦσαι τὰς κύλικας. Anthol. l. 2. c. 48.

De pueris. LXXVI.

1 F*Eſtinat Polytimus ad puellas:*
2 Invitus puerum fatetur Hymnus:
3 Paſtas glande nates habet Secundus,
4 Mollis Dindymus eſt, ſed eſſe non vult:
Amphion 5 potuit puella naſci.
Horum delicias, ſuperbiamque,
Et faſtus querulos, amice, malo,
6 Quam dotis mihi quinquies ducena.

1 Polyt. grandior eſt, & exoletus. 2 Recuſat, negans ſibi eſſe voluptati. 3 Βαλανοβόρος. quod dixit Diogenes de cinædo quodam. Hic autem *glans*, ſeu βάλανον eſt τὸ τῦ καυλῦ ἄκρον. 4 Laſcivus eſt, & nequam: ſed diſſimulat, & rogari vult. 5 Formæ eſt adeo ambiguæ, & ipſe facilis. 6 Quam uxorem cum maximæ dotis modo, Decies ſcilicet centenis millibus ſeſtertium. 78 l 2. l. 10. 1.

De Agricola. LXXVII.

1 A*Mphoras vigeſſis, modius datur ære quaterno.*
2 Ebrius, & crudus nil habet agricola.

1 Viginti aſſibus. 2 Ita vili venditur, ut malit agricola ingurgitare ſe ad crapulam uſque, & ebrietatem, quam tantulo pretio vinum, & frumentum vendere.

De Æthonte. LXXVIII.

M*Ultis dum precibus Jovem ſalutat,*
1 Stans ſummos reſupinus uſque in ungues
Æthon in Capitolio, pepedit,
Riſerunt * *comites: ſed ipſe divum*
Offenſus genitor, 2 trinoctiali
Affecit domicœnio clientem.
Poſt hoc flagitium miſellus Æthon,
Cum vult 3 in Capitolium venire,
4 Sellas ante petit Patroclianas,

1 Pro ritu adorantium. Briſſon. form. * Al. *homines*. 2 Quo caſtigaret ventrem alienis luxuriantem cœnis. 3 Salutatum Jovem. 4 Latrinas à conditore Patroclo dictas.

5 Ne quid animæ amittat.

Et pedit decieſque, vicieſque,
Sed quamvis ſibi caverit crepando,
Compreſſis natibus Jovem ſalutat.

De eodem. LXXIX.

Ep. præcedent. n. 5.

ANte Jovis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: tanẽ
Jupiter indixit, vivere de proprio.

Ad Bithynicum. LXXX.

* De more ſori, qui ſe jurejurando purgare recuſavit, oportebat damnatum ſolvere: Poeta dicit ſe malle ſatisfacere. ſed & hoc ambigue: ſolverene? an deprecari? an ſcribere aliud carmen?

NIl in te ſcripſi, Bithynice: credere non vis,
** Et jurare jubes: malo ſatis facere.*

Ad Atticillam. LXXXI.

* Sic ep. 12. lib. 4.

DOnavi tibi multa, quæ rogaſti:
Donavi tibi plura, quam rogaſti:
Non ceſſas tamen uſque me rogare.
** Quiſquis nil negat Atticilla: fellat.*

De Calliſtrato. LXXXII.

Cui omnia alba, qui malos æque, ac bonos promiſcue laudat, arguit ſe judicii infirmi, & vel livore, vel adulatione præpediti. vide, quæ Chryſippus referente A. Gellio. l. 6, c. 1.

NE laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes:
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

De Umbro. LXXXIII.

Cum verò alica craſſior ſit, & vilior, quã alicula: poeta, dum laudare Umbrum videtur, carpit, ut ſordidiorem factum, quam olim, ubi pauper fuit. Sed audi, quid H. Salmuth adferat ad Pancirol. cap. de veſtibus Veterum. Taxat, inquit, Umbri avaritiam: qui olim pauper miſit Aliculam; nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ, vel chlamydis genus eſt; alica autem, potius ex Zea. ep. 6. l. 13. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi poſſet hæc illa vilior.

BRumæ diebus, feriiſque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus eſt enim dives.

De Menogene. LXXXIV.

* Non licet, non potes.
1 Capipetã.

*EFfugere è thermis, & circa balnea * non eſt*
1 Menogenen, omni tu licet arte velis.

Captavit

Captavit tepidum dextra, 2 lævaque trigonem,*
3 Imputet exceptas ut tibi ſæpe pilas.
Colliget, & referet lapſum de pulvere follem:*
4 Et ſi jam lotus, jam ſoleatus erit.
5 Lintea ſi ſumas, 6 nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis ſordidiora ſinu.
7 Exiguos 8 ſecto comentem 8 dente capillos,
9 Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.
10 Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ,
11 Frontis & humorem colliget 12 uſque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeſſus dicas tædia mille, 13 veni.

2 Ep.71.l.7. nu.13. * Pilam.ep. 19.l.4. *. 3 Ut tibi exceptam referas pilã, initurus apud te gratiam. 4 A balneis vero diſcũbebant, ante balnea ſe exercebant, diſcubituri ſoleas ponebant. infr. ep.89. 5 Supra ep.71. n.1. 6 Dicet lintea tua eſſe nive candidiora, licet ſint, &c. 7 Raros. 8 Pectine. 9 Laudabit pulchras, denſas, flavas, inſtar Achillearum. 10 Ipſe tibi miniſtrabit vinum, quo utebantur in balneis ad ſudorem, ſeu vomitum, quod licet vapidum ſit,; & ex ima lagenę parte (quæ Metaph. τρόπις dicitur) laudabit tamen. 11 Et ipſe vernaliter tibi ſudorem deterget. 12 Al. *ipſe*. 13 Ad cœnam ſervitiis ſuis extorquebit tibi invitationem.

De Fabiano. LXXXV.

DEriſor Fabianus 1 herniarum,
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas,
2 Quantum nec duo dicerent Catulli,
In thermis ſubito Neronianis
Vidit ſe miſer, & tacere cœpit.

1 Scrotorum. eſt autem hernia, ſeu ramex, ubi inteſtina, omentum, ſeu humor aliquis deciderit in ſcrotum. eſtque Enterocelas, Sarcocelas, ſeu Hydrocelas. 2 Catullus autem in Venereis hiſce extendendis Hyperbolicus eſt, & immodicus.

Ad Polytimum. LXXXVI.

1 NOlueram, Polytime, tuos violare capillos:
2 Sed juvat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modo tonſe Pelops, poſitiſque nitebas
Crinibus, 3 ut totum ſponſa videret ebur.

1 Invitus permiſi te comas detondere. ut ep.49. l.5. & ep.32. l.1. 2 Sed tonſo tibi fulgent eburnea colla, haud cedentia Pelopi, cui humerum à Cerere exciſum reſtituit Jupiter ex ebore. Hygin. fab. 83. &c. 3 Ut Hippodamia te totum videret eburneum.

In Fabullum. LXXXVII.

PÆdiconibus os olere dicis.
Hoc ſi ſic, ut ais, Fabulle, verum eſt,
Quid tu credis olere cunnilingis?

Epigr. 31. lib. II.

In non arrigentem. LXXXVIII.

• Epigr. 26. lib. 11.

*T Riginta tibi ſunt pueri, totidemque puellæ:
Una eſt, nec ſurgit mentula, quid facies?

De Cotta. LXXXIX.

*B Is Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit 1 ad pedes vernam,
2 Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam:
Excogitavit homo ſagax, & aſtutus,
3 Ne facere poſſet tale ſæpius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.*

1 Servum à pedibus, Turn. l. 3. c. 23. qui à tergo, & ad pedes domini diſcumbentis ſtat miniſtrans, ſoleaſque, quas dominus accubiturus exuerat, ſervat. epig. 23. l. 3. & ep. 49. l. 3. n. 2. 2 Qui pauperi Cottæ unicus eſt ſervus, & pro toto comitatu eſt. *all is one*. 3 Imo prætexit hanc cauſam excalceatæ ſuæ inopiæ.

De Tongiliano. XC.

*T Ongilianus habet 1 naſum: ſcio, 2 non ego: ſed jam
3 Nil præter naſum Tongilianus habet.*

1 Acumen joci, irriſionis, & dicacitatis. ep. 4. l. 1. n. 6. & ep. 42. l. 1. n. 14. & l. 13. ep. 2. 2 Al. *non nego*. 3 Qui reſupinet aliorum cœnas, dum famelici, atque pauperis domini naſus alienæ culinæ nidore trahitur.

Ad Charinum. XCI.

*Q Uod lana caput alligas, Charine,
* Non aures tibi, ſed dolent capilli.*

• Non adhibes focale ad muniendas aures, ſed ad tegendum calvitium. vide epig. 41. lib. 4. & epigr. 141. lib. 14.

De Marone. XCII.

*P Ro ſene, 1 ſed clare, 2 votum Maro fecit amico,
Cui gravis, & fervens 3 hemitritæus erat:
4 Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem.
5 Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.*

1 Ita ut audiat ſenex, quem captat Maro. ſic Perſius Sat. 2. ℣. 8. 2 De more hujus voti, vide Sat. 12. Juv. ℣. 98. 3 Semitertiana. 4 Si convaleſceret. 5 Prius votum fecerat; pro quo heres ſcriptus, ne convaleſcente Cotta hereditatem cum victima amitteret: jam facit *Vota*, multaſque ſpondet victimas.

In

In Magullam. XCIII.

Communis tibi cum viro, Magulla,
Cum ſit lectulus, & ſit exoletus,
1 Quare, dic mihi, non ſit & miniſter?
Suſpiras: ratio eſt, 2 times lagenam.

1 Cur non, & communi ueris pocillatore?

2 Times nempe venenatum poculum. epig.43. lib.4. num.3.

Ad Priſcum. XCIV.

Sæpe rogare ſoles, qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repente potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

Multa vitia, quæ coercet, & ſupprimit tenuis fortuna, ampla & ſublimis manifeſtabit; magiſtratus indicabit virum.

De Fabulla. XCV.

1 Qua mœchum ratione baſiaret
Coram conjuge repperit Fabulla,
Parvum baſiat uſque morionem:
Hunc multis rapit oſculis madentem
Mœchus protinus, & ſuis repletum
Ridenti dominæ ſtatim remittit,
2 Quanto morio major eſt maritus!

1 Eadem techna oſculi apud Ariſtænetum epiſt.3. l.2.

2 Qui hoc non animadvertit. vel, ſi animadvertat, qui patitur.

In Tuccam. XCVI.

Scribebamus 1 epos: cæpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad Tragicos ſe noſtra 2 Thalia 3 cothurnos:
4 Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.
5 Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras: 6 Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos. tu quoque ludis idem.
7 Quid minus eſſe poteſt epigrammata fingere cæpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et ſi quid non vis, Tucca, relinque mihi.

1 Carmen Epicum, ſeu heroicum. 2 Ep.8. li.4. nu. 12. & epig. 16.l.7. nu.3. 3 Ep.20. l.3. nu.5. 4 Tu quoque cothurnaſti te ad tragœdiam. Syrma autem tragicorum veſtis eſt. ut epig.40. lib.4. nu.5. 5 Scripſi lyrica. 6 Satyrographus. 7 Quam ſcribere epigrammata?

Ad Rufum. XCVII.

1 Molliſſimos, & nefandi argumenti, cujuſmodi fuere Elephantidos. ep.43. ſupra nu.2.

MUſæi 1 pathiciſſimos libellos,
Qui certant 2 Sybariticis libellis,
Et tinctas ſale pruriente chartas
3 Inſtanti lege Rufe; ſed puella
Sit tecum tua, ne 4 Thalaſſionem
5 Indicas manibus libidinoſis.
6 Et fias ſine fœmina maritus.

2 Libris abominandæ nequitiæ, quos ſcripſit Hemitheon Sybarita; ut teſtatur Lucian. πρὸς ἀπαίδευτον. horum meminit & Ovidius lib.2. Triſt. epiſt. ad Auguſtum, *Nec qui compoſuit nuper Sybaritida, fugit.* 3 Ad hunc eundem ep.67.l.7.& l.8.ep.51. 4 Conjugale illud. De Thalaſſione, vide ep.36.l.1.n.4. 5 Al. *Inducas.* 6 Ut epig.42.l.9.

In Zelotypam. XCVIII.

1 Pueris.
2 Ut non utar alia fœmina, quam te.
3 Vide epig. 43.l.11.
4 Dicto ep. 43.l.11.n.7.
5 De Chia, & mariſca,

CUm tibi nota tui ſit vita, fideſque mariti;
Nec premat ulla tuos, ſolicitetque toros:
Quid quaſi pellicibus torqueris inepta 1 miniſtris;
In quibus & brevis eſt, & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præſtare probabo:
Hi faciunt, 2 ut ſis fœmina ſola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare 3 do tamē, inquis,
Ne vagus à thalamis conjugis erret amor.
4 Non eadem res eſt: 5 Chiam volo, nolo mariſcam,
Ne dubites quæ ſit Chia, mariſca tua eſt.
Scire ſuos fines matrona, & fœmina debet:
Cede ſuam pueris, utere parte 6 tua.

vide quæ ad ep.24.l.7.n.6.& 7. hic autem *Chiam* de pueris dicit, *mariſcam de* fœminis. 6 Qua fœmina es.

In Baſſum. XCIX.

1 Qui votis ſuis non ponat modum.
2 Venerea opera.
3 Pueris ep. 57.l.2. nu.8. & epigr. 57. l.3.n.8.

UXor cum tibi ſit puella, qualem
Votis vix petat 1 improbus maritus;
Dives, nobilis, erudita, caſta:
2 Rumpis, Baſſe, latus, ſed in 3 comatis,
Uxoris tibi dote quos paraſti.
Et ſic ad dominam reverſa languet
Multis mentula millibus redempta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata ſurgit.

Sit tandem pudor, aut eamus in jus.
Non eſt hæc, tua, Baſſe: 4 vendidiſti.

4 Uxori, nomine dotis.

Ad Bætim. C.

1 *BÆtis olivifera crinem redimite corona:*
2 Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
Quem 3 Bromius, quem 4 Pallas amat, 5 cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
Ominibus lætis 6 veſtras Inſtantius oras
Intret, & 7 hic populis, ut prior, annus eat,
Non ignorat, 8 onus quod ſit, ſuccedere Macro,
9 Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

1 Fl. Hiſp. unde nomē provinciæ Bæticæ, quam mediam interluit, cujus margines oleis florent.
2 Ep. 28. l. 8. n. 6. & l. 14. ep. 133.
3 Bacchus, faciens, ut Bætica abundet vino. 4 Faciens, ut Bætica abundet oleo. 5 Cui Neptunus aperit iter navigerum, *navigable*, ut exoneretur in cana freta Oceani, qui Bætim excipit. 6 Hiſpaniam, cui præſidet. 7 Felix, ut prior ſub adminiſtratione Macri. epig. 87. l. 10. 8 Quam difficile ſit, quid expectetur ab illo, qui ſancto, & integro ſucceſſerit præſidi, qualem ſe geſſit Macer. 9 Qui habita virium ſuarum ratione, videt quam grave ſubeat onus, ille ferre poterit.

In effrontem. CI.

OS atavi, patris naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cum referas 1 priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris: frontem dic mihi cujus habes? 2

1 Majores Alii leg. *Priſcos*.
2 Nullius. Es itaque effrons, ut patet ex lemmate. Verum epigramma hoc non ſapit Martialis acumen.

Ad Mattum. CII.

QUi negat eſſe domi ſe, tunc cum limina pulſas,
*Quid dicat, neſcis? * dormio, Matte, tibi.*

* Tibi, *non ſum, non poſſum, non licet eſſe domi*. vel, reſpicit ad Galbam, qui dormiebat Mæcenati. vel Ennium reſpondentem Scipioni, *ſe non eſſe domi*.

Ad Milonem. CIII.

THura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere, Milo, ſoles, cum quibus emptor abit.
Conjugis utilior merx eſt: quæ 1 vendita ſæpe,
2 Vendentem nunquam deſerit, aut minuit.

1 Pretio proſtituta.
2 Triopeis altera, quam famelicus pater Eriſichton in varias ſe mutantem figuras ſæpius vendidit. Ovid. lib. 8. Metamorph.

LIBER XIII.

¶ Cui * XENIA inditum nomen.

* Xenia dicta, quod τοῖς ξένοις, ideſt, hoſpitibus, nec non amicis apponebantur, mittebanturve. hæc cum pictores tabellis, tum poeta carminibus imitatus eſt. infra ep. 3. & Vitruv. l. 6. c. 10.

¶ I.

1 *NE toga cordylis, ne pænula deſit olivis,*
2 Aut inopem metuat ſordida blatta famẽ;
3 *Perdite 4 Niliacas Muſæ mea damna 4 papyros:*
Poſtulat ecce novos 5 ebria bruma 6 ſales.
7 *Non mea 8 magnanimo depugnat teſſera talo,*
9 Senio nec noſtrum cum 10 cane quaſſat 11 ebur:
Hæc mihi charta nuces, hæc eſt mihi charta 12 fritillus;
13 Alea nec damnũ, nec facit iſta lucrum.

1 Ut habeant ſalſamentarii, & aromatopolæ ineptas chartas, quibus involvant piſciculos, ſcõbros, & olivas. ep. 2. l. 3. n. 3. & ep. 87. l. 4. n. 7. --- 2 --- Ut habeant tineæ, & blattæ, cum quibus rixentur, & quam arrodant eſcam, chartas --- 3 --- O Muſę, quarum œſtro ego percitus meo cum damno ſcribo carmina, perdite & has chartas. 4 Chartę uſum præſtitit olim papyrus juncus in paluſtribus Ægypti locis natus, diviſuſque in tenuiſſimas philyras. 5 Saturnalia, menſe brumali Decembri celebrata, in quibus genio indulgebatur. 6 Jocos. 7 Ego in his Saturnalib. non ludo talis, dein teſſeris. non nucibus, nec fritillis; ſed carminibus, & chartis. ep. 66. l. 4. n. 15. 16. 8 An talum appellat magnanimum, quod talis, & teſſeris ſtrenuè operam dent, ſeu potius opes perdant luxurioſi, & prodigi juvenes, quos Perſius ſat. 6. appellat *magnanimos pueros*! An forte alludit ad illud Philoſophi, qui fortem, & magnanimũ comparat τῷ τετραγώνῳ. Ethic. Nicomach. l. 1. c. 10. 9 Fauſtus jactus, qui ternus in 3. talis ſi ceciderit, fauſtiſſimus eſt, & lucroſiſſimus. 10 Unione, jactu damnoſo. 11 Fritillum ex ebore. ep. 14. n. 9. Alii talos, Alii alveum intelligunt. 12 Ep. 14. l. 4. n. 9. 13 Ludus hic meus epigrammatarius.

¶ In detractorem. II.

1 *NAſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus,*
2 Quantum noluerit ferre rogatus 3 Atlas,
Et poſſis 4 ipſum tu deridere 4 Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipſe ego quam dixi, 5 quid dentem dente juvabit
Rodere? 6 carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

1 Sis licet ingens irriſor. μυκτηρίζων. vide ep 4. l. 1. n. 6. 2 Totus ex irriſione cõpoſitus, & conflatus, *deos rogabis totum ut te faciant, Fabulle, naſum*, dixit Catullus. ſed ſenſu alio. 3 Hyperbolicè. epig. 4. lib. 9. nu. 4. 4 *Emphaticè.* Mimum, qui & alios imitatione deridet. ep. 5. l. 1. nu. 4. 5 Quid limam rodis vipera? quid carmina mea reprehenſoria, reprehenſor? 6 Quę cedar denti tuo, mea reaget, ut loquuntur Phyſici. pete dente poetas magna profeſſos, in illis vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ, & maledicentiæ evome. meæ iſtę nugæ ſtupunt humi tutæ ſatis, & ſi opus ſit, ſui vindices. epig. 61. l. 5. n. 4.

Ne

Ne perdas operam: qui ſe mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc novimus eſſe nihil.
7 Nec tamen hoc nimium nihil eſt, ſi candidus aure,
Nec matutina ſi mihi fronte venis.

7 Nec tamen plane nihil ſunt mea hæc. excipientur candidis, & feſtivis, ſi minus placeant ſobriis, ſeveris, & impranſis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc gracili 1 Xeniorum turba libello
Conſtabit nummis quatuor empta tibi.
Quatuor eſt nimium: poterit conſtare duobus,
Et faciet lucrum 2 bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas,
Si tibi tam 3 rarus, quam mihi, nummus erit,
Addita per 4 titulos ſua nomina rebus habebis,
Prætereas, ſi quid 5 non facit ad ſtomachum.

1 Vide inſcriptionem libri hujus, ſupra.* 2 Epig. 72. l. 4. n. 1. 3 Poetarum prope omnium fatale malum. 4 Lemmata, inſcriptiones. 5 *Metaphoricè.* cum Xenia, quæ carmine adumbrantur, ſint plerumque eſculenta, & poculenta.

Thus. IV.

6 SErus ut ætheræ 7 Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris, da pia thura Jovi.

6 Sic ep. 39. l. 8. n. 2. 7 Domitianus. ep. 2. l. 5. n. 4. Conſtat itaque hæc ſcripta vivo Domit. ante l. 10. & 11.

Piper. V.

8 CErea quæ patulo lucet 9 ficedula lumbo,
Cum tibi ſorte datur, 10 ſi ſapis, 10 adde piper.

8 Pinguis, ut ep. 57. l. 3. nu. 19. 9 Infra epig. 49. 10 Ut & avis una tecum ſapiat, alioqui illa inſipida futura, tu inſipiens.

Alica. VI.

11 NOs 12 alicam, 13 mulſum poterit tibi mittere dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eme. (dives.

11 Pauperes. 12 Potum e Zea, ſeu ſpelta, cerevisiæ noſtræ haud diſſimilem. 13 Infra epig. 108.

Conchis faba. VII.

*SI 14 ſpumet * rubra 15 conchis tibi pallida* teſta,*
16 Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

14 Inter coquendum. * Fictili vaſe rubro. 15 Faba. epig. 77. l. 7. n. 3. 16 Invitatus potes menſa divitum carere, domique cœnare.

Far. VIII.

17 *Imbue plebejas* 18 *Cluſinis pultibus ollas,*
19 *Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.*

17 Condito. 18 Pulte è farre Cluſino, quod optimum eſt, è Cluſio Tuſciæ opp. 19 Gratiora enim bibuntur è vaſis pulte imbutis vina. Turneb. lib. 25. c. 28. & Theophraſt. lib. de odoribus ſcribit, demiſſis in dolia farris offis, vinum domari, molleſcere, & cum ſaporis gratia miteſcere.

Lens. IX.

Accipe 20 *Niliacam, Peluſia munera, lentem:*
Vilior eſt alica, carior illa faba.

20 Lens enim optima naſcitur circa Peluſium opp. Ægypti. vulgo *Damiata*, aliis *Roſeto* ad extremum Nili oſtium. *Nec Peluſiatæ curam aſpernabere lentis.* Virgil. Georg. 1.

Simila ex tritico. X.

Nec poteris ſimilæ 21 *dotes numerare, nec uſus,*
Piſtori toties cum ſit & apta coco.

21 Munera, & uſus.

Ordeum. XI.

22 *Mulio quod non det tacituris, accipe, mulis:*
23 *Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.*

22 Quo mulio defraudat jumenta muta. ep. 28. l. 12. 23 Quod tu vendes cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. vide Turneb. l. 25. c. 28.

Frumentum triticeum. XII.

* *Trecentum Libyci modios de meſſe coloni*
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

* Triticum ex Africa frumenti feraciſſima, quod ſeratur in agro ſuburbano. vel quo alatur urbs alioqui peritura ob agri ſuburbani ſterilitatem, ſeu continua cultura effœti.

Betæ. XIII.

Ut 1 *ſapiant fatuæ* 2 *fabrorum prandia betæ,*
O quam ſæpe petet vina, piperque cocus?

1 Inſipidæ, niſi condiantur. 2 Pauperum.

Lactuca. XIV.

3 *Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum,*
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa 4 *dapes?*

3 Ut frigiditate ſua retunderent vini calorem. 4 Ad lubricandum ventrem. ep. 53. l. 11. n. 3. tollendum ſtomachi faſtidium, & appetitum irritandum.

Ligna acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
5 Ad villam moneo, ruſtice, ligna feras.

5 Namque in agro Nomentano propter uliginem, & paludes non ſunt ſicca ligna, aptaque foco materies.

Rapa. XVI.

HÆc tibi 6 brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, 7 in cælo Romulus eſſe ſolet.

6 Frigore dulciora fiunt, & grandiora. Plin. l. 18. c. 13. 7 Frugaliter, & aride victitans, ut quondam in vivis. Turnebus l. 18. c. 13.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant faſtidia caules,
8 Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

8 Nitro enim olera viridiora fiunt. Plinius lib. 31. cap. 10.

Porri ſectivi. XVIII.

9 FIla 10 Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oſcula 11 clauſa dato.

9 In herbulas enim fruticeſcit, in tenuia quaſi ſtamina creſcens. 10 Quod optimum naſcitur Tarenti. 11 Clauſis labiis.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis 12 Aricia porros:
In niveo virides 13 ſtipite cerne 14 comas.

12 *Et mater Aricia porri*. Columel. 13 Capite, & ſtipite. 14 Folia, & herbas, *blades*.

Napi. XX.

15 *NOs 16 Amiternus ager felicibus educat hortis:*
17 Nurſinas poteris parcius eſſe 17 pilas.*

15 Al. *Hos*. ideſt, Napos. 16 Amitorum urbs Italiæ, Aquilejæ vicina. *in qua palude* (inquit Sidonius Apollinaris epiſt. 8. lib. 1.) *muri cadunt, aquæ ſtant: turres fluunt, &c. Mare autem Adriaticum Ravennæ paludibus inmiſcetur*. Vitruv. lib. 1. cap. 4. * Edere. 17 Rapa, quæ in orbem optima naſcuntur in Nurſia Sabinorum civitate.

Aſparagi. XXI.

MOllis in 18 æquorea quæ crevit 19 ſpina Ravenna,
20 Non erit incultis gratior aſparagis.

18 Ep. 55. l. 3. 19 *In rurum ſpina eſt aſparagus*. Plin. l. 21. c. 15. 20 Sylveſtres, & ſponte ſua nati per montes aſparagi non cedunt altilibus, & ſatis Ravennatibus. Athenæus l. 2. c. 22.

Uva

21 Quæ acinos duros, vel duro tectos corio habet. Plin. l.14.c 1. & 3. Gallice *Piquepoulle*.

Uva 21 duracina. XXII.

22 N*On habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:*
Sed 23 non potanti me, tibi nectar ero.

22 Prelis, & vino inutilis. 23 Sedenti.

Chia ficus. XXIII.

1 In Chia inſula nata, poſtea aliò translata. 3 alii *quam*.

1 C*Hia 2 ſeni ſimilis Baccho, 3 quem 4 Setia miſit:*
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

2 Quæ vinum vetus ſapit. epig.24.lib.7. num.7. 4 Cretæne? an Campaniæ?

Cydonia. XXIV.

5 Attico. à Cecrope rege.

S*I tibi 5 Cecropio 6 Saturata Cydonia melle*
Ponentur: dicas hæc 7 melimela licet.

6 Melle incocta. Plin. l.15.c.17. 7 Mellita poma.

Nuces pineæ. XXV.

8 Pinus magnæ Matri conſecrata eſt, propter Attyn mutatum in hanc arborem.

8 P*Oma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede viator,*
9 Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

9 Ne cadamus in tuum caput.

Sorba. XXVI.

10 Qui molliore eſt alvo, & ſæpe profluvio laborat.

S*Orba ſumus molles nimium durantia ventres:*
Aptius hæc 10 puero, quam tibi poma dabis.

11 Spathalion caryotarum. XXVII.

11 Termes ab arbore palma decerptus. Dioſ. li.1.c. 123.

A*Urea 12 porrigitur Jani 13 Caryota Kalendis:*
14 Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

12 Calendis Januariis mittebantur à pauperibus palmulæ inauratæ, vel cruſta illitæ, ut placet Joſ. Scalig. in Tibul.l.1. vide ep. 33. l.8. Mart.n.11. 13 Palmularum fructus ita dict. quod capiti graves ſunt. Plin.l.13.c.4. 14 Hæc munera ſi mittant pauperes, quanto majora divites?

Coctana. XXVIII.

15 E tortis juncis texta ſporta, vel teſta turbinata in metæ formam. ut ep.44. l.1.n.5. quam lib.5.ep.18. dixit *acutam teſtam*.

H*Æc tibi quæ 15 torta venerunt condita meta,*
Si majora forent 16 coctana, ficus erant.

16 Κάπλια εἶδος συκῶν. ep.89. l.4.n.2.

Pruna

Pruna 17 Damaſcena. XXIX.

PRuna 17 peregrinæ carie rugoſa 18 ſenectæ
Sume: ſolent duri ſolvere ventris onus.

17 Ex Damaſco Syriæ. 18 Ep. 11. l. 5. n. 7.

Caſeus Lunenſis. XXX.

CAſeus Etruſcæ ſignatus 19 imagine lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

19 An lunæ forma? Quod forte inſigne erat Lunæ oppidi Etruriæ, cujus portus & lunæ referebat imaginem.

Caſeus Veſtinus. XXXI.

SI ſine carne voles jentacula ſumere frugi:
Hæc tibi 20 Veſtino de grege 21 maſſa venit.

20 Veſtini popul. Italiæ, Sabinis vicini. 21 Caſeus è lacte preſſo, & in maſſam coagulato.

Caſeus Velabrenſis. XXXII.

NOn quemcumq; focum, nec fumum caſeus omnẽ,
Sed 22 Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit.

22 Velabrum locus Romæ prope Aventinum. *Fumus imbibitus auget gratiam caſei, qualis in ipſa urbe conficitur cunctis præferendus.* Plin. l. 11. c. 42.

Caſei Trebulani. XXXIII.

1 *TRebula nos genuit; commendat gratia duplex,*
2 Sive levi flamma, ſive 3 domamur aqua.

1 Vicus in Sabinis epi. 72. l. 5. n. 1. 2 Sive torremur. *toſtek.* 3 Sive deſcobinati maceramur jure.

Bulbi. XXXIV.

CUm ſit anus conjux, & ſint tibi mortua mẽbra,
Nil aliud 4 bulbis quam ſatur eſſe potes.

4 Qui Venerem inſlant. Ex his vero cum nucleis pineis, eruca, pipere, in nuptiali cęna ſponſo ferculum parari ſolitum. Alex. ab Alexan. l. 2. c. 5. citat adagium Athenęus l. 2. c. 23. οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

Lucanica. XXXV.

5 *FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:*
6 Pultibus hinc niveis grata corona datur.

5 E conciſis carnibus porcæ in agro Picentino natæ. vide epig. 45. l. 4. num. 4. & epig. 79. lib. 5.
6 Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat. ut epigr. 79. lib. 5. num 7.

Olivæ

Olivæ. XXXVI.

7 Olivæ optimæ ex agro Piceno in Italia. l.7.n.6. | HÆc quæ 7 Picenis venit 8 ſubducta 9 trapetis,
10 Inchoat atque eadem 11 finit oliva dapes.

8 Subtracta oleo, non expreſſo integra. 9 Epig.27. 10 Ad incitandum ſtomachum. 11 Ad tollendum faſtidium.

Mala citrea. XXXVII.

12 Ex horto Alcinoi regis Phæacum in inſula Corcyra. | AUt 12 Corcyræi ſunt hæc de frondibus horti,
13 Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

13 Aut Heſperidum mala. ep.94.l.10.n.1. Neque alia creduntur fuiſſe aurea illa poma, quam hæc aurantia, citrea, Medica. Athenæus l.3.c.4.7. & 43.

Coloſtrum. XXXVIII.

14 Priuſquã hæduli recens nati erexiſſent ſe, & admoviſſent uberibus ora. | SUrripuit paſtor quæ 14 nondum ſtantibus hædis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi. XXXIX.

15 Rodens virentes palmites. | LAſcivum pecus, & 15 viridi non utile Baccho
16 Det pœnas. nocuit jam tener ille deo.

16 *Mactetur hoſtia Baccho, Quod teneras vites roſerit ipſe tener.* Ovid. Faſt.1. *Rode caper vitem, &c.* Ἀνθολογ. α. Κήν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, &c. κέφ. ς.

Ova. XL.

17 Lacteus liquor in albumine ovi. | 17 CAndida ſi croceos circũfluit 17 unda vitellos,
18 Heſperius ſcombri temperet ova liquor.

18 Condito ova garo Hiſpano. epig.102. infra.

Porcellus lactens. XLI.

19 Et diviti apponatur pro more | LActe mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, 19 & Ætolo de ſue dives edat.

lautorum aper, vel Arcadici illius æmulus. ep.15.lib. Spect. n.1.

Apyrina, & tuberes. XLII.

20 In Africa primum nata, ſed | NOn tibi 20 ode Lybicis tuberes, & apyrina ramis,
21 De Nomentanis ſed damus arboribus.

tranſlata, & alibi poſtea ſata poma, quibus, quod iis lignoſus abeſſet nucleus, nomen ex α & πυρήν. Plinius lib.13.ca.19.& l.15.c.14.
21 Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10. ab urbe lapidem.

Idem

Idem. XLIII.

LEcta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et 22 vernæ tuberes, quid tibi cum Libycis?

22 Domi nati, ut preced. epig. n.2.

Sumen. XLIV.

23 EſSe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

23 Non credas hoc farcimen eſſe è papillis ſuis à partu cæſæ reſectis: ſed etiamdum vivere in ſue papillas, ita lacte exundant. Al. Eſſe potes nudum ſumen.

Pulli gallinacei. XLV.

SI 1 Libycæ nobis volucres, & 2 Phaſides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe 3 cortis aves.

1 Guineytes. Turkeyes. 2 Phaſiani. infra epig. 72. 3 Epigr. 30. l. 7. nu. 2. 3.

Perſica, Nuciperſica. XLVI.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
4 Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

4 An quia in nativa ſtirpe vilia; pruno inſita fiunt nobilia? ut habet Pallad. l. 4. de Jul. An quia in ſua Perſide noxia, & venenoſa, ſed tranſlata, mutatoque cœlo, & ſolo dulcia fiunt, & ſalubria? ex opinione Columellæ, vide Alciat. emblem, 142. & Claud. Minoem. ad idem emblem.

Panes Picentini. XLVII.

5 PIcentina Ceres 6 niveo ſic 6 nectare creſcit,
Ut levis accepta ſpongia turget aqua.

5 Panis Picentinus ex alice, ſeu tritico opt. macerato. 6 Lacte.

Boleti. XLVIII.

ARgentũ, atq; aurũ, facile eſt, lænamq; togamque
Mittere: 7 boletos mittere 8 difficile eſt.

7 Epigr. 21. l. 1. n. 2.

8 Ipſi malunt edere, quam amicis mittere. Vel quia rari.

Ficedula. XLIX.

CUM me ficus alat, cum paſcar dulcibus uvis,
9 Cur potius nomen non dedit uva mihi?

9 Cur non uvedula potius, quam ficedula?

Tubera

Tubera. L.

10 *Rumpimus altricē tenero 11 de vertice terram*
Tubera, boletis 12 poma ſecunda ſumus.

10 Negant tamen gigni ex tuberante terra, aut rimas urgente, nec terræ cohærere tubera fibris, aut capillamentis, Plin. l. 18. c. 3. Dioſcor. l. 2. c. 139. vide & Athenæum l. 2. 11 Al. *qua*. 12 ἀχύρως fructus.

Turdorum corona. LI.

13 *TExta roſis fortaſſe tibi, vel divite nardo,*
*At mihi * de turdis facta corona placet.*

13 In lautiſſimorum conviviis dabantur coronæ è nardi folio. Plin. l. 21. c. 3. * Ep. 47. l. 3. n. 11. ſerta turdorum redimiebant lancem.

Anas. LII.

TOta quidem ponatur anas: ſed pectore tantum,
Et cervice ſapit: 14 cætera redde coco.

14 Tanquam ſaporis non æque grati.

Turtur. LIII.

DUm pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis;
Et cochleas tibi habe. 15 perdere nolo famem.

15 Nolo acetaria, quæ claudant ſtomachum. *Vel* quæ procurent appetitum, *aliamque famem*, ut vocat Juv. Sat. 4. V. 137. Mihi ſapit turtur, Nolo conchylia, *Quæ renovent per damna famem*. Petron.

Perna. LIV.

16 *CÆretana mihi fiet, vel 17 maſſa licebit*
De 18 Menapis: lauti de petaſone vorent.

16 A Cære opp. Hetruriæ. Alii, & credo melius, leg. *Ceretana*, & intelligunt pernam ex Ceretanis Hiſpaniæ pop. quam commendat Athenæus lib. 14. 17 Pulpa epig. 76. l. 3. Al. *miſſa*. 18 Rheni accolis, quos alii Juliacenſes, alii VVeſtphalos eſſe putant.

Petaſo. LV.

19 *MUſteus eſt: propera, caros nec differ amicos:*
20 Nam mihi cū vetulo ſit petaſone nihil.

19 Recens ſucci, & ſaporis plenus. 20 Non placet fumo duratus, & ſiccus.

Vulva. LVI.

TE fortaſſe magis capiet 21 de virgine porca:
Me 22 Materna gravi de ſue vulva capit:

21 Vulva virginis ſuis, ſterilis, utpote caſtratæ, *ſpayed* Plin. l. 8. c. 51. 22 Vulva porcaria, ideſt, ſuis ante editum partum enectæ, vide Plin. l. 11. c. 37. & ſupra, ep. 44.

Colo-

Colocaſia. LVII.

23 *Nliiacum ridebis olus, lanaſque * ſequaces,*
*Improba cum morſu * fila manuq; trahes.*

23 Fabam Ægyptiam, Colocaſiam. *ſeu* caulem fabæ. * Caulis enim Colocaſiæ araneoſus eſt, & filis nervoſus in mandendo. Plin.l.21.c.15. vide ep.32.l. 8.n.13.

Jecur anſeris. LVIII.

ADſpice quãtum eat 2 magno jecur anſere majus,
Miratus dices, hoc rogo crevit ubi? l

1 Mulſo, lacte, ficus & carica farctum. 2 *Anſeris ante ipſum magni jecur.* Juvenal. Saty.5.V.113. χηνὸς ἧπαρ πελοσπύδαστον κατὰ τὴν Ῥώμην. Athenæus l.9.c.8. quin & ipſis anſeribus ſaginandis adhibiti χηνοβοσκοί. ibid.

Glires. LIX.

3 *TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo*
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

3 Plin.l.8.c.52. & li.29. cap. ult.

Cuniculus. LX.

GAudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtravit 4 tacitas hoſtibus ille vias.

4 Subterraneas. ab hoc animali *cuniculos* dictos. *undermynings* Vegetius lib.4.c.24.

Atagenæ. LXI.

INter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus atagenarum.

Gallina altilis. LXII.

PAſcitur & 5 dulci facilis gallina farina,
Paſcitur & 6 tenebris. 7 ingenioſa gula eſt.

5 Mulſo depſita. 6 Motus enim, & lux pinguedini inimica, &c. Varro l.3.c.9. Seneca epiſt. 123. 7 Gulones iſti ingenioſi ſunt ad luxuriam. ſic ep.117.l.14. Sic & Petronius, *Ingenioſa gula eſt, Sicula ſcarus æquore merſus Ad menſam vivus perducitur.*

Capo. LXII.

NE nimis 8 exhauſto macreſceret inguine gallus,
Amiſit teſtes: nunc mihi 9 Gallus erit.

8 Per coitum. 2 Æque caſtratus, ac Galli ſacerdotes Cybeles, epig.45. lib.2.

Idem

Idem. LXIV.

SUccumbit 10 ſterili fruſtra gallina marito:
10 Hanc matris Cybeles eſſe decebat avem.

10 Capon. ut præc. ep.

Perdix. LXV.

POnitur Auſoniis avis hæc rariſſima menſis:
11 Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

11 Alii, *Hanc in piſcina ludere ſæpe ſoles* legunt, & alludunt ad ludum in piſcina, qui πέρδιξ, ſeu περδικισμὸς dictus.

Columbini. LXVI.

NE violes teneras 12 perjuro dente columbas;
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra deæ.

12 Docet enim ſequens verſus interdictum fuiſſe columbinorum eſum Myſtis Veneris, qui initiati erant ſacris Deæ Ven. Cnidiis religioſe cultæ, & cui columba ſacra.

Palumbus torquatus. LXVII.

13 INguina torquati tardant, hebetantq; palumbi:
Non edat hanc volucrẽ, qui cupit eſſe ſalax.

13 Venerem. ſalacitatẽ.

Galbula. LXVIII.

14 GAlbula decipitur 15 calamis, & retibus ales;
16 Turget adhuc viridi cũ rudis uva mero.

14 Al. *Galbina.* Baptiſta Pius aſſerit lectionem *Galbula* quæ ἰκτερός. Annot. Poſt. c. 29. 15 Viſcatis. 16 Autumno primo.

Catta. LXIX.

17 PAnnonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas:
Mavult hæc 18 domino mittere dona Pudens.

17 E Pannonia miſſas Pudenti in Umbriam, miſit ille Romam. 18 Domitiano, vel diviti patrono. Alii leg. *Domine.*

Pavo. LXX.

MIraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes 19 hunc ſævo tradere, dure, coco?

19 Spectaculum pulchrius, quam ferculum, avem oculis, quam gulæ gratiorem.

Phœni-

Phœnicopterus. LXXI.

20 *DAt mihi penna rubens nomen: ſed lingua 21 guloſis*
Noſtra ſapit, 22 quid ſi garrula lingua foret?

20 Φοινικόπτερος. puniceus alas.

21 Apicio, Heliogabalo, Vitellio. 22 Quanto magis guloſis iſtis ſaperet, ſi vox acceſſiſſet, quibus tacita lingua tam in deliciis eſt? Reſpicitque Poeta patinam Æſopi tragœdi ex linguis avium canorarum. Plin. l.10.c.51.

Phaſianus. LXXII.

23 *ARgiva primum ſum tranſportata 23 carina,*
*Ante mihi notum nil, niſi * Phaſis, erat.*

23 Argo. * Fl. Colchorum. unde phaſianos ab Argonautis tranſportatos arguit à nomine avis.

Numidicæ. LXXIII.

ANſere Romano quamvis ſatur Hannibal eſſet:*
Ipſe † ſuas nunquam barbarus edit aves.

* Qui Romanis in deliciis. An quia ſervavit Capitolium Romæ? ut ſeq. ep. † Numidicas, quæ nondum gulæ barbaræ innotuerant.

Anſer. LXXIV.

1 *HÆc ſervavit avis Tarpeji templa Tonantis.*
Miraris? 2 nondum fecerat illa deus.

1 Manlius clangore anſeris excitatus ſubeuntes nocte Gallos à ſumma rupe dejecit, &c. Liv.5. L. Florus l.1.c.13. Plutarchus lib. de fortuna Rom. &c. 2 Poſtquam vero Domitianus Dominus, ac Deus noſter capitolium conflagratum reſtituit, non opus eſt anſere, nedum alio cuſtode.

Grues. LXXV.

3 *TUrbabis verſus, nec litera tota volabit,*
Unam perdideris ſi Palamedis avem.

3 Exempta una avis turbabit ordinem, & formam literæ, quam ex gruum volatu adinvenit Palamedes, ſit illa Y, an A, an ut aliis magis placet Δ.

Ruſticula. LXXVI.

* *RUſtica ſum perdix, quid refert, ſi ſapor idem eſt?*
Carior eſt perdix: 4 ſic ſapit illa magis.

* MS. Oxonienſis. *Ruſticula, an perdix, quid refert.*

4 Propter pretium, *magis illa juvant, quæ pluris emuntur.*

Cycnus. LXXVII.

5 Poetis, & quibuſdam philoſophis | 5 *Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator cycnus funeris ipſe ſui.*

receptum, cycnum mortis præſcium cum voluptate, & cantu mori. Sed negant Plinius, Ælianus, Jul. Scaliger, aliique ſanioris judicii.

Porphyriones. LXXVIII.

6 Porphyrionis, cujus meminit | *Nomen habet magni volucris tā parva 6 gigantis, Et nomen Praſini 7 Porphyrionis habet.*

Horat. l. 3. od. 4. Claudian. in Gigantomach. Euſtath. ad Iliad. ξ. 7 Purpurionis, qui auriga Neronis, factionis Praſinæ. Vide & aliam Lipſii expoſitionem hujus epig. l. 1. Quæſt. Epiſt. 5.

Mullus. LXXIX.

8 Impropriè, ex ſententia | 8 *Spirat in advecto ſed jam piger 9 æquore mullus Languescit: vivum da mare, fortis erit.*

ſcholæ Peripateticæ. ſpirare vero piſces contendit Plinius. li. 8. c. 7. 9 Vaſe pleno aqua marina.

Muræna. LXXX.

10 Præpinguedine in ſummo æ- | *Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo, 10 Non valet exuſtam mergere Sole cutem.*

quore fluitat, ubi à ſole torrefacta nequit ſe curvare, neque immergere.

Rhombus. LXXXI.

Quamvis lata gerat patella Rhombum: Rhombus latior eſt tamen patella.

Oſtrea. LXXXII.

11 Satura. *Vel* merſa. 12 Oſtreis | 11 *Ebria Baiano veni modo concha 12 Lucrino: 13 Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.*

Lucrinis optimum adjudicavit ſaporem Serg. Orata. Macrob. 2. Sat. c. 11. 13 Condior garo. infra ep. 102.

Squillæ. LXXXIII.

14 Fl. Campaniæ Minturnas præ- | *Coeruleus nos 14 Liris amat, quem ſylva Maricæ Protegit: hinc ſquillæ maxima turba ſumus.*

terfluens, cui præſidet Marica Nympha Fauni uxor, vel ut alii volunt Venus, cui ſacellum juxta Lirin conſecratum.

Scarus.

Scarus. LXXXIV.

HIc Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab undis,
15 Viſceribus bonus eſt, * cętera vile ſapit. | 15 Jecinore. Plinius lib. 32. cap. 8. * Sup. κατὰ. Helleniſm.

Coracinus. LXXXV.

PRinceps Niliaci raperis, Coracine, macelli;
16 Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ. | 16 Ægyptiacæ Alexandrinæ. ab Alexandro Pellæ Macedoniæ urbe nato, qui condidit Alexandriam.

Echinus. LXXXVI.

ISta licet digitos 17 teſtudine pungat acuta;
Cortice depoſito * mollis echinus erit. | 17 Teſta hirſuta, & aculeata. * Cibo gratus.

Murices. LXXXVII.

18 SAnguine de noſtro tinctas ingrate lacernas
Induis, 19 &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus. | 18 Vide ep. 24. l. 5. n. 6. 19 Namque inter conchylia menſis inferuntur murices. δύναϛ γὰρ βαπτειν οὐκ ἐσθίεσθαι μόνον τὸ τῆς πορφύρας κρέας. Lucian. κυνικός.

Gobius. LXXXVIII.

IN 20 Venetis ſint lauta licet convivia terris;
21 Principium cœnæ gobius eſſe ſolet. | 20 Italis Henetis, non Gallis. 21 Epig. 31. l. 10. num. 4.

Lupus. LXXXIX.

22 LAneus Euganei lupus excipit ora 23 Timavi,
* Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas. | 22 Colorene albus, an carne mollis, ac mandendo araneoſus, ut de colocaſiis ſupra epig. 57? an alludit ad Euganeas, & Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitie laudantur, unde & Poetice piſcibus ora ejuſdem fl. excipientibus idem tribuit? 23 Epig. 25. l. 4. n. 7. 8. * Namque illi lupi ſunt laudatiſſimi, qui ad oſtia fluviorum degunt dulci pariter, ac ſalſa aqua paſti.

Aurata. XC.

NOn omnis laudē, pretiumque 1 aurata meretur,
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus. | 1 Ab auri colore in capite dicta. ut Græce χρύσοφρυς.

cipen-

Acipenſis. XCI.

2 Cæſarum, principum in Palatio.

AD 2 Palatinas acipenſem mittite menſas:
3 Ambroſias ornent munera rara dapes.

3 Divinas, dignas Diis ſuperis, & Cæſaribus.

Lepus. XCII.

4 Alii leg. *Mattya*. de qua voce epig.59. l. 10. num. 2. Bodl. MS. *Beſtia*.

INter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes 4 gloria prima lepus.

Aper. XCIII.

5 Ætolis, Thraciis. nam Diomedes Rex Thraciæ. 6 Epig.41. ſupra. & lib. ſpectacul. ep.15. n.1.

QUi 5 Diomedæis metuendus 6 ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.

Damæ. XCIV.

* Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa, 2. Car.

**DEnte timentur apri; defendunt cornua cervos:*
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XCV.

7 Vide ep. 25. l. 10. n. 1. 8 De quo Oppian. 2. κυνηγ. Plinius l. 2. c. 40. & 46. Ælian. lib. 14. cap. 14. 9 Sævus enim eſt, multoſque occidit canes.

7MAtutinarum non ultima præda ferarum
Sævus 8 oryx, conſtat 9 quot mihi morte canum?

Cervus. XCVI.

10 Hic cervus ſimilis eſt illius, cui tu Cypariſſe inſidens *Mollia purpureis frenabas ora capiſtris*. Ovid. Metam. 10. Vel illius, qui Silviæ filiæ Tyrrhi in deliciis. Virg. 7. Æn.

10HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro?
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

Laliſio. XCVII.

11 Lacteus onager. 12 Quamdiu lacteus eſt; citò vero depulſus, in onagrum tranſit. Plin. l. 8. cap. 44. Aſini autem ſylveſtris pullus in deliciis ciborum erat. Luciani Λύκιος ἢ ὄνος.

CUm tener eſt onager, 11 ſolaque laliſio matre
Paſcitur: 12 hoc infans, ſed breve nomē habet.

Dorcas.

Dorcas. XCVIII.

13 *Delicium parvo donabis dorcada nato:*
14 *Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.*

13 Cicurantur enim Dorcades, manſuetæ, & familiares fiunt. 14 In arenam mitti ſolet, dato à Quiritibus ſigno togæ jactatæ. ſic Turneb. lib. 25. c. 28. Vel hanc in arenam miſſam agitare, & venari ſolet turba jactatis togis.

Caprea. XCIX.

15 *Pendentem ſumma capream de rupe videbis,*
Caſuram ſperes, 16 decipit illa 17 canes.

15 Reſpicit ad Virgilii verſum, *Dumoſa pendere procul de rupe videbo.* 16 Al. *deſpicit.* 17 Inter venandum.

Onager. C.

18 *Pulcher adeſt onager: mitti venatio debet*
19 *Dentis Erythræi: jam removete 20 ſinus*

18 Miſſam facite venationem elephanti: adeſt onager, cujus venatio arenæ, & ſpectatoribus jucundior. 19 Elephanti Indici, ſeu Æthiopici, juxta mare Erythræum. 20 Retia, quæ ad coercendos elephantos obtendebantur podio.

Oleum Venafranum. CI.

Hoc tibi Cāpani 21 ſudavit 22 bacca 23 Venafri:
Unguentum quoties ſumis, & iſtud olet.

21 Trapeto, ſeu prelo domita emiſit. 22 Oliva. 23 Epigr. 64. lib. 12. num. 1.

Garum * ſcombrorum. CII.

1 *Expirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo,*
Accipe 2 fæcoſum munera cara garum.

* Alii *ſociorum*, quod garum hoc Caviari (quod tamen ex ovis acipenſerum parari volunt) à ſociis Romanorum, Græcis, Mauris, Foro-Julienſibus, Clazomeniis, Hiſpanis vero optimum fieret, mittereturque Romam. ſupra ep. 40. 1 Garum, liquor erat ex inteſtinis Gari piſcis ſale maceratis. Inventum Græcum. Hiſpani verò poſtea à ſcombris *Anchovas*, liquorem hunc conficiebant, retento Gari nomine. *garo de ſuc is piſcis Iberi.* Horat. Satyra 8. lib. 2. 2 Al. *faſtoſum*, ideſt, Faſtuoſum, quaſi dicat, divitum menſis dignum.

Muria. CIII.

3 *Antipolitani fateor ſum 4 filia thynni:*
5 *Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.*

3 Antipolis, civitas provinciæ Narbonenſis, unde thynnus adferebatur laudatiſſimus. 4 Liquamen ſale thynni ſoluti. 5 Si eſſem garum, non tibi pauperi, ſed diviti miſſa forem.

Mel Atticum. CIV.

6 Attici, à Theſeo rege. | HOc tibi 6 Theſei populatrix miſit 7 Hymetti
8 Pallados à ſylvis nobile nectar apis.

7 Montis Attici. 8 Præſidis Atticæ.

Favi Siculi. CV.

9 Montis Siciliæ. | CUm dederis Siculos mediis de collibus 9 Hyblæ,
10 Cecropios dicas tu licet eſſe favos.

10 Atticos, à Cecrope rege.

* Paſſum. CVI.

* Liquor ex uva ad ſolem paſſa expreſſus. | 11 GNoſſia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod 12 mulſum pauperis eſſe ſolet.

11 Cretenſis. Gnoſſus enim urbs Cretæ, Minois regis. 12 Mox, epig. 108.

13 Picatum vinum. CVII.

13 Picatum hoc vinum in ipſa urbe Roma factum arte ex picis fluxu ita picis gratiam olet, ut dubites, an nativum ſit picatum à Vienna Allobrogum. de nobilitate Viennenſis uvæ picem reſipientis. Plin. l.14. c.1. | HÆc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Mulſum. CVIII.

14 Vos optima mella ex Attica miſta optimo vino Falerno æquatis nectari Deorum. | 14 ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIX.

15 Quæ in monte Albano, quo ſecedebant Cæſares. Domitianus in primis. | HOc de 15 Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, 16 Juleo quæ ſibi monte placet.

16 In quo Julus longam Albam condidit.

Surrentinum. CX.

17 Vina ex Surrento Picentinorum promontorio. | 17 SUrrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurũ
Sume: 18 dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

18 Una cum vino Surrentinos calices mittent Picentini. ita nec murrhinis, nec aureis poculis opus erit. De murrhinis vide, quæ ad ep. 113. l.14. inf.

Faler-

Falernum. C X I.

De 19 Sinueſſanis venerunt 20 Maſſica prælis.
Condita quo quæris conſule? 21 nullus erat

19 Campanis.namque Sinueſſa urbs Campaniæ maritima. 20 Maſſicus, & Falernus diſtincti erant montes, ſed vitium laude pares. 21 Hyperbolycè, etiam ante conſules diffuſum.

Setinum. C X I I.

22 *Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia campos,*
Exigua vetulos miſit ab urbe cados.

22 Vide ep. 74.l.10.n.5.

Fundanum. C X I I I.

Hæc 1 Fundana tulit felix autumnus 2 Opimi:
Expreſſit muſtum conſul, 3 & ipſe bibit.

1 E Fundis opp. Campaniæ. 2 Ep.27.l.1.n.3. 3 Quod ita auſteritatem decoxit, ut ipſe conſul, qui diffuderat, ſuo conſulatu vinum hoc biberet.

Trifolinum. C X I V.

Non ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæo,
4 Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

4 Septimum (ut hic noſter) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniæ loco prope Sinueſſam) Galenus apud Athenæum l.1. c.24. vide & Plinium l.14. c.6.

Cæcubum. C X V.

5 *Cæcuba 6 Fundanis generoſa 7 coquuntur Amyclis:*
Vitis & in media nata palude viret.

5 Ex agris Cæcubis in Campania. 6 Supra ep. 113. Apponitur vero ad diſtinctionem harum Amyclarum in Italia ab alteris illis in Laconia. ep.105.l.9.n.2. 7 A ſole. Al. *Coluntur*.

Signinum. C X V I.

Potabis liquidum 8 Signina 9 morantia ventrē:
Ne nimium ſitias, 10 ſit tibi parca ſitis.

8 E Signia opp. Italiæ. 9 Siſtentia alvum. 10 Parcè bibe.

Mamertinum. C X V I I.

*Amphora *Neſtorea tibi 11 Mamertina *ſenecta*
Si detur, 12 quodvis nomen habere poteſt.

* Ep.30.l.9. n.1. 11 Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Meſſanam. 12 Sic de Nomentano. ep.105.l.1. vide & Plin. l.14.c.6.

Tarraconenſe. CXVIII.

15 Civitas Hiſpaniæ, quæ & provinciæ nomen dat.

15 *Tarraco, 16 Campano tantum ceſſura Lyæo,*
16 Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

16 Primis Italiæ vinis Tarraconenſe confertur à Plinio, l.14. c.6.

Nomentanum. CXIX.

17 Ex villa, quam habeo Nomenti, ad 10. lapidem.

17 *Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchũ:*
18 Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

18 Si tibi qnid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora. epig.92. lib.7. nu.4.

Spoletinum. CXX.

19 E Spoleto urbe Italiæ.
20 Vetuſta.

De 19 Spoletinis quæ ſunt 20 carioſa lagenis,
Malueris, quam ſi muſta Falerna bibas.

Pelignum. CXXI.

21 Vide ep. 116. l.24.

21 *Marſica Peligni mittunt turbata coloni:*
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXXII.

22 Ne contemnas acetum ex vino Ægyptio.

22 *Amphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:*
Eſſet cum 23 vinum, vilior illa fuit.

Nobilius enim eſt acetum, quam fuit vinum. Athen. lib.2. cap.26. & Juv. Sat.13. V.85. 23 Al. *vini*.

Maſſilianum. CXXIII.

1 Cum tibi ſportula devinctos alas 100. clientes: appone iis vinum Maſſ. Alii leg. interrogatoriè, q. d. cur tam dives bibis ipſe villum? 2 Ep.36. lib.10. nu.3.

1 *Cum tua centenos expugnet ſportula cives,*
2 Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXXIV.

3 Ep.54. ſupra nu. 8.
4 Amicus poetæ, epig. 48. l.10. n.7.

3 *Cæretana 4 Nepos ponat, Setina putabis,*
Non ponit turbæ, 5 cum tribus illa bibit.

5 Cum paucis, eſt enim nobile vinum.

Tarentinum. CXXV.

NObilis & lanis, & felix vitibus 6 Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

6 Mons Calabriæ, contra Tarentũ.

Unguentum. CXXVI.

7 *UNguentum heredi nunquam, nec vina relinquas,*
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

7 Vide ep. 27. lib. 6. & ep. 77. l. 8.

Corona roſea. CXXVII.

DAt 8 feſtinatas, 9 Cæſar, tibi bruma coronas.
10 Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

8 Ep. 80. l. 6. 9 Domitiane, ſupra ep. 4. n. 2. 10 Natura ſua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ ſunt. *Adulatorie.*

LIBER XIV.

Cui * APOPHORETA inditum nomen.

* Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφέρω. mox epigra. 1. *Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo. Veſpaſianus dabat ſicut Saturnalibus apophoreta viris, ita & per Calendas Martias feminis.* Sueton. Veſp. cap. 19.

I.

1 *SYntheſibus dum gaudet eques, 2 dominuſque ſenatus,*
Dumq; decent noſtrum 3 pilea ſumpta 4 Jovem:
5 *Nec timet ædilem moto ſpectare 6 fritillo,*
7 *Cum videat gelidos jam prope verna lacus:*
8 *Divitis alternas, & pauperis accipe ſortes:*
9 *Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.*

1 Dum equites, & Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio, & diurnis vacant conviviis, ſyntheſes, ideſt, veſtes cœnatorias induti. epig. 46. l. 2. nu. 3. 2 Alciatus legit *dominiſque ſenatus*. quod domini tum ſervis miniſtrarent. 3 Ep. 7. l. 11. n. 4. 4 Domitianum, ut ſupra ſæpe: & vide ep. 4. l. 13. n. 7. *Vel* Saturnalia à Jove data Saturno. ut mox; *Quos tibi proculo filius ipſe dedit.* 5 Epig. 85. l. 5. 6 Epig. 14. l. 4. n. 9. 7 Cum ſervi videant adeſſe Decembrem menſem hybernum. 8 Miſcentur in his Apophoretis alternatim dona divitum citrei pugillares, & eburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, qualia ſunt quintuplices, triplices, chartæ epiſtolares, &c. atque hæc per ſortem, infra 40, 144. 170. 9 Supra tit. *.

10 *Sunt* 11 *apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis.*
12 *Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?*
Sed quid agam potius 13 *madidis Saturne diebus,*
Quos tibi 14 *pro cælo filius ipſe dedit?*
Vis ſcribam 15 *Thebas, Trojamq; malaſq; Mycenas?*
16 *Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.*
17 *Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:*
Verſibus 18 *explicitum eſt omne duobus opus.*

10 *Objectio ex perſona lectoris.* 11 Epig.114. l.1. n.2. 12 *Reſp. Poeta.* 13 Saturnalibus, quibus promiſcue à ſervis, & dominis indulgebatur genio, Baccho, & feſtis. 14 Unde te ejecit. ſupra nu. 4. 15 Bella, & fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ, & Mycen. atque ἀντίθεν) iſtæ Tricis, & Apinis, quas volunt eſſe Apuliæ oppidula, ep.114. l.1. n.2. 16 Ep.85. l.5. n.1. 17 Diſtichon ſequens in peculiare ſemovetur epigramma à Petr. Scriver. 18. Finitum, abſolutum. ut ep.108. l.11.

Apophoreta. II.

1 L*Emmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:*
Ut, ſi malueris, lemmata ſola legas.

1 Titulos, ſeu inſcriptiones, quę epigrammatωn argumenta doceant.

Pugillares citrei. III.

2 S*Ecta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,*
Eſſemus Lybici nobile dentis onus.

2 Niſi in tenues laminas diſſectæ eſſemus tabellæ, fuiſſemus certè menſæ citreæ. ut ep.43. l.2. n.9.

Quincuplices. IV.

3 C*Æde juvencorum domini calet area felix,*
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

3 Immolantur hoſtiæ in atrio Cęſaris, ſeu Jovis Capitolio, cum decretus Conſulatus, vel triumphus denunciatur hoc genere pugillarium, à forma, & circumgeſtationis commoditate, quod manu, pugnove teneantur. unde ἐγχειρίδια, & *manuales* dict. à numero vero foliorum dicebantur duplices, triplices, quincuplices.

Pugillares eburnei. V.

4 L*Anguida ne triſtes obſcurent lumina ceræ,*
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

4 Quibus per morbum, vel ætatem obtuſior eſt oculorum acies, ut non diſcernant, quæ ceratis inſcribuntur, atramento inſcribant ebori.

Triplices. VI.

5 T*Unc triplices noſtros non villia dona putabis,*
Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

5 Pauperum erant hæc dona, ſed quibus lautiores amatoria, & ad amicas ſcribebant, atque ad illos hæ invicem. de nomine vide ep.4. ſupra.

Pugil-

Pugillares membranei. VII.

6 Eſſe puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta novare voles.

6 Gypſo enim illitæ præſtabunt uſum ceratarum tabellarum, æquè deletiles, ac illæ.

7 Vitelliani. VIII.

Nondum legerit hos licet puſilla,
Novit 8 quid * cupiant Vitelliani.

7 Vide epig. 6. l. 2. n. 3.
8 Noctè, vel nummos. ut ep. ſeq.
* Al. capiant.

Ibidem. IX.

9 Quod minimos cernis, mitti nos credis amicæ;
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

9 Nummos, quorum mentio in his pugillaribus, non mitto amicæ, ſed poſco ab illa.

Chartæ majores. X.

10 Non ſunt munera, quæ 11 putas puellæ,
Cum donat vacuas poeta chartas.

10 Non ſunt nummi, vel carmina, quæ putas. 11 Al. petis.

Chartæ epiſtolares. XI.

12 Seu leviter noto, ſeu caro miſſa ſodali;
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.

12 Seu familiares ſint, vel parum noti, quibus mittuntur epiſtolæ, inſcriptio ſemper præfigit Suo, vel Suis. vide ep. 101. l. 9.

Loculi eburnei. XII.

Hos niſi de 13 flava loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia 14 ligna ferant.

13 Auro.
14 Loculi lignei.

Loculi lignei. XIII.

Si quid adhuc ſupereſt in noſtra 15 fæce locelli,
Munus erit: 16 nihil eſt, ipſe locellus erit.

15 Fundo, πυθμένι.
16 Si nihil reliqui ſit, dabitur ipſe locellus.

Tali eborei. XIV.

17 Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
18 Munera me dices magna dediſſe tibi.

17 Ludebatur talis quatuor, quandoque tribus. talorum autem feliciſſimus jactus dicebatur Venus, ubi ſinguli tali diverſam haberent faciem, comparentibus ſimul cane, ternario, quaternario, & ſenione. Luciani ἔρωτες.
18 Grati erunt tibi tali iſti, quos tibi miſi, per ſe quidem munus leve, ſed propter ludi depoſita magnum.

Teſſera. XV.

19 *NOn ſim talorum numero par teſſera, dum ſit*
Major, quam talis, 20 *alea ſæpe mihi.*

19 Talis enim ludebatur 4. teſſeris verò duabus, ad ſummum tribus: 20 Depoſita, & ludi pretia ampliora.

Turricula. XVI.

21 *QUæ ſcit compoſitos manus improba mittere talos,*
Si per me miſit, 22 *nil niſi vota facit.*

21 Epi.14.l.4.n.9. 22 Fortunæ, non arti locus eſt.

Tabula luſoria. XVII.

HIc mihi 1 *bis ſeno numeratur teſſera puncto:*
2 *Calculus hic gemino* 3 *diſcolor hoſte perit.*

1 In abaco (inquiunt) ſeu alveo luditur duabus teſſeris, quarum numerus ſummus, duplex ſenio. Sed quid ſi dicamus abacum hunc fuiſſe diſtinctum 12. ab omni latere teſſeris, ſeu ſpatiis, quas regiones, urbes, ſeu mandras appellabant? ut ep.71.l.7.n.7. 2 Calculus deprehenſus, utrinque nudus ab hoſte circumventus capitur. *Fac, pereas vitreo miles ab hoſte tuus.* Ovid. 2. de Arte, & 3. *Unus cum gemino calculus hoſte perit.* 3 Ep. 71.l.7.n.8. & infra ep.20.

Nuces. XVIII.

4 *ALea parva nuces, & non damnoſa videntur:*
Sæpe tamen pueris 5 *abſtulit illa nates.*

4 Ep.85.l.5. num.1. 5 Nudavit ad pœnas, ſi ultra diem permiſſum luſerint.

Theca calamaria. XIX.

SOrtitus thecam calamis 6 *armare memento:*
7 *Cætera nos dedimus, tu* 8 *leviora para.*

6 Inſtruere. 7 Thecam. 8 Calamos, ſtylos, ſcalprum.

Calculi. XX.

9 *INſidioſorum ſi ludis bella latronum,*
10 *Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.*

9 In inſidiis enim latent ſubſeſſores quidam è latrunculis, qui hoſtem incautum intercipiant. 10 E vitro diſcolori facti latrunculi. ut ep.71.l.7.n.8. quorum alii graſſatores, inſidiatores alii.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata ſuo graphiaria 11 *ferro,*
Si pucro dones, non leve munus erit.

11 Graphiis, ſtylis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

Den-

Dentiſcalpium. XXII.

12 LEntiſcum melius: ſed ſi tibi 12 frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

12 Cuſpis è lentiſco.

Auriſcalpium. XXIII.

SI tibi moroſa prurigine 13 verminat auris,
Arma damus tantis apta 14 libidinibus.

13 Prurit, vexatur.
14 Titillationi, pruriginì.

Acus aurea. XXIV.

15 TEnuia ne madidos violet bombycina crines:
Figat acus * tortas, ſuſtineatque comas.

15 Al. *Splendida*.
* Al. *ſparſas*.

Pecten ad Calvum. XXV.

QUid faciet nullos hic inventura capillos,
Multifido 16 buxus quæ tibi dente datur?

16 Pecten buxeus.

Crinſapo. XXVI.

17 CAuſtica 18 Teutonicos accendit 19 ſpuma capillos,
Captivis poteris cultior eſſe comis.

17 Sapo, cujus vis cauſtica capillos uſtulat, ruffatque. 18 Germanis in uſu hic ſapo ad capillos rutilandos, Plin. l. 28. cap. 12. 19 Germanorum ſcilicet, qui flavæ cæſarie pulchri.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI 20 mutare paras longævos cana capillos:
Accipe 21 Mattiacas (22 quo tibi calvæ?) pilas.

20 Tingere. 21 Trochiſcos è ſapone, ut ep. præc. à Mattiaco opp. Germaniæ: *Baden*. 22 Non magis tibi uſui futuras, quam pectinem. ep. 25. ſupra.

Umbella. XXVIII.

ACcipe 23 quæ nimios vincant umbracula Soles,
Sit licet & ventus, te tua vela tegent.

23 Quæ ſic ubi publica defecerint in theatris vela ventis revoluta, ut ſequent. epig. privata arceant nimios ſolis ardores, ventique vim.

*Cauſia. XXIX.

IN Pompeiano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

*Pilei Theſſalici contra ſolem.

Venabula. XXX.

Excipient apros, expectabuntque leones?
Intrabunt urſos, 1 ſit modo firma manus.

1 Si non erret, ſi non cedat manus.

Culter venatorius. XXXI.

Si 2 dejecta 3 gemes longo venabula roſtro:
*Hic * brevis in grandem cominus ibit aprum.*

2 Declinata, vel exuta à fera, ſic aper ille Ovidianus Adonidis *excuſſit pando venabula roſtro* in puerum ruens. malo enim de roſtro apri intelligere, quam de venabulo, cujus longam aciem Raderus dici roſtrum putat. 3 Al. *geres.* * Scriv. *levis.*

* Parazonium. XXXII.

Militiæ decus hoc, 4 & grati nomen honoris,
** Arma tribunicium cingere digna latus.*

4 Al. *gratique erit omen honoris.*
* Gladiolus zonæ appenſus, quo donatos honoris cauſa tribunos cingebant Imperatores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

Pugio. XXXIII.

Pugio, quem 5 curvis ſignat brevis orbita venis,
6 Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

5 An circuli iſti, & venæ in ipſo ferro temperato apparent, ut volunt interpretes? an manubrii armamenta? pro *ſignat* alii leg. *cingit.* 6 Epig. 50. l. 1. n. 11.

Falx ex enſe. XXXIV.

Pax me certa ducis placidos 7 curvavit in uſus;
Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.

7 E directo enſe in falcem. ſic galea in alveum ad apum mellificia, Alciat. emblem. 177.

Securicula. XXXV.

Cum fieret triſtis ſolvendis 8 auctio nummis,
9 Hæc 10 quadringentis millibus empta fuit.

8 Bonorum proſcriptorum ſubhaſtatio.
9 Securis bellica, Amazonum inventum. 10 Unde hoc pretium? ab armorum penuria? an ab artifice? N. L.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

Tondendis 11 hæc arma tibi ſunt apta capillis;
Unguibus 12 hæc longis, utilis illa 13 genis.

11 Forpex. 12 Scalprum tonſorium. Namque & ungues reſecare ad tonſores pertinebat. ut de Bruti Porcia refert Val. Max. l. 3. cap. 2. & l. 4. c. 6. & de Vulteio, Horat. epiſt. 7. l. 1. 13 Novacula.

Scrinium. XXXVII.

14 *Conſtrictos niſi das mihi libellos:*
15 *Admittam tineas, truceſque blattas.*

14 Al. *Conſtructos.* 15 Quid ſi legas *Admittens*? ſc. libelli.

Faſces calamorum. XXXVIII.

16 *DAt chartis habiles calamos Mēphitica tellus:*
17 *Texantur reliqua tecta palude tibi.*

16 *Chartis ſerviunt calami Ægyptii maxime.* Plin. l.16.cap.36. 17 Reliquarum regionum arundines paluſtres ſerviunt ſolum operiendis tectis.

Lucerna cubicularia. XXXIX.

18 *DUlcis conſcia lectuli lucerna,*
Quidquid vis facias licet, tacebo.

18 *Me ludere teſte lucerna*, &c. ep.105. l.11. Exigiturque teſtimonium à Lucerna contra Megapenthen, Lucian. κατάπλυς.

Candela. XL.

19 *ANcillam tibi ſors dedit lucernæ,*
* *Tutas quæ vigil exigit tenebras.*

19 Candela, quæ ancilla eſt lucernæ, præſtat noctem tutam à tenebrionibus, *vel* Candela, quæ tibi ſorte contigit, utpote pauperis munus, præſtabit tibi idem officium, quod divitis lucerna, conſcia ſcilicet erit dulcis lectuli, & luce minus clara præbebit ancillæ conſorti pauperis lecti. *Quas timidus tenebras vellet habere pudor.* * Al. *Totas.*

Lucerna * polymyxos. XLI.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

* Plura habens ellychnia, ſeu funiculos, μύξας.

Cereus. XLII.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
20 *Subducta eſt puero namque lucerna tuo.*

20 Furto ſublata, ut epig.59.li.8. num.9.

Candelabrum 21 Corinthium. XLIII.

22 *NOmina candelæ nobis antiqua dederunt,*
Non norat parcos uncta lucerna patres.

21 Ex ære Corinthio, quod optimum. vide quæ ad ꝟ.795. Medeæ Senecæ noſtri. 22 Lucernam à Græcis accepere frugales Romani longe poſt candelabrum, in quo figebatur candela, ſeu funiculus ardens.

Candelabrum ligneum. XLIV.

23 Ardente pariter ligneo candelabro.

Eſſe vides lignum: ſerves niſi lumina, fiet
De candelabro magna 23 lucerna tibi.

Pila paganica. XLV.

1 Vide epig. 19.l.4. *.

Hæc, quæ difficilis turget 1 paganica pluma,
Folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.

Pila 2 trigonalis. XLVI.

2 Ep.71.l.7. n.13. & l.12. ep.84.n.2. & ep.19.l.4.

Si me 3 nobilibus ſcis expulſare 2 ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, 4 ruſtice, redde pilam:

3 Al. *mobilibus*. Scriv. conject. *Si me ſcis Polybi levis expulſ.* vide ep.72.l.7. 4 Qui tantum paganica ludere noſti, vel rudis, & indocte pilæ, ſic infra epig.58. Græcæ linguæ rudem vocat *ruſticum*.

Follis. XLVII.

5 Vide epig. 19.libr.4. ſed minore, qui vento diſtentus agitatur facili manu.

Ite procul juvenes: mitis mihi convenit ætas:
5 Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

6 Harpaſta. XLVIII.

6 Ep.19. l.4. nu. 21.

7 Palæſtrites, ſtudioſus palæſtræ, qua claruit Antæus.

Hæc rapit 7 Antæi velox in pulvere 7 draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

7 Palæſtrites, ſtudioſus palæſtræ, qua claruit Antæus. ep.104.l.9.n.3. At Turnebus lib. 9.c.22. ſenſu minus verecundo intelligi vult, atque alterum diſtichi verſum ad eundem draucum refert, qui cum mollis ſit, fortis videri cupit, vano labore Antæi cervices æquare conatus, ut ſat.7.Juven.V.88. ſed poteris *vanum* exponere *agro inutilem*, ut ſequent. epig.

8 Halteres. XLIX.

8 Halteres erant maſſæ è plumbo, ferro, vel lapide, quibus in ſaltu ſe librabant, ab ἅλλομαι. videtur & horum uſus fuiſſe in balneis ad ſudorem. Juven. ſat.6. V.422.

Quid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea foſſa viros.

Galericulum. L.

9 Luto inquinet.
10 Unguento delibutos.
11 Epig. 57.l.3.n.4.

Ne 9 lutet immundum 10 nitidos 11 ceroma capillos,
12 Hac poteris madidas condere 12 pelle comas.

12 Galero è pelle, ut ep.45.l.12. nu.1.

Stri-

Strigiles. LI.

13 *Pergamus has miſit. Curvo 14 diſtringere ferro,*
15 Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.

13 Inventæ forte in Pergamo Aſiæ opp. vel inde allatæ ſunt ſtrigiles. 14 Imperativ. paſſiv. 15 Minus indigebis opera fullonis ad eluenda lintea, quo magis ſordes diſtrinxeris ſtrigilibus in balneis.

Guttus corneus. LII.

16 *Geſtavit modo fronte me juvencus,*
Verum rhinocerota me putabis.

16 E cornu bovis eſt hic guttus, qui videtur tamenè naſo rhinocerotis factus, quo in balneis utuntur lautiores oleo ſuperfundendi. magno cum rhinocerote lavari qui ſolet. Juven. ſat. 7. ℣. 129.

Rhinocêros. LIII.

17 *Nuper in Auſonia domini ſpectatus arena*
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

17 Guttus hic eſt è cornu, ſeu naſo rhinocerotis, qualem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quaſi pilas. epig. 9. lib. Spectacul.

Crepitacillum. LIV.

Si quis 18 plorator collo tibi 18 vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula 19 ſiſtra manu.

18 Puellus, cujus fletum ſedare velis. 19 Epig. 29. l. 12. num. 14.

Flagellum. LV.

20 *Proficies nihil, hoc cædas licet uſque flagello,*
Si tibi purpureo de grege currit equus.

20 Segnes enim, & tardipedes ſunt, nec aſſiduo flagello provocantur equi purpureæ factionis. quod de Venetis dixit epig. 46. lib. 6.

Dentifricium. LVI.

21 *Quid mecum eſt tibi? me puella ſumat.*
Emptos non ſoleo polire dentes.

21 Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes; non vetularum, & edentularum adſcititios ex ebore.

Myr oba-

Myrobalanum. LVII

22 *Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,*
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

22 In voce *myrobalano* tot concurrunt ſyllabæ breves, ut (quod de *Equotusio* dixit Horatius) *verſu dicere non ſit. imo* (ad quod reſpicere videtur poeta noſter, & quod idem obſervat ad Iliad. ψ Euſtathius) nec in toto opere vocem μυρὸν uſurpavit Homerus, uti nec *unguentum* Virgilius. Eſt vero Myrobalanum unguentum è glande arboris Myrobalani.

Aphronitrum. LVIII.

23 *Ruſticus es? neſcis quid Græco nomine dicar.*
Spuma vocor 1 nitri. Græcus es? ἀφρόνιτρον.

23 Græcæ linguæ rudis. ſup. epig. 45.
1 ἀφρὸς νίτρȣ.

Opobalſama. LIX.

Balſama me capiunt, 2 hæc ſunt unguenta virorum.
3 Delicias Nini vos redolete nurus.

2 Ita ſane Laronia apud Juvenalem, ſat. 2. v. 41.
3 Unguenta, ſeu amomum Aſſyrium. ut li. 8. ep. 77. Ninus vero rex fuit Aſſyriorum. Alii legunt *Hini*. Gruterus, *Coſmi*.

Lomentum. LX.

Gratum munus erit, 4 ſciſſo nec inutile ventri:
5 Si clara 6 Stephani balnea luce petes.

4 Rugoſo, & ſulcis ſciſſo utero.
5 Epig. 71. lib. 3. 6 Epig. 53. lib. 11. num. 2.

Laterna cornea. LXI.

7 *Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis,*
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

7 Vulcanus in cornu concluſus, ut loquitur Mercurius Plautinus.

Laterna ex veſica. LXII.

Cornea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? 8 aut me
Veſicam contra qui venit eſſe putat?

8 Neque poteſt obvius quiſpiam me à cornea diſcernere.

Fiſtula. LXIII.

Quid me compactam ceris, & arundine rides?
9 Quæ primum exſtructa eſt fiſtula, talis erat.

9 Quæ fertur à Pane inventa, & *diſparibus ſeptem compacta cicutis*.

Tibiæ

Tibiæ. LXIV.

10 EBria nos madidis rumpit 10 tibicina buccis:
11 Sępe duas pariter, ſępe monaulon habet.

10 Conviviis adhibita, quæ tibiis caneret Plutarch. problem. 8. l. 7. ſympoſ. 11 Modo geminas pariter inflat, dextram, & ſiniſtram, modo ſimplicem, & unicam.

Soleæ lanatæ. LXV.

DEfuerit ſi fortè puer, ſoleaſque libebit
Sumere: pro puero 12 pes erit ipſe ſibi.

12 Al. Peseris ipſe tibi, ideſt, ſervus à pedibus.

Mamillare. LXVI.

13 TAurino poteras pectus conſtringere tergo:
Nam 14 pellis mammas non capit iſta tuas.

13 Habes enim mammas *Quas vix taurino poteris circundare tergo.* Ad quem Virgilii verſum alluſiſſe poeta videtur. 14 Mamillare è pelle. faſcia, ſeu ſtrophium, quibus tumor papillarum coercebatur. Catullus. *Non tereti ſtrophio lactentes vincta papillas.*

15 Muſcaria pavonina. LXVII.

LAmbere quę turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

15 Flabellum ad abigendas muſcas è pavonis cauda.

Copta Rhodia. LXVIII.

16 PEccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos, coptam, quam tibi miſit, edat.

16 Copta fuit placenta ex ſiligine, amygdalis, nucleis, paſſulis, &c. Rhodiam tamen adeo duram eſſe jocatur poeta, ut colaphi vice porrigatur ſervis mandenda, quo pugnis ſuis parcat dominus. ſimulque ludit in Paronomaſia τῦ κόπlω, & coptæ.

Priapus ſiligineus. LXIX.

SI vis eſſe ſatur, noſtrum potes eſſe Priapum:
Ipſa licet rodas 17 inguina, 18 purus eris.

17 Utriuſque ſexus αἰδοῖα ex ſiligine fiebant. ep. 3. l. 9. nu. 2. 18 Ore non hinc impuriore. quod τοῖς μυζῶσιν accidit.

Porcus. LXX.

ISte tibi faciet 19 bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes 20 ilice paſtus apros.

19 Solemnis acclamatio in Saturnalibus, Io Saturnalia, bona Saturnalia. ep. 2. l. 11. n. 5. 20 Glande iligna.

21 Cauda bovis ad tergendas, & excutiendas veſtes, uti pavonis, modo ep. 67. ad muſcas. 22 Al. *bovis*.

21 Muſcarium bubulum. LXXI.

Sordida ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda 22 levis.

23 Ep. 79. l. 5. nu. 7. 1 Qui miſſus eſt tibi in Saturnalibus, mihi miſſus fuit ante Saturnalia. quorum legitimi erant dies 5. adſcititii ſigillares 2.

23 Botulus. LXXII.

1 *Qui venit botulus medio tibi tēpore brumę,*
Saturni ſeptem venerat ante dies.

Pſittacus. LXXIII.

Pſittacus à vobis aliorum nomina diſcam;
Hoc didici 2 per me dicere; Cæſar, ave.

2 Naturæ inſtinctu, quæ numina adoranda docet. *Adulatoriè*.

Corvus. LXXIV.

Corve 3 ſalutator, quare 4 fellator haberis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

3 Alludit ad corvum, qui Cæſar. Auguſtum ab Actiaca victoria reducem ſalutavit: *Ave Cæſar victor Imperator*. Macrob. ſat. l. 2. c. 4. 4 *Corvos ore coire, & concipere credit vulgus, fœminę roſtro maris inſerto.* Plinius lib. 10. cap. 12. Sed Ariſtoteles negat, & deridet hoc ab Anaxagora proditum. lib. de Animal.

Luſcinia. LXXV.

5 *Flet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ*
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

5 Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. l. 6.

Pica. LXXVI.

6 *Pica loquax certa dominum te voce ſaluto:*
7 *Si me non videas, eſſe negabis avem.*

6 Epig. 86. l. 7. n. 9. & l. 9. ep. 55.
7 Idem Oppianus de hac avi. vide Jan. Douzam ſuper Arbitr. Petron. lib. 1. cap. 14.

Cavěa eborěa. LXXVII.

*Si tibi * talis erit, qualem dilecta Catullo*
Lesbia plorabat, 8 hic habitare potes.

* Paſſer, cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; & ipſe Catullus 3. carm. 8 In hac cavea eborea,

Nat-

Narthecium. LXXVIII.

9 *ARtis 10 ebur medicę 10 narthecia cernis habere*
Munera, quæ cuperet 11 Pactius eſſe ſua.

9 Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: *Artis ebur medicæ narthecia cernis, habebis munera*, &c. Alii legunt---- *cernis? habebis Mun. &c.* 10 Pyxidem eburneam, quæ & *Narthecium* dicitur, ideſt, repoſitorium medicamentorum è ferula ſolitum fieri. Cic. de fin. 2. 11 Neſcio quis lautus, vel medicus.

Flagra: LXXIX.

LVdite laſcivi, ſed 12 tantum ludite ſervi:
Hæc 13 ſignata 14 mihi 15 quinq; diebus erũt.

12 Nec ſcelera audete, pœnas alioquidaturi poſt Saturnalia. 13 Clauſa & annulo ſignata. 14 Domino. 15 Saturnalibus. ep. 52. l. 7. nu. 1.

Ferulæ. LXXX.

IN viſæ nimium pueris, gratæque magiſtris,
16 Clara Prometheo munere ligna ſumus.

16 Cava enim in ferula Prometheum Jovi ſurreptum ignem detuliſſe canit Heſiodus, & ipſe apud Æſchylum.

Pera. LXXXI.

17 *NE mendica ferat 18 barbati prandia nudi,*
Dormiat & tetrico cum 19 cane, pera rogat.

17 Pera rogat, ut habeat honeſtiorem dominum, quam Cynicum, cujus mendicata fruſta cogatur ferre, & pulvini officium dormienti præſtare. 18 Cynici, qui βαθὺν πώγωνα, καὶ σεμνὸν paſcit. 19 Ep. 53. l. 4. nu. 8.

Scopæ. LXXXII.

20 *IN pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:*
21 Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

20 Scopæ olim è palma factæ. 21 Sed reliquiarum copię ex hodierno luxu augebunt pretium ſcopis. Alii legunt, *Ocia ſed ſcopis nunc analect. dabit*; & exponunt; *analecta* miniſtrum, qui reliquias colligit. epig. 19. l. 7. n. 16.

Scalptorium. LXXXIII.

DEfendet 22 manus hæc ſcapulas mordente mo-
Pulice, vel 23 ſi quid pulice ſordidius. (leſto

22 Inſtrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem ſupplebat ad prurium ſcapularum fricandum, atque ſcalpendum. 23 Pediculus.

Manuale. LXXXIV.

1 *NE toga barbatos faciat, vel pęnula libros,*
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

1 Ne piloſi fiant, & (ut l. 1. ep. 67.) *inhorreant mento* libri manu, vel veſte lectoris attriti, tegantur tabula abiegna.

Lectus pavoninus. LXXXV.

2 Lectus habet nomen à pavonis plumis, quibus ornatur. Sunt tamen qui *citreum* intelligunt. Tabulæ enim citreæ undatim criſpæ erant, & majore in gratia, ſi pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. l.13.c.15. 3 Fabula ex Ovidii Metam. 1. nota.

2 *Nomina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis*
3 *Nūc Iunonis avis: ſed prius Argus erat.*

Ephippium. LXXXVI.

4 Ephippium. Brodæus lib. 4. Miſc.c. 16.

4 *Stragula ſuccincti venator ſume* 5 *veredi:*
Nam ſolet à nudo ſurgere 6 *ficus equo.*

5 Epig. 14. lib.12. nu. 2. 6 Ulcus, quam συκωσιν vocant.

7 Stibadia. LXXXVII.

7 στιβάδιον torulus eſt è gramine, herbis, frondibus, ſeu floribus ſtipatus. à στείβω.

Accipe 8 *lunata ſcriptum teſtudine* 8 *ſigma:*
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

8 Epig. 48. l.10. nu.8.

9 Guſtatorium. LXXXVIII.

9 Repoſitorium, in quo guſtus, ſeu antecœna ponebatur.

10 *Fœmineam nobis Cherſonſi credis ineſſe;*
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

10 *Ex perſona guſtatorii.* Non exornor vilioribus putaminibus teſtudinum fœminarum, & χερσινῶν, ideſt, terreſtrium. Plin. lib. 9.c.10. ſed maſcularum, & fulgentium ex Indico mari. Plin. l.9.c.11.

Menſa citrea. LXXXIX.

11 Citreas menſas ex Atlante monte Mauritaniæ. ep.43.l.2.n.9. & ep.67.l.12.

Accipe felices 11 *Atlantica munera ſylvas:*
12 *Aurea qui dederit dona, minora dabit.*

12 Si ex auro puro puto fieret menſa, minoris tamen eſſet pretii, quam citrea.

Menſa acerna. XC.

13 Ut citreæ menſæ ex Mauritania, modo epig. 85.

Non ſum 13 *criſpa quidem, nec ſylvę filia Maurę:*
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. XCI.

14 Vide ep. 17. & 19. lib. Spectaculorum.

14 *Grandia taurorū portant qui corpora, quæris*
An 15 *Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?*

15 Epigr. 43. lib.2. num.9.

16 Quin-

16 Quincupedal. XCII.

17 *Puncta notis 18 ilex, & acuta cuſpide clauſa,*
Sæpe 19 redemptoris 20 prodere furta ſolet.

16 Al. *Quincupeda.* 17 Diſtincta pedibus, palmis, digitis, uti diſtingui videmus fabrorum regulas. 18 Amuſſis ex ilice. 19 Cui locatur pretio ædificia extruenda. 20 Deprehendere fraudes.

Pocula archetypa. XCIII.

21 *Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria 22 celi:*
Primus in his Mentor, dũ facit illa, bibit.

21 Iſta pocula non ſunt elaborata à nobili aliquo artifice noſtri temporis, ſed ab ipſo Mentore. epig. 41. l. 3. & ep. 39. l. 4. n. 2. 22 Stili ſculptorii.

Calices. XCIV.

1 *Non ſumus audacis plebeja 2 toreumata vitri:*
3 Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

1 Nos, plebeja toreumata non ſumus ex eo vitro, unde audaces fiunt calices, qui Cryſtallinorum æmuli ſe Ægyptiis illis conferre audent. epig. 75. l. 12. 2 Fictilia torno facta, ſed & vitra torno etiam fiebant. 3 Neque nos, ut cryſtallina illa, rumpimur calida aqua. epig. 75. l. 12. nu. 6.

Phiala aurea cælata. XCV.

Quamvis 4 Calliaco rubeam generoſa metallo,
Glorier arte magis: nam 5 Myos iſte labor.

4 Hiſpano auro. epig. 16. lib. 10. num. 1. 5 Nobilis artificis. ut lib. 8. ep. 51.

Calices Vatinii. XCVI.

Vilia ſutoris 6 calicem monumenta Vatini
Accipe; ſed naſus longior ille fuit.

6 Al. *calices* nomen habentes à Vatinio ſutore Beneventano, cujus inventum fuere (vel ut alii volunt) ad cujus prominentis naſi ſimilitudinem effingebantur iſti calices quatuor naſos habentes. An itaque ſimpliciter dicit, Vatinium habuiſſe longiorem naſum? an ingenio fuiſſe acriori, quod hos invenerit? an deriſorem deridet? An denique, quod ſagax fuit inquiſitor, criminatorque, poſtquam ad tantas opes perveniſſet, ut munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

7 Lances chryſendetæ. XCVII.

7 *Grandia ne viola parvo 8 chryſendeta mullo:*
Ut minimum, libras debet habere duas.

7 Epig. 43. l. 2. num. 12. 8 Lautas lances, ſeu patinas non niſi lauti decent piſces.

Vaſa Aretina. XCVIII.

9 Ep. 54. l. 1. n. 2. & 3. 10 Rex Etruſcorum, ut & reges Rom. erant æque lauti capedinibus, & urnulis fictilibus, atque noſtri hodie ſilicatis pateris.

9 *Aretina nimis ne ſpernas vaſa, monemus:*
10 Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. XCIX.

11 Ep. 54. l. 1. n. 2. 12 Vas eſcarium primùm è Britannia allatum, mox & Romæ factum.

Barbara de 11 *pictis veni* 12 *baſcauda Britannis:*
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

13 Panaca. C.

13 Teſta ſcilicet à Panacis pop. Rhetiæ. 14 Si quando fuiſti Veronæ, epigramm. 8. l. 1. num. 3.

14 *Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,*
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

Boletaria. CI.

15 Quippe nomen habeo à boletis. ep. 48. l. 13. 16 Qui adhuc teneri ſucciduntur caulibus, epig. 48. l. 10. num. 21.

Cum mihi boleti dederint 15 *tam nobile nomen,*
16 *Prototomis, pudet heu, ſervio coliculis.*

Calices Surrentini. CII.

17 Fictile leve, & rota figuli politum, ex terra Surrentina. vide epig. 110. l. 13.

Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed 17 *Surrentinæ leve toreuma rotæ.*

Colum nivarium. CIII.

18 Calorem optimorum vinorum tempera, tranſmittendo per colum nivibus diſtentum. 19 Vilius vinum ſacco linteo attenuabis, ut ſeq. epig.

18 *Setinos moneo noſtra nive frange trientes:*
19 *Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus nivarius. CIV.

20 Epigra. præc. & ep. 61. lib. 12. n. 4. & lib. 2. epig. 40. num. 5.

20 *Attenuare nives norunt & lintea noſtra:*
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

Urceoli miniſtratorii. CV.

21 *Frigida non deſit, non deerit calda petenti:*
Sed tu 22 morvſa ludere parce ſiti.

21 Si modo ſuppetat aqua arte frigefacta, ep.117. & 118. infra; affatim erit calidæ ad temperandum vinum. 22 Difficili, & delicata nimis.

Urceus fictilis. CVI.

Hic tibi donatur panda 1 ruber urceus anſa:
2 Stoicus hoc gelidam Fronto 3 petebat aquam.

1 A terra, vel igni. 2 Et ipſe Stoicus movebatur hujus colore, qui tamen ſe moveri negat. 3 Al. *bibebat*.

Calathi. CVII.

4 *Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos 5 ebria tigris*
Perfuſos 6 domini 7 lambere docta pedes

4 Calathos, calices vinarios. vide Virgil. ecl.5. ubi in ſacris Bacchi adhibebantur calathi. 5 Vino, ut ferunt, cicurata, & Bacchi currum trahens. 6 Bacchi, vel magiſtri. 7 Epig.18. lib. ſpect.

Calices 8 Saguntini. CVIII.

Quæ 9 non ſolicitus teneat, ſervetq; miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

8 Fictiles è Sagunto Hiſpaniæ civitate. ep. 46. l.4.nu.9. 9 Securus de damno, ſi cadant, franganturque. mox epig. 111.

Calices gemmati. CIX.

Gemmatum 10 Scythicis ut luceat 10 ignibus 11 aurum,
Adſpice 12 quot digitos exuit iſte calix.

10 Smaragdis. ep. 60. l.9.n.20. 11 Poculum aureum. 12 *Eo proceſſit luxus, ut multi gemmas digitis detractas poculis inſerant.* Plin. lib.37. c.2. & Juv. Sat.5. ℣.42.

Ampulla potoria. CX.

Hac licet in 13 gemma, quæ ſervat nomina Coſ-
Luxurioſe bibas, 14 ſi foliata ſitis. (*mi,*

13 Ampulla ex onyche. epig. 50. lib. 11.n.7.& epig. 81. l.3. num.23. 14 Invaluit luxuria, ut unguenta biberentur. μύρῳ οἶνον μιγνύντες οὕτως ἔπινον. Ælian. var. hiſt. lib. 12. cap.31. Foliatum autem erat è foliis Nardi, coſti, &c. Plin. lib. 13, cap.1.

Cryſtal-

Cryſtallina. CXI.

FRangere dum metuis, frangis cryſtallina: 15 peccant
Securæ nimium, ſolicitæque manus.

15 Al. *Peccas Secura nimium, ſolicitaque manu*, per diligentiam, & curam, æquè ac per negligentiam.

Nimbus vitreus. CXII.

AB Jove qui veniet 16 miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi 17 vina dabit.

16 Quibus diluatur merum. 17 Ut nimbi theatrales aſpergunt crocum per latentes fiſtulas in immenſam altitudinem expreſſum. ep. 3. lib. Spect. n. 10. ita hic vinum.

* Murrhina. CXIII.

SI 18 calidum potas, ardenti murrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

* *China diſhes*. Ita ſane videntur ex deſcriptione Plinii l. 37. c. 2. Oriens (inquit) murrhina mittit ex humore ſub terra calore denſata. In pretio ſunt ob nitorem, & coloris varietatem, purpurei, candidi, & tertii igneſcentis. Aliqua & in odore commendatio eſt, &c. Joſ. Scalig. ad verſum illum Propertii lib. 4. *Murreaque in Parthis pocula cocta focis:* adverſatur Plinio, aſſeritque murrhina pocula ex Signino cocto apud Sinas facta eſſe, quæ nos *Porcellana* vocamus. v. Pancirolum, & ad eum, Salm. 18 Epig. 75. lib. 9. n. 3. *brunt wine*, vel calda temperatum.

Patella Cumana. CXIV.

HAnc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam,
19 Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

19 Factam Cumis Sibyllæ oraculo claris. Ita Juvenalis ſiluros dixit Criſpini municipes, & lagenam Cretenſis vini municipem Jovis.

Calices vitrei. CXV.

ADſpicis 20 ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit ah, quoties 21 perdidit auctor opus.

20 Artificium Ægyptiorum in formandis vitreis calicibus diverſicoloribus, quos Adrianus Imp. *allaſſontes* dixit. vide Scalig. ad Propert. l. 4. 21 Fregit in ipſo opere.

Lagena nivaria. CXVI.

SPoletina bibis, vel Marſis condita cellis?
22 Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

22 Neque enim nobili decoctæ (de qua ep. 65. l. 5. n. 2.) convenit cum vilioribus vinis. ep. 120. & 121. l. 13.

Nives

Nives. CXVII.

23 NOn potare nivem, ſed aquã potare rigentem
De nive commenta eſt ingenioſa ſitis.

23 Non aquam nivium, ſed decoctam nive reconditam, ac refrigeratam. ut ep.65.l.5.nu.2.

Idem. CXVIII.

1 MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

1 Noli miſcere decoctam Maſſiliano vino infumato. ep.36. lib.10.n 3. ipſa enim aqua vino eſt pretioſior.

Matella fictilis. CXIX.

DUm 2 poſcor crepitu digitorum, 3 & verna moratur:
4 O quoties pellex culcita facta mea eſt.

2 Epig. 81. l.3. nu. 13. 3 Nec properat ſervus. 4 Matellæ, dum culcitæ, loco matellæ, immejitur.

5 Ligula argentea. CXX.

QUamvis me ligulam dicant equiteſq; patreſq;
Dicor ab indoctis lingula 6 grammaticis.

5 Gladiolus in ſpeciem linguæ, ſpathula. 6 Qui pertinaciter inſiſtentes quantitati, jure ſyllabæ non cedent.

7 Cochlearia. CXXI.

8 SUm cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis:
Numquid ſcis potius cur cochleare vocer?

7 Supple, *ligula*, ut ſit cui congruant *habilis*, & *utilis*. quibus non convenit *cochleare*. 8 Cum non minori uſui ſim ad ova, & alios cibos, quam ad cochleas, numquid noſti cur mihi potius à cochleis nomen quam ab illis? Imo ſcio; à forma ſcilicet, & cochlearum teſtis primum in hunc uſum adhibitis.

Annuli. CXXII.

9 ANte frequens, ſed 10 nunc rarus nos donat amicus:
11 Felix cui comes eſt 12 non alienus eques.

9 Olim, vel ante legem Othonis de cenſu equeſtri. 10 Poſt legem illam à Domitiano revocatam. 11 Amicusne, an annulus? 12 Ep.19.l.5. n.6. vide Turnebum l.9.c.24.

Dactyliotheca. CXXIII.

SÆpe gravis digitis elabitur annulus unctis:
Tuta mea fiet ſed tua 13 gemma fide.

13 Annulus, cui includitur gemma, & ipſe thecã clauſus.

Toga

Toga . CXXIV.

14 Romanos rerum dominos, gentemque togatam
15 Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

14 Verſus è Virgilii Æneidos 1. uſurpatus. 15 Auguſtus publicè in deorum numerum retulit Julium Cæſ. qui illum adoptarat. *Jam facit ipſe deos, &c.* Manilius, & Sueton. Jul. c. 88. Poeta autem hic Domitianum intelligit, qui Veſpaſianum conſecravit, condito Flaviæ genti templo.

Idem . CXXV.

16 Si matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos;
Attrita veniet ſportula ſæpe toga.

16 Vide ep. 25. lib. 4.

Endromis . CXXVI.

Pauperis eſt munus, 17 ſed non eſt pauperis uſus:
*Hanc tibi pro * togula mittimus endromida.*

17 Namque hac induebantur opulentiores in gymnaſiis, ut abundè dictum. ep. 19. l. 4. * Scriv. *læna.*

Canuſinæ fuſcæ . CXXVII.

18 Hæc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Munus erit. gaude: 19 non cito fiet anus.

18 Hæc pęnula è lana Canuſina, quæ ſubrufi, & mulſo non abſimilis eſt coloris. mox 129.
19 Non cito deteretur, durabit diu. vide ep. 40. l. 1. n. 1.

Bardocucullus. CXXVIII.

Gallia 20 Santonico veſtit te bardocucullo:
21 Cercopithecorum pęnula nuper erat.

20 Epig. 54. l. 1. n. 2.
21 Quod cum breve genus veſtis ſit, ut patet ex epig. 93. l. 1. n. 5. præ ſe fert tunicam, qua amicimus ſimias, vel κερκοπιθήκους, ſimias caudatas, *monkeies*.

* Canuſinæ rufæ . CXXIX.

22 Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis,
Et placet hic pueris, militibuſque color.

* Modo epigram. 127.
22 Viri Romani utuntur veſtibus fuſci coloris, Galli rufis è lana Canuſina, & tamen pueri noſtri gaudent rufo hoc colore, ut & milites, ex inſtituto Laconum, quibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens ſanguis in veſtibus alterius coloris incuteret ſuis terrorem, hoſtibus adderet animum.

Pænula ſcortea. CXXX.

23 INgrediare viam cœlo licet uſque ſereno; Ad ſubitas nuſquam ſcortea deſit aquas.

23 Habeas tecum pænulam è pellibus, ſeu corio ad arcendas pluvias.

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

1 SI Veneto, Praſinove faves, quid coccina ſumis? Ne fias iſta transfuga forte, vide.

1 Teſtabantur conſimili colore ſpectatores, cui favebant factioni: tu vide, ne coccino ſumpto transfugam agas à tua factione, aliarum cuilibet, quæ vicerit, acclamans.

Pileus. CXXXII.

SI poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas: 2 Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

2 Cum ad muneris, tum ad facultatis meæ tenuitatem excuſandam facit tempus, Saturnalia ſcilicet, in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis lacernis pilea fieri ſolita, tradit Brodæus lib. 10. Miſcellan. cap. 35.

Lacernæ Bæticæ. CXXXIII.

3 NOn eſt lana mihi mendax, nec mutor aeno: Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

3 Non tingor, non alios didici mentiri colores. ep. 97. l. 1. n. 3. & ep. 28. l. 8. n. 6. & ep. 100. l. 12. n. 2.

Faſcia pectoralis. CXXXIV.

FAſcia 4 creſcentes dominæ compeſce papillas, 4 Ut ſit, quod *capiat noſtra, tegatque manus.

4 Sororiantes enim, necdum conſecutæ creſcendi modum ſunt gratiores. infra ep. 149. * al. cupiat.

Cœnatoria CXXXV.

5 NEc fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota: Hoc opus eſt 6 pictis accubuiſſe toris.

5 Cœnatoria pallia domi tantum ſumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ. 6 Acu pictis, pavoninis, citreis.

Lænæ. CXXXVI.

TEmpore brumali non multum 7 levia proſunt: 8 Calficiunt villi pallia veſtra mei.

7 Qualia ſunt ſerica, bombycina, linea. Itaque alii leg. linea. 8 Sed hyeme villoſæ lænæ palliis ſuperinductæ calorem ſtipant, arcentque frigus.

Lacernæ albæ . CXXXVII.

9. Ludos ſpectabant omnes lacernis albis induti

9 *Amphitheatrales nos commendamur ad uſus,*
Cum tegit algentes alba lacerna togas.

(ut ep. 2. l. 4.) quæ togis ſuperinducebantur, pulveris, pluviæ, vel frigoris arcendi cauſa. *lacernas Munimenta togæ* dixit Juven. Sat. 9.

Gauſapa villoſa, vel mantile. CXXXVIII.

10 Menſæ tuæ citreæ opus eſt villoſis mantilibus

10 *Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum:*
11 *Orbibus in noſtris* 12 *circulus eſſe poteſt.*

, quæ vindicent eam à maculis: vilis mea, & abiegna non formidat maculas. 11 Menſis rotundis. 12 Impreſſus menſæ ex lance repoſitorio, ſeu paropſide.

Cuculli * Liburnici . CXXXIX.

* Ex lana craſſa Liburnica. Eſt autem Illyridis regio Liburnia.

13 *Ungere neſciſti nobis ô ſtulte, lacernas,*
Indueras albas, exue Callaicas.

13 Male ſuperinduuntur albæ lacernæ cucullis Liburnicis, qui tincturam non probè retinentes lacernas ex albis reddunt rutilas, & coloris auri Callaici, vel, ut alii legunt *Callainas*, id eſt, cœruleas à Callai gemma Sapphiri æmula.

14 Udones Cilicii. CXL.

14 Calceamenta ex pilis hircinis.
15 Sed ex pilis barbati hirci, ſeu capri, qui *vir gregis*.

Non hos lana dedit, 15 *ſed olentis barba mariti:*
16 *Cinyphio poterit* 17 *planta latere ſinu.*

16 Epig. 94. l. 7. nu. 10. 17 Pes.

Syntheſis. CXLI.

18 Vide ep. 1. ſupra n. 1. & ep. 52. l. 7. num. 1.

18 *Dum toga per quinas gaudet requieſcere luces,*
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

Focale. CXLII.

19 Vide ep. 41. l. 4.

19 *Si recitaturus dedero tibi forte libellum,*
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

Tunicæ Patavinæ. CXLIII.

20 Tun. Pat. ex multa lana conſectæ

20 *Vellera cum ſumat Patavinæ multa trilices,*
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

triplici licio, non facile ſcinduntur forfice, imò ſerra opus eſſet iis tanquam aſſeribus ſecandis.

Spon-

Spongia. CXLIV.

21 *HÆc tibi ſorte datur * tergendis ſpongia menſis*
Utilis, expreſſo cum levis imbre tumet.

21 Ep. 1. ſupra not. 8. * Uſus ſpongiarum ad abſtergenda, fovenda, &c. Plin. l. 31. c. 11. & Lucil. ep. l. 2. Anthol. c. 31. σπόγγον, ϛ σαρὸν εὐθὺς ἔχων.

Pænula gauſapina. CXLV.

22 *IS mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,*
Ut me vel media ſumere meſſe velis.

22 Vide ep. 59. l. 6.

Cervical. CXLVI.

TInge caput 23 nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

23 Foliato unguento nardino, ſup. ep. 110. Scriv. Coſmi.

Cubicularia gauſapina. CXLVII.

1 *STragula purpureis lucent villoſa tapetis,*
*Quid prodeſt, ſi te * congelat uxor anus.*

1 Plus facit uxor tua anus ad te gelandum, quam villi noſtri ad te calefaciendum. * Scr. contegat.

Lodices. CXLVIII.

2 *NUdo ſtragula ne toro paterent,*
Junctæ nos tibi venimus ſorores.

2 Lodices geminæ, & cocuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum ſtragulis.

Amictorium. CXLIX.

3 *MAmmoſas metuo: teneræ me trade puellæ,*
Ut poſſint niveo pectore 4 lina frui.

3 Supra epi. 134. 4 Amictoria lintea.

Cubicularia 5 polymita. CL.

HÆc tibi 6 Memphitis tellus dat munera: 7 victa eſt
Pectine 7 Niliaco jam Babylonis acus.

5 Multis filis, ſeu liciis contexta. 6 Ægyptiaca. 7 Stragula ab Ægyptiis texta vincunt tapetas, veſteſque Babylonias Phrygum acu pictas.

Zona. CLI.

8 Virgini, vel non gravidæ.

LOnga ſatis 8 nunc ſum; 9 dulci ſed pōdere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

9 Fortu. ut de fœminea Zona exponamus. ſi de virili malis; dulce ponduserit gulæ, ventriſque ſarcina.

Gauſape quadratum. CLII.

10 Verona. ep. 8. l. 1. n. 5.
11 Patavina. epig. 93. lib. 10. num. 3.

LOdices mittet docti tibi 10 terra Catulli:
Nos 11 Helicaonia de regione ſumus.

12 Semicinctium. CLIII.

12 Hominem cingens medium à lumbis demiſsũ.

DEt tunicam dives, ego te præcingere poſſum
Eſſem ſi locuples, munus utrumque darem:

13 Lanæ amethyſtinę. CLIV.

EBria Sidoniæ cum ſim de ſanguine conchæ,
Non video, quare ſobria lana vocer.

13 Tinctæ purpura lanæ dicuntur murice ebriæ. unde itaque vocantur ipſæ & Amethyſtinæ, ideſt, ſobriæ? ab Amethyſto ſcilicet gemma, quæ leniter purpureum, ſeu vineum colorem refert, nomenque habet, quod temulentiam arcere vulgo crederetur. vide epig. 18. l. 10.

Lanæ albæ. CLV.

14 Idem de lanis judicat Pli. l. 8. c. 48.

14 VEllcribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lanæ Phrygiæ. CLVI.

15 Helena.
16 Paris.
17 Purpura Lacedæmonia deterior, quàm Tyria.

NOs 15 Lacedæmoniæ 16 paſtor donavit 15 amicæ:
17 Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ Pollentinæ. CLVII.

18 Qui luctus color.
19 Pollentia, Italiæ oppid. quæ & alteram habet in Baleari majori ſibi cognominem.

NOn tantum 18 pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices 19 hæc dare 19 terra ſuos.

Idem.

Idem. CLVIII.

LAna quidē triſtis, ſed 20 *tonſis apta* 20 *miniſtris,*
Quales non primo de grege menſa vocat.

20 Servis viliorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, & de primo grege.

Tomentum *Leuconicum. CLIX.

21 *OPpreſſæ nimium vicina eſt faſcia plumæ?*
Vellera 22 *Leuconicis accipe raſa ſagis.*

* al. *Lingonicum.*

21 Pluma cedit, & facit, ut faſcia lecti (de qua ep.63.l.5.nu.3.) urat jacentem. melius ſuſtinebit te tomentum, lana, quæ pannis, veſtibusq; detondetur, atque abraditur. *ſlockes.* 22 Lingones mittebant Romam cadurca, bardocucullos, & ſaga craſſæ, & pinguis lanæ. ep.54.l.1.n.2.

Tomentum Circenſe. CLX.

TOmentum conciſa 1 *palus* 2 *Circenſe vocatur:*
Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit.

1 Arundo, juncus, ulva paluſtris. 2 Quale ſubſternebant ſibi ſpectatores in Circo, atque idem videtur eſſe cum ſtramento Orchomenio. de quo Plin.l.19.c.1.

Pluma. CLXI.

LAſſus 3 *Amyclæa poteris requieſcere pluma,*
Interior cycni quam tibi 4 *lana dedit.*

3 Cygnea, propter Ledam Laconam. ep.28. l.8.nu.12. Amyclæ vero Laconiæ civitas fuit. 4 Tenerior pluma, *dunne.*

Fœnum. CLXII.

5 *FRaudata* 6 *tumeas facilis tibi culcita* 7 *pluma,*
Non venit ad duros pallida cura toros.

5 In qua non eſt pluma. Al. leg. *Frondata*, ideſt, è frondibus. 6 Farciatur. 7 Alii *fæno.*

Tintinnabulum. CLXIII.

8 *REdde pilam: ſonat* 9 *æs thermarum. ludere pergis?*
10 *Virgine vis* 10 *ſola lotus abire domum.*

8 Redde pilam gymnaſii, ſeu ſphæriſterii moderatori. 9 Campana, quæ ab exercitiis avocat ad balnea. Hadrian. Junius lib. 3. Animadverſ. c.11. ὁ κώδων ἤχεσε, &c. Lucian. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων. 10 Cruda virgine. epig. 42.l.6.n.9. & epig.21.l.5. num.6.

Diſcus. CLXIV.

11 E ferro, vel ære. 12 Lacedæmonii inventi, atque exercitii.

11 *Splendida cum volitent 12 Spartani pondera diſci,*
Eſte procul pueri: ſit 13 ſemel ille nocens.

13 In unico puero Hyacintho. infra ep. 173.

Cithara. CLXV.

14 Orpheo. 15 Dum reſpexit. ut habet notiſſima vulgo Fabula.

Reddidit Eurydicen 14 vati: ſed perdidit ipſe,
15 Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLXVI.

17 Epig. 21. lib. ſpect.

De Pompeiano ſæpe eſt ejecta theatro,
17 Quæ duxit ſylvas, detinuitque feras.

Plectra. CLXVII.

18 Papula ex attritu pollicis, & chordarum, à *bush or blyſter*.

Fervida ne trito tibi pollice 18 puſula ſurgat;
Exornent docilem garrula 19 plectra lyram.

19 Pectines, quibus cithara pulſatur, à πλήτ7ω.

Trochus. CLXVIII.

20 Throchus, cui & nomen, & forma à rota. Alius omnino à turbine. Erat enim rotula ex ære, ſeu ferro, cujus annulis appenſi annuli inter mittendum, & currendum alte tinniebant.

Induenda 20 rota eſt: das nobis utile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi 21 canthus erit.

21 Tinnitus trochi miſſi. ſanior lectio *canthus Synecdoch.* rota, vel ferro hoc munias rotam plauſtri, quo ſolent pueri ludere, eritque munus utile.

Idem. CLXIX.

*Reſonans, ut ep. præc.

**Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur;*
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXX.

22 Al. *Hæc.* 23 Supra ep. 1. not. 8. 1 Germanic*us. Synecdoch.* ipſa Germania devicta. id eſt, Domitiano. ep. 2. l. 5. n. 4.

22 *Hæc illi 23 ſine ſorte datur, cui nomina 1 Rhenus*
2 Vera dedit: 3 decies adde Falerna puer.

2 Tanquam aliis imperatoribus ante uſurpata, Domitiano à victa Germania jure debita. 3 Ut ebibatur *Germanicus* decem cyathis pro numero literarum. vide ep. 72. l. 1.

4 Βρύ-

4 Βρούτου παιδίον. CLXXI.

GLoria tam parvi non eſt obſcura ſigilli:
Iſtius pueri Brutus amator erat.

4 Puſio Bruti. de quo ep. 77. l. 2. n. 2. & epi. 51. l. 9. n. 4. hic autem de imagine ipſius in ære, aut alia materia expreſſa loquitur.

5 Sauroctonos Corinthius. CLXXII.

AD te reptanti puer inſidioſe lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

5 Fecit Praxiteles ex ære Corinthio puberem ſubrepenti lacertæ ſagitta inſidiantem, quem Saurectonum vocant. Plin. l. 34. c. 8. ex σαῦρος, & κτείνω.

6 Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

FLectit ab inviſo morientia lumina diſco
7 Oebalius, Phœbi 8 culpa, dolorque puer.

6 Opus Niceæ, quod ſecum deportavit Alexandria capta Cæſar Auguſt. Plin. l. 35. c. 11. 8 Hyacinthus Lacon, vel ab Oebalo nepote ſuo ex fratre Cynorta. Pauſan. Laconic. 8 Tu dolor es, facinuſque meum, &c. Apollo ad Hyacinthum, apud Ovid. 10. Metam.

9 Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

MAſculus intravit 10 fontes: emerſit 11 utrumq;
Pars eſt una 12 patris: cætera 13 matris habet.

9 Plin. l. 7. c. 3. 10 Salmacidis, vide fab. 11. lib. 4. Met. Ovid. 11 Utriuſque ſexus. 12 Τοῦ ἑρμοῦ. 13 Τῆς Ἀφροδίτης.

14 Danae picta. CLXXV.

15 CUr à te pretium Danae regnator Olympi
Accepit, gratis ſi tibi 16 Leda dedit?

14 Plin. l. 35. c. 2. 15 Jup. admonitus nihil eſſe potentius auro, Corruptæ pretium virginis ipſe fuit. Ovid. eleg. 7. l. 3. Amor. 16 Epig. 54. lib. 1. n. 6.

Perſona Germanica. CLXXVI.

17 SUm figuli luſus ruſi perſona Batavi.
18 Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

17 Sum larvas, perſona, ſeu vultus ſictilis Batavi ruſi. 18 Pueris quippe terrori ſunt larvati.

Hercules 19 Corinthius. CLXXVII.

ELidit 20 geminos infans, nec reſpicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

19 Ex ære Corinthio. Plin. l. 35. c. 9. 20 Angues ab Herc. in cunis eliſos, & Hydram devictam, vel infantes in fabulis audierunt.

Hercules fictilis. CLXXVIII.

Sum fragilis: ſed tu, moneo, ne ſperne 21 ſigillū.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

21 Ienneculam ex argilla Plinius l.35.c.12.

Minerva Argentea. CLXXIX.

22 Dic mihi virgo ferox, cum ſit tibi caſſis, & haſta,
Quare non habeas 22 ægida? 23 Cæſar habet.

22 Vide ep. 2.l.7.n.1. 23 Domitianus habet, Adulatorie. ut epig. 1.lib.7. num.3.

1 Europa picta. CLXXX.

Mutari melius tauro pater optime divum
2 Tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

1 Plin.l.35. cap.10. 2 Namque ſub illa forma centenos Argi oculos fefelliſſet.

Leander Marmoreus. CLXXXI.

3 Clamabat tumidis audax Leander in undis,
4 Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

3 Nota ſunt Leandri amor, transfretatio, exitus ex Muſæo, Ovidii epiſt. &c. 4 Parcite, dum propero, mergite, dum redeo.

Sigillum Giberii fictile. CLXXXII.

5 Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus:
Saturnalicio luſit & ipſe luto.

5 Certe erravit Prometheus ille prior in formando gibbere, & monſtroſo Cleſippo. de quo Plin.l. 34. ca. 3. luſitque alter hic Prometheus, ideſt, figulus, qui ex argilla in Saturnalitiis muneribus effinxit ſigillum gibberis ejuſmodi. Alii leg. *Sigerii*.

Homeri 6 Batrachomyomachia. CLXXXIII.

Perlege 7 Mæonio cantatas carmine ranas,
8 Et frontem 9 nugis ſolvere diſce meis.

6 Opuſculum de ranarum cum muribus pugna, quod plerique Homero abjudicant. 7 Mæonia oriundum. vide Plutar. lib. de Homero. 8 Et illo lecto, æquiore animo his meis veniam dabis. 9 Lipſ. l.1. epiſt. qu.5. ex Anglicano libro emendat *foriis*, i. quiſquiliis.

Homerus in Membranis. CLXXXIV.

Ilias, 10 & Priami regnis inimicus Ulyſſes,
Multiplici pariter condita pelle latent.

10 Et Odyſſea.

Virgilii

Virgilii culex. CLXXXV.

ACcipe facundi Culicem, ſtudioſe, Maronis:
11 Ne nugis poſitis arma, virumq; 12 canas.

11 Ne vaces gravioribus ſtudiis per Saturnalia, quibus conveniunt nugæ iſtæ. Al. *Ne nucibus poſitis.* 12 Al. *legas.*

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

QUam brevis 13 immenſum cepit membrana Maronem!
14 Ipſius vultus prima tabella gerit.

13 An operis magnitudinem reſpicit, an Poetæ divinam majeſtatem? 14 Frontiſpicium habet imaginem Virgilii.

Menandri Thais. CLXXXVII.

15 HÆc primum juvenum laſcivos luſit amores;
16 Nec Glycere, verè Thais amica fuit.

15 Poteſt legi, & *Hic*, i. Menander. 16 Glycera amica erat Menandri, ſed comœdiis ſuis familiariter introducta Thais facta eſt celebriori nomine. ſic exponit Turneb. lib.9. Adv. c.14.

Cicero in membranis. CLXXXVIII.

17 SI comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

17 Viæ vel longiſſimæ comites ſufficient tibi Ciceronis libri. ut ep.2. l. 1. videturque Ciceronis ſtylum quaſi Aſianum, & redundantem taxare.

* Propertius. CLXXXIX.

18 CYnthia facundi carmen juvenile Properti
Accepit famam, 19 nec minus ipſa dedit.

* Al. *Propertii monobiblos.* 18 Vero nomine Hoſtilia, amica Propertii. 19 Sic ille, Achilles *haud plus debet Mæonidæ, quam ſibi Mæonides.*

Livius in membranis. CXC.

PEllibus exiguis arctatur Livius 20 ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

20 A ſtyli inſurgentis granditate, an ab operis magnitudine, & librorum 140. multitudine? vide Juv. ſat.7. V.98. & ἀντίθετον τῷ exiguis.

Salluſtius. CXCI.

HIc erit, ut perhibent 21 doctorum corda 21 virorum,
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

21 Quintiliani l.2.c.6. & lib.4. c.2. Senecæ Rhet. l.3. decl. & controverſ.25. l.5. Corn. Tac. 3. hiſt. Vell. Paterc. hiſt. 2. &c.

Ovidii Metamorphoſis in membranis. CXCII.

2 Libros 15. Metamor.

HÆc tibi multiplici quæ ſtructa eſt maſſa tabella,
2 Carmina Naſonis quinque, decemque gerit.

Tibullus. CXCIII.

Amavis Tibullus Deliam, quam Apulejus Planiam fuiſſe dicit; Nemeſin item, quam Glyceren ſunt, qui ab Horatio appellatam velint; item Nearam, & Sulpitiam, &c. Gyrald. de Poet. Hiſt. Dialog. 4. Tribuit autem Deliæ Martialis, quod Tibullus Nemeſi. l. 1. el. 5. *Illa regat cunctos, illi ſint omnia cura, Et juvet in tota me nihil eſſe domo.*

USſit amatorem Nemeſis laſciva Tibullum;
In tota juvit quem nihil eſſe domo.

Lucanus. CXCIV.

3 Magis Oratoribus, quam Poetis adnumerat eum Fabius c. 1. l. 10. Hiſtoricis alii. 4 Tum quia verſu ſcriptus ſum, tum quia vendibilis.

3SUnt quidam, qui me dicunt non eſſe Poetam:
Sed qui me vendit bibliopola, 4 putat.

Catullus. CXCV.

5 Elegantes Antitheſeis. vide ep. 62. l. 1.

5TAntum * magna ſuo debet * Verona * Catullo,
5 Quantum * parva ſuo * Mantua * Virgilio.

* Calda, & frigida aqua. CXCVI.

* Al. *Calvi de aqua frigida uſu.*
6 Hæc carmina dabunt tibi nomina calidarum aquarum: tu, ſi places, dato hæc carmina aquis frigidis. ſic luſit ep. 6. l. 1. & ep. 99. l. 3. & ep. 55. l. 5. & ep. 59. l. 9. &c. *Hæc tibi quæ fontes, & aquarum nomina dicit.*

6HÆc tibi quæ fuerint caldarũ nomina dicunt:
Ipſa ſuas melius charta natabit aquas.

Mulæ * pomiliæ. CXCVII.

* Scr. *Paulla.*
7 *Hyperbolicè*, q. d. non multo altior es, quam ubi in terra ſedes.

HIs tibi de mulis non eſt metuenda ruina:
7 Altius in terra pene ſedere ſoles.

Catella Gallicana. CXCVIII.

8 Non ſufficit.
9 Al. *prima.* ut l. 1. intelligamus epig. 110.

DElicias parvæ ſi vis audire catellæ,
Narranti 8 brevis eſt pagina 9 tota mihi.

Aſtur-

Aſturco. CXCIX.

10 Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus Aſtur equus.

10 Gradarius iſte, & tolutarius equus, qui greſſus glomerat, eſt ab Aſturia regione Hiſpaniæ Calaicæ auriferæ. ep.16.l.10. vide Lud. Carrion. emend. l.1.c.17.

Canis vertagus. CC.

Non ſibi, ſed domino venatur 11 vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

11 A tumbler. de hac voce Turneb. laborat l.18.c.1.

Palæſtrita. CCI.

12 Non amo, qui vincit, ſed qui ſuccūbere 13 novit,
Et 14 dicit melius τὴν ἀνακλινοπάλην.

12 Non probo luctatorem, qui viribus vincit, ſed qui ſe reclinat, atque ex reflexione palæſtræ adverſarium dejicit. Poterit, qui volet, & minus honeſtum elicere ſenſum ex illa, quam dixit Domitianus, κλινοπάλη, apud Sueton. ca.22. Domit. & Juv. ſat.2. & 9. 13 Al. non vult. 14 Conjicio legendum didicit.

Simius. CCII.

Callidus 15 emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, 16 cercopithecus eram.

15 Evitare miſſas in ſe haſtas. 16 Ep.128. ſupra.

17 Puella Gaditana. CCIII.

Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, ut ipſum
18 Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

17 Epi. 42. l. 1. nu. 9. vide & Juv. ſat. 11. V. 162. & ſat.6.V.326. 18 Ut incenderet vel caſtiſſimi propoſiti virum, irritaretque ad libidinem nefandam, ep.42. l.9. & ep.97. l.12.

Cymbala. CCIV.

19 Æra Celænæos lugentia matris amores
Eſuriens Gallus vendere ſæpe ſolet.

19 Cymbala, inſtrumenta ærea, tinnula, & ſonora, quibus Galli in ſacris Cybeles uſi lugebant Atyn puerum Cybeles amaſium, cujus patria erat Celænæ opp. Phrygiæ.

Puer cinædus. CCV.

Sit nobis 20 ætate puer, non pumice levis,
Propter quem placeat nulla puella mihi.

20 Impubes, nō pumice, aut dropace levigatus, ep.29. l.2. & 7.

Ceſtos. CCVI.

21 Ep. 13. l. 6. n. 6. & 7.

21 Collo necte puer meros amores
Ceſton de Veneris ſinu calentem.

Idem. CCVII.

22 Venereo. vide commentatores Horatii ad Oden 13. l. 1. oſcula, quæ Venus Quinta parte ſui nectaris imbuit. 23 Epig. 13. l. 6. nu. 7.

Sume 22 Cytheriaco medicatum nectare ceſton:
Uſſit amatorem 23 balteus iſte Jovem.

Notarius. CCVIII.

1 Utut volubili fluat lingua, manus τῦ εἰς ταχὸς διὰ σημείων γράφοντ© (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit, vide Senec. epiſt. 91. & Auſon. ep. 137.

1 Currant verba licet, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

Concha. CCIX.

2 Papyrus è cortice junci Ægyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior ſternatur calamo curſus.

2 Levis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

Morio. CCX.

3 Non mentitur, non ſimulat ſtultitiam, ſimplex, & à natura fatuus eſt. vide ep. 13. lib. 8.

3 Non mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa,
Quiſquis plus juſto non ſapit, ille ſapit.

Caput arietinum. CCXI.

4 Caput vervecinum. Juv. ſat. 3. V. 294. caput arietis, qualis Phryxum transfretavit. vide epig. 51. lib. 10. num. 1.

4 Mollia Phryxei ſecuiſti colla mariti,
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit?

Pumilio. CCXII.

5 Virum. 6 Puerum. ſic Juvenalis de fœmina caput ædificante: Andromachen à fronte videbis, Poſt minor eſt Pygmæa virgine, &c. ſaty ra 6.

Si ſolum ſpectes hominis caput, 5 Hectora credes:
Si ſtantem videas, 6 Aſtyanacta putes.

Parma.

Parma. CCXIII.

7 *Hæc, quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere raro,*
8 Parma tibi, ſcutum pumilionis erat.

7 Hoc in gratiam Domitiani, qui oderat parmularios factionis Thracum. 8 Tibi grandi munimentum nimis anguſtum, pumilioni amplum ſatis.

Pueri comœdi. CCXIV.

9 *Non erit in turba quiſquam μισούμενος iſta:*
Sed poterit quivis eſſe διςεξαπατῶν.

9 Nemo eſt è comœdis iſtis, qui ſuſtineat partes invisi amatoris, & à meretrice rejecti: adeo omnes forma præſtant, ut, διςεξαπατέθη, i. amati, & Thaidi chari partes agant. Nomina hæc à Menandro in comœdiis uſurpata ex Fulgentio refert Adr. Turnebus l.9.c.14.

Fibula. CCXV.

Dic mihi ſimpliciter, 10 comœdis, & citharœdis
11 Fibula quid præſtat? carius ut futuant.

10 Ep.81.l.7. 11 *Sola itur his magno comœdi fibula.* Juv. ſat.6. ¥. 73. vide & Marſilii Caguati Var. obſerv. lib.2.c.8.

Accipiter. CCXVI.

Prædo fuit volucrũ, famulus nunc aucupis: idẽ
Decipit, & 12 captas non ſibi mœret aves.

12 Dolet ſibi prædam ab aucupe, cui ſervit, ereptam. vide Lil. Gyrald. dialog.6. l.1.

13 Obſonator. CCXVII.

Dic quotus, & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

13 *The cater*, qui obſonia emit.

Calami aucupatorii. CCXVIII.

Non tantum calamis, ſed 14 cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita 15 creſcit arundo manu.

14 Fiſtulæ, *the call.* quæ aves inviat. 15 Dum latitans auceps ſenſim protudit viſcatos calamos. Arundinibus (inquit Brodæus ad Iſidori ep.l.3. Anthol.c.16.) aliis, atque aliis inſitis, & ita creſcentibus, ſumma in parte viſco oblitis. vide epig.55. l.9.n.2.

Cor bubulum. CCXIX.

Pauper cauſſidicus nullos referentia nummos
Carmina cum ſcribas: 16 accipe cor, quod habes.

16 Lipſ. ep. 5.qu.1.l. legit, *Accipe cor, quod abeſt.* Sed præplacet Torrentii lectio *Cor bubulum*, in Saturnalibus ſcilicet miſſum, q.d. Accipe ſtupidum, & tuo geminum cor, qui à lucroſo foro te confers ad ſterilia carmina. 77.l.1.

Cocus.

Cocus. CCXX.

17 *Non ſatis eſt ars ſola coco, ſervire palato:*
Namque cocus domini debet habere gulam.

17 Turnebus interpungit: *Non ſatis eſt ars ſola coco; ſervire palato, Atque cocus domini debet habere gulam*. l.9.cap.24. Alii alias. Ita cocus ex Poſidippo, Καὶ τὰ στόμια γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Athenæus l.9.c.5.

Craticula cum veru. CCXXI.

18 *Parva tibi curva craticula ſudet ofella:*
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

18 In craticula torreantur ofellæ: veru aſſentur apri, &c.

Piſtor dulciarius. CCXXII.

19 *Mille tibi dulces operum manus iſta figuras*
Exſtruit: huic uni parca laborat apis.

19 Dulciarius piſtor conficit dulcia, ideſt, panes mellitos (unde alii legunt *Melle*) in varias figuras formatos: placentas, ſcriblitas, ſpicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleii Metamorph.

Ientacula. CCXXIII.

Surgite, jam vendit 20 *pueris jentacula piſtor,*
Criſtatæque ſonant undique lucis 21 *aves.*

20 Ientacula propè ſoli ſumebant pueri, aliquando ſenes valetudinarii, ganeones, &c. 21 Galli auroræ prænuncii.

M. VAL. MARTIALIS
DE SPECTACULIS
*LIBELLUS.

* Quem (quia in eo quædam Martialis tempori non conveniunt, multa ingenium noſtri Poetæ parum ſapiunt) ex mente C. C. V. V. Jani Rutgerſii l. 5. Var. lect. c.15. & Petri Scriverii in Animadverſionibus ſuis; Martiali abdicatum, atque huc rejiciendum curavi. idque non ſine exemplo, fide, & authoritate MS. codicis, qui habetur Oxoniæ in celeberrima Bibliotheca Bodlejana. Ubi etiam extremo loco poſt Apophoreta, inſcribiturque, *Ad Coſ. de Amphitheatro, Marci Val. Martialis Epigr. lib. decimus quintus.*

Epigramma I.

§ In amphitheatrum Cæſaris.

Per inductionem collativam Titianum Amphitheatrum omnibus orbis operibus præfert.

1 B*Arbara* 2 *Pyramidum* 3 *ſileat* 4 *miracula* * *Memphis*,
5 *Aſſiduus jactet nec Babylona labor.*

1 Ad Græcorum diſtinctionem, quibus alii omnes Barbari, vide not. 1. in 3. epigrammate. ---- * ---- Nobiliſſima Ægypti civitas hodie *Cairo*. 2 Moles haſce altiſſimas in ſepulchrorum uſum non ſine profuſa opum oſtentatione reges Ægyptii extruxere à quadrata baſi decreſcendo aſcendentes in formam πυρὸς, unde & nomen. Poſt Herodotum, Melam, Plinium, Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his, lege Bellonium, qui Pyramides, quæ hodie viſuntur, ipſe dimenſus eſt, lib. 2. obſerv. c.42. 43. & 44. 3 Signatè ad *Barbaros*, & ἀφώνους, vel, ſileat miracula, id eſt, non amplius miretur, habeatve pro miraculis. 4 Θεάματα. conſpicua, ſeu ſpectanda propter artificium opera, quæ ſeptem numerantur, quibus & alii ſeptena altera adnumerant, quorum duo, Jovis Olympici templum, & Coloſſus Rhodius, quoniam ad plenam enumerationem à Poeta ſunt omiſſa; I. Scoppa cenſet voluiſſe Martialē hoc ep. amphitheatrum quinque his ſtructuris anteponere, propter 1. altitudinē, 2. celeritatē, 3. ſtatuas, 4. varietatē, & 5. nobilitatem, quem vide Collect. l. 1. c. 29. 5 Eorum, qui laudant, *imo* regum, qui Babylona condiderunt, ſive urbis, hortorum penſilium, murorumque amplitudinem reſpicias, ſive aſſiduitatem operum. namque & ipſe murus, cujus ambitus 350. circiter ſtadiorum erat, intra annum abſolutus eſt, cum diebus ſingulis ſingula perficerentur ſtadia. alii legunt *Aſſyrius*, minus rectè.

Nec 6 Triviæ templo 7 molles laudentur 8 honores;
9 Diſſimuletque deum cornibus 10 ara frequens;
Aere nec vacuo 11 pendentia 12 Mauſolea
Laudibus immodicis Cares 13 in aſtra ferant.
Omnis 14 Cæſareo cedat 15 labor 16 amphitheatro:
Unum 17 præ cunctis fama loquatur 18 opus.

6 Dianæ Epheſiæ. vide ep.65 l.9. 7 Propter columnas cedrinas, & ſimulacra lignea, ipſiuſq; Dianæ (ut ajunt) virigineum. tot incendia hanc interpretationẽ aſſerere videntur, ſed refragabitur Demetrius ἀργυροκόπ☉. *aliis*, propter molles Jonas omnis nequitiæ inventores, Deam Multimammiam, feſti ſumma cum pompa, & mollitie celebratam, ſacerdotem denique caſtratum. vide Ang. Polit. Miſce.c.51. *Mollis qua tendit Jona*. Prop.l.1. el.6. hac ratione motus Raderus lectionem τȣ *Jones* præfert τῷ *Honores*. *Aliis* propter ſigna affabre, & ad vivum efficta. Virg. *Spirantia mollius æra*. & Flaccus, *molles imitabitur ære capillos*. Verum locum hunc proculdubio corruptum, luxatumq; variæ Criticorũ tentarunt manus, necdum ſaluti reſtituerunt. 8 Columnas, ſtatuas, ſigna, &c. *aliis*, ſacrificia. 9 Non uſq; adeo efferat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto illam longe ſuperatam videamus. 10 Non Jovis Hammonis apud Naſamonas, quæ nec opibus, nec ſtructura erat inſignis: ſed βωμὸς κερατινὸς, Apollinis Delii ab ipſo quadrimo ex cornibus Cynthiadum caprearum à ſorore interfectarum compactus. vide Plut. lib. de animalium ſolertia, & in vita Theſei. & Polit.52. Miſcell. hujus meminit & Callimachus in hymno Appollinis. 11 Ad altitudinem 140. pedum ſublata, columniſq; innixa, ſummoq; cacumini impoſitam quadrigam, cujus equi ſuſpenſis alis volare videbantur. ſuſpenſa autem dicebantur, quæ ſuffulta erant. *ſuſpendis dentibus orbes*. l.2.ep.43. 12 Mauſoli regis Cariæ tumulum, monumentum illi ab uxore Artemiſia extructum. 13 Eleganter reſpicit ad τὸ *in aere pendentia*. 14 A Veſpaſiano auſpicato, inceptoq; à Tito F. perfecto, & dedicato. 15 Opus ſpecioſum. 16 In quo ederentur ſpectacula, & venationes, abſq; ſcena, ſedibus per gradus undequaq; clauſo, in quibus loca 87000. ovali forma. ad cujus ſummitatẽ ægre viſio humana pertingeret. vide Vitruvium, Marlianum. Lipſ. de Amph. &c. 17 Sic & MS. Bodl. Alii *pro*. 18 Amphith. Cæſaris.

* In opera publica Cæſ. II.

Veſpaſiani, atque Titi Cæſ. (quibus pleraque libelli hujus ſpectaculorum epigrammata aſſignes) beneficentiam celebrat, qui vaſtum Neronis ædificium demoliti loco ejus publica extruxere, vel reddidere opera, Coloſſum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

1 Hic ubi 2 ſidereus 3 propius videt aſtra 4 coloſſus,
Et 5 creſcunt media 6 pegmata 7 celſa 8 via;

* MS. Bodl. *De operibus circa Amphitheatrum*. verum haud ita appoſite. quale erat ingenium eorum, qui lemmata præfixerunt omnibus ep. præterquam l.13. & 14. quæ ipſius authoris ſunt. 1 In quarta urbis regione. 2 Cui (dejecto Neron. capite) Veſpaſ. Solis vultum 12. radiis Inſignem repoſuit, dicavitq; Soli Sidereo Deo. vide not. 3. in ep. 60.l.12. & l.1.ep.70. 3 Legitur & *propior*. eſtq; *Pathos Metonymicon*. 4 Statua, quam ſibi Nero conſtruxerat altam pedes circiter cxx. 5 Extruuntur, vel ex ſe ſurgunt. erant .n. -- 6 -- machinæ αὐτοκινητοὶ quæ ex ſe in ſublime creſcebant, aut rurſus decreſcebant. 7 In tertium, aut quartum tabulatum elata. 8 Sacra. 9 *Invi-*

9 *Invidioſa* 10 *feri radiabant* 11 *atria* 12 *regis,*
13 *Unaque jam tota ſtabat in urbe domus.*
14 *Hic ubi conſpicui venerabilis* 15 *amphitheatri*
Erigitur moles, 16 *ſtagna Neronis erant.*
17 *Hic, ubi miramur* 18 *velocia munera thermas,*
19 *Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.*
20 *Claudia diffuſas ubi porticus explicat* 21 *umbras,*
22 *Ultima pars aulæ deficientis erat.*
Reddita Roma ſibi eſt; & ſunt, 23 *te preſide, Cæſar,*
24 *Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.*

9 Odioſa, invisa iis, quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in uſum ſuum converteret. 10 Auro, gemmiſq; 11 Domus prius *Tranſitoria*, mox incendio abſumpta, reſtitutaque *Aurea* nominata. Suet. Nero. c. 31. 12 Crudelis Tyranni Neronis. nomen autem regis ſemper Romanis inviſum. 13 Notum hoc è carmine illo, *Roma domus fiet, &c.* referente Sueton. Ner. c. 39. Neronis enim domus à Palatio ad Exquilias uſque pertinebat. 14 Inter Cœlium montem, & Exquilias. 15 Ep. 1. not. 15. 16 Stagnum maris inſtar, circumſeptum ædificiis ad urbis ſpeciem. 17 In tertia urbis regione. 18 Celeriter extructa. 19 Incendio enim, & ruinis patriæ domum ſibi extruxit, ad eamque arva, ſtagna, ſylvas, proſpectus, &c. Tacit. 15. Annal. 20 Quæ & Livia, aliis tamen à Livia diverſa. 21 Cum ſuas, tum vitis, quæ ſubdiales Inambulationes umbroſis pergulis opacabat. Plin. l. 14. c. 1. 22 Extrema pars domus Aureæ, id eſt, juxta Exquilias in quinta urbis reg. 23 Te imperatore. 24 Poſtquam opera, & munera publica facta ſunt, quæ nuper in privatas delicias occuparat Nero.

* De gentium confluxu, & congratulatione. III.

* MS. Bodl. *De nationum conſenſu.*

Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluxiſſe gentes ſpectandi ludos, ſalutandique Cæſaris ſtudio: generalique acclamatione illum Patrem patriæ ſalutaſſe.

QUæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam 1 *barbara, Cæſar,*
Ex qua ſpectator non ſit 2 *in urbe tua?*
Venit ab 3 *Orpheo* 4 *cultor Rhodopeïus Hæmo,*
Venit & epoto 5 *Sarmata paſtus equo;*

1 Ex Græcorum diviſione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, ſimo ex ſuis, qui non ἑλλάδα incolebant, quive non ore rotundo, molliter, & Atticè loquebantur. Ab aſpera enim, & inculta pronunciatione Barbaros dictos cenſet Strabo l. 14. J. C. Scalig. à *Bar*, quod Arabice *Deſerſum* ſonat, more Hebræo geminato ad intentionem. Exerc. & in Theophraſt. de pl. 2 Sede Imperiali. *vel*, à te reſtituta. ut præc. epig. 3 Ad montem Hæmum Orphei parentes habitarunt. 4 Thrax agriculturæ ſtudioſus. Rhodope enim mons Thraciæ. *quaſi dicat, venere Boreales incolæ.* 5 *Tartari, Ruſſi, Poloni.* ἱππημολγοί. Dionyſ. Perieget. ἵππων Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα δαῖτα τίθεισι. Virg. Georg. 3. Gelonus, *qui lac concretum cum ſanguine potat equino.* & Pl. l. 18. c. 10.

6 *A Meridie*, Ægyptii, & Afri, apud quos Nilus primum fluere deprehenditur. neque enim fons Nili cum repertus.

Et qui 6 prima bibit deprenſi flumina Nili,
7 Et quem ſuprema 8 Tethyos unda ferit.
Feſtinavit 9 Arabs, feſtinavere 10 Sabæi;
Et Cilices 11 nimbis hic maduere ſuis.
12 Crinibus in nodum tortis venere 12 Sicambri,
Atque 13 aliter tortis crinibus Æthiopes.
14 Vox diverſa ſonat: populorũ eſt vox tamen una,
Cum verus patriæ diceris eſſe pater.

7 *Ab Occidente*, qui ad Heſperiũ litus ſiti. *Aliis* Britanni, quorũ litora, ut & ultima Thule, maris fluctibus feriuntur. 8 Uxor Neptuni, *Metony*. maris. 9 *Ab Oriente*, è Nabathæa, ideſt, Petræa; & Scenitis, ideſt, deſerta Arabia. 10 Felici Arabia. 11 Κρόκυ ῥαινομένυ. croci aqua diluti aſperſionibus, quæ in theatro, & Amphith. fiebant. Cilicia vero croco nobilis. vide epig. 26. l.5. not. 4. 12 *Gueldri*, *Synecdoch.* Germani, quorum inſigne obliquare crinem, nodoque ſubſtringere, Tacit. de Germ. & Juven. 13. *madido torquentes cornua cirro.* 13 A natura, vel ſolis ardore, cum Germani artificio cirrati ſint. 14 Lingua varia, acclamatio vero, & mens eadem. MS. Bodl. *Vox diverſa ſonat populorum: & vox tamen una eſt, Cum verus, &c.*

Ad Cæſarem, quod expulerit delatores, IV.

Si ad Titum hoc epigramm. (quod veriſimilius) referas, teſtes habes Tranquillum, c.8. Titi, & Xiphilin. in Tito. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquil. c. 9. Domitiani.

1 Delatores, calumniatores fiſcales, qui ſub Nerone divitum opibus inſidiati, eos quo jure, qua injuria accuſationibus vexarant.

1 Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſolicitabat opes,
2 Tradita Getulis: 3 nec cepit arena nocentes;
Et delator 4 habet, quod dabat, exſilium.
** Exſulat 5 Auſonia profugus delator ab 5 urbe:*
6 Impenſis vitam principis annumeres.

2 Relegata in arenoſa, & deſerta Africæ loca. legunt alii *Traducta eſt Gyaris*, alii *Cybiris*. MS. Bodl. *Geticis*. Lipſius cap.11. lib.2. de Cruce legit *Traducta eſt titulis*. pro more noxios traducendi per forum, ſeu Amphith. appenſis collo titulis, & inſcriptionibus criminum. & Suet. cap.8. Titi. *delatores aſſidue in foro fuſtibus, & flagellis cæſos, noviſſime traductos per Amphitheatri arenam, partim ſubjici in ſervos, aut venire, partim in aſperrimas inſularum avehi imperavit.* Traditi ſunt delatores Getulis, magiſtris ſcilicet leonum, ut eos ipſi ſuis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quum Arena non caperet, pulſi ſunt quidam in exilium. Scalig. & Scriv. 3 Tantus eſt delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix inſulæ. *Plinius in Panegyrico Trajani*. 4 E talionis pœna, quæ veteribus placuit. * Diſtichon hoc à præcedenti tetraſticho dividunt Scalig. & Scriv. ut ſit aliud epigram. 5 Roma urbe Italiæ ab Auſone Ulyſſis, & Calypſus filio, n.6. 6 Curis, beneficiis, muneribus.

De Paſiphaes ſpectaculo. V.

Inter alia ſpectacula exhibitæ ſunt & priſcæ fabulæ, in arena actæ. hìc autem Paſiphaes nefandus cum tauro concubitus, † quale inter Pyrrhicarum argumenta repræſentarat Nero, ut multi ſpectantium crederent. vide Sueton. Neronem, ſeu l.6. c.12. & Apuleji Metamor.10.

† Idem ſuſſ. ſecenſet I. Rutgerſ. V. Lect. lib. 5. c. 15. proinde non Martialis eſſe hoc epig.

Junctam Paſiphaen 1 Dictæo, credite, tauro
Vidimus; accepit fabula priſca fidem.
2 Nec ſe miretur, Cæſar, longæva vetuſtas:
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

1 Cretenſi, à Dicte monte Cretæ.

2 Nec ſibi tantum applaudant veteres, quod hujuſmodi fabulas ingenioſè finxerint, nos enim eas artificioſè actas in Amphitheatro vidimus.

Fœminæ in Amphitheatro cum leone certamen. VI.

Priſci temporis venationibus haſce Cæſaris antèponit, eo nomine, quod vel fœmina in Amphitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter ſummas Herculis laudes decantarat antiquitas.

Belliger 1 invictis quod 2 Mars tibi ſævit in armis,
Non ſatis eſt, Cæſar; ſævit & ipſa 3 Venus.
4 Proſtratum Nemees & vaſta in valle 5 leonem,
Nobile, & Herculeum fama canebat opus.
6 Priſca fides taceat: nam poſt tua 7 munera, Cæſar,
Hæc jam 8 feminea vidimus acta manu.

1 In quibus ipſi viri non victi, ſed victores ſunt virorum & beſtiarum, quibuſcum committuntur.

2 Virilis ſexus. Alludit autem ad morem gladiatorum, venatorumque habitu dei alicujus pugnantium. nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut & theatrum Veneri. 3 Muliebris ſexus. ἀντίθετον, Marti bellicoſo mollis, & imbellis dea. infra not. 8. 4 Alii leg. *Proſtratum vaſta Nemees in valle leonem*, ne otioſè abundet, *&c.* Dividit & hoc epig. Pet. Scriv. legitque *Proſtratum Nemeæ, ſed vaſta mole, leonem, Nobile, &c.* 5 Quem confecit Hercules in ſylva Nemeæa, inter Cleonas, & Phliuntem. 6 Emphaticè amplificatrix veri vetuſtas, quæ incerta in majus ferre ſolet, præcedenti ep. *Longæva vetuſtas.* 7 Munera proprie ad gladiatorios ludos ſpectant: ſed & includunt naumachias, & venationes: quæ vel *pugnæ*, ejuſque beſtiarum inter ſe commiſſarum, aut beſtiariorum, θηριομάχων, qui cum feris congrediebantur, aut ubi vincti objectabantur feris capitis rei, malefici, & miſelli Chriſtiani: vel *direptionis* miſſilium per teſſeras, vel ſine teſſera. 8 Namque & in Romanam arenam deſcendere ſuſtinuerunt fœminæ. Xiphilin. in Nerone, & Tito. Suet. Ner. c. 11. Tacit. Annal. 15. Juven. Sat. 1. V. 22.

¶ Pœna

¶ Pœna Laureoli . VII.

Damnati in Amphitheatrum producebantur fabulæ alicujus perſonam ſuſtinentes , veluti Herculis ardentis, Orphei diſcerpti , Phaethontis, aut Icari decidentium inter feras , &c. Hic capitis quidam reus ob parricidium , domini necem, ſacrilegium, vel urbis incendium cruci affixus verè ab urſo laniatus Laureolum mimum repræſentat .

1 Caucaſo. 2 Interdiu veſcentem . 3 --- noctu in pœnas renaſcenti jecore --- P. Scriver. leg. *Vivo viſcere* . id-eſt, fœcundo, immortali . 4 ---- Aquilam .

Qualiter in 1 Scythica religatus 1 rupe Prometheus
2 Aſſiduã 3 nimio pectore pavit 4 avem: (theus
*Nuda 5 Caledonio ſic * pectora præbuit urſo ,*
6 Non falſa pendens in cruce 7 Laureolus .
Vivebant laceri membris ſtillantibus artus ,
8 Inque omni nuſquam corpore corpus erat .
** Denique ſupplicium dederat necis ille paternæ ;*
Vel domini jugulum foderat enſe nocens :
Templa vel 9 arcano demens ſpoliaverat 9 auro ;
Subdiderat ſævas vel tibi Roma faces .
10 Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ ,
11 In quo , quæ fuerat fabula , pœna fuit .

5 E Scotia, *Synecdoch.* in Septentrionalibus enim plagis urſi maximi & ſæviſſimi . * *Viſcera* Bodl. MS. 6 Non ficto dramate , in quo quis urſi pelle tectus (uti Nero apud Suetonium c.29.) fictitium Laureolum dilaniare videretur; non in ficta cruce , uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. Satyr. 8. judice) dignus vera cruce: ſed verè totum corpus laceratus . 7 Damnatus iſte , Laureoli latronis urſo expoſiti mimum verè agens. 8 Totus eviſceratus, carne nudatus , nil niſi vulnus. σχῆμ' ὀξύμωρον . * Verſus inſequentes quatuor tanquam ſpurii relegantur ad neſcio quem Panormitanum . 9 Ornatu , ſtatuis , vaſis templorum aureis , ἀναθήμασι : vel etiam privato auro templis cuſtodiæ cauſa depoſito . 10 Admiſerat ſane aliquod crimen Laureoli illius latrocinio gravius . 11 Sic epig.5. ſupra *Accepit fabula priſca fidem.* & infra epig.21. not.16.

* MS. Bodl. *Ad Dædalum laceratum ab urſo .*

* De Dædalo . VIII.

Damnato cuidam, & (ut in præcedentis epig. argumento) Dædali fab. in ſupplicium agenti, dum pegmate excuſſus, quaſi è Minois arce avolaturus in feras decideret , inſultans optat Dædali (ut eſt in fab.) pennas .

Simile quid de Icaro juxta Neronis θρανίσκον decidente , vide apud Tranquill. Ner. cap.12.

DÆdale, Lucano cum ſic lacereris ab urſo,
Quam cuperes pennas nunc habuiſſe tuas !

De

De Rhinocerote. IX.

Rhinoceros ægre, lenteque irritatus præter ſpem tandem in feras irruens taurum jactabat non ſecus, ac taurus, pilam.

PRæſtitit exhibitus tota tibi, Cæſar, arena,
Quæ non 1 promiſit, prælia 2 rhinoceros.
O quam terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, 3 cui pila taurus erat!

1 Sic infra epig. 22. *Deſperabantur promiſſi prœlia Martis.* à Cæſare, ſcilicet promiſſi, vult Joſ. Scalig. hic ergo legit *promiſiſti*. Quod mihi durius videtur, quam noſter dare, aut etiam ferre potuerit.
2 Ingens bellua, cui nomen dedit τὸ ἐπ' ἄκρῳ τῇ ῥινὶ κέρας, καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτῷ οὐ μέγα. Pauſan. lib. 9. quamvis & hæc relatio de 2. cornibus non ita gravi fide conſtet. 3 Ep. 53. l. 14. & ep 19. infra.

De Leone, qui gubernatorem offendit. X.

Cæſarem à juſtitia laudat, qui leonem, quod magiſtrum læſerat, occideratve, telis confoſſum interfici juſſit.

LÆſerat 1 ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam 2 notas contemerare manus.
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas;
Et qui non tulerat verbera, 3 tela tulit.
4 *Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,*
Qui jubet 5 ingenium mitius eſſe feris?

In cuſtodem, rectorem manſuetarium, ſed οὐκ ἔστι λέουσι, καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά. 2 Magiſtri coercentis, vel fortè irritantis. ut epig. 22. infra. 3 Venabula, jacula conficientium. 4 A minori. 5 Hemiſtichium ex Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. *Turpe erit ingenium mitius eſſe feris.*

De Urſo. XI.

Novum venationis genus prædicat, urſum ſcilicet viſco implicitum.

1 *PRæceps ſanguinea dum ſe rotat urſus arena,*
2 *Implicitam viſco perdidit ille fugam.*
3 *Splendida jam tecto ceſſent venabula ferro;*
Nec volet excuſſa lancea torta manu.

1 Urſus, capiti quod dedit illi natura invalidiſſimū, prætentis anterioribus pedibus, demiſſoque ad terram capite ſe in orbem volutare ſolet ad declinandam plagarum vim. 2 Hæſit viſco impeditus. 3 Poſt nam nova hæc, & tuta inventa eſt ferarum viſcatio, ceſſent recondita venabula, quibus cominus, & lanceæ, quibus eminus feras conficimus.

4 *Depren-*

4 *Deprendat vacuo venator in aere prædam,*
Si captare feras aucupis arte placet.

4 Argute claudit epig. antithetis ex permutatione utriuſque artificii. *deprehendere* enim proprie venatoris, *capta* e aucupis eſt. *vel ſic*. Quid jam ſupereſt, niſi ut feræ etiam volitent, eaſque capiat venator? namque eadem arte capiuntur, quà aves.

De ſuè, quæ ex vulnere peperit. XII.

INter 1 *Cæſareæ* 2 *diſcrimina ſæva Dianæ*
3 *Fixiſſet gravidam cum levis haſta ſuem,*
Exiliit partus miſeræ de vulnere matris.
4 *O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?*
5 *Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,*
Omnibus ut natis 6 *triſte pateret iter.*
Quis negat eſſe 7 *ſatum materno funere Bacchum?*
Sic genitum numen credite: nata fera eſt.

1 Amphitheatralis venationis, quæ Dianæ ſacra.
2 Pugnas.
3 Cum emiſſa manu lancea fix. feram ſuem fugientem.
4 O Diana, Lucina, Ilithya, Dea parturientibus præfecta, crudeliter ſane obſtetricio defungeris officio, ſi per vulnus pariendum ſit.
5 Et tamen pluribus voluiſſet mori vulneribus, ut per vulnera ſuculis pluribus naſcendi pateret iter. 6 Vulneris, & funeris.
7 Semeles à Jove fulminatæ utero extractum, Joviſque femori inſitum, Dithyrambum.

De eadem. XIII.

ICta 1 *gravi telo, confoſſaque vulnere, mater*
Sus 2 *pariter vitam perdidit, atque dedit.*
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego 3 *Lucinæ credo fuiſſe manum.*
Experta eſt numen moriens 4 *utriuſque Dianæ,*
Quaque ſoluta parens, quaque perempta fera eſt.

1 Epi. præc. *levi* quia volatili, hic *gravi*, quia lethali.
2 Suam amiſit, ſuculo dedit.
3 Quæ certo jaculatur, errare neſcit. εὐστοχωτάτης. 4 Venatricis, & obſtetricis.

De eadem. XIV.

SUs fera 1 *jam gravior, maturi* 2 *pignora ventris*
Emiſit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, ſed matre cadente cucurrit.
3 *O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!*

1 Partui proxima.
2 Rectius legas *pignore*. namque unicum peperit ſuculum, cæteri matris funere tumulati. 3 *Caſus ubique valet.*

De Carpophoro venatore. XV.

Carpophorum propè adoleſcentem Domitiano charum, virtutis, gloriæque ſtudio in θηριομαχίας Amphitheatrales deſcendentem Melea-

leagro, & Herculi præfert. ut infra epig. 27. Jaſoni, & Theſeo. vide & epigr. 25.

1 *SUmma tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ:*
2 Quantula Carpophori portio, fuſus aper!
Ille & 3 præcipiti venabula condidit urſo,
4 Primus in Arctoi qui fuit arce poli;
Stravit & ignota ſpectandum mole leonem,
5 Herculeas potuit qui decuiſſe manus;
Et volucrem 6 longo 7 porrexit vulnere pardum,
8 Præmia cum laudis ferret, adhuc poterat.

1 Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, à Meleagro (vel ut alii ab Atalant.) cæſus. 2 Quota pars eſt famæ Carpophori? 3 Vide not. 1. in ep. 11. ſupra. &c. 4 Maximus in eis, qui ſub plaga Arcto ſubjecta, aut vicina. vide ſupra not. 5. ep. 7. alii ad Helicen urſam cœleſtem reſpicere poetam volunt. Affaniæ, & Liræ. 5 Inſtar Nemeæi illius, quem ſtravit Hercules. 6 Eminus lancea. haſta miſſa. 7 Occidit, forte à more extendendi, & collocandi defunctos ſumptum. 8 Indefeſſus adhuc, & integris viribus, perinde ac recens, novæque pugnæ potens.

* De Hercule inſidente tauro ad cœlum rapto. XVI.

* *Ita MS. Bodlejan.*

Ediderat Domitianus ſpectaculum, quo Hercules tauro vectus in cœlum portabatur. fiebatque hoc per machinamentum ἀκροβατικὸν, ſeu ἐώρας. Poeta taurum hunc Jovis tauro collatum anteponit.

1 *R Aptus abit media quod ad æthera taurus a-*
2 Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus. (rena;
Vexerat Europen 3 fraterna per æquora taurus,
At nunc 4 Alciden 5 taurus in aſtra tulit.
6 Cæſaris, atq; Jovis confer 7 nunc ſchema juvenci
8 Par onus ut tulerint; 9 altius iſte tulit.

1 Pegmate, ſupra epigr. 2. not. 4. γεράνῳ machina, qua in ſublime rapiebantur perſonæ è ſcena in aera, ut à Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibus Medea. &c. 2 Non tam machinamenti fuit artificium, quam pii numinis aura arti adſpirans. 3 Neptunia regna, maria (credo) vel Domitiani effigiem Herculis habitu, quem ipſe affectavit, gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos, & comitem Herculis. vide Sueton. Veſpaſ. c. 12. 5 Tauro huic ligneo Imperatorem inclusum voluut nõnulli, ut quadret ſchema cũ Jove ſub ſpecie tauri, verũ nec placet, nec opus eſt: namq; -- 6 -- A Cæſare exhibitus in ſpectaculo hic taurus. 7 Putat Rutgerſius hoc epig. ad Aruntium Stellam, inter alia, ſcriptum fuiſſe, legendumque, *confer nunc, Stella, juvencos.* 8 Fac eos tuliſſe par onus, quod tamen non fuit. ille enim puellam, hic heroa, &c. 9 Ludit in ambiguitate vocis *alti*, quod aliquando pro cœlo, quandoque pro mari ſumitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæſaris taurus Herculem per aera (quod mari altius) tulit. huic ſimile ep. 7. l. 1.

De

De ſupplice elephante. XVII.

Quod pius, & ſupplex elephas te, Cæſar, adorat,
Hic modo qui 1 tauro jam metuendus erat;
2 Non facit hoc juſſus, nulloque docente magiſtro:
Crede mihi, 3 numen ſentit & ille tuum.

1 Infra ep. 19. 2 Facit hoc non à magiſtro juſſus, & edoctus, ut alibi elephantes. ſic ep. 15. & 109. l. 1. docile animal elephas, & religioſum, Solem enim & Lunam naturæ inſtinctu adorat. 3 MS. Bodl. *noſtrum ſentit & ille Jovem.* MS. Scriv. *Deum*, id eſt, Cæſarem.

De tigride, & leone. XVIII.

Lambere ſecuri dextram conſueta magiſtri,
Tigris, ab Hyrcano gloria 1 rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſylvis dum vixit in altis:
2 Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

1 Non ita frequens huc adducta ex Hyrcaniis ſylvis. videturque reſpicere ad morem ſurripiendi catulos Tigridis. cum enim fœtus inſidiis ereptos videt, inſequitur raptorem animal perniciſſimum, ille unum abjicit è catulis, quem mater ad cubile reportat, rurſuſque raptorem inſequenti alterum abjicit; mox tertium, &c. ita ille unicum vix nactus navim conſcendit. Plin. l. 8. c. 10. Solin. c. 21. 2 Ad nos tralata fortior, & animoſior facta eſt.

De tauro, & elephante. XIX.

Qui modo per totam, 1 flammis ſtimulatus, arenā
Suſtulerat raptas taurus in aſtra 2 pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore 3 petitus,
Dum facilem tolli 4 ſic elephanta putat.

1 Tauros irritare ſolebant, & ad pugnam incitare igne, ſtimulis, & pilis --- 2 --- quæ fiebant ad effigiem humanam è pannis purpureis fœno, ſtramineve ſuffartis, quo colore tauri maximè efferantur. Sen. 3. de Ira, c. 30. Plut. connub. præcept. 3 Ramireſ. è vet. c. legit *potitus* hac mente; dum incitatus, & ardens ira taurus cornuum vi fretus elephantem niſus eſt in altum tollere. Legunt alii *Petitus*, exponuntque *ardorem cornutum* irati elephantis dentes, quos ſunt, qui cornua eſſe contendant. vide lib. 1. epig. 73. not. 6. MS. Bodl. *cornuto ardore petitus*. 4 Eadem facilitate, qua pilas. 5 Huc retrahendum putat Rutgerſius fragmentum, quod ſub finem hujus lib. habetur. *Cedere majori, virtutis fama ſecunda eſt. Illa gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet.* atque adeo concinnari, conſummarique epigr.

De pari gladiatorum. XX.

1 *DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum,*
2 Promiſit pariter Cæſar utraque manu.
Non potuit melius 3 litem finire 3 jocoſam.
O dulce invicti principis ingenium!

1 Dum auctarium, vel ſuppoſititium alteri gladiatori poſtularet populi pars, alia Myrinum (de quo epig. 29. l. 12.) alia Triumphum, duos è gladiatoribus, quos viribus, arte, ornatu eximios alebat proprios, & peculiares ſibi Cæſar. Sueton. Domit. 4. 2 Utrumque par ſignificavit ſe daturum, utraque exporrecta manu, ſalutationis, & conſenſus nota è caſtris in Arenam translata. 3 Studium populi alterius alterum petentis, quæ Auſonio *cunctati læta theatri ſeditio.*

De Orpheo. XXI.

Orphei fab. in Amphitheatro exhibita eſt. Damnatus verò quiſpiam (ut dict. ſupra in argu. epig 7.) verè ab urſo laniatus eſt, ut Orpheus à Bacchis diſcerptus fertur.

QUidquid in 1 Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur, exhibuit, Cæſar, arena tibi.
2 Repſerunt ſcopuli, mirandaque 3 ſylva cucurrit,
Quale fuiſſe 3 nemus creditur Heſperidum.
Adfuit immixtum 4 pecudum, & genus omne ferarū,
Et ſupra vatem 5 multa pependit 5 avis.
Ipſe ſed 6 ingrato jacuit laceratus ab urſo.
7 Hæc tamen ut res eſt ficta, ita ficta alia eſt.

1 Threïciis vallibus, ſeu planicie ad Hemum, Rhodopenve, quæ ad ſimilitudinem verã theatri refert poeta, ut Ovid. 11. Metamor. *Mænades Orphei titulum rapuere theatri.* 2 Hæc autem vel per machinamenta νευροσπαστικὰ, vel ab hominibus in truncis arborum, ſcopuliſque latitantibus movebantur. 3 Hortū aureis pomis, ideſt, citriis (ut refert è Jubæ commentariis Æmylianus apud Athenæum lib. 3. c. 6.) inſignes, quos habuerunt in extrema Æthiopiæ parte filiæ Heſperi fratris Atlantis. 4 Al. *Peccori.* alii *pecudum genus, atque ferarum.* ſed acutiori ſenſu retineatur vetus lectio. neque enim pecudes domeſticę, ſed feræ Orpheum inſecutæ, quas voce illius blanda, citharæque ſono delinitas credderes pecudes. 5 Filo, vel reti coercitæ tenuiſſimo, ne avolarent, aves multæ. 6 Male vatis muſicam compenſanti. 7 Supra ep. 7. not. 11.

De rhinocerote. XXII.

1 *SOlicitant 2 pavidi dum 3 rhinocerota magiſtri,*
Seque diu magnæ colligit ira feræ;

1 Feras ad pugnam irritare ſolebant ſtimulis, igne, flagellis, pilis, mappis. modo epig. 19. not. 1. 2 Verentes, ne in ſe beſtiam moverent. *Vel* ne, ſi non moveretur in pugnam, populo diſplicerent, qui lentas oderat pugnas, ut ultimo ſequentis epig. verſu. 3 Supra epig. 9.

Deſperabantur promiſſi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque 4 gravem gemino cornu ſic extulit urum,
Jactat ut impoſitas taurus in aſtra 5 pilas.

4 Gemino cornu infeſtum urum. Ita legendum divinabat J. Douza, aſſenſit Joſ. Scalig. exponit Petr. Scriv. non ut vulgo *urſum*. vide ep. 9. not. 2. 5 Supra ep. 19. not. 1.

* De Carpophoro. XXIII.

1 *Dorica quam certo venabula dirigit ictu*
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
2 *Ille tulit geminos facili cervice juvencos;*
Illi ceſſit atrox bubalus, atque biſon.
Hunc leo cum fugeret, præceps in 3 tela cucurrit:
I nunc, 4 & lentas corripe, turba, moras.

* Vide epig. 15. ſupra. 1 Græca, ab inventore Græco. Plin. c. 56. l. 8. Aliis Laconica. Lacones n. venatores ſtrenui, iidem Dorici generis fuerunt. *Vel* à Doride, in qua Pindus mons, opt. materiæ ad haſtilia ferax. vide Turnebi Adv. lib. 17. c. 2. legitur & *Norica*, quæ regio armorum fabrica illuſtris. 2 Idem Carpophorus facili cervicis deflexione, agilique corporis declinatione excepit 2. tauros, eoſque prehenſis cornibus humi affixit. 3 Subſeſſorum, qui in inſidiis latent in venatoris ſubſidium, ubi opus ſit. 4 Neque enim habet populus, quod hic queratur de tarditate congreſſus, quæ alias illi moleſta. vide præced. epig. not. 2.

De naumachia. XXIV.

Navale prælium à Tito, *Sueton.* 7. vel à Domitiano *Suet.* 4. in Amphitheatro exhibitum, ſubito immiſſa per tubos aqua, ut novum hoſpitem, & è longinquo advenam tum primùm ſpectatorem fallat, credentem ſcilicet pontum eſſe, niſi mox emiſſam ad munera gladiatoria viderit aquam.

SI quis ades longis 1 ſerus ſpectator ab oris,
Cui lux prima 2 ſacri muneris iſta fuit:
Ne te decipiat ratibus 3 navalis Enyo,
Et par unda fretis; hic modo terra fuit:
Non credis? 4 ſpectes, dum laxent æquora Martē;
Parva mora eſt; dices: hic modo pontus erat.

1 Per itineris longinquitatem. ſupra ep. 3. 2 Qui jam primum ſpectas Naumachiam, Neptuno ſacram, vel à Divo Cæſare exhibitam. 3 Prælium navale. Eſt autem Bellona, bellorum dea, Martis ſoror. 4 Expectes modo, dum certamini finem faciant æquora emiſſa.

De Leandro. XXV.

Domitiani clementiam Neptuni ſævitiæ anteponit, cum fictitius hic Leander è Cæſaris mari Amphi-

Amphitheatrali enatarit, ille verus in Helleſponto perierit.

QVod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Deſine mirari: 1 Cæſaris unda fuit.
2 Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
Et feſſus tumidis jam premeretur aquis;
Sic miſer inſtantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero; 3 mergite, dum redeo.

1 Pontus à Cæſare per tubos in Amphith. inductus. 2 Diſtichon ſuperius plenum habuit epigrammatis ſenſum, & argutiam. quod ſequitur tetraſtichon, videtur ὑποβολιμαῖον. 3 Sic ep. 179. l. 14.

De natatoribus. XXVI.

De nautis habet MS. Bodl.

Juvenes natatores Nereidum habitu in æquore Amphitheatrali exhibiti à Cæſare; credo Tito, namque ſimile quid de illo refert Dio quod artificioſum Cæſaris ſpectaculum vel veris Nereidum luſibus præfert.

LVſit 1 Nereidum 2 docilis 3 chorus 4 æquore toto,
Et vario 5 faciles 6 ordine pinxit aquas.
7 Fuſcina dēte minax, 8 nexu fuit anchora curvo:
Credidimus 9 remum, credidimuſque 10 ratem,
Et 11 gratum nautis ſidus fulgere Laconum,
12 Lataque perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
13 Aut docuit luſus hos Thetis, aut didicit.

1 Nympharum maris, Nerei, & Doridis filiarum L. 2 Natandi peritus, *reſpicitque juvenes*. vel edoctus à chorodidaſcalo, vel à Thetide, aut Cæſare, ut ultimo verſu hujus epig. 3 Agmen. 4 In Amphitheatrum inducto. 5 Facile natatoribus cedentes. 6 Mutato ordine, & ſerie alia, atque alia ſchemata expreſſerunt natatores. Varias rerum formas in aquæ ſuperficie (cujuſmodi hodie artificioſas videmus ſaltationes, & figuras in τακτικοῖς militaribus) repræſentarunt — 7 — Tridentis Neptuni — 8 — Anchoræ — 9 — Remi — 10 — Ratis — 11 — Siderum διοσκύρων. Caſtor's, & Pollucis — 12 — Velorum. 13 Accepitne luſus hoſce Cæſar à Thetide, aut ipſa potius à Cæſare docta eſt?

Blanditur Cæſari. XXVII.

Supra epig. 15. Carpophoro Meleagrum, & Herculem poſtpoſuit, hic eidem Herculem, Theſeum, Bellerophontem, Jaſonem, & Perſeum.

SÆcula Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tuliſſent,
1 Jam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.

1 Alii legunt *Jam nullum in monſtris*. Unde Scriverius parum immutatum legit, *Jam nullo in monſtris*, hac mente: Non opus fuiſſet toto orbe peragrato ad monſtra diverſis in partibus domanda, in uno Amphitheatro unus ſuffeciſſet Carpophorus. Sed MS. Bodl. clare habet. *Jam nullum à monſtris orbe fuiſſet opus*, ideſt, Nullum orbi à monſtris fuiſſet negocium, aut periculum.

2 *Non Marathon taurum, 3 Nemees frondoſa leonem,*
Arcas Mænalium non timuiſſet aprum.
Hac armata manus 4 Hydræ mors una fuiſſet,
5 Huic percuſſa foret tota Chimæra ſemel.
6 Ignipedes poſſet 7 ſine Colchide vincere tauros:
Solvere & 8 Heſionem ſolus, & 9 Andromeden.
10 Herculeæ laudis numeretur gloria: plus eſt
Bis denas pariter perdomuiſſe feras.

2 Urbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Herc. cæſum. quod tamen Theſeo adſcribitur. 3 Non ſylva Nemæa inter Cleonas, & Phliuntem timuiſſ. leonem, non Arcadia aprum, quos confecit Hercules. 4 Repullulantibus capitibus creſcens mal: in uno ictu ſimul interfeciſſet. 5 Idem MS. Bodl. habet. *Hinc.* ideſt, ab hac manu vel uno ictu periiſſet triforme illud monſtrum Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα, quæ à Bellerophonte domita eſt non ſine diutino prælio. 6 Al. *Æripedes*, χαλκόποδας. melius legas *Ignivomos.* φλόγα φυσιόωντε. 7 Abſque Medeæ ope, & arte. 8 Laomedontis filiam ceto expoſitam, quam aſſeruit Herc. 9 Cephei, & Caſſiopes filiam, quam ceto expoſitam liberavit Perſeus. 10 Ite jam, ſubducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non exceſſiſſe XII. numerum: Carpophorus uno ſpectaculo XX. ſtravit feras.

De Naumachia. XXVIII.

Ita emendarat P. Scr. confirmatq; MS. Bodl.

Ocioſum lemma, ineptum, & alienum à ſenſu epigrammatis, aut mente poetæ, qui lemmata ſua libris tantum ultimo, atque penultimo præfixit: ut apparet epig. 3. lib. 13. & ep. 2. l. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino) naumachiam præfert illis Auguſti, Claudii, Neronis.

1 *Auguſti laudes fuerant committere claſſes,*
*Et * freta navali ſolicitare tuba:*
2 Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in undis,
Et Thetis 3 ignotas, & Galatea feras.
Vidit in 4 æquoreo ferventes pulvere currus,
Et 5 domini Triton ipſe putavit equos.
6 Dumque parat ſævis ratibus fera prælia Nereus,
7 Abnuit in liquidis ire 8 pedeſter aquis.

1 MS. Bodl. ut & alii; *Auguſti labor hic fuerat.* Auguſt. audas exhibuit naumachias cis Tiberim. *Suet.* 43. *Aug.* *Tac.* 14. *Annal.* niſi reſpiciat exercitationem claſſium in lacu Lucrino ad bellum Siculum. *Sueton. Aug.* * Prælia navalia. 2 Titi, ſeu mavis Domitiani. 3 Equi enim, tauri, aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere, quod in terra conſuerant. 4 Imbrico ex aſpergine equorum natantium, Neptunique fictitii currum trahentium. alii volunt pontes lenteraquæ ſuperficiei ſubſtratos, & in his currus tractos. vel Metaph. Catachreſtica, à pulverulentis Amphitheatri, aut Circi ludis ad Naumachiam. 5 Neptuni. 6 Dumque claſſes obit, inſtituit, diſponit ad Naumachiam Neptunus. 7 Hic etiam Bodlejanus Cod. Scriver. concinit. *Horruit in liquid.* 8 Curru triumphali vectus, quem trahunt 4. equi, ſeu vituli marini, aut balænæ.

Quidquid, & in 9 Circo ſpectatur, & 10 amphitheatro,
11 Dives Cæſarea præſtitit unda tibi.
12 Fucinus, & 13 pigri taceantur ſtagna Neronis:
Hanc norint unam ſecula 14 Naumachiam.

9 Certamina curulia, Gymnica, pompæ. 10 Gladiatores, venationes, naumachiæ, emendo *amphitheatro Cæſareo, dives, &c.* 11 Omni ludorum genere abundans. 12 Claudii naumachiæ in lacu Fucino. *Suet. Claud. capit.* 21. *Tacit. Anna.* 12. 13 Referas per Hypallagen Metonym. ad ſtagna, vel ad ignaviam, mollitiemque Neronis. leg. & *diri*. 14 Naumachia, & feræ exhibitæ fuerunt à Nerone inductis aquis in ligneum ſuum Amphath. *Xiphil.*

De Priſco, & Vero gladiatoribus.
XXIX.

Martiali epigramma hoc adſcriptum Joſ. Scaliger primus publicavit, cujus hæc ſententia. Par gladiatorum poſtulatitium, vel à Cæſare exhibitum (ut ſupra epigr. 20.) ubi diu æquo pugnaſſet Marte, populus vel favore, vel moræ tædio miſſionem utrique gladiatori petiit. Cæſar arenæ lege jubet agi, nec dirimi certamen fert, niſi altero victo. Spectantem interea populum donis, & miſſilibus moratur. utrique tandem ſimul ictu pari læſo palmas miſit, & rudes.

Deſiderantur, quæ ſequuntur ep. in MS. Bodl.

Cum traheret Priſcus, traheret certamina Verus,
Eſſet & æqualis Mars utriuſque diu;
1 Miſſio ſæpe 2 viris magno clamore petita eſt:
Sed Cæſar legi paruit ipſe ſuæ.
Lex erat 3 ad digitum poſita concurrere palma.
Quod licuit, 4 lances, donaque ſæpe dedit.
Inventus tamen eſt finis diſcriminis æqui,
Pugnavere pares, ſuccubuere pares.
Miſit utrique 5 rudes, & 6 palmas Cæſar utrique:
7 Hoc pretium virtus ingenioſa tulit.
Contigit hoc, nullo niſi te ſub principe, Cæſar,
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

1 Miſſio erat, quoties læſus, aut victus victori eripiebatur à principe, vel munerario ex faventia populi, quam ſignificabat preſſo pollice.

2 Gladiatoribus. 3 Concurſu digitorum à dimicatione palmam inter ſe ſortiti. Petr. Scriv. quem vide. Alii ſublato digito ſe victum agnoſcere, exp. 4 Obſonia in lancibus, & dona, ut reficeret, animumque adderet gladiatoribus; vel populo, quo patientius ferret longæ pugnæ moram. 5 Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in ſignum magiſterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronunciabantur. 6 Præſentis certaminis præmia. 7 Miſſionem, palmam, & rudem.

Ad Cæſarem. XXX.

*DA veniam ſubitis: non diſplicuiſſe meretur,
Feſtinat, Cæſar, qui placuiſſe tibi.*

* Hæc diſticha, vel mutila ſunt & corrupta, vel Martialis non ſunt, ex fragmentis illi adſcribuntur.

Alterum. XXXI.

*CEdere majori, virtutis fama ſecunda eſt.
Illa gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet.*

FINIS.

SCRIPTO-

SCRIPTORUM VETERUM, AC RECENTIORUM QUORUNDAM DE M. VALERIO MARTIALE TESTIMONIA.

C. PLINIUS CÆCILIUS SECUND.

Cornelio Priſco ſuo S.

[*Epiſtola lib. III. ultima.*]

AUdio Valerium Martialem deceſſiſſe, & moleſtè fero. Erat homo ingenioſus, acutus, acer, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis, nec candoris minus. Proſequutus eram viatico ſecedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos, qui vel ſingulorum laudes, vel urbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Noſtris verò temporibus, ut alia ſpecioſa, & egregia, ita hoc in primis exolevit. Nam poſtquam deſiimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris, qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipſum volumen, niſi quoſdam tenerem. Tu, ſi placuerint hi, cæteros in libro requires. [*Lib. x. epig. xix.*] Alloquitur Muſam, mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum,
Hoc, quod ſæcula, poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora eſt tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat roſa, cum madent capilli.
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritone eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc, ut amiciſſimum, defunctum eſſe doleo? Dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus, quàm gloria, laus, & ater-

æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit. Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

ÆLIUS SPARTIANUS,

In L. Celonii Commodi, ſive Ælii Veri Vita.

Idem Ovidii libros Amorum in lecto ſemper habuiſſe; idem Martialem Epigrammaticum poetam Virgilium ſuum dixiſſe (*fertur.*)

ÆLIUS LAMPRIDIUS;

In Alexandri Severi Vita.

Leporem quotidie habuit, venationem frequentem, ſed eam cum amicis dividebat, & his maximè, quos ſciebat per ſe non habere. Nec divitibus quicquam talium munerum miſit, ſed ab his ſemper accepit. Et quod ille leporem quotidie haberet, jocus Poeticus emerſit, idcirco quod multi ſeptem diebus pulchros eſſe dicunt eos, qui leporem comederint, ut Martialis Coci epigramma ſignificat, quod contra quandam Gelliam ſcripſit hujuſmodi: [*li.v.ep.*29.]

Cum leporem mittis, ſemper mihi Gellia mandas,
Septem formoſus Marce diebus eris.
Si verum dicis, ſi verum Gellia mandas,
Edisti nunquam Gellia tu leporem.

Sed hos verſus Martialis in eam, quæ deformis eſſet, compoſuit. Poeta verò temporum Alexandri hęc in eum dixit.

Pulchrum quod vides eſſe noſtrum regem,
Quem Syrum ſua detulit propago,
Venatus facit, & lepus comeſus,
Ex quo continuum capit leporem.

SOLLIUS SIDONIUS APOLLINARIS,

Carm. IX.

Non Gaulicus hic tibi legetur,
Non Marſus, Pedo, Silius, Tibullus,
Aut mordax ſine fine Martialis.

IDEM Carm. XXIII.

Quid celſos Senecas loquar, vel illum
Quem dat Bilbilis alta Martialem,
Terrarum indigenas Ibericarum?

JOAN-

JOANNES SARISBERIENSIS,

Curial. Nugar. lib. VII. *cap.* XII.

Poeticum illum te ſubito miraberis inveniſſe pictorem, qui ad omnia, quæ neceſſitas exigit, ſcit fortaſſe ſimulare cupreſſum. Deſipit ita Rufus in Nævia, à qua eum, teſte Coquo, nullus caſus avertit. Nam

Quidquid agit Rufus, nihil eſt, niſi Nævia Rufo;
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, una eſt
Nævia: ſi non ſit Nævia, mutus erit.

Lib. I. Epig. LXVIII.

IDEM *lib.* VIII. *cap.* VI.

Peregrinos odores non niſi diſſolutis, & amatoribus convenire, Comicus, & Coquus docent.

IDEM *lib. eod. cap.* XIII.

Nam fœnerator, ut plus recipiat, interdum aliquid prælargitur. Unde Coquus:

Munera quod ſenibus, viduiſque, &c.
[Epig. LVI. lib. IV.]

VETUS GLOSSARIUM LATINUM.

Petaſo, Petaſonis, perna. Baconus, Martialis Coquus:
Et pultem dubiam cum petaſone voras.

Extat lib. III. Epig. LXXVII, ubi vulgo, *Et pulpam dubio.*

Laudatur ab eodem Gloſſographo etiam alibi, & ſub *Martialis Coqui* nomine præterea funginum hoc Diſtichon:

Defungi fungis homines, Macrine, negabas!
Boleti leti cauſa fuere tui.

ANGELUS POLITIANUS,
Miſcellan. cap. VI.

Nimis enim foret inſubidus Poeta: quod nefas credere.

Item cap. LII.

Sane per totum Epigramma ſignatè uſus eſt verbis argutiſſimis Poeta, &c. ut ſit hoc Epigrammate nihil utique penſitatius.

IDEM *in Declamatione pro Quintiliano.*

Ut ab ingenioſiſſimo Latinorum Epigrammatum poeta

poeta, & *vagæ juventutis moderator*, & *Romanæ gloria togæ* verè meruerit appellari.

JOVIANUS PONTANUS,

Lib. III. *de ſermone, cap.* XVIII.

Valerius Martialis artificioſiſſimus Epigrammatum ſcriptor, ita in iis quidem jocatus eſt, ut frequentius carpat, quàm delectet: tametſi è demorſione ipſa delectatio quoque paritur. Ad hæc dictis ejus partim occultiſſima quædam inſunt ſpicula; partim verba, quæ non ſolum à faceto ſint aliena, verum aut obſcœna ipſa admodum, ſcurriliaque, aut maxime ampulloſa, & acida. quod quidem Hiſpanicũ eſt. Sunt tamen dicta ejus in univerſum arguta, ſubtiliterque conquiſita; abſtruſæ ſententiæ, eędemque raræ, ſalſæ, aculeatæ: inventiones verò maximè acutæ: verba autem præcipue accõmodata, quæque non prima tantum facie, atque in ipſo explicatu, lectorem alliciant, atque auditorem, verum quæ in ejus animo relinquant tacitã quandam quaſi ſubtitillationem. Nihilo tamen minus in iis non pauca quidẽ animadvertas, quæ digna prorſus ſint facetis, ac temperatis ingeniis, retineantque decorum illud, quod virtutis hujus, de qua præcipimus, maxime eſt proprium.

JULIUS CÆSAR SCALIGER.

Poetices lib. III. *cap.* CXXVI.

Epigrammatis virtutes peculiares, brevitas, & argutia; hanc Catullus non ſemper eſt aſſequutus, Martialis poeta argutiſſimus nuſquam omiſit.

IDEM *lib.* VI.

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. Multa ſunt ejus Epigrammata divina, in quibus & ſermonis caſtitas, & argumenti ſpecies luculenta eſt. Verſus verò candidi, numeroſi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem, tantum abeſt, ut ad cenſuram vocem.

ADRIANUS TURNEBUS.

Adverſ. lib. VIII. *cap.* IV.

Quid vetat attingere feſtiviſſimi Poetæ Martialis luſus, atque in his operam ludere? Non ſemper ſupercilia adducenda ſunt.

IDEM

IDEM *lib* XIII. *cap.* XIX.

Cum à lepidiſſimo Poeta (nec enim illis aſſentior, qui ſcurram ineptum eum appellant, neque ſatis elegante Muſa libros epigrammatum ſcripſiſſe autumant) lib. III. Epig. XCII. canitur,

Admittat inter buſtuarias mœchas, &c.

JUSTUS LIPSIUS,

De Amphith. cap. XV.

Deſignatorum facetè ſæpe meminit acutus, & capitalis ille Hiſpanus.

IDEM AD JANUM LERNUTIUM,

I. *Epiſtolicar. Quæſt. Epiſt.* V.

Quid cenſes tu? non melius de Martiale Scaliger judicavit, qui verſus ejus candidos, numeroſos, plenos, Epigrammata multa divina dicit, quàm ille, qui ſcurram de trivio appellat? Nollem, excidiſſet viro magno hoc judicium judicii diſſimile. Nihil ad Catullum Martialis, ſcio: ſed & hoc ſcio, Epigrammata illa nec in trivio nata, nec omnia in triclinio. Multa fœda, obſcœna in Martiale: & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, ſed pauciora. Ignorat ſæculum illud, qui hoc accuſat.

Et cætera,

quæ ibi ſequuntur tanto viro indigna. Pudet me judicii: quod infra inter Infelicium Criticorum judicia merebatur locum. ſed reliquis tuis meritis ſacrificaſti, mi Lipſi, hanc notam cenſoriam.

SINISTRA QUÆDAM JUDICIA INFELICIUM CRITICORUM DE MARTIALE.

RAPHAEL VOLATERRANUS,

Commentariorum Urbanorum lib. XVII.

M. VALERIUS MARTIALIS, Poeta Epigrammatum, è Bilbili oppido Celtiberiæ, Romæ annos triginta commoratus, in Hiſpaniam demum revertit, pauper admodum, & viatico à Plinio nepote, ut in ejus Epiſtola declaratur, adjutus. Amicos coluit Stellam, Silium Italicum. Adſcitus & in ordinem Equeſtrem, & jura trium liberorum adeptus eſt.

Reli-

430812 3,00

Reliquit Epigrammatum librum omnino rejiciendum, quippe qui neque elegantiæ Latinæ, neque moribus proſit.

PAULUS JOVIUS,

In Elogiis Virorum literis Illuſtrium, in Marco Antonio Caſanova.

M. Ant. Caſanovæ, Comenſe patre Romæ genito; arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipſa Roma, ſeveræ auris judicio ſuperba, nec unquam in confeſſo pudore poetis adulatrix: quod lepida, & ſalſis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni caſta tamen puritas, ac in numero ſæpe duro lenitas defuit, qualis in Catullo prętenero poeta conſpicitur: cum ingenioſè mordaci, & impuro Martiali perſimilis eſſe mallet, ut una præſertim peracutæ, circumductæque ſententiæ gloria duceretur, &c.

ANDREAS NAUGERIUS,

Auctore in iiſdem Elogiis P. Jovio.

Cum Epigrammata præſtanti judicio lepidiſſimè ſcriberet, non ſalſis, aculeatiſque finibus, ſed tenera illa, & prædulci priſca ſuavitate claudebat, adeo Martiali ſeverus hoſtis, ut quotannis ſtato die Muſis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura, cum execratione Vulcano dicarentur.

Alia ſiniſtra infelicium Criticorum judicia vide in Martiale P. Scriverii.

FINIS.

430,812